

Harald Olausen

Anteeksipyyntö ei riitä ja
muita epätoivon esseitä

och på svenska bögnoveller

Kulttuuriklubi

**Anteeksipyyntö ei riitä ja muita
epätoivon esseitä
och på svenska bögnoveller**

Harald Olausen

Tämä kirja on omistettu Kokoomuksen kansanedustaja Juhana Vartiaiselle, jota syksyllä 2016 Vartiaisen pidettyä talouspoliittisen linjapuheenvuoronsa eduskunnassa, oppositiossa olevien sosialidemokraattien Eero Heinäluoma pyysi takaisin puolueeseensa. Minäkin olin kerran kauan sitten nuoruudesani sosialidemokraatti. Minä ja Vartiainen kuuluimme silloin ”ns. arja-alholaisiin demareihin Helsingissä”, vaikka Vartiainen jälkikäteen on sen kieltänyt (löytyy Ylen arkistosta kuitenkin yksi nauhoitus, jossa nuori puoluekokousedustaja Juhana Vartiainen sanoo niin). Vartiainen on lajissaan harvinaisuus ja tekemisissään ihan omaa luokkaansa, edustaessaan Alexander Stubbin tavoin tyylipuhtaasti maassamme harvinaista anglosaksista retorista perinnettä uusretoriikan hengessä, rohkeilla julkisilla avauksillaan ja esiintymisillään. Vartiaisen arvo korostuu vielä lisää tulevaisuudessa, kun monet demareihin pettyneet alkavat Vartiaisen esimerkin innoittamina miettiä vanhan floramainoksen tavoin: ”Mitä meillä oli ennen kuin meillä oli demareita?” Ja ymmärtävät, että meillä oli jotain hyvin arvokasta, minkä haluamme takaisin Vartiaisen sanoin päivitettyinä: ”Hyvinvointivaltio pitää pelastaa demareilta!”.

Anteeksipyyntö ei riitä ja muita epätoivon esseitä

och på svenska bögnoveller

ISBN:978-952-6668-40-6

Harald Olausen

Kulttuuriklubi 2017

Paino Lanateks - Riika - Latvia

Kansi ja taitto Mika Jyrylä

Oikoluku Minna Jyrylä

Train2GOAL

Vaasa 2017

Kirjasta poimittua:

”Hauskinta koko kirjassa on se, että Otso Kantokorpi siteeraa tietämättään minua eräässä kohdassa, luullen sitä Olli Valtonen tekstiksi, ilmeisesti täysin tietämättömänä siitä faktasta, että ammattimaisten poliitikkojen kampanjoiden teksteistä ja puheista vastaavat eri henkilöt kuin poliitikot itse. ”Taidemuseomaailman viimeaikainen johtajuusruletti on myös puhuttanut kenttää. Aika usein on esimerkiksi todettu, että ”demaritädit” ovat nyt saaneet antaa tilaa ”oikeistopojille”. Kun kokoomuksen poliitikot ovat nyt avanneet uudenlaisen pelin Yhdysvaltojen suuntaan, ei ole yllättävää, että taidemaailman pojat hakevat myös uusia kurkistusikkunoita. Kokoomuksen kansanedustajaehdokas, HelsinkiMissionin toiminnanjohtaja Olli Valtonen haastatteli taannoin vaaliblogiinsa Kiasman melko tuoretta johtajaa Berndt Arellia, joka totesi: ”Me tarvitsemme esikuvia myös taiteessa, ja siksi on äärimmäisen kiinnostavaa kutsua menestyneitä amerikkalaisia taiteilijoita Kiasmaan. Vaikka meillä vähätellään menestynyttä taidetta, sitä seurataan paljon ja se tuo uusia ajatusrakennelmia. Siksi Kiasmakin harppaa nyt rapakon yli ja nuuskii raikasta uudisraivaajien ilmaa kappalakkien maasta.”

Sisällysluettelo

Förord

Trumpin viljelemä roychohnilainen mccarthyismi retorisena valheena

Våra riktiga nationalförfattare

Miksi Stubbia kohtaan aloitettiin ilkeät parjauskampanjat?

Jag torkar motorcykelvägens damm från hörnet av min mun

”Toverit tota noiniin! Mä oon käytettävissä.”

Sokrates nedtystade pojkvän

Tuleeko Johanna Korhosesta uuden feministipuolueen presidenttiehdokas?

Jag tar den sista klunken av min vinlägel

Guggenheimin vastustajat ja Tarmo Kunnas

Djävulen

Vanhat parrat vastaan nokkavat nousukkaat Jenkeissä ja Suomessa

Två flugor på en smäll var vårt hemliga motto

Kuka muu enää kaipaa ja tarvitsee sosialismia kuin vanhakantainen vasemmisto?

OBBE

Erkki Tuomioja kertoo taas kauniita itsestään ja hyvistä aikeistaan

Spermahoran

Moraalifilosofin sinivalkoinen kirja Suomelle 100-vuotissynttärilahjaksi

Kärlekens mogul

Varastettu lapsuus eli miksi anteeksipyyntö ei riitä!

Jag letar efter något som är mig nära

Mitä on oikea homous ja voiko se kääntyä itseään vastaan?

Tårarnas klippa

Miksi olin Pirtolan mielestä lappilaisen taiteen uusi Kalervo Palsa-tapaus?

Vi är så lätta att lura och manipulera!

Jälkisanat

Henkilö- ja asialuettelo

Förord

Allt detta började hösten 2016. Jag hade länge följt med en av den intressantaste och populäraste bloggaren vid namn Adon på Qruiser, övertygad om att den här typen sannolikt blir Sveriges nästa Jonas Gardell vilket det också just nu ser ut som.

”Finska upplagan har redan gått till tryck. Jag hade svårt att tro det var sant, när den norsk-finska författaren och journalisten Harald Olausen ville att jag skulle bidra med material till hans kommande bok. Harald som gett ut flera böcker på både norska och finska ger nu ut sitt första verk på svenska, där han bjöd in mig som medförfattare. I en tid där det fullkomligt svärmar över av bedragare och sol och vårare på nätet hade jag

svårt att ta Haralds mejl på allvar. Men det var verkligen Harald Olausen själv som berättade hur mycket han uppskattar min blogg, humor och homoerotik i bilder och texter och faktiskt bjöd in mig att bidra till hans kommande bok. Men det var först när han ringde som jag verkligen förstod att det var på riktigt! Boken är färdig och den finska upplagan har redan gått till tryck. Förlaget blev också imponerad av mina texter och undrar om jag inte själv vill börja ge ut böcker. Självklart vill jag det! Jag påbörjade ett manus för länge sedan, men min dåvarande karriär la boken på hyllan. Det är nu dags att damma av, sadla om och skapa nytt. Harald Olausens bok som jag medverkar i finns snart i den svenska handeln och titeln är: ”BÖGDIKTER OCH NÅNTING ANNAT MED ADON!”, skrev Adon i sitt blog.

Eller riktigtare: någonting ännu bättre, större och intressantare, för Adon verkar, förutom att kvickt kunna exaktskriva, också på ett bra sätt vara allt det vad jag i jakten på en äkt-bög skildrat i mina fem tidigare böcker; öm och hård samtidigt, direkt och djärv och empatisk och oförfalskad – en vild och fri bög-naturbegåvning, som utan hämningar levde ut sitt jag och sin böggallelse, utan att bry sig om andras snack, förverkligande och inseende vad Platon anade, när han visade att de från hans kända grotta förrymda fångarna, som bländades av solens idé, var skyldiga att återvända till skuggorna och vara till nytta för deras kumpaner i träldomen, som hade tagit fast dem vid tröskeln till den mörka världen?

Bilderna i Adons blogg motsvarade dock i någon form hans texters hemlighetsfulla charm. Bilderna var på ett avslaget sätt snälla och konventionella och avstannade poseringsbilder, i vil-

ka man knappt efter ett långt sökande fick en blek aning om vad denna naturbegåvning i värsta/bästa fall kunde vara på bild framför oss att undra över, i suget av hans slagkraftiga texter.

Och trots att jag är journalist och har fotograferat mycket, så var jag av åsikten att jag inte ännu var så ”mapplethorpeskt” djupt inne i fotografiets undervärld, att jag konstnärligt skulle ha kunnat fotografera en tillräckligt högklassig bildserie av Adon som bög bakom kulisserna.

Jag frågar här med glimt i ögat från min läsare, om allt vad jag har skrivit i boken känns bekant fast vi lever ekseptionella tider, efter att du klätt av dig den där känslan som ända sedan skoltiden skickligt inpräntats i ditt huvud av maktfullkomliga lärare och politiker, och du i ditt huvud ännu repeterar hurudant ”hot” Munka Folkhögskolans (Jag letar efter något som är mig nära) rektor såg i mig och mitt sätt att tolka den svenska Nobelpristagarpoeten Tomas Transrömer för att missbruka sin makt på det oförskämda och orättvisa sätt som lagen och majoritetens terror bjuder på, och på samma sätt missbrukade han sin makt gentemot mig för att han inte gillade min nuna eller mina bögskrifter.

Trumpin viljelemä roycohnilainen mccarthyismi retorisena valheena

Tässä kirjoituksessa keskityn kahteen peruskäsitteeseen kyynisyyteen ja nihilismiin Yhdysvaltojen marraskuussa järjestettyjen presidentinvaalien kampanjapuheissa, sillä poliittisesti tarkoituksenmukainen ja puheisiin piilotettu kyynisyys on enemmän retorinen kuin pragmaattinen asenne: kyynisyys piilee puheissa, ei teoissa, kuten Yhdysvaltojen presidentinvaalien jälkeen huomattiin täynnä toimintatarmaa pursuavasta yli-innokkaasta vaalivoittajasta.

Nihilismi taas, joka tulee Ivan Turgenevin novellista ”Isät ja lapset” (WSOY 2001 kokoelmasta Metsämiehen muistelmat), hylkää kaikki arvot, ei ristiriitaisesti kuten poliittinen kyynikko vaan suoraan ja yksinkertaisesti, koska hänelle arvoja ole olemassa ennen kuin vanhat epäarvot on hävitetty ja uudet luotu tilalle tyyliin: ensin tuhotaan ja sitten vasta puhutaan.

Korostan etten mainitse missään kohta tässä esseessäni huolestuneiden medioiden hellimää sanaa ”arvokeskustelu”, koska

koko käsite on liian elitistinen, jolla annetaan rivien välistä ymmärtää että vain julkinen näkyminen, pönäkät puheet, viralliset tiedonannot sekä esiintyminen ovat arvokeskustelua.

Paljon kiinnostavampaa on painaa täyttä päätä valheen kimppuun, jota kaikki yrittävät omalla tavallaan piilotella puhumisissaan ja tekemisissään, sillä jos totuutta on olemassa sellaisena puolueettomana väitteenä kun se on meille syötetty, tai edes hivenen hengittäen todistustaakastaan arjesta ulkopuolisena, sen on oltava lajissaan jotain hyvin epämiellyttävää ja ikävää, eihän sitä meiltä muuten olisi niin tehokkaasti yritetty piilottaa kuin tähän asti on tehty.

Lukijaa kiinnostaa varmasti suuresti retoriikan kutsu pilkkoa poliittisen mielenhäiriön takaa kurkistava tekopyhyys tuusan nuuskaksi Augustinuksen väittämän innostamana, että henkilö, joka kertoo valheen, on eri asia kuin valehtelija. Edellinen kertoo Augustinuksen mukaan valheen vastoin tahtoaan, mutta valehtelija päinvastoin rakastaa valehtelemisistä ja käyttää aikansa siitä iloiten. Jälkimmäinen taas nauttii valheesta, koska perättömyys itsessään riemastuttaa häntä.

Tällaisten puhujien, joille tyhjiydessä puhuminen ja reviiiri kuuluvat yhteen, ja joiden on mahdotonta yrittää pysyä uskollisena toisasioille, täytyy olla uskollisia itseään kansakunnan lamppuina pitämilleen typerille ja umpimielisille totuuksille, joiden kantavana voimana on aina yhtä shokeeraava yltiöitsekkyys ja sen ideologian ajaminen muiden ajatuksia pilkaten sekä fiksuna leikkiminen muutamilla ulkoa päntätyillä nippelitiedoilla snobbailla muiden tietämättömyyden kustannuksella, sillä heidän kuninkaansa ei ole tästä maailmasta - vaan jostain ihan muualta alamaailmoista itsekehuisen mielikuvituksen

syövereistä.

Juuri nämä puhujat yrittävät selitellä kaikki asiat parhaiten päin itselleen muista ja ennen kaikkea aatteista tai muiden ajatuksista piittaamatta ellei olisi käsitettä retoriikka, jonka turvin voi harrastaa sitä samaa mitä filosofi Ludwig Wittgenstein teki, kun hän vaati salakavalan ja sekaannusta aiheuttavan hölynpölyn paljastamista ja vastustamista.

Retoriikassa se onnistuu, sillä se ei ole täsmällisten tarkoitusten ja merkitysten tai lakonisen intensiivisyyden - eräänlaisen sovittujen sanottavien Pax Romanan vanki, vaan ihmisten pelastukseksi ilmaan heitettyä metaforana kuin vapaa lintu taivaalle jatkuvasti karaten juuri sillä hetkellä, kun nälkäinen metsästäjä yrittää tavoittaa mielessään siitä edes jonkinlaisen aavistuksen. Silloin hän vasta tajuaa kauhukseen olevansa jäljitelijä, joka tavoittaa elämässään vain vähäisen osan, joka sekkin on vain pelkkää kuvajaista.

Yksi lääke tästä seuraavaan kipuun voisi olla kirjallisuuden nobelisti Joseph Brodskyn hyvä neuvo, että pakollisen stoalaisen opetuksen puutteessa yhteiskunta voisi hyötyä määräämällä, että lievä taipumus melankoliaan olisi jokaisen hallitsijaksi pyrkivän ennakoedellytys niin päästäisiin näistä ”aina tavattavissa vaalein välilläkin” - tyypeistä ”täsmäpepsodenthymyineen” televisiolamppujen valossa lähemmäksi Marcus Aureliuksen Itsetutkiskeluja -kirjan surullista alakuloa, mikä jotakuinkin vastaa ihmiselämän luonnollista kiertokulkua vauvasta vaariin, ainakin yhtä paljon kuin vuodenajat toimivat kellon tarkkuudella elimistömme vanhenemisen ja rappion ulkopuolisina symboleina ja muistutuksina kuolevaisuudestamme.

Ennen Trumpia maailman politiikassa oli yleinen tapa ver-

hota omat tavoitteet hegeliläiseen näkemykseen valtiosta ilmentämässä kansakuntien ja kaikkien ihmisten etua, jota poliitikot muka herkeämättä palvelivat. Trump muutti kertaheitolla tämän menneen ajan valheen käyttökelvottomaksi. Trumpin valinta presidentiksi vahvistaa vain libertarianistien väitettä, ettei yhteistä etua voida saada kaikille. Koko käsite on libertaneista mieletön, jos se pitää ymmärtää siksi arvoksi, jota kaikkien tulisi tietoisesti tavoitella: yhteinen voi heidän mielestään olla vain näkymättömän käden tulosta; siksi kaikkien ihmisten, poliitikot mukaan lukien, on ajettava erityistä, ei yhteistä, etua.

Tämän on saanut aikaan nyt syntynyt Trump -ilmiö, jonka syntymisestä amerikkalaispoliitikot, jotka antavat ymmärtää yksinkertaisille äänestäjilleen kaiken loppujen lopuksi johtavan hyvään niin, että ihminen on onnellinen vain kun hänen olonsa on mielihyvän sävyinen, saavat yksin syyttää itseään, kun eivät ymmärtäneet köyhyyden ja vallan synnyttävän sosiaalista fatalismia. Mitä seuraavaksi tapahtuu nyt kun Trump rynnistää tämän tyytymättömyyden aallonharjalla Valkoiseen taloon libertarianismin lippua heilutellen missä lukee. ”Kunhan ihmiset ovat vapaita, siinä mielessä, ettei heidän toiminnalleen aseteta esteitä, jokainen pitää huolta itsestään!”

Aiemmin yhteiskuntasopimuksen yksilön ja ihmisen välillä on ajateltu perustuvan pelkoon ja ihmisen oman heikkouden tuntemiseen ainakin tunnetun suomalaisen moraalifilosofi ja professori Timo Airaksisen kirjassa ”Arvojen yhteiskunta (WSOY 1994)”, että kun hyvinvointivaltio on tullut tiensä päähän, on kehitettävä uusi hyvinvoinnin teoria. ”Näyttää siltä, että hegeliläisyydestä siirrytään liberalismiin, joka tarkoittaa vain, että kansalainen on suvereeni ilmaistessaan tarpeensa ja

halunsa. Kukaan ulkopuolinen ei voi enää sanoa, mitä toinen ihminen oikeasti haluaa.”

Kun modernien järjestelmien mukavuushakuisuuteen vanhovasta politiikasta on tullut uskonnonkaltainen vakuutusjärjestelmä, jota kaupitellaan ikuisen onnen nimissä äänestäjille ilman kuluttajansuojaa, sen epäonnistuminen tai valuvirheet synnyttävät vastareaktionä Trumpin kaltaisia ärhäkkäitä ääri-ilmiöitä - joskin kannattaa muistaa, ettei demokratiassa haukkuva koira pure lukuun ottamatta raivohulluja, kuten Hitleriä ja Staliniä, oman aikansa etevimpiä manipuloitsijoita (Hitler oli hyvä puhuja- Stalin surkea).

Nihilismiä tässä tarinassa edustavan vanhan rahan ja eliitinjolla on hämmästyttävä taipumus muuttaa päämäärien arvoa koskevat kysymykset kysymyksiksi keinojen arvoista - mielestä vaarallisen ja arvaamattoman Donald J. Trumpin (Suomessa Trumpin saisi aikaan sekoittamalla Björn Wahlroos ja Uuno Turhapuro keskenään, sillä Trump on omien sanojensa mukaan bisneksellä rikastunut liikemies, joka ei ole riippuvainen kenestäkään) presidenttiehdokkuus oli koko maalle jo vahingollinen, ja tiesi republikaanisen puolueen loppua sellaisena yhtenäisenä jatkumona ja valtakunnallisena valtaryhmänä, joka aiemmin kykeni tuottamaan poliittiseen hyvä veli-kerhoon liukuhihnalta asiantuntijavaltaan ja vahvojen lobbareiden edustamaan intressipoliittikkaan kiltisti sopeutuvia ja tottelevia poliitikkoja isältä pojalle monen sukupolven ajan.

Tässä onkin kansainvälisten medioiden ”totuuden jälkeiseksi ajaksi” nimittämän uuden synkän ajan ensimmäisen profetaan Trumpin suuri mahdollisuus tai kenties se mahdottomuus johon hän saattaa kokemattomuuttaan ja impulsiivisuuttaan

sortua ja hävitä poliittisen uhkapelinsä absoluuttista optimis-
mia edustavaa vanhaa rahaa ja eliittiä vastaan, sillä Trump nä-
kee itseisarvona libertanistisen vapaudentavoittelun, minkä
mukaan vapaus on erityisen edun tavoittamisen välttämätön
edellytys, mutta ei yhteinen etu.

Se pelottava paha, mikä häntä vaanii ympärillään, on jo-
takuinkin kaikkialle Yhdysvalloissa lonkeronsa levittänyt ni-
metön byrokratiakäärme, joka syö eläkkeeseen demokratiaa ja
suoltaa ulos suustaan hämäämismielessä pelkkiä käsittämättö-
myyksiä. Tämä sama näkymättömän koneiston ylivalta, jota
Nixon ei suureksi harmikseen kyennyt lannistamaan. Eikä
kukaan muukaan: murtamaan viime kädessä itärannikon oi-
keistoälymyyden perinnöllisen ja ylivertaisen nautintaoikeuden
republikaanipuolueessa - etenkin huippuvirkojen jaossa. To-
tuuden jälkeinen aikaan kuuluva hämäysten ja harhaluulojen
epämääräinen arjen uhka on tullut jäädäkseen myös Suomessa.

Eikä Trump tunnu olevan yksin siinä loppumattomassa
politiikkujen laumassa, jolle erilaiset oman nahkan pelastavat
hattutemput ja petos ovat muuttuneet sairaalloiseksi kutsu-
mukseksi. Pääministeri Sipilä yritti medioiden välittämien
tietojen mukaan vaihtaa Ylen uutisoinnin häntä koskevassa
uutisoinnissa onnistuen siinä. Trumpin kampanjaa tukivat voi-
makkaasti Hesarin uutisen mukaan totuuden jälkeisen ajan
hämmennyksestä ja dis-informaation levittämisestä vastaavat
valemediat, jotka syöttivät valheellisia ja epäedullisia syytök-
siä Hilary Clintonista, ja antoivat tahallisesti vastaavasti liian
ruusuisia kuvia Trumpista ja hänen edustamastaan politiikasta,
niin että ihmiset eivät enää tiedä kenen puolesta taistella.

Täytyy hymyssä suin tunnistaa, että kampanjassaan todellis-

ta antirationalismia edustaneen Trumpin huikean kekseliäisyyden synnyttämä improvisoitu hypetyks onnistui taitavasti valjastettuna syöttämään yleisölleen melkein täydellisen valheen, missä tieto hämärtyi ja lähteet karkasivat tavoittamattomiin, mikä oli lajissaan myös ainutkertaisen mediaseksikästä esittäessään negatiivisen dogmatismien henkeen selkeän dogmaattisen ja samalla kielteisen kannanoton esillä olleisiin asioihin avoimella yllättävän näköalan siihen mikä on uutta, mutta pysyvää totuuden jälkeisessä ajassa: todisteiden olemattomuus ei todista enää julkisessa keskustelussa asioiden todistamattomuudesta, hämärtäen tarkoituksellisesti samaan aikaan myös sitä häilyvää rajaa siitä mitä pidämme tietona ja mitä emme.

Nietzcshe ennusti osuvasti ihmiskunnan tällaisen vapautumisen ja siitä seuraavan moraalittomuuden: ”Vapaa-ajan lisääntyminen, ja jumalan kuolema tekevät ihmisen elosta tuskaisaa. Ei ole enää mitään valmiita moraalisia käskyjä, joihin astua kuin valmiiseen pöytään kiltisti nauttimaan ohimenevästä, mutta tarkoin määrätystä elämästä oikean elämän elämiseen.” Tämän jälkeen harhautetut ja väärän tiedon sekoittamat ihmiset toimivat rituaalinomaisesti totuuden jälkeisessä ajassa Nietzcschen väittämän mukaan kuin robotit haluamattakaan tietää enää asioiden oikeaa ja todellista luonnetta.

Kaikkein vaarallisinta totuuden jälkeinen aika on tietelle, jonka autonomia ja voima on tähän saakka perustunut siihen totuuden varaan. Poliittisesti konservatiivien ja äärikristittyjen luottamus tieteeseen on pahasti horjunut ”pyrrhonilaisittain” ja siitä on ollut jo vakavia haittavaikutuksia maailmassa. Trumpille, ihan kuten aikoinaan Pyrrhonielle, kelpaavat kaikki argumentit, kunhan ne vaan toimivat.

Esimerkkinä Trumpille puheet, jotka kuuluvat ”ns. yhdysvaltalaisen retoriikan pariin”, eivät yksitavuisina uhkauksina yllä kovinkaan korkealle tasolle, mutta joiden merkitys totuudenjälkeiselle maailmalle on vähintään yhtä merkittävä kuin sir Winston Churchillin kuuluisin puhe 14.7.1940, josta Trumpin syvästi inhoama New York Times kirjoitti löytyneen aimo annos korkealuokkaista kirjallista suuruutta. Trump lataa samaan tahtiin sanallisia sukkeluuksiaan, joista tosin puuttuvat hienot koukerot ja ympäriltä absoluuttisen optimismin hellivä turvarengas, ilmoittamalla härskisti täsmäleisölleen banaaleja yksinkertaisuuksia totuudeksi tyyliin ilmastonmuutos on ovelien kiinalaisten punoma salajuoni, jolla on tarkoitus vain heikentää Yhdysvaltojen muutenkin vaikeuksissa olevan teollisuuden kilpailukykyä.

Eikä tämä ole uutta Amerikassa. Amerikkalaisen elokuvan vasemmistolaisista roskista puhdistanut Nixonin suuri idoli, senaattori McCarthy, oli FBI:n transuhomojohtaja Edgrar J. Hooverin mukaan oikeassa päätyessään syvällisissä tutkimuksissaan riittävän pitkälle, ennen kuin passitettiin viimeisen mölähäksensä jälkeen mielisairaalaan: ”Batman ja Robin olivat kommunistien salajuoni, jonka tarkoitus oli turmella amerikkalaiset terveelliset ja isänmaalliset nuorukaiset homoseksualismilla.”

Totuudenjälkeinen aika on kuin suoraan 50-luvun maccarthyrismien pahimmista painajaisista labyrintissa, mistä ei ole ulospääsyä koska vaihtoehtoja ei ole peilimaailman kaltaisesa pelottavassa kauhutodellisuudessa, missä tahdon heikkous selittää paljon ihmisten mielettömyyttä. Totuuden jälkeinen aika ei olisi mahdollinen ilman katteetonta optimismia toi-

veina ja lupauksina ympäristöönsä ammatikseen levittelevää sosialidemokraattis-kristillistä papistoa ja sen tukena tomerasti häärivää ruohonjuuritason tehokasta selittelykoneistoa tätiar-meijalla johdettuna.

He uskovat näet naiiviudessaan vilpittömästi, koska niin heille on opetettu 1500-luvulta lähtien, että kaikki paha, jopa pahin on vain puutetta tai epätäydellisyyttä – hyvän vajausta joka on korjattavissa lisäämällä hyvän rihmastoja syvällä, pohjimmiltaan hyvän ja hyvää tarkoittavan yhteiskunnan sisällä. Idealistien aikaisempi sytytyslanka, vaistomainen halu, ei enää riitä enää edes pienen maailmanparannuksen roihun alkukipinöiksi. Sitä olisi jalostettava, hiottava kirkkaaksi timantiksi, sillä jos idealistinen intohimo jää jalostamatta ja kääntyy vain aineellisen tavoitteluksi kuten Hesarin juttu valemedioista, se voi muuttua tuhoisaksi ja raunioittaa moraalin lisäksi kokonaiset kansakunnat, jolloin arvorelativistisesti vain pahuus olisi enää kannattavaa bisnestä.

”Absoluuttisen optimistin mukaan jotkin hyvät asiat osoitautuvat olevan pahoja, mutta vain näennäisesti, ja luonnon kuvat toimivat kuvan kaunistamiseksi – edellyttäen että ne ovat varsinaisia vajavaisuuksia, joiden varjot ovat samanaikaisesti sekä pysyviä että ohimeneviä mitä sopivammalla esteettisellä tavalla”, kirjoittaa asiaa syvällisesti tutkinut filosofian professori Timo Airaksinen kirjassaan ”Markiisi de Saden filosofia (Gaudemus 1995). Markiisi de Sadea loukkasi Airaksisen mukaan tällainen valheellinen ajattelu ja siitä tehdyt virheelliset johtopäätökset. Airaksisen mukaan Sade tuli vihaiseksi ajatellessaan, että minkä tahansa paheen tyydyttämiseen hän vain tähtäsi tai mihin tahansa vahingolliseen yritykseen ryhtyikin louka-

takseen ihmisoikeuksia, lopputulokset olivat hyviä tällaisen ajattelutavan mukaan.

Airaksinen kirjoittaa kirjassaan ”Markiisi de Saden filosofia” vuodelta 1995 yhtä profeetallisesti totuuden jälkeisen ajan ihmiskuvasta samaan paljastavaan tyyliin kuin filosofi Georg Henrik von Wright ennusti osuvasti vuodelta 1981, samana vuonna kun Airaksinen valittiin Helsingin yliopiston käytännöllisen filosofian professoriksi, ilmestyneessä kirjassaan ”Humanismi elämänasenteena”, nykyisen totuuden jälkeisen ajan 2010-lukulaisuuden mahdollistaneesta 90-lukulaisesta valistuneen itsekkyyden lisääntymisestä ihmisten mielissä ja maailmassa.

Airaksinen väittää yhden optimismin anarkistisista ja siksi ihmisille ja moraalille vahingollisista seurauksista olevan se, että kun ihmisen kerran on hyvään absoluuttisesti uskovan mielestä mahdotonta tehdä väärin, hän voi hyvin pyrkiä johonkin, jonka hän näkee joukkona pahoja seurauksia – jos nämä miellyttävät vain häntä. Näin hän saa Airaksisen mukaan vapaasti yrittää vahingoittaa muita ja hyödyttää vain itseään, sillä tuleehan kaikki kuitenkin kääntymään hyväksi lopussa, kuten hänelle ja koko maailmalle on hyvän nimissä paha vastaan uskoteltu, sillä olivatpahan hänen aikomuksensa sitten hyviä tai pahoja, ne kuitenkin hyödyttävät myös muita viime kädessä. Tässä katsannossa Airaksisen mukaan ihmisen aikeilla ei ole mitään merkitystä.

Trump, jossa on ilmiönä hitunen Andy Warholia muutenkin kuin hassussa tukkalaitteessa, jota Warholin tapaan, jolla oli loppuaikoina peruukki, kuten Tina Turnerillakin, epäiltiin pitkään hiuslaitteeksi, on kuin nakutettu johtamaan totuuden

jälkeisen ajan ihmistä kohti uutta, koko ajan muotoutumassa olevaa totuutta. Missä perinteisellä totuudella ei ole mitään jalansijaa maailmassa, joka Henrik Ibsenin Per Gynt -näytelmän tavoin murhaa ihmisen sielun.

Donald J. Trumpilla ei ollut mitään hävittävää lähtiessään haastamaan uhkarohkeana epätavallisin keinoin ensin oman puolueensa presidenttiehdokkuutta havitelleet melko tavanomaiset ja perinteiset republikaanit – etenkin nössönä ja Amerikan kuuluisimpaan poliittiseen sukuun kuuluneen Jeb Bushin. Demokraattien melkein varmana presidenttiehdokkaana pidetyn Clintonin odotettiin pesevän kättelyssä menen tullen republikaaniehdokkaan, oli se sitten kuka tahansa. Mutta sitten tapahtui se ihme, mitä kukaan ei odottanut. Nixonin ja Kennedyn televisioväittelyjen uusinta vuodelta 1960 nykyajan päivityksellä. Eisenhowerin pitkän presidenttikauden varapresidentti Nixon oli valtakunnallisesti paljon kuuluisampi kuin silloin vielä melko tuntematon Kennedy.

Tähän vaalitaistoon päättyi samalla myös todennäköisesti vuonna 1934 Suuren laman aikaan Kalifornian kuvernöörivaaleissa sosialistien ehdokas Upton Sinclairia vastaan aloitetusta loanheittokampanjasta alkanut lähes rikollinen yleisen mielipiteen manipuloiminen (Sinclair oli vaalien ehdoton ennakkosuosikki, mutta hänet tiputettiin taitavalla ja ammattimaisesti masinoidulla mustamaalaamiskampanjalla alas pilvilinnoistaan, joista hän kertoo kirjassaan ”Candidate For Governor And Wow I Got Licked (1935 ei suomennettu), jonka hoitivat kulissien takana medioiden ja poliitikkojen yhdessä muodostama ”likaisten temppujen osasto”, jossa hyvistä tavoista tai ylipäätään mistään hyvästä saati sitten laista, välitetty tippaakaan,

tuli näiden vaalien jälkeen näkymätön hyljeksitty ja vihattu, mutta samalla myös presidentiksi mielivälle tuiki tarpeellinen osa amerikkalaista korruptoitunutta vaalijärjestelmää, sillä kukaan vakavasti otettava poliitikko ei halua lähteä enää mukaan vastaavaan tappokisaan menettämään minuutensa ja tulevaisuutensa.

Lisäksi kahden suurimman puolueen uskotaan tekevän kaikkensa sen eteen, ettei eliitin ulkopuolelta enää pääse livahtamaan ohi parrasvalojen Trumpin kaltaista vallan status quon kertaheitolla sekoittavia populistihäiriköjä. Clinton luotti liiaksi vanhan maailman sivistyneisiin vaalikampanjoihin ja Platonin I-kirjan Thrasymakhoksen, joka on tässä tarinassa Trump, esimerkin toimivan kohdallaan, kun hän haukkui Sokratesta naiviksi hölmöksi, kun tämä puolusti oikeudenmukaisuutta vahvimman etuun perustuvaa voimapolitiikkaa vastaan.

Tämä oli Clintonin ässä hihassa: yrittää saada Trump näyttämään itsekkäältä ja ahneelta Thrasymakhokselta, sillä tunnetusti taitava ja kaunopuheinen Clinton oli vuoden 1960 vaalien Nixonin tavoin kokenut poliitikko, jolla oli sekä karismaa että kaunopuheisuutta vaikka muille jakaa.

Sen varaan Clintonin imagonrakentajat ja puheenkirjoittajat laskivat koko kampanjansa, mikä osoittautui jälkepäin kampanjan suurimmaksi virhearvioinniksi, joka maksoi myös mahdollisesti tämän väärän laskelman varaan laskeneelle Clintonille presidenttiyden, Clintonin näyttäytyessä lähinnä yli-innokkaalta ja ylimieliseltä mummoikäiseltä sosiaalityöntekijältä vailla inhimillisiä intohimoja ja tunteita, josta haisi läpi vielä se demareille tyypillinen tekopyhyys ja kasinaamaisuus joka

eniten viranomaisten venkoiluun kyllästyneitä äänestäjiä ärsytti, ettei hän puheistaan huolimatta ollut selvästikään koskaan tuntenut sydämessään aitoa dickensiläistä roihua edes pienellä liekillä puhumiensa köyhien ja sorrettujen puolesta puhumattakaan aidosta chaplinismista: katsokaa vaikka Chaplinin surkeaa, mutta samalla hellyttävää ja kaikki aseista riisuvaa kulkuria, ja miettikää sitä samaa ulkopuolisuuden tunnetta, mikä saa lannistetun nousemaan kuralammikostaan vielä kerran ylös syvimmänkin epätoivon hetkellä ja kysykää miksi ja kuunnellakaa miten kulkuri vastaa teille vuosisadan päästä.

”Koska kaikilta kulkurin epätoivoon samaistuvilta meikäläisiltä oli riistetty meidän elämämme tärkein kokemus: olla sitä mitä me olisimme halunneet olla - eikä sitä mitä meidän piti kaikkien sääntöjen ja tapojen mukaan muiden mieliksi yrittää olla: apinoita, jotka tekevät kaiken miellyttääkseen muita vain yhdestä banaanista.”

Televisioväittelyissä Clinton näytti yllättävän voimattomalta, väsyneeltä ja vanhalta hikoillessaan yleisön edessä ja paljastavien studiolamppujen sokaisemana hermostuneena mieshormonia uhkuneen solariumin ruskettaman Trumpin rinnalla, joka oli sentään vuoden vanhempi, mutta silti paremmassa henkisessä ja fyysisessä kunnossa, vaikka näyttikin homomaisilla elehtelyillään väliin olevan kuin Paganini saksalaisen kirjailija Heinrich Heinen novellikokoelmasta Firenzen öitä (1836), missä mystistä viulistia luonnehdittiin kuolevaksi miekkamieheksi, haudasta nousseeksi vainajaksi ja viulua kantavaksi vampyyriksi.

”Lavalle ilmestyi tumma hahmo, joka näytti tuonelasta nousseelta. Se oli Paganini mustassa juhlapuvussaan. Musta

frakki ja mustat liivit olivat hirvittävää mallia, joka oli varmaankin Prosperinan hovin helvetillisen etiketin määräämä. Mustat housut lepattivat pelokkaasti laihojen säärten ympärillä. Pitkät kädet näyttivät pidentyneen entisestään hänen pitäessään toisessa kädessä viulua ja toisessa jouta alas suunnattuina ja niiden koskettaessa melkein maata samalla, kun hän esitti yleisön edessä ennenkuulumattomia kumarruksiaan. Hänen ruumiinsa kulmikkaissa kaarteissa oli kammottavaa puisevuut-ta ja samalla jotain mielettömän eläimellistä, niin että hänen kumartuessaan omituinen naurunpuuska oli väkisininkin vallata meidät.”

Trumpilla on kertomuksessamme jo yhtä monta kirjallista esikuvaa ja nimeä kuin kansan suussa kiinnostavalla ilmiöllä tulee ollakin tyyliin: rakkaalla lapsella on monta nimeä. Trumpin rohkeus puhua yksinkertaisesti suoraa puhetta tavalliselle kansalle antoivat hänestä suurelle ja poliitikkoihin kyllästyneelle yleisölle vaikutelman uudesta vaihtoehdosta, jota kannatti kokeilla kun muuten tarjolla olisi ollut samaa menoa ja läsytystä, kuten menneinä aikoina. Siinä mielessä Clinton on vuoden 1960 vaalien täpärä häviöjä -Nixon ja Trump hieman onnella voittanut 2016 vaalien uudelleenlämmitetty Kennedy.

Ted (Theodore C.) Sörensén, jonka legendaarinen ura Kennedyn puheenkirjoittajana alkoi irlantilaisille katolilaisille lähes Amerikan itsenäisyyspäivän, 4.heinäkuuta, veroisesta juhlasta, Pyhän Patrikin päivän puheesta, vuonna 1954 ja kestäen aina Kennedyn salamurhaan saakka, yhdeksän vuotta myöhemmin, jaksoi aina muistuttaa ettei tekstin kelpoisuuden takana ollut suinkaan se, miltä se näytti silmissä, vaan miltä se tuntui korvissa.

Ted Sörensen kirjoittaa Kirjassaan ”Kennedy (Tammi 1965) etteivät hän ja Kennedy olleet kohdatessaan puheenkirjoittamisen- tai pitämisen ammattilaisia vaan hyvin kaukana molemmat siitä. Terveellä maalaisjärjellä ja hyvillä hoksottimilla varustettuina he olivat avoimin mielin valmiita oppimaan kekeiltuaan ensin tehdä yhdessä satoja enemmän tai vähemmän epäonnistuneita ja kaavamaisen tylsiä ja mitäänsanomattomia puheita, matkiessaan muiden poliitikkojen ja puheoppaiden ja sitaattikirjojen vihjeitä sisällyttää puheisiin aina jotain ylevää, vaikeaa ja omaa erinomaista sivistystaustaansa alleviivaavaa muuta yleistä kauniisiin kääreisiin käärittyä mitään sanomattontonta roskaa.

Sörensenin kirjoituksista ja kokemuksista paistaa läpi Roomassa mainetta puheopistaan saaneen espanjalais-syntyisen Quintilianuksen vaikutus, joka uskoi toisin kuin Cicero, jonka mielestä hyvä puhuja syntyy älystä ja kyvystä. Quintilianus, jonka pääteos 12-osainen ”Institutio Oratorio (löytyy myös kaukolainalla englanniksi)” tekee hänen tunnetuimman lauseensa käskyksi kaikille hyväksi puhujiksi aikoville: ”Sydän tekee hyvän puhujan”.

Quintilianus uskoi näet että hyväksi puhujaksi kasvetaan. ”Hyvä puhuja on henkilö, jolla on edellytyksiä ajatella ja kyky muotoilla nuo ajatukset.” Hyvä puhuja on siis Quintilianuksen mielestä parhaiden ajatusten ajattelijä, joka löytää näitä sanoja lausueessaan sopivan tavan lausua ne kauniisti ja vaikuttavasti. Quintilianus poikkeaa myös siinä Cicerosta, että hänen mielestään puhujan ei kannata paljastaa rakennettaan ja kertoa etukäteen, mitä tuleman pitää, jolloin kuulijalla ei olisi enää mitään jännitettävää.

Hyväksi puhujaksi hänen mielestään opitaan kolmen tason kautta; puheen mallien, huolellisen lukemisen ja harjoittamalla ex tempore-puheita. Quintilinaukselle hyvän puheen lopun piti olla mieleen jäävä ja riittävän selkeä, että siitä olisi jäänyt tahdottu jälkimaku myllertämään kuulijan päässä kuin mainos tehden hänestä lopulta puhujan toiveiden mukaisesti orjamaisen alttiin puhujan hänelle esittämille toiveille.

Lukijan tulee muistaa, että aina kun poliitikko, eikä väliä onko se antiikin retoriikan kultaiset säännöt omaava Quintilianuksen paras oppilas Ciceron myöntämällä cato-stipendillä, tai Etonin kiitettävien arvosanojen läpikäynyt klassisen sivistyneen yläluokkainen torypoliitikko, puheet sisältävät yleensä etupäässä melko vähä-älyistä höpötystä fraaseineen sekä ylettömän määrän itse vähäpätöiseen asiaan käärittyä ja heikosti naamioitua itsekehupuppua tyyliin RKP:n kaupunginvaltuutettu Björn Månssonin pitkä ja ylitsevuotavan ääliömäinen (ja me ollaan melkein sukulaisia, koska mun isoisän äiti oli Pernajasta: Jenny Karlsson) itsekehupuhe Helsingin kaupunginvaltuuston ratkaisevassa Guggenheim-äänestyksessä marraskuun 2016 lopulla.

Niin oli alussa Kennedynkin laita. Hänen uransa ensimmäiset puheet olivat asiallisesti ja asiantuntevasti kirjoitettu, mutta niistä puuttui se jokin tunneälynväläys, mikä avasi sydämet ja minkä vasta Ted Sörensen toi mukanaan lahjaksi ja myöhemmäksi Kennedyn menestysreseptiksi vuonna 1953 Pyhän Patrikin päiväksi Kennedylle kirjoittamassaan puheessa – tai sitä samaa mitä Quintilianus tarkoitti sillä kun hän väitti lyhyiden ex tempore-puheiden kykenevän parhaiten heijastamaan puhujansa minuutta.

Trump olisi ollut Quintilianuksen mieleen, sillä hän ihaili Trumpin kaltaisten puhujien puheita, joita ei ole hiottu liian tarkasti, ja joissa inhimillinen karheus sekä sattumanvaraisuus pääsevät riittävän selkeästi näkyviin minän tullessa samalla siinä valossa ulos, kuin mitä se todellisuudessa on. Institutio Oratorion punaisena lankana on se tärkeä oivallus, että oppisimme kiinnittämään huomiomme omaan ihmisluontoomme, sen sijaan että miettisimme millaisin eri vippaskonstein yritämme muihin vaikuttaa. Trump oli tämän jostain käsittämättömästä syystä omaksunut ehkä bisnesmaailmasta, ollen myös hyvä ellei peräti erinomainen tässä suorassa vaikuttamisessa aidossa tilanteessa.

Hänen hyväkseen teki töitä sekä aika että kyllästyminen älymystön ja eliitin hännysteleviin selittäjiin; lässyttäjiin, eliitin ahneuteen sekä demokraattipuolueen katteettomaan optimismiin, tässä tylsässä ja harmaassa ”mukatodellisuuden hölynpölyn byrokratiassa”, jota nykymaailmaksi kutsutaan. Jota Carl E. Schorsken sanoin voisi hyvin kuvata imperiumiksi, jossa eliitti vieraantui todellisuudesta, taide rappeutui konstailevaksi prameiluksi ja kieli menetti merkityksensä, ja jossa kulttuurista on tullut typerien ja niljakkaiden maakuntien makutuomareiden hiekkalaatikko, niin että kaikki todella tärkeä, aito, puhdassydäminen, älykäs ja uutta luova hukataan tai haukutaan maan rakoon, ettei vaan sieltä nouse häiritsemään mitättömyyksien markkinoilla pyörivien keskinkertaisuuksien keskinäisen keuhun kerhoa.

Sörensen kuvailee yksityiskohtaisen tarkasti kirjassaan miten vakavasti Kennedy otti puheidensa rakentelun ja hyväksi puhujaksi kouluttautumisen. Sörensen ja Kennedy ovat yhdessä

kääntäneet kaikki kivet mitä retoriikan maailmassa Aristoteleen klassikkoteoksen ”Retoriikka” lisäksi löytyy, ja löytäneet yhteisen matkansa aluksi Ciceron mainion nuoruudenteoksen ”De inventione (löytyy englanniksi kaukolainalla)”, joka on tarkoitettu tällaisten matkojen evääksi löytämään oikeita ajatuksia ja se tie, jota pitkin nöyrän puhujan on kuljettava tullakseen ensin hyväksi ja lopuksi parhaaksi kaikista.

Yksi esimerkki Kennedy-kirjassa on kuitenkin tahallisesti tai tahattomasti joko Sörensenin itsensä tai Kennedyn melkein suoraan poliittisten puheiden mestarien ja mainioiden Sotakronikka I ja II-teosten kirjoittajan, vuonna 1950 Nobelin kirjallisuuspalkinnon saajalta, sir Winston Churchilliltä selvästikin lainattu ja hieman mukailtu poliittiseen propagandaan mukailtu suuren yleisön tarpeisiin jälkipolvia hurmaamaan ns. ”tarkoituksenmukainen valemuisto”.

Sörensen kertoo kirjassaan tunteja kestäneistä puheiden (siinä olisi opeteltavaa nykypoliitikoille) harsimisesta työllä ja vaivalla kokoon, ihan kuin siihenkin olisi tarvittu Churchillin parhaan sloganin mukaisesti: verta, hikeä ja kyyneleitä, niin kuin Sörensenin mukaan joskus tarvittiinkin.

Sörensen väittää, ettei yksikään puhe ollut koskaan hermostuttanut Kennedyä niin, kuin hänen lyhyt esiintymisensä demokraattien humoristisena puhujana Gridiron -klubin päivällisillä vuonna 1958. ”Hänen tilaisuudessa pitämänsä kymmenen minuutin puhe oli tulos useita tunteja kestäneestä aineiston keruusta ja sitä oli koeteltu moneen ”asiantuntijaan”. Winston Churchill sanoi kuitenkin saman asian, joka muuttui retoriseksi kliseeksi, vuosikymmen aikaisemmin näin. ”Pelkäsin että minulta pyydetään muutaman minuutin puhe. Siihen

menisi monta tuntia. Onneksi puhe oli tunnin. Sen tekemiseen meni vain muutama minuutti.”

Tämä retoriseksi vitsiksi jälkipolvien korville ehkä tarkoitettu paljastus kertoo omaa karutonta kieltään kuinka kovaa hommaa oikea puheenkirjoittaminen ja sen harjoittaminen esitettäväksi oikeasti on. Suurin ero Kennedyn ja taistelupari Clintonin ja Trumpin välillä onkin se, ettei Ted Sörensens olisi päästänyt Kennedyä koskaan, edes tämän improvisoidessa, herpaannuttamaan otettaan sääällisyydestä ja tyylikkyydestä.

Silloin vyönäisiä iskuja ei jaettu politiikassa yhtä tiuhaan ja mauttomaan tahtiin kuin mitä saimme nähdä marraskuussa huipentuneessa ja Yhdysvaltojen kenties ehkä koskaan inhoitavimmassa ja likaisemmassa presidentinvaalissa. Kennedy ei mennyt puheissaan Trumpin ja Clintonin tavoin koskaan henkilökohtaisuuksiin ja säilytti siksi kansakunnan silmissä arvokkuutensa molemmissa leireissä kuolemaansa saakka. Mutta mikä parasta: hän ei myöskään tuntenut - tai ainakaan näyttänyt tuntevansa vastenmielisyyttä vastustajiaan kohtaan.

Trump tuskin on itse vaivautunut tutkimaan analyytisesti Yhdysvaltojen aiempien presidenttien vaalipuheita. Eikä hänen olisi tarvinnutkaan, sillä hänen puolestaan toimi lievästi adhd –tyyppinen malttamaton luonnonlapsipersonallisuus, yhdistettynä narsistiseen minään, joka keskeytti törkeästi kaiken kohteliaisuussääntöjen vastaisesti Clintonin haukkumalla häntä miltei rivosti, juuri niin kuin machomies vain osaa feministiä Jenkkien pahimmassa takapajulassa, joksi siksi aikaa televisiostudio Clintonin alitajunnassa muuttui laskien hänen päähänsä alistuvan ja nöyryytetyn saaliseläimen antautumismentaliteetin, joka näkyi hänen kireästä säikkyydestään.

Myöhemmin huomaamme miten tärkeällä tavalla Clintonin pitkät jaarittelut alkoivat sotia häntä itseään vastaan ja kun hän fiksunäköisesti tämän tajusi, hänestä levisi katsomoihin armoston pelon haju, Trumpin toistaessa melkein kuin media-ammattilainen tuloksellisesti sitä samaa punaista ymmärryksen syötävää amerikkalaista ydinlihaa mitä Sörensen oli huomannut tutkiessaan Kennedyn puheita jälkeensä: välihuomaukset olivat aina valmistettuja tekstejä tehokkaampia. Tilanetaju teki vasta puhujasta puhujatilanteessa mestarin.

Oetaan esimerkiksi vielä viime vuoden lopulla kuolleen laulajalegenda Leonard Cohenin lähes mielen päästä ja sydämen rinnasta raastava arkaainen ja kontemplatiivinen melodiahyminen tyyliin: mies ja aaltojen rantaan maailman myrskyistä sattumalta heittäjä haaksirikkoautunut ruosteäni. Ja kas kummaa, kun kuuntelemme hänen levyjään, tekstit kuulostavat karhenasuloisen basson pommittaessa tärykalvoja sointuvien kuorostemmojen säästyksellä vähintäänkin saman Nobelin arvoisia mitä Bob Dylan sai ansioistaan 60-lukulaisesta pop-folk-lyriikastaan.

Mutta kun luemme Cohenin tekstejä paljaalla silmällä levyjen kansista tai Cohenin itsensä kokoon kyhäämästä melko keskinkertaisesta kirjasta. (Pitää muistaa hänen loppuun saakka pitäneen itseään jostain kumman syystä enemmän runoilijana, kuin muusikkona, joka ei tietenkään ole sillä tavalla totta, kuin runoilijan poika ja venäläinen mystinen elokuvaohjaaja Andrei Tarkovski oli arvoituksellisissa aikakuvissaan - varsinkin Peilissä - enemmän kuin runoilija: hän oli itse runo ja hänen elokuvansa avaimet tähän mysteerin ymmärtämiseen. Tai freskomaisen Tuhat ja yksi yö -elokuvan ohjaaja, Pier Paolo Pasolini, jonka

elokuva oli ohjaajansa mielestä vasta mielissämme ”muotoutumassa olevaa merkitystä, missä ihmiset olivat kuin transsissa tämän todellisuuden kuljettaessa heitä tavalla, joka asetti heidät jatkuvasti hämmennyksen ja pelon valtaan ”.)

Ymmärrämme hyvin mitä sellaista Ted Sörensen oivalsi, jota muut sen ajan melko keskinkertaiset ja kaavoihinsa kangistuneet ”asiantuntijat” eivät Sörensenin ja Kennedyn suureksi onneksi oivaltaneet – sitä samaa mikä kadunmieheltä suoran ja koruttoman teeskentelemättömän puheensa takia vaikuttavalla Trumpilla oli tarjota valheeseen ja sen erivärisiin kääreisiin lakimiesten kikkailuilla ja poliittisilla silmänpöytätempuilla käärittynä kyllästyneille.

Teeskentelemätöntä ja sisäsyntyistä kommunikointikykyä ympäristönsä kanssa: se, miten hän ymmärtää, tai ei ymmärrä Nietzschen tavoin verbaaliakrobatian lisäksi kehon kielen, tauot ja ilmeet tärkeäksi osaksi kokonaisviestintää ihmisten välisten ymmärtämyksien ja asioiden merkitysten luomisessa. Saadakseen itsensä myydyksi ja sanomansa perille televisiossa, mitä tuijotti lähes sata miljoonaa silmäparia television parhaimpaan kastelu-aikaan koko maassa, vaikkei se kuitenkaan ”asiantuntijoiden” mukaan kuulemma ratkaissut näitä vaaleja, josta olen kyllä täysin eri mieltä. Sillä nimenomaan Clintonin vastenmielinen habitus televisiossa oli se viimeinen naula siihen arkkuun, jossa Clinton elätteli presidenttihaaveitaan.

Sörensenin mukaan Kennedyn puhekikat olivat yhtä yksinkertaisia kuin hänen puheensa olivat lyhyitä. Ne olivat joskus niin lyhyitä, ettei niihin mahtunut sen ajan tyyppilliseen tapaan liikoja yleistyksiä, kliseistä, monimutkaisia vertauksia tai turhia tunteellisuuksia. Siksi ne toimivat kuin nyrkki silmässä.

Kennedy suosi omissa puheissaan keskitietä välttämällä ääripäitä. Hänen oma äänensä oli yksitoikkoinen ja sanojen paino oli yllättävän usein väärissä kohdissa. Jos kuuntelette Youtubesta hänen puheidensa sarjaa, niin huomaatte asian itse omin korvin ja silmin varsin pian.

Huomaatte pian myös sen hämmästyttävän seikan, ettei Kennedy tavallisesti käyttänyt puheissaan muiden sen ajan poliitikkojen tapaan täytesanoja, mikä oli yleensä huonojen puhujien helmasynti - ne maakuntapolitiikan jonninjoutavat piirisarjan raasut reppanat, jotka joutuvat ajatuksen katkettua hakemaan tankkaamalla näitä itselleen tyyliin ”hauki on kala”-turvaa, etteivät näyttäisi yleisönsä silmissä eksyneiltä koiranpennulta, niin kuin ne raukat usein näyttävät, menettäessään kokemattomuuttaan tai silkkaa typeryyttään oman puheensa suggestiivisen ytimenhallinnan (asioiden ja sanottavansa muistaminen oli klassisessa retoriikassa sama kuin kirkas äly ja sen perinne tuli kaukaa jo antiikin Kreikasta), alkaen sen jälkeen tankata vain konemaisesti vahanuken tavoin puheenkirjoittajan kirjoittamaa puhetta juuri niin kuin sitä ei pitäisi missään nimessä puhua, heittäen näin puheistaan viimeisenkin lämmön harakoille.

Silloin herää kysymys, mitä järkeä on ylipäättään puhua, jos se ei herätä kuulijassa puhujan tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaisia tunnetiloja? Vuosien saatossa Kennedystä ja Sörensistä kasvoi Quintilianuksen tarkoittamalla tavalla harjoittelun tuloksena legendaarisia mestareita puheenkirjoittamisen ja –pitämisen vaikealla saralla muutamaa kultaista sääntöä käyttämällä, joita Sörensenin kirjaa lukiessa voi helposti poimia Kennedyn puheita koskevien kappaleiden lomasta. Ne olivat

hieman tyypistäen quintilianismeja nykypäivään sovellettuina: ”A. Lyhyet puheet. B. Lyhyet lauseet. C. Lyhyet sanat. D. Selkeä rakenne. E. Eikä mitään turhia ja itse puhetta häiritseviä selityksiä.”

Kennedyllle hyvän puheen lauseiden ja kappaleiden tuli olla sellaisia, että ne yksinkertaistivat itse puheen pääsanomaa ja selvittäen korostivat sitä myös sivulauseissa. Kennedy näet inhosi ylitse muiden monisanaisuutta ja mahtipontisuutta, toisin kun presidentinkampanjansa pahin ongelma itse: ylimielinen, liian valmis, liian hyvä ollakseen totta, liian tietävä ja liian tiukka, sekä yleisöä liian kosiskeleva elitistinen, ja siksi selvästikin hämäämismielessä peittääkseen jotain vielä pahempaa ja kauheampaa ”ehkä eliitin salaliittolaista Kiero-Hilaryä”, jonka kiristyneet suupielet ja pökölömäinen jähmeys yhdistettynä siihen ettei hän ymmärtänyt alkuunsaakaan katujen elävää non-verbaalista viestintää, mitä aristoteelisesti hyvin yksityiskohtaisesti omiin täsmäpuheisiinsa keskittynyt Trump haasteellisilla silmän muljautuksillaan hänelle ja hänestä yleisöleen onnistuneesti kykeni pilkallisesti viestittämään, niin että Trump Ciceron tavoin sai yleisönsä keskittymään enemmän itse Hilaryyn puhujana kuin siihen mitä Hilary itse asiassa puhui.

Tätä Kennedyn ja Sörensenin opettamaa esimerkkiä maagisesta ex tempore-tilanteesta syntyvästä sanottavan ja kielen yksikertaisesta teeskentelemättömyydestä, mikä menee tavalisesti yleisöön kuin häikäniin Amerikan pohjoisen vaalit ratkaisseissa tasapaino-osavaltioissa, kuin muikkujen kera Kuopion torilla - silloin kun ei tarvitse sietää kännissä itseään ja savolaisuuttaan vuolaasti ylistävää persjalkaista ja Tyko Sallisen Mirri-maalauksen siannenän omaavan demarikirkkovaltuute-

tun omahyväistä luentoa kristinuskon ja sosialidemokratian vuosisataisesta luterilaisesta kohtalonyhteydestä. Juuri niitä Kennedyn ja Sörensenin inhoamia turhia ylisanoja, joilla ei ole mitään vastinetta missään todellisuudessa, ja typeryydessään ovat juuri sitä pinnanalaista mielen vastaliikettä, mistä liikkuvat äänestäjät syntyvät ratkaisemaan nykyään vaalit kuin vaalit galluppien ja politiikkojen suureksi kauhuksi.

Tämä on myös yksi tärkeimmistä sysistä miksi ihmiset ovat kyllästyneet näihin Clintonin edustamiin kaikenmaailman ”eliittien muodostamiin asiantuntijoihin” ympäri maailman, ja haluavat siksi mieluummin Trumpit tekemään eikä puhumaan sitä mitä pitäisi tehdä, sillä jo Erasmus Rotterdamilaisen kirja ”Tyhmyyden ylistys” näytti osuvasti kansan kyllästymisen pomojensa jatkuvaan paskanpuhumiseen.

Kirjaa pidetään poliittisen satiirin yhtenä perusoppikirjoista. Erasmus oli yksi renessanssiajan merkittävimmistä humanisteista, joka uskalsi työntää rohkeasti luun kaikenmaailman pöyhkeiden saivartelijoiden ja totuutta omiin tarkoituksiin vääristelevien vallasherrojen typeriin kurkkuihin.

Kirjan muotona ovat kirjoittajan kokemukset Italiasta vuosina 1506 - 1509. Kirjassa pitää itselleen puhetta Tyhmyys narriksi pukeutuneena esitellen itsensä maailman hyväntekijäksi. Herrojen elämä ei tunnu muuttuneen puolen vuosituhannen aikana kovinkaan paljon.

”Nukutaan keskipäivään ja vuoteen vieressä on pahainen palkkapappi, joka herran hädin tuskin noustua toimittaa sukkelasti aamumessun. Sitten aamiaiselle ja pian sen jälkeen lounaalle. Sen jälkeen nopat, shakkipeli ja arvat, ilveilijät, narrit ja huorat, vitsit ja rivoudet. Välillä yhtä ja toista pikku purtavaa.

Taas päivällinen, sitten ryypyt eivätkä herra paratkoon vain yhdet. Tällä tavalla vailla huolen häivää vierivät tunnit, päivät, kuukaudet, vuodet ja vuosisadat.”

Erasmus myöntää kirjansa esipuheessa, ettei ole mitään turhempaa kuin käsitellä vakavia asioita pinnallisesti. Toisaalta hänestä ei ole mitään hienompaa, kuin käsitellä vakavia asioita pinnallisesti, tai käsitellä joutavia asioita siten, että vaikuttaa kuin puhuisi hyvinkin tärkeitä.

Tässä oli Clintonin toinen kompastuskivi, johon Trump osuvasti puuttui Erasmusuksen tavoin, joka tiesi edustavansa maailmassa kansanviisautta ja imartelun olevan kaikkia kaikkialla rasittava yleinen vitsaus, siksi Trump nauroi päin naamaa Clintonin itseriittoiselle pöyhkeydelle omissa sukkelissa röyhkeyksissään, vetäessään koko ajan sekunti sekunnilta enemmän narrimaisella naamallaan ilveillessään mattoa Clintonin uskotavuuden alta melkein navanalisisilla ja hävyttömällä höpöpuheillaan ja paganinimaisilla kädenliikkeillään sekä naurettavan lapsellisilla argumenteillaan, jotka hämmästyttävää kyllä, huvittivat poliitikkojen vakavuuteen kyllästyneitä katsojia ympäri maailmaa Erasmusuksen tarkoittamassa alkuperäisessä hengessä, kääntäen ihmisten mielissä - mutta ennen kaikkea itseään älykköinä pitämien suureksi ällistykseksi - kuin taikuri nurinkurisesti väärän kuninkaan päivän karnevaaliksi, koko homman heittäessä samalla ymmärryksen ja järkevien selitysten yli menevää häränpyllyä narrin muuttuessa yhdestä taikasauvan iskusta herraksi ja herran narriksi.

Trump pisti tavallaan häkellyttävillä rimanalituksillaan Clintonin, joka antoi pöyhkeästi kuuntelijan rivien välisillä mahtailuillaan ymmärtää osaavansa selittää ja sitten ratakaista

koko maailman ongelmat puheissaan, Erasmuksen tavoin pitämään ylistyspuhetta itselleen narriksi pukeutuneena, kääntäen Erasmuksen sanoman piikin tempuillaan ällistynyttä Clintonia itseään vastaan, koska Clinton ei ollut Trumpin tavoin tajunnut terveen känkkäränkkäisyyden kaikkea kohtaan ruokkivan älyllistä nöyryyttä, ja opettaen tämän jujun ymmärtäneen muotoilemaan skeptisiä vasta-argumentteja liukuhihnalta aiheesta kuin aiheesta - ymmärtäen samalla kielen tärkeimmäksi tehosanaksi puheessa ”EI!”- ein. ”Tällaisten suusta kuullaan mielihyvin totuuksia ja jopa avaimia herjauksia, niin että sama sutkautus, joka viisaan lausumana on hengenvaarallinen, tuottaa turmpilaisten narrien puheena uskomatonta huvia.”

USA:n 1900-luvun tärkeimmät puheet olivat ja ovat edelleenkin demokraattipresidentti Franklin D. Rooseveltin koko Amerikalle suunnattujen ja 4.3.1933 alkaneen Suuren laman lopettaneiden New Deal- puheiden sarja (löytyy Youtubesta), jotka valoivat uskoa ja toivat valoa epätoivoisten amerikkalaisten keskuuteen nostaen jälleen Amerikan sille raiteilleen, missä me muut olemme sen tottuneet sen jälkeen näkemään.

Amerikoissa puheoppiin oli kiinnitetty suurta huomiota jo kansakunnan alusta 1700-luvulta lähtien, jolloin alan perusteokset Aristoteleesta Ciceroon ja Quintilianukseen käännettiin englanniksi. Onpa Amerikan retoriikan isänä pidetty John Whitterspoon, myös yksi Amerikan itsenäisyysjulistuksen allekirjoittajista, mikä omalta osaltaan kertoo miten läheinen (ja tuloksellinen) puhujien ja puheopin side Yhdysvalloissa syntyi. Samaan aikaan kun kansakunta alkoi etsiä itsestään ääntä ja omaatuntoa industrialismin kynnyksellä, hetkeä ennen sen hukkimista suuriin tehdassaleihin.

Voi sanoa, että uudet tavat ja uudet mediat, silloin lehdistö, radio ja nousussa oleva elokuva, yhdessä amerikkalaisen suoran kerrontaperinnön -etupäässä kirjailija Mark Twainin ja pragmaattisen filosofian amerikkalaisen isän, John Deweyn -myötävaikutuksella, vaikuttivat suuresti siihen mutkattomaan ilmapiiriin, mistä 1900-luvun alussa maahan syntyi uusi käytännöllinen retoriikan suuntaus ja oppiaine nimeltään ”public speaking”.

Yksi ”public speakingin” hengessä kasvanut ja Rooseveltia neljissä vaaleissa innokkaasti tukenut demokraatti, oli nuori Ronald Reagan, jonka loistava puhujanura alkoi radion suorissa lähetyksissä urheiluselostajana. Tässä ”public speakin”-koulussaan Reagan, jonka charmi oli tarttuvaa, esiintyminen itsevarmaa ja vaikuttavaa, oppi kaiken sen hyvän ja tuloksellisen puhumisen, mistä amerikkalainen ja varsinkin uusretoriikka silloin puhuivat.

Myöhemmin Reaganin elämän suunnan ratkaisi hänen 27.10.1964 televisiossa pitämänsä kuuluisa cicerotyypinen vakuuttelu- ja faktapuhe Barry Goldwaterin puolesta ”Valinnan aika (A Time For Choosing from The Ronald Reagan Presidential Library), joka imaisi hänet lopullisesti politiikkaan ja republikaanisiiven oikeistosiiven yhdeksi näkyväksi tulevaisuudentoivoksi - ehkä siksi, että tämän puheen merkitys on se ovela tapa, miten Reagan sai ujutettua amerikkalaisen oikeistoretoriikan sisälle demokraattien omilla sanoilla ja tunneaseilla propagandistisen konservatiivivaihtoehdon suuria tunteita ja vuosikymmeniä kestäneelle, lähes nostalgisille ja voimakasta poliittista muutoshalua herättäneelle newdeal -propagandalle niin, että tätä samaa hyväksi kerran koettua kikkaa käytti-

vät myöhemmin onnistuneesti Thatcherin johdolla myös ns. ”Mustaksi Internationaaliksi” kutsutun maailman oikeistojohdajat 80-luvun lopulta lähtien, mm. Ruotsin Kokoomuksen ”Nya Moderater”-kampanjassa sekä myöhemmin rantautuen Kokoomuksen ”Työväenpuolue ja Työväen presidentti”-kampanjoihin.

Reaganin Barry Goldwateria tukenut julkinen televisiopuhe on tietenkin hyvin kulttuuri- ja aikasidonnainen. Kukaan ei enää pitäisi noin pitkää linjapuhetta. Viisi minuuttia olisi maksimi. Reaganin puheessa ei ollut aluksi yleisölle eikä liialle huumorille sijaa. Kyseessä oli kova taistelu ja sen ajan cicerolaiseen retoriikkaan kuului amerikkalaisissa poliittisissa puheissa löydä vastustaja kovilla faktoilla kanveesiin heti kättelyssä.

Puheensa aluksi Reagan tiedottaa pyramidimallin mukaan puheensa tärkeimmän viestin yleisölleen: hän on entinen demokraatti, joka tukee nyt republikaaneja, koska hän on saanut kyllikseen demokraattien typeryyksistä ja hänen mielestään republikaanit ovat ainoita, jotka voivat korjata maan kurssin oikealle, koska heidän ajatuksensa ovat uusia ja toimivia.

Sitten seuraa pitkästyttävä kertaus vaalikampanjassa demokraattien syyksi laskettuja ongelmia sekä pakollinen sen ajan viittaus Vietnamin- sotaan, joka oli Kennedyn aloittamana riistäytymässä juuri käsistä. Sen jälkeen seuraa maailman oikeistoretoriikan huolella vaalittu lempilapsi Edmund Burken hengessä – vastakkainasettelun ajan olevan ohi, Suomestakin tuttu hoettu mantra siitä, ettei ole oikeistoa eikä vasemmistoa, on vain valittavana joko ylä- tai alamäki republikaanien kylmiin tosiasioihin nojaavan politiikan johdolla.

Sitten seuraa sarja jokaiseen hyvään poliittiseen puheeseen,

varsinkin kun vastapuoli ei ole vastaamassa, kuuluvia liioiteltuja syytelyjä ja puolustuksia.

Yleisö nauraa ja taputtaa vasta 8.04 minuutin kohdalla, mikä tarkoittaisi nykyaikana samaa surkeaa epäonnistumista, jos joutuisi rangaistukseksi kuuntelemaan Antti Rinteen takeltelua tuntikaupalla suu kuivana Porin MTV3-Areena tapahtumassa innokkaasti taputtavan Krista Kiurun vieressä istuen.

Reaganin puhe on liian tukka ja asiapitoinen. Vasta 22 minuutin kohdalla Reagan saa ääneensä hitusen näyttelijän rentoutta ja lämpöä ja yleisö alkaa sulaa. Itse Barry Goldwater oli soittanut heti puheen jälkeen Reaganille ja onnitellut tätä puhuvaa papupataa, mikä oli sen ajan hengessä sensaatiomaista. Ja vaikka Reagan oli paahtanut 28-minuuttisessa puheessaan kaikki mahdolliset asiat läpi puhkuen kuin höyryveturi, hän puhui melkein suoraan ilman paperista aikana ennen lukulaitteita niin hyvin, ettei kukaan aiemmin ennen häntä ollut siihen kyennyt.

Muutoin Reaganin presidenttikauden puheet ovat mestariteoksia melkein joka ikinen. Huomatkaa niitä The Ronald Reagan Presidential Libraryn puheita kuunnellessanne, että Reagan on kuin onkin muuttunut parjatusta b-luokan Hollywood-tähdestä miltei eläväksi ja hengittäväksi shakespearelaiseksi draamahahmoksi, milloin Neuvostoliittoa Thatcherin kanssa höykyttävänä Henrik IV:nä, milloin demokraatteja riviin patistavana ovelana ja manipuloivana Jagona, milloin härskisti höyryveturin tavoin puhuvan papupadan tapaan valheiden ja puolitotuuksien hetteikössä etenevänä luihuna Rikhard III:na mielessään (tappaa valtansa uhkaajina kokemansa veljenpoikansa) kahlita vasemmiston yliopistoilla organisoimat

ja hänen kovaa politiikkaansa vastaan masinoidut mellakat, mutta ei milloinkaan vallastaan luopumassa olevana höperönä Kuningas Learina, kun hän taitavasti ääni murtuen, milloin valaa, milloin taas manaa esille, amerikkalaisiin suuria tunteita dramaattisten käänteiden saattamana maailmanensi-illoissaan, jonka itseoikeutettuna tähtenä hän oli itse ilta illan jälkeen Valkoisen talon lehdistöhuoneesta lähetyissä suorissa presidentin puheissa.

Karismaattinen Reagan, jolla oli ylivertainen komiikan tilannetaju, hauska sisäsyntyinen vitsikkyys sekä jo lapsuudesta luonnollisin keinoin hankittu tarinaniskijän suggestiivinen kyky vangita helpolla kuulijansa, kirjoitti mahdollisimman paljon puheitaan itse, tai antoi niihin aina kun siihen oli mahdollisuus omat elämänmakuiset lisämausteensa, vaikka hänen parhaimmista puheistaan vastasikin kaikkien Yhdysvaltojen presidenttien tavoin liuta hyviä puheenkirjoittajia, kuten mm. Tony Polan, Ken Khachigian, Peggy Nooran, Pat Buchanan, James Brady ja Larry Spekes sekä Marlin Fitzwater.

Jenkithän ovat olleet noista ajoista lähtien edelläkävijöitä mitä poliittiseen imagonrakentamiseen tulee ja valovuoden päässä suomalaisista serkuistaan lukuun ottamatta 80-luvulla kykypuolueeksi näillä keinoilla kasvanutta kokoomusta. Uusi retoriikka synnytti ensin Yhdysvalloissa uudet termit ja uudet tekijäarmeijat, joista kasvoi Washingtonin lobbareiden ohella uusi henkinen yläluokka, kuten esim. mainioista Wag the Dog ja Primary Colours elokuvista omin silmin voimme hollywoodilaisen huumorisilmälasiä läpi todistaa.

Vaalit Reaganin hyväksi ratkaisseen televisiotentin istuvaa demokraattipresidentti Jimmy Carteria vastaan vuonna 1980

näki yli 120 miljoona amerikkalaista kodeistaan suorana lähetyksenä. Väittelyn lopuksi Reagan kääntyi kameraan päin puhumaan suoraan yleisölle kysyen.” Oletteko tyytyväisempiä tänään, kuin mitä olitte silloin, kun herra Carterista tuli presidentti?”

Neljä vuotta myöhemmin, kun Walter Mondale vastaan kamppaillessaan häntä syytettiin seniiliksi vanhukseksi hän vastasi: ”En aio hyödyntää vastustajani nuoruutta ja kokemattomuutta poliittisiin tarkoituksiin”. Samaan aikaan televisiossa pyöri yksi kaikkien aikojen legendaarisimmista vaalimainoksista, mistä suomalaisessa poliittisessa mielikuvamarkkinoinnissa häärivät Milton ja Bob voivat vain haaveilla. Mainoksessa, jota kutsutaan (oikea nimi Youtubessa on ”Prouder, Stronger, Better) ”It’s Morning In America”, ihmetellään osuvasti: ”Miksi haluaisimme palata sinne, missä olimme vain neljä vuotta sitten?”

Reagan toisti puheissaan kaiken jo Nixonin aloittaman oikeistoretoriikan helmet puhumalla mm. epäonnistuneita demokraattipresidenttejä vastaan (ei tietenkään kansakunnan kaapin päälle melkein pyhimykseksi julistettua Franklin D. Rooseveltiä) kaukaisesta älymystöeliitistä, luotammeko itsehallintakykyymme vai hylkäämmekö amerikkalaisen vallankumouksen-teemasta sen eri variaatioin, silmitysten kohtalon kanssa- tematiikkaan, joka on muuten kuuluisin lainaus Rooseveltin 1936 puheesta, sen jälkeen kun hänet oli nimetty uudelleen demokraattipuolueen presidenttiehdokkaaksi.

Tosin Reagan laittoi hyvän puheenpitäjän tavoin sanoja uuteen järjestykseen, keksimällä ja muuntelemalla asioiden merkityksiä ja järjestyksiä, nimeten vanhan pohjalta tulevai-

suuteen katsovan oikeistoretoriikkansa ”reaganilaiseksi vallan-kumoukseksi”, mitä se olikin sanan varsinaisessa retorisessa merkityksessä. Sekä Reagan että myöhemmin Trump ovat ottaneet yllättävän paljon retorisia vaikutteita Nixonilta, jonka eräs avustaja tunnusti suoraan, ettei Nixon ole itsessään tärkeä, vaan se mitä hänestä julkisuuteen heijastuu, tai oikeammin se mitä yleisö hänestä näkee.

Jos vertaamme Reaganin ensimmäistä puhetta vuodelta 1964 hänen tasan kaksikymmentä vuotta pitämiinsä puheisiin uudelleenvalintansa alla, huomamme cicerolaisuuden ja amerikkalaisen retoriikan perinteen väistyneen Richard Whatelyn hengessä uusretoriikan edestä, sillä Reaganin retorisiin tempuihin kuului ruotsalaisen elämänekerturi Karin Henrikssonin mukaan kielikuvat, helpotajuiset tilastotiedot (lajityypille oli jo tuolloin ominaista se, etteivät tiedot aina pitäneet paikkaansa), vaikuttavat sanavalinnat, intiimi tapa puhutella ihmisiä ja jyrähtely, mikä kohdistui ulkoisiin vihollisiin - Neuvostoliittoon, kommunisteihin ja suuren hallintokoneiston byrokraateihin.

Goldwaterkin, joka kärsi historiallisen murskatappion (mutta jos sitä ei olisi ollut, ei Nixon olisi voittanut vuoden 1968 vaaleja) istuvaa demokraattipresidentti Lyndon B. Johnsonia vastaan 1964 presidentinvaaleissa, lainasi myöhemmin Reaganin käyttämää ja Nixonilta alun perin olevaa ajatusta: ”Republikaaniehdokkaiden on oltava konservatiiveja talouden näkökulmasta, mutta konservatiiveja sydän paikallaan”, jonka taustalla voi nähdä myös Reaganin poliittiseen oikeistolaisuuteen herättäneen sir Winston Churchillin takaoveksi vasemmistosta oikeistoon aikuistuttuaan mielipiteissään ja ajattelus-

saan Reaganin tavoin valuille suunnattu tervetuloa toivotus: ”Jos nuorena ei ole radikaali, ei ole sydäntä. Ja jos vanhana ei ole konservatiivi, ei ole järkeä.”

Reagan vei retoriikan välineellistämisen jopa niin pitkälle, että aina kun tuli ongelma, ja niitä tuli koko ajan - hän sanoi: ”Pidetään puhe!” Ja ongelma oli poissa päiväjärjestyksestä, sillä Reaganin puheet muista presidentistä ehkä Franklin Rooseveltiä lukuun ottamatta olivat tunnekoukuttavuutensa lisäksi hyvin informatiivisia, joita kuultiin mielellään korvat höröllä ympäri maailmaa, sillä niihin oli aina piilotettu joku skuuppi - todella iso paljastus politikan sisäpiiristä, tai politiikan suunnan muutoksesta tiedonannon nimissä kulkevana uutisena jossain kohtaa puheiden keskivälissä tyydyttämään ihmisten koko ajan kasvavaa uutisnälkää, mutta mikä tärkeintä: pitääkseen suuren yleisön mielenkiinnon Valkoista taloa kohtaan korkealla.

Trump lainasi kampanjaansa kaiken Reaganilta nimeä ”Make America Great again” myöten osin siksi, että tiesi läksynsä hyvin lukeneena pystyvänsä puhuttelemaan niitä samoja ”reaganilaisiksi demokraateiksi” kutsuttuja valkoisia pohjoisten demokraattialueiden valkokaulusköyhälistön jäseniä, jotka ratkaisivat Reaganin valinnan vuoden 1980 vaaleissa, ja uudelleen Trumpin vuoden 2016 presidentinvaalien yllättäviksi nousseissa perinteikkäissä demokraattiosavaltioissa kuten Pennsylvaniassa ja Minnesotassa.

Ronald Reagan oli vuoden nuorempi, 69-vuotias, kuin Donald Trump vaalipäivänä. Osin ehkä siksi vanhakantainen poliittinen kahtiajakautuminen ja avoimet haavat neurooseineen nousivat näkyvästi kahdeksaksi vuodeksi esille amerikkalaisessa yhteiskunnassa. Tätä ”yleisen vainoharhan” aikaa kuvaa hyvin

Norman Mailerin lähes tuhatsivuinen Porton haamu-kirjan oikeistoälymyyden vakoilujärjestön sisälle synnyttämää maailmaa, jossa jokainen ihminen on epäilyksenalainen ja mahdollinen kaksoisagentti kuten kirjan sivulla 315 kuvaillaan.

”Häntä sanotaan Portoksi. Johtuu kai siitä että hän on mukana niin monessa hommassa. Todellinen ”desmesne”. Ei vuokraa, ei byrokraattista vastuuta. Hänellä on oma kappaleensa vastavakoilua, joka ajaa Neuvosto-Venäjän osaston rai-vohullisuuden partaalle, ja lisäksi hänellä on muuta väkeä joka puolella pitkin yhtiötä. Hänen vihamiehensä TSS:ssa sanovat että hän yrittää olla Yhtiö Yhtiössä!”

Mailer olisi todennäköisesti saanut Nobelin kirjallisuuden-palkinnon upeasta tuotannostaan, omintakeisesta kielestään ja hämmästyttävän hengästyttävästä tavastaan marssittaa silmiemme eteen kielen piilomerkitä näennäisesti helpoilla ajatusjuoksutuksilla ja dekkarijuonen avulla avaten lukijoille niitä ammottavia ymmärryksen aukkoja, joita arkikielen latistaneet ja silmälaput avarille ajatuksille jutuissaan ohjeiden mukaan tarkasti laittaneet tylsät ja kiltit hyvän ja säntillisen ihmisen kirjoissa kulkevat toimittajat olivat tehneet, jos ei olisi ollut niin räävityn sovinisti ja haistattanut sovinnaisuuksille oikein kunnolla valtaapitäville absoluuttista optimismia hehkuneille yhteisymmärryksen hännystelijöille.

Marraskuisten Yhdysvaltojen presidentinvaalien jälkeen tilanne on sopeutumisen pakosta rauhanomaisen rinnakkaiselon nimissä muuttunut rauhallisempaan suuntaan, ja harmistuneiden konservatiivipolitiikkojen Trumpista esittämät kauhuskenaariot ovat saaneet väistyä presidentillisen valon sokaistessa arvostelijoiden silmät hetkellisesti. Ihan kuten

Suomessakin aikoinaan, missä rasittavana riivinrautana tunnetusta porkkanatukkaisesta kassialmasta saatiin kovan työn tuloksena harsittua kokoon presidentti, hänet hyvin tuntevien suureksi ällistykseksi, ja kansan silmissä hellyttäväksi ja harmittomaksi muumimammaksi, jonka imago siitä huolimatta että presidentti Putinin lahjoitti hänelle kissaan, kesti lain sallimat kaksi vaalikautta.

Suomessa on kirjoitettu edelleenkin yllättävän vähän ilmiö nimeltä Trump takaa vaikuttavista ajatuksista ja asenteista, vaikka jäljet johtavat selkeästi maailman puheita ja kirjoituksia seuraamalla 1920-luvulla vasemmiston rähinöintiin ja levottomuuksien luomiseen kyllästyneeseen amerikkalaiseen isänmaallisen konservatismiin, jonka arvopohjassa on paljon samaa kuin samaan aikaan syntyneessä ja Kokoomuksen taustalla vaikuttavassa, vuoden 1922 kunniakkaan periaateohjelman lähtökohdassa oikeistolaisista konservatismista, missä kansallisuus, turvallisuus ja isänmaallisuus olivat näkyvästi edellä.

Aidon oikeistolaisen konservatismiin 20-luvun konservatiivit kokivat Ranskan Suuressa Vallankumouksessa syntyneitä radikalismia vastaan syntyneenä liikkeenä, jonka suunta oli päinvastainen kuin ihmisestä vapaana yksilönä valituksesta toivonkipinän imeneessä poliittisessa radikalismissa, eli vallitsevien olojen ja harvojen etuoikeuksien säilyttäminen ja suuren väestön tasavertaisuuden ja taloudellisten tasa-arvopyrkimysten voimakas vastustaminen Ranskan Suurta Vallankumousta arvostelleen Edmund Burken hengessä.

Burken mukaan vallankumous johti kaaokseen. Sen sijaan konservatiivisen kehityksen tuli hänen mukaansa nojautua kansakunnan menneisyyteen, identiteettiin ja perinteisiin. Myös

muodissa tuolloin olleen Hegelin näkemykset kansakunnasta ja valtiosta sekä kansan moraalista vaikuttivat oikeistolaisen konservatismiin syntyyn. Sen mukaan valtion ja kansakunnan kokonaisuus menee aina yksilöllisten vapauksien edelle myös taloudellisissa asioissa.

Radikaalit poliittiset voimat ankkuroituivat synkkään saksalaiseen idealismiin, ennen kaikkea kaiken selittävään Hegeliin, jonka ajatusten innoittamina he alkoivat rakentaa vahvaa valtiota ja valmiita vastauksia avoimena oleviin kysymyksiin, hävittäen samalla tieltään vanhat ajatukset ja maailmat.

Amerikoissa Hegel ei saanut koskaan oikeistolaisen konservatismiin keskuudessa jalansijaa. Vahva valtio nähtiin siellä enemmänkin yksilönvapautta syövänä mörkönä kuten mm. Ayan Rand, joka tiesi kommunistien taistelevan niin kauan kunnes katoaisivat luokkataistelun ja luokkaherruuden perusteet; yksityisomistus ja heidän mielestään kulutuksen lisäämiseen tähtäävä järjetön ja järjestyksetön yhteiskunnallinen tuotanto.

Venäjältä kommunismin jaloista Yhdysvaltoihin emigroituneen juutalaisen ja edustajainhuoneen HUAC -valiokunnan kommunisminvastaisen komitean luotettavana todistajana esiintynyt Ayan Randin jaksoi muistuttaa ensimmäisten joukossa vahvan valtion totalitarismin synnyttämistä vaaroista yksilölle vapaudelle, joka näkyi hänestä mm. siinä, että sodanjälkeinen neuvostopropaganda osasi mestarillisesti piilottaa todellisuuden harmaan ankeuden, vaihtoehtottomuuden ja synkän kurjuuden ruokajonoineen ja ihmisvainoineen idealismia ja hyvää tahtoa uhkuissa neuvostoelokuvissa, jotka levisivät ”hyödyllisten idioottien toimesta” Amerikoissa.

Termi oli Leninin itsensä keksimä, ja sitä alettiin käyttää amerikkalaisessa oikeistopropagandassa Eisenhowerin aikaan niistä älymystön jäsenistä, jotka uskossaan hyvään antautuivat auttaessaan kommunismia tietämättään sen propagandan välikappaleiksi.

Lenin puhui osasta sivistyneistöä hyödyllisinä idiootteina, kun he oman edun tavoittelussa tekivät porvaristolle palveluksia. Leniniä suututtivat ”tieteellisillä” ja ”taiteellisilla” saavutuksilla professuureja ja apurahoja hankkivat, jotka samalla tekivät poliittisia ja ideologisia palveluksia valtaapitäville ja saivat niistä vastapalkintoja. Lenin kutsui heitä myös porvariston intelligenttihännystelijöiksi ja intelligenttirengeiksi.

Yksi näistä hyödyllisistä idiooteista oli kuuluisa filosofi Bertrand Russel matkustaessaan vuonna 1920 Moskovaan tapaamaan Leniniä. Tapaamisen jälkeen hän kirjoitti, että 1900-luku tulee jäämään historiaan Leninin ja Einsteinin vuosisatana. Hurmaantuneen Russelin mukaan Venäjän vallankumous oli yksi suurimmista tapahtumista maailmanhistoriassa.

Russelin mielestä se ohitti merkitykseltään jopa Ranskan vallankumouksen, sillä hänestä Venäjän vallankumouksen sankarillisuus sytytti silloin toivon valtavan laajan ihmisjoukon sydämissä. Jälkikäteen tiedämme, että asia oli päinvastoin. Mutta mediat hehkuttivat vallankumouksen voittoa ylitseperuavasti ja etenkin silminnäkijänä itse Lokakuun Vallankumouksessa hääriineen englantilaistoimittaja John Reedin aiheesta kirjoittama maailmanlaajuinen menestysteos ”Kymmen päivää, jotka järjestyivät maailmaa.”

1900-luvun ehkä merkittävän filosofi, Ludvig Wittgenstein kiinnostui myös bolshevikkien yhteiskunnallisesta kokeilus-

ta ja matkusti Neuvosto-Venäjälle keskustelemaan sikäläisten filosofien kanssa. Sen jälkeen hän halusi muuttaa kokonaan Neuvosto-Venäjälle, valmisti sitä varten passin ja viisumin kuntoon, mutta Lenin oli jo kuollut, ja Stalin ottanut vallan eikä Wittgensteinia enää kiinnostanut lähteä Stalinin ajan Neuvostoliittoon.

Tieteiskirjailija Herbert Wells ihmetteli ”Kremlin pienen haaveilijan” kykyä nähdä tulevaisuuteen: Venäjstä tulisi sosialistinen teollistunut suurvalta, mistä lähetetään ihmisiä avaruuteen. Lukutaidottomuus poistetaan ja koko maa sähköistetään. Fantasiakirjailija Wellsin mielestä tämänkaltaisiin saavutuksiin tarvittaisiin takapajuisella Venäjällä vähintään tuhat vuotta.

Myöhemmin nämä kansan suussa ”punaiset hyödylliset idiootit” saivat uuden nimen ”vaaralliset idiootit”, kun Gambri-
gen viisikkona tunnettu ja Neuvostoliiton hyväksi vakoillut vakoojajoukko Englannissa paljastui valtavan kohun saattelemana. Yhdysvaltoihin paenneelle emigranttikirjailija Josep Brodskylle Kim Philbyn aivoitukset paljastumisen ja Neuvostoliittoon paon jälkeen jäivät alitajuisiksi pakkomielleeksi, joita hän perkaa tarkasti unien, mielikuvien, häilyvän muistin ja pelon sekä aavistusten hienovaraisessa esseekokoelmassaan ”Keräilijän kappale (Tammi 1997)”.

Suomessa vaarallisten idioottien kulminaatiopisteeksi laske-
taan Lasse Naukkarisen vuoden 1971 Tampereen elokuvajuhlien päättäjäsissä esittämä ylimääräinen minuuttielokuva ”Laulu Leninille”, mikä järisytti porvarillista universumia ja vähän uusvasemmiston (termi selitetään tarkemmin Antti Rinteestä kertovassa luvussa: ”Toverit tota noiniin! Mä oon käytettävissä!”) omiakini joukkoja, niin että kokoomuslainen Aamulehti

tuomitsi elokuvajuhlat pääkirjoituksessaan, ja uusvasemmistoa edustanut Filmihullu ei suostunut kirjoittamaan kahdeksaan vuoteen elokuvajuhlista riviäkään.

Länsimaisen sivistyshistorian kannalta on harmillista, että Antiikin filosofian perinne katkesi Länsi-Rooman tuhoutumiseen ja Ateenan filosofikoulun lopettamiseen, ja siksi filosofian tärkeimmän nimen Platonin vaikutus lakkasi hetkeksi ja voimistuvassa katolilaisuudessa sai vallan kaiken jumalan luomistyöksi aukottomasti selittävä vastenmielinen ykseyden oppi Tuomas Akvinolaisesta.

Amerikkaan paenneet luterilaisuuden erilaiset lahkot, huolimatta hyvästä alusta ja aikeistaan, kivettyivät ajan kuluessa tahtomattaan yhtä tiukoiksi dogmaatikoiksi kuin vanhan mantereen pahimmat vihollisensa – katolilaiset, jähmettäen pitkiksi ajoiksi jäykän uskonnolliseen kaapuun ajattelun ja tavat, mutta vailla pakkoa ja perinteitä kykeni kuitenkin myöhemmin luomaan mm. vertaansa vailla olevan populaaritaiteen haasteen nykyestetiikalle.

Ja vaikka Platonin moraaliset pyrkimykset, jotka ovat monien hyvien ja suurien itsenäisten amerikkalaisten ajattelijoiden perustana mm. jo amerikkalaisen retoriikan yhteydessä mainitun John Deweyn 1929 pitämien käänteentekevien Gilford-luentojen, lähtivät siitä älyllisestä vaatimuksesta, että ihmiselämän lopullinen päämäärä oli ihmisen tiedollinen täydellistyminen, se ei saanut jalansijaa itse amerikkalaisessa unelmassa kuin korkeintaan siihen kuuluvana pakollisena ja vaivalloisena sivujuonteena, jolloin totuudestakin tuli vain välttämätön paha ja vapaasti markkinoilla vaihdettava kauppatavara.

Jatkuva sokraattinen kyseenalaistaminen, mikä jäi Platonin

suurimmaksi saavutukseksi jälkimaailmalle, jätettiin Ameri-
koissa totuuden kanssa päivittäin kliinisesti kohtaavien alan
ammattilaisten käsiin erilaisiin instituutteihin ja yliopistoihin
tutkittavasti kuin koko maasta tehokkaasti eristetty vieras ja
ulkopuolinen asia, ihan kuin Platonin filosofian tärkein haaste
ja perintö riippumattomuuden, tietoisuuden itsetuntemuksen
rajoista sekä tietoisuuden älyllisen keskustelun mahdollisuuk-
sista ja yleinen epäily kaikkea olevaista kohtaan olisi ollut vain
akateemisesti koulutettujen etuoikeus, joilla oli varaa moraalin
toisin kun vaurastuvalla ja kasvavalla kansakunnalla ja sen pai-
kastaan auringon alla taistelevilla eri etnisillä ryhmillä.

Tätä taustaa vasten ponnistavasta aynrandilaisesta oikeis-
tolaisesta konservatismista Trump on onnistunut luomaan
sanoillaan sitä samaa harvinaista oman aikansa räjäyttäneitä
”merkkipaaluretoriikkaa, jossa käytännöllisesti ymmärrettyinä
asioita tuli arvostella, ei motiivien vaan tulosten perusteella, ja
politiikan tulosten pitäisi olla nautinnan välineitä, ei pintty-
neitä tapoja eikä missään nimessä palvonnan kohteita”, mihin
ovat kyenneet aiemmin Roosevelt kansan suosta tukasta nos-
taneella newdeal -puheillaan ja Kennedyn radikaalia uusisän-
maallisuutta synnyttänyt slogan ”Älä ajattele mitä isänmaa voi
tehdä puolestasi vaan mitä itse voit tehdä isänmaasi puolesta”
sekä viimeksi Obaman lopulta tyhjäksi mantraksi osoittautu-
nut hokema: ”Yes! We can!”.

Trumpin todellinen ja pinnanalainen, gallupeissa näkymätön
maanvyörymäkannatus lähtee kyllästymisestä vähemmistöjen
esiinnouvuun ja siitä amerikkalaiseen valkoisen miehen unel-
maan pettämisestä, mitä brittiläinen aatehistorioitsija Stephen
Toulmin kuvaa kirjassaan ”Kosmopolis – kuinka moderni aika

hukkasi humanismin perinnön (WSOY 1998)” - eli kuinka tällä ajalla ja uusilla perusoivalluksilla on ollut kauaskantoisia seurauksia keskustelun tyyliin ja sisältöön.

”Muutos tapahtui vuoden 1965 jälkeen. Vietnam - väittelyn lisäksi 1960 - luvulla siirryttiin kansallisen päämäärien politiikasta - joka tähtäsi konsensukseen - kohti politiikkaa, joka ryhmätujen vastakkainasettelun pakosta pyrki hävittämään vanhoja vääryyksiä. Ylemmät (”kunnialliset”) luokat olivat 1700 - ja 1800 - luvuilla oletaneet, että lukuisat alemmat (”kovaosaiset”) luokat ”tiesivät paikkansa”, ja että ne voitiin tarpeen niin vaatiessa jonkinlaisella sosiaalisella painostuksella pitää aloillaan. Nyt kaikki luokat alkoivat lausua ääneen oman mielipiteensä, erillisin äänin mutta silti yhteen ääneen. Teoriasa kansalaisoikeusliikkeen (NAACP, La Raza, Harmaat pantterit tai seksuaalisten vähemmistöjen Gay and Lesbian Alliance) intressit olivat kaikkea muuta kuin yhtenevät. Käytännössä ne yhdistyivät oppositioksi sitä rakenteellista jäykkyyttä vastaan, joka ”kunniallisista” ihmisistä oli tuntunut vakauden säilyttämisen väistämättömältä edellytykseltä. Seurasi sarja hyökkäyksiä syrjintää vastaan, joka oli juurtunut eurooppalaiseen yhteiskuntaan noin vuonna 1700, ja jonka uusi kosmopolis oli legitimoinut. Institutionalisoitu rotusorto, huutava vääryys, johon ei ollut aikoihin puututtu, joutui ensimmäisenä kansalaisoikeusliikkeen kohteeksi. Muut seurasivat perässä. Moderniin yhteiskuntaan pesiytynyt syrjintä joutui koko 1970 -luvun ajan vähä vähältä tuleen: naiset, vanhukset, vammaiset, lesbot ja homot, kaikki nostivat metelin ryhmä toisensa perään. Ne jotka eivät olleet koskaan kyselleet modernin kansallisvaltion hyviä ja huonoja puolia, kokivat sen hirvittäväenä järkytyksenä.”

Tämä Toulminin kuvaama ryhmä, joka koki hirveänä järkytyksenä nähdessään oman yhteiskuntansa valtavan epäoikeudenmukaisuuden ja pahoinvoinnin, oli 50-luvulla amerikkalaisen unelman ikoniksi nostettu uusi kulutuskeskeinen keskiluokka satelliittikaupunginosineen, isoine cadillacceineen, marketteineen ja televisioineen.

Se sama ryhmä, joka 70-luvun öljykriisin ja 80-luvun laman myötä kurjistui pieneksi ja avuttomaksi valkoiseksi työväenluokaksi - vähemmistöksi omassa maassa - johon puri pohjoisen osavaltiossa Trumpin populistisen oikeistoindividualismin keskeinen ”vahvan valtion vastainen ja yksinvapauden puolesta” - sanoma sekä erityisesti Washingtonin eliitin ja älymystön vastustaminen, mitkä ponnistavat pitkän kaavan ja aynrandilaisuuden sekä 20-luvun oikeistoretoriikan läpi Barry Goldwaterin kautta Ronald Reaganiin.

Ja vaikka republikaanipuolueen oikeistosiiven ehdokas ja Arizonan kuvernööri, Barry Goldwater, hävisi murskaluvuin presidentinvaalit istuvalle demokraattipresidentti Lyndon B. Johnsonille, Goldwaterin puheet ja kirjoitukset tekivät suuren vaikutuksen sekä niitä teineinä kuunnelleihin Hilary Rodhamiin että Donald J. Trumpiin mutta aivan erityisesti Ronald Reaganiin, jonka poliittinen herääminen intomielisestä ja neljä kertaa aiemmissa vaaleissa Rooseveltia äänestäneestä demokraatista ja näyttelijäliiton aktivistista alkoi Barry Goldwaterin kirjan ”Konservatiivin omatunto (Conscience of Conservative)” lukemisen innoittamana 27.10.1964 pitämään radiopuheeseen, joka löytyy Youtubesta.

Mielenkiintoiseksi Trumpin sanallisen ”epäarvojen epämerkitysten” kuvastotempuilun, suoran ja härskin alatyölin sekä

vyön alle iskevien sanallisten epäasiallisuuksien ja valheiden sekamelskan tekee se järkyttävä tosiasia, että kaikki nämä temput hän on oppinut suoraan senaattori McCarthyn apulaisena tunnetulta ja häikäilemättömyydellään kyseenalaista kunniaa poliittisen maailman likaisten tempujen osastossa nautti-neelta asianajaja Roy Cohnilta, joka on tullut suuren yleisön tietoisuuteen vasta Al Pacinon tähdittämänä upeassa HBO:n tuottamassa Tony Kushnerin näytelmän tv-dramatisoinnissa ”Angels in America”, jota voi pitää hyvällä syyllä parhaana koskaan läntisessä maailmassa tehtynä homonäytelmänä.

Trumpista on vaikea arvailla, onko hän seuraus vai syy – kiusaajan unelma vai kiusatun painajaisuni, niin syvältä hänen hiuslaitteensa humahdus on viiltänyt amerikkalaista poliittista maaperää, että on alettu, tällä kertaa Ronald Reaganista viisastuneina, arvioida miestä enemmänkin karvoihin katsomatta hänen tekojensa eikä vain hämäävien sanojensa mitalla. On nimittäin asioita, joista emme tiedä, ettemme tiedä niitä. Siksi ne pitää kuvitella. Avata mieli ja antaa kielen laulaa satakielen lailla vapaasti ilman estoja omaa luonnettaan toteuttaen, koska kaikki tuntuu aina epäilyttävien ajan valtimolla pulssia kuumaisesti mittaavien omien aikakausiensa medioiden nostamien mielikuvituksettomien ikonien mielestä jälkeensä uskomattomalta, kun he ovat jälleen kerran osuneet ennustuksissaan täysin väärään, kuten siitä mikä ja kuka Yhdysvaltojen uusi presidentti Donald J. Trump todella on ja mitä hän oikeasti aikoo presidenttinä tehdä.

Avoimen arviointiin pettymykset syvälle itseensä ja sitä kautta alistuvan kohtalonuskon itseensä sienen tavoin imenyt venäläinen mielemme ja moraalimme - se joka ei näe amerikk-

kalaisen uusoikeiston näkökulmasta metsää liberaalipuilta - ei pysty mielistelyyn tottuneena ja matalaotsaisena byrokraattisieluna kriittisesti katselemaan yhteiskuntaa lahottavien mätäpäiseiden oikeita tarkoituksia, nämä Hilary Clintonin kovaääniseen feministiarmeijaan kuuluvat teeskentelijät, joita Trumpin kannattajien mukaan ohjaa yleviin sanoihin piilotettu petos ja viekkaus syyllistää heitä siitä samasta pahasta, mikä näkyy selkeästi alemmissa ja kouluttamattomissa luokissa, ja jonka ylemmät ja hyvin koulutetut luokat tottuneina tapojensa ja kulttuurinsa kannustamina osaavat joko piilottaa näkyviltä tai ulkoistaa itsestään puhdistavalla tavalla muiden huoleksi.

Kyllä rakas lukija, kyllä tämä liittyy Trumpiin, kunhan maltatte vain mielenne ja luette tämän jutun loppuun, sillä tällä välillä keskustelu turmpilaisten ja clintonilaisten välillä lainehti yli äyräittänsä itärannikon liberaaliälykköjen hoivasta pohjoisen taantuvien teollisuusosavaltioiden tyhjille tuulen pieksimille kaduille ja oli omiaan varmistamaan Trumpille äärimmäisen täpärä voitto demokraattien ikuisina nautintaoikeuksina pidetyissä osavaltioksi.

Juuri siksi Trump on vaarallinen ja arvaamaton onnistuessaan murtamaan aiemman valitsevan konsensuksen lukkoon lyömän tavan nähdä ja hahmottaa maailmaa amerikkalaisessa poliittisessa keskustelussa. Ja erityisen vaaralliseksi hänet valitsevalle status quolle tekee se, että hän kyseenalaistaa väitteilään ja koko olemuksellaan tietona meille esitettyjä väitteitä tosi uskomuksista mm. suorapuheisena ja poikamaisesti kujeilevana osoittamalla sormellaan Hilary Clintonia huutaen: ”Kiero-Hilary!”, ja näyttämällä samalla ensimmäisenä amerikkalaispoliitikkona ymmärtäneen, ettei hänen aitona ihmisenä

tarvitse miellyttää kaikkia – varsinkaan vastustajiaan – nähdessään maailman juuri sellaisena kuin hän sen itse haluaa itse tekemänsä ilmiö nimeltään Trump nähdä.

Suomalaiset pikkuserkut Kokoomuksessa kalpenevat siitä millainen politiikan arkipäivän raadollisuus ja oikeiston sisäiset jakolinjat Yhdysvalloissa riehuvat valtoimenaan Trumpin aloittamassa ”mikä tahansa muutos olisi hyvästä Amerikal-le”-liikehännästä.

Tuomo Yli-Huttulan Puolivallaton puolue-kirjan takakan-nessa trillerimäisesti mainostettu kertomuksenpoikanen siitä mitä kokoomuslaisen pintavaahdon taakse kätkeytyy, on kuin pyhäkoululaisen rippi verrattuna Trumpin kyseenalaistamille ”korruptoituneille medioille ja heikoille poliitikoille” sekä omalle vanhakantaisesti politiikkaa tekeväälle elitistiselle puolueelleen teemalla: tehdään Amerikasta iso jälleen. Tässä kamppailussa Trumpin mielestä ei ole enää varaa olla poliittisesti korrekti muita kohtaan.

”Jo oli aikakin!”, huokaa varmasti moni tavallinen ja lähinnä vanhan mantereen aateliston etuoikeuksia muistuttavaan poliittiseen korruptiojärjestelmään tyytymätön amerikkalaisäänestäjä, jotka ovat kyllästyneet vallan itselleen kehittämään vaihtoehdottomaan vallanperimysjärjestelmää ilman epäilyä ja todellisia mahdollisuuksia muuttaa sitä suuntaan tai toiseen ennen kuin Trump ilmaantui peliin samalla personoiden Goethen pelon tiedostamisesta valtavana sairaalana, jossa olemme toistemme sairaanhoitajia.

Juuri siksi itsepäisen ja supersarjakuvasankarien tapaan ko-
valuontoisen Trumpin, joka oppi jo nuorena puhumaan ta-
vallisten ihmisten kanssa tavallisista asioista, taitoihin tehdä

unelmista totta luotetaan. Trump tietää näet kokemuksesta, että ihmiset eivät ole ehkä kovin innostuneita itsestään, mutta he voivat innostua sellaisista jotka ovat, kuten hän, vaikka hänen vastustajansa aluksi tarttuivat juuri tähän puoleen. Trump ei suodattanut puheitaan ja kontrolloinut itseään, vaan oli sellainen kuin oli naamanvääntelyineen ja vieläpä rinta rottingilla 50-luvun West Side Storyn rikkirevityn Amerikan äänensävyin. Siitä kasvoi ilmiö, jonka jälkeen monet sanoivat tosilleen: ”Jos et pidä Trumpia vastenmielisenä, olet itse vastenmielinen!”

Trumpin viljelmä vastakkainasetteluja korostava vihapuhe on tullut Suomessa vaaleissa tutuksi ”junttien persuretoriikkana”, mutta jos siitä riisuu amerikkalaiseen vaalitapaan kuuluvan roiman liioittelun ja shokkivaikutuksen pois, takaa paljastuvat tutut amerikkalaiskonservatiivien teemat vastustaa vahvaa liittovaltiota, jonka liika ohjailu ovat heidän mielestään vain sumuverho yrittää rajoittaa vapaiden kansalaisten mahdollisuuksia toteuttaa itseään estoitta. Trump on aynrandilaisen sankarin tyyppillinen” arkkityyppi – henkilö, jonka kyvyt ja riippumattomuus saavat aikaan konfliktin enemmistön kanssa, mutta joka silti sitkeästi pitää kiinni arvoistaan. Ayn Randin ajattelu näkyy myös Trumpin perussanomien ympärillä vastustaa kaikin keinoin hyvinvointivaliota, koska hänen mukaansa uhrautuvaisuus ja epäitsekkyys ovat väärin ja oman edun tavoittelu oikein.

Trumpin edustama kristillinen, vaikkei Trump itse ole kristitty, omaneduntavoittelu, mikä saa siunauksensa vuonna 1323, kun paavi Johannes XXII julisti omaisuudenvastaiset ajatukset kerettiläiseksi, alkaa Augustinuksesta, joka seurasi 300-luvun muotia ja kääntyi kristityksi edetäkseen virkau-

rallaan. Hän oli valtiolliseksi hallitsemiseksi ja vallankäytöksi muuttuneen kristinuskon uusi Paavali, joka selitti puhki omiin ja kirkon tarpeisiin totuuden, jonka lopullisen version Tuomas Akvinolainen viimeisteli Summa Theologiassaan selittäessään, miten ihmisten sielullinen erilaisuus riitti perustelevaan myös viattomuuden tilassa, ja että yksi ihminen voi hallita muita ihmisiä johdattaakseen heitä parempaan elämään heidän tahdostaan välittämättä.

Augustinus ei elänyt ideoiden tai harhojen ja luulojen maailmassa, vaan hallitsi kovalla kynällä juuri muotoutumassa olevaa kristikuntaa keskenään eri mieltä olevien ja taistelevien kirkkojen ja sekopäisten kristillisten kahnauksen keskellä. Silti paha ei ollut hänelle todellista. Se oli hänen mukaansa vain hyvän puutetta. Augustinuksen mielestä valtio on korvike, jonka juuret olivat synnissä. Siksi elämä oli rangaistusta, mutta vallankäyttö ei.

Ja vaikka Augustinus hylkäsi ajatuksen Jumalan valtakunnasta maan päällä, hän esitti että maallinen valtio on välttämätön rauhan ja järjestyksen ylläpitäjänä, jatkaen siten Paavalin historiallisten välttämättömyyksien edessä omaksumaa (kuolemaan uhalla pakotettua) myöntöväisyyksinsä valtiovaltaa kohtaan huolimatta Tertullianuksen ja Hippolytoksen ankarista varoitavista kirjoituksista. Augustuksen civitas - opin mukaan maailmanhistoria oli kamppailua ”Valon ja Pimeyden” yhteisöjen välillä, sillä inhoamiensa manikealaisten tavoin Augustinuskin näki näiden yhteisöjen elävän sekoittuneena maan päällä.

Juuri tämän ”onnellisuus vailla uskomuksia -taistelun” ja epäilyn Trump toi tavallaan mukaan Yhdysvaltojen presidentinvaaleihin. Tämä on hänen valttikorttinsa olla ”Teidän (van-

ha) äänenne!” uudistaessaan kertaheitolla radikaalisti Yhdysvaltojen presidenttimarkkinoita suuntaan, josta ei ole paluuta.

Mutta ei Trump, joka huhujen mukaan ei ole koskaan lukenut yhtään kirjaa, ole niin viaton ja spontaani, kuin hänen kampanjansa taustavoimat antavat helposti ymmärtää. Sillä antaessaan amerikkalaisten omalla esimerkillään ymmärtää erehdyksen olevan yhtä arkista kuin tietäminenkin, Trump on vetänyt maton alta vanhan vallan lakeijoilta ja tiedon papeilta, sillä Trump on osoittanut todeksi omalla olemuksellaan ainakin sen, että tiedot muuttuvat ajasta toiseen, ja että kohtaamme jatkuvasti edessämme erilaisia näkemyksiä siitä, mikä on totta ja mitä voidaan tietää.

Ainakin joku kampanjaväestö on lukenut tarkkaan skottilistusfilosofi David Hume kirjan ”A Treatise of Human Nature IV” alusta, jossa Hume väittää skeptisismien olevan filosofiselle teorianmuodostukselle ylitsepääsemätön uhka, josta voi parantua huolettomuudella ja välinpitämättömyydellä. Silti Trumpia ei voi pitää aitona skeptikkona, vaan päinvastoin.

Nykyaikaisen ja epäilylle perustuvan ajattelun ja ihmiskuvan vastakohtana sekä yhteiskunnallisena erilaisten ihmisten ja näkemysten välillä liimana aiemmin (eikä niin kauaa edes!) toimineen moniarvoisuuden vastustajana, jota Trump härskisti on hyväksikäyttänyt kampanjassaan lietsoessaan tietämättömien ja tunteella asioihin kiinnittyneiden tavisten pohjatonta epävarmuutta ja taikauskua messiaanisisessa hämäyksessään vailla vertaa.

Kun vuoden 1960 vaaleja Nixon vastaan Kennedy on vuosien saatossa puitu puhki ympäri maailmaa, mihin kaksi politiikasta kiinnostunutta älyn ja puheen osaavaa ihmistä on

kokoontunut, on kliseiseksi ratkaisevaksi tekijäksi valittu viimeinen televisioväittely, missä Nixonin katsotaan hikoilevana, epävarmana ja paljastavien lamppujen valossa epäonnistuneena vaikuttaneen lähinnä joko Al Caponelta tai vähintään pitkinen Pinokkiolta, ja hävinneen vaalit siksi. En kuitenkaan usko moiseen, lähinnä viihteelliseksi höpinäksi tarkoitettuun höpinään.

Kun selaa Ted Sörensenin kirjaa, jossa kohtuullisessa mielessä puhuu vilpitön mieli, niin vilpitön kuin se vain voi ammatikseen valehtelevan ja asioiden oikeita merkityksiä vääristelevän miehen kynästä olla, huomaa jotain hyvin mielenkiintoista ja jännittävää siinä mitä hän on jättänyt tahallaan kirjoittamatta, ja tulee samalla kysyneeksi miksi? Mitä se sitten on?

Se on retoriikkaa pahimmillaan ja parhaimmillaan, eikä se avaudu ihan helposti kaikelle kansalle, kuten ei ole tarkoituskaan, vaikka tarkka lukija on saattanut epähuomiossa lukea tämän kysymyksen vastauksen tästä artikkelista, mihin se on yhtenä lauseena piilotettu piilomerkityksenä, kuten hyvin retoriikan tapoihin kuuluukin.

Viidenkymmenen vuoden päästä pohditaan varmasti sitä, miksi Trump lähti mukaan kisaamaan ensin Yhdysvaltojen republikaanipuolueen melkein mahdottomalta tuntuneesta presidenttiehdokkuudesta poliittisten klaanien ja vanhan rahan sekä kaiken tämän yhdessä muodostavan eliitin harmiksi, ja voitettuaan kaikki yllättäen kisan leikiten, onnistuneesti seuraavaksi Yhdysvaltojen presidenttiydestä.

Heillä on jo kysymystä esittäessä monilla varma vastauskin mielessä: se oli se hetki, kun Barack Obama kutsui Trumpin Obaman syntyperäpäilyn revittelyn takia Valkoisen talon leh-

distöillallisille kuuntelemaan presidentillistä läksytystä, joka lähenei jo kiduttamista. Trump istui hiljaa paikallaan nöyryytettyinä ja poistui heti paikalta kun se oli mahdollista vaivautuneena ja naama punaisena.

Monet fiksunä pitävät ja psykologisointiin taipuvaiset, uskovat tämän olleen se ratkaiseva hetki, kun Trumpin päässä naksahi, ja hän päätti kostoksi pyrkiä Yhdysvaltojen seuraavaksi presidentiksi nöyryyttääkseen sitten aikoinaan vuorostaan Obamaa, joka joutuisi luovuttamaan hänelle hyisessä tammikuun viimassa Capitol-kukkulalla symbolisesti vallan avaimet amerikkalaisuuden pyhimmästä pyhimpään virkaan.

Saattaa olla, että siinä oli koko jutun alkukupinä, mutta hyvin harva muistaa, että varsinainen roihu oli jo olemassa. Se oli syntynyt niinä aikoina kun Trump osti, myi, varasti, huijasi ja painosti Amerikan toisen suuren laman, 90-luvun kiinteistölamman, alla, joka aivan erityisesti koetteli New Yorkia ja Trumpin kiinteistöbisneksiä.

Eikä Trump ollut yksin vaan itsensä paholaisen kanssa, joka oli lähettänyt syyttömän Ethel Rosenbergin tekaistujen todisteiden nojalla sähkötuoliin - Aidsiin kuolleen kiistellyn ja ristiriitaisen asianajajansa, Roy Cohnin kanssa, jonka viljelemän roycohnilaisen mccarthyismin retorisen valheen kansa osti tietämättä vielääkään mitä se oikein pitää sisällään.

Todellinen syy miksi Trump lähti mukaan kisaan, ja miksi hän pitää aivan erityisesti Putinista, oli kasainvälisen median paljastukset Putinista ja Sotsin olympialaisten yhteydessä paljastuneesta ennennäkemättömästä korruptiosta.

Silloin Trumpin silmissä syttyivät viimeistään kultaiset dollarikuvat kun hän vihdoinkin tajusi, että totuuden jälkeisen ajan

hallitsija voi valjastaa maansa sormennäpsäisyllä yhdeksi suureksi rakennustyömaaksi.

Ja tehdä juuri sen mistä he yhdessä Roy Cohnin kanssa olivat vuosikymmeniä aiemmin unelmoineet: muuttaa koko maa itä-rannikolta länsirannikolle yhdeksi katkeamattomaksi Trump Towerien ketjuksi, niin ettei hänen imperiumissaan Englannin kuningatar Viktorian tapaan aurinko koskaan enää laskisi, että yhtenä iltana ei olisi historiaa, että yhtenä iltana alusta voisi aloittaa kaiken uudelleen myös rapakon takana Hectorin laulun sanoin.

Ja siinä missä Trump uhoaa ja uhkailee aggressiivisesti, demarit tekevät sen Ruotsista oppimansa mallin mukaan piilossa lässyttäen asiat puhki kyllästymiseen saakka puuttumatta itse ongelmien syihin.

Hyvä huono esimerkki tästä on etäisenä ärynä pidetty Paavo Lipponen, joka on toki hyvä puhuja ja kirjoittaja, jolla on sivistystä, näkemystä, mutta silti jotain hyvin tärkeää ja oleellisesta hänestä puuttuu: rentoa humanismin vapaamielisyyttä (kirjoittanut Stephen Toulminin kirjaan Kosmpolis (WSOY 1990) hienon esipuheen) niissä tarkoissa lauseissaan, joiden taakse hän on politikaltaan piilottanut todellisen minänsä.

Lipposen oikeudenmukaisuuskäsitys on hyvin inhimillinen ja paljastuu alastomimmillaan silloin kun kyse on hänestä itsestään, kuten silloin kun medioissa hänen väitettiin lyöneen koululaisena uskonnonopettajaansa nyrkillä kasvoihin. Tämän kohun keskellä hän yllätti kaikki puhumalla kuin Mooses: ”Epäkohtiin pitää puuttua ja kun niihin puuttuu, ei sellaisesta saa tehdä julkisuudessa kaatopaikkaa ja uhrista syyllistä!” – tehden juuri niin kuin ei olisi pitänyt: paljastamalla oma pohjaton itserakkautensa.

Våra riktiga nationalförfattare

Bögar har varken fosterland eller modersmål. Det finns bara en stor ensam ödemark, och hela tiden på denna problem- och stenbelagda resa en sorgligt plågende vetskap om att du alltid i sista hand är ensam och utanförstående inför allt som vimlar omkring dig och att du är ett lätt byte för vem som helst med hatbegär.

Du får fastspikas. Överges. Vanhelgas. Mörbultas.

Eller till och med mördas under förmildrande omständigheter på denna ofattbara personliga lidandens flykt, var vi är världsmedborgare som tvingats ut till de yttre rälserna av un-

dermedveten rädsla och skyggande för hat.

På denna flykt över jord och mark med fruktan i röven är vi kringvandrande nomader, och hatade och diskriminerade och utstötta människor, ingenstans välkomna, överallt betraktade som icke-människor.

Vi får aldrig det godkännande eller de rättigheter till vårt liv, vilket andra människor naturligt garanteras i lagar om föds-lorätt och som enligt rådande godkända seder generöst erbjuds i rättvisans och människorättigheters namn.

Därför är det illusoriskt att göra misstaget att tro, som idiotfjantlurendrejare som är fastspända vid sina egna politiska syften gör, att nåt som helst lands heteron nånsin med vett och vilja skulle låta oss vara i fred utan att blanda sig i våra vanor och liv som vi lever dem. Därför utgörs vårt fosterland av hopplöshetens källa.

Vårt modersmål är förlorade viskningar och en lågmäld klagosång om ouppfyllda önskningar sjungen på natten, då de andra sover, och vi skyler vår längtan i stilla njutningars flämtanden á la Walt Whitman, liksom alla andra, tidigare och senare, stora lidande och plågade bögpöeter, vilka var tvungna, liksom vi är, att försöka leva på andras villkor emot vår egen vilja, för att klara av livet, och sen skriva om detta sålunda, att heteron inte förstår vad det är frågan om, kliar sig inte direkt i ögonen, kräver inte moraliska expressdomar för våra huvuden.

Och sen när nån av de stora, som Konstantin Kavafis, gör strålande bögdikter, så översätts de inte eftersom hetero-översättaren har blivit besvärad under läsningen av dem.

Hur kan en högt ansedd poet som Kavafis ha kunnat göra en så sentimental smörja, har han kanske tänkt, och lämnat

poetens bästa och mest drabbande dikter opublicerade, dikter som världslitteraturens verkliga genier, Joseph Brodsky och Marguerite Yourcenar, i sina odödliga verk lovprisat.

Nuförtiden kunde man mycket väl skriva en liten bögdandysk skrift om Kavafis liv, men mycket väsentligare är, hur han i början offentligt nedtystades och skymfades och hur han uppskrämd av det, censurerade sig själv för att skydda sitt eget skinn, och lämnade en stor mängd av sina dikter opublicerade, ur vilka skulle ha framgått hans unika förmåga att tveka, sträva efter och beröras av människans och tidens mirakulösa oberäknelighet, på så sätt att han inte behövde berätta själva saken, utan på första försöket nådde han till kärnan av varats osynliga men detaljrika densitet, ur vilkas ironiska slag han fann en korsning av illusionen och den föreställda verkligheten och därifrån vidare till livets grundelement av tragiskt allvar och nyfiken nyckfullhet.

Han var intresserad av ynglingar och deras öden.

Han var inte en för sin tid typisk struntförnäm hycklare, eller nån gammalmodig parnassoist som skulle ha förlorat sin förundran i begränsande formaliteter eller tråkiga reglers krav, utan han koncentrerade sig på sina intellektuella disciplinerade etiska ideal, representerande i sina dikter den inre handlingens störande motsägelser som historiska paradoxer, finnande i det mänskliga misstänkandets hål ”objektiva moment i subjektiva processer”, i vilkas motsägelsefulla avfyranden han inte gick vilse i halvsanningars vaga fällor, utan lyckades finkänsligt antyda till den ordinära läsaren de aningar som syntes igenom hans välvilliga förståelse för människans svagheter och misslyckanden, respekterande djärvheten som godkände fakta.

Att göra det vad man i svåra situationer fann möjligt att göra, som i den berömda Silversmed-dikten, där silversmeden skapat en bågare på vars mitt finns gestalten av en naken ung yngling. Smeden ville skildra sina drömmars yngling i vacker blomstring, trots att det var honom svårt ”för det hade redan gått femton år sen, då ynglingen stupade i strid som soldat”.

Hans egna hemliga önskningar och lustar antyder Kavafis lika finkänsligt, trots att hans riktiga jag förblir en gåta, som i denna sköra dikt: ”Som de dödas vackra kroppar, som oföräldrade sattes i en strålande grav med huvuden dekorerade med blommor och fötterna med jasmin – sådana var våra begär, som ouppfyllda for genom oss, utan att nånsin anlända till den söta njutningens natt, eller morgonens lyster.”

Just sådana här är våra verkliga nationalförfattare, sköra observatörer av lättskrämd tystnad i isande glömska, författare i vars gömmor av skatter ingen annan än vi har en aning om.

Miksi Stubbia kohtaan aloitettiin ilkeät parjauskampanjat?

Viime aikoina on taas levinnyt suomalaisen sitkeän vihan ja junttimaisen kateuden epäkunniakkaiden perinteiden mukaisesti, kulovalkean tavoin netissä kaunaiset ja populistiset alatyylin kirjoitukset Stubbista erityisesti siksi, että valtiovarainministerin paikalta kokoomuksen sisäisessä palatsivallankumouksessa kengitettyä Alexander Stubbia ei ole paljoa ym-

märrettävästi eduskunnassa näkynyt kuuntelemassa muiden rivikansanedustajien onnettomia äänenkalastusyriytyksiä.

Stubb on kuitenkin siinä mielessä erilainen kansanedustaja, kuin muut ”napinpainallusdemokratian syvimmän olemuksen rivikansanedustajat” (jotka toki tietävät sen karun tosiasian, että yksittäisillä kansanedustajilla on valtaa vain, jos he kykenevät vaikuttamaan oman puolueensa ja eduskuntaryhmänsä linjauksiin), että hän on edelleen ehkä se tunnetuin, ja niitä harvoja suomalaispoliitikkoja, joita maailmalla kuunnellaan.

Kaikki sai alkunsa siitä, kun politiikassa kasvojaan pessyt entinen itähelsinkiläinen tuomittu nuorisoriikollinen sekä kiusaamisen ammattilainen, Jan Vapaavuori, yksi näistä ”partio-
pojan terhakkuudella ja valppaudella valmiina astumaan aina kun mahdollista muiden varpaille” -tyyppisistä härseistä nykypoliitikoista, joka pettyi siihen, ettei kelvannut puolueensa puheenjohtajaksi, vaikka niin oli pedattu ja yritetty juntata Kokoomuksen kulisseissa (puolue on arvaamaton, koska puoluekokouksessa on suuri vaikutus sekä nais- että nuorisoliitolla, joiden puoluekokousedustajat voivat kääntää eri kuppikuntien sisäisen taistelun mihin suuntaan vain) päätti kostaa tappionsa ja siitä seuranneen itse kuvittelemansa häpeän.

Aluksi kyseessä oli selkeästi ”trumpimainen työpaikkakiusaaminen” Amerikan malliin, jonka aiheuttamia kuluja on jo alettu laskea Kokoomuksessa, sitten yhteiskuntakiusaaminen, olihan kyseessä korkeat panokset ja kohteena juorujen, pilkan ja epätosien väitteiden kautta puheenjohtajan paikalta savustettu kiusalliseksi koettu menestyjä.

Stubbiin kohdistuneen kiusaamisen aiheuttamien paljon suurempien haittojen arviointi on vielä edessä jossain vaihees-

sa, kun Stubb jossain sopivassa paikassa avautuu rentona asiasta julkisuudessa, sillä hän jos kuka tietää, miten yhteiskuntakiusaamisen on yleistä nimenomaan menestyjien tai sellaiseksi pyrkivien piirissä, ja on oivaltanut siksi myös henkilökohtaisesti jotain oleellista muiden kiusaamismuotojen yleisyydestä ja itsepintaisesta säilymisestä.

Aristoteleen mielestä onnea on kolmea lajia; hauskanpito ja huvitukset, vapaan ja vastuullisen kansalaisen täydellinen elämä ja elämän tutkiminen ja siitä filosofointi. Hän myös korosti kultaista keskitietä ihmisten elämässä yhteisössä. Ihmisen ei tule olla rakkamainen toisiaan kohtaan, mutta ei myöskään uhkarohkea omissa yrityksissään. Ihminen ei saa Aristoteleen mukaan myöskään olla liian saita tai tuhlaavainen. Ja mikä tärkeintä: ihminen on yhteiskunnallinen olento, joka on tarkoitettu toimimaan ja toteuttamaan itseään yhdessä muiden kanssa muodostamissaan yhteiskunnissa.

Mutta kauniit sanat eivät ole totta, eivätkä toden sanat kauniita. Asialla on tummempikin puoli: Pahan ideologia. Itsekäs Pahan ideologia ei ole menettänyt vuosituhantisessa matkassaan ideologista ja poliittista merkitystään. Päinvastoin. Se on ollut yhtä salakavala ja ovela kuin ärhäkäs ja kaikkialle nopeasti levinnyt syöpä ihmisruumiissa. Se on syönyt sisältä hyvää ja voimistanut paha, mutta se on kyennyt uudistumaan niin, että se on näyttäytynyt hyvänä ja saavuttanut menestyksensä ajan vaatimuksiin muokatuilla muodikkailla iskulauseilla ja mainosnikkareiden terävillä täsmälauseilla, jotka uppoavat politiikan osattomiin ja turhautuneisiin totuudennälkäisiin herravihaisiin vallan kyseenalaistajiin kuin veitsi sulaan voihin.

Pahan ideologia elää ihmisen sisällä salakavalasti uinuen,

mistä se on aina tietyn kyllästymispisteen jälkeen helppo herättää eloon milloin minkäkin vihapuheen siivittämän, sillä se saa voimansa pimeästä puolestamme ja elää kollektiivisena jätteenä ihmiskunnan tiedostamattomalla tasolla paljon sitkeämmin, kuin hyvään pyrkivä idealismi, koska se antaa erilaisille ihmisille kanavan purkaa katkeruuttaan ja vihaansa ilman, että he sitä itse edes ymmärtävät tai osaisivat eritellä älyllisesti; jos esimerkiksi vertaisimme käsitystämme pahan ideologiasta Freudin käsitykseen alitajunnasta, niin huomasimme Pahan ideologian esittävän tehokkaasti niitä mielikuvia, joita meillä on omista todellisista elinehdoistamme, vaikka oikea todellisuuden olemus jäisi meiltä itseltämme visusti piiloon.

Gottfried Wilhelm Leibnitz sisälsi kärsimyksen alistumisen vuonna 1710 käsitykseensä ”Mahdollisen hyvästä maailmasta”.

Sen mukaan kaikki mikä laajensi maailman moninaisuutta, oli samalla myös hyvän maailman toteuttamista, johon kuului myös pahan ja kärsimyksen ymmärtäminen ja sietäminen. Juuri tätä alistunutta ihmistä vastaan nousi 1759 kuuluisa ranskalainen valistusfilosofi Voltaire Candide - romaanissaan. Voltairen älyllisessä satiirissa kärsimyksen luonnollinen ihailu teilattiin ja tilalle nousi ajatus hyvästä tiedon lisääntyessä.

Tämä on edelleenkin modernin toiveajattelun peruslähdekohta: poistamalla puutteet ympäriltämme vapaudumme myös meitä vaivaavista kärsimyksistä. Sen ongelma on kuitenkin vankkumaton usko yleiseen ja inhimilliseen hyvään sekä ahkeruuteen. Immanuel Kant torjui tällaisen naivin augustiinolaisuuden.

Hänen mukaansa minkäänlaista viattomuutta ei ole koskaan ollut, koska pahuus kuuluu erottomasti jokaiseen ihmiseen ja

ihmisyyteen. Tätä hän kutsui radikaaliksi pahaksi. Kantin, ja myöhemmin myös Sigmund Freudin mukaan sitä ei voinut täysin hävittää, mutta hallita kylläkin.

Freudin kirjoitus vuodelta 1920 Mielihyväperiaatteen tuolla puolen sijoittaa pahuuden ja tyhjyyden ihmismielen primitiiviselle puolelle kuuluvaksi. Julia Kristeva on tulkinnut freudilaisesti tämän depression kyvyttömyytenä eriytyä perustavasta menetyksestä, jolloin se on ollut jämähtämistä siihen, mikä olisi pitänyt ohittaa, jolloin nykyelämästä on muodostunut menetyksen ja menetetyt, puutteenkin takana olevan puutteen eli tyhjyyden, kovertamaa.

Tästä huonona esimerkkinä on juuri Kokoomuksessa kesällä pelattu peli, jota ei ole vielä selvitetty kaikin puolin eikä pöytä ole vielä puhtaaksi siivottu.

Jotain pahaa tuosta kesästä jäi jokaisen mieleen ja suuhun: pelottavan pimeyden ydin vaani kaikkialla töykeytenä ja arrottomuutena. Stubbin ongelmaksi näytti koituvan se avoimuus jota hän osoitti ennen vaaleja, ja joka on Suomessa lajissaan harvinaista pääministeriksi pyrkivältä puoluejohtajalta.

Ehkä tässä on perimmäinen ongelma missä ollaan menty metsään ja ei osata enää nähdä siellä metsää puilta. Lapsi meni pesuveden mukana, mutta kukaan ei tunnu sitä enää kaipaavan. Alain Badiou on tehnyt esseen pahan tiedostamisesta nimellä Etiikka, josta kirjan suomentaja Janne Kurki kirjoittaa esipuheessaan.

”Omistettakoon tämä käänös sille, missä siinä ennen kaikkea on kyse: totuudelle. Ajattelussaan vätystelevässä, toimissaan haahuilevassa ja päätöksissään vaarallisesti sinkoutuvassa nykyajassamme vuosituhantinen kysymys totuudesta on nimit-

täin enemmän kuin ajankohtainen. Alain Badiou tekee tuosta kysymyksestä dynamiittia. Platonista lähtien filosofit ovat erotautuneet yleisistä mielipiteistä ja konsensuksesta. Filosofia rikko yleisen yksimielisyyden. Totuus, jota Badiou seuraa, onkin määritelmän mukaisesti aina jossain mielessä vastakarvaista. Badioun totuus käsityksen lähtökohtia onkin, että minkä tahansa olemassaolon voi koska tahansa lävistää ja muuttaa jokin tapahtuma, joka koskee kaikkia. Kyse ei ole ymmärtämisestä, vaan uskollisuudesta totuudelle ja tuolle olemisen lävistävälle tapahtumalle. Totuus voidaan saavuttaa vain maailman ja historian vastakarvaisella kohtaamisella. Tässä suhteessa Badioun edeltäjien lista on pitkä ja tunnettu: Sokrates, Paavali, Descartes, Pascal, Claudel, Cantor jne. Totuus, josta Badiou kirjoittaa, kyseenalaistaa siis aina olemuksellisesti vallitsevat käsitykset ja konsensuksen ja syntyy kussakin tilanteessa tyhjästä, ja heidän, joita se tapahtuma puhuttelee, haasteeksi tulee pysyä uskollisina tuolle totuudelle. ”

Tätä ydinsanomaa voidaan Kurjen mielestä pitää Badioun totuuden etiikan peruslähtökohtana.

Onneksi Pahan ideologian kostoliikkeiden elinkaari on kuitenkin lyhyt, sillä niillä on huono maine, ja ne sortuvat yhtä varmasti aina myös mauttomuuksiin, paljastuen aina lopulta muutaman yksityisajattelijan hurmahenkiseksi ristiretkeksi vapaata ihmistä ja vapaata ajattelua ja toimintaa vastaan, kuten Vapaavuoren tapauksessa, missä nyrpeys Stubbia kohtaan oli osittain katkeruutta ja osittain kateutta, sillä Vapaavuoren henkilökohtaisessa elämässä tuloksia on syntynyt käytännössä juuri niistä mahdollisuuksien tasa-arvoistamisista, joilla on luotu menestyksellisen elämän edellytyksiä niillekin, jotka eivät

ole olleet onnekkaita oman elämänsä sosiaalisen tai geneettisen perimän arpajaisissa.

Yritin jotenkuten selailen silmällä Jan Vapaavuoren ”Puolihoititon puolue”-kirjaa, mikä ei - suureksi hämmästykseni voinut ollut kestävämmän huonoutensa takia Verkko uutisten toimittaja Juha-Pekka Tikan haamukirjoittama.

Tai jos oli, se oli kirjoitettu kiireessä yrittää nostattaa puolueessa Stubb -ärsytyskynnystä vasemmalla kädellä puolihuolimattomasti siinä onnistuenkin tunnetuin lopputuloksin.

Anthony Giddens väittää, että tällaisissa tapauksissa ihmisillä säilyy kaikesta huolimatta terävä kriittinen kyky nähdä valheellisen lätinän läpi totuus. Kaikki tämä mestarointi siksi, että Vapaavuoren ansiot liittyvät politiikan kulissien takaisen harmaan alueen ns. likaisten temppujen osastoon.

Siihen samaan missä ovat muista puoleista korotettu kyseenalaista kunniaa julkisuudessa nauttimaan mm. Eero Heinäluoma (SDP) ja Mauri Pekkarinen (Kepu pettää aina -osastolta aitoon Arvo Korsimon henkeen).

Keskivertoäänestäjät, eli nykyisin liikkuviksi äänestäjiksi kutsuttu hyvinkoulutettu ja itsetietoinen, sekä vaalit kuin vaalit ratkaiseva keskiluokka, on onnekseen oppinut luottamaan omiin havaintoihinsa ja tekemään niistä selkeitä ja oikeaan osuvia johtopäätöksiä ympärillä olevasta harhaisesta valheiden verkosta huolimatta, jota meille esimerkiksi juuri Jan Vapaavuori yrittää totuutena syöttää, kun hän osoittaa sormellaan ”kirjassaan” ja samalla näyttää, miten tarkoituksenmukaisella ilkeilyllä ja piikittelyllä ja kaiken maailman kikkailulla kyetään manipuloimaan ja muokkaamaan ihmisten mieliä niin, että jopa edesmennyt Äiti Teresa saataisiin Stubbin tavoin helposti

näyttämään Lumikin ja Seitsemän kääpiötä -tarinan pahalta kuningattarelta, jonka ainoa pyrkimys oli hallita itsekkäästi muiden kustannuksella maailmaa, ja tuhota kaikki hyvä tieltään.

Alexander Stubbille varattiin Jan Vapaavuoren toimestaan entisen II valtiovarainministeri Arja Alhon kohtalo. Kun Suomessa tipahtaa korkealta ja kovaa, on melkein ainoa keino häväistynä ja hylättynä yrittää kostaa katkerasti, vaikkei yksinäisen huutajan ääni yleensä kuulu korvesta vallan kammareihin.

Tipahdettuaan toisen kerran eduskunnasta keväällä 2007, Alho alkoi kritisoida kostonhimoissaan voimakkaasti SDP:tä ja sen harjoittamaa politiikkaa kirjassaan ”Kovan tuulen varoitus (Into 2009)”.

Silloin Sateenkaarihallitukseksi kutsutun epäpyhän poliittisen yhteisrintaman talouspolitiikan tavoitteeksi oli määritelty kevään 1995 hallitusohjelmassa työttömyyden puolittaminen vaalikauden aikana. Samoin hallitusohjelmassa oli sitouduttu vähintään 20 miljardin markan säästöohjelmaan, joka vastasi tuolloin noin kymmenen prosenttia budjetista.

Tämän toteuttamiseksi tarvittiin nopeaa talouden ja viennin kasvua, investointien ja kulutuksen lisäystä, ja tuotantorakenteen monipuolistamista sekä työvoimavaltaisten palvelualojen vahvistamista.

Se tehtiin kiireellä, ylimielisesti pääministerivetoisena, ja kaikkia osapuolia tarkoituksellisen tasapuolisesti piikitellen ja häرنäten. Tässä pelissä Alholle oli varattu syntipukin rooli vähän samaan tapaan kuin Stubbille puheenjohtajapelin jälkipyykissä Vapaavuoren toimesta.

Sateenkaarihallituksen kiusaaminen ja häpäisy olivat Lippo-

sen yksinoikeus. Lipponen ei halunnut antaa eri mieltä olevalle ja omaa kantaansa puolustavalle Alholle lainkaan puheenvuoroja hallituksen istunnoissa.

Äkillisiä itkupuuskia hallituksen ovien ulkopuolelle itkemään juossut Alho saatiin takaisin hallituksen istuntoon, vasta kun silloinen ulkoministeri Tarja Halonen oli käynyt tyynnyttelemässä Alhoa ja taluttanut itkuntuhruisen Alhon paikalleen hallituksen istuntosaliin.

Valitettavasti silloinen valtiovarainministeri Sauli Niinistö osallistui kerrottujen ja vahvistettujen sisäpiiritarinoiden mukaan tähän saman peliin tekemällä Alhon olon mahdollisimman epämukavaksi omassa ministeriössään, päättämällä esimerkiksi ettei edes tervehti, saati sitten että olisi keskustelut epämiellyttäväksi kokemansa Alhon kanssa, jonka kanssa hänen olisi pitänyt jakaa ministeriönsä työt.

Yllätys ei varmaan ole suuri kun kuulee neuvoja silloin ministerille jakaneen avustajan nimen. Niinistön erityisavustajana oli tuolloin kukas muu kuin kiusaamisessa alhaiset kannuksensa osana omaa selviytymistään esikaupunkien slummeissa hankkinut nixonnaaman omaava Jan Vapaavuori.

Nyt Stubb -ärsytyskynnystä on taas nostattanut julkisuudessa se, kun hän varotteli Financial Timesissa julkaistussa kolumnissaan Trumpin ja Putinin juonivan suomalaisten selän takana.

Mutta aivan erityisesti tuntuu joitain kaunaista vapaavourelaista ärsyttävän se, että Stubb hakee aktiivisesti kontakteja Euroopasta ja näyttää sillä julkisuudessa tulevaisuudentavoitteen saavuttamiseen jossain muualla kuin Suomen politiikassa.

”Miksi mahdollisuuksien käyttäminen tulevaisuutta ajatel-

len olisi kansanedustajilta kielletty tai erityisen moitittavaa?” , kysyivät Stubbia julkisuudessa puolustaneet puheenvuorot tunnetun kokoomusaktiivi Lars-Erik Wilskmanin tavoin.

Stubbin tapauksessa se ei vain käy, koska Stubb on liian suoraselkäinen ja suorapuheinen. Siksi häntä oltiin kesällä susi lammasten vaatteeseen puettuna oikein lauma politiikan kostonretkeläisiä erottamassa mansikkapaikaltaan, johon he katsoivat Stubbin päässeen liian helposti, mutta mikä pahinta: viihtyvän siellä liian hyvin ja pitkään omassa erinomaisuudessaan.

Uuden Suomen uutisen mukaan Stubb on osallistunut kesän jälkeen vain noin puoleen eduskunnan täysistunnoista.

Puheenvuoroja hän ei ole tuona aikana pitänyt ainuttakaan. Kaikkiin Stubbin poissaoloihin on merkitty syyksi ”muu poissaolo”, joten esimerkiksi sairaudesta ei ole ollut kysymys.

Hän ei ole myöskään ollut työmatkoilla, sillä eduskunnan mukaan poissaolojen tilastoinnissa eduskuntatyöhön liittyvä tehtävä rinnastetaan läsnäoloon täysistunnossa, jolloin kansanedustajalle ei tule merkintää poissaolosta.

Kokoomuksen eduskuntaryhmän puheenjohtaja Kalle Jokinen kertoi Uudelle Suomelle, että kansanedustajien valiokuntatyöskentelyä ja läsnäoloja seurataan tarkemmin kuin täysistuntojen läsnäoloja.

Jokisen mukaan Stubbilla on ollut paljon matkoja, kansainvälisiä tehtäviä ja tapaamisia. Samaa painotti myös Stubb itse facebook -sivuillaan, jossa hän kertoi pitävänsä Suomen lippua mahdollisimman korkealla kansainvälisillä foorumeilla: ja siksi kansainvälisiä puheenvuoro- ja haastattelupyyntöjä tuli paljon.

Tämä ei riitä Stubbin julkisille kiusaajille, jotka ottivat ikävällä tavalla viimeiseksi aseekseen kesän puoluekokouksen edel-

lä jopa Stubbin hampaat unohtaen sen tosiasian, että Stubb on oikeasti tämän maan parhaita ja valovoimaisimpia poliitikkoja (itse tunnustaudun täysin rinnoin ilman epäilystäkään edelleenkin vankkumattomaksi Stubb-faniksi, saihan hän houkutteltua riveihinsä omien sanojensa mukaan Proustin Kadonnutta aikaa etsimässä romaania lähes joka päivä alkuperäiskielellä ranskaksi lukevan bobon (porvarillinen boheemi) suomalaisen henkilöitymän eli kansanedustaja Juhana Vartiaisen, jolle kirja on omistettu hänen tekemänsä onnistuneen demariloikan kunniaksi).

Stubbin ongelmaksi ja valitettavaksi kohtaloksi koitui kuitenkin kokoomuksen alavireinen järjestökoneisto seitsemän lihavan vuoden jälkeen sekä gallupeihin luottavan puoluekoneiston poliittisten broilerin katkera kosto liian nopeasti edenneelle Stubbin häikäisevälle uralle.

Silti kaikesta huolimatta Stubb on edelleenkin parasta mitä suomalaisessa politikassa on ilmennyt vuosiin. Älkää nyt tällaisella typerällä suomalaiskansallisella lokaan vetävällä tavalla, joka sopisi hyvin kyllä melko matalaa keskitasoa niin vihassa kuin kyvyissä ylläpitäviin kepulaispoliitikkoihin, yrittäkö himmentää sitä kirkasta tosiasiaa, että Stubb todella on jotain, hänestä tulee vielä jotain suurempaa, ja poliitikkona hän on siitä huolimatta, että jäi oman puolueensa kaunaisen järjestöjyrien kostonyrkin jyräämäksi, jotain hyvin erilaista ja poikkeuksellista, sellaista harvinaista tulevaisuuden herkkua, mitä Suomessa ei aiemmin ole koskaan ollut, eikä varmasti kymmeneen vuoteen tule olemaankaan, koska Stubbin huonosta kohtelusta viisastuneena todelliset kyvyt alkavat varmasti välttää politiikkaa vielä tämän jälkeen entistä enemmän.

Se on maallemme suuri sääli, sillä politiikka on sen verran vakava asia, ettei sitä kannattaisi jättää poliitikkojen huoleksi, kuten olemme usein asioiden mennessä päin mäntyä itse huomanneet. Kyllä Stubb on oman hommansa eduskunnassa kiitettävästi hoitanut.

Miehen koulutuksen, suhteet ja kyvyt huomioon ottaen, olisi typerää edes vaatia, että hän istuisi siellä rivikansanedustajana joka minuutti nappia painamassa. Stubbin paikka onkin enemmän innostaa ja visioida siellä missä tapahtuu: hänen paikkansa on pitkän ja ansiokkaan Suomi-palveluksen jälkeen maailmalla.

Kyllä se paikka jossain vaiheessa löytyy. Ja olkoon se sitten mikä tahansa, se varmasti hyödyttää tulevaisuudessa ihan varmasti myös Stubb-ymmärrysvajeesta kärsivää Suomea ja hänen omaa puoluettaan tavalla tai toisella myönteisesti jotain uutta synnyttäen jopa Euroopan Investointipankkiin asti.

Tässä kauniissa maassa asiat olisivat huomattavasti paremmin, jos poliitikoissa olisi edes yksi Stubbin kaltainen avoin ihminen. Katsokaa nyt vaikkapa Stubbin kohun ympäriltä päivittämiä facebook-sivuja, jotka ovat kuin suoraan saksalaisen retoriikan tuntijan, Gottschedin ajatuksista siitä, että moderni ihminen odottaa puhujalta yhä älyllisempää suostuttelua asian-
sa hyväksi.

Stubb tuntuu ajattelevan hänen tavoin toteuttaessaan omassa avoimessa viestinnässään, jolla on facebookissa päivittäin Suomen mittapuissa huikeat melkein puoli miljoonaa seuraajaa, Gottschedin tavoin retoriikkansa ydinajatuksen ranskalaisilta ja klassiselta retoriikalta, jossa sanottavan piti olla samaan aikaan sekä hyvin tyylitietoista että iskevää ja vaikuttavaa, lai-

nannut Stubb tajuaa tehokkaan ”täsmävaikuttamisen” olevan parhaimmillaan klassisia retoriikan muotoja kunnioittavaa säännönmukaisuutta, suhtautuessaan perinteisiin kunnioittavasti niitä myös älyllisesti ja rohkeasti varioiden esim. paljon parjatussa tikkatauluesiintymisessään punaisissa shortseissaan, joka laskettiin, kumma kyllä, yhdeksi hänen suurimmaksi virheekseen Vapaavuoren häntä kohtaan aloittamassa alatyylisessä ja epäreilussa seläntakaisessa parjauskampanjassa, vaikka kyseessä oli rohkea ”uusretorinen” avaus: uudet temput vanhan vaikuttamisen nimissä Stubbin yrittäessä uudistaa ummehtuneen vanhakantaista maanisäpääministeri-instituutiota siihen samaan moderniin suuntaan, jota Englannin entinen konservatiivipääministeri David Cameron ja Ruotsin entinen moderaattipääministeri Fredrik Reinfeldt omissa maissaan onnistuneesti melko samoilla resepteillä yrittivät kenenkään ivaamatta siitä heitä.

Itsekin luin moneen kertaan suurella innostuksella läpi Stubbin loistavia facebook -sivuja, ja ajattelin ylpeästi, että juuri noin tyylikkäästi ja osuvasti pitää vastata oikein herrasmiesmäisesti.

Ja että juuri noin fiksusti pitää tehdä silloin kun on kyseessä sentään pääministeritasoinen poliitikko eikä mikään syrjäkylisen rehukuningas pääkaupunkireissulla hieman huvittelemassa ja mahtailemassa muiden piikkiin kansanedustajatoimensa ohella kun muistaa ja jaksaa, kuten ennen muinoin maakuntakansanedustajista valitettavan monet tekivät eläen huonoina ja korruptoituneina varoitusmerkkeinä kuin siat pellossa konsanaan.

Juuri näiden ”rupiset riiminsä jupisevien heppujen ja he-

puttarien reinkarnaatiot” istua kököttävät nyt joka maailman istunnossa painamassa nappia ja toistamassa ääni jännityksestä murtuen eduskunnan kyselytunnilla omien maakuntamedioidensa valvovien silmien alla ”eipäsuupasliiurmlaarumia”, ja samalla pikkupoliitikoille tyypilliseen tapaan mitään sanomatonta pikkuasioista keskenään kahakoiden, nostattaakseen niitä kaunaisia myrskyjä vesilaseissa, joilla he eduskuntaan perähikiöidensä lantakasojen päältä ovat aina, ja tulevat myös tulevaisuudessa aina ponnistamaan.

Ajatelkaa nyt järkevästi!

Stubbin paikka ei ole tietenkään tällaisten joukossa, sillä Stubb ei ole niin huono kuin mediat ovat antaneet tahallisesti syntipukkeja surkeudelle ja muiden virheille etsiessään meidän ymmärtää, vaan on jotain ihan muuta: hyvin liberaali, avarakatseinen ja muita arvostava käytännön sulava ja korrekti poliitikko, jolla on hyvät tavat ja älyä vaikka muille jakaa.

Siksi Stubbin paikka on tietenkin joko YK:ssa tai EU:ssa, sillä hän on ollut Suomen kansainvälisen näkymisen ja EU-politiikan yksi menestyksekkäimmistä arkkitehteistä.

Stubbin nimi on edelleen kovaa valuuttaa niissä EU-pöydissä, jossa tätä sanansa pitävää luottomiestä tarvittaisiin nyt kun EU kyntää syvällä epätietoisuuden suossa.

Esimerkiksi EU: lla on ollut nimittäin hyvin harvoin näin osuvia ja omia rivejä tiivistäviä ulkopoliittikan kampanjoita, mitä pakotepoliittikka Venäjää kohtaan on ollut. Juuri näitä asioita Stubb on ollut aktiivisesti edistämässä. Suomessa kauhisteltiin aluksi kun vienti Venäjälle vähentyi 300 miljoonaa euroa vuodessa.

Pakotteet ovat kuitenkin pakottaneet meidät sotakorvausten

tapaan monipuolistamaan vientimaiden kirjoja ja hakemaan yhä uusi markkinoita, uusia kuluttajia ja jakelukanavia. Vuoden loppuun mennessä alijäämä on jo kurottu kiinni. Muualle kuin Venäjälle elintarvikevienti kasvoi kaksi vuotta sitten sata miljoonaa euroa.

Venäjä-riippuvaisuuden murtuminen on pitkällä juoksulla lopulta siunaus suomalaiselle ruokaviennille (saman kun suomalaiset tajuaisivat joskus öljystä ja kaasusta ja kääntyisivät ystävällismielisen naapurinsa Norjan puoleen asiassa), sillä viime vuonna elintarvikevienti kasvoi vuodesta 2014 kymmenellä prosentilla 1,4 miljardiin euroon.

Stubbista on tullut tahtomattaan syyllinen; erään huonosti menneen hegeliläisen jäykkäniskaisuuden ja järjen ylivallan aikakauden viimeinen symboli ennen kuin maa muuttuu joksin, mistä vielä kukaan ei tieä miksi.

Siksi Stubb on nykyisin olemuksena ja ilmiönä kaikissa miehillä ja kirjoitteluissa ”ajan hampaissa jauhautuen syljen mukana munaskuihin saakka” vähän samaan tapaan kuin uutterasti aikoinaan omaa kuningastietään vaikeuksien kautta voittoon rakentanut presidentti Urho Kekkonen muiden hänelle kasaamista vastoinikäymisistä huolimatta, sillä erotuksella toki, että Stubb tahtomattaan osoittaa kohtalollaan todeksi filosofi Arthur Schopenhauerin voimakkaan haasteen länsimaisen ajattelun mekaanisen jäykkää järkiperinnettä vastaan. Tästä ja Stubbista kirjoittaa esseisti Timo Hännikäinen uusimmassa, oman siskonsa kuolemasta kertovassa henkilökohtaisessa kirjassaan ”Kuolevainen (hexa 2016)”.

”Jotkut ovat ilmiömäisen lahjakkaita poistyöntämisessä. On mahdotonta kuvitella esimerkiksi Alexander Stubbia ma-

sentuneena, toivottomana tai katkerana. Hän on sangviinisen ihmistyyppin puhdasverinen edustaja ja liberaalioikeistolaisen pakkoilon maallikkosaarnaaja, joka kehottaa lapsiaankin aina nukkumaanmenon yhteydessä muistamaan yleisönsä. En tiedä voisiko mikään vastoinkäyminen tai tappio sammuttaa hänen konsultinkiihkonsa, vai valuisivatko sellaiset pois kuin vesi hanhen selästä. Stubbin voisi kuvitella puhuvan tsemppaamisesta itse Schopenhauerillekin.”

Ainoa, joka voisi tästä täysin rehellisesti ja tyhjentävästi sanoa jotain, on itse Stubb.

Toivottavasti hän tekisi sen jossain vaiheessa, sillä samalla hän puhdistaisi taatusti ilmaa ympärillään saaden anteeksi oman koulukiusaajataustansa (kerto i kerran itse asiasta kuul tana Iltalehden haastattelussa) lopullisesti kansan mielissä; ehkä tällainen Canossan matka laskisi hänet myös alas korkeuksistaan epäreilun pelin uhrina, yhden pykälän ihmisten keskuuteen, piirtäen hänestä mieliimme elävämmän ja kokonaisemman kuvan tavallisena tuntevana ja kärsivänä ihmisenä, ettei tarvitsisi enää keksiä Hännikäisen tavoin iltasatuja omille lapsilleen ihmeselviytyjä -Stubbista, jota ei taatusti ole olemassa sellaisena superolentona, kuin hänet meille medioiden harhaiskuissa on kuvailtu, vaan yhtä haavoittuva ihminen kuin me muutkin: ihminen, joka tuntee yhtä suuren pettymyksen, kun saa turpiinsa, ja että häneen sattuu yhtä paljon epäoikeudenmukainen kohtelu kuin kehen muuhunkin sen kohteeksi joutuneelle.

Stubbin lohduitukseksi voi sanoa hieman karrikoiden, että hänen tapansa toimia ja puhua ovat kuin suoraan klassisen retoriikan vastapainoksi nousseen ja uudeksi retoriikaksi, jon-

ka mukaan retoriikan tuli olla enemminkin retorisen kritiikin henkistä analyysiä, erittelyä ja tulkintaa kuin uudeksi retoriikaksi kutsutun, ciceroaanisen, aristoteliisen tai ramuslaisen perinteen jatkamista uusien sähköisten viestimien vallattua perinteiseltä puheelta jalansijaa ja muuttaessa kertatehtävällä vanhan vallan ja retoriikan aseman päällelleen.

Uutta retoriikkaa edustivat mm. sellaiset nimet kuin I . A. Richards, Richard Weaver, Kenneth Burke, Chaim Perelman sekä Stephen Toulmin.

Näiden omien alojensa huippuälykköjen luoma uusretoriikka tarkoittaa sitä samaa uudenlaista ajattelutapaa ja maailmankuvaa, mitä Suomessa edustavat juuri Stubb ja hänen demareista pelastamansa Suomen tulevaisuuden kärkinimi Juhana Vartiainen.

Näistä henkilöistä minulle läheisin on aatehistoriasta tuttu Wittgensteinin oppilas ja ystävä, filosofi Stephen Toulmin, jonka teos ”Kosmopolis” vuodelta 1990 on edelleenkin yksi alansa parhaimmista kun hän tutkii filosofisesti retoriikan keinoin Kantin ja Wittgensteinin antamin avaimin ajattelun syvämerkityksiä epäilyn merkityksestä maailmanhistoriasta, mistä Hayden White väitti erottelun perustuneen 1800-luvun väärinkäsitykseen positivististen tiedemiesten ja romantiikan taiteilijoiden välillä.

Historian sijaan asiaa tutkinut Hayden White arvosti kirjallisuuden ja erityisesti modernistien tapaa esittää menneyt. Esimerkiksi James Joyce, Henrik Ibsen tai Thomas Mann onnistuivat tavoittamaan hänen mielestään kaunokirjallisilla töillään jotain hyvin olennaista menneestä aikakaudesta. Historiantutkimus tuotti puolestaan keinotekoisia järjellisyttä

sinänsä absurdiin maailmaan. Ihmisen muistin avulla luoma moraalinen oli Hayden mielestä pelkkä valhe, jossa historia kahlitsi vaistot, esti toiminnan, ja muutti ihmiset pelkiksi varjoikseen.

Hayden sanoi historian käytännössä rajoittaneen poliittista toimintaa saamalla ihmiset ajattelemaan maailman olevan jo valmis. Menneisyyden ja nykyisyyden välillä näytti olevan kyseenalaistamaton jatkumo, joka oikeutti ja jopa velvoitti tulevaisuutta koskevat ratkaisut.

Vaikka White ei maininnut sanaa nostalgia, esiin tuli kuitenkin eräänlainen menneisyyteen takertuminen ja mennessä eläminen. Lähtökohtana piti olla epäjatkuvuus ja kaaos; nykyisyys ei muistuttanut aiempia tilanteita - nämä ovat itse asiassa osittain samoja teemoja, joihin myös Michel Foucault tarttui muutamaa vuotta myöhemmin kirjassaan Tiedon arkeologia (1969). White tähdensi vuonna 1966, että menneet tulevaisuudet ovat periaatteessa olleet yhtä avoimia kuin nykyisyyden tulevaisuuskin.

”Tärkeää on, miten tuo tulevaisuuteen vaikuttava menneisyys ymmärretään. Historioitsijan taakka ja moraalinen velvollisuus oli nostaa tieteenalan tasoa, jotta hän voisi osallistua nykyisyyden ja ihmisten vapauttamiseen historian taakasta. Historian oli haettava ratkaisuja nykyongelmiin. Tällöin taitteen ja oman ajan tieteen kuten sosiologian teorian asettamat kysymykset oli otettava vakavasti.”

Vuonna 1958 jo aiemmin mainittu Stephen Toulmin näyttää uusretoriikan avaintöksessään ”The Uses Of Argument (ei ole suomeksi), olevansa tiukasti kiinni logiikalle ominaisten ongelmien kimpussa. Toulminia kiinnostaa se, miten argumentaatiota ja väitelauseita voidaan arjen käytännössä tutkia.

Hänen hellimänsä perusajatus argumentaatiosta empiirisen tarkastelun alla saa kulminaatiopisteeseensä vuonna 1990 ilmestyneessä Kosmopolis -kirjassaan, jossa hän kirjoittaa miten Descartesiinkin aluksi vetosi Montaignen skeptisismi.

”Puolustuksen skeptisen esimerkin voima ja Esseille tyyppillinen suora, ylitsevuotava ilo, tempaisivat hänet mukaansa. Mutta hän ei voinut jakaa Montaignen suvaitsevaisuutta, moniselitteisyyttä, epäselvyyttä, varmuuden puutetta, tai ihmisten vastakkaisten mielipiteitten runsautta kohtaan.”

Toulmin jatkaa, ettei yksikään Descartesin julkaistuista filosofisista teoksista ole lähimainkaan yhtä vilpitön ja rento kuin Montaignen tekstit.

Hän myös kirjoittaa, ettei kukaan kyseenalaista Montaignen kykyä puhua yli vuosisatojen tavalla, jonka tunnemme omassa sykkeessämme. Toulminin mukaan renessanssijan oppineet olivat enemmän kiinnostuneita käytännöllisistä, olosuhteista riippuvista lääketieteen, juridiikan tai moraalien kysymyksistä, kuin teoreettisen filosofian ajattomista, universaaleista asioista.

”Heidän silmissään argumenttien retorinen analyysi joka kohdistui tapausten esittämiseen ja yleisön luonteeseen, oli yhtä arvokasta - sananmukaisesti yhtä filosofista - kuin niiden sisäisen logiikan muodollinen analyysi. Heille retoriikka ja logiikka olivat toisiaan täydentäviä tieteenaloja. Ihmisten konkreettisten toimien yksityiskohtaisen luonteen ja olosuhteiden pohdiskelu - pitäen niiden moraalisuutta ”tapauksina” - oli yhtä arvokasta kuin etiikan teorian abstraktit kysymykset. Aivan kuten antiikin Ateenassa myös 1500 - luvun Euroopassa jotkut oppineet tuomitsivat epärationalisena sekasortona saman, mitä toiset ylistivät älylliseksi runsaudeksi. Niinpä

Montaigne esitti, että sillä haavaa oli viisainta lykätä arvioita yleisen teorian seikoista, ja sen sijaan keskittyä kokoamaan monipuolista näkökulmaa sekä luonnonilmiöihin, että ihmisen toimintaa sellaisena kuin kohtaamme sen omassa arkikokemuksessamme. Juuri inhimillisen kokemuksen rationaalisten mahdollisuuksien kunnioitus oli renessanssihumanistien suuria ansioita, mutta heillä oli herkkää silmää myös inhimillisen kokemuksen rajoille. He myös arvelivat, että filosofian kysymykset kurkottavat kokemuksen tuolle puolen tavalla, jota ei voinut puolustaa. Jouduttuaan vastakkain abstraktien, universaalien, ajattomien teoreettisten prepositioiden kanssa he eivät löytäneet kokemuksesta riittävää pohjaa sen enempää varmistaa kuin kiistääkään niitä. Esseessään Raimond Sebondin puolustus Montaigne puolustaa voimallisesti klassista skeptisismää keinona välttää ylimielistä dogmatismia. Hänen muut esseensä tutkiskelevat inhimillisen kokemuksen puolia. Yleinen mielipide salli lukijoiden suhtautua skeptisen avarakatseisesti epävarmuuteen, epäselvyyteen ja monenlaisiin mielipiteisiin 1580- ja 1590-luvulla, mutta kääntyi niin vastakkaiseen suuntaan 1640- ja 1650-luvulle tultaessa, että skeptistä suvaitsevaisuutta ei enää pidetty kunniallisena.”

Tätä taustaa vasten näen Stubbin ja Vartiaisen edustavan tyyli- ja maassamme harvinaista anglosaksista tai brittiläistä retorista perinnettä uusretoriikan hengessä, rohkeilla julkisilla avauksillaan ja esiintymisillään. Vartiaisen arvo korostuu vielä lisää tulevaisuudessa, kun monet demareihin pettyneet alkavat Vartiaisen esimerkin innoittamina miettiä vanhan flooramainoksen tavoin.

”Mitä meillä oli ennen kuin meillä oli demareita?”

Mutta siinä missä mainoksessa annetaan ymmärtää ettei ole voinut olla aikaa ennen floora, tai että se on ollut yhtä kurjuutta ja mautonta, Vartiaisen ruususen unestaan herättämä demareita aiemmin äänestänyt alkaa ihmetellä, miksi meillä ylipäättään on edelleenkin nämä tunkkaiset fossiilit keskuudessamme kiusanamme? Nämä ay-liikkeen jyrän alle jääneet, ja siksi vain yhtä punaisen värisävyä silmissään näkevät intohimottomat byrokraattisielut jarruttamassa kaikkea hyvää, lisäen samalla siten tavallisen ihmisen elämänarkeen vaikuttavaa kaikkea pahaa.

Toulminin tarjoama uusretorinen malli on antanut Stubbille ja Vartiaiselle käsiin erinomaisen tarkan työkalun, joka on auttanut heitä paljastamaan punaisen retoriikan valheen, ja sen miksi jokin tällainen argumentti ei tunnu toimivalta, tai oikeammin: miksi se esimerkiksi on tyhjä ja epämääräinen tai lajissaan juuri niin mitäänsanomaton kuin mitä SDP:n ykkösnyrkkinä hääräävän puheenjohtaja Antti Rinteen turhat ja kätteettomat lupaukset paisuteltuine varjobudjetteineen lajissaan retorisisina valheina ovat taisteluissa sieluista.

Ja mitä siitä, jos heistä haisee läpi libertanismin vampyyrihampaista roikkuva tyhjien toiveiden lohduton veri? Ei sillä niin väliä, koska libertanismin suurin ongelma ovat kuulemma yli-innokkaat libertanistit itse, jotka joutuvat usein turhaan luottamaan vain itseensä ja omiin kykyihinsä valontuojina pimeään, palaen tässä tehtävässä nopeasti loppuun, koska ottavat inhimillisesti katsottuna siinä sivussa kohtuuttoman suuria riskejä kuten Stubb teki.

Poikkeuksena tietenkin porvarillinen boheemi (pobo) Juhana Vartainen, jota ei voida pitää varsinaisesti tyylipuhtaana

libertanistina, mutta joka on lukenut ja sisäistänyt tarkkaan Platoninsa yhtä hyvin kuin Proustinsa, kun Sokrates Platonin III-kirjassa käy hyvässä hengessä Theitetaoksen kanssa niistä vääristä käsityksistä, joita heissä on yhtä paljon kuin muissa ja nimenomaan lukujen kohdalla kun Sokrates vastaa Theitetokselle juuri niin kuin Vartiaisen olisi pitänyt vastata Eero Heinäluomalle syksyllä eduskunnassa, kun tämä Vartiaisen talouspoliittisen linjapuheenvuoron jälkeen pyysi Vartiaista palaamaan takaisin SDP:n jäseneksi.

”Olemme siis päätyneet takaisin siihen mistä aloitimme. Tässä tapauksessahan ihminen luulee sellaista minkä tietää, joksikin muuksi minkä hän myös tietää. Sanoimme tämän olevan mahdotonta, ja juuri siksihän me suljimme pois väärän käsityksen mahdollisuuden; muuten olisi väkisinkin tultu siihen, että sama ihminen yhtä aikaa tietää ja on tietämättä asiaa.”

Ja kun katsotte Stubbista olevia videoita ja uutisia, huomaatte jotain harvinaisen kaunista ihmeellistä. Isän pelokkaan pikkupojan (mm. vuonna 2009 kun Stubb oli meppi ja he olivat yhdessä isänsä ja setänsä kanssa sukunsa vanhoilla asuinsijoilla Viipurin lähellä) ihmettelemässä maailmanmenoa avoimin silmin, ja ei suinkaan pääosassa, vaan sellaisena kuin hän ilmeisesti oikeasti on: innostuvana, kilttinä ja hauskana seuramiehenä, yhtenä meistä – ei joukon johtajana. Mutta tämä oli liikaa hänen arvostelijoilleen: se, että Stubb on luonteeltaan hyvin tyyppillinen karjalainen, joka ei turhaan kätke kynttiläänsä vakan alle.

Mutta se nauraa parhaiten, joka viimeksi nauraa, kuten Stubb tekee, sillä ”vihersininen liberaali Kai Mykkänen” on Stubbin tulevaisuudenkosto hänet syrjäyttäneelle kokoomuskoneistolle.

Jag torkar motorcykelvägens damm från hörnet av min mun

Så är det bara försäkrar Gianni mig medan han håller mitt huvud i sin famn och ömsint stryker det. Tro inte på nån skit de försöker mata dig med, säger han. Har du inte stackare lärt dig än?

I vilken dimma har du egentligen vandrat hela ditt liv? I vilket hästskitshelvet med lappar för ögonen och händerna för öronen har du egentligen blivit uppfostrad, säger han, trots att han mer än väl vet i vilken gudsförgättna ödemark. Att du bara

inte i nåt som helst fall blev lurad och betalade för det med ditt liv där du i långtråkighet och av tvång var tvungen att göra sånt du inte själv tycker om. Fattar du? Frågar han, och fortsätter stryka mitt huvud som om ingenting annat fanns i hans värld.

Så är det bara, säger han och stirrar på mig nu med sina mörka ögon, som borrar sig in i ett djup i mitt inre, dit bara han når med sin blick och sina huvudstrykningar när han vänder mitt huvud mot sina knappögon. Bara så du vet! säger han, påminnande om att ingenting annat är betydelsefullt här, förutom kanske dessa flaskor som ligger under parkbänken, och strykningen av huvudet. Alltså jag menar just nu, förklarar han skrattande detta bort och annat också med sin larvighet, vilken inte är liten.

Alltså innan vi för flaskorna till butiken och med de pengar vi får köper nåt smått och gott i magen och sen drar till ströhalmen, bara Gud denna gång tillåter det.

Nånting sånt här. Nånting liknande, men ändå helt annat än enkel förutsägbarhet eller klarhet, menar han. Hans tanke, när den är hungrigt flygande, är då att ingenting kan vara mer meningslöst än då man försöker bilda meningslösa ord av miljontals här och där trevande och undflyende tankar, och av dem sen med tvång försöker bilda klara meningar, när man nu en gång blivit så lärd, och med meningarna sen försöka påverka andra människors huvuden genom att plantera sina egna syften i dem.

Att ingen renhet nånsin har funnits och aldrig heller kommer att finnas. Ingen ur-renhet. Människan är bara blod, slem och skit. Ingenting annat, säger han. En och samma skit och lögn från början till slut är människans förvrängda och lömska

lynne.

Lika beredd att slå till som att ge upp, beroende på situationen om det just då finns nåt att vinna, påstår han. Fattar du, frågar han igen. Fattar du hur mycket viktigare en blink med ögat är eller en huvudnickning eller en rörelse med hakan. Just de gester som inget ögonvittne nånsin i nån schablonhistoria märker, för de är själva så tröga, säger Gianni – berättaren, berättelserna och åhörarna är allt samma skit. Fast ändå, även om det funnits många goda saker i mitt liv, säger han plötsligt när månen på himlavalvet ser ut som om den skrattade åt oss godhjärtat, så har de ändå befläckats av skamfläckar, som smutsar och fördärvar minnena av det goda, och fräter sakta men säkert med tiden retfullt bort från mitt trevande minne allt det goda som en gång i tiden knuffat mig framåt, vars namn jag till och med nästan glömt, avslutar han och stiger upp från parkbänken, och är åter borta.

Jag sitter för mig själv i en stor siciliansk utomhusträdgård i miljonstaden Catania. Gianni har precis stuckit iväg med Franco, Maximilian och Livian för att samla flaskor och burkar efter ungdomars festande i staden. Trädgården prunkar i blomsterprakt trots att det är oktober.

Cikadorna kvittrar i roten av mina öron och blommornas söta doft svävar berusande runtomkring mig. Jag har inget annat än detta: och jag vet inte riktigt om jag är lycklig eller olycklig.

Som en människa från Norden känner jag ändå intuitivt dödens och vinterns närhet lurande i nacken på mig. Förändringens vindar dallrar i luften, och jag sitter tyst för att höra vad de har i åtanke.

Det finns ändå nånting gott i allt detta, tänker jag, trots att jag sakta inser att jag igen håller på att ge mig iväg någonstans ingenstans till nåt liknande känslotillstånd, vad det nu sen var, varifrån jag också kom, och dit jag också alltid söker mig då jag fått nog av struntprat och att stirra på himlen. Och jag längtar inte längre tillbaka till det jag aldrig ens haft, tänker jag.

Jag behöver inte längre uppleva igen det där samma i all de där kalla och grymma städerna.

Nu känns det onaturligt och orimligt att ens kräva av mig själv det som jag ännu kände när jag levde i onaturlighet enligt den allmänna viljan och traditionen bland enögda och trista nordiska människor mitt i Kalmars tröstlösa tråkighet, där två motstridiga känslor drog mig åt olika håll, det ena hållet tillåtande, det andra förbjudande det jag var och ville vara.

”Toverit tota noiniin! Mä oon käytettävissä.”

Marraskuun aamun Hyvinkään puoluevaltuustopuheensa aluksi SDP:n puheenjohtaja Antti Rinne, joka myös kansan suussa tunnetaan nimellä ”pitkä haukotus ja tylsä lässyttäjä”, ällistyttää demariyleisönsä kertaamalla yhden tylsimmistä ja kuluneimmista kliseiden kliseistä ”maailman olevan myllerysten” keskellä, niin ettei kukaan epäilevästä joukosta vain tajuaisi ajan olevan kypsä SDP:n poliittisesti mädän ruumiin avaukselle, valehtelivatpa gallupit mitä valehtelivat SDP:n hyväksi, joka on saanut tahtomattaan ansiotonta arvonnousua oppositioasemansa turvin juuri samalla tavalla kuin gallupit kesken vaalikauden oppositioille ovat maailmansivu aina näyttäneet.

On tosi ikävä ja kiusallista kuunnella vuodesta toiseen Rinnettä, joka ei osaa tai malta, lausua edes oman puolueensa nimeä, joka on tosin aika kimurantti ja pitkä, kunnolla loppuun saakka.

Rinteen puhetavassa on paljon samaa malttamattomuutta ja hätäisyyttä kuin Seppo Kääriäisen (kepu), sillä erotuksella, että Kääriäinen nielee sanoja kiireessä upottaen niitä ”poh-

joissavolaiseen sanojen tulvaan” soinnillisesti samettisen into-
naation saattelemana niin, ettei se liiemmin häiritse kuulijaa,
koska Kääriäinen ei paahda paikallisjunan tavoin tylsän pitkästi
yhtä suoraa Pohjanmaan lakeuksien unettavaan tahtiin, vaan
tarjoaa siinä sivussa kiinnostavaa kyytiä värikylläisten kieliku-
viensa lomassa, toisin kuin asiaproosan kuivakasta kapulakieltä
tarjoileva ja puujalkavitsejä ammatikseen viljelevä, yleiskieltä
harrastava uusimaalainen ay-lakimies, jonka olemus, kyvyt ja
puheet tuovat mieleen lähinnä onnettoman Aku Sumun, joka
ei myöskään saanut kakistettua ulos selkeää sanaa suustaan sil-
loin, kuin piti.

Aku Sumu oli SAK:n sihteeri 1932–1949 ja puheenjohtaja
1949–1954. Sumu toimi II kulkulaitosten ja yleisten töiden
ministerinä ja II sosiaaliministerinä Törngrenin hallituksessa
1954 sekä kulkulaitosten ja yleisten töiden ministerinä von
Fieandt in virkamieshallituksessa vuosina 1957–1958. Sumu
nimitettiin 14. lokakuuta 1954 Kansaneläkelaitoksen johta-
jaksi. Vuonna 1961 Helsingin hovioikeus tuomitsi Sumun
yhdessä Reino Kuuskosken, Onni Hiltusen ja V. J. Sukselai-
sen kanssa viraltapantaviksi Kansaneläkelaitoksen hallituksesta
virkarikosten ja virheiden vuoksi. Kun Sumun piti puolustaa
itseään, puheet olivat melkein yhtä käsittämätöntä sössötystä,
nieleskelyä, rykimistä ja sammakoita täynnä kuin Rinteelläkin.

Molempia heitä yhdistää syvä syyllisyys omaan pahaan luon-
toonsa ja muita vastaan tekemiinsä rikkomuksiin. Sumu oli
mielettään ja toiminnaltaan oman aikansa Eero Heinäluoma,
järjestögangsteri ja vastuuttomien puheidensa viljelyksessä yhtä
tarkoituksellinen ”Maassa maan tavalla”- retoriikasta itselleen
rikollisen toimintansa pyhityksen vilpillisyyden ja uskon it-

selleen tehnyt sydämetön moraalirikollinen totuutta vastaan.

Rinne kantaa taas joka puheessaan pahan tekonsa, SDP:ssä majesteettirikoksena pidettävää istuvan puheenjohtajan syrjäyttämistä johtuvaa huonoa karmaa, niin että hänen vastustajansa, jotka istuvat yleensä eturivissä, oikein kilpailevat ja lyövät rahasta vetoa etukäteen siitä monta niiskutusta, rykimistä, änkytystä, epäselvää sanaa, nielemistä ja ennen kaikkea: monta väärin lausuttua sosialidemokraattinen -sammakkoa hän suustaan puheidensa aikana muiden iloksi ilmoille päästää ilkuuttavaksi. Eduskunnasta viime vaaleissa tipahtanut tunnettu savolaisilkimys ja työpaikkakiusaaja, savonlinnalainen Jouni Backman on kuulemma tässä kilpailussa alansa parhaita SDP:n räksytysosaston johtajan, Liisa Jaakonsaaren ohella. Tätä SDP:n sisäpiirin huvitusta kutsutaan Rinteen vastustajien joukossa ”R-R-Rinteen S-S-D-D-P-P- Bingoksi!”

Juuri tämän takia Rinteen pitäisi katsoa kotiläksyksi sekä hienot englantilaiselokuvat *My Fair Lady* että *Kuninkaan puhe*. Musikaali *My Fair Lady* kertoo englantilaisesta Eliza -nimisestä tytöstä, jolla on kasvot kuin enkelillä mutta käytös ja kieli kuin katupojalla. *Kuninkaan puhe*-elokuva taas tulevasta kuninkaasta Yrjö VI:sta, jonka änkyttämisen taustalta paljastuu traumaattiset kokemukset. Hänen lapsuutensa palatsissa ei ollut ruusuilla tanssimista: lapsena häntä piinasivat tiukka isä, kielletty vasenkätisyys, pihtipolvien kivulias hoito, vanhempaa veljeä suosiva lastenhoitaja sekä hänen pikkuveljensä prinssi Johnin enneaikainen kuolema. Mutta aivan erityisesti se satuttava pilkka jota hänen isoveljensä harrasti kiusaamalla häntä änkytyksestä ”B-B-B-Bertie.”

Jos joku muu kuin iänikuinen älyn mieliharmi Osku Paja-

mäki (hänen tuottamansa Tarja Halosesta kertova elokuva on samaa alatyylistä nuoleskelua kuin samasta kohteesta Hannu Lehtilän kirjoittama kirja ehkä siksi, että kaikki pelkäävät Haloskaa vieläkin – siis kaikki hiiret), tekisi Rinteestä joskus elokuvan, voisi siinä paljastua hieman samoja piirteitä, jos kaivaisi hieman tarkemmin, millaista oli olla SDP:n eliitin lapsi kosteilla ja moraalittomilla 70- ja 80-luvuilla kun millään, ei ainakaan totuudella, ollut mitään väliä missään SDP:n toiminnassa.

My Fair Lady'n Henry Higgins opettaa sen, ettei toivottomia tapauksia ole ja Kuninkaan puhe, että puhujan on puhuttaessa ajateltava aina puhuvansa vain yhdelle henkilölle.

”Kun Iso-Britannia julistaa vuonna 1939 sodan natsi-Saksaa vastaan, Yrjö VI kutsuu puheopettajansa Buckinghamin palatsiin, jotta puheopettaja voisi auttaa häntä valmistautumaan tulevaa radiolähetystä varten; hänen on määrä puhua radion kautta Britannialle ja koko Brittiläiselle imperiumille. Miljoonien ihmisten kuunnellessa lähetystä ympäri maailmaa Yrjö VI teeskentelee puhuvansa valtavan kansanjoukon sijaan ainoastaan puheopettajalleen, joka ohjaa häntä ääneti koko puheen ajan. Puheen jälkeen kuningas ja hänen perheensä astuvat palatsin parvekkeelle, jolloin tuhannet radiolähetystä kuuntelemaan kerääntyneet lontolaiset alkavat hurrata ja osoittaa suosiotaan. Elokuvan lopuksi kerrotaan, että koko toisen maailmansodan ajan kuningas Yrjö VI piti useita puheita ja että hänen puheopettajansa oli läsnä niistä jokaisessa.”

SDP:n räksytysosaston salaa ohjailemassa ”sisäisessä oppositioissa (käsittehirviö SDP:ssä missä oppositiot on käytännössä kielletty) kerrotaan vitsinä, että Antti Rinne tuli toiseksi tänä vuonna 17. kerran valitussa ”Vuoden turhake” -äänestykses-

sä heti muovipussin jälkeen. Muovipussin etu on kuitenkin se kuulemma, ettei se änkytä ja punastele vaan sen voi vetää päähän kun siltä tuntuu ja hävettää (älkää siis ihmetelkö miksi SDP:n puoluekokouksissa kokousedustajille jaettavaan ”turhake”-kassiin kuuluvat aina tavanomaisten oksennuspussien lisäksi jaettavat ja vanhassa Neuvostoliitossa valmistetut kymmenen Nuoret Kotka-muovipussia ammattikoululaispäkokoa XXXL-ö).

Vitsin ruma tarkoitus on vihjaista SDP:n sisäisen opposition toimesta, että mikä tahansa, kuten muovipussikin, olisi parempi SDP:n puheenjohtaja kuin Rinne, jota pidetään heidän salaseurassaan demariräkäle Juttutuvassa Sundqvistin viimeisen huijausfriman toimitusjohtajan ja hieman kyseenalaisen ekonomi Risto Kippolan (SDP:n suurin talousrikollinen lukekaa mitä Hesarin Tuomo Pietiläinen on hänestä kirjoittanut) viihauerteisissa höpinöissä siinä kahdeksannen ja yhdeksannen a-tuopin välimaastossa ennen vapauttavaa oksennusta nautituista tupla-annoksista nauravia nakkeja nelinkertaisella annoksella salmiakkikossua kyyditettynä, vain ohimenevänä yökkäri-ilmionä ja mahavaivana, vähän samaan tapaan kuin Lenin piti aikoinaan Kropotkinia ja Bakuninia, ja kirjoitti kirjassaan vasemmistolaisuudesta (idealismista) lastentautina työväenliikkeessä aika rumin ja murhaavin äänenpainoin, langettaen toisinajattelijoilte näin tappotuomion, mikä siitä lähtien onkin ollut heidän kohtalonsa tavalla tai toisella.

Mutta mihin SDP on hävittänyt hyvää tuottaneen ja miellyttävän sofistikoituneen kulttuurin ja sen hellenistisen hengen, dionyysisyyden sekä Platonin akatemian sokraattisen dialogin ja renessanssin ihmistä tukevan hengen, jonka arvon myös hy-

vin Marx ymmärsi, sanoessaan, että silloin ensimmäisen kerran ihminen katsoi itseään sellaisena kun oli, vapaana taikauskosta ja myyttien kahlitsevasta voimasta?

Tilanne on muuttunut nykyisessä moraalisen tajun tylsistyneessä ajassa joka kuvaa ihmisiä liian synkin värein, toisin kuin ne kirkkaat antiikin filosofit jotka loivat yksilön, luonteen ja erimieltä olemisen taidon vastavoimiksi maailman nimellä kulkevan historiallisen katastrofin keskelle, kaiken latistavalle ja teknisiksi suorituksiksi alistaneille ihmismielen insinöörien lihamylyjen tuottamille mitäänsanomattomille keskinkertaisuuksille, niille surkean säälittäville mitättömyyksille, mitkä jatkuvasti pauhaavat kovaäänisesti milloin mihinkin edistysuskoon käärittyjen kotivallankumouksien apokalyptisinä tykkeinä, hukuttaen alleen aina väistämättä ihmisen äänen, kirkkaan älyn ja valoisan maailmannäkemyksen sekä yhä harvinaisemmaksi käyneen ystävällisen ihmisluonteen, unohtaen Caton ehdottoman eettisyyden: yksilön yhteisönsä hyväksi tekemien palvelusten tärkeyden yksilön ja yhteisen moraalin selkärangan.

Ei mihinkään! kuuluu vastaus, sillä sitä ei ole koskaan ollutkaan demareissa, jota kuvaa hyvin Eero Heinäluoman harkitsematon lausahdus: ”Maassa maan tavalla”, ja Imatran lohduttomissa betonidemarislummeissa syntyneet ja päämäärättömästi haahuilevat tyhjat esipersusielut, jotka ovat raivoavassa vihasaan vaarallisia naapurinmummojen kukkaruukuillekin, mikäli hoitolaitoksistaan pääsevät ihmistenilmoille pahaa oloa ja synkkyyttä levittämään.

Ihminen oli Aristoteleen mukaan luonnostaan poliittinen olio, jolle moraalit oli yksi elämän ehto ja sen tärkeimmistä

arvoista. Ranskalaisfilosofi Badioun mielestä silloin oli kyse uskollisuudesta totuudelle ja tuolle olemisen lävistävälle tahtumalle.

”Jolloin totuus voidaan saavuttaa vain maailman ja historian vastakarvaisella kohtaamisella.”

Totuus, josta Badiou kirjoitti kyseenalaisesti aina olemuksellisesti vallitsevat käsitykset ja konsensuksen.

Tällaista puhetta tai pohdintaa demareista ei kuulu, koska Rinteen olemuksesta ja puheista paistaa ikävästi läpi se, ettei hän ole ns. sydämensivistynyt henkilö (kun Rinteelle näytettiin maailman ehkä kuuluisinta taideteosta: Sandro Botticellin ”Venuksen syntymää”, hän näki siinä syötävää ja luuli sitä makkarainokseksi) sillä tavalla, kuin kansakunnan kaapin päälle pyrkivältä vanhassa poliittisessa kulttuurissa odotettaisiin, koska hänen mahansa määrää sen, mitä hän kulloinkin haluaa. Se oikein kurnii ja huutaa makkaraa ja kaljaa lauantaissaamuisin raskaan työviikon jälkeen.

Platon kuvasi tätä demareiden yleistä ongelmaa oivallisesti Faidonissa.

”Niin kauan kuin meillä on ruumis ja sielumme on sekaantuneena sellaiseen pahaan, emme koskaan voi täydellisesti saavuttaa sitä mitä kaipaamme, sitä mitä sanomme totuudeksi. Ruumiin välttämätön ravitseminen aiheuttaa meille loputtomasti puuhaa, ja jos lisäksi tulee vielä sairauksia, nekin ovat esteenä totuuden etsimisessä”.

Eikä Rinne siksi joko tiedä, tai ei halua tietää maailman perustuvan sille näkymättömälle suhteelle, että eri asioilla voi olla eri aikoina samat nimet, riippuen siitä kuka ja mihin tarkoitukseen niitä kulloinkin käyttää. Yhdysvaltalaisessa retoriikan hen-

keen häntä voisi käyttää hyvin Richard Whatelyn (Elements of Rhetoric-kirjan kirjoittaja vuodelta 1828, ei löydy suomeksi) esimerkkinä epäonnisesta puhujasta, joka keskittyy puheissaan etsimään mahdollisimman vedenpitävää argumenttia vastustajiaan vastaan, laskien kaiken tämän kortin varaan.

Aristoteleen päinvastaisista todisteluista huolimatta, Rinteen etsimä asioiden looginen täsmällisyys ei silti tee argumenteista vedenpitävä, kuten totuuden jälkeisen ajan uusi ”Isä Aurinkoinen”- Donald J. Trump, on osoittanut puheissaan, koska logiikka ei pysty koskaan kuvaamaan retoriikan oikeaa todellisuutta.

Rinteen olisi kannattanut lukea Hesarin entisen pääkirjoitustoimittajan ja Kalevan päätoimittajan, Risto Uimosen poliitikoille ymmärryksen avaavalla selkokielellä kirjoittamasta kirjasta ”Julkiuuspeli (WSOY 1992)” miten muutkin demarit ennen häntä luulivat, ja luulevat vieläkin Rinteen tavoin, Suomen politiikan olevan puhtaampaa imagorakentajien ammatimaisesta tarkoituksenmukaisuudesta.

”Viimeinen kova taistelu mielikuvien ehdoilla tapahtuvaa politiikantekoa vastaan ja sen puolesta käytiin Suomen sosialidemokraattisessa puolueessa. Kun Pertti Paasio joutui tekemään syksyllä 1991 tilaa Ulf Sundqvistille puheenjohtajana, Suomen politiikan viimeinen mohikaani, läpeensä inhimillinen puoluejohtajakin vaihtui imagopoliitikkoon. Sosialidemokraatit yrittivät pitkään uskotella itselleen, etteivät imagot paina mitään järjestövoiman rinnalla. Heidän hermonsä eivät kuitenkaan kestäneet toista peräkkäistä vaalitappiota, ja he vaihtoivat Paasion messiaaniseen pelastajahahmoon, Sundqvistiin.”

Rinne näyttää puhuessaan selkään saaneelta koulupojalta

eikä hän siksi ymmärrä sitä tosiasiaa, että arvot määräytyvät aina intentioista, suunnitelmista, päätöksistä ja teoista käsin, siitä huolimatta että SDP:ssä niitä näpelöivät kulissien takana ammattikoululaisten armeija, jotka eivät tekniikan maailman horisontissa pysty pitämään katsettaan tulevaisuudessa.

Rinteen puhe osoittautuu totuttuun tapaan sarjaksi emämö-
hläyksiä ja täydeksi pannukakuksi sisältäen liikaa selittelynma-
kua epäileville ja vakuuttelua kadunmiehille ”trumpilaisesti”
Helsingin nokkavaa eliittiä vastaan jotain linjalla, ”jotkut meis-
tä ovat selvinneet hengissä typeryyden katastrofeista.”

Aluksi selvästikin epätoivoinen demaripamppujen ykkös-
nyrkki Rinne yrittää puhdistaa pahoja puheita kykenemättö-
mydestään väittämällä, ettei uskaltanut sanoa ensimmäisessä
vaalitentissään mitään kun ei tiennyt faktoja.

”Monet ihmettelivät miksi (rykimistä..) pidin turpani
kiinni (huom: hieman vapaa käänös demarikapulakielestä
sinivalkoiselle selkokielelle). Pahoittelen...(tauko)...Siis...ry-
kimistä (vaisut aplodit). Hyvät toverit (sössötystä)! Puolueko-
kous lähestyy (nieleskelyä) ja mä oon päättänyt omalta (ääni
vapisten liikutuksesta) osaltani (lespaamista) mitä tehdä (tauko
ja nieleskelyä). Mä oon käytettävissä (niiskutusta). Kiitos...
(pitkä tauko ennen kuin selvästikin pettyneet puoluevaltuus-
ton edustajat taputtavat virkansa puolesta myötätunnosta pu-
heenjohtajalleen)”.

Olemme jo aiemmin Trumpia käsitellessä ensimmäisessä
kirjan luvussa ja käyneet siinä sivussa läpi retoriikan historian
suuria nimiä, mutta Rinteen kohdalla se olisi ruudin tuhlausta
tai pikemminkin: hyttysen ampumista tykillä, sillä antiikin
retoriikkakouluun ei olisi koskaan hyväksytty Rinteen tapaista

parantumaton puhevammaista sönnköttäjää (olin 90-luvulla Ylessä hetken aikaa freekkuna ja minulla oli, yllätys yllätys viisi poma, joista kaikki olivat jäsenkirjademareita. Ihmettelin silloin miksi meillä oli radiotoimituksessa yksi puhevammainen sönnkö vakituisella palkalla, eikä hän siksi tehnyt milloinkaan edes yhtä pientä uutista eetteriin, vaan Yle joutui käyttämään meitä kallispalkkaisia friikkuna ytimensä pitämiseksi kuumanä. Mutta koska hän oli pääjohtaja Reino Paasilinnan hyvä toveri ja aktiividemari, hänelle järjestyi talon sisältä työajan täyttäneitä politrukin tehtäviä yllin kyllin niin, ettei hän koskaan kyseenalaisen ”20-vuotisen radiotoimittajauransa” aikana ehtinyt itse tehdä todistettavasti yhtään ohjelmaa Ylelle) sisällään huolellisesti vaalivaa epä-älyllistä halpakikkailijaa, sillä ennen vanhaan kun miehet vielä olivat sanojensa mittaisina rautaa ja laivat puuta eikä sosialidemokratia ollut päässyt vielä mädättämään tervettä kilpailua tarjoamalla kaikille saman keskinkertaisen tylsyyden muuttia, ja paikan jonossa marssimassa isommassa paratiisissa mahdollisuuksien tasa-arvon nimissä.

Retoriikka on aristoteliisesti määriteltynä oppi vaikuttamisesta ja tämän opin analysoimista, ja erityisesti sen tärkeän asian ymmärtämistä, että liian väljissä rajoissa retoriikan käsitteet muuttuvat yhtä sumeiksi ja sekavaksi hötöksiksi kuin Rinteen puheissa.

Kyseessä ei siis pitäisi olla valtaaan pyrkiville poliitikoille mikään olankohauksella sivuutettava mitätön sivujuonne ennen juhlaillallista, kuten se oli vielä Uimosen kirjan kirjoittamishetkellä vuonna 1992 demareissa, ja vaikuttaa olevan vieläkin SDP:n ja Rinteen tapauksessa heidän omien äänestäjiensä suureksi vahingoksi.

Siksi meidän pitäisi nostaa tässä tapauksessa valokeilaan tällaisen vanhakantaisen demariretoriikan synnyttämän mielikuvan ihmiskuvasta sen takana Platonin keinoin, kun hän toi esille sen, kuinka helposti puhujaa pidetään epäluotettavana, etteivät Rinne ja hänen harvenevat tukijansa, jotka harvoin lukevat mitään Aku Ankkaa syvällisempää kotonaan budjettikirjojen lukemisesta rasittuneilla silmillään, kokisi tätä kirjoitelmaa epätieteelliseksi liian induktiivisina ja epärelevantteina päätelminä.

Alamme siis alusta, jolloin ajatus ja kieli olivat maailman rajojen luomista Immanuel Kantin ja Ludwig Wittgensteinin antamien mallien mukaan myös retoriikassa, minkä pääosin englanninkielinen tutkimus (kiinnostuneiden annattaa lukea sellaisia lehtiä kuin ”Philosophy and Rhetoric tai Quarterly Journal of Speech) ponnistaa edelleenkin hyväksi koettujen Aristoteleen, joka puhui retoriikan tietotaidosta, Platonin, joka painotti etiikkaa, Ciceron, jolle muoto oli tärkein ja Quintilianuksen, joka halusi puhujan kasvavan täyteen mittaansa, monipolvisista ja oivaltavista opetuksista.

Näiden suurten oppi-isien pohjalta ponnistaen retoriikka voidaan nykyisin jakaa antiikkiin, kristilliseen retoriikkaan, ranskalaisen, brittiläisen ja saksalaisen kielialueen retoriikkaan, yhdysvaltalaiseen retoriikkaan ja uuteen retoriikkaan sekä yhteiskuntafilosofiseen retoriikkaan, jota Suomessa ovat aiemmin ansiokkaasti harrastaneet mm. moraalifilosofit Eero Ojanen ja Timo Airaksinen julkisissa puheissaan ja kirjoituksissaan.

Palataanpa taas siihen kylmään marraskuiseen aamuun Platonin terävin analysein, missä Antti Rinne vahvistaa takeleluillaan ja kuivan teennäisellä puheellaan viimeisetkin epäi-

lyt retoriikan hengessä siitä, ettei hän ole sopiva mihinkään sellaiseen virkaan, jossa pitää esiintyä julkisesti, sillä Rinteen harrastama retoriikka saa meidät kiusallisesti vain pohtimaan, millainen mahtaa oikeasti olla tämän puheessaan aina kompuroidun puhujan ihmisluonne?

Rinne saa virkansa puolesta vaisut aplodit innottoman tuntuvalta lammassieluiselta, ja kiusallisesti siinä jossain ilmaiskahvin ja kokouspullan odottelun välimaastossa - näiltä ammattimaiselta maakuntien demarislummeista sekä konkurssiin ajatetun punapäätömaan rakennusosuuskunta Hakan rakentamista lohduttomista betonikolosseista käärtäytyä kättentaputus – ja hymistelijäjoukolta, joiden synkkä ja masentava varjo peittää alleen koko muun lohduttoman kokouspaikan.

Antti Rinnettä ei voi syyttää turhan korkealla lentämisestä. Usein hän yrittää puhua yhtä epäselvästi kuin aikoinaan Mauno Koivisto antaakseen fiksun vaikutelman vaikei tunnu aina selvästi tietävän mitä käsitteet, joita hän ilmoille heittää oikeasti merkitsevät.

Suomen suurin nettiuutissivusto, Kokoomuksen Verkkouutiset, kertoi facebook-päivityksessään 24.11 miten Rinnettä vaaditaan selittämään SDP:n puoluevaltuuston syyskokouksessa pitämäänsä puhetta Rinne.

”Viime vuosina työelämän uudistuksissa lähtökohtana ovat olleet yritysten voitot ja asiakkaiden tarpeet. Tähän on tultava muutos”, MTV:n Jussi Kärki tviittasi kokouksesta Rinteen puheen sisällöstä.

Tviitti herätti heti runsaasti keskustelua, jossa täsmentyi, että SDP:n puheenjohtaja Rinne vaati muutosta ”keskustelun sisältöön”

Ilmeisesti Rinne todella sanoi suunnilleen näin, uskoma-
tonta kylläkin. Antaa ihan lohduttoman kuvan, kokoomuksen
kansanedustaja Juhana Vartiainen tviittasi.

Demareiden suurin ongelma on juuri tämä Rinteen harras-
tama epä-älyllinen aseiden kalistelu ja katteeton pullistelu, ja
se etteivät he tunnista sitä itse. Se on pahimmillaan sitä riita-
sointua, kun ideologiaa ja käytäntöä yritetään sovittaa hu-
noin tuloksin toisiinsa ihan kuin aikoinaan myöhäiskeskiajalla
kristilliselle skolastiikalle suuri ongelma oli sovittaa kirkon il-
mestys kreikkalaisen logoksen eli ymmärryksen kanssa yhteen
toimintaohjeeksi yksinkertaisille ihmisille.

Björn Wahlroosilla on kirjansa ”Talouden kymmenen turhaa
käskyä (Otava 2015)” etusivulla tiivistettynä toinen demarei-
den suuri ongelma koulutususko Paul Simonin sanoin.

”Kun muistelen kaikkea lukiossa oppimaani roskaa, on
ihme, että osaan ajatella ollenkaan.”

Myöhemmin Wahlroos kirjansa kappaleessa ”Mitä rahalla
ei voi ostaa?” viittaa hienovaraisesti ekonomistina sosialide-
mokraattisen tasauspolitiikan loppumisesta kääntämällä pää-
laelleen vasemmiston koko 1900-luvulla hellimän ”riistämis-
uhriutumisen” tematiikan, samaan aikaan kun koko maailma
odotti henkeään pidätellen kapitalismin romahdusta milloin
mistäkin syystä ja sosialismin nousua maailman uudeksi joh-
tavaksi aatteeksi.

”Riistämisessä on kysymys siitä, että käydään toisen taskul-
la oman sijasta. Marxin analyysi yhteiskunnasta oli epätäy-
dellinen ja aikaansa sidottu, samaan aikaan kun 1800-luvun
liberalistit keskittyivät todistelemaan, että vapaat markkinat
automaattisesti etsiytyisivät tasapainoon.”

Tästä tullaan demareiden suurimpaan älylliseen ja ratkaisevammattomaan ongelmaan: horjumattomaan uskoon keynesiläistä talouspolitiikkaa kohtaan, jonka juuret ovat 1900-luvun alkuvuosikymmenten kehittymättömien talouksien kriiseissä sekä brittiläiseen 1800-luvun utilitarismiin (Utilitarianism is a theory in normative ethics holding that the best moral action is the one that maximizes utility. Utility is defined in various ways, but is usually related to the well-being of sentient entities. Originally, Jeremy Bentham, the founder of Utilitarianism, defined utility as the aggregate pleasure after deducting suffering of all involved in any action.) perustuvaan hyvän politiikkaan, jonka mukaan hyvä on mielihyvää ja oikeaa politiikka eli tekojen ohjelma on sellainen, joka johtaa hyvän lisääntymiseen ihmisten joukossa.

Tämä ajattelu synnytti valistuksen edistysuskon lapsena sosialidemokraatin, joka aina ajattelee, tai uskottelee muille ajattelevalle, nykyisyyttä tulevaisuudesta nähtynä menestyksenä.

Puolalainen sosiologi Zygmunt Bauman on yrittänyt jatkaa David Humen varoittelua edistysuskosille siitä, ettei onnellisuus tarkoita ongelmatonta elämää.

Juuri tätä varten on ehkä sittenkin sosialidemokratian suurin ongelma. Sen on retoriikassaan pidettävä huolta siitä, ettei kolikon puoli kyynisten pessimistien suulla leviä aiheuttamaan levottomuuksia kansan keskuuteen.

Siksi he tuovat puheissaan jatkuvasti esiin vastakkaisuuksia niin, että kullekin argumentille tai vaikutelmalle löydetään yhtä vahva vastakkainen vaikutelma tai vasta-argumentti. Tämä on sitä perinteistä demareiden harrastamaan mustavalkoasetelmaa, johon Whatelyn ajatukset puheesta keskusteltavana, joka

tuo puhujan ja kuulijan rinnakkaiseen asemaan koska se heijastaa keskustelevan luonteista yhteiskuntaa, oli Antti Rinteen puheen alkuperäinen, mutta pieleen mennyt tarkoitus.

Julkinen valta ja sen paisuttamisen onnea tekevä autuus on se retorinen valhemantra, johon Rinne puheessaan jatkuvasti viittaa, siihen miten kaikki muuttuu hyväksi kun tämä sivistymätön demaribetonislummien persupotentiaalina toimiva junttieinareista koostuva ammattikoululaisjengi saisi päättää siitä mihin maan rahat käytetään, ja samalla ”mahdollisuuksien tasa-arvon nimissä (tarkoittaa käytännössä sitä, että vähälahjaiset asetetaan lahjakkaiden edelle tasa-arvon nimissä) huolehtia yhtä varmasti siitä, ettei maasta kasva enää koskaan yhtään neroa.

Tämä on se kultakaivos ja yltiöoptimismin evankeliumi, johon sosialidemokratia tarrasi, ja suuren sosialidemokraattisen ihmesadun mukaan sai Keynesin avulla sen toimimaan, niin että valtion talouteen sijoittamat rahat saatiin takaisin verottomalla kasvuun saattamia tuloja.

Ja juuri tätä vartan professori Robert Skidelsky näyttää teoksessaan ”Keynes, Return of Master”, että keynesiläinen kapitalismi tuottaa verrattomasti paremmat tulokset lähes kaikilla talouden mittareilla mitattuna.

”Englantilaisen taloustieteilijä John Maynard Keynesin oppien mukaan hallitukset toimivat suhdanteita vastaan ja tasoittivat niiden vaikutuksia manipuloimalla kysyntää joko verotuksen tai valtiontilausten kautta.”

Tuloksena on keynesiläisten mukaan paitsi tehokkaampi kapitalismi, myös täystyöllisyys ja tasa-arvoisempi yhteiskunta siitä huolimatta etteivät he onnistuneet kohentamaan talouden

tilaa (Trumpin talouspolitiikkaa saattaa olla pohjimmiltaan samaa ”reaganilaista keynesiläisyyttä”, missä julkisia menoja ei hillitä, varustelumenot kasvavat rajusti ja valtion alijäämä karkaa käsistä).

Keskiajan skolastikoille nykydemarit ovat velkaa siinä, että heidän talousoppinsa (moraaliset) perustelut löytyvät yleensä muualta kuin talousteorioista. Esimerkiksi oikeudenmukaisen hinnan teoriaa skolastikot tarkastelivat seitsemän kuoleman-synnin, lähinnä ahneuden, ja kardinaalihyveiden, erityisesti oikeudenmukaisuuden, yhteydessä.

Ahneuden ja riistämisen käsitteet SDP on ulkoistanut skolastikkojen tapaan, samoin kuin propagandassaan kaiken pahan itsessään uskoessaan, että yhteiskunnan ja markkinoiden toimintaa piti vahvasti säädellä jonkun ulkopuolisen, mielellään heistä koostuvan, voiman, koska muuten liberalismin kurostava käsi tekisi sen ihmistä vahingoittaen.

Kapitalismi pitää siksi heidän mielestään kammitsoida sääntelyllä ja säännöillä, eikä rikkaiden saanut antaa rikastua rauhassa köyhempien kustannuksella, vaikka he olisivat antaneet tässä pelissä parastaan, ja se olisi hyödyttänyt koko yhteiskuntaa, sillä murut rikkaiden pöydistä tippuivat tunnetusti muillekin, kuten Usan ja Englannin esimerkit osoittavat Thatcherin ja Reaganin valtakausien jälkeen tapahtuneen puhumattaakaan Nokia-efektistä Suomen kansantalouteen 1990-luvulta 2010-luvulle saakka. Nälkä kuvaa hyvin demareiden suurinta perusongelmaa kahden tarinan muodossa.

Demareille on ensiarvoisen tärkeää, että köyhyys ja eriarvoisuus ja sitä kautta heidän kannatuksensa suurin polttoaine säilyy yhteiskunnassa, vaikka he ovat itse osuusliike Elannos-

sa kerrotun vitsin 150-kiloinen lihaleikkaajabasso, joka lauloi Elannon kuorossa pahimpaan pula-aikaan ja pyysi henkilökoh-
taisesti Väinö Tannerilta, että kaikkien illanviettojen alkuun
laitettu laulu, joka alkoi ”Nälkä ain on vieraamme”, muutet-
taisiin, koska hän ei kestänyt nälkiintyneen yleisön vihaisia
katseita.

Toinen on syvällisen tiedon ja älyn puute, kovaa puhuvia ja
päällekäyviä, oman totuutensa kanssa huseeraavia ”tuulahaatai-
sia” täynnä olevassa auringonlaskun puolueessa, jossa pahaksi
isoksi sudeksi mielletty porvari ja vain pahuutta aikaan saavaksi
kuvailtu kapitalismi hoidetaan perinteiseen punakaartilaisuuteen
”ensin tuhotaan ja sitten vasta puhutaan”.

SDP on Ruotsin tapaan säilyttänyt harteilleen kirkon tehtä-
vän levittää katteetonta ja puolivillaista optimismia kärsivän
kansan epätoivoa lievittämään. Optimismi on tunteisiin ve-
toava järjenvastainen oppi, jossa kaiken uskotellaan johtavan
loppujen loppuksi hyvään, missä ihminen on onnellisen auvoi-
nen ja hänen mielensä tyynen lohduttautunut.

Tämä on yksi syy miksi SDP:tä ja sen muita sisarpuolueita
on syytetty valheellisuudesta ja vanhojen lääkkeiden tarjoami-
sesta uusiin ongelmiin.

Se on myös hyvä syy väittää sosialidemokratian, tuon
1900-luvun merkittävimmän kansanliikkeen olevan auringon-
laskun puolue, koska se optimismissaan luottaa moder-
nismiin huonoksi koettuun kivijalkaan eikä havaitse ja reagoi
pessimismiin sävyttämän postmodernin paljastamaan elämän
lohduttomaan ja vaihtoehdottomuuteen millään tavalla – ehkä
siksi, ettei sen kannattajilla, joilla ei yksinkertaisesti selviyty-
miskampailussaan arjen kovien ehtojen keskellä ole hyväosais-

ten tapaan varaa sallia itselleen synkkyuden valtaamia ajatuksia.

Pohja on liian vakaa ja arvokas, että kukaan uskaltaisi kyseenalaistaa sitä. Se on Descartesin varmuuden tavoittelua tiedon avulla hegeliläisellä oletuksella lisätyn yhteiskunnassa automaattisesti olevasta hyvästä, joka on kaikille yhteistä ja pitää vain käydä sieltä pois poimimassa, koska Hegelille ihminen oli valtiollis-historiallinen olento, jonka tarpeet oli selvästi luettavissa yhteiskunnan toiminnoista ja koko aikakauden arvoista ja etiikasta.

Professori Timo Airaksinen kirjoittaa oivallisen älykkäästi tästä samasta asiasta kirjassaan ”Arvojen yhteiskunta (WSOY 1994)”.

”Hyvinvointiyhteiskunta saattaa joutuessaan luopumaan hegeliläisestä holhous- ja komentamisrakenteestaan, turvautua reilun pelin vaatimukseen. Suomessa tämä kehitys on jo lähtenyt liikkeelle. Yhteiskunta tuottaa lukuisia palveluita, joita ilman se voisi olla, mutta kun ne on tuotettu, havaitaan että ne ovat miellyttäviä. Samalla ohjataan elämää niin, että palvelut saadaan käyttöön. Samalla myönnetään palveluista maksamisen välttämättömyys ja sitoudutaan palveluiden kehittymiseen. Sitoumus merkitsee kehittäjälle avointa ja ajallisesti rajoittamatonta valtakirjaa. Hyvinvointi tekee yksilöistä yhteiskunnan velkaantumisen tahdottoman takuumiehen.”

Tämä päivä on SDP:n puheenjohtaja Antti Rinteen, jonka vahva osaamisalue entisenä valtiovarainministerinä on talouden nippelitieto valtiovarainministeriön virkamiesten valmistelemien taustapapereiden pohjalta.

Suuri linjanvetäjä tai uudistaja hän ei ole, eikä varmasti kykenisi edes halutessaan kovinkaan syvällisesti innovatiiviseen

ajatteluun Sixten Korkmanin tavoin talouden uusiutuvista reunaehdoista tai muutoksen välttämättömistä mahdollisuuksista. Mutta se ei ole demareissa edes tarpeellista. Riittää kun edustaa SDP:n järjestöllisiä pääsuuntauksia. Muu hoituu kuin itsestään.

Kokous kuitenkin jatkuu käsiohjelman mukaan Rinteen takerteluista ja ilmapiirin tahmeudesta huolimatta kohti loppuklimaksiaan Whatelyn hengessä, sillä Rinne hönöine demariavustajineen luottaa sokeasti hänen ajatuksiinsa siitä, että asia ja aito keskustelunyhteys järjestöpöpien kanssa, jotka ovat pääosin hujopiksi Savossa venynyttä Haataista lukuunottamatta keskimäärin vahtimestarinnäköisiä ja tiukkailmeisiä kääpiöitä, joka asiaan painavan viimeisen sanansa vaativia lähiöjurputtajia, jotka ihan kuin stoalaisetkin, saivartelevat osoittaakseen, miksi tuska ei ole paha, ikään kuin ongelma koskisi vain sanoja, eikä itse asiaa.

Siksi Whatelya väärin ymmärtäen, tämän joukon kanssa kommunikointi ei ole hyvän retoriikan liikkeellepaneva voima, sillä Rinteen puhe pitäisi ensin kääntää pääläelleen ja yrittää ymmärtää metaforisesti väärinpäin. Silloin se edessä aukenisi yhteismitallinen maailma demareiden kadottaman maallisen järjen ja tunteen tutkimattomiin yhteyksiin.

Nyt on sentään kyseessä todellinen SDP:n ja pohjoismaisen hyvinvointivaltioon uskovan sosialidemokratian eloonjäämistäistelu ja viimeiset kiusaukset, ja silloin pitää muistaa myös puolueen oikeaa siipeä, joita aiemmin edustivat mm. kansanedustajat ja taloudesta jotain tietäneet kiinteistösijoittaja ja pankinjohtaja Mikko Rönnholm Naantalista sekä taloustieteiden maisteri Markus Aaltonen Seinäjoelta.

Tätä hypetysoasiota varten on varattu puolueen kovan luokan mannertenvälisen ohjuksen esittely. Ja mikä tärkeintä: tuleehan sieltä lopuksi samalla se tuttu puolueen järkilinjan jatkuvuuden kannalta tärkeä vakuuttelu paremman puutteessa maksetun puolijumalan asemaan nostetun Paavo Lipposen Lappi-puuhastelujen tärkeydestä koko maan ja SDP:n tulevaisuuden kannalta, sekä riittävän kohtelias ja sopiva nuolaisu puolueen yhtenäisyyden nimissä uuden adoptiotyttäreensä kanssa kotikonnuillaan Kokkolassa eduskunnasta äitiyslomaa viettävälle Rinteen turhaan syrjäyttämälle Jutta Urpilaiselle (vai oliko turhaan?).

Rinnehän oli eräänlainen auguuri syyttäessään Juttaa niistä olemattomista virheistä, joita alkoi ilmetä vasta Rinteen astuttua hukkuvan SDP-laivan ruosteiseen ruoriin. Jos miesvaltaisten ammattiliittojen vallanahne ay-klikki olisi antanut Jutan jatkaa puheenjohtajana, SDP:n kannatus olisi tässä poliittisessä tilanteessa todennäköisesti jotain Lipposen ensimmäisen hallituksen luokkaa 26-28%.

Kukaan ei enää puhu tästä ääneen, mutta sota lipposlaisten ja vanhojen ay-jyriensä kesken elää hiljaisella liekillä kaikkialla missä vain kaksi demaria kohtaavat toisensa syytellen toisiaan siitä eivät lukeneet tai ymmärtäneet suursijoittaja Georg Soroksen vuonna 1999 suomennettua oraakkelimasta kirjaa ”Kansainvälisen kapitalismin kriisi”.

Soros kirjoittaa, että markkinafundamentalismista on tullut pääuskonto, joka on päästänyt rahoituspääoman päättämään asioista.

”Väitetään, että yhteistä etua edistetään parhaiten antamalla jokaisen valvoa omia etujaan, ja että kollektiiviset päätökset

yksityisen edun häiritsemiseksi vain vinouttavat markkinamekanismeja. Se ajatus on avoimelle yhteiskunnalle vaarallisempi uhka kuin mikään totalitaarinen ideologia.”

Soros väitti kirjassaan, ettei kansainvälinen kapitalismi lepää niin kauan ennen kuin kaikkia markkinoita tai resursseja ole vielä yhtiötetty. Eikä näiden yhtiöiden tavoitteena ole Soroksen mukaan työpaikkojen luominen, vaan niin halvan työvoiman palkkaaminen kuin mahdollista. Nykyisten päätösten ja tulevien tapahtumien välillä on Soroksen mukaan kaskisuuntainen yhteys, jota hän nimittää refleksiivisyydeksi.

Talouden syväymmärtäminen eikä varsinkaan siitä ennustaminen, ole ollut koskaan lyhytnäköisesti vain tästä päivästä ja ay-liikkeen eduista huolehtivasta SAK:n poliittiseksi siiveksi varsinkin Rinteen jälkeen kutsutulle SDP:lle ongelmatonta.

SDP:n puheenjohtajan tutunoloisen takeltava, innoton ja luotaantyöntävä pitkä jaarittelu asiaan kuuluvine änkyttämisineen ja rykimiseen on ohi puolessa tunnissa, ja kyllästyneen oloiset ja riidanhaluiset maakuntien puolueen nokkamiehet hymyilevät väkinäisesti toisilleen.

Rinne loihti lattealla latinällään sen kauhukuvan mitä melkein puolet häntä vastustaneesta kokousväestä Ylen tekemän gallupin mukaan pelkäsikin: lähti tavoittelemaan jatkokautta SDP:n puheenjohtajana.

Puhelintolpan vetovoiman omaava Rinne ei ole oikein elementissään luetellessaan tuttuun tapansa kylmiä demarifaktoja pitkän ja yllätyksettömänsä puheensa niihin kohtiin, joissa ei takeltele, ryi tai hörppää puhujakorokkeelle tuodusta lasista vettä kurkkuaan selvittääkseen.

Juuri tämä on se syy miksi puoluevaltuuston epäilevät toverit

haluavat vaihtaa puheenjohtajansa johonkin medioiden kanssa ameban tavoin elävään sutkiin, jonka mediaseksikkyys herättäisi äänihuurnille muutkin kuin Peltolan Eilan Varkaudesta, jolla Rinteen demagogisen puheosan mukaan oli edessään vain kaksi vaihtoehtoa: joko ostaa ruokaa tai lääkkeitä.

Rinne ei yksinkertaisesti osaa esiintyä eikä puhua ilman paperia edes tyhjälle vaatekomerolle ja se huolestuttaa valtaan palaamisen toiveita elättelevää demarieliittiä. Se mistä jostain kumman syystä Pertti Paasion vanhakantaisella järjestöjrien ”työväentalonellä” ilmaa haisteleva Rinne ei puhunut ja mistä hänen olisi pitänyt puhua, olisi ollut John F. Kennedyn puheenkirjoittajan, Ted Sörensinkin keksimä ajaton slogan.

”Älä ajattele mitä valtio voi tehdä sinun hyväksesi vaan mitä sinä valtion hyväksi!”

Tämän saman idean olisi voinut yrittää ujuttaa Rinteen puheeseen turkulainen ex-piispa ja demarikansanedustaja, Ilkka Kantola, joka on varmasti lukenut emerituspiispa Mikko Hiekan hienon kirjan ”Kapitalismi, kristinuskon musta joutsen (kirjapaja 2016)”, missä kauppiiaan poika ja rahan ja sen tekemisen päälle ymmärtävä kirkonmies nostaa lukijoidensa eteen Medicien suvun sankaritarinan Giovanni di Bicci de Medicistä, joka nosti huonomaineisen sukunsa uuteen loistoon sinnikkäällä yrittämisellä.

”Hän teki töitä aamusta iltaan, eli raittiina ja opetteli huolellisen laskennan vältellen huonoa seuraa.”

Suurta kohua somessa herätti Rinteen möläytys yritysten voittoja vastaan. Se oli varmasti käsitelipsahdus ja ajatuksellinen sekaantuminen, sillä Rinteen Sdp haluaa laajan kokonaisratkaisun palkoista ja työehdoista, mutta pelkkä palkkaratkaisu

ei kuitenkaan yksin riitä entiselle ay-johtajalle ja demarieliittiin syntyneelle Rinteelle.

Hän haluaa puuttua kaikkeen ja ulottaa reformimarginaalia venyttäen yhteiskunnallinen uudistaja SDP:n kaksoisstrategian mukaisesti myös työmarkkinoiden tasa-arvo-ongelmiin, kaventamalla ikuisuusongelmaksi nousutta naisten ja miesten palkkaeroa sekä vakituisessa työssä olevien ja määräaikaisten työntekijöiden palkkaeroja. Mutta ennen kaikkea puuttumalla myös vuokratyön ehtoihin.

Rinteen SDP haluaa tuoda myös ihmisiä työllistävää New Deal henkeä Suomeen, sillä Suomi on Rinteen laskelmien mukaan lähes samanlaisessa lamassa, kuin vuonna 1929 Yhdysvalloissa Wall Streetin pörssiromahduksen jälkeen, jolloin menivät miljoonien ihmisten säästöt ja työpaikat niin nopeasti, että itsemurhatilastot kasvoivat räjähdysmäisesti ja koko maassa kyti kapinahenki.

Näin vanhakantaista yksinkertaistamista mustavalkoasetelman pohjalta ponnistaen käytännössä on Rinteen thinktank-jengin historian uudelleenlämmitetyt niksit. He uskovat aukottomasti kuten Rinteen kotkalaisavustaja Timo Nevaranta kirjoitti jo vuonna 2011, että silloinen Yhdysvaltojen presidentti Theodore Roosevelt aloitti massiivisen elvytysohjelman, joka nykyisin tunnetaan nimellä New Deal. Ohjelma piti sisälään yksinkertaisen ajatuksen täystyöllisyydestä.

”Oli parempi, että jokaisella on jotakin muutakin tekemistä kuin istua kotona ja juoda kaljaa. Ja niin alkoivat nuoret ja vähän vanhemmatkin miehet kantamaan kiviä ja poistamaan kantoja moottoriteiden ja julkisen rakentamisen tieltä. Oudointa tässä koko ohjelmassa oli, että se tosiasiaa toimi. Vain

kymmenen vuotta historian pahimman laman jälkeen Yhdysvallat olivat jälleen maailman talousmahti.”

Kokouspaikalta puuttuu kiusallisesti jotain: Rinteen mahdolliset haastajat. Televisiokameroissa ei näy ketjupolttajana tunnettua kansanedustaja Timo Harakkaa kuin vasta illan uutislähetyksessä. Harakka, joka ei ole lähelläkään solidaarista ryhmäpelaajaa vaan pikemminkin omasta erinomaisuudestaan vakuuttunut ääri -individualistityrkkyy, näyttää televisiossa väsyneeltä ja turhautuneelta, sillä hänet houkuteltiin mukaan SDP:n riveihin lupauksella nostaa hänet sopivan paikan tullen Rinteen sössittyä kaikki vastaehdokkaaksi puheenjohtajavaaliin ja sen helposti voitettuaan mahdolliseksi seuraavan hallituksen pääministeriksi.

Moni SDP:ssä tietää, että ei-demarina pidetty Harakka (joka nimensä mukaisesti hieman lainaa SDP:tä omiin kunniakkaisiin tavoitteisiinsa) olisi ainoa oljenkorsi, johon huonosta julkisesta imagosta kroonisesti kärsivä puolue voisi hengen pitämiseen epätoivoisessa ahdistuksessaan tarttua.

Tosin monet sanovat, että on hyvä ettei kokouspaikalta näytetty enempää demaripuheita, sillä SDP on vahvasti persjalkaisten tavisten sellainen puolue kuin sillä on johtajakin: plösojä pikku ay-pamppuja huonosti istuvissa Anttilan alennusmyyntipuvuissaan, punatukkaisia lähihoitajia korvissaan kesäfestareilta ostetut newage -korvakorut, Kelan harmaita vakuutusvirkailijoita ja muuta yhtä innostavaa lähimarkettien tuulipukukansaa vanhoissa rippipuvuissaan puhumassa puolueen äänenkannattajasta (lue: puoluejohdon), Demokratista lainaamia puheenjohtajan tapaan vaikkapa jotain epämääräistä fiksulta kalskahtavasta referenssitaloudesta.

Epäeroottinen SDP kärsii haitaksi asti onnettomuudekseen suuresta ajattelun- ja puhevajeesta, joka saattaa olla se ratkaiseva tekijä mikä saa liikkuvat äänestäjät hylkimään vaalipäivänä puhtinsa menettänyttä ja keskinkertaisuuksia täynnä olevaa puoluetta, sillä kuka keskivertoäänestäjä haluaa enää samaistua nykypäivänä lässyttäviin sosiaaliantanttoihin ja huonosti pukeutuviin luusereihin?

Moni heistä ajattelee aiheellisesti nähtyään tänään Rinteen sekoavan konsepteissaan, että jos puolueen nokkamies liitelee näin matalalla tasolla, niin miten sitten ne pahemmat tapaukset? Nämä järjestöissä valtaa pitävät SDP:n perähikiän takarivien taavit?

Televisiosta katsottuna Rinne on pahassa pulassa. Tahtomattaankin Rinteen jännityksestä punoittavaa turpeaa niskaa vertaa samaan aikaan Ylen Arenassa esitettyyn dokumentin Leninin ja muun bolsevikkipuolueen johdon vaarallisena idioottina pitämään Staliniin, joka takelteli puisissa ja loputtomilta tuntuvissa puheenvuoroissaan, hörppi alvariinsa vettä, eksyi asiasta ja kertoi uuvuttavia puujalkavitsejä Antti Rinteen tapaan paskanjäykälle ja pelokkaalle yleisölleen sillä erotuksella, että Stalinin hiljainen vaatimattomuus, piipun tupruttelu ja tyyneys tekivät heihin myös mikäli peloltaan ja pelonsekaiselta kunnioitukseltaan kykenivät, suuren vaikutuksen.

Kun esimerkiksi marsalkka Zukov tapasi Stalinin ensi keran, hän ei pystynyt nukkumaan sen jälkeen. Kun taas Rinteen tapaa, alkaa välittömästi nukuttaa, väittävät monet hänet tavanneet ja häneen kriittisesti suhtautuvat aktiividemarit. Stalinilla oli ilmeikkäät ja eloiset kasvot, ja hän liikkui kissamaisen notkeasti säteillen herkkyyttä ja energiaa.

Jokainen joka oli tavannut, odotti innokkaasti saavansa nähdä hänet jälleen, sillä Stalin pystyi luomaan vaikutelman, että hänen ja tämän toisen välille oli muodostunut ikuinen side. Stalin sai lapset tuntemaan itsensä aikuisiksi ja yhtä tärkeiksi kuin nämä.

Rinne on kaikessa tässä Stalinin vastakohta ja hänen rubensilaisesti ylitsepursuavat kasvonsa hyllyvät punaa hehkuen kuin hikoilevaan kiveen väkisin veistetyt Dalin valuvat kellot.

Rinteen puhe on kuitenkin kaikkien puhetaidon sääntöjen vastainen, tyytyessään latistamaan kuulijalle kultalautasella tarjotun jännittävän seikkailumahdollisuuden tylsäksi litaniaksi tavoitteita Goethen varoittamalla tavalla, että se kun kiinnitetään tarkkaa huomiota teknisiin yksityiskohtiin, on se aina myös merkinä siitä, ettei henki ole tuottelias.

Hän aloittaa ja päättää puheensa takellessa, välissä vettä hörppien, rykien ja siinä sivussa yrittäen tarjota jotain Kalle Päätalon Iijoki-sarjan ja Väinö Linnan Täällä Pohjantähden välimaastoon sijoittuvaa, eduskunta-avustajansa, hiljattain oikeustieteiden maisteriksi valmistuneen Timo Nevarannan kirjoittamaa (Nevaranta on käynyt kerran teatterissa katsomassa suomalaisdemareiden pyhän kansalliseepoksen ”Täällä pohjan tähden alla”- vasemmistohegeliläisen vetistelyn epäoikeudenmukaisuudesta ja syrjinnästä verorahoilla) ”laajoja elinkaaria ja suuria aatteellisia viittauksia sisältävää linjakokonaisuutista siitä miten maa on maannut ja miten sen tulisi siitä nousta paraatiasentoon sen jälkeen kun sosialidemokraatit ovat taas ratsastaneet uuteen aamuun pelastavina cowboyna pelastamaan maan huonoon kuntoon saattaneiden pahojen porvareiden jäljiltä.

Rinteeltä lipsahtaa kuitenkin puheensa loppuksi tahattomasti vaalivoiton ehkä lopulta maksava virhe, missä hän paljastaa väkinäisen puheensa olevan enemmänkin varoitus hänen vastustajilleen salissa ja puolueessa, kuin mikään manifesti tai oikea yhtenäisyyden riemutoitutus.

Rinne varoittaa näin vierellään alati vaanivia vihollisiaan (Lindtman, Haatainen, josta tunnettu poliittinen irvileuka Pekka Ervasti jo heti keksi uuden verbin HAATAISU, kun Haatainen kävi tapansa mukaan keräämässä julkisuuden irtopisteitä Hyvinkäällä ilmoittamassa televisioiden edessä, että harkitsee mahdollisesti puheenjohtajuutta, mutta jo kotimatalla Helsinkiin tuli siihen tulokseen ettei sittenkään lähde mukaan, Harakka ja Tuppurainen ahnaine vallananastusjoukkoi-
neen seisovat jossain salin perällä) nuolaisemasta ennen kuin tipahtaa, sillä se nuolaisu pitää tapahtua Rinteen omalla kielellä eikä näiden kaksihaaraisten puoluetyrkkyjen myrkkykielillä, hän yrittää selvästi viestittää hikoilunsa keskellä puheensa rivien välistä.

Toivottu vaalivoitto saatetaan taas kerran Rinteen mukaan sössiä keskinäisten riitojen takia. Siksi hän kehottaa ilme vakavana kokousväkeä käymään riitansa medioilta piilossa neljän seinien sisällä, unohtaen samalla tahallisesti, että voitti täpärästi ay-liikkeen rahoilla istuvan puheenjohtajan ja valtiovarainministerin, Jutta Urpilaisen, laillisuutta ja hyviä tapoja hiponeella billclintonmaisella juoruiluilla nimenomaan medioita härskisti hyväkseen käyttäen - ensimmäistä kertaa SDP:n historiassa arpeuttaen samalla punaisen sydämen toimintakyvyttömäksi.

Rinne sanoo tarjoavansa nykyiselle toivottomuudelle ja epäinhimilliselle politiikalle sosialidemokraattisen inhimilli-

sen vaihtoehdon, mutta ei kerro mitä kun sellaista ei entisellä byrokraattien lempivaltionhoitajapuolueelle ole. Ja jos on, se on yhtä mielikuvitukseton kuin keskivertodemari on intohimoinen.

Sen sijaan hän tyytyy sen jälkeen listamaan kaikki tavalliset SDP:n aiemmat retoriset tylsyyslatteudet ja helmasynnit yhtenä litaniana puhumalla köyhistä, sairaista, työttömistä ja muista puolueelle tärkeistä omaan elämäänsä tyytymättömistä ihmisryhmistä, mutta ei sävylläkään uudista tai poikkea aiemmista vastaavanlaisista ulostuloista, tai tunnusta, että tätä samaa kulunutta retoriikka on käytetty vaihtelevalla menestyksellä puolueessa kohta sata vuotta.

Tässä välissä SDP oli itse maan suurimpana puolueena luomassa nykyistä huonoksi osoittautunutta ja remontintarpeessa olevaa sosiaali- ja terveysjärjestelmää, hyvinvointiyhteiskunnassa, joka Ruotsin Moderaattien tavoin ja Juhana Vartiaisen sanoin, pitää päivittää toimintakuntoon ja pelastaa demareilta jotta se ei kuolisi ja näivettyisi pois.

Eikä nykyinen paha ole enää pahasta. Sekin hämmentää eksyneitä ja usein entisiä demariäänestäjiä, että nykyisin suurinta pahaa tekevät hyvää tarkoittavat pikkubyrokraatit (Kela opintorahojen palautusvaatimukset oikeuden uhalla, työvoimatoimiston mielivaltaiset työttömyyskorvauskarenssit, sosiaalitoimiston jyrkät kiellot antaa enää ns. harkinnanvaraista toimeentulotukea, jonka yleinen taso on juuttunut 20 vuoden päähän jonnekin 485 euron luokkaan), jotka tulkitsevat pilkuntarkasti pikkumaisia säädöksiä aina, näennäisistä valintamenettelyistä huolimatta, vallan eikä koskaan kansalaisten näkökulmasta.

Hannah Arendtin mukaan juuri tällaiselta (byrokraattiselta demari-) pahalta puuttui oma-aloitteisuus ja kaikkalainen suuruus, ja sitä voisi yhtä hyvin kutsua banaaliksi sen ristiriitaisen luonteen vuoksi, koska tästä hankauksesta syntyvät nyky maailman kärsimysnäytelmän kiirastuli järkyttävine nöyryytettyine ja polvilleen alamaisennöyrästi pakotettuine ihmis-kohtaloinen.

Näihin oikeisiin ongelmiin Rinne ei tietenkään kajoa. Ja juuri siksi Rinteen voimattoman retoriikan kyllästävä ja löys-tämä ihminen näyttäytyy meille Goethen mukaan tuottamat-tomana, kun hän yksilönä alkaa askarella vastaavalla tavalla heiluen päämäärättömästi kuin hullu heinämies mitättömien asioiden kimpussa kajoamatta itse varsinaiseen ongelmaan.

Rinne puhuu paperista kuin kone ilman tunnetta yrittäen hankkia olemukselleen juristina uskottavuutta, asia joka SDP:l-lä on aina ollut hanskassa: yrittää esittää itsensä ja asiansa niin etäisen kylmänä faktaan, että se menee varmasti läpi auktori-teettiuskoiseen kansaan, unohtaen Ciceron opettaneen puhujia ymmärtämään, että tiedon hankkiminen ei ole lainkaan niin tärkeä velvollisuus kuin ovat yhteiskunnan ja ihmisen välisen tunneyhteyden säilyttäminen.

Ciceron teos ”Puhujasta” kuuluu antiikin retoriikan tärkeimpiin teoksiin. Kirja käsittelee niitä asioita, joita klassinen retoriikka piti juuri niinä ominaisuuksina, joita sen mielestä täydellisellä puhujalla piti olla ollakseen luokkansa primus ja yliveto. Puhujan retoriikka, joka on ammentanut lähtökoh-tansa Aristoteleen Retoriikka -kirjasta, vaikka Puhujassa ei ole aristoteliiselle dialogille tyyppillistä kertojaa mukana, on kliinistä vakuuttelua ja todistelua ylhäiseltä katederilta puhuttuna

ilman nykytodellisuuden häiritseviä sivuilmiöitä.

Cicero ei olisi koskaan hyväksynyt Rinnettä täysvaltaiseksi puhujaksi, sillä puhujan piti hänen mielestään olla pohjimiltaan oikeasti sivistynyt, ja itse puheenpitämisen edellyttävän laajoja opintoja aiheesta, muuten puhujan puheet olisivat Ciceron mielestä pelkkää sanahelinää.

Uusretoriikka, mukaan lukien Trumpin edustama yhdysvaltalainen retoriikka, edustaa kuitenkin ihan toista ajattelumallia ja toimintasuuntaa – tämän päivän näkökulmasta - päivitettyä tietoa siitä miten asiansa ja sanottavansa saa parhaiten esille sähköisissä tiedotusvälineissä miljoonien ihmisten mieliin muutamassa sekunnissa.

Siihen Rinne ei kykenisi koskaan. Onko syy avustajien väärät puheoppaat vai mikä? Retoriikan sekä ajattelun historian parhaimmat esimerkit löytyvät omaperäisistä ja epäsovinnaisista ajattelijoiista ja ajatuksista, joita SDP:kin kaipaisi nyt kun kansalaisten välinen konflikti on muuttumassa vaarallisella tavalla populistien viitoittamassa kauhuskenaariossa yksittäisen kansalaisen sisäiseksi konfliktiksi.

Mutta millä eväillä Antti Rinne yrittää päästä valtaan ja riittävätkö ne hänelle nyt varsinkin kun poliittisen vasemmiston ja vasemmistolaisen politiikan kuolemista on puhuttu pitkään?

Vasemmiston oma populistinen, taloustoimittaja Esko Seppänen ”Punapäätöksen romahdus (WSOY)”-kirjassaan aloitti nämä keskustelut jo vuonna 1995.

Seppänen yritti propagandoida oman aikansa hengenheimolaisista huonoin tuloksin henkisiä uusluddeetteja rikkoakseen kaulaamme kiristävän ja vapaata hengitystämme ahdistava mekaanisen taian ehdottoman sokean typeryyden, rohkaisemalla

vastaanhangoittelevia ottamaan aimo annoksin reilusti etäisyyttä valheellisesta sinivalkoisesta typeryyssnostalgiaista, koska hän oli huomannut, että sinivalkoisen suomivalheen saatanallisissa myllyissä mielen avoimuutta ja herkkyyttä muokattiin materialismia ja järjestysvaltaa ihannoivaksi ja kunnioittavaksi massatuotteeksi.

Ja että samoin kuin ”jaloa villiä”, oli yhtä vaikeaa löytää epä-älyllisessä, yhden totuuden näköalattomassa ja ei-kriittisessä Suomessa puhtain vaikuttimin muiden puolesta toimivaa ja oman etunsa unohtavaa romantiikan kääntöpuolen, industrialismin Sherwoodin ruostemetsiin raiskaamaa ”robinhoodvasemmistolaisista”, sellaista valkokankaiden lumoavaa tähdenlentoa, jonka kansaa kiinnostava erilaisuus ja voima piilisivät auktoriteetteja kunnioittamattomassa romanttis-traagisessa byronilaisessa nykysankarissa, joka olisi taistellensa hyvän puolesta pahaa vastaan rehellisyyttään ja viattomuuttaan kyvytön valheisiin ja kompromisseihin.

Porvarillinen, ja erityisesti keskiluokkainen, kulutukseen perustuva keskivertoelämä näytti tuolloin vuona 1995 Seppäsen mielestä olevan kaikkien alojen erityisasiantuntijoina esiintyvän ja silloin nousussa olleen markkinointiluokan valheellinen selittelyprojekti.

Mutta varsinaisen vian hän näki, harvinaista kyllä, tällä kertaa omissa joukoissaan. Seppänen lataa heti kirjansa alussa suorasukaiseen tapaansa ongelman kuumen ytimen todennäköisesti vasemmistolaisesti pääosin tuolloin koostuneelle lukijoilleen väittämällä, ettei vasemmiston aatteista enää oikein tiedä mitä ne ovat.

Vasemmiston uusi tuleminen voi parhaimmillaan Seppäsen

mukaan tapahtua vain kieltämisen, ei unohtamisen ja peittelyn kautta kuten silloin asianlaita hänestä tuntui olevan:

”Jos mennyt palaa, se on uudessa tulemisessaan erilaista kuin vanha. Jos vasemmisto tulee, se ei voi olla vanhaa valtaa. Vapaan vasemmiston ei pidä haikailla paluuta menneisyyteen vaan matkata moderniin. Kieltämisen kieltäminen ei ole sitä, että vanhat virheet kielletään vaan että niistä opitaan. Vanha vasemmisto on ollut vanhan järjestyksen puolella ja toiminut siinä uskossa, että vapaiden valtiopäivien varassa mutta ilman kasakoiden pistimiä järjestelmämme olisi romahtanut jo heti alkuunsa.”

Heti perään pitää todeta kaksi ongelmaa varoitukseksi Seppäsen suhteen. Se ei varmastikaan tule lukijalle yllätyksenä, että Seppänen tunnettuna tuon ajan känkäränkkäisenä vasemmiston omana herra suorasuuna ja toimittajana kärjisti esittämiään ongelmia hyvän lehtimiehen tavoin muutamiin retorisiin väittämiin typistäessään kertomuksensa ymmärrettäville tasoille, mutta unohti samalla mainita kolikon toisesta puolesta lukijoilleen tai äänestäjilleen kunnan propagandistin tavoin yhtään mitään.

Toinen ongelma on Seppäsen käyttämä sekaannusta aiheuttava vasemmistotermi samaan aikaan kun vasemmistoliitto oli juuri kovien synnytyskipujen kanssa perustettu.

Joskus Seppänen, joka tuohon aikaan flirttaili taistolaisten kanssa, asia, jota nyt on vaikea uskoa tästä entisen vihamiehensä Iiro Viinasen julkisuudessa kovasti lauhtuneesta ystävästä kovin helpolla, puhui vasemmistosta tarkoittamalla sillä myös suuresti inhoamiaan työväenluokan omia punaporvareita eli petturidemareita, joskus vain tarkoittaen sillä SKP:n ja SKD-

L:n kuihtuvia jäännöksiä.

Ja verrattain usein sinä uutena vasemmistona, minkä kärki-tuoksinassa hän olisi itse halunnut olla johtavana vasemmisto-älykkönä (Kyllä! uskokaa tai älkää: hän todellakin sisäpiirin juorujen mukaan haaveili olevansa Mauno Pekkalan (joka loikkasi demareista) jälkeen toinen Suomea demareista vasemmalta johtanut pääministeri) johdattamassa Suomea silloisen poliittisen eliitin turmiollisesti demokratiaa ja kansaa vastaan käyttämästä ”korporatiivisesta pragmatismista (never heard before: ehkä siksi, että se on Seppäsen itse keksimä termi)” kohti Seppäsen omaa vasemmistopopulistista vaihtoehtoa (joka oli vain joukko ranskalaisviivatyyppistä ärhentelyjä paperilla val-lanpitäjille), josta hyvin harva sellainen, joka ei ole lukenut Seppäsen kirjoja, ei tiedä yhtään mitään.

Seppänen on pohjimmiltaan mäkättävä ja kaunainen vanha-vasemmistolainen agitaattori, joka ei jaksa pysyä ajan virrassa enää räksyttämässä yhtä innokkaana kuin ennen oppiakseen uutta, vaan toistaa vanhoja ajatuksia ja oppeja kerran oppi-mansa mantran tavoin (nyt jo kuuroille korville, sillä suuri osa hänen aikaisemmista äänestäjistään on jo kuollut tai melkein haudan partaalla).

Kirjassaan hän avaa kuitenkin hieman omaa käsiteherviötään korporaatioista, mikä osoitti hänen olleen pahimman luokan yhteistyötä eri luokkarajojen yli vastustanut vanha vasemmistodinosauruskäyrä (Seppäsellä oli parhaina aikoinaan tapana keksiä Paavo Väyrysen tavoin tuhkatiheään omaan todellisuuteen ja suuhun sopivia poliittisia ”täsmäilmoituksia” valitsijoilleen).

Se korporaatio, mistä Seppäsenkin puhuu, löytyy sosiolo-

gi Risto Alapuron isäntien ja työväestön suhteita kuvanneesta tutkimuksesta.

”Mitä enemmän, suuremmin ja ystävällisemmin isännät seurustelevat palvelijansa kanssa, sen helpommin palvelijat oppivat tuntemaan isäntänsä, jalostuvat ja rupeavat pyrkimään valoa kohti.”

Tämä wrightiläisen työväenliikkeen toive kauhistutti täydellistä luokkavastakkainasettelua poliittisen pelastuspropagandansa turvaksi tarvinnutta aktiivikommunistia. Tämä oli myös Seppäselle punainen vaate; pyrkimys yhteistyöhön ja yhteisymmärrykseen valtion, elinkeinoelämän ja ay-liikkeen välillä.

”Aatteet ovat siis kuolleet. Kun vasemmisto on valinnut vallan ja vapauden välillä, se on uhrannut vapauden vallalle, eikä sille ole muuta perustetta että niin ovat tehneet muutkin”, Seppänen kirjoitti vuonna 1995. Mutta oliko Seppänen kirjassaan oikeassa tuolloin?

Hänen suuri ja vilpitön oivalluksensa oli, ettei vasemmistolaisilla ihmisillä ollut muita puhtaampia poliittisia tavoitteita tai toimintatapoja. Seppänen ymmärsi itse hyvin miksi Hegelin mukaan tällainen ei kelpaa moraalin pohjaksi, koska kiistämättömistä hyvistä aikomuksista ja vakaumuksesta huolimatta vasemmistolaiset voivat tehdä Stalinin tavoin hirmutöitä teko-pyhästi jälkepäin Paavalin sanoin itselleen armoa anellen.

”Miksi en tee sitä hyvää mitä haluaisin, vaan sitä paha mitä en haluaisi”.

Seppänen ei myöskään ymmärtänyt sellaisia puheita, jossa kuviteltiin vasemmistolaisen moraalin olevan muita parempi.

Seppänen oli hyvää vauhtia kehittymässä räksyttäväksi rakkiki porvariston puntin liepeissä, ja oli oman aikansa lupaava

kansanräksyttäjä Tsiprasis, tai äkkiväärä suomalainen yhdistelmäsekoitus vasemmistoälykkö Raul Palmgrenia populistitimo Soinia, jolta olisi vain sopivan paikan tullen riisuttu kardinaalin viitta ja lisätty hieman punaväriä naamaan. Seppäsen mukaan kaiken mahdollisesti nouseva keskiluokka, joka oli aina valmis elämään ripulitaloutta (paljon sisään ja ulos) ja sukupolvien välistä cowboy-taloutta (laitumien- ja aatteiden ehtyessä muutetaan yhä kauemmaksi länteen).

Vasemmiston uuden tulemisen este oli tuolloin hänen mukaansa se, että SDP:n ja vasemmistoliiton parhailta kaadereilla oli paikallisesta kaavoitusvallasta juopuvien kunnallispamppujen tai pönäköiden ay-miesten sielu, sitä samaa porukkavaltaa, joka Seppäsen mielestä tuhosi lopulta koko punapäämankin.

Ennen kuin pääsemme itse asiaan, demareihin ja Antti Rinteeseen, on hyvä muistuttaa, ettei ollut Kekkonen ja Neuvostoliiton ahdistaman suomalaisen porvariston ansio ettei vasemmistovalta rantautunut koskaan kunnolla Suomeen, vaan taistolaisen, vasemmiston omien kauhukakaroitten, tämä Suomen poliittisen lähihistorian mielenkiintoisin ”kummajainen”, mikä oli hegemoniavoimissaan koko pysähtyneisyyden ajaksi kutsutun 1970-luvun.

Taistolaiset saivat kutsumanimensä Suomen kommunistisen puolueen vasemmistosiipeä johtaneen Taisto Sinisalonen mukaan. Häntä pidettiin porvarillisessa julkisuudessa suoraviivaisena ”sarvikuonona”, vaikka hän todellisuudessa oli lähes mielisairaalloista fanatismia lähennellyt kiiluvasilmäinen neuvostokommunisti ja ”viideskolonnainen isänmaaton puolivakooja” sekä tiukan linjan leppymätön stalinisti.

Pitää muistaa, että suoraselkäinen oikeistolainen ja Kekko-

sen vastustajana tunnetuksi tullut Tuure Junnila oli aika yksin julkaistessaan 1979 kirjansa ”Viimeinen imperiumi – Venäjän laajenemisen historia, jonka esipuheessa hän muistutti suomalaisia Venäjän vaarasta näin: ”Venäjän valtiollisen historian eräs keskeinen, leimaa antava piirre vuosisadasta vuosisataan on ollut keskeytymätön, kyltymätön, luonnonvoiman kaltainen laajenemisen vietti.”

Suomen itsenäisyyden kohtalonkysymykset ovat olleet, ja ovat paasikiveläisesti ymmärrettyinä, suhteet tai niiden puuttuminen Venäjään. Lauri Ingman oli puhunut näistä asioista painavasti Kokoomuksen puoluekokouksessa Turussa jo vuonna 1923 ja kirjoittanut sisältävässä ”Poliittisia suuntaviivoja”-kirjassaan. Armeijan sisäiset kahnaukset ja sen asema olivat kiu-sallinen asia Ingmanille, jonka mielestä Suomen itsenäisyyden merkittävin turvallisuustekijä oli yhtenäinen ja vahva armeija.

”Ne rohkeat väitteet mahdollisuuksista vähentää puolustusmenoja ja vastaavasti supistaa puolustuslaitosta siitä, mitä hallitus budjettiesityksessään on suunnitellut, eivät nähdäkseni voi perustua muuhun, kuin siihen käsitykseen, että poliittinen asemamme on niin turvallinen, ettei meidän tarvitse ottaa varsinaisesti lukuun hyökkäyksen uhkaa ainakaan näköpiirissämme olevassa tulevaisuudessa.”

Suomalainen vasemmisto kuoli omaan mahdottomuutensa vasta kun Neuvostoliitto romahti. Sen jälkeen maassa on käyty koko ajan vanhaa taistelua joko Venäjän tai vuoroin lännen puolesta tai niitä vastaan (kirjoitan jossain toisessa kirjassa siitä miksi norjansukuiset Suomessa ovat etupäässä ehdottoman länsi- ja natomielisiä).

Todellisuudessa taistolaisten merkitys suoraan ei ollut niin

suuri kuin silloin luultiin. Mutta sisäiset jännitteet, suuren ja mahtavan Neuvostoliiton uhka ja tästä johtunut ratkaisematon pattitilanne jähmetti koko maan ja erityisesti sen vasemmiston paikoilleen 50-vuotisen poliittisen jääkauden alle porvariston onneksi.

Taistolaisten merkitys oli siltikin lähinnä symbolinen viidennen kolonnan turvamuistutus siitä, että Neuvostoliitolla oli koko ajan omat joukot maan sisällä, johon se tarvittaessa Tšekkoslovakian tavoin (Hertta Kuusisen suurin älymöläys oli paljastaa kuuluisassa Messuhallinpuheessaan 1948 heti Tšekkoslovakian miehityksen jälkeen saman tien olevan mahdollinen myös Suomessa) oli valmis hädän keskellä häikäilemättömästi turvautumaan.

Taistolaiset sen ajan tyyppilliseen tapaan uskoivat tosissaan 1920-luvulla Georg Lukasin kehittämiin ajatuksiin, minkä mukaan porvarilliseen ajattelun luonteenomaisena ja väistämättömänä piirteenä oli staattisuus, kyvyttömyys ymmärtää yhteiskunnallisen todellisuuden dynaamisia elementtejä. Sellainen näet kykeni myös koko muun vasemmiston uskomusten mukaan vain esittämään puolusteluja vallitseville oloille ja pyrki osoittamaan, että asioita on mahdoton muuttaa.

Italialaisella Antonio Gramscilla oli monia tärkeitä oivalluksia siitä kuinka porvarillinen ideologia toimii ja vaikuttaa. Hänen tärkeä käsitteensä oli hegemonia. Tällä käsitteellä hän pyrki selittämään porvarillisen vallankäytön logiikkaa.

Porvarillinen hegemonia tarkoitti ensin taistolaisten ja siten koko vasemmiston retoriikassa sitä, että yhteiskunnan hyväosaiset osasivat ja saivat selittää kaiken itselleen parhain päin julkisuudessa ja pitivät tiukassa otteessaan kaikkia yhteis-

kunnallisia instituutioita, joissa tavalliselle kansalle toistettiin heidän nöyryys – ja alistumisoppejaan, niin että ihmiset ”rituaalinomaisesti” toimivat tietää asioiden oikeaa ja todellista luonnetta.

Taistolaiset arvostelivat voimakkaasti muun vasemmiston politiikantekoa ja taloudenhoitoa (kannattaa lukea vaikka vasemmistoliiton entisen puheenjohtajan, Suvi-Anne Siimeksen Poliitiikan piilokuvat (Otava 2002).

Kritiikki oli niin ärsyttävää ja epäoikeudenmukaista, että se vammautti veljet vasemmalla osin sekä toiminta- että yhteistyökyvyttömiksi pitkäksi aikaa, vaikka itse taistolaisten harjoittama kova talouskritiikki ei siltikään tavoittanut karmeudessaan tuon ajan koko todellisuutta - esimerkiksi joukkotyöttömyyden laajuutta.

Suomen pankkikriisin kokonaistappio oli 8,4 miljardia euroa eli 110.000 työvuotta. Stora Enson Amerikan seikkailu vei 5,6 miljardia euroa (80.000 suomalaista olisi voinut olla töissä vuoden), Soneran uhkapeli Saksan ja Italian ilmatiloissa maksoi 4,3 miljardia euroa eli 70.000 työvuotta, Postipankki hassasi New Yorkin konttorissaan 80 miljoonaa euroa. Suomen kansantalous oli romahtamisen partaalla. Luetteloa voisi jatkaa. Taistolaisten kritiikki ja varoitukset olivat liian lempeitä ja vähäpätöisiä myöhempien tosiasioiden valossa, vaikka he olivatkin 1970-luvulla suomalaisen yhteiskunnan aktiivisin etenkin nuorten poliittinen ryhmä. Taistolaiset varoittivat suomalaista yhteiskuntaa taloudellisesta kytkeytymisestä länteen ja ”oikeistovaarasta”.

Miksi näin pitkä vasemmiston menneisyyden poliittisen haudan avaaminen? Malttakaa toki ystävällisesti mielenne. Yri-

tän perkaa selkokielelle teitä varten niitä ammottavia aukkoja mitä vasemmiston rakastaman ja viljelmän tyhjien lupausten retoriikan ja todellisten tekojen välillä oikein on.

Rinne puhui odotetusti myös naisten ja miesten välisistä palkkaeroista puheessaan. Mutta miten asia on itse SDP:ssä ja sen lähellä olevassa ay-liikkeessä? Siitähän ei ole kovin montaa vuosikymmentä kun SAK:n miesvaltaisten liittojen miespuheenjohtajat (tarkistakaa oikeusarkistosta vuodelta 1982-83 Rautatieläisten liiton puheenjohtaja Unto Keijonen vastaan laittomassa irtisanomisessa toimistoapulainen Kaisa-Annikki Koskinen) potkivat pellolle ”tuotannollisista syistä” paksuksi pamahtaneita toimistotyttöjään.

Seppänen kiinnitti kirjassaan huomion siihen, miten helposti kouluttamattomat ja taidottomat vasemmistolaiset imaistiin mukaan päättämään asioista, joista he eivät tienneet mitään, ja kuinka helposti heidän saatiin pienellä huomionosoituksilla ja näennäisillä poliittisilla myönnytyksillä houkuteltua laulamaan pienen ihmisen vahingoksi systeemin omia lauluja.

Veikkaan, että tempputyöllistämisen eksperti ja tasekikkailun kosmetiikkoihin perehtynyt SDP nostaa seuraavien vaalien teemaksi Rinteen puheessaan esittämän Timo Nevarannan keksimän sloganin.

”Pidetään kaikki mukana!”

Tämä idea kummittelee myös SDP:n esittämän varjobudjetin uuden 35.000 työpaikan takaa. Mutta miten SDP voisi ratkaista uudet ongelmat vanhoilla lääkkeillä ja miksi SDP:lle, joka ei osaa hoitaa edes omia tai sisarjärjestöjensä taloutta vaan päinvastoin, voitaisiin muka luottaa koko maan muutenkin herkässä tilassa oleva talous valvottavaksi ja kehitettäväksi?

Käsittääkseni ei millään, jos ottaa todesta Esko Seppäsen kirjassaan kertomat demarieliitin kauhuesimerkit. Seppänen ihmetteli kirjassaan, miten yli 700 toimipaikkaa maassa omanneen valtavan Eka-konsernin, jonka liikevaihto oli parhaimmillaan yli 15 miljardia Suomen markkaa ja missä työskenteli yli 13.000 ihmistä, olemassaolotaistelua käytiin pelkän kirjanpidon avulla, niin että kun demarivetoisen Ekan tappiot alkoivat kasaantua Ekaan, se puristi niiden kätkemiseksi kuiviin hyvin tuottaneet ja oman alansa suuriin kuuluneet vakuutusyhtiö Kansan sekä rakennusyhtiö Hakan. Eka onnistui pelaamalla laittomasti korkeiden demaripoliitikkojen suostumuksella tilinpäätöspelejä Seppäsen mukaan näiden yhtiöiden omaisuuksilla, kassavirroilla ja taseilla.

Esimerkiksi silloinen pääjohtaja Eero Rantala (jonka isä oli myös vaikutusvaltainen demaripamppu, Yrjö Rantala, sekä Metalliliiton että SDP:n Hgin piirin puheenjohtaja ja sai aikoinaan tyrkytettyä puolueelle erinäisten kissanhännänvetojen nimissä korruptoituneen demarinepotismin tapaan lahjattoman ja moraaliltaan kyseenalaisen ”Ema”-poikansa puolueensa vaikutusvaltaisen talouseliittiin tunnetuin vahingollisin seurauksin) hermostui vuonna 1992 tasetta laadittaessa tilintarkastajiin, jotka oli sentään valittu itseään täydentävästä demarieliitistä, kun he varoittivat yhtiötä vääristä kirjauksista.

Seppänen kertoo kirjassaan yhden jos toisenkin pysäyttävän esimerkin pitkään jatkuneesta vasemmistovalheen rikollisesta tasekikkailusta pelinään koko vasemmiston taloususkottavuus. Siksi oman etupihan siisteys ja uskottavat fasadit oli poliittiselle vasemmistoeleliitille enemmän kuin tärkeitä.

Ne olivat se ovela sumuverho, jolla kansa saatiin uskomaan

ja luottamaan heihin. Tekiväthän tavallisten työläisnaisien uskomusten mukaan vasemmistujohtajat vain hyvää, onnistuen ilmoittamien lukujensa valossa kehittämään työläisten yhdessä omistamista bisneksistä kannattavia, vaikka he eivät tienneet sitä, että kyseessä oli varsinainen iso pukki supernälkäisenä kaalimaan vartijana valmiina hotkimaan ahnaaseen suuhunsa koko kaalimaan mitä nopeammin sen parempi.

Heihin luotettiin, koska he hoitivat myös paitsi keräyksiin ja talkoilla sekä testamentein kerättyä yhteistä omaisuutta, niin myös talletuksia ja päivittäistavarakauppaa, joilla oli valtava tunnearvo äänestävän työväestön keskuudessa.

”Lintulahti Oy:n (joka oli EKA:n omistama, mutta taseen ulkopuolelle siirretty yhtiö) taseessa oli kiinteistöjä, joille oli kaavoitettu yhteensä 28400 neliötä asuntorakennusoikeutta ja 11000 neliötä hotellirakennusoikeutta. Kun Haka (EKA:n oma rakennusfirma) möi mainitut neliömetrit Lintulahdelle, niistä kirjattiin myyjän tulokseen 155 miljoonaa markkaa, mutta rahaa ei liikuteltu. Lintulahti jäi EKA:lle velkaa 250 miljoonaa markkaa, vaikka sen omaisuuden tosiasiallinen arvo ei ollut kuin alle 100 miljoonaa markkaa.”

Ymmärrätkö mistä tässä on oikein kysymys? Vasemmistolaisesta talouspolitiikasta pahimmillaan, joka on heidän ”tempputyöllistämislääkkeensä” vaivaan kun vaivaan. Paljon puhetta ja vähän oikeita tapahtumia.

Numeroita ja tavoitteita, mutta ei mitään todellista. Ei tämä ole taloudenhoitoa vaan puhdasta kusettamista ja silkkaa rosvoamista, osin koska helposti asiantuntijavallan edessä höynäytettävät ja taloudesta mitään tietämättömät vasemmistopolitiikat olivat vain kakkuja ja hyviä pitoleipiä syövä turhantärkeä

kumileimaisin vailla todellista valtaa.

Lisää esimerkkejä varoittavia löytyy punapääoman historiasta roppakaupalla. esimerkiksi Simonkylän sos.dem killan konkurssi maksoi valtiolle yli 105 miljoonaa Suomen markkaa hieman myöhemmin.

Kun Eka ei enää Seppäsen mukaan saanut pankeilta lainaa, se alkoi haalia sitä markkinoilta tarjoamalla tallettajille suuren koron. 1993 yhdeksän kuukauden ajan se onnistui tässä tehtävässä erinomaisesti haalien tallettajilta konkurssikypsymälle yhtiölle yli 480 miljoonaa markkaa, aikomattakaan koskaan palauttaa rahoja asiakkailleen.

Ekan talletukset kasvoivat samaan aikaan 80 % kun ne vähenivät pankeissa 18 %. Ekan talletukset maksoi lopulta Ahon porvarihallitus pankkitakausvaroista.

Seppänen lopettaa kirjansa vuonna 1995 toteamukseen, ettei ilman eetosta ole vasemmistoa.

”Ilman punapääomaa kyllä pärjällään varsinkin kun sitä ei enää ole!”

SDP:n puheenjohtajaksi uudelleen jostain kumman syystä mielivä retoriikasta mitään tietämätön ja puhevammainen Rintne hymyilee itselleen koulupojan tyytyväinen virne naamallaan ajatellen.

”Paska keikka, mutta tulipa taas tehtyä.”

Hieman syjemmällä seisoo pienessä joukossa Rinteen avustaja Timo Nevaranta, joka näyttää siltä kun Väinö Tanner vuonna 1903 ollessaan Hampurissa harjoittelemassa saksalaisessa osuusliikkeessä osuustoimintaa ennen kuin palasi Suomeen riitelemään Hannes Gebhardin kanssa hajottaen osuusliikkeen sen konkurssiin nyt joutuneeseen ”edistysmieliseksi”

kutsuttuun osaan erotukseksi porvarillisesta osuusliikkeestä, joka nykyisin porskuttaa ja voi hyvin S-tunnusten alla.

”Taaskaan se ääliö ei onnistunut”, tuntuu onneton Nevaranta nyt puolueen värit ammattikoululaisnaamalleen loihittineena, joka kirjoittaa Rinteen puheet, ajattelevan isännästään.

”Saatana mikä surkea tunari ja kyseessä oli se ainoa tuhanen taalan paikka, minkä tää sössö sai tässä pelissä”, Nevaranta ajattelee tietäen syvällä sisimmissään nyt varmasti ainakin sen, ettei SDP ole enää kuosissaan pää ylöspäin kulkeva tolkunpuolue iskukunnossa valmiina vaaleihin kuin vaaleihin, vaan nykyisin lähinnä naurua ja sääliä herättävä b-luokan ay-jyrien valtaama vanha paperitiikeri, joka hymyilee voimattomasti vasemmistolaiseen pimeyteen yhdellä silmällä haaveellisesti tuijottellen Esko Seppäsen tavoin ja irvistellen keltaisilla hampaillaan menneen hyvän ajan kanssa kilpaa.

Samana harmaana lauantai-aamuna marraskuun 19. päivänä, kun SDP:n puheenjohtaja Antti Rinne oli matkalla kotkalaisen lakimiesavustajansa Timo Nevarannan kanssa autolla Hyvinkäälle ilmoittamaan jatkohaluistaan SDP:n puheenjohtajaksi, entinen SDP:n varapuheenjohtaja ja nykyinen Pohjanmaan demaripiirin varapuheenjohtaja, Tarja Tenkula, valmistautui katsomaan Ylen Arenasta suorana lähettävää Rinteen ilmoitusta yhtä jännittyneenä kuin kotonaan Kokkolassa uuden adoptiolapsensa ja miehensä kanssa Rinteen kaksi vuotta aiemmin syrjäyttämä Jutta Urpilainenkin.

Tenkula on yhtä epätietoinen kuin kaikki muutkin SDP:n jäsenet ja kannattajat Rinteen jatkohaluista. Tenkula ei sitä sano ääneen, mutta kaikki sen tietävät. Tenkula ja hänen ystävänsä eivät ole olleet Rinteen aikana niitä kaikkein motivoi-

tuneimpia demareita, sillä kaikki ei ole mennyt heidän mielestään ihan putkeen sen jälkeen, kun Rinne, tai oikeammin sanottuna epädemokraattisesti junttasivat kuukausitolkulla näytävissä mediakampanjoissaan - saklaisten miesvaltaisten ammattiliittojen politrukit lopulta syrjäyttäen nöyryyttävästi SDP:n sisäisessä palatsivallankumouksessa Tenkulan hyvänä ystävänä pitämän Jutta Urpilaisen.

Monet Urpilaisen ja Tenkulan tukijat eivät enää sen jälkeen ole demareita äänestäneet. Rinteen edustama kova tapa hallita puoluetta harmittaa ja Urpilaisen saama epäoikeudenmukainen kohtelua kaivertaa vieläkin hampaankolossa Tenkulaa, joka Urpilaisen tavoin edustaa SDP:ssä Rinteen kaudella harvinaiseksi käynyttä koulutettujen kaupunkilaisnaisten ryhmää - sitä jonka sieluista taistelu on politiikassa käynyt kovana viime vuodet, sillä nämä ”sarisairaanhoitajat”, eri laskentatavoista riippuen - 50-100.000 liikkuvaa äänestäjää - ovat ratkaisseet vaalit kuin vaalit sitä lähtien kuin Tarja Halonen löi heidän äänillään täpärästi Esko Ahon dramaattisissa presidentinvaaleissa vuonna 2000.

Silloin suosituksen Tarja Halosen kansansuosion aallonharjalla kaksitoista vuotta ratsastanut vanhakantainen teollisuus - SDP ei ole sama kuin nykyajan jälkiteollinen - SDP. Jotain on mennyt peruuttamattomasti pieleen puoluekentällä, ja se harmittaa niin Tenkulaa kuin hänen uskollisia tukijoitaan ja ystäviään ympäri maan.

Siksi Tenkulan puhelin on soinnut taas tiuhaan tahtiin viime viikkoina entisaikojen malliin, sillä kaikkia heitä yhdistää yksi ja sama huoli: SDP on joutunut krooniseen alaluisuun ja on porvareiden suureksi iloksi vastuskyvyttömänä altavastaaja

kaikissa yhteiskunnallisissa kysymyksissä ensimmäistä kertaa sitten 60-luvulta alkaneen nousukiitonsa.

Soittajina on se vanha sama jengi tuttuja ja tukijoita, joiden kanssa Tenkula on tottunut kulussien takana purkamaan tuntemuksiaan siitä lähtien kun hän itse joutui vastavalittuna SDP:n varapuheenjohtajana (1991-1993) tahtomattaan myrskyn silmään keskelle puoluetta repiviä valtataisteluita, ja estämään äänestäjien keskuudessa epäsuositun Kalevi Sorsan nousemisen kansansuosikki Martti Ahtisaaren ohi SDP:n presidenttiehdokkaaksi.

Tenkula on pannut puhelimensa äänettömälle, koska hänen vanha rasittava nuorisoliittolaistoverinsa, Paavo Lipposen eduskunnasta viime vaaleissa tipahtaneen Päivi-vaimon vaalipäällikkönä toiminut, tunnettu naispuolinen ”Eero Heinäluoma”, mitä alatyyliseen järjestögangsterisiin ja perättömien juurujen levittämiseen tulee, SDP:n taattuun Minna Sillanpää misikaartiin kuuluva ”Noita Nokinenä” (Sosialistisessa Internationaalissa (mikä se on?) on kuulemma edelleenkin voimassa ns. Golda Meir -sääntö, eli jos joku demariakka alkaa näyttää yön pikkutunteina kauniilta, on syytä lopettaa neuvottelut siihen heti, sillä se on harhaa), tapailee soitella maratonpuheluita Tenkulalle aamukahvin lomassa, yrittääkseen väen väkisin nuuskia Lipposelle, josta osuvasti sanotaan: ”Kun Paavo Lipponen punnertaa, hän ei työnnä itseään ylöspäin, vaan maata alaspäin”, juorueväiksi SDP:n eliitin tapaamisia varten viljelemiensä jonninjoutavuuksien seasta mahdollisuuksia mollata kostoksi hieman yksinkertaisena ja tosikkona pidettyä helluntailaista SDP:n seinäjokelaiskansanedustaja Harry Wallinia, joka ei pitänyt siksi koskaan Lipposesta, kun Lipposen suututtuaan

Mooses-tarinoista väitettiin kouluaikanaan lyöneen ateismi-innoissaan uskonnonopettajaansa päin lärvii niin että meinasi joutua erotetuksi koulusta.

Kokonaan oma lukunsa on pohjanmaalaisten omana turhakkeena pidetty SDP:n Pohjanmaan piirin puheenjohtaja ja ministeriksi mihin tahansa hallitukseen omasta mielestään kelpaava pyrkyri nimeltään Matias Mäkynen, josta kaikki osapuolet kertovat tasapuolisesti hauskoja vitsejä illanvietoissaan vähän samaan tyyliin kuin aikoinaan SDP:n sorsalaisena perintöprinssinä pidetyn sähköasentaja ”Ahmed Ahneen” kyltymättömästä seksihimosta tai SAK:n imatralaistaustaisen väärän-Viinasen rakkaudesta kaikkiin ilmaisiin kalliisiin lahjoihin.

SDP:llä on syvällä sisällä järjestökoneistossaan piilossa kaksi pyhää tabua, joita varjellaan kuten aikoinaan pahanillisiä juoruja Sorsan homoudesta jo Pariisiin kaudesta 60-luvulta lähtien, joista homotoveri ja kulttuuriministerinä Sorsan nappulaliigaksi kutsutussa demarivähemmistöhallituksessa 1972 vierailut kirjailija Pentti Holappa jaksoi aina kantaa huolta kolmen konjakin jälkeen demarihomojen suosimassa Yrjönkadun, vain miehille tarkoitetuissa kylpyläilloissa.

Ensimmäinen on kulussien takana piilossa pysyttelevä henkilögalleria, joka on taruakin ihmeellisempää ja kiinnostaisi varmasti suurta yleisöä. Jos joku iltapäivälehtien sivuilla reviteltäisiin esim. nykyisin eduskuntaryhmässä töissä olevan ”lumpputyrkyn” vaiherikasta etenemistä työväen tyttärestä puolueen hampaattomaksi käsikassaraksi vastaamaan sosiaaliasioista, tai puolueen oman rahaston ”Bimbon Blondin” tovereille palkkioksi kiltteydestä ja uskollisuudesta puoluejohdolle jakamia verottomia piilopalkkioita.

Toinen on kansan ja puolueen syvien rivien suuresti inhoama Paavo Lipponen, jonka jälkeen Tenkulan sanoin ”koko SDP muuttui vasemmistososialidemokraattiseksi liikkeeksi”, sillä edes huumorintajuton ja yksitoinen Väinö Tanner ei ollut ”osuusliikekamreeriudessaankaan” lähimainkaan niin oikeistolainen kuin Paavo Lipponen, joka hivutti hallituksiinsa SDP:n virallisen jargonin mukaan ”pakon sanelemana uusliberalismin”, josta Urpilainen toteaa kirjassaan ”Rouva Puheenjohtaja”.

”Uusliberalismi oli viime vuosikymmenen henki, johon poliittinen oikeisto koko Euroopassa heittäytyi ja jota kieltämättä me demaritkin seurasimme.”

Lipponen on silti koko puolueen historiassa ihan oma lunksa, eikä vähiten Imeldaksi selän takana haukutun kolhon savolaisvaimonsa ansiosta. Mutta ei Lipponen ollut niin paha kuin demarit häntä haukkuvat vaikka hän rampautti SDP:n ja vei siltä puolet kannatuksesta ja synnytti puoluetta vieläkin vaivaavan persuilmiön.

Risto Uimonen kirjoittaa selkeästi ja avartavasti Lipposen hallituksen talouspoliittisen linjan syntyvaiheista kirjassaan Iiro Viinanen (Minerva 2010).

”Tästä voi päätellä, että Lipponen ei ujuttanut tietoisesti uusliberalismia sosialidemokraattiseen talouspolitiikkaan. Hän vaikutti olevan enemmänkin hämillään ja yllättynyt valtiontalouden huonosta tilasta ja kansainvälisen talouskriisin vaikutuksista Suomen talouteen. Keinot olivat vähissä. Lipposesta tuli tannerilainen käytännön poliitikko, jolle valtion etu ja rahakirstu oli tärkeintä. Tämä aiheutti valtavan myrskyn eduskuntaryhmässä, joka odotti porvarihallituksen kurjistus-

politiikan vastapainoksi pääsevänsä toteuttamaan perinteistä sosialidemokraattista hyvinvointipolitiikkaa, johon olisi kuulunut kunnolliset korjaukset perustoimeentuloon, terveydenhuoltoon, koulutuksen ja työllisyyteen.”

Uimonen kertoo Viinasen epäilleen aiheellisesti Lipposen taloudellista kykyä. Siinä oli syy Lipposen antautumiseen Viinasen edessä: Lipponen ei ymmärtänyt kunnan demarin tavoin talouspolitiikan realiteeteista tuon taivaallistakaan.

SDP:n nykyongelmat alkoivat Lipposesta, ja siitä ei puhuta puolueen sisällä, koska siitä ei saa puhua. Se loukkaa SDP:n eliittiä. Jähmeän puoluekoneiston rakentama tahmea amerikkalainen vaalikampanja koko kansan isoisä Paavo Lipposesta ei purrutkaan puoluekoneiston suureksi ihmytykseksi kanssaan. Lipponen jäi kauas taakse ohi kakkoseksi Niinistön perään kirineestä kansansuosikki, vihreiden homo- Pekasta, koska Lipposen organisaatio sattui olemaan nyt mitä oli viimeisen eduskunta-avustaja Anton Rönholmin käsissä, ja itse juhlakalulla oli suuria mielenterveys- ja imago-ongelmia vaikka muille jakaa.

Kaksinkertaisesta pääministeristä oli tullut kirosana köyhän kansan keskuudessa taloeroja rajusti kasvattaneella talouspolitiikallaan. Lipposen edustama ”socialidemokratia” ei ollut kansan mieleen eikä hänen rikkaita suosiva politiikkansa ollut heidän mielestään moraalisesti oikein tai oikeudenmukaista.

Kritiikitön Euroopan Unionin tukeminen siksi, että punaviinistä humaltuneet demaritoverit olivat ennen omissa maisaansa hävittyjä vaaleja luvanneet Lipposelle turhana pidetyn ”EU:n presidentin kumileimasinpaikan” palkkioksi hyvistä demaripamppujen illanviettojen navanalisisista seksivitseistään

kuudella kielellä, ja jatkuva lobbaaminen rikkaana eläkeläisenä lailliselle korruptioille ja maanpetturuudelle haisevassa konsultoinnissa venäläis-saksalaisessa kaasuputkivyhtiössä, antoivat hänestä ulospäin sen kuvan minkä politiikan kommentaattorit suurelle yleisölle vahvistivat hänen oikeastikin olevan: kritiikittömän ja ahne suurpääoman, mutta mikä pahinta Suomen kannalta – venäläisen valtiollisen energiapääoman juoksupoika.

SDP:lle on aiemminkin ollut kiusallista itsekeskeiset ja ahneet entiset johtajat naukumassa milloin mitään historian kunnianpalautusta kuvittelemilleen suurtöilleen, käsi ojossa näkyvän aseman ja suuren rahasumman kera, mutta Lipponen on tässäkin ihan omaa luokkaansa ja ylittää siinä jopa miljoonaomaisuuden velkojiltaan piilottaneen tilikkailija Ulf Sundqvistin, tai Saksaan ”valetohtoriksi (siellä kaikkien pitää olla tohtoreita, niin pitsan kuin maan suurimman pornoketjunken)” ikävää julkisuutta paenneen, ja siellä omaa Venäjän energialobbausbisnestä heikolla menestyksellä ja juomapalkalla pyörittävän punapääoman taskut tarkkaan puhdistaneen EKA:n viimeisen pääjohtajan, Eero Rantalan.

On kummallista että SDP:n eturivissä toimivat ihmiset eivät tee itse henkilökohtaisessa elämässään mitään hyvää, auta konkreettisesti lähimmäisiään, tai lahjoita koskaan poliittisessa elämässään ansiottomasti saaneita ylimääräisiä tulojaan yhteiseen hyvään, kuten hyvän omantunnon ja kristillisen synnintunnon omaavat porvarit. Tämän kun muistaisi myös hyvätuloinen eläkeläinen ja tekopyhä Paavo Lipponen omassa elämässään, kun hän kuvailee sivistystä kirjassaan ”Järki voittaa (WSOY 2008)” näin: ”Suurinta sivistystä on se, että ihminen, jolle on annettu enemmän tiedostaa, että häneltä myös vaadi-

taan enemmän.”

Tässä kohdin Tuomioja muistuttaa Lipposta, joka sentään keskellä sokeintakin itsekehua ja ihmishoa osaa alkeellisesti erottaa jyvät akanoista, kun sivistys on Lipposelle muka” nöyryyttä, tietoisuutta ihmisen rajallisuudesta, toisten kunnioittamista (kirja oli tehty presidentinvaalikampanjaa varten)”.

SDP:n peruskannattajista ennen persuaaltoa muodostuvaa ahnetta ja typerää tavallista tuulipukukansaa Lipponen sentään uskalsi epäsuosiostaan huolimatta kätellä ostoskeskuksissa presidentinhaaveet takaraivossaan kolhon savolaismujijansa pakottamana ilman käsineitä, ja kuunnella heidän pitkiä jaarituksia ja jonninjoutavia jorinoita paperinen kahvikumi kädessään höyryävää E-marketin alennussaldoa, muikea vahamainen monistettu breznev-hymy rohtuneilla huulillaan minuutteja mielessään laskien.

Lipposen kootut murahdukset ovat suomalaisessa kirjallisuudessa myös ihan oma lukunsa ja tuovat varmasti sinä päivänä hänelle kirjallisuuden Finlandia-palkinnon kun joku hänen ”ystävänsä” on siitä maan tavan mukaan päättämässä ihan kuten Holapallekin aikoinaan.

Huomatkaa, että Lipponen haukkui eduskunnassa entistä pääministeri Esko Ahoa valehtelijaksi 90-luvulla eikä kukaan puuttunut siihen kuten Lenita Toivakalle kävi haukkuessa Timo Harakkaa, joka kieltämättä vanhana toimittajana viljelee suustaan sellaista pajunköyttä aina niin halutessaan, että on muuttunut entisten ystäviensä sanoin kirjoittamansa Viemärirotta-kirjan kuvaamaksi moraalinsa myyneeksi roistoksi ja siis itse viemärirotaksi, kuten vallankumouksista tiedämme (nehän syövät aina ensimmäisinä lapsensa).

”Minusta on kyllä hämmästyttävää, että kansanedustaja Aho täällä valehtelee siitä, mitä pääjohtaja Hämäläinen on sanonut.” (Lipponen ERM-keskustelussa). ”Lännessä esiintyy näinä aikoina jopa sellaista toiveajattelua, että Neuvostoliitto on pahassa kriisissä ja tarvitaan vain riittävän kovaa painostusta kun Neuvostoliitto kohta luovuttaa kilpailussa lännen kanssa. Tutustuminen asioihin paikan päällä ja Neuvostoliiton sisäisen keskustelun seuraaminen paljastaa tämäntapaisen keskustelun harhaisuuden (...) Olisi kevytmielistä ja vastuutonta, jos meidän julkisessa sanassamme pääsisi näkyvästi esiin suomalaiselle peruslinjalle vieras, epäystävällinen ja epähistoriallinen suhtautuminen Neuvostoliittoon.” (Lainaus Paavo Lipposen kolumnista Suomen Sosiaalidemokraatti -lehdessä v.1982, Juhani Suomen Pysähtyneisyyden vuodet -teoksen mukaan) ”Helsinki on erittäin turvallinen - ei tietenkään tarvitse mennä tyrkyttämään itseään pimeällä johonkin pusikoihin”. (15.4.2005 Helsingin Sanomien haastattelussa) ”Eikö ymmärretä, että ytimen vieroksumisella ei edistetä Suomen kansallisten etujen turvaamista maatalous- ja aluepolitiikassa? Mitä suurempi tarve saada EU:lta erityiskohtelua, sitä suuremmalla syyllä on pyrittävä ytimeen” (Turun Sanomien kolumnissa 19.1.2004) ”Kysyn vain, että mikä vika on Natossa? Olisihan se hyvä kuulla.” (Helsingin Sanomat, 11.11.2003) ”Tässä asiassa minä vien ja muut vikisevät.” (Helsingin Sanomat, 22.4.2001) ”Ja sillä tiellä, arvoisa Keskusta, teitä tulee kyllä vielä se karhu vastaan!” (Lipponen ERM-keskustelussa 24.10.1996) ”Voi tätä käsienpesua, tätä jälkiviisautta, tätä oman rinnan röyhistelyä, tätä populismia, jota täällä on harjoitettu.” (Lipponen eduskunnassa 12.11.2002) ”Minusta on kyllä hämmästyttävää,

että kansanedustaja Aho täällä valehtelee siitä, mitä pääjohtaja Hämäläinen on sanonut.” (Lipponen ERM-keskustelussa) ”Tavataan nahkurin orsilla” (ERM-keskustelua, vanha suomalainen sanonta itse asiassa) ”Hipit Hietaniemeen ruumiita potkimaan” (Kolumni Turun Sanomissa 5.9.2007) ”Meillä on äänekäs sisäinen oppositio, jonka tulkinta yya-sopimuksesta poikkeaa virallisesta ja joka harjoittaa kansan keskuudessa myrkyntämyötä Neuvostoliiton suhteen.” - Paavo Lipponen v. 1970 (lähde: Katja Boxberg: Paavo Lipponen. Nemo 2004) ”Minä keskustelen vaikka Kiinan keisarin kanssa enkä kysy keneltäkään lupaa. En vastaa, suksikaa kuuseen.” Lipposen vastaus Vihreä lanka -lehden kysymykseen puhemiehen kontakteista Eurelectric-etujärjestöön, 12.2.2006.

Tämän takia Lipposta ei valittu presidentiksi. Nämä hänen epämiellyttävät sivalluksensa kuvaavat millaisesta persoonallisuudesta tästä on kysymys. Kylmä ja etäinen Tuomiojakin olisi jäätävän kylmän ja julman Lipposen rinnalla ollut kuin keväinen aurinko taivaalla lämmittämässä talven kylmettämää mieltämme. Lipposen entinen läheinen poliitikkoystävä, Lipposen I-hallituksesta eroamaan pakotettu II valtiovarainministeri Arja Alho kuvaa kirjassaan ”Kovan tuulen varoitus (INTO 2009)” näin:” Paavo Lipponen lakkautti keskustelun. Hän tukahdutti ajatusten vaihdon hallituksen iltakoulussakin, mikä esti arvostelemasta vallitsevan kovan linjan virheitä. Kukaan ei uskaltanut esittää korjausehdotuksia. Kun Sdp:n eduskuntaryhmän varapuheenjohtaja Virpa Puisto vaati Kesärannan kokouksessa [1999] köyhyyspakettia, Paavo Lipponen yritti heittää hänet ulos kokouksesta. Puisto piti pintansa ja kieltäytyi lähtemästä. Valitettavasti Lipposesta oli tullut simputtava

vääpeli, joka vahvisti asemaansa autoritaarisella käskyttämislä, samalla kun yritti julkisuudessa pitää yllä kuvaa herrasmiehestä ja myhäilevästä isäpapasta.”

Nyt nuo ajat ovat vain haalistuneita muistoja ja jälkiviisasta historiankirjoitusta, Tenkula tietää, sillä entisen kansanliike SDP:n jäsenmäärä on laskenut 1980-luvun huippuvuosien 100.000 jäsenestä alle 10.000. Keski-ikäkin on noussut kansakunnan huoltovajetta ja hermoja rasittavan ”kansaneläikeiän kääkkäosastolaisten” lukuihin.

Apatia ja ilottomuus ovat ottaneet vallan puolueosastojen kokouksissa, kuten SDP:n entinen ministeri Vappu Taipale hieman koristellummin asian marraskuussa facebook-päivityksessään ilmaisi.

Kentältä on aina silloin tällöin kuulunut paljon värikkäämpääkin palautetta turhautuneiden kansanmiesten- ja naisten suulla, kuten erään Seinäjoen Prisman lähellä Hyllykalliolla asuvan puolueen monivuotisen taustavaikuttajan, Penan mielestä, kun hän kirjoitti Tenkulalle oikein varta vasten asiasta pitkän ja värikkään sähköpostivuodatuksen kansankielellä että menisi demaripäättäjien jakeluun.

”Jotain pitäisi tehdä ja pikaisesti, tai meillä ei ole enää mitään sanottavaa tässä yhteiskunnassa porvareiden ylivaltaa vastaan. Kuten Tarja hyvä hyvin tiedät, demarijärjestöt eivät enää toimi toivotulla entisellä tavalla ja siksi ne on ollut vallan helppo valata sellaisten mielikuvituksettomien järjestögangstereiden toimesta, jotka kuivattaisivat innottomuudellaan ja tylsyydellään Amazonin sademetsänkin, jos saisivat siellä aikansa kokoustella ja kahvipullaansa jyrsiä.”

SDP:n sisällä lämpimänä äitihahmona tunnettu Tenkula on

ymmärtävä ja sovitteleva eikä halua loukata kärpästäkään. Ei myöskään Penaa, mutta ei pidä SDP:n tilaa niin lohduttomana kuin turhautunut ja sen sähköpostissaan purkava Pena. Tenkula tietää, että puolue tarvitsisi vain hieman piristystä ja uusia toimintatapoja noustakseen taas jaloilleen taistelemaan pää pystyssä kesken jääneen hyvinvointiyhteiskunnan rakentamisen puolesta.

Penan palaute ei ole lajissaan ensimmäinen eikä varmasti viimeinen. Tällaista palautetta Tenkula saa sähköpostiinsa turhautuneilta demareilta lähes viikoittain.

SDP:ssä on aina ollut sisällä erityisiä vaikeuksia toteuttaa jäsenedemokratiaa tai olla avoin, erityisesti se on näkynyt kriisiaikoina, jolloin puolueen ovat kaapanneet yksisilmäisesti menneisyyteen tuijottavat huumorintajuttomat miehet, sen Tenkula tietää näkyvänä demaripoliitikkona tällaisesta vuosien aikana saamastaan palautteesta ja lähes neljänkymmenen vuoden järjestökokemuksella puolueen ja sen sisärjestöjen eri tehtävissä.

Tenkulalle on syvälle muistin takaraivoon jonnekin sen perukoille aina valmiina poimittavaksi tarpeen tullen esiin jäänyt muutama vuosi sitten kuolleen Seinäjoen E-osuusliike Epossa elämätyössä tehneen Aino-äitinsä muistutus Helsingin Elannon ja SDP:n pitkäaikaisen johtajan Väinö Tannerin Messuhallissa 30.11.1952 pitämästä puheesta.

”Puolueemme puhtaassa vaatteessa pienikin tahra esiintyy räikeän suurena ja sen vuoksi luottamushenkilöiden moraalien on oltava kaiken epäilyksen yläpuolella.”

SDP ei enää ole voinut vuosiin järjestää väenpuutteen takia ennen niin suosittuja näyttäviä julkisia yhdessäolotapahtu-

mia, kun paikalle tulee aina vain se sama kourallinen, lähinnä puoluejärjestöjen työntekijöistä ja luottamusmiehistä, heidän lapsistaan ja saklaisesta ammattiyhdistysliikkeestä, haalittu ”ammattimainen tapahtumayleisö” iänikuisine hernerokkasoppatykkeineen ja makkaragrilleineen, mitkä vetoavat enää vain häthätää kaikkien ulkoilmatapahtumien suurimmiksi terroristeiksi ja hajuhaitoiksi osoittautuneisiin - ja vielä kaikenkukkuraksi nukkuviin äänestäjiin kuuluviin -vanhan ajan mieliharmeihin, näihin rassaaviin mielikuva-arskoihin- ja kas-sialmoihin”.

Terveysmehuja ammatikseen kittaava Tenkula on tavallisen lauantaiseen tapaansa pyykännyt, tiskannut, siivonnut ja siirtänyt Helsingissä asuville aikuisille lapsilleen netissä rahaa ”ylimääräisten asioiden hankintaan”, kuten lapsistaan huolehtivien kanaemojen ja naarastiikereiden kansainvälisessä itsehoito-oppaassa heitä neuvotaan tekemään yleisen järjestyksen ja oman mielenrauhan säilymisen nimissä tekemään, ennen kuin on kaikessa kiireessä pukeutunut tuulipuvun päälleen ja lähtenyt parituntiselle sauvakävelylenkille Jouppilanmäelle kuikuillakseen olisikohan vanha ystävä jo sairaanhoito-opiskeluajoilta, ”kookoomuksen oma Tenkula”, sisäministeri Paula Risikko Heikki-miehensä kanssa päässyt Helsingin hulinasta tuulettamaan päätään Pohjanmaan lakeuksien vilvoittavien tuulten äärelle.

Raikastavan suihkun jälkeen Tenkula istuu tapansa mukaan lukemaan päivän Ilkasta S- Marketin tarjouksia, juoden jo aamulla termospannuun keittämäänsä kahvia päivän toisen ison mukillisen ennen kuin avaa netin.

Netissä alkaa samalla hetkellä SDP:n istuvan puheenjohtajan Antti Rinteen odotettu puhe, missä hän ilmoittaa juhlavasti

avustajansa Timo Nevarannan ”Täällä Pohjantähden alla”-demarinnostalgiseen sanahelinään käärittynä kaikelle kansalle jatkostaan, vaikka saman aikaan kentällä kasvava tyytymättömien armeijan kovimman kritiikin kärki pistelee häntä kysymällä.

”Miksi hän kehtaa pokkana epäonnistumisistaan ja änkytyksestään huolimatta vielä kerran tarvella perusteellisesti SDP:n mahdollisuudet nousta pääministeripuolueeksi”, ihan kuten Penan viimeisessä Tenkulalle lähettämässä sähköpostiviestissäkin luki.

Tenkula on jännittänyt seuraamaan tietokoneen ruutua sillä samalla hetkellä, kun Rinne ilmestyy Nevaranta kannoillaan Hyvinkäällä pidettävän puoluevaltuuston kokoukseen, jota johtaa Tenkulan SNK (1970-luvun ajan taistelevien vasemistodemarinuorten lyhennys) - ajan vanha toveri ja hallitusryhmäläinen Teiniliiton viimeisestä hallituksesta, entinen työministeri ja pitkäaikainen kansanedustaja Tarja Filatov.

Omillaan hauskoilla tavoillaan ”peppipitkätössumaisia” Tenkulaa ja Filatovia yhdistävät monet muutkin asiat kuin yhteinen SNK-tausta, ikä, etunimi ja pehmeän julkisen kuvan alta aina sopivan paikan tullen puolueen teollisuusliittojen mursumaisia ay-pääluottamusmiehiä ärsyttävä ja kaiken ”on sovittu-kerhon” sekä ”näin on aina tehty”-klubilaisten hölmöydet kyseenalaistava moraalit ja omatunto.

Monimutkaisista asioista ei entinen valtiovarainministeri Rinne mainitse puheessaan halaistua sanaakaan. Ei tarvitse, sillä näistä ongelmista ja niiden mahdollista ratkaisusta puhuvat julkisuudessa etäännyttävästi talouspolitiikan ammattilangein muut, etupäässä talouspolitiikan ammattilaiset - kuten valtiovarainministeriön entinen demaripomo Raimo Sailas - sekä jo

mainittu entinen demareiden talousguru ja nykyinen kokoomuskansanedustaja Juhana Vartiainen.

Tämä harmittaa erityisesti Tenkulaa, jonka mielestä tällainen aloitekyvyttömyys yhteiskuntapolitiikan haasteiden edessä on sama kuin nostaisi vihollisilleen kätensä pystyyn antautumisen merkiksi.

Tenkula on pöyristynyt Rinteen heikosta esiintymisestä. Hän huomaa äänettömällä olleeseen kännykkäänsä tulleen Rinteen puheen aikana parikymmentä tekstaria ja puhelua.

Tenkula arvaa että moni muukin on tehnyt hänen tavoin saman havainnoin Rinteestä, mutta päättää vasta illalla purkaa vastaamattomien puheluiden ja viestin tulvan.

Ja vaikka Tenkula, jota ei minään ruudinkeksijänä pidetä edes demariporukoissa, joita ei mensaälykköjen keskuudessa ole Lipposta ja Tuomiojaa lukuun ottamatta kuin Sailas ja Vartiainen, ja jotka kummatkaan eivät oikeita demareita koskaan olleetkaan, on pehmeiden arvojen puolesta puhuva asiapoliitikko, hän miettii samaan aikaan kun pukee eteisessä päällysvaatteita päälleen sitä, miten suuri merkitys ulkoisella olemuksella ja esiintymisellä on muille tarkoitetun viestin perille saamisessa.

Markkinafundamentalismi on saanut niin vahvan jalansijan SDP:ssäkin, että kaikki yritykset vastustaa sitä leimataan turhaksi ääri liikkeiden ja sivistymättömien ihmisten vouhottamiseksi, kuten Paavo Lipponenkin tekee kirjassaan ”Sivistys” rivien välistä, koska tällaisessa yhteiskunnassa ihaillaan menestystä enemmän kuin mitään muita näkökohtia.

Samaan aikaan kun hyvinvointivaltiota ajetaan alas, siitä korvaamaan korotettujen markkinoiden moraalittomuus on

heikentänyt yhteiskuntamoraalia jopa sellaisilla alueilla, missä yhteiskunta ei tule toimeen ilman sitä.

Moraaliarvoista ei ole enää kenelläkään yksimielisyyttä. Ra-halliset arvot ovat paljon selkeämpiä. Niitä ei voi ainoastaan mitata, vaan me voimme luottaa siihen, että ympärillämme olevat ihmiset arvostavat niitä. Ne tarjoavat varmuutta, jota yhteiskunnallisilla arvoilla ei ole.

Näitä miettiessään yksikseen matkalla Seinäjoen keskustan S- Markettiin, Tenkula tapaa ohimennen erään aktiividemarin, joka innoissaan hehkuttaa Tenkulalle ”meidän oman puheenjohtajamme erinomaisuutta”, ja yrittää valaa Tenkulaan hypetämällä uskoa puheenjohtajan ja SDP:n vaalikunnosta kevään kunnallisvaaleissa.

Tenkula on aidosti hämmästynyt toverinsa reaktioista, mutta ymmärtää ne hymyssä suin poliittisen elonjäämististelun mukanaan tuomien itsesuojeluvaistojen ohjaamiksi luonnollisiksi reaktioiksi.

Eikä Tenkulalla ole tietenkään ”kilttinä ja hieman nössönä puolueen tyttönä” mitään Antti Rinnettä vastaan. SDP:ssä on vain ollut sellainen piintynyt tapa Kalevi Sorsan ajoista lähtien, että kun joku osapuoli on voittanut, muut hyväksyvät sen hiljaa vaieten enää pullikoimatta vastaan puolueen yhtenäisyyden ja ulkoisen voiman nimissä.

Niin puolueelle uskollinen - vaikkakin kriittinen ja monet asiat kyseenalaistava - Tenkulakin on kaksi vuotta tehnyt yritäessään toimia omantunnon pohjalta tämän kirjoittamattoman säännön mukaan, vaikka se on aina välillä ollut silminnähdyn vaikeaa niin hänelle, kuin hänen ystävilleenkin.

S- Marketin vihannestiskillä hän törmää äitinsä hyvään ys-

tävään ja omiin tukijoukkoihinsa kuuluvaan 85-vuotiaaseen sutkiin karjalaismummo Hilmaan, joka on ollut puolueen jäsenenä yli kuusikymmentä vuotta, ja tuntee ja tietää yhden sun toisen jo unhoon jääneen asian SDP:n historiasta niiltä ajoilta, kun miehet olivat rautaa ja laivat puuta.

Hilma pyytää Tenkulan kahville läheiseen viihtyisään pienen kahvilaan, ja alkaa tentata Tenkulalta mikä Tenkulaa vaivaa, sillä Tenkulan hyvin tuntevana Hilma on huomannut Tenkulan olevan Hilman sanoin ”jotenkin omissa oloissaan ja poissaolevan näköinen ihan kuin jotain pahempaakin olisi sattunut sinulle hiljattain. Ihan ku sie oisit nähny aaveen!”.

Tenkula kertoo Hilmalle aamuista Rinteen televisioesitymistä ja siitä johtuvista epäilyksistään, joita hänen päähänsä nousi Rinteen puheen jälkeen.

Juttaa tulee jo hirmu ikävä. Sen hienovaraista tapaa tehdä pehmeää politikkaa ollen silti kova omiensa puolustamisessa ja ennen kaikkea uskottava medioiden silmissä. Muistako kun se kirjoitti kirjan ”Rouva Puheenjohtaja” kun siitä tuli puheenjohtaja? Tenkula kysyy Hilmalta, joka nyökkää muistamisen merkiksi.

”Joo se sanoi silloin sanoo kirjoittaneensa kirjan, koska pääsi esille harvoin tiedotusvälineissä kiitettäväksi, esittelemään ajatusmaailmaansa kovin syvällisesti ajatuksiaan”, hyvämuistinen karjalaismummo Hilma vastasi kuin piipun hyllyltä.

”Jutta kirjoitti kirjassaan, että niille ihmisille, jotka haluavat edetä elämässään ja omalla urallaan, yhteiskunnan pitää riippumatta sosioekonomisesta asemasta tai syntyperästä tarjota mahdollisuuksia päästä ikään kuin tikapuita nousemaan ylöspäin”, Tenkula sanoi Hilmalle ja luki ääneen pätkän Ur-

pilaisen kirjasta ”Rouva Puheenjohtaja”, joka hänelle on aina mukanaan laukussaan.

”Sosialidemokratia on aina hyväksynyt vapaat markkinat, mutta samalla halunnut vahvan valtion - valtion joka laittaa rajat ahneudelle. Markkinatalouden piti korjata omat virheensä, mutta se ei sitä tehnytkaan. Päinvastoin, markkinatalous maksattaa omat tappionsa julkisista varoista, mutta tilittää voitot yksityisiin taskuihin. Suursijoittaja tulee näköjään aina ennen ihmistä.”

Tenkulan mukaan Jutta edusti viimeisenä demarijohtajana sitä hyvää ajattelua, että hyvinvointiyhteiskunnan pitäisi myös olla kuin trampoliini.

”Jos joku sairastuu, niin yhteiskunta pompauttaa hänet hyvillä palveluillaan takaisin maasta jaloilleen. Tai jos joku joutuu työttömäksi, yhteiskunta tukee häntä taloudellisesti ja auttaa häntä kouluttamaan uuteen ammattiin”, Tenkula siteerasi päästä ulkoa Urpilaisen kirjan hänen mielestään tärkeintä kohtaa Hilma-mummolle, joka nyökkää innokkaana takaisin Tenkulalle.

”Arvaas mitä?”, Hilma-mummo kysyy Tenkulalta.

”No!”, Tenkula vastaa.

”Jutta oli oikeilla jäljillä ja olisi vanhana, sosiaalisen oman-tunnon ja jo nuorena kotkana oppimansa oikeudenmukaisuuden pohjalta voinut nousta aikamme suurimmaksi poliitikoksi ja SDP:n arvojohtajaksi!”, Hilma-mummo väittää.

”No kyllä siitä se vielä tulee kun se ensin miettii lähteekö se SDP:n presidenttiehdokkaaksi tarjoamaan tälle Loka Laitisen kutsumalle kokoomuskamreerille pehmeän ja varteenotettavan vaihtoehdon”, Tenkula heittää väliin.

”Siun totuudenetsinnässäsi ja tinkimättömässä rehellisyydessäsi on jotain samaa kuin Yrjö Kallisella, joka jaksoi koko elämänsä ajan ällistyttää ja ärsyttää yhden totuuden puhujia ja vilpillisesti toimivia moraalittomia poliitikkoja, myös omiensa SDP:n riveissä. Kallisen kirjoitus Poliitiikan moraaliksi, Sosialistisessa aikakauslehdessä 3/1955, kuvaa hyvin hänen tinkimätöntä rehellisyyden ja totuuden kaipuutaan. Poliitiikan moraalissa ja moraalittomuudessa tulee esille yleisen elämänmenomme moraaliksi ja moraalittomuus. Jos me ylistämme voittajia ja sumeilemattomia iskijöitä, niin totta kai saamme nähdä vahvojen kandidaattien rynnistystä kaikkeen tuohon kunniaan. Kallisen merkitys jälkipolvelle on se peräänantamaton rohkeus millä hän uskalsi aina nähdä uudelleen ja uudelleen, ettei keisarilla vielä tänäänkään ollut uusia vaatteita.”

”Miten niin?”, kysyi Hilma-mummolta nyt vuorostaan hämmentynyt Tenkula.

”Kallisen ajattelu pohjautuu vanhaan tunnettuun ajatukseen, tunne itsesi. Kallinen kritisoi ”kellokorttidemareita” jo 30-luvulta lähtien pisteliäästi sekä kirjoituksissaan että puheissaan, näitä puolueeseen pesiytyneitä aatteettomia poliittisia kiihittäjiä, joita ajoi eteenpäin enemmänkin itsekkyyden ja ahneuden, kuin hyvän puolesta taistelemisen ja ylevät yhteisölliset arvot. Kallinen sanoikin, että tällaiset kellokorttidemarit saattavat osoittaa joskus häikäilemättömyyttä huonoja - ja hyvätuloisia luottamustehtäviä metsästäessään ja niitä jakaessaan muodostamansa klikin kesken.”

”Mitä Kalliselle sitten itselleen kävi?”, Tenkula uteli Hilma-mummolta.

”Kallinen liittyi jo nuorena ay-liikkeeseen ja sosialidemo-

kraatteihin, mutta hän kyllästyi Kansalaissodan traumaattisten kokemusten jälkeen pikkusieluisten ja vallanhaluisten puoluepukareiden jatkuviin haukkumisiin ja riitoihin ja kieltäytyi osallistumasta enää politiikkaan. Osuustoiminta vastasi Kallisen käsityksiä hänelle tärkeimmän arvon, yleismaallisen veljeyden toteutumista käytännössä ja hän paneutui kiertävänä matkapuhujana kaikella tarmollaan tämän aatteen juurtamiseksi köyhän Suomen kansan aivokoppaan. Kallinen ystävytyi osuustoimintapiireissä pian puoleen johtohenkilöiden, mm. Väinö Tannerin kanssa ja näkyvä puhuja ja kirjoittaja huomattiin myös puolueen vasemmistosiivessä, jonka sisällä eli voimakkaasti toive rauhasta sotien aikaan. Kallinen nousi uutena kasvona sodan jälkeen eduskuntaan ja Mauno Pekkalan hallitukseen puolustusministeriksi, sillä ehdolla että kaikki armeijaan liittyvät päätökset tekee Mauno Pekkala itse. Homma toimi jotenkuten siihen saakka, kunnes asevelisocialistien nokkamiehenä häärännyt puoluesihteerit Unto Varjonen soitti myös Ylen asioista vastaavalle ministeri Kalliselle, ja vaati tätä ujutamaan ohi SKDL:n propagandaa radiossa tekevän pääjohtaja Hella Wuolijoen ohjelmaan demareiden julkilausuman Kallinen ei soveltunut käytännön politiikan vaatimiin kompromisseihin ja kieroiluihin ja oli vannonut Kansalaissodan jälkeen vankilassa valan, jossa kieltäytyi noudattamasta mitään auktoriteettia, mikäli se oli vastoin hänen moraaliaan. Kallinen haistatti Varjoselle pitkät paskat sillä seurauksella, että hänet käytännössä tiputettiin kansanedustajan ja ministerin postilta”, Hilma-mummo vastasi.

”Ai että tällainen vaikea ja toivoton vastarannankiiskin tie pitäisi kulkea SDP:ssä ennen kuin asioita saisi edistettyä omas-

ta mielestään parempaan suuntaan?” , Tenkula kysyi varovaisesti Hilma-mummolta.

”No ehkei nyt sentään, mutta sinun kannattaisi lukea Matti Salmisen hyvä kirja tästä suomalaisen työväenliikkeen yksi suurimmista legendoista muistinvirkistämiseksi, sillä hän oli niitä harvinaisia viimeisiä rehtejä ja suorapuheisia vasemmistopolitiikkoja, jotka elivät niin kuin opettivat, eivätkä kahmineet itselleen kahmalokaupalla kunnianosoituksia, valtaa ja omaisuutta, vaan uskalsi puhua ja kirjoittaa terävästi itsekkyyttä ja ahneutta vastaan myös työväenliikkeen sisällä. Kallinen oli myös tarkkanäköinen visionääri, joka näki läheltä miten paljon politiikkaan sisältyi humpuukia ja ihmisten tahallista pettämistä ja uskalsi muistuttaa julkisesti ihmisiä siitä, miten pohjattoman mätää hommaa politiikka loppujen lopuksi oli. Kallinen oli ironinen ja oivaltava puhuja ja kirjoittaja, joka tähtäsi aina sanoillaan ja osui tarkasti maaleihinsa. Hänen ajattelussaan yleinen veljeys yhdistyi kuvia, oppirakennelmia, arvovaltoja ja dogmeja kumartelemattomaan omaehtoiseen ajatteluun. Eiköhän jokainen ihminen olisi jotain ihmeellistä, tavatonta, suurta, jos hän vain osaisi ja uskaltaisi vapauttaa itsensä olemaan oma itsensä. Osaisi ja uskaltaisi poistaa itsestään sen, mikä estää ja ehkäisee häntä: sovinnaisuuden, halun apinoida, miellyttää, halun olla sitä, mitä vallitseva maku ja muoti houkuttelee meitä olemaan. Kallisen elämä on täynnä ristiriitaisuuksia. Hän oli kolmesti kansalaissodan aikana kuolemaan tuomittu, josta tuli myöhemmin osuustoimintaliikkeen kiertävä matkapuhuja ja Työväen Sivistysliiton pitkäaikainen puheenjohtaja. Hän oli kaikkea sitä mitä nykydemarit eivät ole ja siksi erilainen; raitis, kasvissyöjä ja avarakatseinen ajattelija ja ennakkoluuloton

etsijä, jonka poikkeuksellinen ja pitkä elämä todisti, että yhteiskunnallisen sekasorronkin keskellä voi säilyttää yksityisen vapauden olemalla uskollinen omille periaatteilleen. Kallisesta on tehty kirjoja ja näytelmiä ja Kallisen ajatukset ovat jatkuvasi esillä eri yhteyksissä, viimeksi mm. Kansallisteatterin ”Täällä Pohjantähden”-esityksen lopussa vuodelta 2011. Viimeisin kirja on Matti Salmisen keväällä julkaisema kirja ”Yrjö Kallisen elämä ja totuus”, joka keskittyy erittelemään Kallisen ajatuksen taustoja ja esittelee suurelle yleisölle poliitikon, joka suoltaa harvinaisen suoraa ja vaikuttavaa analyysia ympärillään vellovasta, hieman näkökulmasta riippuen, totuudeksi tai olosuhteiksi kutsutusta ympäristöstä”, Hilma-mummo sanoi jatkaen.

Tenkula meni kotiinsa ja siltä istumalta ja väänsi tiedotteen kiinnostuksestaan uudelleen SDP:n johtopaikkoihin. Seinäjokelainen Ilkka julkaisi heti uutisen Tenkulan mukaan lähdöstä SDP:n johtokilpailuun. Puolueen oma lehti ja nettisivusto demokraatti.fi ei reagoinut asiaan millään tavalla, vaikka Tenkula ”tuntee” päätoimittaja Mikko Salmen ja lähetteli sen jälkeen hänelle päivittäin tiedotteitaan.

”Kansanliike SDP:n” johtajat olivat hiljaa ja nyreissään Tenkulalle - myös hänen omassa piirissään Pohjanmaan demareissa, jossa Rinteen juoksupoikana toimiva piirin naistoiminnanjohtaja sai tehtäväkseen haukkua ja lannistaa Tenkulan, joka alkoikin heti epäröidä kun tukea ei tullut mistään.

Mutta Tenkula tuntee demaripelin hengen ja taudin nimen. Demaritiedotus on asioiden ja uutisten pimittämistä ja demokraatti.fi -sivut varattu vain tositarkeille puoluejohtoa lähellä oleville tovereille.

Tenkula tietää sen hyvin, sillä hänellä on yöpöydällään De-

mokraatin poispotkitun entisen päätoimittaja Kari Arolan tilitys ”Herraduunari (Mediawallius 2013), joka vahvistaa SDP:n häiriintyneen poliittisen sisäilmapiirin todeksi painajaiseksi jo vuosisadan ajalta.

”Kolumnisti ja entinen Demarin päätoimittaja Aimo Kairamo tuli ensimmäisenä työpäivänä huoneeseeni ja muistutti, että lehden päätoimittajan hommasta on päässyt vain yksi henkilö eläkkeelle. ”Yksi hirtti itsensä. Oli se köysikin täällä päätoimittajan huoneessa pitkään. Nyt on taidettu viedä jo pois.”

Vihdoinkin demokraatti.fi - nettisivusto heräsi Ilkassa ensin olleeseen ja STT:n kautta levinneeseen jymyuutiseen. Toimittaja Johannes Ijäs teki vasta ”yleisistä syistä ja pikkupakosta” jutun Tenkulusta 7.12.2016 demokraatti.fi -nettisivuille.

”SDP:n entinen varapuheenjohtaja (1991–1993) ja SDP:n Pohjanmaan piirin nykyinen varapuheenjohtaja, lasten erikoissairaanhoitaja ja terveystieteiden maisteri Tarja Tenkula, 55, lähtee kisaamaan helmikuussa Lahdessa järjestettävässä SDP:n puoluekokouksessa puoluesihteerin paikasta. Haluan tuoda mukaani demarikenttään avoimuutta ja osallisuutta. SDP:n entinen pitkäaikainen taustavaikuttaja ja puoluesihteeriksi Mikael Jungner on pohtinut SDP:n ongelmien syytä ja tajunnut demareiden hakevat ratkaisua yhteiskunnan ongelmiin prosesseista, vaikka ratkaisut löytyisivät vuorovaikutuksesta. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että ihmisiä pitäisi kuunnella, heidän kanssaan pitäisi olla aktiivisessa vuorovaikutuksessa ja kysyä mitä mieltä he asioista ovat, Tenkula sanoo. Tenkulan mielestä yhteiskunnallisiin ratkaisuihin pitäisi hakea avoimin mielen uusia vaihtoehtoja. Hän puhuu myös SDP:n demokraatisoimisesta. Hänen mukaansa puolueeseen liittyminen pitää

saada helpommaksi ja esimerkiksi SDP:n johto pitää valita jäsenäänestyksellä. Tenkula viittaa Kimmo Grönlundin ja Hanna Wassin toimittamaan ja oikeusministeriön julkaisemaan selvitykseen Poliittisen osallistumisen eriytyminen – Eduskuntavaalitutkimus 2015. Se on Tenkulan mukaan Sdp:lle karua luettavaa. –Kansalaisyhteiskunta on rapautunut osin siksi, että puolueet eivät toimi enää samalla tavalla kuin suurten ikäluokkien aikaa. Haluan omalta osaltani olla päivittämässä SDP:tä nykypäivää vastaavaksi, hän jatkaa. ”Edelleenkin toivon, että puheenjohtajakisa syntyy. ”Puoluesihteerin tehtävän Tenkula mieltää järjestöpäälliköksi, jonka selkeä työ on johtaa ”koneistoa”. – Siihen liittyy, että täytyy myös kiertää kenttää. Kun olen pitkään mukana ollut, monet haluavat että ykköspuheenjohtaja kiertää. Puheenjohtaja saa aina paremmin näkyvyyttä paikalle saapuessaan, mutta oman järjestöväen takia puoluesihteerin kiertäminenkin on tärkeää, hän toteaa. Tenkula kertoo, että puoluesihteerikisaan häntä innostettiin ensin pääkaupunkiseudulta. Viikko sitten hän ilmoitti halukkuutensa myös Pohjanmaan piirikokouksessa. Tenkula sanoo tuolloin ilmoittaneensa epämääräisesti olevansa kiinnostunut puolueen johtotehtävistä. – Sen piirikokouksen jälkeen on tullut sitten Pohjanmaaltakin kannatusta ja mukavasti yhteydenottoja. Tukiryhmää olen tässä kasaamassa. Nyt itsenäisyyspäivän kunniaksi eilen tein päätöksen, mikä on se johtotehtävä, jota lähdän hakemaan. Se kiteytyi puoluesihteeriksi. Tukiryhmässäni pohdittiin myös puheenjohtajuutta, koska minulla oli huoli, että puheenjohtajakisaa ei synny, Tenkula kertoo. Hänen mielestään puheenjohtajakisa on aina tervetullut, koska siinä eri teemat nousevat keskusteluun. – Edelleenkin toivon, että puheenjohtajakisa

syntyy, mutta en vakavasti harkinnut Rinteen haastamista. Puoluekokous tulee päättämään, kuka meillä on puheenjohtajana. Antti Rinne on ihan hyvin hoitanut tehtävän, mutta on ihan tervettä, jos tulee haastajia. Eri ihmiset tuovat eri asioita ja painopisteitä esiin. Tenkula sanoo toivovansa, että ehdokkaaksi lähtemistä yhä pohtivat kansanedustajat Tytti Tuppurainen ja Timo Harakka lähtevät puheenjohtajakisaan. – Olen valmis tekemään työtä kaikkien puheenjohtajien kanssa, Tenkula itse painottaa. TUL:n Pohjanmaan piirin toiminnanjohtaja Jarkko Tenkula, Tarja Tenkulan veljenpoika toimii hänen kampanjapäällikkönään puoluesihteerikisassa. ”Palveluyhteiskunnan kannattaja ja pragmatikko. ”Tarja Tenkula on kotoisin Seinäjoelta. – Nuorena tyttönä tulin sairaanhoitajatyön ja miehen työn perässä Helsinkiin. ”Maalaistyttönä” minut valittiin SDP:n puoluejohtoon, varapuheenjohtajaksi 90-luvun alussa. Olen koko pienen ikäni ollut yhteiskunnallisesti aktiivinen ja olen SDP:n kentässä ollut Nuorista Kotkista SNK:hon (nyk. Demarinuoret) aktiivisesti mukana ja Helsingissä yli 20 vuotta olin valtuutettuna ja erilaisissa luottamustehtävissä, viimeksi kaupunginhallituksen jäsenenä, Tenkula taustoittaa. Hän palasi työn perässä kaksi ja puoli vuotta sitten Seinäjoelle ja oli viime eduskuntavaaleissa ehdokkaana. SDP:n Pohjanmaan vastuutehtävien ohella Tenkula on myös Seinäjoen seurakunnan luottamushenkilö. Tenkula on työnsä ja koulutuksensa puolesta sote-ammattilainen. Hän on huolissaan hallituksen kaavailemasta soten valinnanvapaudesta. – Haluaisin olla puolueen sisällä kehittämässä sitä, että ihmisiä kuunnellaan paremmin, kohdataan ja saadaan mukaan yhteiseen yhteiskuntalaivaan, hän jatkaa. Sosialidemokraattina Tenkula luonnehtii olevansa

palveluyhteiskunnan kannattaja ja pragmaatikko. – Hyvinvointiyhteiskunta on naisen paras ystävä, olen sen elämässäni toteen elänyt. Erityisesti naiset tarvitsevat kuntapalveluita ja perusturvaa. Tenkulalla on kaksi lasta, jotka opiskelevat Helsingissä. Hän harrastaa sauvakävelyä ja on kulttuurin suurkuluttaja. – Seinäjoella on teatteri ja konsertit ja myös Helsingissä. Keski-ikäiset naiset pitävät meidän kulttuurilaitoksia yllä, elän sitä todeksi. Myös Antton Rönholm ilmoittautui tänään uutena nimenä SDP:n puoluesihteerikisaan, johon aiemmin on ilmoittautunut myös Hanna Kuntsi. Myös Reijo Paananen pitää ovea auki sille, että tavoittelisi puoluesihteerinä jatkokautta. Tenkulan mukaan on puhdasta sattumaa, että hän ja Rönholm kertoivat samana päivänä puoluesihteerin tehtävän tavoittelemisesta.”

Mistä minä kaiken tämän tiedän? Voin paljastaa lukijoille, että entisenä toimittajana, imagojenluojana ja puheidenkirjoittajana teen SDP:n räksytysosaston tilauksesta rahasta edelleenkin silloin tällöin joitakin poliittisia kampanjoita likaisten temppeujen osastolta.

Yleensä tällaisia tärkeitä asiakkaita ei paljasteta, mutta koska köyhät ja pihit demarit eivät koskaan pidä lupauksiaan ja maksa saamistaan palveluistaan yhtään mitään muuta kuin kauniita sanoja ja katteettomia lupauksia, voin teille paljastaa, että minä kirjoitin mm. eduskunta-avustaja Timo Nevarannan parhaat julkisuuteen päässeet tiedotteet ja puheet kansanedustaja Jukka Kärnän käyttöön vuosina 2011-2014, kunnes paljastuini ja Rinteen avustajaksi nousutta Nevarantaa kiellettiin puoluekirouksen ja työpaikkansa menettämisen uhalla enää käyttämästä palveluksiani hyväkseen.

Minä keksin koko myös koko tämän Tenkulan julkisuus-
kampanjan kevään 2017 kunnallisvaaleja silmälläpitäen SDP:n
johtopaikkojen ympärillä tiedotteineen, yleisönosastokirjoi-
tuksineen ja haastatteluineen.

Tarkoitus oli saada ilmaista huomiota seuraavia eduskunta-
vaaleja varten, jotta Tenkula syrjäyttäisi istuvan demarikansan-
edustajatyösimys Harry Wallinin – hyvä ja ymmärrettävä syy
miksi moneen kertaan turhaan Helsingistä kansanedustajaksi
pyrkinyt, ja 1000 äänen tietämille juuttunut Tenkula palasi
kaksi ja puoli vuotta sitten takaisin lapsuutensa kaupunkiin,
jossa hän ei viihdy lainkaan.

Jouko Turkka kysyi kerran oppilailtaan: ”Oletteko nähneet
intohimoista demaria?” Oppilaat olivat hämillään, sillä se
kuului samaan luokkaan kysymyksiä kuin oliko joulupukki
olemassa.

Demareiden suurin ongelma ovat demarit itse. Kukaan ei
viihdy eikä halua olla heidän kanssaan missään tekemisissä,
sillä sosialidemokratian henkinen kalseus muistuttaa ruotsalai-
sen Roy Andersonin viiltävän kylmiä kuvauksia sosialidemo-
kraattien luomasta välinpitämättömästä ja vaihtoehdottomasta
viranomaisyhteiskunnasta.

Sosialidemokratia on oppina vanhentunut yhtä rajusti kuin
puolueen jäsenmäärä. Ja siksi kaikkea heidän tekemistään vai-
vaa sama epätoivoinen yrittäminen, kosmeettiset temput ja val-
tion perikatoon ajava punapääomasta tuttu tasekikkailusirkus
ihmisten hämäämiseksi ”tahtiloilla ja numeroilla”.

Siksi demarit tarvitsevat epärehellistä ja valehtelevaa laki-
miestä puheenjohtajaksi ja tämän avustajaksi toisen samanlai-
sen tollon nuoremmissa kuoseissa. Selittääkseen kaiken laki-

miesten tavoin parhain päin sen jälkeen kun on jääty housut kintuissa kiinni pahateossa - ylläpitääkseen ennakkoluulojen, vihan ja kateuden pohjalta ammentavaa synkkää ja epäinhimillistä aatemaailmaansa.

Rabelaisin Pantagruelin eräs sanoma oli se, ettei kannata koskaan luottaa tällaisiin ihmisiin, jotka katselivat asioita aina saman kapean rakosen kautta, sillä Publius Syriuksen mukaan siellä missä ennakkoluulot olivat syvällä, siellä oikeus ei toiminut. Ennakkoluulojen uhrina miltei koko elämänsä kärsineelle Voltairelle ne olivat mielipiteitä vailla arvostelukykyä. Samuel Johnsonille taas merkki sielun heikkoudesta.

Kaikkein ikävintä: melkein jopa rikollista äänestäjille ja jäsenille, on puolueen kaikissa portaissa ummehtuneen ilman tavoin läpihaiseva epä-älyllisyys ja tekopyhyys. Järkyttävintä on kuitenkin tämän ”kansanliikkeeksi” puheissaan itseään mainostavan puolueen epädemokraattisuus ja johtajavaltaisuus sekä tavallisten ihmisten hävytön kusettaminen tyhjissä ja valtiolle jopa vahingollisissa vaalilupauksissaan Väinö Tannerin ja Eetu Salinin hengessä jo ensimmäisistä eduskuntavaaleista 1907 lähtien.

Mutta se on enää niiden yhä harvenevien ihmisten ongelma, jotka ovat niin helposti höplästä vedettäviä, että uskovat demareiden halpoihin kikkoihin.

Nykyisin kun tieto on netissä kaikkien ulottuville ja on mahdollisuus tehdä itse vertailuja, luulisi, ihan kuten on käynytkin nuoremmissa sukupolvissa, ettei kovin moni enää haksahda vetämään aikansa tutkittuaan maailman asioita ja nähdessään mitkä realiteetit sitä ja mihin suuntaan ohjaavat, enää omaa elämänsä lisää vaikuttavaa punaista viivaa äänestyskoppissa.

On eräs syy miksi kolikon toinen puoli, surkeus ja pahuus eivät koskaan katoa keskuudestamme lopullisesti on inhimillinen; ihmisten yleinen pelokkuus, lammaslaumalle ominainen vauhkootuminen ja säntäily ovat suurin syy miksi moraalinen pelottomuus ja todellisuuden lahjomaton tarkkailu ovat molemmat keskivertoihmiselle yhtä vaikeita taitoja, ihan kuten yksilölle on miltei aina tärkeintä omasta mukavuudestaan huolehtiminen ns. sohvamoraalin nimissä.

SDP:n suurin ongelma eivät ole vain epäuskottavat ja tylsät puhevammaiset ja retoriikkaa ymmärtämättömät poliitikot valheellisine lupauksineen, tai vanhentuneine ideologioineen ja ummehtuneine tiedoituksineen (syykin paljastui myöhemmin tätä esseetä kirjoittaessani miksi Demokraatin päätoimittaja Mikko Salmi ei julkaissut hyvissä ajoissa Tarja Tenkulan ilmoitusta mukaanlähdistä kisaamaan SDP:n johtopaikoista, Salmi haluaa ulosmitata itse ”ansiottoman arvonnousunsa” ja kultalusikka suussa syntyneenä piispan poikana ja poppipappina sekä nyt viimeksi näkyvässä, mutta melko turhassa ja turhauttavassa puolueen Demokraatti-lehden (tilaajia muutama tuhat jos laskee mukaan kaikki demarijohtoiset virastotkin) päätoimittajana keräämänsä julkisuuspääoman miettimällä lähteäkö itse tavoittelemaan SDP:n puoluesihteerin paikkaa vai ei tulevia eduskuntavaaleja silmälläpitäen), vaan ehkä hieman yllättäen: kaikesta turhasta voughkaamisesta ja kansan suulla puhumisesta huolimatta pelisilmän puuttuminen ja siitä seuraavan psykologisten vaistojen olemattomuus.

Se on myös melkein idiotismia lähentelevää ymmärtämättömyyttä ja ideologista sokeutta sen historiallisen fatalismin edessä, mikä kahlitsee demarivaistot ja estää järkevän ja uuden

ajattelun syntymisen SDP:n sisälle, jossa ei ole yksilöitä – on vain yksi suuri yhteinen tahto, joka muodostuu demarijärjestöjä kuristusotteessaan pitävän demarieliitin juoksupoikina toimivien järjestögangstereiden liukkaissa käsissä.

Demarit voisi ehkä (?) pelastaa sellainen Demostheneen tarakoittama peräänantamaton totuuden etsijä, joka ymmärtäisi Stephen Toulminin kirjan ”The Uses Of Argument (1958)”, ohjeistamana ratkaisun retorisiin ongelmiin löytyvän logiikalle ominaisten ongelmien kimpussa häääämisestä.

Avain käsitteiden hämähäkinseitin purkamiseen olisi silloin ymmärrys siitä, miten argumentaatiota ja väitelauseita voidaan arjen käytännössä tutkia uudella tavalla - ei menneisyyteen yksisilmäisesti ja kuola suupielestä vaahdossa valuen, kuten postimies Juha Jaatisella demariräkälä Juttutuvassa on ollut tapana vuosikymmeniä – vaan suoraan ihmisten sydämiin kurkottaen - tällaisen uuden ajattelun viljely olisi itse asiassa demareiden ainoa mahdollisuus siivota luutuneet ajatusrakennelmat uuden aamunsarastuksen tieltä elleivät he sitten halua jatkaa Juha Jaatisen viitoittamalla tiellä kohti unohdusta.

Yksi uuden ajattelun airut on Princetonin yliopiston professori Daniel Kahneman. Vuonna 1979 hän kehitti yhdessä Amos Tverskyn kanssa prospektiteorian, joka kuvaa ihmisen päätöksentekoa epävarmuuden vallitessa. Vuonna 2002 hän sai Nobelin taloustieteen palkinnon rahoitusteorian ja käytäytymistieteiden näkökulmien yhdistämisestä kuuluisassa lottoteoriassaan. Kahnemanin, joka on yksi aikamme merkittävimmistä psykologeista, lyhyt viesti on selkeän yksinkertainen älyn sokaisemalle rationaliteettiuskolle: tarvitsemme siitä parantuaksemme todenmukaisen käsityksen ihmisluonnosta

ja mielen toiminnasta.

Toulmin alkoi aavistella tätä samaa järjen, ihmisen intuition ja intentioiden sekä toiminnan puuttuvana punaisena lankana oppilaidensa kanssa jo 1960-luvulta lähtien, kun hän tutki filosofisesti retoriikan keinoin Kantin ja Wittgensteinin antamin avaimin ajattelun syvämerkityksiä epäilyn mahdollisuuksista maailmanhistoriassa huomatakseen yllätyksekseen jonkin ajan kuluttua, miten 1600-luvun kriisien runtelemassa Euroopassa oli syntynyt huumorintajuttomien miesten kynästä yhteiskuntanäkemyks, joka kahlitsi länsimaisen mielikuvituksen seuraavaksi kolmeksisadaksi vuodeksi, synnyttäen uuden ajan, joka hukkasikin tahallaan ihmisten suureksi vahingoksi humanismin sadan vuoden kirkkaudenajan hellimän arvokkaan vapauskäsitteksen ja leikittelevän ajatusperinnön.

Montaignen Esseillä ja Kahnemanin yli neljäkymmentä vuotta jatkuneilla psykologisilla tutkimuksilla on ”toulminilaisesti” ajateltuna muutakin yhteistä kuin se, että ne puhaltavat yli vuosisatojen kestäneitä tummia myrskypilviä ihmisyiden ajattelun ja toiminnan mysteerin ympäriltä huitsinnevadaan. Ainakin se oivallus, että itselleen haittaa vääristä uskomuksista suuresti aiheuttava ihminen pitää erheellisesti itseään luomakunnan kruununa viisaana ja järkevänä ajattelijana, jonka ajattelua ja toimintaa ohjaavat selkeästi vain opit, päämäärät ja suorat asialinjat sekä järkipäriset asiat.

Asia on juuri ihan päinvastoin Kahnemanin mukaan.

Joka kerta kun teemme päätöksen, ristiriita sisällämme käy järjen ja intuition välillä, kuten Michel de Montaigne kuvasi kaunopuheisesti jo Esseissään ihmisen ailahtelevasta mielestä, sillä ne jotka ryhtyvät tutkimaan ihmisten tekoja, eivät missään

kohtaa yhtä suuria vaikeuksia kuin yrittäessään paikata niitä ehjäksi kokonaisuudeksi esittäen niitä yhtenäisessä valaistuksessa, sillä ne ovat Montaignen mielestä yleensä niin merkittävällä tavalla ristiriidassa keskenään, ettei hän voinut ajatella niiden olevan lähtöisin samasta lähteestä.

”On kohtuullisen järkevää arvostella ihmistä hänen elämänsä tavanomaisimpien piirteiden perusteella; mutta kun ottaa huomioon tapojemme ja mielipiteidemme luontaisen horjuvuuden, minusta on usein tuntunut, että jopa hyvätkin kirjailijat ovat hakoteillä yrittäessään väkisin luoda meistä lujaa ja yhtenäistä kudosta. He valitsevat jonkin yleisen luonnetyyppin, järjestävät ja tulkitsevat sen mukaan kuvaamansa henkilön teot, ja jolleivät pysty vääntämään niitä mielensä mukaisiksi, he selittävät ne teeskentelyksi.”

Järki on osa sitä modernismin rationaalisuuden kolhiintunutta agenda, johon demarit ovat itsensä hirttäneet. Kun demareiden torsoa poliittista ruumista katselee ja kuuntelee, lapsikin huomaa pian sen ontouden tyhjien tynnyrien kolistelusta, koska SDP:n sisältä puuttuvat ”toulminilaisen ja kahnemanilaisen” oivalluksen mentävät sydän ja tunne, epäonnistumiseen etukäteen tuomitulla ja matkallaan kohti suoraviivaista ja eteenpäin tarkoituksenmukaisesti jyskyttävää jättimäistä demaripäänsärkykoneistoa, jossa ihminen on heille vain pieni, itseään täydentävän koneen rikkimennyt virheelinen osa - vailla omaa tahtoa ja vapautta - vaikka hänellä ei ole tosiasiaa muuta puhdasta varjeltavanaan kuin kokemus ja epäily silloin kun hän tekee valintojaan.

Ehkä tässä perustavaa laatua olevassa väärinkäsityksessä on kysymys myös siitä ymmärtämättömyyden hinnasta, mitä

demarit jälkijättöisyydessään ja hidasälyisyydessään maksavat postmodernismin jälkituiskuihin viiveellä Georg Lucasin kritisoiman modernismin virheenä, kun modernismi teki yhteiskunnallisista ongelmista yleisinhimillisiä ja ylihistoriallisia eikä pyrkinytkään purkamaan konkreettisesti kaikkialla jo silloin rehoittanutta silmänpalvontaa ja epäoikeudenmukaisuutta - ihan kuten kannattajansa ja aatteensa menettäneet demaritkin ovat heittäneet vuosisadassa häränpyllyä muuttuessaan valheillaan kritisoimansa vallan vastakappaleeksi ”Taru Sormusta herra”-elokuvan Mordorin- mustan varjon epäinhimilliseen tapaan tiellä, jolta ei ole paluuta muuta kuin Demostheneen sanoja tutkimalla ja niitä ammattikoulupohjalta edes jollain tavalla ymmärtämällä.

Michel de Montaignen mukaan tällaisesta valehtelemisestä seuraa kaksi suurta ongelmaa, jotka takaavat sen ettei SDP koskaan nouse ”murheen alhostaan” kunnolla pää pystyssä jaloilleen taistelemaan vähä-osaisten puolesta parempiosaisia vastaan vaikka puheenjohtajana olisi itse Sokrates.

Ensinnäkin ongelman aiheuttaa muisti. Kun demarit sanovat yhdelle sitä ja toiselle tätä, he eivät aina muista ihan tarkkaan mitä ovat muille sanoneet. Toinen on se, että valheella on tapana kasvaa ja muuttua suureksi, koska valhe liittyy aina haluun ja pakkoon saada toinen ihminen uskomaan sellaisia asioita, jotka eivät pidä paikkansa, mutta jotka ovat edullisia asian esittäjälle, tai johdattavat hänet haluamaansa suuntaan, tai saa asiat näyttämään juuri sellaisilta kuin esittäjä haluaa ne kuulijan näkevän.

Tästä taudista SDP ei halua parantua koskaan, sillä silloin se ei olisi enää SDP vaan jotain ihan muuta sellaista, mistä emme

saa niin kauan tietää mitään, kun SDP:n puheenjohtajat ottavat retoriikan oppitunteja Juha Jaatisen johdolla demariräkäliä Juttutuvassa suut ja tuopit vaahdoten yleistä mielenrenteyttä häiritsevän kilinän, kolinan ja sössötyksen sekä uhmakkaiden 1900-luvun taistelulaulujen- ja fraasien siivittämistä. Sitten tältä tulee uutispommi: Harakka lähtee pelastamaan SDP:n asettumalla Rinnettä vastaan, koska on ”huolissaan” siitä, että SDP:n kannatus alle 50-vuotiaitten joukossa on vain 7,5 prosenttia ja että vain 14 % suomalaisista pitää heitä uudistavana voimana. Mutta ei hätää. Harakalle maistuu sen verran hyvin viinakset, että odotettavissa SDP:ssä on vain surullisen tapaus Antero Kekkosen uudelleenpäivittyminen. Sen tietää myös malttamattomana sivusta kärsivä Nevaranta, joka haluaisi päästä jo kalifiksi kalifin paikalle vääntämään rautalangasta mallia heikkolahjaiselle demariväelle, mutta hän mumisee vain itseksensä: ”Odottelen tässä enää, milloin Färsaarten kyykkäjoukkue menee Suomen ohi maailman rankinglistalla”.

Mutta mikä tärkeintä: Harakka ei ole lämmin eikä miellyttävä ihminen kuten isämainen Rinne on huolimatta pienistä kosmeettisista vioistaan ja hönöistä avustajistaan. Sitä paitsi Harakkaa inhotaan muualla vielä enemmän kuin häntä opportunistina pitävissä demareissa. Jos hänet valitaan (jota voi pitää pienenä ihmeenä) SDP:n puheenjohtajaksi, hänen 90-luvun alun toimittajakollegansa kaivavat aivan varmasti ne hirvittävät luurangot kolisemaan kaiken kansan nähtävillä piilosta kaapista, jotka monelle viattomalle pahaa ajattelemattomuudellaan aiheuttanut Harakka sai silloin aikaan. Eikä se ole vähän- joillekin se oli maksaa koko elämän, niin kuin melkein tekikin.

Sokrates nedtystade pojkvän

När ni läser denna skrift, om den alls bevarats för eftervärlden, och ingen hatfylld sofist, eller någon som helst makthavande rövslickare, eller Alkibiades, har lagt sina händer på den och förstört den, så har jag själv för länge sedan förändrats till en bräcklig och tandlös gubbe, vars tur det nu är att med gamla ögon i middagssolens skugga, titta på när vackra nakna gossar tävlar om ära i olivlundar, och låter deras oljade muskler glänsa under middagssolens sken, så att det bländar mina trötta ögon,

men får mitt inre att brinna lika eldigt som då när jag själv för flera årtionden var en likadan gosse, och det här på samma ställe satt en grupp gamlingar med stora stirrande ögon och tävlade om min uppmärksamhet.

Om det ska jag nu berätta för er. Om det, varför Sokrates fascinerade mig genom att bjuda mig en färdigtuggad och given ”gift dig, kriga och dö – värld”, insikten om att vara sitt eget livs herre, en riktig vänskap mellan män, och det ofullkomligas grovhet, och den försvinnande världens utkiksfönster, vilket allt man med god orsak kunde kalla ett intellektuellt massjälv-mord. Mer noggrant ska jag berätta för er, hur det var att vara denna betagande och egensinniga snuskiga gubbes nedtystade pojkvän, den riktiga kärlekens och respektens föremål, och hans själsliga inspiratör, om vilken ingen talar något, och som den svartsjuka överklass-Platon med avsikt ”glömde, för att betona den från bättre kretsar härrörande Alkibiades roll i Sokrates liv, och speciellt i egna syften betona den bättre passande ”platonska kärleken” (som är fullständig skitsmörja och humbug).

När Sokrates sa till Alkibiades att hans kärlek är som en stork, att den först ruvat i dina vingars stigande kärlek, för att sedan vårdas i din kärlek, menade Sokrates något helt annat, än vad eftervärlden tolkat honom som menande. Jag vet, för jag var själv där med på platsen och lyssnade på detta. Och detta sades inte milt, utan som en bitter, ilsken och av hat förblindad hämnd och varning åt den unge tuppgossen Alkibiades, som planerade att förråda Sokrates med egna kommande maktlystna mål för ögonen. Sokrates sexuella ”skenåterhållsamhet” är en soppa Platon kokade ihop för eftervärlden, men som ingen

tror på. Alkibiades, Platons egen man, ligger bakom allt detta då han berättade för Platon hur Sokrates tillbakavisade den berusade och kåta Alkibiades i allt från gymnastiksalen, till efter middagen eller då älskarna låg med ljuset redan släckt i en säng de delade.

Sokrates lär liksom enligt Platon ha berättat Alkibiades detta: ”Du måste väl undra, Kleinias pojke, att jag, som först förälskade mig i dig, nu är den enda som är kvar, när de andra redan lämnat dig, och att de andra plågade dig till uttråkning med sina diskussioner, där jag inte talat till dig på åratals. Orsaken därtill är inte mänsklig, utan en sorts gudomlig hämning, vars kraft du senare får höra om.”

Platon vill med detta visa hur viktig återhållsamheten är. Behärskningen är ett trumfkort, och inget annat kan knappast effektivare locka till sig Eros än det att spela att man inte bryr sig om den andra, och längtans och lustens djupa låga för evigt tänds hos den andra, men samtidigt glömde han säga, att i verkligheten handlade denna eländiga spermaluktande grekiska ”vänskap” mellan män, om rena rama rövhål, kukar och knullande från morgon till kväll, och inte om att hålla varandra i hand, skicka milda blickar åt sin älskade, inte om att yppa vaga klichéer och poetiska kärleksfraser åt varandra under olivträdets skugga.

Där var hård trafik. Män svärmade kring vackra unga gossar och lirkade med dem från morgon till kväll som flugor, och då och då kunde till och med häftiga handgemäng blossa upp mellan männen. Och om det någonstans fanns konsten att knulla gossar och män, så var då någonstans? om inte i Grekland, eftersom Grekland, som anses vara den manliga skönhet-

ens och homosexualitetens fadersland, alltid kan stoltsera med världens vackraste pojkar, världens stiligaste män.

Platon tog sig namnet Platon, vilket betydde viril tjur, och deltog själv i flera fester, där män häftigt knullade gossar intill småtimmarna på så obscena fester, att ingen historiker i sina officiella historieskrivningar vågat kommentera dem i rädslan för hämnd och straff. Och dessa unga pojkar var inga flickpojkar eller några billiga, frökenaktiga sminkar-frisörskor till underhållningspojkar som trivdes nära templen, nej, dessa var stiliga, muskulösa, manliga och i sin åldersgrupp de vackraste pojkarna, som hade statyliknande, spänstiga muskler, och på ett helt eget sätt en robust uppstånden massiv kuk mellan benen, såsom skulptörerna har låtit förstå. Inte skulle det ju ha blivit någonting av detta, denna sinnliga glädje mellan fria män som skulle bli en grund för vår kultur, varför Platon aningen snyggade upp historierna, tog spermalukten, kukars klatschande, rövars klafsande och slafsande, den från vettet häftiga lusten, och det ständiga knullandet och drömmandet om kukar, att han tog allt detta bara snyggt bort från sina historier.

Efter Sokrates död hade han ju grundat sin egen Akademi, dit han som elever ville ha just dessa vackra ynglingar, men själv ville han undvika Sokrates öde. Platon i egenskap av överklassbög och ögontjänare för makthavare ville alltså aningen snygga upp historierna, så inte de grekiska filosoferna skulle skjutas ner direkt efter den första ilskna moraliska hetskampanjen mot deras arroganta sedeslöshet, och deras fasansfulla fyllefester, deras rännande efter vackra pojkar dag ut och dag in, och just för dem lyftande upp deras tunikor, med huvudet i ett virrvarr av kåthet och vin.

Så till denna nakna lust skapade Platon lite kött på benen, att enligt den grekiska traditionen skulle en ung pojke liksom behöva bredvid sig en äldre lärare (honom framför alla andra, för att inte behöva förklara för nyfikna föräldrar, trots att de erotiska privatlektionerna dröjde intill morgontimmarna), och att förhållandet inte liksom skulle ha varit fysiskt, trots att bara barn vid den tiden redan visste att filosofi mer eller mindre var en synonym för homosexualitet.

Filosoferna fördömdes speciellt i kretsar av makthavare och anhängare av familjens och traditionens värden, samt i de kretsar där man gränsade till perfektion i den samhälleligt värderade prestationens namn, filosoferna fördömdes just bland dem för deras explosionsskrämmande och oförutsägbara sexuella kraft, och för deras revolutionerande givande av blanka fan och röv åt alla traditionsenliga och ärevärdiga värden.

Sokrates var denna flocks absoluta kung, som inte särskilt brydde sig om onödiga och intellektuellt förslappande grundnjutningar, utan snarare föraktade dem. Däremot älskade han vackra unga pojkar och djup sysslolöshet över allt annat i hans eget liv. Sokrates frågade ständigt om filosofen borde vara intresserad av så kallade njutningar, såsom att äta, dricka och knulla? Några av hans vänner var av den åsikten att en riktig filosof säkert ansåg dessa saker värdelösa. Sokrates fortsatte dock med att fråga om man kände igen en riktig filosof framför allt på grund av att han, i motsats till andra, höll själen så noggrant som möjligt avskilt från kroppen?

Han sade att de flesta människor tänkte att den som håller sig borta från allt detta och inte kan njuta av det, inte heller behöver leva, eftersom den som inte kan njuta av kroppslig

ga njutningar lika gärna kunde vara död. Sokrates lägger till stockar i boet och pressar sina vänner för svar för att få deras åsikter fram, för att han därifrån via egna premisser skulle dra slutsatsen om någon sorts sanning, som skulle omkullkasta dessa galenskapen och vilseledande missförstånd angående människans liv, hennes njutningar och skönhet på denna jord. Sokrates frågade sina vänner om skönheten var ett hinder för att nå vishet, om människans syn och hörsel var pålitliga, eller hade poeterna rätt när de upprepade att vi varken hör eller ser någonting klart?

De var av samma åsikt som Sokrates att om synen och hörseln inte var noggranna och pålitliga, då måste alla andra sinnen vara ännu sämre, då de är svagare. Så kommer Sokrates sakta fram till huvudsaken, nämligen, hur själen kan uppnå sanningen. Enligt Sokrates stod det klart att om själen försöker samarbeta med kroppen, då kommer kroppen att vilseleda själen.

Jag roades av hur han på sätt och vis förolämpade fåfänga trångsynta människor runtomkring honom, de för vilka position, titel, skryt, missbruk av andra, grymhet och lögn, var mycket viktigare än sanningen, och hur han, Sokrates, ständigt visade dem på deras eget kvicka sätt, hur lite de egentligen visste vad de tänkte. Hur alla deras tankar som de ansåg vara deras egna i verkligheten bara var lånade av andra.

Bara lögnen som i det allmänna godas namn hade ingjutits i dem av makthavare och överstepräster som kom med en vilseledande sanning, vars grund var rutten, som de nu borde börja kämpa emot för att rädda sina egna stackars liv för sig själva, så de fullständigt kunde hänge sig åt sina egna begär

och lustar utan att bry sig om andras skitprat och viftande med pekfingrar, och samtidigt glömma alla kopplingar till makt, sex, position och egendom, men nog komma ihåg att följa sin egen näsa och den under tunikan svingande kuken.

Kukens rörelse var ett bättre rättesnöre att följa i resonera-ndet kring vad sanningen var, och vad som var rätt, och frågan om jaget, och hur jaget egentligen tänkte på världen, ett bättre rättesnöre än dessa fån-intellektuellas färdigtuggade, trångsynta klichéer om familjevärderingar, disciplin, religion, fosterland, och skyldigheten att lura, stjäla, ljuga, bedra och mobba, om det bara i det allmänna godas namn var nödvändigt.

Sokrates sade till mig, att meningen med all denna usla nonsens som avsiktligt vilseledde människoförståndet var att förvillan naturbarn som jag från deras egna rälsar för att i stället för att tjäna det goda, ödmjukt och snällt tjäna det onda, som maskerades som en allas intressebevakande stat, som uppehölls av skrupelfria, känslökalla människomonster i namn av politiker, för vilka inget var heligt förutom att göda den egna röven med gemensamma pengar, och att behålla ansiktet som beundransvärt i grannskapet.

Just dessa gjorde livet till en tävling, där de var tvungna att till vilket pris som helst vinna på andras bekostnad, som någon annan alltid dyrt fick betala för. Däremot sade Sokrates att det enda sättet på vilket man kan bekämpa detta var att vara ettrig och sätta sig på tvären mot dessa långtråkigheter, genom att ständigt ställa frågor och dela ut sardoniska anmärkningar gällande deras stupiditet. Enligt Sokrates var kunskap insikten om att veta att man inte visste det man trodde sig veta, och att livets viktigaste mål och mening var att sträva efter vishet, och

det goda i att älska visheten.

Därför var det naturligt att denna historia inte kunde berättas av en fet kötthandlare, en lömsk jurist, en makthungrig politiker, en snäll familjefar, en magispridande präst, en annars bara narrande idiot, utan en fri, oberoende, djärv, och egen-sinnig gammal gubbe, avskild från allt och emot allting, som älskade unga vackra pojkar, som hellre tillbringade sin tid med vänner tömmande vinbägare, skojande med vackra ynglingar, än att leka vis med likasinnade, eller att sitta på gästbud hos stadens mäktigaste män underhållande dem med historier, slickande deras idioti och fulhet.

Och just på grund av detta dömdes han till döden. För att ha fördärvat oss ynglingar, enligt dessa ilska tjockhuvuden som bara ville ta ut sin hämnd för att Sokrates med sina historier och ironier hade gjort dem skrattretande i omgivningens ögon, vilket var just det de fruktade mest.

Sokrates lärde oss med sitt eget väsen, att vi som visa individer alltid ska akta oss för de människor som talar om kärlek med tänderna i grimas, utan skymten av ett leende. Som gör upp en massa regler och svär på någon högre auktoritets namn, och påstår att saker ska göras just så som de säger, som den högre auktoriteten bestämt, bara för att det alltid gjorts så. Från fakta kunde man inte härleda hurudan fakta borde vara.

Hans skälmaktiga vishet var karaktäristiskt för storsinta, fria och intelligenta människor, vilket han ansåg alla människor av naturen vara vid födseln, men vilkas själar förvillades och vilseleddes med hjälp av omgivningens lögner, så att människan först förlorade greppet om sig själv, och sen greppet om sitt liv, och till slut greppet om all meningsfullhet, förlorande sig själv

i andras famn till en viljelös och maskinell presterare.

Och i denna kamp för sig själv såg han nyckeln till sanningen om förståelsen av sig själv som erotisk varelse, som förverkligade sig själv sexuellt utan hämningar, precis som han själv gjorde.

Detta är en annorlunda historia om Sokrates och mig, hans nedtystade pojkvän. Fullständigt olik den hjältesaga som Platon och Alkibiades uppdiktade om den fula och sjabbiga, gamla fjanten, Sokrates, som alltid satt på första raden ropande varma hejarop, skickande slängkyssar och ögonblinkningar åt vackra unga pojkar.

Och en historia om hur han alltid envist limmade sig fast vid vårt sällskap efter träningarna, dragande efter sig som arslflugor alla de där allvetande, uppnosiga förklararna, den ena fänigare och underligare än den andra, vars munnar gick som papegojors, och som orkade debattera om småsaker intill småtimmarna, ständigt görande narr av alla närvarande.

Men efter att ha sovit bort sin baksmälla och trötthet, trampade de var och en från sina egna hålor in mitt på dagen hit till olivlundens skugga för att följa med våra, ynglingars, dagliga muskelträning.

Sokrates var en rejäl skojare och kanalje, som pratade de vackra unga pojkarna snurriga med hans kärleksbabbel, så att ingen kunde motstå hans underliga dragningskraft.

På den tiden trodde vi att andeväsen styrde vårt vara på jorden, och skickligt berättade sagor om det sagolika livet fascinerades oss efter att ha läst för mycket Homeros och Sofron, men det var först Sokrates som fick oss att spricka i blom, och befriade oss från sagans förtrollning med en paddas kyss, och

befriade våra undangömda krafter, för han orkade alltid utfråga oss om allt möjligt sådant vi inte ens visste att fanns inom oss.

Han fick oss att rodna och längta. Att älska och drömma. Att visa våra känslor, och att förutom kärlek också söka sanningen, som verkade vara i gömman överallt och för alla. Och detta la Alkibiades, som alltid hängde efter honom, tätt i minne, för att sedan sanningsförvrängt och för egna syften återberätta för Platon, även om det inte riktigt gick till så, när Platon egentligen skrev ner återberättelserna.

Sokrates hörde nog de bästa historierna från oss, och sade, att de bästa eleverna undervisade läraren själv. Och visst fick han lärdomar. Vi belönade honom med fräcka historier och käbblade med honom om allt möjligt, för det mesta om respekten pojkar emellan, tillgivenhet och kärlek, och om de faror som nödvändigtvis uppstod i det offentliga uppvisandet av allt detta som familjen och staten inte såg på med blida ögon.

Spelet var klart från början. Vi gav honom fysisk kärlek i galna mängder, som han besvarade oss med själslig kärlek. Och snart var vi områdets mest framstående debattörer.

Vi var en rätt så odisciplinerad pojkflock, som blasfemiskt älskade vad vi själva ville utan att desto mera alls bry oss om våra familjer eller något annat.

Och sålunda började vi sakta lita på våra egna tankar, som tidigare hade utgjorts av suddigt tysta sidospår i våra misstänkande tankar, och vi märkte att vår omgivning var full av lögnaktiga idioter, som försökte få oss att tro att våra tankar var främmande sanningar.

Och trots att vi inte alltid skilde våra tankar från det fåniga rabalder som undermedvetet omringade dem, och vi tog våra

otroliga påhitt som sanna antaganden och perfekta tankar, fallande alltför lätt i deras söta fällor, så väckte Sokrates oss från detta drömtillstånd till förståelsen att om vi för resten av våra liv lever så här ytligt som slavar under omgivningens uppfattningar så förlorar vi förbindelsen till vårt eget inre, och den verksamhet som kallas livet och insikten, som är oss karaktäristiskt från vår födsel, och som följer våra verkliga viljor och våra jag.

Sokrates sade att vi alla har ett inre, som väntar på sitt uppvaknande. Och just till det vaknade vi, att livet var i våra egna händer, och eftersom det viktigaste i livet var kärleken till det sanna, sköna och goda, hittade vi den bara i oss själva, och varandra, efter Sokrates ständiga uppmuntrande oss till det.

Jag var bara en vanlig manshora (porno), men eftersom min far var smart och den starkaste av alla slavar, hade han bland traktens aristokratpojkar uppnått en exceptionell position, där han ansvarade för deras fysiska träning.

De grekiska fria männen utgjorde redan då ett ständigt hot för de vackra ynglingarna, som tidigt på morgonen skyndade sig till sina skolor (gymnasier).

Den under tunikan halvstyva kuken befriad av sinnet efter gårdagens berusning var om morgnarna redo för nya äventyr, i ett förvirrat sinnestillstånd av upphetsning och brunst, som uppeggades av de på kvällen berättade historierna om vackra pojkars hjältedåd, och av de utländska slavpojkarna som nakna serverade på gästabuden, den ena stiligare och storkukade än den andra.

Om morgnarna var de vackra ynglingarna i särskild fara att bli våldtagna på vägen till skolan.

Därför ledsagades de unga pojkarna alltid till skolan av familjens starkaste och mest muskulösa manliga slavar (paidagogoi), som hade ännu större lustar, och som drömde om den ungas hårfria kropp så till den grad, att en slav alltid emellanåt i Grekland dömdes till döden för våldtäkt under just en sådan här skolfärd.

Och eftersom jag var i samma ålder som de där aristokratytnglingarna, och min stilighet och intelligens var på samma nivå som deras, fick jag lov att vara med dem varje dag på muskelträningarna i olivlunden under min fars beskydd, innan jag satte igång för att förbereda mig inför kvällen, att omsorgsfullt sminka mitt vackra ansikte och klä mig i fina kläder som nätt och jämt dolde mitt organ, men belyste mina muskler, och jag gick till stadsparken för att ragga åt mig ansedda familjefäder som skyndade sig hem från jobbet, köpmän, soldater, politiker och utländska turister.

Men filosofer rörde jag inte. De utgjorde ett högljutt berusat och smutsigt pack, som inte hade det minsta myntet på sig, och som alltid fick mitt lilla huvud ur spel med sitt babbel, tills jag en natt träffade Sokrates när jag var på väg hem efter en lång arbetsdag med varje håll i mig drypande av sperma, och han listigt frågade mig om jag ville älska honom?

Jag svarade honom kvickt med att fråga för vilken summa, till vilket han sade att pengar inte behövdes för en så vacker och privat sak som kärlek, eftersom egendom inget har med kärlek att göra.

Trots det sade jag honom att kärleken är ett oproportionerligt par, då jag är vacker och ung, och han gammal och ful.

Jag sade att någonting måste balansera det hela, så inte gu-

darna blev onda, till vilket han undrade om han fick röra mitt organ gratis, om jag kunde svara honom huruvida kärleken är vacker och söt.

Jag nickade aningen förbryllad, men jag hade blivit nyfiken på den där exceptionellt listiga och fräcka gubben, så därför, otrogen min vana gick jag tveklöst med på hans förslag som verkade så oskuldsfullt.

Sokrates frågade mig sedan listigt om kärleken innebar ett begär efter det man äger, eller det man inte äger.

”Går man med på att kärleken innebär ett begär efter det den inte äger, och om kärlek är ett begär efter skönhet, då borde man ändå inte dra slutsatsen att kärleken i sig inte är skön, eftersom den inte äger skönheten?”

Sedan sade Sokrates, att gudarna inte har något speciellt att säga eller tillägga till detta, och att de inte blir arga om han aningen rör vid min stora kuk under tunikan, eftersom kärleken har att göra med något sådant som det själv inte har, och det kan inte vara en gud, som du i din ungdoms dumhet tror, sade han, och förde sin rynkiga hand under min tunika och började runka min pitt först sakta, och sedan bara i snabbare och snabbare takt medan han som för att visa respekt åt den tysta omgivningen dånade som åskan.

”Eros är den som får världen i gungning. Eros är den osynliga energisprutan mellan gudarna och de dödliga. Kraften som får katten upp i trädet. Daimonen, som föddes av gudarna på Afrodites gästabud. Mot slutet av middagen anlände fattigdomen, Penia, eller också Bristen för att tigga. Poros, det vill säga Lösningen sov då i Zeus trädgård efter att ha druckit för mycket nektar. Penia lade sig bredvid honom eftersom hon ville bli

av med sin fattigdom genom att få barn med Poros. Så föddes kärleken. Dess ursprung förklarar kärlekens natur och drag. Som son av Penia är den fattig, bristfällig och tiggande. Den på Afrodites födelsedag födda kärleken är förälskad i skönhet. Som son av Poros är den uppfinningsrik och listig.”

Från och med den natten blev jag så Sokrates nedtystade pojkvän, och varje natt sedan dess lät jag honom gratis röra vid mitt organ som var gömt under min tunika, för han var en riktig man. Nöjd med litet och ödmjuk. Han varken bodde eller trivdes någonstans, trots att han hade ett eget hem och vänner. Bara i mitt sällskap var han fri, för han sade mig att han var förälskad i mig.

Och liksom Eros var Poros ärevördiga son, så var han enligt sina egna ord likt en förälskad Eros en skicklig jagare, som sysslade med det sköna och det goda, och var både djärv och sin fräckhet häftig, som skickligt kunde jaga och oförtröttligt sätta fallor, till och med så att det tävlades om vem som skrev finast om det där gamla och fula gubbskrället, också Aristofanes lyfte honom upp på piedestalen i hans skådespel Molnen, där Sokrates beskrevs som en undantagsmänniska, skrytmåns, som en oförskämjd fräck och skicklig förfalskare av lagböcker, och en grälsjuk skenfrom räv, för vilken filosofi var vänskap och levnadskunskap, i stället för rövslickande och strävan efter fullkomlighet på andra människors bekostnad.

Enligt Sokrates egna ord saknade han vishet, skönhet och godhet, men han älskade dessa ting över allt annat. Han var Eros. Full av begär. Hans begär var inte tystlåtna eller skygga, döljande, förskymda, lidande eller erinrande.

Hans begär var explosiva, en brunstig lust som slickade den-

na dag. Att knulla och njuta här och nu, utan onödiga bortförklaringar eller skamkänslor i efterhand.

Därför var Sokrates populär bland oss pornoi, och det gick historier om honom ännu långt efter hans avrättning, och vi uppiktade vackra minnesdikter i hans ära, som vinden för länge sedan fört iväg med sig.

Och jag var där med honom när han tömde giftbägaren påtvingad honom av majoritetens diktatur. Han log mot mig och sade att han skulle älska mig och sakna mig ännu efter sin död. Sedan tog han giftbägaren. Lyfte den mot sina läppar och drack ur den som man dricker ett gott vin njutningsfullt till sista droppen, snålt och njutningsfullt sugande allt i sig. Så satte han sedan lugnt och koncentrerat bägaren på sitt rätta ställe på bordet. Han log ljust. Vinkade med sitt öga när han vände sig för att med en snabb blick leta efter mig bland alla närvarande, och när han fångade min blick tvärsöver avståndet, föll han lättad ner och dog, med ett lyckligt leende på läpparna.

Jag grät som en översvämmande flod under en bergstrakts våröversvämmingar, men i onödan. Sokrates dog som han hade levt. Ädelt. Orädd. Lycklig. Stolt. Bland hans vänner och käras- te (Platon lär ska ha plötsligt blivit sjuk och kunde inte närvara, så fegt!). Och han sade mig den sista kvällen, som vi tillbringade tillsammans tills tuppen gal, då hans officiella vänner skulle anlända för att bevittna denna världskända, historiska tragedi, precis som Platon senare som andrahands kunskap skrev ner via andra munnars återgivning av det skedd.

På natten under våra sista älskogsstunder, började Sokrates plötsligt prata om njutning och smärta. Enligt honom kunde inte njutning och smärta samtidigt förekomma hos en männ-

iska, men om en människa strävade efter det ena och nådde det, så var hon senare tvungen att ta emot det andra också, trots att hon inte alls ville det.

Jag förstod inte riktigt vad han ville säga mig, så jag frågade honom direkt, om smärtan alltid skulle följa efter njutning, och förädlade den någonting, som det i historier så ofta sades?

Sokrates funderade ett tag och sade sedan, att i dessa historier sägs det också, att vi människor befinner oss i ett sorts fångelse, från vilket vi inte kan befria oss, eller rymma iväg, eller hur, frågade han mig?

Jag nickade och sade direkt att jag inte trodde sakerna förhöll sig så, men att vi sålunda fick lära oss på torgen, och dessa lärdomar upprepades av alla som för att övertyga sig själva och alla andra om det, att ingenting någonsin förändras, att allt är på förhand bestämt, gudomligt och enligt ödets vilja från början till slut.

Sokrates såg nöjd ut och nickade mot mig. Det han speciellt gillade hos mig var att eftersom jag inte hade någonting att göra med officiella lögnare och deras språkrör, makthavare och deras rövslickande, utbredda och fördärvande intrigerande, så vågade jag se på saker och ting på sitt riktiga avskalade sätt, nakna och avklädda alla förvrängningar.

Till Sokrates stora glädje hittade jag genom ett ständigt misstänkande och förfrågande och med en på tvären attityd, som jag lärt mig av honom, tillräckliga bevis mot enkla lögnaktiga idioter, och jag trodde inte på deras stora påståenden och skensanningar.

När döden började knacka på hans dörr, var han redo för det, och öppnade dörren lugnt och steg in, som om det hade

varit den naturligaste saken i världen. Platon berättar att eftersom Sokrates pratade mycket, hade den mannen som hade till uppgift att ge giftbägaren bitt Sokrates att före det prata så lite som möjligt, i mån av möjlighet, för om han pratade skulle han bli varm, och det skulle skada giftets verkan, och om Sokrates då pratade mycket skulle han vara tvungen att ta en andra och kanske en tredje giftbägare för att giftet skulle fungera på önskat, dödande sätt.

Enligt den tidens sed gör Platon i sina skrifter en känslolös övermänniska av sin beundrade Sokrates, som hans följeslagare senare bugar för av respekt för Platons skrifter i vilka Sokrates framstår som en ovanligt djärv och bestämd man, fastän ingen människa är gjord av sten.

Trots att Sokrates inte sade ett knyst om dessa hemska saker, såg jag i hans ögon förtvivlan, tröstlöshet, sorg, och en sådan livsglädje som skvallrade om att han i sitt innersta inte ville ta farväl av sitt fina och njutningsfulla liv på ett så otäckt och våldsamt sätt.

Under de sista nätterna låg han bara tätt intill mig och tyst suckande strök mitt hår. Han sade då att han älskade bara mig, för jag var precis som han när han var ung. En galenpanna.

En som gick sin egen väg utan att bry sig om de andras idiotier, och den enda av alla de där pojkar som han hade älskat, som han kände en djup vänskap med och till vilken han längtade.

Jag frågade hur det var med den där andra vackra ynglingen, Alkibiades, som ständigt var i nacken på dig, och alltid fanns överallt? Han vände sig mot och sa att det var en betald grej. Rent skryt. Självbetoning. Publicitet för Platon. Att det inte

var något desto mera.

En mycket platonisk kärlekshistoria. ”Vi hade aldrig ens legat med varandra”, sade Sokrates. ”Jag störde mig på hans koketteri och självgodhet. Han ville vara allas vän och komma överens med alla för att senare erhålla uppskattning och respekt av dem. Alkibiades var på väg att bli en mäktig man. Det förväntades storslagenhet av honom. Och precis liksom Platon i tiderna gjorde en helvändning i sitt liv i mötet med mig, så gör även Alkibiades detsamma senare. Åt andra hållet runt en själv, men även så. Just sådana här hjältesagor är den andefattiga heterohistorien i behov av för att överleva, samtidigt som de trampar ner på oss bögar och gör oss namnlösa, övergivna sistfödda i gemensamma historier, så de kunde leva genom oss och på vår bekostnad, ännu länge efter det att vi alla ifrågasättande misstänkare fått tömma sin egen giftbägare på var sitt håll, sade han, och berättade ännu för mig att det inte var en stor hemlighet att Platon själv lustade efter Alkibiades, och därför lyfte upp honom i sina skrifter till en sådan gudomlig hjälte”, Sokrates talade oroligt i drömmen om döden.

Han sade att i döden skiljer sig själen från kroppen, så att kroppen blir ensam, avskild från själen. Och att han aldrig kommer att dö, men att han fruktade smärtan då giftet skulle börja verka inom honom.

Jag kände förgiftaren, för han var en av mina stamkunder och följande morgon lyckades jag övertala honom om att vi skulle blanda lugnande örter i Sokrates morgonvin, så han inte senare skulle känna några smärtor, eller andra omänskliga förmimmelser, så han med ett lugnt sinne kunde möta sitt öde som den högt respekterade sanningsförkämper som i eftervärldens

världshistoria skulle bli all motståndsrörelses gnista av hopp.

Och vad blev kvar efter honom? Åtminstone de otaliga gästabuden, under vilka vi drack omåttligt och diskuterade kärleken, och knullade så mycket vi orkade. Vi slavpojkar och pornoi väntade alltid utanför på våra husfäders och kunders ankomst, och vi utförde våra tricks fort i nattens beskyddande mörker innan tuppen gal, vilket var kutymen på den tiden.

Sokrates dröjde länge kvar med oss ute på gården och underhöll oss med historier om vad de berusade gubbarna där inne hade pladdrat om och även förvånats själva av den festliga och moraliska renheten i deras tal, trots att handlingar sedan ute på gården efter allt skryt handlade om blott snabbknullande i fyllan, spasmer, kyssande, runkande och inget desto mera, utan efteråt bara ett raglande hemåt för att sova ruset av sig omgiven av sin familj, för att förbereda sig för nästa kvälls fyllefest hos någon annan vän med ett liknande gäng som gäster, och vi väntande på våra husfäder och kunder i den kalla nattvinden med ett litet ljus som enda ljuskälla.

Jag minns en gång när Sokrates än en gång steg ut ur en av dessa gästabud, efter att ha fått nog av berusade gubbars pladder och Faidros skenheliga förlöjligande tal om den fromma kärleken. Faidros, som var ansedd som en stor bock och libertin, talade ändå rätt när han sa att det fula skulle undvikas i kärleken medan det sköna skulle vara ett mål att sträva efter. Utan skönhet kunde varken staten eller människan utföra någont stort eller gott, enligt Faidros.

Han sa att Gud blåste djärvhet på vissa hjältar, på samma sätt som Eros gör för dem som kan älska. Sedan talade han vackert och flödande om Akilles, som dog för sin kärestas skull,

och påstod att Aischylos pratade strunt i påståendet att Akilles var Patroklos älskare. Enligt Faidros var Akilles vackrare än Patroklos, och vackrare än alla andra hjältar.

Sedan gjorde Sokrates narr av den kraftigt berusade Pausanias tal, var han påstod att Eros inte alltid är vacker, inte heller värd att lovprisa, förutom i det enda tillfället då Eros får människan att älska vackert. Pausanias påstod att den vanliga Eros, som rörde sig med Afrodite var en alldaglig strövsare, och att hans verksamhet var fullständigt slumpartad. Enligt Pausanias var det dåliga och oförstående människor som älskade på den vanliga Eros sätt.

Och han fortsatte, att den sortens kärlek, för det första, riktar sig mot kvinnor lika mycket som mot pojkar, för det andra riktar den sig mot deras kroppar snarare än deras själar, och dessutom var objekten för kärleken oförstående människor. Så här gjorde de enligt Pausanias, för att de bara strävade efter att tillfredsställa sina begär utan att bry sig om huruvida det skedde vackert eller inte. Sålunda blev också deras verksamhet slumpartad enligt Pausanias. ”De kan lika väl göra ont som gott”.

Pausanias påstod att detta beror på att den ”vanliga” Eros hörde till den Afrodite, som är mycket yngre än den andra Afroditen, och dessutom kommen ur en man och en kvinna. Den ”gudomliga” Eros hör, enligt Pausanias, till den Afrodite, vars befruktning kvinnan inget har att göra med, utan endast mannen, och som på äldre dar saknar ungdomens högmot. Därför påstod Pausanias att de älskande som blivit hänförda av Eros extas, älskar manliga individer och riktar sin tillgivenhet mot det könet som av naturen är starkare och förnuftigare.

Bland de som älskade pojkar kunde man enligt Pausanias till och med se vilka som klart var under Eros makt. Dessa älskade inte småpojkar, utan ynglingar som redan kommit till förnuftig ålder.

Mot slutet av sitt tal sade Pausanias att han trodde att de vars kärlek tändes i detta ynglingsskede var beredda att för resten av sina liv leva tillsammans med sin älskade. De skulle nämligen inte göra så som den som erövrade ett oförstående barn, bedrog det, för att sedan föraktfullt lämna det. Vi roades ofantligt av denna historia, speciellt Sokrates sätt att krydda den med roliga burleska gester. Sokrates sade spjuveraktigt att han aldrig sett Pausanias annat än sittandes i unga ynglingars sällskap, smickrande dem efter deras idrottsprestationer, bönfallande dem om barmhärtiga kärleks- och ömhetsbetygelser, och Sokrates sade att han heller aldrig ännu sett två gamla gubbar i olivlunden tävlandes och stojandes, upphetsade i sina kärlekslekar lika vilda som unga och smäckra vildhästars föl, men om han dock någon gång skulle se det, då slutade han på direkten att supa, eftersom dylika onaturligheter bara kan vara onda fyllemardrömmar, eller hägringar som stör sinnesron och det naturliga livets ordning, eller också ett klart tecken på ett långt hunnet och farligt utvecklat fall av delirium tremens.

Och vi skrattade, och Sokrates fick som belöning för att han fått oss på gott humör kela med våra kukar under tunikan, innan han fortsatte sin väg till gästabudet, för att lyssna på mera stormunnade gubbars pladder om kärlek, men innan han kysste mig farväl på munnen, mindes han ännu en historia, som han måste berätta, så han inte i fyllan senare skulle glömma den.

Det var en berättelse, men precis vid samma stund såg vi att Pausanias kommit ut och såg på oss med förolämpad blick. Så sade han med allvarlig min att barbarer och enväldet inte förstår denna kärlek, eftersom de inte kan prata om eller beskriva den. Enligt Pausanias ansåg de denna kärlek lika ful som den filosofi och kroppskultur som de föraktade, för det var knappast någon nytta för makthavarna att det bland de underdåniga föddes stora tankar och starka band eller vänskapsförhållanden: ”och precis allt detta är vad kärleken framförallt får till stånd.”

Precis det hade de lokala tyrannerna också i praktiken fått uppleva, enligt Pausanias, när Arostogeitons kärlek och Harmodius starka tillgivenhet gjorde slut på tyrannernas makt. Så talade han länge om denna slags ärevärdiga och hjältemodiga kärlek, där man offerar och uppoffrar sig. Till slut närmade han sig kärnan av den praktiska heta kärleken, som intresserade oss ynglingar, som var kärleksobjekt för män som han.

Pausanias sade att om någon strävade efter egendom eller makt eller vilka som helst andra fördelar genom att bete sig som den förälskade inför sin älskade.”Genom att tillbe och vädja om nåd, lova ljus och ligga framför dörrar, och att frivilligt underkasta sig till ett värre slaveri än den minsta slav, då skulle både hans vänner och fiender försöka hindra honom.”

Enligt Pausanias skulle hans fiender anklaga honom för smicker och fjäskande, hans vänner skulle råda honom och varna honom och skämmas för honom. Men i den älskades fall godkänns allt detta, utan skam, snarare med beröm som om han gjort en stor bragd. Pausanias sade sig tro att frågan sist och slutligen handlade om detta. ”Kärleken är inte alltid densamma, och inte i sig varken vacker eller ful, utan vacker

då den sker vackert och ful då den sker fult.”

Fult, var enligt Pausanias, att ge sitt samtycke till att på ett odugligt sätt bli älskad av en oduglig människa. Vackert är att vackert ge sitt samtycke till en duglig människa. En oduglig människa var enligt Pausanias just den där tidigare nämnda ”vanliga” älskaren, som älskar kroppen mer än själen.

En sådan här människas kärlek är inte hållbar, eftersom dess källa inte är hållbar, då den älskades kropp sakta likt en blomma börjar vissna. Den som däremot älskar den andre på grund av dess karaktär, förblir enligt Pausanias trogen livet ut, för hans kärlek är hållbar.

Så vände han sig för att se på oss fnittrande ynglingar, liksom på Sokrates, vars spjuveraktiga nylle tagit en så förvriden min att vi alla brast ut i ett enormt gapskratt, varpå Pausanias tålmod slutligen upphörde och han ursinnigt viftade på sitt huvud, likt en huvudlös höna, och nu riktade sitt ord mot oss.

”Om en ung pojke låter sig erövrats för fort är det illa, för då blir tiden knapp, och det är just tiden som vanligen avslöjar hur saker förhåller sig. Enligt vår praktik finns det bara ett sätt på vilket en pojke bör ge sig åt sin älskares vilja på ett vackert sätt. Vi fördömer ju inte och anser det inte fjäskande, det slaveri till vilket älskarna underkastar sig för sina älskade pojkar. På liknande sätt godkänner vi bara ett annat frivilligt slaveri: det slaveri till vilket människan underkastar sig i letandet efter dygden. Om någon förödmjucar sig för att tjäna en annan därför att han tror att han på detta sätt kommer närmare ett deltagande i vishet eller vilken som helst annan dygd, då anser vi inte att det handlar om ett ont frivilligt slaveri eller fjäskande. Dessa två förhållningssätt, som gäller filosofin och dygden,

måste förenas om vi vill anlända till det att en pojke på ett vackert sätt skulle ge sig till sin älskare.”

Efter att ha sagt detta grävde Pausanias fram sin kuk under tunikan, och pissade på oss som hämnd för att vi härjat på hans bekostnad, och vi hurrade som om vi fått ett skitanfall med tårar i ögonen av lyckan vi kände av att ha lyckats irritera ännu en övermodig mallgroda, precis på det sätt Sokrates lärt oss. Vi tackade honom glatt, liksom hans lilla svans, och vi tackade gudarna för våra egna yttre gåvor ännu långt efter att han stolt över sin egen förträfflighet gått tillbaka till gästabudet för att åhöra och själv föra sublimes idiottal, bevarade för eftervärlden.

Och fast saken inte berörde oss på något sätt, ville även vi i kärleken se så där vackra ting, och det att hela folk och riket och deras ledare antingen höjde sig eller föll enligt mönstret av hur de själva förstod kärleken i deras liv, och framförallt, hur de behandlade sina manliga älskare. Vare sig hemliga, bortglömda eller nedtystade, för i denna värld verkade varendaste en man ha sin egen pojkälskare.

Så mindes Sokrates plötsligt, precis innan Pausanias kom, en historia som han hade tänkt berätta för oss, när han bara för en stund sen låg inne på gästabudet, om en berusad Alkibiades som sin vana trogen kom in med mycket buller och rabalder och började uppträda.

Efter att först någon minut senare ha märkt Sokrates liggande i gömman ropade han.

”Vad i all världen? Det är ju Sokrates! Du låg där i bakhåll. Du dyker alltid upp där man minst av allt förväntar sig dig. Vad gör du här? Och varför ligger du just där, i stället för bredvid Aristofanes eller någon annan som är och vill vara rolig?”

Måste du ställa till det så att du låg precis bredvid sällskapets vackraste man?”

Sokrates sade att han hade fullt upp med att hålla Alkibiades ur nacken på honom, trots att han var en sjabbig och ful gammal gubbe. Han sade till Agathon som satte bredvid honom att de skulle stå på samma sida gentemot Alkibiades.

”Min kärlek för den där mannen har visat sig bli mig ett stort besvär. Efter att jag förälskade mig i honom har jag inte fått lov att ens titta på eller tilltala någon annan vacker man, annars gör han hemska saker av svartsjuka och avundsjuka: rackar ner på mig och låter nätt och jämt bli att slå mig. Håll ett öga på honom så han bara inte hittar på något igen. Kan du försöka få en uppgörelse till stånd och försvara mig om han blir våldsam. Jag fruktar hans kärleks intensitet till döds.”

Och så berättade Sokrates varför kärleken inte är vacker, om den handlar om ägande, och berättade att Alkibiades haft följande lovtal för honom precis för en stund sen inne på gästebudet.

Alla var tysta. Sokrates bara skrattade åt sin historia och log. Precis för detta är vi här: att berätta för varandra, den ena historien mer spännande och fascinerande än den andra, om oss själva på ett sådant ställe, som i verkligheten inte existerar. Det finns bara denna stund och den lönar det sig att hålla till godo.

Precis då tog han tag i mig vid min tunika, tog mig åt sidan, och klädde av mig naken och kom på mig. I mina ljumskar kände jag intet av den gudomliga glöd som Alkibiades hade beskrivit, eller någon varats själsliga ädelhet med höga smärtpunkter svajande ovanför mitt huvud, med klara stjärnor lysande i en suddig evighet, medan den där gamla fula gubben

flåsade på mig, för att sedan säcka ihop av fröjdfull lycka bredvid mig, som en tom säck långsamt flämtande med munnen smackande.

Ännu en gång, sade han, och besteg mig igen med sitt vapen i full festprakt. Mycket annat gott och vackert kunde man säga i Sokrates ära. Han var en av oss. Rättvis och trevlig. Alltid på den vanliga människans sida gentemot de finare. Liksom nu. Han sade mig blott att jag inte skulle bry mig om dem för att de inte brydde sig om mig.

De visste inte ens mitt namn, trots att jag alltid och överallt var i hans sällskap, kanske lite som Alkibiades i Platons stora publicitetsföreläsningar, där många nödvändiga historiska vittnen alltid närvarade.

Teater. Det är vad det är. En kamp för människors sinnen. Ett rättfärdigande för den egna lyckan och det egna livet. Allt detta har sina orsaker och förklaringar i erotiken, sade Sokrates, och befalld mig att inte längre bry mig ett dugg. Det är mitt enda råd åt dig, och så höll han en kort paus, och insåg till sin förskräckelse att inte heller han någonsin frågat efter mitt namn.

Han bara mumlade någonting tyst för sig själv och kysste mig sedan passionerat på munnen. Gästabudet höll på att lida mot sitt slut, och de berusade gästerna var redan på väg, när de la märke till Sokrates liggande bredvid mig, strykande mitt huvud. Om detta talar vi sen inte, sade Eryximakos till Faidros, medan han tittade på Sokrates och mig. Så det inte uppstår sprickor i historien. Så inte hela gänget avslöjas. Så att allt går enligt det överenskomna. Låt Alkibiades och Platon sköta saken, så borde vi väl räddas och bevara våra ansikten!

Tuleeko Johanna Korhosesta uuden feministipuolueen presidenttiehdokas?

Puolueiden strateginen haukankatse on kääntynyt jo seuraaviin presidentinvaaleihin, joissa saattaa olla kolme miespuolista Niinistöä ehdolla (Sauli kokoomus, Ville vihreät ja Jussi persut).

Vasemmistolla ei ole mitään jakoa tulevissakaan presidentinvaaleissa, sillä hajallaan ja voimattomana politiikkaa sivusta seuraavalla vasemmistolla on kirvelevässä lähimuistissaan viime vaalien nöyryytys, jossa entinen maan pitkäaikainen demari-pääministeri ja eduskunnan puheenjohtaja, Paavo Lipponen, sai alle kymmen prosenttia äänistä jääden vieläpä häpeällisesti vasemmistoliiton Paavo Arhinmäen taakse.

Jos vihreät eivät aseta Pekka Haavistoa ehdokkaaksi, kisasta tulee tasaväkinen eikä Sauli Niinistön jatkokausi ole istuvan presidentin etulyöntiasemasta huolimatta kirkossa kuulutettu. Tai ei ainakaan selvää pässinlihaa suoraan ensimmäisellä kierroksella, sillä kolmannes Sauli Niinistön äänestäjistä äänesti Pekka Haaviston homoutta vastaan, ei Sauli Niinistön puolesta.

Silloin taas hyvin koulutetuista liikkuvista kaupungeissa asuvista naisäänestäjistä tulee vaalien ratkaisijat Tarja Halosen ensimmäisen presidenttikauden tapaan, jolloin 50.000 lähinnä kokoomusta äänestänyttä liikkuvaa äänestäjänäistä ratkaisivat vaalin Halosen hyväksi äänestäessään, ei Tarja Halosen puolesta, vaan etäisenä ja ylimielisenä pitämäänsä Esko Ahoa vastaan.

Niinistön valinta jatkokaudelle vaikuttaa todennäköiseltä, samoin kun mahdollisen toisen kierroksen vastaehdokas kepun Matti Vanhanen, mutta loppu riippuu monesta eri seikasta, kuten näistä kaupungeissa asuvista naisäänestäjistä, joiden kalasteluun perustettiin syksyllä uusi feministipuolue Ruotsin mallin mukaan.

Marginaalisen feministipuolueen, joka ei todennäköisesti saa koskaan edes yhtä kansanedustajaa, ainoa merkitys onkin siinä, että se vie ääniä vasemmistolta (Ruotsissa se vei vasemmistolta vaalivoiton vaikkei ylittänytkään äänikynnystä valtiopäiville).

Feministipuolue on todennäköisesti perustettu enemmän vastaiskuksi persuille, jotka vetoavat enemmän miehiin kuin naisiin ja pelkoon kuin toivoon - eräänlaiseksi pehmeiden arvojen ja suvaitsevaisuuden aatteelliseksi sateenkaarikerhoksi ja keskustelun herättäjäksi medioita varten - kuin koko maan kattavaksi poliittisesti varteenotettavaksi puolueeksi sillä tavalla

kuin Suomessa perinteisesti koko maan kattavat puolueet on järjestä ymmärretty.

Olisi siis luonnollista, että uusi puolue käyttäisi muutaman vuoden päästä kultavadilla tarjoillun koko valtakunnan kattavan (vähän samaan tapaan kuin liberaalien ehdokas Helvi Sipilä käytti vuoden 1978 kekkosvaaleissa) medianäkyvyyden hyväkseen osallistumalla omalla ehdokkaallaan presidenttikisaan.

Feministipuolueen ehdokkaan merkitys olisi silloin symbolinen, ja siihen olisi sopivin jo julkisuudessa oleva tai ollut vanha konkari, jolla olisi painavaa sanottavaa ja joka osasi hoidella menneen tullen mediat.

Paras ehdokas olisi yli puoluerajojen ääni keräävä Kokoomuksen sympaattinen ja ahkera meppi Sirpa Pietikäinen, mutta hän tuskin suostuisi irtautumaan näin dramaattisesti puolueestaan ja pettämään sen.

Tukholmassa asunut ja Suomen taidehallinnossa epäonnistunut professori Tiina Rosenborgin kirkuvanpunainen feminismi ei taas yhteistyökyvyttömyytensä takia olisi aloittelevan puolueen julkiselle imagolle hyväksi.

Entinen Vasemmistoliiton puheenjohtaja Suvi-Anne Siimes taas ei varmastikaan halua jättää kansantaloustieteilijänä nykyistä hyvää asemaansa.

Kikkelikortin aikoinaan saanut ja siitä hyvän kohun kokoon aikoinaan keittänyt demarieläkeläinen Marianne Laxenin valinta antaisi ikävän kuvan puolueesta, joka katsoisi Laxenin valinnalla kauas yhdellä silmällä, tihrustaen taaksepäin johonkin Miina Sillanpään huumorintajuttomaan menneisyyteen (saman rasittavan menneisyyden vanki on kiukunpuuskistaan

ja suvaitsemattomuudestaan tunnettu presidentti Tarja Halonen).

Tunnettu queertohtori ja Helsingin yliopiston sukupuolentutkimuksen dosentti, Antu Sorainen, joka olisi paras ehdokas, mutta siihen liian omapäinen ja älykäs, kertoo juttua siitä miten Halonen tunnetusti epäkohteliaaseen ja epäystävälliseen tapansa kävi huutamaan kovaan ääneen. ”Ajakaa toi mies pois täältä”, nähdessään maskuliinisen ja enemmän poikaa kuin tyttöä lyhyissä hiuksissaan ja katu-uskottavissa vaatteissaan näyttävää Soraista, kun he olivat kerran eksyneet eräässä tilaisuudessa samaan vessaan.

Ainoa järkeenkäypä valinta feministipuolueelle olisi avoimesti kristitty lesbo ja porvari, toimittaja Johanna Korhonen (kepu), joka tunnetaan osaavana ja ärhäkkänä omien oikeaksi katsomiensa arvojen edistäjänä vaikeissakin olosuhteissa Paavo Väyrysen tapaan.

Maineeltaan hän on lahjomaton ja sitkeä sissi - eikä ihan vähästä säikähtävä tulisieluinen oikeudenmukaisuuden puolestapuhujana, joka ei anna periksi hädän keskellä, vaan nousee voimalla vastavirtaan.

Korhosesta olisi siihen mihin juhlallisista ylisanoista huolimatta presidentti Halonen ei koskaan kyennyt eikä edes halunnut: sydänten presidentiksi ja 2010-luvun ristiriitojen runtelman ja pahoinvoivan kansakunnan yhdistäväksi moderniksi tunne- ja arvojohtajaksi.

Tässä juttusarjassa retoriikasta Korhonen edustaa sitä pluralistista, empaattista ja rakkaudentäyteistä kristillistä lähimmäisperinnettä, joka on käytännössä yhtä moni-ilmeinen ja pursuava, kuin on itse Korhosen synkretistinen luonne ja tapa

yhdistellä toimintaa käytäntöön elämässä selviytymisen ja kristillisen tarkoituksenmukaisuuden nimissä.

Hänessä on kristillisenä maallikkosaarnaajana paljon samaa voimaa, karsimaa ja evankelistan voimaa, kuin yhtä sivistyneissä, valveutuneissa ja itsensä likoon loppuun saakka antautuneissa apostoleissa Paavali ja Luukas.

Hillityn ja kohteliaan Korhosen maineen ja pörssipisteiden keruun lasketaan ”kovana jätkänä” alkaneen kesällä 1997 (HS:n kuukausiliite) paljastuksista Suomen talouspoliittista valtaa todellisuudessa käyttävästä pienestä valtiovarainministeriön virkamiesklikistä.

Näin oli Korhosen mukaan päässyt käymään siksi, että ministeriön johto oli viime vuosina yksimielisenä suosinut talouspolitiikkaa, jonka päätavoitteena oli uskottavuus niin sanottujen markkinavoimien silmissä.

Ministeriön ajattelutavan Korhonen katsoi muistuttavan monetarismiksi nimettyä talusoppia, joka korostaa rahan arvon vakautta, hidasta inflaatiota ja sitä, että taloutta ohjaavat markkinat, ei julkinen valta.

Tämän jälkeen Korhonen on ollut tasaisesti julkisuudessa milloin henkilökohtaisten, milloin taas töidensä kautta. Suuri kohu nousi, kun hänet hyllytettiin dramaattisesti työnantajalle paljastuneen lesboutensa takia Lapin Kansan päätoimittajan tehtävästä.

Siitä seurannut oikeustaistelu Alma Mediaa vastaan ja sen voittaminen uutisoitiin näkyvästi. Korhonen on ollut siitä lähtien näkyvä mielipidevaikuttaja medioissa ja kirkon sisällä, missä hän on yhdessä Helsingin piispa Irja Askolan kanssa voimakkaasti yrittänyt ajaa kirkon sisälle suvaitsevaisuutta pa-

rantamalla seksuaalivähemmistöjen kohtelua ja asemaa kirkon sisällä.

Oikeasti se tarkoittaa lähinnä kirkon sisälle pesiytynyttä lesboklikkiä ja erityisesti sen kuuman ytimen muodostavaa (Kallion seurakunta) rääväsuista parinkymmenen samanmielisen ja kirkon johtaviin virkoihin haluavan kovaäänisen telaketjulesbon, johdossaan vihaa ja hävyttömiä ilkeyksiä suustaan epäkristillisesti lietsova kirkolliskokousedustaja, eräänlainen nykyajan pahansisäinen ja itsekäs kristinuskon kuorta hävyttömästi omiin henkilökohtaisiin kieroutuneiden tarpeiden tyydyttämiseen käyttävä silmänkääntäjä ja joidenkin häntä pelkävien todistelujen mukaan jopa jonkin asteen omatekoinen noita omassa epätasapainoisessa hurjuudessaan, lestadiolaistaustainen vouhkaaja Veronica Saarela, joka dominoi kiusallisella tavalla Tuomiokirkon kryptassa järjestettäviä sateenkaarimessuja, niin ettei sinne voi mennä yksikään sellainen tervehenkinen muunmielinen, joka ei ole samaa mieltä tunnustuksellisesta lesbokristillisyydestä, tai vähintään Saarelaa kehuva ja tukeva lesbokristitty, joita Suomessa ei ole tietävästi muita kuin tuo edellä mainittu likainen Kallion seurakunnan sisällä äksyilevä tusina, joka pitää näpissään myös Tulkaa kaikki -liikkeen hel-sinkiläisiä johtopaikkoja.

Saarela joukkoineen ei ole käytännölliseen teologiaan (se helpoin aine missä opetetaan miten messukasukka puetaan päälle ja miksi) perehtyessään kuullutkaan Hesiodoksesta, joka mainitaan kirkkohistorian syventävissä opinnoissa ohimennen Lutherin eräänä innoittajana. Hän oli juuri se joka varoitti huonosta maineesta, joka oli helppo hankkia, mutta josta oli vaikea päästä eroon, sillä kaikista vaikuttavimman asemen eli

juorun avulla leviävä huono maine oli hänen mielestään kuolematon ja siinä suhteessa itsekin kuin jumala – muuttumaton ja omassa voimakkuudessaan käsittämätön, ihan kuten tälle luterilaista kirkon sisältä Ruotsin huonon esimerkin mukaan riivaamalla lesboklikille, jos he joskus tulevat tolkkuihinsa ja katuvat synnintunnossaan herraltaan mitä tuli tehtyä.

Luterilaisen kirkon sisällä oppineet ja kirkkoa hengessä johtavat, kuten Tuomas-messun ja tuomiokirkkoseurakunnan entinen pappi ja nykyinen Pitäjänmäen seurakunnan kirkkoherra Arto Antturi, joka on ollut jopa niin rohkea, että on ehdottanut anteeksipyyntöä esittämistä kristillisdemokratien entiselle puheenjohtajalle, kansanedustaja Päivi Räsäselle, joka on joutunut tämän seksistisen vallanhimon riivaamaan lesboklikin sylkykupiksi kirkon sisällä kaikkea muuta kuin Jeesuksen tarkoittaman kirkon alkuperäisen sanoman, armon ja rakkauden nimissä kuten Saarelan raivosta ja negatiivisesta energiasta paistaa läpi.

Helsingin seurakuntayhtymän entisen tiedotusjohtajan ja Kirkko ja kaupunki- lehden päätoimittajan, Seppo Simolan sanomiset siitä, että aina kun kirkkoherroja valitaan, piru hiipii kirkkoon, voisi soveltaa tähän lesboklikkiin, että aina kun kirkossa puhutaan naisista, piru hiipii tähän porukkaan, koska he haluavat puhua vain omista asioistaan ja nähdä naisen lesbona. Siksi he ovat ottaneet liian kirjaimellisesti Paavalin kehotuksen kasata hieman hiiliä vastustajansa päälle.

Luterilaisen kirkon hiljainen enemmistö on kyllästynyt koko lesboasiaan, vaikkei voi tehdä asialle mitään, sillä tekivätpä he mitä tahansa, lesboklikki Korhosen johdolla kääntäisi sen ihan varmasti heitä vastaan vuotamalla asian julkisuuteen media-

suhteidensa avulla, paisuttamalla sitä niin, ettei kiveäkään jäisi taas kääntämättä siitä sukupuolisyrjinnästä, jota tämä Korhosen johtama kirkollinen lesboklikki on nahassaan viimeiset viisikymmentä vuotta tuntenut yksin ja yhdessä.

Mutta on tästä seurannut jotain hyvääkin. Luterilaiset ovat jo alkaneet nähdä läpi lesbokommunistien uusvasemmistolaisen ”newagetyyppisen” valtausyrityksen ja erityisesti sen valtavan rynnistyksen, joka on kiihtynyt 2010-luvulla ateistien riveistä suoraan kirkon työntekijöiksi etenkin pääkaupunkiseudulla. Yliopistoon tullaan sisään lesbomarttojen nyrkkeilykerhon ja työväennäyttämöjenliiton agitaatiokurssien sekä naisasialiitto Unionin poliittisen vaikuttamisen kerhojen kautta esikuvanaan Pohjolan viimeinen uskonnollinen sekopää Pyhä Birgitta, jossa ei ollut mitään pyhää, vaan hän muistutti kylmyydessään ja tiukkuudessaan Vanhan Testamentin julmaa ja armotonta Jumalaa.

Sisälle ”miespuutteesta kroonisesti kärsivään” teologiseen tiedekuntaan pääsee käytännössä kuka haluaa taso on sen verran matalla ja hakijoita niin vähän. Sen jälkeen hankitaan nopeasti helpoimmalla mahdollisella tavalla papin paperit ja ollaan mukana aktiivisesti Setan kristillisessä ryhmässä Malkuksessa, ja sateenkarimessujen järjestämisessä ympäri maita ja mantuja niin, että niissä alkaa olla tavallisella kristityllä kohta samanlainen mitta täynnä osasto kuin aikoinaan YYA-sopimuksen pakkorakoon ajamassa maassa, kun rauhanpatsaita ja yhteisestä sotaharjoituksia Neuvostoliiton kanssa yritettiin tosissaan ajaa läpi yhteiskunnan ylimmän kerroksen aloitteessa (poliittinen pilalehti KUTKA esitteli Lenin-laatan, jonka olivat taloyhtiön onnelliset asukkaat yhdessä laittaneet isolla: ”Lenin ei onneksi

vieraillut täällä.”

Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisussa 124 (2016) ”Eri-laisista yhteisöstä elävä kirkko”, luvussa ”Kanavana toimivi-en naisten suhde institutionaaliseen uskontoon” siteerataan uskonsosiologien Paul Heelas ja Linda Woodheadin ajatusta ”subjektiivisesta käänteestä”, jossa tällaiset korkeampaa totuut-ta etsivät ihmiset jättävät elämän, jota määrittävät ulkopuolelta tulevat roolit ja velvollisuudet, ja kääntyvät kohti subjektiivista, omiin kokemuksiin keskittyvää elämäänsä. Tällöin yhteisön tai tradition sijasta tällaiselle ihmiselle tärkeäksi muodostuvat muun muassa mielen ja tietoisuuden tilat, muistot, tunteet, unet ja ruumiilliset kokemukset, ja yksilöstä tulee auktoriteetin lähde.

Tällaisille, etupäässä naisille, yhteistä on kriittisyys kirkkoa ja institutionaalista uskontoa kohtaan, koska heidän mielestään kirkko on henkistä elämää rajoittava konservatiivinen äijäyh-teistö. He pitävät kirkon toimintaa kaavamaisena ja käsityksiä vanhakantaisina suhteessa esimerkiksi lesbouteen. Siksi he ovat päättäneet vallata kirkon tavoitteenaan Suomen ensimmäinen arkkipiispa, joka olisi samaan aikaan sekä nainen että tunnus-tautuva vasemmistoliittolainen aktiiviesbo.

Luterilaisessa kirkossa tämä on jo tajuttu, ja maltillinen enemmistö alkaa saada tarpeekseen tästä kirkon sisällä mella-tavasta pienestä, mutta äänekkästä lesbolaumasta, joka hallit-see täysin suvereenisti Korhosen johdolla julkista keskustelua tasa-arvoisesta avioliitosta käytävää ”juupaseipäskeskustelua”, ihan kuin maailmassa ei muita ongelmia olisikaan kuin Ilmari Kiannon Punaisen viivan hurjan agitaattori Puntarpään hen-gessä riehuminen ja räkättäminen syyllistämällä siinä sivussa

kaikki ne, jotka eivät halua joka päivä kuulla onnenautuutta lesbolaisesta kirkkoviikimisestä julistavien telaketjulesbojen korvia raastavaa riekuntaa.

Tulkaa kaikki liike ei ole mikään yhtenäinen ryhmä. Esi-merkiksi miehet ja homot ovat siellä yhtä pieni vähemmistö kuin pisara vettä Itämeressä. Liikkeen kotisivuilta voi lukea jo kyllästymistä siihen saivarteluun, jota hallitseva lesboklikki käyttää mm. niitä kohtaan, jotka eivät osaa ulkoa kaikki lesbolaisuuden nykysuuntauksia.

Juhani Ketonen kirjoittaa tästä: ”Tässä häiritsi lähinnä heti oltiin vauhkoilemassa jos ei muista jotain termiä oikein. Muistan vielä ajan kun puhuttiin vain seksuaalisesta suuntautumisesta ja sukupuolivähemmistöistä. Nykyään pitää perään liittää kaikki litaniat.”

Tero Hokkasen mielestä taas Tulkaa Kaikki -liike pelaa kovaa peliä eikä siinä pelissä ei merkitse mikään muu mitään, kuin vain se, että saadaan Kirkko alistettua Jumalan mukaan Jumalan tahdon vastaiseen menoon: ”Kuriositeettina kuitenkin huomauttaisin kirkkolain 1§:n sisällöstä ja sen viittauksista Raamattuun ja tunnustuskirjoihin. Tunnustuskirjat joka tapauksessa ovat aviopuolisoiden sukupuolten suhteen yksiselitteiset. Kuinka on mahdollista, että kirkon virassa oleva pastori julkisesti ajaa kirkkoon sen tunnustuksen vastaista oppia. Eikö pappislupauksella ole mitään merkitystä julkilausuman antajalle, eikö se häntä koskekaan?”

Tulkaa kaikki liikkeen hengellisen johtajan, teologian tohtori ja dosentti Vesa Hirvosen mukaan luterilaisen teologian mukaan ei ole olemassa kirkollista avioliittoa. On vain valtiollinen avioliitto, jota esivalta säätelee. Kirkko voi arvostella valtiollista

avioliittoa, mutta se ei voi siitä päättää. Kirkkojärjestyksessä ja kirkkolaisissa nojataan luterilaisen teologian mukaisesti avioliiton määrittelyyn yleisessä laissa.

”Samaa sukupuolta olevien avioliitot ovat laillisia avioliittoa 1.3.17 lukien. Jos kirkko kohtelee niitä muina kuin avioliittoina, se rikkoo lakia. Entä kirkollinen vihkiminen. Kirkon ei ole lain mukaan pakko vihkiä kaikkia pareja, vaan se voi asettaa vihkimiselle rajoituksia. Kirkkojärjestyksen mukaan kirkon jäsenelle kuuluu oikeus solmia kirkollinen avioliitto: ”Kirkon jäsenellä on oikeus päästä osalliseksi kirkon pyhistä toimituksista ja seurakunnan tarjoamista muista eduista kirkkolain ja kirkkojärjestyksen säännösten mukaisesti.” (KJ 1, 4§) Kirkkojärjestys myös toteaa, että ”kirkon jäsenen tulee solmia avioliittonsa säädetyllä tavalla”. (KJ 1, 5§).”

Korhonen ei tähän ryhmään ehkä (?) suoranaisesti kuulu, vaikka kerääkin ovelasti kirkolliskokousedustajana ja julkilesbona itselleen irtopisteitä näpäköillä ulostuloillaan ystävänsä, piispa Irja Askola käsipuoleltaan, kepulaisuutensa ja älyllisen oivaltavuutensa takia. Mutta kaikki eivät ole ihan samaa mieltä.

Korhosen on nähty sen verran useaan luikahtavan sisään teologisen tiedekunnan tiloihin Helsingin yliopistossa, että kuiskuttelut ovat lisääntyneet mahdollisesta teologian alaan kuuluvasta väitöskirjatyöstä, joka ei liity kirkkolauluun vaan dogmatiikkaan, ja joka pätevöittäisi tulevaisuutta varten hänet, sitten kun sen aika tulee ja se on jo kuulemma tuulenhalkojana toimineen samanhenkisen, mutta kaapissa turvallisuussyistä olevan sisar -Askolan toimesta lähellä, Suomen ensimmäisenä naisena ja julkilesbona arkkipiispan vaatimaan virkaan.

Ehkä siksi, että Korhonen ei kuulemma liiemmin viihdy

idioottien- paitsi kotoisten kepulaisten, mutta se ei ole hänen syytään, sillä hän on syntynyt sellaiseksi - joukoissa, missä tyhmyys tiivistyy tappavaksi syyttelyksi ja eripuraksi, kuten aikalaistodistajat ovat kertoneet likaisen tusinan kokouksissa tapahtuvan valitettavan usein, varsinkin silloin kun toisistaan mittaa ottava isojen ja karvaisten tätien lauma intoutuu vihaisina tukkanuottasille keskenään jostain avoinna olevasta kirkollisesta luottamuspaikasta, joka on korvamerkitty lesbokristityille kirkolliskokouksen paikkamäärän mukaan.

Kristillinen puhe ja sanoma eivät väritä näitä muuten värikkäitä Suomen evankelisen kirkon ns. likaisen tusinan kokouksia kuin nimeksi. Ja se on suurin syy, miksi Korhonen ei niissä liiemmin viihdy, sillä hänelle, vaikka kristilliseen retoriikkaan liittyikin älyllinen ristiriita, Jeesuksen ymmärtävän armon levittäminen on tärkeä elämäntehtävä, joka se ajaa senkin tosiasian ohitse, ettei kristillisiä tekstejä ja piirejä seurattessa aina usko olevansa tekemisissä henkisesti terveiden ja älyllisten ihmisten kanssa.

Yhtäältä Korhonen tosikristittynä, toisin kuin likaisen tusinan eripuraiset ja testosteronia uhkuvat julmat ja rumanhäijyt amatsonit, etsii jumalastaan sovintoa ja itselleen sitä kautta mielenrauhaa ja aikaa olla kahden itsensä ja luojojensa kanssa hiljentyen ja syventyen hartaana hämääntynyttä sielua virvoittavan Herran sanan äärellä.

Toisaalta häntä repii eteenpäin ihmisten eteen Jeesuksen kutsu pelastaa hänen seuraajakseen muita yhtä avuttomia ja kärsiviä ja kadotettuja sieluja, (jonka likainen tusina on ymmärtänyt kirkon oppien vastaisesti niin, että he ovat perustaneet kirkon sisälle oman lahkonsa ja muodostaneet siitä pal-

vonnan kohteeksi lesbolaista nais-jumaluutta julistavan kultin) jotta maailma pelastuisi ja muuttuisi hyväksi paikaksi kaikille elää, sillä kristilliseen sananjulistamiseen kuuluu myös vahva vaikuttamisen tarve ja halu omassa ympäristössään evankelioiden ja pyhää sanaa kadotetuille levittäen sielujen pelastukseksi.

Augustinuksen tavoin Korhonen osaa rakentaa yhteistyön ja sovinnon kristillistä siltaa puhujan ja kuulijan välille väliin kovistakin asioista tiukasti, mutta samalla ymmärtävällä naamalla puhuen, jotta puhuja ja kuulija kokisi kuuluvansa yhteen ja samaan parantavaan henkeen.

Keskustapuolueen jäsenkirjan omaavasta Korhosesta feministipuolue saisi itselleen sanavalmiin ja näkyvän presidenttiehdokkaan, jonka mediaseksikkyyys sataisi varmasti seuraavissa vaaleissa puolueen laariin kaupungissa asuvien naisten ääniä. Juuri näiden samojen keskiluokan ”sarisairaanhoitajien” ääni, joita kaikki puolueet yrittävät kilvan kosiskella erilaisin tempuin aina vaalien alla.

Kepun jäsenyuskään ei olisi este Korhoselle, joka ei ole kunnianhimoisena oululaistyttönä saanut ulosmitattua julkisuudesta ulos vielä sitä tuotosta, johon on koko elämänsä innokkaasti panostanut. Kepun jäsenenä tähtäimessään korkeammat taivaat, hän voisi tehdä ”ahti.m.saloset” menettämättä siinä mitään muuta kuin puoluejäsenyyden. Vuoden 1978 presidentinvaalissa Ahti M. Salonen asettui Suomen Perustuslaillisen Kansanpuolueen presidenttiehdokkaaksi ja tämän vuoksi hänet erotettiin SDP:stä. Vaaleissa Salonen sai 6 valitsijamiestä.

Korhonen on paitsi suositussa Ruben Stillerin vetämässä Pressiklubissa (joka minusta on ehdottomasti vuoden turhake 2016 ja pitäisi ”hyvän sään nimissä” lopettaa ajoissa) harjoi-

tellut julkisuudessa mielipiteenmuokkaajana paistattelua, niin myös kirjoittanut kaksi julkisesta keskustelusta kertovaa kirjaa ”Kymmenen polkua populismiin”- pamfletin vuodelta 2013. Ja sille jatkona tänä vuonna ilmestyneen ”Mikä niitä riivaa?” – vastauskirjan mm. aiemmin ilmoille heittämiinsä avoimiin kysymyksiinsä siitä miten maan hiljaisten enemmistö makaa rähmällään vihapuheen lamaannuttamana.

Kymmenen polkua populismiin -kirjansa hän aloittaa kertomalla miten hän kuunteli eräänä aamuna radiosta Timo Soinin ja Carl Haglundin välistä keskustelua. Tämä varttitunnin keskustelu oli kuitenkin liikaa Korhoselle, sillä siinä tiivistyi hänen mielestään nykyajan poliittisen pelikentän keskeiset tekijät: ”Meluisa, riemukkaasti ja rehvakkaasti pelaava populistipoliitikko, kohteliaan vaimea perinteinen poliitikko ja syrjässä katsova, itseään neutraalina pitävä, mutta hieman avuttoman vaikutelman antava toimittaja.”

Populismilla Korhonen sanoo kirjassa tarkoittavansa sellaista politiikan teon tapaa, jossa asiat pelkistetään ja yksinkertaisiksi vastakkainasetteluiksi ja jossa puhuja vetoaa kuulijan itsekkyyteen mieluummin kuin tämän yhteisvastuuseen.

Korhonen ihmettelee läpi koko ohuen pamfletin, miten maasta, joka on vuosisatoja kasvatettu enemmänkin kohteliaaseen vaikenemiseen kuin äänekkääseen mielipiteen ilmaisuun, tuli lyhyessä ajassa raivoisan nettikeskustelujen luvattu maa.

Uudessa kirjassaan ”Mikä niitä riivaa?”, hän vastaa näihin itsensä esittämiin kysymyksiin itselleen, ja tekee vuodesta 2013 saakka keräämistään esimerkeistä ja kokemuksista eräänlaisen synteesin ja loppupäätelmän Georg Lakoffin ajatuksien innoittamana.

Korhonen pohtii kirjassaan mm. sitä miksi faktoille ei tunnu olevan suurtakaan väliä nykyisin vallitsevassa ”kireänkirjavassa” keskusteluilmapiiirissä, mikä ei hänen mukaansa rohkaise kehtään tekemään tarkempaa analyysia: ”Mistä tämä kaikki sitten oikein johtuu? Miksi tunne peittää faktat hillittömän raivon syöksähtäessä tulivuorenpurkauksen lailla esiin peittäen ikävällä harmaalla raskaudellaan kaiken ympärillämme?”

Siihen Korhonen etsii vastauksia peilaamalla kirjallaan ympärillään olevaa turvatonta, pahaa ja vaarallista maailmaa kristityn silmin. Rivien välistä voi aistia myös miten Korhoselle hyvyys on arkista ja tavallista ja sitä on hänen maailmassaan paljon.

Yllättävää on kuitenkin se, että se tärkein asia, mistä hän ei puhu tai mitä hän ei tutki pintaa syvemältä, on juuri se punaniskainen heteropimeyden kylmä ydin, mikä vaanii häntä kaikkialla töykeytenä ja armottomuutena, mitä voisi kuvata sanalla ”Arkipäivän päällekyvä hullu fasismi.”

Korhosen puolustukseksi tässä myöhäisestä ”buddha -heräämisessä” voi sanoa, että aiemmin luultiin ettei näitä Klu Klux-Klaniin verrattavia poliittista painoarvoa saavuttaneita moraalittomia ääriliikkeitä juuri enää ole, tai ettei niillä olisi merkitystä, eikä niitä oteta vakavasti, että ne jäävät ääri-ilmioiksi jaksuen vähän aikaa huvittaa ja kiinnostaa erilaisuudellaan jatkuvasti uusia muoti-ilmioita politiikasta hakevia liikkuvia ja/ tai alempien luokkien levottomia ja tyytymättömiä äänestäjiä.

Näiden liikkeiden elinkaari on ollut kuitenkin huolestuttavan pitkä, vaikka niillä on taakkanaan huono maine, ja ne sortuvat usein mauttomuuksiin paljastuen aina lopulta muuttaman hullun sekopäisen yksityisajattelijan hurmahenkiseksi

ristiretkeksi vapaata ajattelua ja toimintaa vastaan, mistä ei voi kasvaa muita kuin näitä miehisen despootin vihakasvoja ja jättimäisiä urheilijakusipäitä, ikuisia koulukiusaajia valmiina astumaan aina kun mahdollista homojen varpaille, ihan kuin esimerkiksi USA:n Republikaanien homovastainen, ja homoja jo lapsesta saakka kiusannut entinen presidenttiehdokas Mitt Romney, vain sen takia että muut vähemmistöt pysyisivät myös pelokkaina ja nöyrinä näille mahtailijoille, jotka käytöksellään viestittävät harhaanjohtavasti edustavansa yhteisen hyvän eteen valjastettua kuria ja erehtymätöntä jumalallista ilmoitusta toimia ihmisten parhaaksi maanpäällä.

Tällainen heikompien kiusaamisideologia, mikä ilmenee erilaisten vähemmistöjen selässään ruoskaniskuina kokema ”päättymätön Orlando”, elää julmurien sisällä salakavalasti uinuen, mistä se on aina tietyn kyllästymispisteen jälkeen helppo herättää eloon milloin minkäkin vihapuheen siivittämänä, sillä se saa voimansa heidän persoonissaan voimakkaasti kuuluvista pimeistä puolistaan, eläen kollektiivisena jätteenä ihmiskunnan tiedostamattomalla tasolla paljon sitkeämmin kuin hyvään pyrkivä idealismi, sillä se antaa erilaisille ihmisille kanavan purkaa katkeruuttaan ja vihaansa, ilman että he sitä itse edes ymmärtävät tai osaisivat eritellä älyllisesti, tai että kukaan puuttuisi siihen, sillä heidän maailmansa perustuu väkivaltaisille alistumissuhteille missä vahvempi aina loppupelissä nöyryyttää heikompaansa alistamalla heidät omien sääntöjensä ja totuuksiensa alle kitumaan ja kärsimään.

Erilaiseksi itsensä tuntevien tietoisuus lähtee oman elämän kipupisteiden tunnistamisesta. Siksi olisikin fiksumpaa puhua kovien faktojen sijasta asenteista ja tunteista; ne näet toimivat

paljon monimutkaisemmin ja epämääräisemmin kuin suoraan etenevät umpimieliset yhden totuuden ideologiat. Juuri näistä asioista Korhonen puhuu uudessa kirjassaan - mutta entä kun heterokiusaaminen on yleistä huvia?

Siitä hän ei hiisku sanaakaan, sillä se menee kristillisen retoriikan hellimien säällisyysääntöjen sille puolelle, mikä koetaan perinteisen kristillisen retoriikan piirissä rienaamiseksi ja ikävällä tavalla häiritsevän jumalan sanomaa ja ihmisille antamaa tehtävän kunniallista suorittamista maanpäällä.

Augustinus tarkoittaa juuri tätä, kun hän väittää että esittämisen pohjalla olevan sanan ja esittämisen muodon tulee vastata toisiaan. Olla yhtä, koska sana ei ole koskaan tyhjä eikä se voi tulla lihaksi, jos se esitetään sille epäkunnioittavissa raameissa.

Erasmus Rotterdamilaisen hyvästä ystävystä, Marthin Lutherista, lähtien kristillisen retoriikan sanoma muuttui ytimekkääksi ja sitä puhuttiin kielellä, joka oli ymmärrettävää, eikä niin kuin katoliset aiemmin – latinaksi, jota ymmärsivät vain harvat oppineet.

1600-luvulta lähtien kristillinen retoriikkaa ei ole rajoittanut ajattelua, vaan on lähestynyt nykypäivään tultaessa humaania yhteiskuntaetiikkaa, myös Suomessa, missä vanhoillisen kirkon piirissä erilaiset pyritään aina tavalla tai toisella julistamaan osattomaksi yleisestä kristillisestä hyvästä, onnesta, hyväksynnästä ja rakkaudesta erilaisiin syihin vedoten.

Homot ja lesbot on eristetty kristillisistä heterokaveriporukoista ainakin kuuluisan ”tango- ja taantumusrajan” jälkeen Kehä III: sen ulkopuolella. Liian monet on ajettu myös kirkon sisällä tai uskovaisten syrjiminä itsemurhiin, itsesääliksi juopoiksi, tai ympäristöään terrorisoiviksi kiiluväsilmäisiksi

kostajiksi potkimalla heidät työpaikoistaan milloin minkäkin syyn nojalla, kun homous tai lesbous on paljastunut johdolle, kuten vertaansa vaille suomalaisessa työpaikkakiusaamisessa hakenut Johanna Korhosen törkeä työsyryjminen - ja sen mitä sen jälkeen naurettava julkinen peittelyoperaatio on julkisuudessa rakenteellisesta heterokiusaamisesta paljastanut.

Korhonen on saanut itse läpikäydä kaapista ulostulonsa jälkeen julkisen helvetin, ja tietää mitä grillaaminen yhdessä ja erikseen voi pahimmillaan olla kirkon ja uskovaisten piirissä. Ja jos todellisia syitä mustamaalaamiseen ja karkottamiseen muiden silmistä ei ole ne kyllä keksitään kädenkäänteessä vanhasta muistista.

Tässä on Korhosen suuri merkitys tätimäisesti lässyttävälle suvaitsevaisuuskeskustelulle (ihan kuin Pirjo Auvinen televisiossa tai Kymen sanomien Päivi Taussi kolumneissaan). Hän on elävä marttyyri keskuudessamme, joka kärsii yhä tietäessään omakohtaisesti miten homo tai lesbo voidaan edelleen joko painostaa eroamaan itse tai erottaa tarkentamatta erottamisen syytä.

Irtisanottu muuttuu vain kaikkien kiusaamaksi ja sitten hylkäämäksi eräänlaiseksi epähenkilöksi, heittopussiksi, jota voidaan kohdella miltei miten vain. Työnpaikan menettävä homo tai lesbo menettää vähitellen uskonsa rippeetkin yhteiskunnan oikeudenmukaisuuteen.

Ja se kun toteaa kaikilla tasoillaan, että asia ei anna aihetta toimenpiteisiin, kuten Alma Media yritti Korhosen tapauksessa, missä tyypillinen kafkalainen paradoksi näytti toteutuneen ikävällä tavalla. Franz Kafka kertoo kuuluisimmassa romaanissaan oikeudenkäynnistä, jossa syyttäjä ja syytetty, herra K, eivät

tiedä, mistä rikoksesta on kysymys.

Syytetyn kohtaloksi koituva kovin mahdollinen tuomio langetetaan siitä huolimatta. Hänen viimeinen kysymyksensä koskee sitä korkeaa tuomioistuinta, jonka eteen hän ei ollut koskaan päässyt.

Mikä tämä Kafkan peräänkuuluttama korkea tuomioistuin sitten on? Sen perimmäinen olemus piilee ihmisen sisäisessä maailmassa. Joudumme sen kanssa tekemisiin lakkaamatta: jotta suoriutuisimme omatuntomme lahjomattomista vaatimuksista turvaudumme itsepetokseen. Näin etenkin yhteisön paineen edessä, olemmehan kaikista laumaeläimistä ryhmäuskollisin. Alistumme refleksinomaisesti, kuin Pavlovin koirat valtaa tiukasti kuristusotteessa pitävien heterojullien edessä.

Harvoilla homoilla tai lesboilla on todellisuudessa Korhosen pokkaa ja kerran vuodessa bailattavista yhden päivän prideistä huolimatta voimaa seisoa pystypäin tällaista heteroväkivaltaa vastaan omilla jaloillaan. Rehellisyydestä voi joutua maksamaan Korhosen tapaan kohtuuttoman kovan hinnan elämäänsä, vaikka sen pitäisi olla koko yhteiselämän perusta.

Korhosen tapauksessa julkisuudella voi olla myös kääntöpuolensa. Ihan varma ei voi olla kun julkisuuden tekemisen asiantuntija ja sanakäytön mestari ”asettaa itsensä framille” muiden arvioitavaksi, kuinka paljon kyseessä on ammattimaisesti brändäämistä myönteisen julkisen imagon tavoittamiseksi ja mihin tarkoitukseen?

Kuuluuko esimerkiksi ahkera kirkossa käyvä uskovainen ja kirkkokuorolainen tähän samaan sapluunaan? Entä kauniit ja ylevät sanat, joita Korhonen viljelee imelän ahkerasti kristillisen retoriikan tekopyhän perinteen mukaisesti? Ovatko ne

samassa suhteessa hänen arjessa tekemien pienten ja näkymättömien tekojen kanssa, silloin kun silmä välttää?

Joka tapauksessa kristillisen retoriikan kiitos kuuluu Johanna Korhoselle, joka ei ole turhaan julkisuudessa huolissaan ympärillään tapahtuvista kauheuksista ja vääryyksistä -juuri näin aloittavat matkansa monet muutkin kunnianhimoiset poikkeusyksilöt presidentillisiin sfääreihin.

Juuri näin teki todennäköisesti myös Korhosenkin jonkinlaisena poliittisena esikuvana oleva humanistikristitty ja edistykseellinen musta Yhdysvaltojen presidentti Barack Obama, jonka senaattorikaudella 2006 julkaisema teos: ”Rohkeus toivoa -ajatuksia amerikkalaisen unelman pelastamiseksi”, käy hyvin käytännön esimerkiksi Korhosen kirjan lisäksi siitä miten humaani ja edistykseellinen kristillinen retoriikka voi rohkaista ihmisiä hyväksi katsomiensa yhteiskunnallisten uudistusten puolesta, löytäen teoilleen perustan silti Raamatusta.

Siksi ei olekaan ollut yhtään hämmentävää seurata miten Obama kävi yhdessä homojen kanssa kamppailua heidän yhteiskunnallisen tasavertaisuutensa ja täyspäisten demokraattisten oikeuksiensa toteutumisen puolesta viimeisenä umpimielisen vanhoilliskristillisyyden saastuttamana linnakkeena tiedetyssä maassa, juhlistamalla konservatiivisten ja heteroperhearvojen nimeen vannovien lahkolaisten äärikristittyjen suureksi mieliharmiksi avoimesti kesäkuuta ”amerikkalaisten Pridekuuna”.

Juuri siksi olisi myös perin juurin ihmeellistä, jos nyt jonkinlaiseksi moderniksi suomalaiseksi sukupuolten ja seksuaalisten vähemmistöjen ”Jeanne d’Arc”- hahmoksi muodostunut Korhonen jättäisi käyttämättä harvinaisen tuhannen taalan paikansa eikä ulosmittaisi maksimaalisesti tulevaisuudessa tai sitä seuraava-

vissa presidentinvaaleissa kaikkea sitä mihin on koko elämänsä panostanut ”Mikä niitä riivaa?” - kirjan sanoin:

”Tapahtumankulku on hieno esimerkki siitä, miten arvopohjainen, kertojan omaa kieltä käyttävä vaihtoehtoinen tarina nousee aiemman Ainoan Totuuden rinnalle ja sitten sen ohi. Kielellä on voimaa, sanoilla on merkitystä.”

Korhosen suurin ongelma saattaa olla vanhanaikaiset (maailma on niin erilainen kaksikymppisen silmin huomenna kuin tänään viisikymppisen silmin eli TULEVAISUUDEN EPÄ-VARMAT TEKIJÄT!) eli se, että hän luottaa liiaksi omaan ja itse tarkoin rakentamaansa erinomaisuutensa, julkiseen asemaansa keskustelijana ja sanoihin, joiden hän uskoo olevan samalla sekä avain että portti siihen uuteen retoriseen todellisuuteen, johon hän niin kovasti haluaisi itsekkin yhtenä sen johtotähdistä kuulua, eräänlaiseen onnelliseen ja päättymättömään satuun nimeltään kristillinen ykseys ja onni.

Mutta kuka ja millainen on hänen puolionsa, tämä viisas, suurisydäminen ja hymykuopikas rouvansa Pirkko Kotila (vas.), joka jaksaa aina keskustella Korhosen mukaan hänen kanssaan?

Tällä asialla saattaa olla merkitystä siihen, lähteekö Korhonen presidenttiehdokkaaksi sitten, jos, ja kun sen aika sopivasti tulee aikanaan eteen, sillä puolue-uskollisen Korhosen tähtäimessä saattaa olla vasta ”vaalit ohi Niinistön”, eli pitkällä tulevaisuudessa - aikana, jolloin Kepukin alkaa olla se 60-luvulla Maalaisliitosta Keskustapuolueeksi (nyt Suomen Keskusta) muuttunut, aidosti moderni eli suvaitsevainen ja eteenpäin katsovana kaupunkilaisten puolueena kypsempi sietämään omilla johtopaikoillaan myös omia seksuaalivähemmistöjään

- kansanedustaja Markku Rossi ja kirkolliskokousedustaja Johanna Korhonen ovat olleet hyvä sateenkaarialku kaupunkeihin valuvalle maaseutuväestölle, mutta eivät vielä riittävästi eväät veret seisauttavaan vaalivoittoon näistä kasvavista ja tulevaisuudessa ehkä ratkaisevista äänistä.

Ja kun julkilesbo Johanna Korhonen valitaan seuraavaksi arkkipiispaksi joskus, pienentyneen kirkon musiikkielämä uudistuu kertaheitolla, niin että Suomen ensimmäisen ”naispaavin” virkaanastujaisissa kuullaan virren 345 sijaan Pedro Almodovarin ”Puhu Hänelle (2002)”- elokuvasta tuttu ”Cu-cu-rru-cu-cu”- laulu yhtyneiden pohjoismaisten lesbopiispojien kuoron uustulkintana sosiaalikiristillisen ekumenian hengessä.

Ja kaikki tämä siksi, että kerran rakastuttuaan vaimoonsa, Johanna Korhonen tajusi erottuvansa muista kepulaisista a. siksi, että asui metropolissa. b. siksi, että rakasti naisena naista ja se tärkein: c. siksi, ettei ollut mikään kömpelö hupakko, jolla olisi ollut vetelän nuudelin karisma.

Mikä sitten yhdistää kaikkia näitä julkisuudessa paistattelevia poliitiikkoja? Sama mikä kaikkia muitakin poliitiikkoja ja Rooman ensimmäisestä keisarista Augustuksesta lähtien: halu päästä valtaan valheiden, petosten ja tehokkaan propagandan avulla. Siitä miten tehokkaasti propaganda toimii totuuden jälkeisessä ajassa on kirjoittanut kirjan Yalen yliopiston filosofian professori Jason Stanley ”How Propaganda Works (2016 Princeton University Press)”-kirjassaan, minkä The Timesissa 26.12.2016 olleen Michiko Kakutanin arvostelun voitte lukea sivulta 521 (myös suomeksi löytyy aiheesta hyvä kirja professori Jukka Paastelan ”Valhe ja poliitiikka – tutkimus hyveestä ja valheesta poliitikassa (1995 Gaudeamus)”).

Jag tar den sista klunken av min vinlägel

På vägen hit till öst såg jag på himlen ett underligt fenomen. Ett knöligt moln med underlig färg gjorde tricks på himlen utan att bry sig om andra moln och deras regelbundna rörelser, som om det avsiktligt ville irritera och reta de andra molnen.

Det gick löst här och där över de andra molnen som lugnt och trögt fortsatte sin resa, det attackerade med plötsliga stormningar de andra tills de söndrades och sögs upp så deras rytm och form beblandades.

Bleknande dem med sin egen mörka smutsiga färg, så de började se ut som klumpar av säckväv, och dykande ut ur den villervalla det åstadkommit, som en likadan obestämbarhet,

fortsättande denna lek om och om igen, tills himmelns grymma, hårdkokta och otåliga herre vaknade ur sin dagsömn, och fick nog av detta spel, och satte åskan och blixten att hoppa jämfota på molnen, så de alla splittrades av rädsla, vart och ett åt sitt håll, så vi här nere skulle ha nånting att tänka och titta på, när vi funderar på vad vårt livs öde här på jorden sist och slutligen är, och hur himmeln påverkar det.

Jag säger huj åt sånt kacklande och vänder min rygg. Regnet har vätt min sovplats och jag har kallt. Jag tar den sista klunken av min vinlägel. Kanske solen skiner i morgon. Kanske inte. Det spelar ingen roll. Jag fortsätter min resa. Kanske jag på vägen ser en trevlig pojke som vill dela följande natt med mig. Kanske. Kanske han har med sig en kopp ris och en flaska brännvin. Kanske. Kanske inte! Vem vet? Det kan bara det härjande molnet veta!

Det härjande molnet Kyoon, var ett av diktnamnen som användes av en känd munk Ikkyu (1394-1481). Han var en okonventionell och oförskämd person, som var intresserad av zens läror, templens och munkarnas sedefördärv och böghärlens glädje.

Från en rebellisk och motsägelsefull munk utvecklades en hjälte som levde hos det vanliga folket genom mun till mun, en hjälte som var rättfram och en listig auktoritetsutmanare. Alltid på de svagas sida, försvarande de förtryckta. Enligt Ikkyu var människan utrustad med lika djärv dumhet som tjurar, hästar, och andra bestar.

Poesin var enligt honom ursprungligen uppfunnen i helvetet: ”purt lidande, fåfänga, skenhelighet, envishet. Och hur framstående nådde dessa djävlar inte sina mål”, åh, milda mak-

ter sa han. För honom var goda dikter dyra skatter; ”Orden och verserna skrämde människor. Men godkänner Undervärldens furste skickliga dikter? Hans järnstav är skrämmande! Och djävulens ögonglober! I hans inre öppnar sig helvetet: smärtan av oändlig kunskap och varseblivning.

Stäppens löpeld slocknar aldrig: när vårvinden blåser, växer gräset på nytt.” Och han yrade: ”Utan början eller slut, sådant är mitt sinne, när inte buddhanatur. Sådant är det ursprungliga sinnet för att bli en buddha. Att från början vara buddha, är att vanföreställa buddha.

Alla levande varelsers sinne är från början på villovägar. ” Vilken av Linchs elever ärvde den rätta läran: tre dunkla, tre viktiga är i den Blinda åsnans hydda. Månen kommer till Drömmarnas kammare för att träffa en gammal munk; varje natt kelar de först med varandra och sen dricker de huvudet fullt. Ärvde nån av Linchs elever den rätta läran?

Presentera för en ung pojke en konstnär, en kruka grumligt vin föder tusen dikter, skratta åt dig själv, Zen-munkarna vet ingenting om zen. Jag bodde tio dagar i ett värdshus, mitt sinne fick inte ro, den röda tråden som förbinder min fots sinnen med världen är för lång. Om du har ärende åt mig, leta upp mig på fisktorg, krogar och bordeller.”

Det härjande molnet skrev hur Drömmarnas kammare firade O – Akos återkomst till templet. En tre dagars åtskillnad kändes för honom som en evighet. Hsiangströmmens tårars regn blötlade hans kåpas krage: ”Månen bakom tallarnas grenar och Drömmarnas kammare bakom skynken, vi uppdiktar på tumanhand sånger i en bergshydda i nattens hjärta. Och hur O – Ako sen badar. Hur kan du göra så där, alla ser din nakna

kropp: ditt ansikte som en blomma, grönsvarta ögonbryn – du tvättar din hud ren från världens röda damm. Den gamla munken badar också, och efter det känner han sig som en före detta kejsare på vårutfärd till varma källor.”

Sen blir han uttråkad av pojk kärlek: ”Till Nanbooterna: jag har fått nog av pojk kärlek, nu vill jag ha en kvinna; på en smal gata i Tzuming går hjärtat vilse. Zen är lätt att förklara bara man håller käften – hur som helst: jag smeker, älskar och sjunger. Jag säger huj åt sånt kacklande och vänder min rygg. Kanske solen skiner i morgon. Kanske inte. Det spelar ingen roll. Jag fortsätter min resa. Kanske jag på vägen ser en trevlig pojke som vill dela följande natt med mig. Kanske. Kanske han har med sig en kopp ris och en flaska brännvin. Kanske. Kanske inte! Vem vet?

Guggenheimin vastustajat ja Tarmo Kunnas

Helsinkiin nousevaksi suunniteltu Guggenheimin uusi taidemuseo olisi täydentänyt hienoa työtä tekevää yksityistä Didrichsenin taidemuseota, ja olisi ollut lajissaan innostava kädenojennus sellaiselle uudelle ja yksityiseen rahaan pohjautuvalle kulttuuripolitiikalle, jota eduskuntavaalien alla 2007 hahmotteli profetallisesti silloinen Kokoomuksen helsinkiläinen eduskuntavaaliehdokas ja Helsinki Missionin johtaja, Olli Valtonen, hahmotellessaan uudenlaista kulttuuripolitiikka vaatimuksellaan verovähennysoikeudesta taiteen tukijoille.

Taiteen ystävien ja Guggenheimia Helsinkiin odottavien on

ollut ikävä seurata miten julkisuudessa hieno hanke on saatu näyttämään epäilyttävältä rahastusyritykseltä vihervasemmiston, persujen, ja ehkä hieman yllättäen myös RKP:n helsinkiläisten kärkinimien ja vaikuttajien, kuten Jörn Donnerin taholta, jotka panivat tiukasti hanttiin koko ajan omassa mediasirkkuksessaan Guggenheimin museohankkeelle, taistellen keskenkasvuisen pojan, oikeastaan lapsen fantasiaoihin verrattavalla retoriikalla, hallituksessa kokoomuksen kanssa siitä voiko Guggenheim-museota tukea valtion rahoista.

Suomalaisen kulttuurin tukijärjestelmä on kuin vanhan ajan Neuvostoliitosta. Kukaan ei tunnu välittävän sitä, vaikka kun laki ja käytännöt ovat huonoja, ne pitäisi muuttaa paremmiksi. Tästä ummehtuneesta ilmapiiristä kirjoitin jo vuonna 1997 ilmestyneessä Otavan Pienessä kulttuurikirjassa - juhlateos suomalaiselle kulttuurille, jossa analysoitiin koko paksun kirjan verran Kulttuurin ja luovuuden KEPPI – erityisprojektia.

”Uusi osaaminen on tavatonta – jopa kulttuurin monenkirjavassa tilkkutäkissä, jossa sohiminen ja ristikkäispistokset ovat enemmänkin sääntö kuin poikkeus. Jokainen sukupolvi luo oman kulttuurinsa ja sääntönsä, jotka rituaaleiksi muuttuneina vahvistavat muistoja ja luovat menneisyydelle elintilaa huomisessa. Siksi ei olekaan ihme, että hallintohumanistit ovat huolissaan huomisen näkijöistä ja tekijöistä. Tuohon aikaan maassa oli tapa tehdä kulttuuriohjelmiä. Tätienergialla toimiva maakunnallinen ylipolitisoitu kulttuurihallinto määritteli ahtaasti, mitä taide oli ja mikä oli alueellisen poliittisen tasapainon kannalta järkevä rahareikä hukuttaa valtion rahoja. Niukkuutta jaettiin samaan aikaan, kun jo kyntensä tylsistytäneet paperitiikerit saivat rahoitusta alueellisen tai poliitti-

sen kriteerin nimissä. Etabloituneet taideinstituutiot jättävät massiivisten fasadiensa varjoon pienet yritelmät ja ideat. Uusi osaaminen elää kuitenkin nuorissa unissa. Kun Suomi putosi puusta, pöytä siivottiin kissalla, joka oli hetkeä aiemmin nostanut itse häntäänsä. Kulttuurille pistettiin suitset suuhun ja alettiin puhua tulostavasta. Kulttuurihallinto käy selvästikin sisäistä kädenvääntöä, miten suhtautua taiteen autonomiseen asemaan. Taide on saamassa rinnalleen uusia ulottuvuuksia mm. kulttuurisen syrjäytymisen ennaltaehkäisyssä. Kaikki ei ole sitä mitä se paperilla näyttää olevan. Taiteen oletetaan olevan kriittistä, jos ei muuten niin ainakin edeltäviä taidekäsityksiä kohtaan. Taiteen kentän tekemisen laajentumisen myötä näyttää kuitenkin siltä, että uutuus ja määrä ovat nousemassa laadun ohella tärkeiksi tekijöiksi. Laadun tarkkailuun ei jää riittävästi aikaa tekijöiltä eikä hanketta rahoittavilta viranomaisilta. Olisiko meilläkin aika siirtää kellot eurooppalaiseen aikaan ja yrittää löytää keinot, jotka eivät lamauttaisi käyttäjänsä laiskanpulsuksi tukiaisvalittajaksi. Suomalaiset kulttuurin ja luovuuden erityisosaajat ovat saaneet maistaa keppiä, nyt olisi porkkanan vuoro.”

Kirjan esipuheessa muita kirjan kirjoituksia analysoinut asiantuntijaprofessori nosti artikkelini esimerkilliseksi, mainiten sen peräti kaksi kertaa kirjoituksessaan sivuilla 14 ja 24. Syynä oli hänen mielestään se, että ainoana kirjoittajana satojen joukosta, en hymistellyt ja nuollut, voisi lukea hänen esipuheensa rivien välistä, koska ymmärsin myös taiteen tekemisen taustalla vaikuttavan raadolliset yhteiskunnalliset intressiritiirit sekä näkyvän poliittisen käden turmiollisen ohjailun, jota vastaan taiteen ja taiteilijoiden pitäisi aina ja kaikkialla

taistella oman itsensä ja taiteen vapauden nimissä.

Julkisesti rahoitetussa taiteessa ja apurahajärjestelmässä ei voi olla mitään yleistä makua määrittelevää hallintomomenttia, joka päättää oman kapean mieltymyksensä mukaan millainen taide Suomessa saa elää ja millaiset taiteilijat saavat tukea.

Tai ei pitäisi enää nykyisin olla. Sellainen se kuitenkin on ollut huolimatta hyvää tarkoittavista lainlaatijoista ja siitä kuusikymmenlukulaisesta (lue: vasemmistolaista ylisanojen viljelyä) postkansanvalitusidealismista, joka vaikutti siihen että taidepalvelut ja apurahasysteemit taitelijoita varten luotiin osaksi silloin rakennetussa hyvinvointiyhteiskunnassa niin pitkälle, että taidemaailma ehti jähmettyä, ja institutionalisoituneena kärsii nyt sekä mielikuvituksen että järjen käytön puutteesta.

Juuri siksi Guggenheimia olisi tarvittu sen lisäksi Suomeen että olisimme saaneet Arellin takaisin, vaikka itse Guggenheimin taidemuseon rakentaminen Helsinkiin saikin naurettavan farssin piirteitä.

Museohanke kaatui kahdesti, mutta sai kuin tekohengityksenä hätäapuna ennen lopullista tuhoaan uudelleen tuulta siipiensä alle, kun Helsingin kaupunki ja Guggenheim-tukisäätiö julkistivat yllättäen apulaiskaupunginjohtaja Ritva Viljasen esittelemänä uuden esityksen museon perustamiseksi. Esitys poikkesi aikaisemmista siinä, että valtio ei rahoittaisi museon rakentamista, vaan varat tulisivat Helsingin kaupungilta ja yksityisiltä tukijoilta. Valtio olisi kuitenkin voinut tukea museon toimintaa.

Perussuomalaisten puheenjohtaja, ulkoministeri Timo Soini ärähti heti julkisuudessa kiukkuisesti, ettei Guggenheimille tule rahaa valtiolta tämän hallituksen aikana ”missään muodos-

sa”. Kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen vastasi heti Ylen haastattelussa, että hän päättää valtionavustuksista, ja toivoo populismin koko jutun ympäriltä häviävän.

Emeritaprofessori Tarmo Kunnas puhui tästä samasta nykyilmästä hieman eri sanoin Kristillisen Kulttuuriliiton 40-vuotisjuhlaulkaisussa ”Taistelu kulttuurissa” vuonna 1987 olleessa kirjoituksessaan ”Kulttuurin latteus kielii uskonnon ohentumisesta.”

”Kun uskonto ei ole kehittynyt, moraalii jää ulkokohtaiseksi. Siitä puuttuu estetiikka, sisäinen kauneuden tunto. Uskonto ja estetiikka ovat saman elämyksen eri puolet.”

Artikkelissaan Kunnas harmittelee sitä, että luterilaisessa perinteessä järki on nakertanut uskonnon voimavaroja. Juuri siitä syystä hänen mielestään uskonnon ulottuvuuden puuttuessa, ja älyllinen ihminen on jäänyt vieraaksi itselleen. Kunnaksen mielestä uskonto on kulttuurissamme suorastaan alikehittynyt.

”Kun uskonto kulttuurissa ohenee, ihminen menettää kokemuksena kuulumisesta johonkin suurempaan kokonaisuuteen ja häntä leimaa irrallisuus todellisuudesta.”

Kunnas tarkoitti tällä sitä, että kun eurooppalaisten aate-suuntien päävirta on vienyt kohti valistunutta rationalismia, mystiselle on jäänyt vain rajattu tila tai ei tilaa lainkaan. Vaikkei ajattelisi tilannetta vain uskonnon kannalta, vaan laajemmin ihmisen kannalta, näyttää kuin uskonnon häviäminen tai ainakin oheneminen olisi merkinnyt ihmiskuvan kapenemista.

Jos ihmiseltä katoaa uskonnollisuuden kokemus, häneltä puuttuu traagisuuden taju, ajatus kärsimyksestä, haavoittuvuuden tunto ja kokemus äärettömästä, josta hänen mukaansa seuraa äärimmilleen viety individualismi, narsismi, egoismi ja

hedonismi.

Kunnaksen tieteellinen kulttuurikonservatismi oli aikoinaan vastaisku uusvasemmistolaisuutta vastaan, joka syntyi 60-luvun radikalismiksi ensin Britanniassa älymystön keskuudessa reaktionä Unkarin ja Suezin kriiseille vuonna 1960 perustetun ”New Left Review”-lehden ympärille, ja luotti Marxin ja Leninin sijaan Rosa Luxemburgiin, Antonio Gramsciin, Herbert Marcuseen, Jean-Paul Sartreen, Pablo Nerudaan ja Ilja Ehrenburgiin. Radikaaliliikkeellä oli yhteinen ideologia, jonka tunnusmerkkejä olivat suora vaikuttaminen ja demokratia sekä byrokration, kapitalismin, imperialismien ja kaupallisuuden vastustaminen sekä älyllinen niskurointi ja kansainvälisyys.

Juuri tästä aatteellisesta perinnöstä ponnistivat Guggenheimin vastustajat Otso Kantokorven etukäteen kiillottamalla vastapropagadatiellä.

Jotta saisitte hieman esimakua herrasta nimeltään Otso Kantokorpi, kannattaisi lukea vasemmistovihreiden oman kirjakustantamon, Innon vuonna 2015 kustantama ja Otso Kantokorven kirjoittama kirja nimeltään ”Onko suomalainen kulttuuripolitiikka rappiolla – jynkkää menoa Punavuoressa.”

Kantokorven kirjaimellisesti punaisena lankana (muille punaisena vaatteena) kirjassa on vastustaa kaikkia uudistuksia yhtä innokkaasti, koskivat ne sitten kulttuurielämää, tai sitä lähellä olevia vasemmistovihreän luovan luokan mustasukkaisesti omakseen luulemia ilmiöitä.

Kokoomus on hänelle Jutta Urpilaisen tapaan ykkösvastustaja. Hallituksen silloinen uusi kulttuuriministeri Kaarina Dromberg saa häneltä täystyrmäyksen, samoin ajatukset yhdistää pääkaupunkiseudun erillään vielä silloin olleet luovat

yliopistot, mikä tapahtui miltei heti sen jälkeen, ilman että kukaan olisi väittäisi nykyisin hankkeen tai siitä saatujen hyötyjen ja parantuneiden tulosten olevan huonoja.

Mutta kuka oikein on tämä Otso Kantokorpi. Itse muistan hänet hyvin omatekoisten intellektuellien ja taiteilijoiden suosiman Ervastin divarin kanta -asiakkaana Helsingin Kalliossa mm. von Wrightin sihteerinä ja Wittgensteinin suomentajana tutuksi tulleen Heikki Nymanin kera 1990-luvulta.

Kriitikko, aktiivinen kulttuurin toimija ja toimittaja Otso Kantokorpi on ehtinyt olla monessa mukana eturivissä näkemässä ja tekemässä omannäköistään taidepolitiikkaansa, jonka peruslähtökohtana on ollut uusvasemmistolaiseen henkeen ja vereen vastustaa porvarikulttuuriministerien Suvi Linden (kok) ja Kaarina Dromberg (kok) sekä Tanja Karpela (kesk) 1990-luvun lopulta aloittamaa taiteen lisääntynyttä sitomista markkinavoimiin sekä taiteen välineellistämistä.

Kantokorvella kriitikkona on asialle hieman naiivi perustelukin. Se, etteivät taiteen sisällöt ole heitä erityisesti kiinnostaneet, vaan se tuoko taide mahdollisesti lisää matkailua ja työpaikkoja vai toimiiko se hyvin vientituotteena. Muutosvastarintansa hän naamioi väitteeseen siitä, että on ihan tavallinen suomalainen, ”joka rakastaa taidetta useimmin sen itsensä vuoksi ja joka vain haluaisi, että kulttuuriministerimmekin uskaltaisi edes joskus tehdä samoin.”

Kantokorpi käyttää subjektiivista oikeuttaan lytätä ja puhua paskaa tahallisesti väärin, koska tienaa sillä yhtä hyvin kuin ystävänsä samalla alalla, jos mikään ei muutu. Mikään mitä hän kirjassaan naamioituessaan ”tavalliseksi suomalaiseksi”, joka vetoaa kuulijaan ja lukijaan tämän suojaverhon suojusta,

ole niin viatonta kuin suomalaisessa taidemaailmassa varsin suuren vaikutusvallan omaava Kantokorpi antaa lukijaa tahallisesti harhauttaessaan ymmärtää kirjassaan, jonka pakinat on aikaisemmin julkaistu Yle radio 1:n Kultakuume-ohjelmassa.

Jo muutama sivun päässä esiintymisestä ”tavallisena suomalaisena” - joka vetoaa viattomasti suureen auktoriteettiin, kulttuuriministeriin - sivulla 16. hän ei malta olla paljastamatta omaa todellista pöyhkeää minäänsä, kehumalla ”eläneensä pitkään kuvataidemaailman keskiössä”, ja siksi uumoilee lukijalle tietävänsä minkälainen kuvataiteen kaanonin tulisi olla.

Hauskinta koko kirjassa on se, että Otso Kantokorpi siteeraa minua eräässä kohdassa, luullen sitä Olli Valtosen tekstiksi, ilmeisesti täysin tietämättömänä siitä faktasta, että ammatti- maisten poliitikkojen kampanjoiden teksteistä ja puheista vastaavat eri henkilöt kuin poliitikot itse.

”Taidemuseomaailman viimeaikainen johtajuusruletti on myös puhututtanut kenttää. Aika usein on esimerkiksi todettu, että ”demaritädit” ovat nyt saaneet antaa tilaa ”oikeistopojille”. Kun kokoomuksen poliitikot ovat nyt avanneet uudenlaisen pelin Yhdysvaltojen suuntaan, ei ole yllättävää, että taidemaailman pojat hakevat myös uusia kurkistusikkunoita. Kokoomuksen kansanedustajaehdokas, HelsinkiMissionin toiminnanjohtaja Olli Valtonen haastatteli taannoin vaaliblogiinsa Kiasman melko tuoretta johtajaa Berndt Arellia, joka totesi: ”Me tarvitsemme esikuvia myös taiteessa, ja siksi on äärimmäisen kiinnostavaa kutsua menestyneitä amerikkalaisia taiteilijoita Kiasmaan. Vaikka meillä vähätellään menestynyttä taidetta, sitä seurataan paljon ja se tuo uusia ajatusrakennelmia. Siksi Kiasmakin harppaa nyt rapakon yli ja nuuskii raikasta

uudisraivaajien ilmaa kappalakkiensa maasta.”

Tämä kaunis osuuteni olikin Kantokorven kirjan parasta antia. Erityisen ylpeä olen vieläkin keksimästäni loppukaneetista ”siksi Kiasmakin harppaa nyt rapakon yli ja nuuskii raikasta uudisraivaajien ilmaa kappalakkiensa maasta”, sillä Arellilla oli aitoja ja hyviä aikeita muuttaa kertaheitolla päästessään maan näkyvimpään museojohtajan virkaan Suomea siihen saakka vaivannut otsokantokorpimaisen masentava ja paikoillaan polkeva taidemaailman habitus kohti raikkaita kokeiluja.

Myöhemmin Arell, johon Nykypäivä-lehden numeroon 4/2009 Petri Piispasen tuoreesta taiteen keskustustoimikunnan puheenjohtajasta tekemässään jutussa otsikolla ”Häneen luottavat kulttuuriporvarit”, Arell kiteytti taidekentän ykkösongelman taiteilijakentän yksipuoliseen puoluepolitiikkaan. Arellin mukaan syynä oli taidehallinnon päätöksenteko, jota vasemmistokliikit hallitsivat mielensä mukaan.

Tällä hän tarkoitti koko taiteen kenttää taiteilijasta kriitikon kautta taidehallintoon. Aikansa päätään seinään lyötyään, herrasmiesmäinen visionääri Arell siirtyi ensin Konstsamfundetin johtajaksi, ja sieltä Ruotsin Kansallismuseon johtajaksi petyttyään siihen hidasteluun, mitä nämä ”harmaata ankeutta ympärilleen levittäneet” Otso Kantokorven kaikkialle taidemaailmaan pesiytyneet hengenheimolaiset saivat museossa pahimmillaan aikaan mm. yrittäessään marssittaa aina johtajansa käännettyä selkensä niitä iänikuisia sinkkiämpäreitään ja muuta roskaa näyttelyihin, mitä heidän aate- ja puoluesisarillaan - ja veljillään taidemaailmassa (jota he vielä silloin hallitsivat yli 90 prosenttisesti) oli varastot täynnä entisistä taideopinahjoistaan, jotka sijaittivat tietenkin entisissä neuvostotasavalloissa.

Kantokorpi kirjoittaa avoimesti, että hänen umpimielisistä ja vanhan taidemaailman rakenteiden pysyvyyttä puolustavista näkemyksistään häntä on usein sadateltu ”vitun kommarihomoksi”, kun hän tunnistaa omassa kommarihypetyksissään mauttomuuden ylilyönnit lähteneen jo 1970-luvun taidemaailmasta, johon hän nuorena noviisina osallistui, ja joka oli jopa näin jälkikäteen (nykyjään vanhojen vasemmistolaisten elämänkulttuuriin on ilmestynyt liudoittain tällaisia sarjoja, varsinkin kulttuurielämän saralla, missä heitä oli pilvin pimein sumentaen auringon muiden edestä, itsetilityksiä ikään kuin anteeksipyyntöksi ympäristöltään sitä rasittaneesta vouhkaamisesta ja tyhmyydestä) vastenmielinen: ”Järjestöjen kokoukset olivat usein täynnä erilaista jyräystä ja avointa sodankäyntiä. Kyllä siinä taisi itse taide aika usein unohtua.”

Kantokorvelle, joka kehuu käyvänsä viikoittain useasti amatikseen erilaisissa museoissa, kelpaavat museot, kunhan ne ovat valtiollisia ja niille lankeaa verorahoista muhkea kakku automaattisesti kuin Manulle illallinen. Yksityistä rahoitusta ja markkinoilla menestyneitä taitelijoita hän karsastaa. Yksi tällainen on varmasti yksi kansainvälisesti menestyneimpiä ja oma-peräisimpiä taitelijoita, Soile Yli-Mäyry, josta tein 27.3.2007 ilmestyneeseen Nykypäivään jutun. Yli-Mäyry kiersi amatikseen maailmaa myymässä tauluja. Suomessa hän ei saanut näyttelyjä julkisin varoin ylläpidettyihin museoihin, koska häntä pidettiin ”liian markkinahenkisenä”, eikä hänestä tehty siksi kritiikkejä lehtiin eikä hän saanut apurahoja. Kehä oli valmis. Tätä on todellisuudessa se Kantokorven muuttumattomana toivoman taidemaailman ummehtuneisuus, joka estää taatusti kaiken uuden ajattelun ja uudet toimintatavat, mutta

pitää sanavalmiin ja ovelan taidekriitikko Otso Kantokorven taiteenarvioimisen arvovaltaisena pappina tovereidensa tuella hyvissä lihoissa.

Ja onhan kirjassa tietenkin se mistä kaikki alkoi, niin suuri merkitys taiteenarvioinnin pappina Kantokorvella on, että kun hän kirjoittaa jotain tai lukee ääneen radiossa pakinansa, sillä on merkitystä kaikissa niissä lähes 500.000 silmä- ja korva-parissa, jotka niitä tuijottavat tai kuuntelevat. Kantokorven Guggenheim radiopakina otsikolla ”Tulevaisuuden museo ris-teilymatkailijoille?” 7.9.2011 Yle Radio 1:sen Kultakuumeoh-jelmassa aloitti vasemmistovihreän ruohonjuuritason taideväen omaa sisäistä yhteyttä vahvistaneen sodan kulttuuriporvareiden markkinahenkistä taidetta kohtaan käyttäen Guggenhaimin vastaista mielialaa ja pelkoa suurelle yleisölleen hyväkseen, lohtiessaan itse museota vastaan ennennäkemätöntä vihaa vain tämä päämäärän tekosyynään.

Uuvuttavan ja valheellisen vasemmistovouhkaamisen kes-kellä, Kantokorpi on kuin professori Tarmo Kunnaksen tar-koittama moderni ihminen, joka laiminlyö itsessään asuvaa uniennäkijää ja myyttien luoja.

”Tämän päivän ihminen (1987) elää valheellisesti oman yksilöllisyytensä varassa ja siitä syntyy ongelmia. Se ei enää kannu silloin, kun vastaan tulee kuolema, sairautta tai suuria maailmanlaajuisia katastrofeja.”

Kunnaksen mukaan uskonnon tehtävä on sitoa yhteiskun-nan jäseniä toisiinsa ja antaa kulttuurin eri muodoille yhte-näistä sävyä. Hän näkee valistuksen ajan syylliseksi tähän on-gelmaan.

”Kun kiinnostus sisäisestä ihmisestä on hervonnut, pinnalli-

suutta, rationaalisuutta ja nautintoa korostavassa ajassa ei enää osata erottaa ihmisen irrationaalisuuden kaipuuta.”

Samoihin aikoihin Kunnas oli näkevinään ajassa tuolloin voimakkaasti taiteessa liikkuneessa protestissa pinnallistunutta elämäntunnetta vastaan sukulaissieluisuutta kristilliselle mystiikalle.

”Kristillisen kulttuurin tehtävänä olisi tuoda kulttuurissa esiin yleisinhimillinen, pysyvä elementti. Sen tulisi meikäläisessä elämänpiirissä saattaa ihminen tekemisiin todellisen uskonnon kanssa.”

Kunnas toivoi luterilaiseen perinteeseen enemmän tilaa kompromissittomalle, korkean profilin spiriluateeteille ja radikaalille kristillisyydelle.

”Kristillisen kulttuurin tulisi olla kulttuurin luomista, ei sen hallitsemista uskonnollisesta elämäntunteesta käsin. MORAALI EI OLE TÄRKEIN, VAAN USKONNOLLINEN TUNNE!”

Tätä varten Guggenheimia olisi tarvittu. Jotta olisimme päässeet jatkamaan Kunnaksen aloittamaa syväluotaavaa ja eettistä kulttuurikeskustelua arvoisiinsa puitteisiin näiden Guggenheimin torpedoinneiden ”otsokantokorpien” kanssa.

”Otsokantokorpilainen tendenssitaide” (lue: rodtsekolainen propagandaan kääritty poliittinen vaikuttaminen, joka inspiroituu globaalista irrationaalisesta vihasta) sai ikävän jälkikäytöksen Suomen maineen kannalta ulkomailta heti Guggenheim-äänestyksen jälkeen, kun kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen jakoi taiteen Suomi-palkinnon eräälle Vatekin (vasemmistotaitelijat) näkyvälle nokkamiehelle, joka haukkui heti kiitossanois-
saan kulttuuriministerin ja hänet palkinneen istuvan hallituksen fasisteiksi.

Djävulen

Hej hallå skit-tid! Det var ändå nån av er som dödade mig (djävulen, som i alla läror uppträdde som ett förbud fött av motargument. Men framförallt på sådana ställen där människosinnet effektivt kunde manipuleras, för han var tillräckligt vis för att kunna presentera det där förbudet i formen av en bejakelse, om det var fördelaktigt för honom att föra motsättningar till dogmerna och sålunda göra dem värdelösa.

Och när förbudet fanns, var allting möjligt, varje argument var efter det både korrekt eller fel). Inte hade alla rent mjöl i påsen. Djävulens (för det finns ingen bögdjävul och om det fanns skulle han vara en snäll, söt och njutningslysten vän som

trivdes i fina utrymmen bland vackra pojkar, i stället för att plåga oskyldiga medmänniskor på gator och torg), djävulens hantlangare kan kallas även den, som säger att djävulen är fräck och ond, och att mot honom ska man kämpa med alla sina krafter.

Lika väl kan den kallas djävulens hantlangare som säger att djävulen inte alls finns och att en kamp mot honom bara tar på våra krafter och föder en farligt paranoid atmosfär.

Därför säger jag också att det var och är du! Och eftersom det var problematiskt för djävulen att kämpa mot sig själv, så kämpade de i stället mot andra människor som de såg som djävulens medhjälpare (det var detta den Stora Franska Revolutionens jakobinledare Maximilian Robespierre menade när han sa att utan dygd är tyranni ödesdigert, och utan tyranni är dygden kraftlös.)

Sålunda blev djävulen i dessa pride-dagar en skylt, på vilken han utan besvär kunde klistra fast fienden. Och där var djävulen fanns, var allting möjligt, och logiken var oapplicerbar.

Då blev djävulen med sina fanatiska påståenden verklig i deras ögon som själva var fanatiker och som använde andras fanatism för att uppnå egna mål. Djävulen hjälpte dessa fanatiker genom att göra dem immuna mot logik och all kritik.

Och precis så gjorde du när du listigt vred och vände på alla historier, även din egen, så att historien på ett ledsamt sätt förlorade sina möjligheter att bli en bättre historia, för i din historia är de skildrade människorna nån sorts viljelösa figurer, som svajar omkring utan mål och mening, bara hit och dit, vinglande och gungande, vilket förminskar mig och slutligen dödar mig.

Vanhat parrat vastaan nokkavat nousukkaat Jenkeissä ja Suomessa

Maailmassa puhaltavat kovat vihurit eliittejä ja hyvä veli-kerhoja vastaan suuren puhdistavan ja uudistavan remontin toivossa.

Eräänlaiset tavallisten ihmisten kustannuksella leikkiviin poliitikkoihin kyllästyneiden spartacus -kapinat, joiden suurin huoli on epävarmuus siitä mikä on totta (vaikeampi olisi kai tunnustaa se, ettei tiedä sitä mitä ei tiedä). Britannian Brexit-äänestys, eurooppalaisten populistien nousu ja Ruotsin demareiden romahdus saivat jatkoa Yhdysvaltojen presidentinvaaleista, joita jo Trumpin retoriikkaa ruotineessa luvussa tarkasteltiin, ja jotka eivät menneet ihan niin kuin poliittiset auguurit odottivat.

Se oli kuitenkin etukäteen selvää, että likainen ja aggressiivinen vaalikampanja muutti jännitysnäytelmän luonteen arvaa-

mattomaksi murentaen samalla lopullisesti maan julkista kuvaa ”demokraattisen maailman johtotähtenä” maailmalla tavalla, mitä on vaikea korjata jälkikäteen (vaikka maailma tuntuukin perustuvan siihen, että samoilla asioilla on eri paikoissa ja tilanteissa vain eri nimet).

Suurin paljastus tuntuu eurooppalaisille olleen se, ettei amerikkalainen järjestelmä toimi, ja että luottamus poliittisen eliitin ja tavallisen kansan välillä on yhtä höttöistä kuin ohut yläpilvi. Keski- ja eteläamerikkalaiset ovat kyllästyneet omaan poliittiseen korruptioon, ja siihen ettei kauniista sanoista ja valheelliseksi, tai ainakin vahvasti liioitelluiksi aina jälkikäteen osoittautuneista lupauksista huolimatta, tavallisen ihmisen arjessa ei tapahdu muutosta parempaan.

Vaikka politiikassa saa etsimällä etsiä sellaista toimijaa, jonka suhde todellisuuteen olisi täysin avoin, tällä kertaa molemmat pääehdokkaat näyttivät suorissa televisiotenteistä siltä kuin valittavana olisi ollut pienin paha ”koleran ja ruton välillä” kyvyssään asettaa vastakkain ilmenevä ja ajateltava miten itse halusivat, sillä molemmille tuntui kelpaavan kaikki käytettävissä olleet argumentit toisiaan vastaan, kunhan ne vain toimivat. Ja ne näyttivät toimivat ällistyttävän hyvin.

Tällaisissa tilanteissa ei paljon faktoista tai hyvistä tavoista välitetty, ihan kuin kaikki käsiteltävät asiat olisivat yhtäkkiä muuttuneet yhtä erottamattomiksi, määrittämättömiksi ja arvioimattomiksi heidän käsissään. Clintonille ja Trumpille näytti kampanjan aikana kehittyvän ällistyttävä taito tuoda esiin vastakkaisuuksia niin, että kullekin argumentille tai vaikutelmalle löydettiin aina yhtä vahva vastakkainen vaikutelma tai vasta-argumentti.

On hyvä muistaa, että näissäkin vaaleissa tärkein kysymys näytti olevan kärjistynyt ristiriita tavallisten ihmisten ja poliitikkojen välillä. Trump on kapitalisti, joka osaa tehdä rahaa ja työllistää ihmisiä ja uskaltaa uudistaa toimintatapoja ja järjestelmiä. Clinton on ammattipoliitikko, joka puhuu, mutta ei tee mitään eikä voi eikä halua uudistaa sitä vankkaa perustaa, millä hän itse turvallisesti seisoo. Kyseessä on hyvin perinteinen vasemmistolainen vastaan oikeistolainen ajattelu ja retoriikka.

Lainaan tähän kahta kommenttia; täällä Uudessa Suomessa asioita ahkerasti kommentoivan Niko Sillanpään osuua analyysia tältä tapahtuneiden taistoista siitä missä tässä oikein on kyse sekä entisen kriitikko Putte Wilhelmssonin kirjoitusta omassa Facebook-sivustossaan.

”Trumpin äänestäjät ovat kyllästyneitä siihen, että heiltä vaaditaan rahan, vallan (itsemääräämisoikeuden) ja tilan jakamista sekä yksisuuntaista sopeutumista samalla, kun heidän käsketään moraaliperustein häpeämään identiteettiään ja historiaansa sekä pitämään turpansa kiinni. Kyseessä ovat olennaisesti samat ilmiöt, jotka tuottivat Brexitin ja jotka tulevat ensi vuonna kaikella todennäköisyydellä kaatamaan Hollanden, Merkelin ja EU:n komission, jos näiden asioiden poliittista merkitystä ei vihdoin ymmärretä ja politiikkaa muuteta... Amerikkalainen alempi keskiluokka vihaa sosialismia ja köyhätkin suhtautuvat siihen varauksella (mikä on sinänsä täysin oikein, kyseessä on kokonaisuudessaan toteutettuna totalitaarinen järjestelmä). Sosialismi on siellä itärannikon koulutettujen, ylemmän keskiluokan edustajien sekä taide- ym. humaniteettiipiirien sekä yhteiskuntatieteellisesti koulutettujen harrastus. The road to Wigan pier...”

”It was the Democrats’ embrace of neoliberalism that won it for Trump” (Naomi Klein); Donald Trump is moving to the White House, and liberals put him there” (Thomas Frank); ”Bill Clinton and Barack Obama helped shift power away from the people towards corporations” (Robert Reich). Omat koirat purevat. Englantilaisen vasemmistolehden toisiinsa linkitetty juttusarja on informatiivinen, analyttinen, terävä, ja kuva-
taa varsin hyvin demokraatti-puolueelle sopivaa itsesyytöksiksi verhottua itsekehua ja liberaalin itsepetoksen harhakuvaa kansasta, joka oikeasti olisi halunnut juuri sellaista muutosta, josta se vaalituloksen yksinkertaisemmän tulkinnan mukaan on juuri kieltäytynyt. Paremminkin asian ytimeen ehkä osuikin juttusarjan neljäs linkki, mutta hyvin surullisella tavalla. Ra-
hoillaan rehvastelevan konservatiivisen miljardöörien menestystä populistisilla lupauksilla, jotka vastustajat ehkä ottivat vielä vakavammin kuin kannattajat, on hankala selittää demokraatti-puolueella, joka on hylännyt ideologiansa - eikä pelkästään siksi, että kasvava osa äänestäjiä ja äänestämättä jättäneitä päät-
ti hylätä sen myös. Merkitsevämpää voi olla poliittisen jakautumisen kärjistyminen ja Amerikan poliittisen järjestelmän jähmettyminen vastapuolen kamppailukseksi kaikin keinoin kunnes Valkoinen talo, senaatti ja edustajainhuone ovat jähmettyneet nykyiseen kompromissittomaan päättämättömyy-
teensä. Ja jotta mikään ei näidenkään vaalien jälkeen muuttuisi: ”Trump won. Now we organize to block him, every step of the way” (Kate Aronoff).”

Näin tavallinen kukkaroonsa kurkisteleva amerikkalaisää-
nestäjäkin ajattelee John Locke tavoin, kun hän painotti Toi-
sessa tutkielmassa moneen kertaan, että poliittiset yhteisöt on

perustettu suojelemaan jäsentensä omaisuutta. Ei ole olemassa mitään muuta ihmisen todellisen luonteen paljastavaa mekaniismia, kuin politiikka ja siihen kuuluva valta, sillä poliittisen vallankäyttäjän on aina suhteessa toisiin ihmisiin ja toimi tiiviisti yhteisössään.

Hän näkee silmissään, miten raivokkaasti keskenään vallasta taistelevat eliitit jatkavat veristä kamppailua vallasta tavallisen kansan kustannuksella. Tällaista suurta arvostelukyvyyttömyyttä kuvastavaa ahneiden ja julkeiden hillittömyyttä on moitittu juuri siksi, että se saa ihmisen päästämään suuren ja monimuotoisen hirviön liiksi valloilleen. Suunnitelmia tehtaillaan liukuhihnoilta. Lyhyitä ja pitkiä – kaikenlaisia; yleensä epärealistisia, toteuttamiskelvottomia ja mikä tärkeintä: juuri näiden tavallisten ihmisten maksettavaksi lankeavia.

Hän ymmärtää kaiken tavoitteena perimmäinen olevan, ettei vain mikään koskaan muutu sen jälkeen kun valta on saatu omiin käsiin, paitsi omanäköiseksi vallaksi, ja että palkitut kaverit varmistaisivat sukulaistensa silmissä komealta kalskahtavat kunnalliset luottamustoimet; kaupunginhallituksen varalisäjäsen, hevosenottolautakunnan suihkuosaston varapuheenjohtaja, raittiuslautakunnan ikuinen asiantuntijajäsen jne.

Meno on yhtä hulvatonta kuin viikonloppuisin viinarallisissa Tallinnassa. Poliitikkojen irvikuvista järkyttävin esimerkki on Antiikin Rooman keisari Nero. Kuka nykyisin uskoisi, että Nero, tuo brutaalin julmuuden irvokas perikuva, oli vastannut keisariutensa alussa viattomasti hykerrellen, kun hänelle esitettiin rikollisen kuolemantuomio asianmukaisesti allekirjoitettavaksi: ”Olisipa Jumala suonut, etten olisi koskaan oppinut kirjoittamaan.” Niin ”sydäntä särkevää” hänestä oli silloin vielä

huonoa omaatuntoa pelätessään tuomita ihmistä kuolemaan.

Siksi jo Aristoteles sanoi aikoinaan, että monet kyllä toteuttivat hyvettä omassa elämässään, mutta eivät niinkään suhteessa muihin ihmisiin. Juuri tässä oli politiikan perusongelma: farisealaisuus ja oman pahuuden ja ongelmien ulkoistaminen, ja niiden hoitamisen hegeliläistäminen.

Juuri se on synnyttänyt tämän itseriittoisen loiseläjien luokan ”poliittisen eliitin”, joka imee kuiviksi tavallisen kansan veren eläkkeeseen omissa höpöpuheutopioissaan yltäkylläistä elämänsä (Yksilölliset pyyteet, kuten ahneus ja hillittömyys, olivat esteitä sille, että edistettäisiin oikeudenmukaisuutta, mikä voi toteutua vain suhteessa toisiin).

Yhdysvaltojen poikkeuksellisen likaista presidentinvaalikampanjaa (todellisten asiantuntijoiden mukaan ei kuulemma ollut!) seuratessa tuli mieleen, miten maailma ja siinä mukana pyörivät ihmiset ovat niin kummallisia ja kekseliäitä.

Politiikka väsyttää mielen ja korruptoi kielen. Poliitikassa omilla aivoillaan ajattelevia ja sydämellään toimivia ihmisiä kiusanneita ilkeitä pelejä leikkineet oikeudenmukaisuuden lahottajasienet ja omahyväiset paskiaiset pitävät avoimesti demokratiaa ja oikeudenmukaisuutta pilkkanaan.

Politiikka nojautuu viime kädessä arvailuun ja mielipiteisiin, joihin kumpaankin voimme itse suuresti vaikuttaa, ja koska yksin jätettynä arka ihmismieli on kuin pieni kaarnavene merten tyrskyissä, voi olla, ja todistettavasti politiikka on muutakin kuin vain ovelasti yhteisten asioiden nimiin käärittyä oman edun tavoittelua: yksityisedut voivat ajaa yleisten etujen ohitse politiikassa käsi kädessä psykopatia ja mielikuvituksettomuus.

Onnistunut valhe on aina petos. Se edellytti sellaisen esit-

täjän, johon luotetaan ja joka vaikuttaa rehelliseltä. Siksi onkin mielenkiintoista tarkastella, miten toisilleen vastakkaiset; vasemmistolainen ja oikeistolainen taistelu hegemoniasta itse itselleen oikeutuksensa perustelevat Suomessa, sillä osataanhan meillä.

Ensimmäinen esimerkki kertoo Kokoomuksen Lauri Ingmanista, ja siitä milloin idea kokoomuslaisen median luomisesta yritysrahoituksen avulla syntyi.

Syyskuun 26. päivänä vuonna 1925 oli Tampereen Suomalaiselle klubille kokoontunut arvokas herraseurue kuuntelemaan entisen kokoomusjohtajan ja pääministerin Lauri Ingmanin puhetta puolustuspolitiikasta, josta tuli hänen elämänsä tärkein puhe ja poliittinen testamentti, mihin sisältyi Delfoin Oraakkelin (se sama jengi joka lanseerasi antiikkiin ajatuksen: TUNNE ITSESI) tapaan ovelasti piilotettu ennustus siitä miten maa makaa rähmällään tulevien politiikkojen kurittoman moraalittomuuden jaloissa.

”Masentavan vaikutuksen tekee se, että kun niissä oloissa, joissa kansamme nyt elää, umpimähkäisten vakuuttelujen nojalla tehdään perusteettomia ja vaarallisia ehdotuksia, joiden toteuttaminen voi tehdä puolustuksemme tehokkuuden kerrassaan kyseenalaiseksi.”

Ovelan retorikon tavoin ja pelin menettäneen poliittisen kyyhyn hienovaraisella äyllä, hän piilotti puheisiinsa piiloviestejä. Armeijakysymys oli varjostanut vaikeita hallitusneuvotteluja ja erityisesti oikeistoa koko itsenäisyytemme alkuvuosikymmenet. Armeijan sisällä olivat keskenään sodassa vanhat parrat vastaan nokkavat nousukkaat.

Aika oli vaihtumassa ja vanhat parrat olivat menettämässä

otetaan uuden kansakunnan toivelistoilla. Ingman oli puhunut näistä asioista painavasti Kokoomuksen puoluekokouksessa Turussa vuonna 1923. Armeijan sisäiset kahnaukset ja sen asema olivat kiusallinen asia Ingmanille, jonka mielestä Suomen itsenäisyyden merkittävin turvallisuustekijä oli yhtenäinen ja vahva armeija.

”Ne rohkeat väitteet mahdollisuuksista vähentää puolustusmenoja ja vastaavasti supistaa puolustuslaitosta siitä, mitä hallitus budjettiesityksessään on suunnitellut, eivät nähdäkseni voi perustua muuhun, kuin siihen käsitykseen, että poliittinen asemamme on niin turvallinen, ettei meidän tarvitse ottaa varsinaisesti lukuun hyökkäyksen uhkaa ainakaan näköpiirissämme olevassa tulevaisuudessa.”

Ingman itse piti Tampereen puhettaan niin merkittävänä, että julkaisi sen puheitaan sisältävässä ”Poliittisia suuntaviivoja”-kirjassaan ensimmäisenä, tamperelaiset kokoomuslaiset taustavaikuttajat tunsivat hänet erityisen hyvin, sillä hän oli käynyt Tampereella salaisessa tapaamisessa pääministerinä tukea hake-massa, juuri ennen kuin oma puolue kampitti hänet ulkoradalla politiikan parrasvaloista.

”Bismarck on lausunut sen ajatuksen, että valtiomieheltä ennen kaikkea vaaditaan juuri kykyä arvostella, miten muut määrätyissä olosuhteissa tulisivat menettelemään. Valitettavasti kokemus osoittaa, ettei tämä ole erityisen helppoa, mutta että sen sijaan rakentaminen liian optimistisiin olettamuksiin hyvinkin helposti vie perikatoon.”

Kokoomuksen taustalla vaikuttava oikeistolainen konservatismi oli Ingmanille kunniaakysymys. Hän oli tiukka hengenmies kristillisessä moraaliopissaan edellyttäen automaattisesti kokoo-

muksessa toimivien hyvien ja kristilliseltä sekä isänmaalliselta pohjalta toimivien ihmisten pyrkivän olemaan hyveellisiä ja esimerkillisiä myös kurimuksessa eläville alemmille kansanluokille.

Ingmanin mukaan moraalisten arvojen säilyminen ei voinut olla yksilöllisten halujen ja toiveiden varassa, koska juuri tällainen vapaus johtaa epämoraalisuuteen ja silmänpalmomiseen sekä teeskentelyyn. Siksi juuri kaikki rikolliset tavat tehdä politiikkaa, laittomuudet sekä moraalisesti tuomittavat halpamaisuudet sotiivat oikeaa konservatiivista oikeistolaisuutta vastaan.

Vain Kokoomuksen omatuntona toimivat Kokoomusnuoret saivat synninpäästön entiseltä arkkipiispalta. Heidän suoraselkäinen, vasemmistoa ja arvoliberalismia kumartelematon oikeistolaisuutensa olisi lähellä sitä Kokoomusta, jota vanha suomettelaiset Ingmanin johdolla olivat maahamme luomassa; valtion ei pitänyt sekaantua liikaa talouspolitiikkaan ja verotuksella ei saanut tehdä omaisuuden uusjakoa parantamalla köyhien selviytymistä elämässä rikkaiden kustannuksella. Ingmanin mielestä jokaisen tuli pärjätä omillaan.

Olla uskossaan herraan kaikkivaltiaaseen luja ja kuuliainen valtiovalalle ja toimia virkamiesten ohjeiden mukaan kuuliaisesti täyttäen sen osan mikä heille oli tässä maalisessa vaelluksessa ylhäältä annettu, sillä Kokoomus syntyi puolustamaan juuri tällaista lakiin ja henkeen nojaavaa laillista yhteiskuntajärjestystä ja lujaa virkamiesvaltaa, ja puolueen ”vuoden 1922 kunniakkaan periaateohjelman” lähtökohtaa, oikeistolaista konservatismia, jossa kansallisuusaate ja isänmaallisuus olivat näkyvästi edellä.

Aidon oikeistolaisen konservatistimin Ingman näki Ranskan Suuressa Vallankumouksessa syntynyttä radikalismia vastaan syntyneenä liikkeenä, jonka suunta oli päinvastainen kuin ih-

misestä vapaana yksilönä valistuksesta toivonkipinän imeneessä poliittisessa radikalismissa, eli vallitsevien olojen ja harvojen etuoikeuksien säilyttäminen ja suuren väestön tasavertaisuuden ja taloudellisten tasa-arvopyrkimysten voimakas vastustaminen Ranskan Suurta Vallankumousta arvostelleen Edmund Burken hengessä.

Tilanne ei ole kovinkaan muuttunut noista ajoista. Edelleenkin konfliktin sytytyslankana on vihainen kansa ja omahyväinen eliitti. Burken mukaan vallankumous johti kaaokseen. Sen sijaan konservatiivisen kehityksen tuli hänen mukaansa nojautua kansakunnan menneisyyteen, identiteettiin ja perinteisiin.

Myös muodissa tuolloin olleen Hegelin näkemykset kansakunnasta ja valtiosta sekä kansan moraalista vaikuttivat oikeistolaisen konservatismiin syntyyn. Sen mukaan valtion ja kansakunnan kokonaisuus menee aina yksilöllisten vapauksien edelle myös taloudellisissa asioissa.

Tampere ei ollut Ingmanille entuudestaan mitenkään tuntematon tai merkityksetön paikka. Olihan Tampereella vuonna 1906 Kokoomuksen edeltäjän, Suomalaisen puolueen, tausta-vaikuttajat päättäneet yhden päivän ja yli yön venyneessä puoluekokouksessaan maan myöhemmälle oikeistomanipuloinnille tärkeän ja toimivan periaatteen kokoomuslaisen median luomisesta yritysrahoituksen avulla maahamme.

Toinen esimerkki tulee taistelusta vasemmistolaisesta hegemoniasta Suomessa noudattaen Leninin mahtikäskyä maaliskuulta 1918, kun Lenin yritti muuttaa tiedonvälityksen asialliseksi.

”Meidän täytyy muuttaa – ja me muutamme – lehdistö sensaatioiden välikappaleesta, tavallisesta poliittisten uutisten tiedotusvälineestä, porvariston valheita vastaan käytävän taistelun

välineestä joukkojen taloudellisen uudelleenkasvatuksen välikappaleiksi, jonka tehtävänä on perehdyttää joukot siihen, kuinka työ pitää järjestää uudella tavalla.”

Lev Trotskin maanpaossa vuonna 1938 lanseeraama marxismikäsitys tuli kirjoittamattomaksi vasemmistolaissäännöksi. Trotski lähestyi aihettaan pohtimalla 1500-luvun jesuiittaveljekkunnan moraalialia. Jesuiitat lähtivät siitä, että annettujen keinojen moraalinen oikeuttaminen seuraa päämääristä. Trotski todisteli kirjoituksessaan, miten elämässä valehteleminen ja väkivalta oli usein välttämätön hengissä pysymisen ehto.

Tarkkasilmäinen suomalaisen poliittisen historian lukija löytää Väinö Tannerin muistelmista kohdan, missä Tanner vihjasi tienneensä ennen ensimmäisiä eduskuntavaaleja 1906 Eetu Salinin kanssa esittämänsä lupauksen 350 markan vanhuuseläkkeestä olleen jo ajatuksenakin mahdoton, mikä oli tuolloin reilusti enemmän kuin väestön enemmistön keskimääräiset vuositulot, lupaukseksi, jonka sekä tiesi valheelliseksi, kuten myös sen, että se oli vain ääntenkalastelun takia tyhmille kansalaisille tuntemattomille vesille heitetty täky, jonka jo silloinen Tilastollisen Päätoimiston johtaja August Hjelt sanoi olevan täysin mahdoton toteuttaa ja veisi toteutuessaan maan konkurssiin.

Tannerin ja Salinin linjalla puolue sitten jatkoikin/jatkaa puusuttaen samanlaista propagandaansa (muistattekko Liikasen valheelliset vaalilupaukset nelinkertaistaa lapsilisät?) Demari-lehdessä TUL-lehden entinen päätoimittaja, Pekka Hurme kehuskeli ylpeänä saavutuksistaan marraskuussa 2011 miten Työväen urheiluliitto, (eräänlainen huono tyyppiesimerkki kasvatuksen ja liikunnan nimellä kulkeneesta vasemmistopropagandistisesta vaali- ja peitejärjestöstä, joka saatiin pysymään

demareilla).

Resepti oli tullut tutuksi aiempien vuosikymmenten SDP:n ja SAK:n valtataisteluista. Hurme käveli tovereidensa kanssa Hietanimen hautausmaalla keräten kaikkien muiden paitsi tunnettujen porvariin, kuten entisten presidenttien nimet, juuri perustamansa Kruununhaan suunnistajien jäsenlistaan. Hurme ahkeroi keräten tovereineen uskomattomat 10.999 nimeä ilman, että kukaan tolpassaan ollut (oliko heitä: hyvä kysymys?) olisi tätä uskomatonta hattutemppua epäillyt.

Jutun juuhan oli se, että Kruununhaassa asuu juuri ja juuri saman verran ihmisiä, jotka eivät tienkään olleet demareita eivätkä urheilijoita, eivätkä varsinkaan suunnistajia.

Kun tällaiset ihmiset ja tällainen tapa muunnella totuutta ja vääristellä demokratiaa on ihanne ja vallalla, ei ole ihme ettei mikään koskaan muuttunut demarien sisällä mitä sen ”kansavaltaiisiin” (lue: järjestögangsterismiin mitä edustaa tyypillisimmillään Don Heinäluoma) metodeihin tulee.

Nobel-palkitun vasemmistolaiskirjailija Maria Vargas Llosan analyysit ihmisestä muistavana ja kostavana poliittisena eläimenä kuvaavat hyvin vasemmistoretoriikan julkisuudelle taiteen kautta tarjoamaa ja hellimää Daavid Goljat-uhri taistelun tärkeää retorista helmasyntiä, jota ilman vasemmistolainen usko ihmeisiin ja liikkeen ”robinhoodmaiseen” oikeutukseen ei pelaisi.

Llosa kirjoitti vuonna 2002 vahvan poliittisen romaniin ”Vuohen juhla”, missä hän käsitteli pahaa politiikassa kertomalla ”diktaattori Trujillosta ja hänen murhastaan”, sen tekijöistä, heidän motiiveistaan, ja siinä yhteydessä myös naisesta, joka lapsena joutui diktaattorin raiskaamaksi (symbolisoi puhtaan viattomuuden raiskaamista symbolisesti, jolloin leijonan kitaan

vastoin tahtoaan ja omaa lapsenuskoaan ja typeryyttään paremman elämän toivonsa nokkansa työntänyt tavallinen äänestäjä/ puoluejäsen saa harhakuvistaan marttyyrikruunun päähänsä herättäen hänen julmaa kohtalooaan seuraavissa sekä suojelushalua että sadistista raivoa).

Llosa kirjoitti mestarillisesti kirjan rivien väliin ihmisessä piilevän pelon hajun, vihan ja vallanhimon. Llosan teos ei kuitenkaan pysähtynyt Dominikaaniseen tasavaltaan, jossa Trujillo käytyreinen piti hirmuhallintoaan. Kirja antaa järkyttävän kuvan siitä pahan vallasta politiikassa, joka maailmassa pyhittää kaikki keinot kaikkialla.

Osataan siis meilläkin!

Onneksi olkoon Trump uudistit kertaheitolla vanhan poliittisen paskanpuhumiskulttuurin tuomalla siihen palan omaa itseäsi ja aitoutta mukaan!

Trumpissa viehättää aitous ja suorapuheisuus. Perinteisesti Marxin aloittama yliopistohemmojen viljelemä vasemmistoretoriikka on suosinut uhriutumista ja köyhyydellä (jota se ei ole osannut eikä halunnut poistaa kaikista kauniista sanoista huolimatta) mässäilyä.

Nyt sille on tullut loppu. Yhdysvaltojen presidentinvaalit olivat länsimaisessa demokratiassa monellakin tapaan vedenjakaja. Poliittisten broilerin aika on lopullisesti ohi. Nyt tärkeintä on olla aito (Oscar Wilden näytelmä). Käytäntö opettaa teoriaa niille poliitikoille, jotka miettivät miten tästä eteenpäin, jos aikovat välttää Hilary Clintonin nöyryyttävän tappion, ainoa keino on rikkoa mekaaninen taika ehdottoman sokean typeryyden edestä Donald Trumpin innoittamana ja Georg Henrik von Wrightin sanojen siivittämänä.

”Varomalla ettemme aseta humanistista paatosta palvelemaan jo aikansa eläneitä poliittisia ja yhteiskunnallisia ihanteita, kuten nykyisin näyttää tapahtuvan. Totuuden epäitsekäiden palvelijoiden velvollisuutena on taikauskon murskaaminen ja niiden hämärien päämäärien paljastaminen, joita esitetään ylevien ihanteiden nimissä. Jos oppisimme selvästi tunnistamaan tapaukset, joissa ideologiset perustelut ja vaatimukset ovat pelkkiä itsekkyyden naamioita, olisi vallanpitäjien ja valtaan pyrkijöiden varmasti paljon vaikeampaa käyttää ihmistä tavoitteidensa välikappaleena.”

Mutta ei poliittinen kulttuuri kertaheitolla muutu, kuten demokraatti.fi:n päätoimittajan Mikko Salmen tavasta selittää musta valkoiseksi käy ilmi, kun hän pohti ”avoimena” joulukuussa sivuillaan siitä mistä muutaman tuhannen levikin omaavan ja etupäässä yli kuusikymppisten ay-miesten käsissä kuluvan puolueläpyskän levikin kasvu oikein johtui: ”Lehtemme uusmyynti (mitä se on?) on aina ollut hyvällä tasolla. Levikin kasvu ei johdu vain myynnin kasvusta, vaan siitä, että lehtemme peruutukset ovat puolittuneet. Lehti on siis ilmeisen hyvin kulunut lukijoittemme käsissä.”

Tässä on myös demareiden Akilleen kantapä. Kun epätoivoiset ja tekopyhät Tenkula tai Harakka puhuvat ulkokohtaisesti ”syrytytmisestä” heidän suuhunsa nousee koulukiusaajan veremaku, koska he tietävät uhrin olevan puolustuskyvytön -juuri tätä samaa tarkoitti Jugner 20.12 Ylen haastattelussa:” Demarileirissä on pitkät selkään puukottamisen perinteet. Puolueväki käyttää hyvin paljon energiaa koulukiusaamisen kaltaiseen passiivis-agressiiviseen toimintaan, joka kohdistuu omia puoluetovereita vastaan.”

Två flugor på en smäll var vårt hem- liga motto

Allt har farit käpp rakt åt röven sen jag dog. Och att jag imaginärt steg upp till himlen till min imaginära far för att sitta på hans imaginära högra sida. Och att jag ännu skulle chimär-döma människor däruppfifrån. Det var inte så det skulle ske enligt det ursprungliga manuskriptet.

Dessa punktknullande och ordförvrängande lögnare hade vridit mitt liv mot en sån legend, i vilken jag inte längre känner igen mig själv. För det första började det hela med att jag som liten pojke vid templet sålde min röv åt gamla gubbar, liksom

på den tiden var gammal sed på de breddgraderna. Gamla feta gubbar och speciellt präster och deras omkringfjäskande, som dagarna i ända satt under den brännande solen och talade om skenproblem mellan himlen och jorden.

Och däremellan längtade efter lite ro från sina upphettade känslor i skuggan av en lund med en omfamning av en trevlig ung pojke, så de skulle ha ork med att fortsätta sitt snackande tills solnedgången, då det blev dags att förflytta sig till en våt middag hos nån rik köpman eller nån annan makthavare, för att titta på ännu en vacker pojkes dansuppvisning intill nattens senaste timmar.

Om dessa saker har ju ingen förstås skrivit något om. Varför mån tro? För det verkar som om dessa argisinta, fula, trångsynta gubbstruttar som alltid famlar efter makt och pengar på andras bekostnad, har något emot oss vackra och därav glädjande, njutningslystna äventyrare, som gav blanka fan och ordentlig skit i alla hycklare, stenansikten och humbugmakare, som med fradga i munnen försvarade allehanda idiotier eller förkastade allehanda ljuvligheter som gjorde livet sött, som om det att njuta av kärlek skulle vara något som förfulade eller skymfade livet.

Det om det. Ni förstod säkert redan vad jag är ute efter och menar. Och inte är jag i nån himmel. Verkligen inte, när det inte ens finns nån himmel, förutom i gamla sagor och legender. Jag begravdes direkt när jag började lukta bara några timmar senare. Min kropp blev stulen, så ingen ursinnig hetero skulle ha skändat den även mer. Och inte var jag nån berömd en heller.

Vet ni hur många som på den tiden korsfästes för skojs skull

för de minsta brott? Där var tusentals. Och alla hade sin egen historia. Där fanns ett hundratal historier som var bättre än min. Ingen skrev bara ner dem.

Och ingen annan än jag hade en lika fanatisk bögflock av knasbollar bakom sig som stöd. Mycket riktigt, nu hörde ni den ultimata sanningen som alla enträget försökt dölja, trots att det alltid funnits de som kunnat ifrågasätta varför vi inte vandrade längs med huvudvägen tillsammans med heteroborgarelitén.

Just därför för att vi var avvisade b-klassens medborgare. Fria män att umgås med varandra, och dela kärleken med varandra. Vi älskade varandra öppet. Vi gick hand i hand var vi än rörde oss. Vi hade långt hår som ett tecken för vår kvinnlighet, och skägg för att visa att det i oss också bodde en man.

Två flugor på en smäll var vårt hemliga motto. Vi strövade omkring och letade efter unga pojkar och män för att gå samman och dela med oss detta stora mysterium: kärlekens och förälskelsens livsbärande gåva. Och just den gåvan ville vi skänka till eftervärlden, men sen rensade dessa evangelieförfattares censorer bort allt det väsentliga från skrifterna, var det hade berättats om hur jag i verkligheten levde och hur vild jag var.

Och hur härligt pittstint mitt och mina lärjungars liv på riktigt var. Hade ni inte alls förundrat er över att jag aldrig haft ett förhållande med en kvinna, och att min bästa kvinnliga vän var en före detta hora? Eller att inget om mitt liv berättades offentligt förrän jag blev trettioårig? Vad gjorde jag innan det? Jag har redan nämnt att jag var en tempelpojke som sålde kuk. Och min trånga barnaröv åt tempelherrar i min barndom, som var den tidens kutym för pojkar från fattiga familjer.

Nu ska jag berätta för er från början till slut varför jag blev de fattigas bögriddare och deras försvarare. Varför det viktigaste i mitt budskap är förlåtelse, nåd och kärlek. Och vad fan gick de där lärjungarna och förvrängde hela denna fina bögeologi, som var en revolutionerande fingervisning i form av arshål och kukar åt heteromakthavarna. Och ett spjuveraktigt hemligt sällskap tills självaste kejsaren blandade sig i saken och tog fasta på de bästa bitarna och limmade dem fast vid de konservativa gubbarnas trångsynta moralkrav om att människan inte fick njuta av sitt eget jag och hämningslöst förverkliga sin fria sexualitet genom att när som helst stoppa sin stegrade kuk i var och var annat hål, och mun och att jaga vackra unga pojkar (trots att det var mer än tillåtet för den dubbelmoraliska eliten.)

Sådan var jag. Och skulle ännu vara det idag. Bögakтивist. Rebell. De fattiga och utslagna bögarernas vän (för en sån var jag själv och skulle ännu vara det). En arg och stor knytnäve som kämpade emot oförrätter och orättvisor, som inte skulle sky medel för att avslöja en ondgörare som listigt klädde sig i en kåpa av godhet, skenheligt påstående sig ha allas bästa inför ögonen. Och inte skulle jag försöka skapa tystnad och fred där det fanns gråt och tandbitande, utan skapa en järnhård vilja att våga använda sig av den kraft och vilja som finns dold inom varenda en av oss för att skydda oss och våra liv.

Genom att förena och rikta våra gemensamma krafter mot det onda, som stryper oss i vardagen och förnekar oss möjligheterna till det goda livet, förnekar oss proviant för det fullständigt lyckliga livet. Men framförallt skulle jag oavbrutet påminna alla de ringaktade och förtryckta, att den första förr eller senare alltid kommer sist. Ögonen har redan förblindats

och blivit fångna av de ondas väldigt fina ord och beskrivningar. Och pengarna har redan delats ut till de ondas bländande och utmärkta ansökningar. Detta betydde i spegelbild att den giriga alltid får ett skitigt slut!

Och denna Himmelska fader var en bakisvits, som Judas en gång efter passionerat älskande kläckte som en rolig vits. Och inte förrådde Judas mig för trettio silverpengar på grund av girighet eller dumhet. Verkligen inte. Judas var varken girig eller dum. Judas var min käraste och pojkvän på den otacksamma och långa resan, var vi ständigt, och speciellt under den sista tiden med dagligen växande tryck och ökande hatprat, fick förklara det ena och det andra för galet fanatiska flockbesjälade heteron som var insatta på att leta efter skyldiga för deras egna misslyckanden, ständigt fick vi förklara det ena och det andra för att komma undan och få spelrum i tiden mot den horribla sanningen att snart skulle någon ändå förråda oss och en stor människojakt med förföljelser snart skulle inledas mot oss, för trots att homosexualism alltid varit en väsentlig del av den judiska kulturen, så avskydde den religiösa falangen de vackra och intelligenta männen som umgicks och trivdes med varandra.

De religiösa, fula och feta hetero-ledarna var i gång med att städa bort alla spår av homosexualism så den inte skulle störa ett folk som ständigt drabbades av ok som krig, sjukdomar och utländskt frihetsberövande och som dessutom led av förökningsskräck, ett litet folk med ett megalomaniskt gudskomplex och en otroligt störd och manisk bild av sin roll som ett utvalt folk bland ett hundratal likadana folk i deras omgivning, och känna ett litet tvång att utföra denna förtvivlade uppgift med

sammanbitna tänder för ett vackert folk, medan kerubliknande män hellre låg runt varandras armar och tillfredsställde sin längtan efter ömhet, i stället för att snusa på kärringars illaluktande fittor bland flugor i en femtio graders värme i mitten av en sandig ödemark, var det varken fanns tvättmjöligheter eller rent vatten.

Det handlade om ett tvång, så inte detta folk svultit under alla dessa ok, med de vackraste och bästa männen dessutom bögande sig sinsemellan till folkets utrotning. Och kvar skulle ha blivit dessa bokförar-tuktar-hetero-fulheter, som dikterades av tvång, medan de vackraste och mest intelligenta sjöng och flög omkring från blomma till blomma fullbordande den uppgift gud hade gett dem, att älska och njuta av kärleken, vilket samtidigt var det liv och den värld som var dem menade.

Vi var tvungna att iscensätta alla möjliga under för heteromonstren att förbluffas över. Och inför folk och speciellt ungdomen tala förståeligt med gamla lättfattliga och enkla religiösa liknelser, så att sken-hetero-sinnet, som förlamats av profetior och magi, ens aningen kunde öppna sig utåt från sitt trånga fångelse och vågade se sitt egna fria förstånd och fantasi som ett första steg mot människans fullständiga befrielse från bojor fastklämda av andra, samt vågade se hur portarna öppnade sig, bakom vilka låg visheten i att förstå kärlek, förlåtelse och homoerotik som analoga med livskunskap, vilja och kraft, som inte får krossas eller avvisas, utan vårdas och omhuldas.

Men inte blev det nånting av detta heller, när Judas blev svartsjuk på mig, efter att jag hade fattat tycke för en viss yngling, och han beslöt förråda mig enbart på grund av sin svartsjuka. Om detta var det frågan. Inget annat. Människor

är till sin natur benägna till lögnaktighet, förfalskningar och förräderi. Framförallt när det gäller en själv. Och därifrån här- rör denna tradition av skitsnackande. Det är av pur idioti och själslig småaktighet som man förklarar och förvrider saker för sig själv, samtidigt som lyssnaren manipuleras att ta lögnen för sanning. Och när jag med mitt talande endast försökte skapa en grund för självkänedom och förståelse, förlåtelse och kärlek, i denna omgivning fylld av hat och avundsjuka, och ge de svagaste själarna och människorna nån möjlighet i denna värld terroriserad av de starkas rätt, men av allt detta blev en moralisk munkavle, en manual för anklagelser som sekterister med fradga i munnen viftade med, med tänderna grimaserande, odlande och talande ondskefull illvilja, trots att jag strängt var emot all möjlig nonsensfundamentalism, och jag försökte lära att bara det att tänka ont om en medmänniska var farligt dumt gentemot en själv, men också ett stort brott mot mänskligheten, och samtidigt ett fullkomligt missförstånd av sin egen mänsklighet och sitt eget liv, liksom ett missbruk av den livsgåva vi fått, vilket når en likadan hemskhet som den armé av människoidioter som ständigt tjarar sina lögner om mänsklighetens fördärv.

Och dessa arméer fanns ju redan då, och finns ännu idag, fastän till all lycka aningen mindre, för trångsynthet har blivit omodernt inom religionen, som i sin tur blivit obetydligare för människosjälen, men trångsyntheten har däremot sökt sig till andra altare, som konsten, idrotten och vetenskapen. Senare övergav till och med Augustinus-svindlaren tanken om Guds rike på jorden med hänvisningen till att en världslig stat var nödvändig för att garantera fred och ordning, sålunda

fortsättande Påvens, av historiska nödvändigheter omhuldade (tvingad under dödshot) acceptanslinje av statsmakten, utan att bry sig om Tertullianus och Hippolytes stränga och varnande skrifter.

Enligt Augustinus Civitas-lära utgjordes världshistorien av en konstant kamp mellan Ljusets och Mörkrets kollektiv, eftersom också Augustinus, likt manikéerna han så djupt avskydde, såg att dessa två olika kollektiv levde huller om buller om varandra på jorden. Augustinus var mycket förtjust i Paulus romarbrev, vilka ju hade haft en stark inverkan på det sönderfallande senantika Romerska riket, som innan det slutliga sönderfallet utsattes för en förödmjukande och skamlig förödelse den 24.8.410, då västgoter ledda av kung Alarik intog Rom och plundrade staden till grund och botten.

Sälunda förbisåg kyrkan med Augustinus i spetsen, att kristendomen inte ursprungligen var på maktens och egendomens sida, utan en lära om de fattigas och utslagnas räddning. Augustinus positionerade sig att stöda härskare som var kända för maktmissbruk, och betonade vikten av att undersåtar underkastade sig framför en dålig och orättvis härskare, eftersom Augustinus ansåg att i en värld efter Syndafallet var man tvungen att acceptera en orättvis egendoms- och maktfördelning av praktiska orsaker.

Augustinus var en lottovinst för den administrativa nya uppstigande klassen med törst efter egendom och makt, kort och gott prästerskapets kristdemokrati, en klass till vilken Augustinus-liknande smarta och kvicka, beskäftiga drägelmunnar, med blott sitt eget egenintresse framför ögonen, monstruösa perversa, kriminella, manipulerande strebers sökte sig till,

samtidigt som kyrkomötena efter omröstningar beslöt förena kristendomen med de heretiska lärorna om treenigheten och den jungfruliga befruktningen, trots protester av de oviktiga, godtrogna och starkt troende individer som kommit att anses som enfaldiga dumbommar och numera hörde till minoriteten.

Under 1200-talet kom aristotelikern Tomas av Aquino till samma slutsatser om makt och egendom som Augustinus, trots att det inom kyrkan hade uppstått en stark motreaktion, som inleddes av franciskanerordens grundare Franciskus av Assisi, som starkt kritiserade egendom. Franciskanernas apostoliska fattighetsprincip tillät inte ens gemensam egendom. År 1323 deklarerade påve Johannes XXII de egendomsfientliga tankarna som heretiska, trots att den växande orättvisan mellan kyrkans kriminellt anskaffade enorma egendomar och de fattiga folket gav upphov till konflikter och gav orsak till misstanke om huruvida prästerskapet och rikemännen suddade ut och förvrängde den ursprungliga kristendomens läror, allt för att hålla de fattiga i lydnad och tystnad.

Dessa hetero-kristdemokrater la grunden för den moderna ekonomiska teorin genom att godkänna att avkräva ränta för lånade pengar och genom att söka berättigande för egna över världen expanderande jätteföretag, där vägen stakades ut för alla bedragare som ville gå med i den stora världsliga ögondyrkarklubben, var ändamålet helgade medlen. Enligt Tomas av Aquino var det etiskt rätt att verka emot sina egna intressen och i stället verka för statens och rikemännens, i Guds namn. Det väckte ändå stor kritik bland annat i den förmoderna tänkaren Henrik av Gents skrifter, som hävdade att det etiska förnuftet styr individen att handla så att den personliga lyckan förverk-

ligas på bästa sätt.

Märkväl, att dessa gammaltestamentliga argbiggor och i falsett tjtande satkärningarna som slår folk i huvudet med sina biblar ännu finns i varje liten by, sittande i en hörna, muttrande att bibeln var det heliga ordet, som man genom att svära på dess ord dolde eländiga slynglars förakt och hat och fittighet gentemot mänskligheten i en allsmäktig skenguds fantastiska boks namn, som ännu till påstods dölja sig bakom en genomskinlig och hemlighetsfull slöja ”som endast avslöjar sig för ett fåtal” (ett helt skumt och förnuftsvidrigt idiotskitsnack i sin egen klass!), som avslöjar sig för de, i sitt eget tycke, enda moraliskt rättlärdade och renhjärtade, för siare besittande ovillkorlig kunskap, som tolkar skriften punkt för punkt, lag för lag, i det barskaste laget.

Det är som ett evigt isberg, vars lejonpart av hemligheter för människan får förbli eviga hemligheter i en underlig vidskeplig och oförklarligt omedveten skum och mörk dimma, som ständigt lurar med anklagelser i bakhuvudet: gör jag rätt när jag gör så här eller så där, och vad borde jag egentligen göra för att inte förarga gud, utan i stället glädja honom, för att förtjäna hans respekt, förtroende och kärlek, vilka enligt förutsägelsen verkar vara slagna i sten, och guds knytnäve oberäknelig, och utan nåd, och hård i sina slag som kan förstöra om han så vill hela folk och nationer och allt liv ända till den sista livsbetingelsen, allt detta som straff för den minsta överträdelsen.

För den gammaltestamentliga guden är ett hårdhärtat pedantiskt monster, som inte verkar ha känslor eller ens en gnutta primitiv barmhärtighet och rättvisa kvar i sitt superego, och i de där monstruösa impulsiva explosionerna, på vilkas grund

han snarast kunde karaktäriseras som en lättretad tjurare, än som en sådan gud vi i andra religioner är vana vid att se som gudar. Samtidigt förblir Guds verkliga mål och mening oss en oberäknelig och ofattbar gåta, och de rikedomar som utlovas människan förblir i bibeln avsiktligt under ytan, för att de inte heller i verkligheten alls finns. Och dess inre förbindelser av förebildliga, profetiska och metaforiska rikedomar bildar liksom nån sorts gudomlig, och därför en ovillkorligt och unikt perfektionssträvande och moraliskt ren livsvisdom, innehållande sanningen och ett aldrig sinande heligt och ofördärvat ord, som man utan att ifrågasätta borde följa som en blind höna som knyckande söker efter korn, eller vandra längs en ravin, om bara människan i boken uppmanas att så göra. Och så uppmanas det också. Och ett så skumt känslöstört humbug och frossande i våld, anklagande fingersvingande och förljugna bevis är det svårt att hitta nån annanstans än i denna förfalskningarnas förfalskning, som saknar motstycke i världshistorien.

Inte för den sakens skull, att det ända sedan Herodotus dagar professionellt skulle ha skapats i miljoner för att rengöra makthavarnas motiv och handlingar, utan därför, att hela den västerländska världen i tusentals år hade strävat efter att berättiga sina egna lögnar, överträdelser, maktmissbruk, krig, hat, felaktig kärlek, och bögars diskriminering, i den egna gudens och hans bibliska handboks svurna namn.

Jag säger bara, ett ganska tufft strilande i linsen. Och vilket maskineri och vilka lärostrider? Precis för dessa varnade jag mina samtida medmänniskor, att gå inte, bästa godtrogna fårskallar, för vilket pris som helst i de skrupelfrias billiga fällor, eftersom allt som organiseras dödar direkt och effektivt goda

idéer, bildande strypande snören av sig själv, fastän man låter tro att snöret är en livboj, och nån sorts livförsäkring emot livets nycker, tomhet och osäkerhet. Och inte grundade jag nån kyrka och inte anställde jag några präster. Precis mot sådana mellanhänder kämpade jag hela mitt liv. Och inte skulle jag nånsin kunnat vara en oberäknelig och grym fars son.

Jag skulle ju själv ha vuxit upp att bli en ond skolmobbare eller någon annan fördärvspridande psykopat som påfluet trängde sig på samhällets övervåning, och hånade andra arslen som gick mig på nerverna, eller andra plågoandar som tänkte annorlunda än jag eller överhuvudtaget människor som i mina megalomaniska synvillor vid nåt skede hade i kommit i vägen för min kungsvandring.

Nej, Gud var blind och död. Han framträdde aldrig mer inför människorna. Han täcktes inte visa en mördares fittigt leende sadistansikte. Han skulle förresten ha åkt fast. Den sista gången han lär ska ha talat med någon, var det med nån Job, som han prövade med hat. Och hur Job i sin galenskap talade, att han bar ansvar för sin del, och meddelade vad han visste. För Job var pompös och full av onödiga ord. Ett förvrängt och anklagande samvete plågade hans bröst. Han bad oss titta hur hans bröst var som ett ungt vin, som inte stacks i håll, för det var sprickfärdigt liksom läglar fyllda med vin. Han ville tala för att få lättnad, öppna läpparna och svara. Men sen sa han att han inte väljer någon sida och att han inte smickrar nån människa.

Vad tror ni att han menade med de orden? Åt vem riktade han dem och varför?

Vad försökte han med detta språkande förbereda? Varför trodde Job sitt samvete vara en utomstående själ? För att man

på den tiden förklarade saker sålunda och därför trodde också alla så? Varför sker inga bibliska under längre idag? Jag vill påminna att ingen av oss kunde skriva. Kunde knappt läsa. Alltså varifrån tror de som absolut svär på den ovillkorliga sanningen i dem att dessa heliga texter väller fram?

Från en författares penna? Ja, och vi har ju ända sedan tidernas begynnelse känt till sanningen som författare skapat i eget intresse, de där dagdrivarförklararna i sina egna smutsiga tankebon, för vilka sanningen är ohelig, men lögnen helig, så länge den är inpackad i ett vackert omslag, förutom textens ursprung, så klart, den igen är inte helig. Så ta nu skeden i er vackra hand och förstå spelets hosta. När vårt bög-gång med orättvisa och list brutits ned och vi jagats ifrån våra gömställen, påbörjades ett hänsynslöst uppsökande och slaktande av oss. En stor del av oss flydde. Till rymligare vatten. Varma bröder hjälpte oss runtomkring i världen.

Och när vi spred på oss, bar var och en av oss vår egen hemlighet inom oss som ett brinnande sting, kunde han där borta i gatuhörnet vara en av oss, ler han mot mig som ett tecken på att vi är likadana, skulle jag få sällskap av honom, förströelse och värme i denna kalla och ensamma natt, eller sticker han sin dolk gömd under tunikan i mitt hjärta och ropar åt förbigående: än en gång har en av dem slaktats i det allmänna godas och renhetens namn, eller kunde han ändå vara den nya Messias, som det talas om på hemliga möten, eller vår egen självaste Messias, om vilken Petrus och Paulus sprider besynnerliga mirakelhistorier om att han med egna krafter flugit från sin grav till himlen för att bredvid sin far döma oss vilsna människor, och att han alltid nu och då framträder på jorden inför välval-

da människor för att ge påminnelsen om att uppgiften av att bygga guds rike på jorden knappt har påbörjats?

Och annat liknande skräp så klart. Det var ett stort misstag att ge den aningen simpla och enformiga Petrus en så framstående plats inom vår grupp, och det var ett särskilt stort misstag att bjuda in till oss den trångsynta och inåtvända Paulus. Jag visste väl, att han i nåt skede skulle ta maktens spira i sin hand och förklara saker, på de omvändas sätt, saker med ljuset på sig själv. Den här kalla, förhårdnade karringhataren som bedövat sin själ, och den största smygbögen känd på den västra världshalvan som nån gång vandrat på jorden, som på grund av sin småkukhet, inte för att det nånsin skulle ha varit ett hinder, aldrig lyckades erkänna sin dragning till pojkar, sålunda orsakande med sitt envisa självbedrägeri och därav påföljande struntförklaringar en otrolig mängd besvär och problem för vårt idkande av pojkkärlek, tvingande det under jorden och åstadkommande för sig själv och hela vårt bög-gäng ett ödesdigert image-problem, speciellt i hans skrifter där vi beskrivs som mesar, som liksom skulle ha vänt våra plågoandar andra kinden till, som fullkomliga halvskumma idioter, som liksom blinda och utan varken misstanke eller sund självrespekt skulle ha följt mig och mina varendaste rörelser, skrikande i extas när jag gick på stenar i sjön, mirakel, mirakel, trots att det bara var komisk illusion som vi brukade tala om, men den stockallvarliga Petrus fattade det ju inte, och Paulus var då sin vana trogen på stranden för att lura stora skaror på vår sida med våra otroliga tricks, och han behövde detta mirakel, för att på så sätt få logi och mat för oss på kvällen, för vi hade än en gång flugit ut på åkern mitt i natten från vårt senaste skyddsställe,

när värdinnan i sin trädgård hört ett högt och flerstämmigt stönande, och flåsand, för att sedan ute i sin trädgård till sin stora bestörtning och förskräckelse lägga märke till hela vårt gäng, frustande i samma takt med våra rövar i skyn, knullande samstämt i hennes buskar, sprittsprångande nakna, med våra spänstiga luffarkroppar glänsande av olja i natten, och värdinnan kallade direkt på sin slav för att sjasa iväg oss för syndigt leverne med kukar i arshål och våra lärjungar hårda i våra munnar, till detta rena och fromma hus hade det godtrogna och fromma värdparet i tron på Paulus ord bjudit in en stor och andlig man, som skulle skapa guds rike på jorden, så fort han befriades från kejsarens förmyndarskap och alla fjäskande makthavares förräderi.

Paulus vred och vände senare på saker och ting för att ställa sig till lags för nya anhängare och stödjare, för han var en riktig första radens rövslickare, och iscensatte likt betald publicitet pojkar och män från stadens parker att sluta sig till vårt böggång så vi skulle se ut som ett stort ambulerande predikargång, där vi snällt och måleriskt vackert satt i rad under olivträden, talande snyggt mot kvällningen om profetior och gudomliga och mirakulösa herrens ord, allt baserat på vidskepelse, och andra eviga visheter, när sanningen var den att vi om dagarna stal mat och vin av godtroende troende, hänvisande till att vi var ute i vår gemensamma guds ärenden, och lockade vackra strövärgossar till oss om kvällarna för att knulla på våra härbärgen, och nätterna gick åt till ett festande och knullande och njutande av varandras härliga och varma sällskap tills morgonens småttimmar, precis som det på den tiden var brukligt, för män som sinsemellan lekte nattliga lekar, att göra. Paulus

gjorde så av sig själv en ofelbar uttolkare av dessa historier, han gjorde sig en roll som en som alltid hade rätt, och en roll som ett framåtblickande orakel, som alla hjärnlösa och med röven tänkande idioter, ärkereligionsidioter grundar sin dumhet på, i tron att det är det heliga ordet, svärande heligt med allvarlig min i dess namn, och gör av dessa vilseledande och noggranna lögnen en egen smaklös livsfientlig fotboja, trots att jag med god kännedom om Paulus kan säga, att i den där manslashasen inte fanns något gott, än mindre något heligt, eftersom ingenting för honom var heligt.

Det fanns bara han, och hans stora tomma ord som beroende på lyssnaren tog sig formen av ”sanningens ord”, och hans stora och dumma åhörarskara, och hur han fick de bästa beskyddarna åt sig på sin sida, så han kunde njuta av fantastiska fester i fina palats, och långa middagar, där han alltid mot slutet av kvällen var den absoluta och självutnämnda superstjärnan, som alla tävlade om att tacka och beundra, till och med den minsta slavpojken.

Och sen under nattens ensamma timmar när vinet fördunklat sinnet, ber han värden om lov att dra sig tillbaka, och världens yngsta och mest gracila slavpojke leder honom till hans tilltänkta sovrum och enligt den tidens sed, tar han som världens gåva slavpojken som bäddvärmare, nånting slavpojken ser som ett stort privilegium, och nånting som det mumlades mycket om i värden hus bland slavarna tills nästa fest, skulle kanske jag få nån av husfaderns ärade gäster som knullare, skulle kanske min nätta kropp duga för att bli smekt och sålunda undvika en lång natts hemska ensamhet.

Det fanns flera av oss. Ensamma och ångestfulla bögar som

gömde sig fanns alltid överallt, och vi hade en kraft, en undangömd men mycket stark kraft, som inte kunde brytas hur mycket vi än dödades, kuvades och utrotades. För ur oss uppkom alltid ny ung kärlek som drömde om att få förlora sin oskuld med en likasinnad, för att förbättra och göra sötare denna annars så stela och tröga heterovärld, och trots att det ibland såg ut som en utomstående och oordnad svaghet, fanns den uråldriga brinnande kraften inom oss, vars glöd aldrig slocknade, eftersom vår omutliga godhet bestod i att osjälviskt älska varandra.

Att drömma tillsammans. Att dyrka frisk skönhet. Äventyrarens charmerande med ungdomens glimt i ögat, och glödens, ungdomens och ynglingens hemlighetsfulla glittrande likt stjärnhimmeln, som gjorde oss vilda och uppmuntrade oss till vild frenesi och njutning av långsamma och djupa stunder tillsammans i våra älskades armar, inuti, bredvid.

Att vakna till vackra morgnar och känna en likgiltighet, och se på vackra ögon och minnas att lika säkert som solen skulle gå upp och ner idag, så fanns det bara vi två, och denna gemensamma stund, detta välmående – och lyckokänsla, inga mellanhänder, onödiga förklaringsmodeller, förvrängande förklarare, inga slynglars maktkrav, inga heterons fortplantning, inga mördande tråkiga familjemiddagar, inga obligatoriska representationsmöten, ingen städning varken före eller efter festen, blott för att göra sig till för främmande, inga festligheter eller andra tvångsmässiga regelbundna tillställningar.

För vi hade bara varandra, och denna eviga och försvinnande, möjligen enda stund, som på avstånd påminde oss om den där guden, som borde ha styrt över jorden, den där kärlekens

och den goda tankens och handlingens gud, som på denna jord som verkställande viceregent var satan förklädd som kristlig gud, som härskade över våra sinnen med orättvisa och list, planterande däri hat, hämnd, avundsjuka, girighet och unkna sexuella regelverk, som om bara för att hålla oss på brinnande kolstenar i väntan på något ännu värre, när livet ohjälpligt var slut, och vi såg oss själva som gamla och fula, och vi förstod att vi inte alls levt det liv som vi ville, för vi hade redan som barn blivit uppjagade av rädsla, och uppskrämda i den stränga och hämndlystna kristna gudens namn och skärrade för farorna av vår frihet till ett halvdött tillstånd, så i fruktan för andras hat och avfärdande och för att bli uteslutna ur våra familje- och vänkretsar, svalde vi våra lustar och begär, borrade i sank allt annat, fast vi alltid i smyg drog i hand överallt där det var möjligt, direkt efter att vi sett nån drömpojke eller nån man som ögnade på oss i förbifarten med det ögat.

Och så underkastade vi oss snällt de öden som andra skräddarsytt oss, som mördande fångelser, så vi skulle vara en del av ett ändamålsenligt och produktivt, noga uträknat, produktionssystem som upprätthölls och förnyades av förvirrande och förljuget samhällseliga heterofamiljer och marknadsmakt, kort och gott ett normheterosamhälle.

Och vi uppfostrade våra ohyggliga, skrikande, fräcka, otäckt gnällande barn till snälla barn, och vi gjorde dem till småynklingar som var rädda för samma saker som vi själva, vars lycklighetsprognos var lika dålig som i vår förlorade värld, men vi brydde oss inte om det, eller om det att tiden rann oss ur händerna till onödiga och tidskrävande trivialiteter i ett heterohelvetet omringat av idiotisk meningslöshet, trots att vi alltid hade

haft möjlighet att göra något annakareninaskt, och förälska sig osedligt passionerat i nån överraskande luffare i nån slumpmässig gatuhörna, lämnande där allt för en silkesväg, precis som i ortodoxa kloster där munkar alltid då och då träffade en för sitt liv ödesdiger man, och plötsligt lämnade sin tjänade grymma och sexfientliga gud ensam kvar, som hämnd för alla tomma löften om kärlek och som hämnd för alla år av tortyr, och för lusten som hade vuxit sig så stor i munkens huvud till ett dånande vansinne, att han under följande gudstjänst, efter år av sjudande och återhållande av ett utbrott, skulle riva sin munkkåpa av sig mitt under mässan, tokig av brunst, och naken sprungit omkring med stegrad kuk ända till skogen för att våldta den där ena ryska hungriga björnen som alltid en gång om året gick vilse i bärskogen över gränsen, om munken inte hade hittat den där likasinnade kärlekshungriga bögluffaren, en räddande ängel som vandrade mot klostret, för vilken gud var kärlek, nåd och förlåtelse, precis som jag i onödan försökte stoppa i mina efterföljares tjocka huvuden, som tröst åt de som i eftervärlden skulle brottas med samma problem, ända till de dystra skogarnas mörker och innanför tomma väggar av gråtande och klagande, eftersom utan slavar finns det heller inga herrar.

Därför var min ursprungliga idé när jag samlade ihop mitt bög-gäng, att med stil ge blanka fan i såna här arrangemang som efterapade livbojar, och ge oss en officiell uppmuntran att njuta av vår egen förträfflighet, så vi inte alltför lätt skulle gå i heterofällan, och vi skulle ta oss en fru, och vi motvilligt och för oss destruktivt skulle försöka leka att vi var ärkehetero och familjefäder, och vi som ett evigt kors att bära skulle få en skara

av barn, och ingenting till slut skulle ha blivit nånting av det hela, varken barn eller skit, då man hela tiden borde dölja sitt riktiga jag och sina vilda lustar för att inte åka fast, åka fast för det man på riktigt varit intresserad av hela sitt liv.

Och eftersom vi hade förnekat oss allt det vi ville ha för fruktan av gud och hans möjliga straff, så skulle våra liv ha runnit oss ur händerna, eftersom livet var menat att vara en njutningens och kärlekens fest mitt i den ansträngande vardagen, och inte nån smärtande misär typ via dolorosa, den enda väg som tyvärr erbjuds oss alltför ofta och från för många håll. Paulus och Petrus att tacka för det. Vi har till slut bara en stund emellan oss. Inget annat. I morgon finns vi inte längre.

Och inte värmer minnena längre när bandet börjar spännas kring huvudet, och hämndens grymma hand sträcker sig efter våra halsar för att strypa ut den hemska bekännelsen att vi inte tar på allvar de skyldigheter livet kastar framför andra, genom att försöka ändra på allt det som kommer framför oss att likna oss själva, utan vi letar bara efter kärlek, flyktig och övergående, som liljorna på marken, och på den vägen till det suddiga slutet, utan att det desto mera skulle rubba oss åt det ena eller andra hållet, för när allt kommer omkring är vi bara en liten del av denna värld, vars ondska vi inte låter störa vårt eget letande efter kärlek, trots att Paulus felaktigt lät förstå att han inte går utöver det som skrivits, och därför skrev ett sånt skit om mig där han lyckas ogiltigförklara mitt budskap om broderlig kärlek, för att han inte förstod eller godkände drag som hörde till min kärlek, som hänvisade till andra dimensioner och tillstånd.

Upplevelsen av min kärleks topp var nämligen endast temporär, snarare än ett fortgående, lunkande tillstånd. Kärleken

var en i ljumskarna brännande känsla, och i huvudet en dunkande smärta, och inom mig en brinnande eld, och i sinnet en gnagande feber. Den var i sig själv fullkomlig och evig. Paulus hånar mellan raderna i sina texter kärlekens innerligaste väsen, och rynkar på näsan åt det att kärlekens förväntningar inte når upp till vardagens framtid. Människans själsliga tillstånd skulle vara i skick för att kunna älska. Människan skulle veta hur man förvandlar sin själsliga kärlek till en fysisk kärlek, annars förblev den bara drömmar, som utan förverkligande skulle förvandlas till spöken, som gnagde själens innersta frid, och sedan slutligen slungade den ut på farliga vägar för att ensam ströva omkring som en själkets själ, med uppgiften att utan vidare älska alla som skapats i denna värld, och därav få det viktigaste bränslet för sig själv: besvarad kärlek.

Människan skulle i spelet mellan människor visa sig vara värd kärlek. Människan skulle vara mottagande, lyssnande, förstående, omtänksam, hjälpsam och osjälvisk. I sin egen själviskhet få besvarad kärlek, och som kärlekens höjdpunkt uppleva sin kärastes närhet och med honom den gemensamma vänskapens sexuella klimax som kronan på verket. Så fruktansvärt då, hur Paulus i första Korinterbrevet i 13 kapitlet kanoniserade kärleken som blott en broderlig och bindande, självuppofterande kärlek, som saknade Eros vilda hänförelse och förföriska sötma. Två grundvillkor för lycka i livet. Paulus utropade i sitt heterofavoriserande manifest i sin kalla oerotiska guds namn, sin tro på en väl förberedd och bestämd kärlek, där det centrala var trons, hoppets, och kärlekens treenighet.

Detta oheliga förbund, en själ utan kropp, fick den som under läsningen av detta på papper i kvällsmörkret, och vagt

kunde känna igen Eros i sig själv och såg det som en positiv kraft, att känna djup skuld då den stackars själen förstod sina begär och sexuella dagdrömmar som syndiga, och denna själ såg sig tvungen att ta sig i kragen för ett ideal gagnande det gemensamma goda, såg sig tvungen att hjälpa andra och samtidigt försumma sig själv, sina begär och behov fullständigt, och detta var den förvrängda kristna kulturens mest rubbade sten, som borde avlägsnas från dess grunder.

Paulus talade blomsterspråk när han påstod att hans egen livssmärta var att se kärleken som en spegel, liksom en gåta, ansikte mot ansikte ofullständigt kännande, men ändå kännande fullständigt, för lika fullständigt kände man honom. För Paulus var alltså kärleken en del av hans självbyggda förljugna fullständighet, där det inte fanns plats för andra bilder eller ord.

Det var för Paulus en styv och stel kärlek för endast gud, bland människor, och därför sa han, att vad skulle jag ha om jag inte hade kärlek, och hänvisade till en helt annorlunda kärlek än de gnistor och smärtor som glimtar förbi i människans vardag.

Han talade om en uppoffrande, mot det allmänna godas strävande och däri förverkligade heterokärlek, där själen, tanken, riktningen och ändamålsenligheten var viktigare än den erotiska kärleken, och glömde samtidigt avsiktligt, att den synliga världen inte är hela sanningen, utan att den var en reflektion av en mycket större och hemlighetsfullare värld, var erotikerna var livets bränsle och den egna existensens gudomligt djupa insikt, att leva fullt ut i de intensiva stunder som lämnade spår i oss i den erotiska världen.

Det fanns i människan ett inbyggt kärlekens inre klocksys-

tem. Människan hade programmerats att ana, inse, tända på och brinna som en kärlekens fackla i mitten av den kalla världen, var hans mänsklighet förverkligades och först då sprack ut i blom, när han saknade denna erotiska värld till döds, letade efter den och fann den inom sig, och förverkligade sig erotiskt utan hämningar, njutande av nya insikter och av sig själv under de små stunder då han efemärt stod mitt emot den riktiga guden, den gud som i sanning hade skapat denna värld av kärlek; kärlekens gud som ville det evigt goda med det godas explosiva urkraft, vars höjdpunkt var en världsexploderande orgasm, och den därpå följande känslan av himmelsk frid och välbehag.

Paulus talade högrävande och formellt, för att han till slut insåg att han blivit ensam, eftersom han inte kunde älska, och behövde motiv för allehanda sysslor i en omgivning besatt av sex, erotik, lustar och begär, en omgivning i vilken han kände sig ensam med alla sina dolda begär för vilka han kände stor skam och skuld, ständigt försökande framställa sig som bättre och dugligare i hans Guds ögon, genom att till alla folk utropa denna fruktansvärt tomma kärleksdeklaration som en sorts stor och hjärtlig skeninsikt, så att de dumaste kölvattenåkarna av idag upprepar det som ett utbrett mantra om det lycksaliga gudomliga sken-ursprunget med påståenden om kristendomen som hela världens kärleksfulla sanning, men glömmet samtidigt ett viktigt och understreckat budskap i Jakobs brev, att alla dessa ord saknar mening, om hjärtat är frånvarande och vi fortsätter att särskilja på människor utifrån vem de knullar.

Det kan inte hjälpas, att de inte gillar oss kuksugare och arsknullare det minsta. Inte gillar vi ju heller dem, men vi håller inte på och diskriminerar dem för att de på ett störande

sätt älskar tuttar och fasansfullt illaluktande fittor, och ständigt talar om det så det stör andra, och nedtrycker sina föremål för sjuklig lust till blotta viljelösa objekt mellan knytnäven och spisen, nedtrycker dem till tystlåtna, blonderade uppblåsbare barbaror, och stora vällustiga rosa fittbegär, och enorma konstgjorda bröst från vaggan till graven, så att den, den som inte dräglar efter dem, är dömd till undergång, ett utedjur och samhällelig skamfläck och usel loser, vars mobbare bakom kulliserna får belöning i form av duktigt-jobbat-grabben-klappar på axeln och en ölrunda på det lokala haket, bara man först fått höra hur tänderna först flög ut ur den där satans bögen, och sen nästan livet, och så skrattsalvor så skiten kommer, samtidigt som det för en sekund i minnets djupaste vrå träder fram en bild av två unga pojkar som ligger ovanpå varandra med hårlösa småpittar som hårda gnider mot varandra, en minnesbild från de där rena, oskyldiga och den nakna lustens tider, då allt ännu var trevligt, och andra inte bestämde hur man här skulle leva, knulla och om allt detta prata.

Paulus efterföljare är inte trovärdiga, och inte heller intellektuellt från denna världen i utropandet av denna ointellektuella hatfyllda skengudomliga kärlek och jämställdhet mellan alla människor, och guds ovillkorliga kärlek för alla människor, och i samma andetag förnekar bögar samma sak som något besvärande annorlunda med upphov i djävulen, utövande illasinnad och människofientlig praktik och diskrimination såväl i tal som i handling gentemot bögar, förnekande oss godkännande, vår broderliga kärlek genom diskrimination, en kärlek de alltid är beredda att protestera mot, och fördöma, trots att det var precis det jag förbjudit dem att göra.

Och jag varnade dem för den lömska djävulen, som alltid är sur, och emot allt det goda, opponerande sig först mot kärlek, den där största kraften av alla som djävulen förtrycker till förmån för hat och andra negativa känslor, så inte förryckta flocksjälur till heteron ser skogen för träden, utan rusar i grupphysteri för att fördöma oss. Jag visste att min lära först skulle glömmas, sen förvrängas, och till slut eka för döva öron i denna värld av grymma och själviska heteron, var det viktigaste tycktes vara att endast få sitt eget jag att rymmas inom det självbyggda fängelsets väggar. Jakob varnade skenheliga heteron för precis denna dubbelmoral.

Det hjälper inte, att man i festtal ställer sig på vår sida om man i praktiken förkastar oss och skäller ut oss bakom ryggen. Nåd och välsignelse är vi beredda att pracka på djur, byggnader och företag, men inte på bögar.

Kristendomen har inget annat att bjuda oss än förbättringens och självförnekelsens väg, trots att just jag, Jesus och mina lärjungar, var en kringresande bög-grupp som stötte på unga pojkar och stiliga män runtomkring i Israel under de där långa glitterjublande stunderna av sex och skön samvaro, som ni godtrogna och vridna människor nu får läsa i Petrus och Paulus avsiktligt förvrängda texter, som om de djupt ansatts av dåligt samvete efter allt de erfarit och i ånger bestämt sig för att gottgöra dem genom att för eftervärlden skriva hela vår historia i en sådan form att hela vår tros heliga hemlighet uteblev: mötet mellan två män i gudomlig kärlek.

Just detta säljande av sitt eget väsen och sitt ursprung på förlustens altare blev kristendomens ödesdigra öde.

När makten blandade sig i, förlorade den sin rebelliska

upproriskhet, och den blev en förnedrande undertryckare av människosinnets och människans begär och lustar, samtidigt som den förlorade sitt ursprungliga syfte som jag tänkt mig det, att alla inte behöver vara alla till lags i kampen om det goda mot det onda.

Paulus vilseledda troende, tar inte mitt ord för sanning, när jag säger att tron på mig leder till kärlek till sin nästa. Tron borde ta sig uttryck som rättvisa, nåd, förlåtelse och barmhärtiga handlingar. Jag byggde en folkrörelse med kärlek som rättesnöre, inte hat, och där fanns det inte utrymme för gräl och människors ojämlikhet.

Jag visade åt människorna vad frihet från familj och egendom kunde vara, frihet från kvävande och orättvisa lagar, och maktmaskineri styrt av våld, och frihet från sanningsförvrängande präster och kärleksförbudande heteron, och jag uppmuntrade dem att följa mig i detta mitt sätt att leva, som inte grundar sig på andras baktalande och exploaterande, utan på gemensam förståelse, frihet och kärlek, utan gränser, som inte fjättrar sig fast vid ägande och skryt, utan i stället bejakar små gester av barmhärtighet i broderliga tecken bakom ryggen obemärkt, utan att desto mera skryta eller göra väsen av sig med högljutt slående trummor för andra att märka.

I mitt sällskap var allting annorlunda. Vi trivdes tillsammans och höll ihop. Människor njöt av att slippa familjehelvetets stryppgrepp för ens en liten stund på öppnare fjärdar, där det inte fanns släktingar som spionerade bakom ryggen vad den ena eller andra tänkte eller gjorde, och där förhållandena inte grundade sig på gamla herrars hövlighetssystem.

Det förbryllar mig också hur Paulus, när han var i fången-

skap i Rom, lyckades dölja även för sig själv, sin kärlek för den bildsköna slavpojken Onesimus, som han lärde känna under fångenskapen, och om vilken han skrev till sin vän Filemon, från vars hus Onesimus hade rymt, att han vänligt skulle ta tillbaka denne Onesimus som snart skulle befrias, och låta bli att straffa honom.

Paulus känslor för denne Filemons förrymda slav var överväldnande och känslösamma. Han hade i fångelset fått uppleva en kort och vällustig vrålvänskap, ur vilken hade vuxit fram ett ordlöst kärleksförhållande, där båda i smyg tittade på varandra beundrande, djupt stönande, med hjärtan briserande av lycka och välbehag i varandras närhet. Paulus kände inte igen kärlek inom sig, men klädde den i vackra ord i sitt brev till Filemon, där kärleken fick formen av en broderlig vänskap gentemot Onesimus.

Han berättade att han i fångelset blivit Onesimus "far" och att han döpt honom. Sen sticker han mellan raderna en kärleksbetygelse som ur världslitteraturens glömska står ut som den största av alla smygbögars hemliga kärleksbetygelse, som till och med författaren till Döden i Venedig skulle ha gjort avundsjuk.

Han skrev, att tidigare hade slaven varit lönlös för sin herre, men nu hade han blivit till nytta för dem båda. Paulus lidelsefulla tillgivenhet för slavpojken var ovanlig för män som han som förträngde sina djupaste och riktigaste känslor, och höll sina personliga hemliga begär utanför deklARATIONER, och manipulerade bilden av sitt offentliga liv och som ville styra människors sinnen genom att organisera allting klart och tydligt med hjälp av den stränga och neurotiskt svartsjuka spionerande och

övervakande guden, så det inte fanns någon störande plats för den minsta misstanke eller plötsligt uppkommande problem eller drömmar, att inga upphöjda tankar skulle föra honom på villavägar och konfundera hans välordnade värld med oförutsebara ödesdigra snedsteg som skulle sjasa en gamling vilse i onödan, och visande allt han förnekat sig själv framför ögonen, alla livets delikatesser som han tidigare under stränga hot om straff hade förnekat sig att njuta av, tills han i fängelset ödesmättat träffade Onesimus, som öppnade hans känslolås och dörren till alla de områden vars existens han tidigare inte känt till.

Paulus försökte i förtäckta ordalag få Onesimus för sig själv, och spelade på känslor när han skrev åt Filemon att han gärna höll Onesimus hos sig, så han kunde tjäna mig i ditt ställe. Han bad husfadern ta sin slav tillbaka som en ”kär bror”, som förtäckt hänvisar till att Paulus äntligen förstått vad som var det viktigaste i förhållandet mellan män. Paulus blev av Onesimus uppmuntran inspirerad att deklarerat detta budskap om en, ”ny broderlig kärlek” till alla utspridda församlingar där han skrev att det var likgiltigt om du var jude eller grek, slav eller fri, man eller kvinna, eftersom i Jesus Kristus är ni ett.

Han förstod också, att vi alla, vare sig judar eller greker, slavar eller fria, hade döpts i en kropp. En och samma ande hade förenat oss. Vi hade alla fått dricka av samma ande. Efter denna erfarenhet koncentrerade sig Paulus i sina tal på att alla kristna skulle visa en särskild kärlek gentemot varandra.

Precis som om han äntligen i Onesimus personligen hade insett den djupaste innebörden i min lära, att motarbete skenhelig och hycklande andlighet, en andlighet där saker och ting gjordes komplicerade, och det goda utvisades från sitt ursprung,

för att lyftas till skyarna för att beundras, utan mänsklighet, utanför vår vardagsverklighet, en andlighet som förändligades till en stinkande mumie, så att den tidigare för livet så viktiga och sanningsenliga vardagserfarenheten avsiktligt glömdes bort.

Och människor gjordes till föremål. Och skulpterade statyer av hårda moraliska krav och strypta känslor, i stället för att vi skulle ha förstått att allt detta bara var människans egna idiotiska och brutala oförträngbara begärs själviskhet, där riktig andlighet var ett skratt åt uppsvällda lögner, ett stick för att spräcka varbölden i ögat, och efter det blickens vridande tillbaka till människan, till lyssnandet på hennes oro med spänt öra.

Och hans omsorg om sin oro, så kärleken alltid skulle vara välkommen där med alla sina egna och rika uppenbarelseformer, för att rädda en borttappad och vilsen bögluffare som dag och natt under hela sitt liv strövat omkring utan kärlek.

För det verkar som om dessa argsinta, fula, trångsynta gubbstruttar som alltid famlar efter makt och pengar på andras bekostnad, har något emot oss vackra och därav glädjande, njutningslystna äventyrare, som gav blanka fan och ordentlig skit i alla hycklare, stenansikten och humbugmakare, som med fradga i munnen försvarade allehanda idiotier eller förkastade allehanda ljuvligheter som gjorde livet sött, som om det att njuta av kärlek skulle vara något som förfulade eller skymfade livet.

Glöm Gud och livet i himmelriket. Det finns inget sådant. Inte var jag heller det som jag påstås vara. Jag var bara en av min tids irriterande rebellbögar, en av oss miljoner, som gjorde uppror mot traditionella konventioner genom att försöka få godkännande och kärlek för den jag var, och samtidigt uppmuntra andra bögar att försöka komma framåt på denna svåra väg, trots

att jag där inte lyckades så väl. Men jag bor i varje likasinnad diskriminerades hjärta. Och jag upplever er smärta och förödmjukelse med er varje stund på nytt och på nytt, och jag skäms djupt å era plågoandars vägnar, och jag är med er i alla bittra tårar, som ni ensamma i er skam, och övergivna av heteron tvingas uppleva under detta eviga förtryck.

Du ser mig inte riva mitt hår i kyrkan lyssnande på lärostrider om ordet. Inte heller på skenfromma troendes hatfyllda, bittra och habegärliga debatter. Inte där var man svär på det goda namnet, men när ögat inte ser gör nånting ont, utan du ser mig bland denna dags förtryckta och diskriminerade gäng, det gäng från vilket jag också kom.

Och var jag hörde hemma. Och med vilken jag grundade denna världs kanske mest missförstådda på kärlek baserade folk-rörelse – bögnas folk-rörelse.

När Paulus i sin slavpojke fann den inre kärleken han förträngt och trott sig förlorat och började utropa toleransens anda till världen, betonade han att Guds val faller på de svaga, marginella och föraktade.

Och att bara de som gjorde sålunda var mina riktiga följeslagare, riktiga kristna, som korrekt förstod mitt kärleksbudskap. Så var inte oroliga mina åsidosatta och förtryckta bögnbröder, varje yttring av hat och trångsynta utskällning som riktas mot er avslöjar att de skenheliga heteroskitstövlarna, som spelar fromma troende, bara är satans lömska agenter, som i årtusenden lyckats dölja mitt utropade kärleksbud väldigt effektivt, men om ni trots det orkar leva för fullt och älska vem ni vill, då vet jag att jag inte levde i onödan.

Kuka muu enää kaipaa ja tarvitsee sosialismia kuin vanhakantainen vasemmisto?

Hesarilla oli eräänä päivänä pääkirjoitus, josta voi kysyä: miksi vasta nyt Hesari on herännyt siihen pinnan alla kansan keskuudessa vaikuttavaan todellisuuteen, josta lännen liberaalit mediat ovat pysyneet visusti vaiti vuosikymmenet, osin ehkä siksi, että edistysusko ja poliittisesti kohtelias sanailu, tai nämä valtaa kulussien takana hamuavat ja verhon takana kuiskivat

säilyttävät voimat, samoja sanoja peräkkäin pitkiksi ja kouke-
roisiksi lauseiksi niin asettelevat, että lopputuloksena on sekava
ja mitään tarkoittamaton jäykistely kankean virastokielen ja
sekopäisen itsensä kehujaan ristisiitoksena, jossa alaston tyh-
myys pitää Erasmus Rotterdamilaisen esikuvan tapaan itselleen
ylistyspuhetta.

Maailma, jossa elämme on hauras ja haavoittuvainen. Maa-
ilmamme ei ole historiansa stabiloima. 20. vuosisata on syn-
nyttänyt väkivaltaisen ja helposti hajoavan maailman, jossa
dramaattiset kriisit ovat tavallisia.

Thomas Hobbes väittää Leviathanissaan, että luonto on
varustanut meidät kaikki tehokkailla suurennuslaseilla eli in-
tohimolla ja itserakkaudella, joiden läpi katsottuna jokainen
pienikin uhraus jonkin seikan pyhittämiseksi tai jonkin vel-
vollisuuden täyttämiseksi näyttäytyy heille suurena vääryyte-
nä, mutta heiltä puuttuu kaukoputki, nimittäin moraalinen
ja yhteiskunnallinen tiede, jonka avulla he näkisivät kaukana
tulevaisuudessa vaanivat kurjuudet, joita ilman ei tällaisia uh-
rauksia voi välttää.

Vasemmistopuolueet ovat rapeutuneet aatteettomiksi etu-
järjestöiksi ja vanhakantaiseen vasemmistolaiseen mennyt on
hyvää - ajatteluun, kurkottaen ahneesti kohti vallan hurmaa,
kaapatien demokratian valepuvussa itselleen yhteiskunnallisia
valta-asemia, jotka eivät niille lainkaan kuulu demokraattisen
totalitarismin tullessa aina vain vakiintuneemmaksi.

Nyt käydään maailmalla loppuun kalutuksi luullun perin-
teisen vasemmiston ja oikeiston hegemoniataistelua, missä
vasemmisto on muuttunut hampaattomana vanhoilliseksi jar-
ruttajaksi ja oikeisto uudistavaksi muuttajaksi. 1990-luvulta

lähtien politiikkaan on vakiintunut paradoksaalinen tilanne, joka ei välttämättä ole maan talouden kannalta pahasta: samaan aikaan kun kansalaiset kannattavat hyvinvointipalveluja ja puolueet hyvinvointivaltiota, hallitus perustelee politiikkaansa markkinasuuntautuneilla argumenteilla.

Ihminen ei luonnostaan muutu paremmaksi olosuhteiden parantuessa hänen ympärillään. Usko, johon edistysuskoiset ja vasemmistolaiset panivat toiveensa tieteen ja tekniikan kehitykseen aina 70-luvulle asti, vaikka jo Wittgenstein sanoi ettei käyttäytymisen perusta ole tiedollinen eikä se perustu uskomuksille, vaan kaiken oppimisen ja kokemuksen toistuvat ja taivuttelevat piirteet antavat sosiaaliselle käyttäytymisellemme sen säännön mukaiset piirteet.

Vasemmistohegemonian (jonka serkuksi voi laskea vihreän aatteen eri versiot), joka on ollut isojen kaupunkien koulutettujen, ylemmän keskiluokan edustajien sekä taidepiirien sekä yhteiskuntatieteellisesti koulutettujen harrastus, tavoitteena on ollut vallan pitäminen tiukasti omissa hyppysissä ja sen liekanarun häivyttäminen julkisuudessa, mikä pitäisi tämän korttitalon pystyssä, luottaen medioiden kirjoituksiin ja todistuksiin nykypäivän tilasta, vaikka ne juuri ovat johtaneet kohtalokkaiisiin erehdyksiin, kuten siihen, että he ovat pitkälti hyväksyneet julkisten viranomaisten ja asiantuntijoiden ylhäältä alaspäin - suuntautuneen politiikanteon, kun vastaavanlaiset poliitikat ovat herättäneet kasvavaa epäluottamusta kansan keskuudessa ja synnyttäneet populismin lieveilmiöineen.

Populistit! Ja nyt viimeistään Trump, jonka mukaan valtio syö rahaa ja tuottaa ylisanoja viljeleviä byrokraatteja, löivät viimeisen naulan tähän arkkuun. Populismi ponnistaa samal-

ta arvopohjalta kuin ne, joille yksilön vapaudet, yksityinen omistusoikeus ja vapaat markkinat edustavat hyvää, ja kaikki 1900-luvun kollektivistiset ideat edustavat pahaa.

He ovat onnistuneet kaivamaan jostain vapauden haamun niin näkyville, että vapaasti ajattelevat ovat nousseet orjamaista ajattelua vastaan, tuota surkeaa hurskastelua vastaan, jonka nimissä heidät on kiltisti 60-luvulta lähtien pakotettu hyväksymään maailman meno ja sen absoluuttinen epäoikeudenmukaisuus, kuten ranskalaisfilosofi Alain Badiou väittää.

Hän sanoo, että sen sijaan että älyköt ja mielipidevaikuttajat toivoisivat muutosta nykytilanteeseen, he ovat sopeutuneet länsimaisen järjestyksen vallitseviin olotiloihin ja luonnostelleet toimillaan väkivaltaisen taantumusliikkeen suhteessa kaikkeen siihen, mitä 60-luvulla ajateltiin.

”Kun nykyisin eettisen ideologian kannattajat esittävät, että paluu ihmiseen ja hänen oikeuksiinsa on vapauttanut meidät kuolettavista abstraktioista, joita ideologiat ovat synnyttäneet, he pitävät maailmaa pilkkanaan. Ihmisen kuoleman tematiikka sopii hyvin yhteen niin kapinan ja radikaalin tyytymättömyyden vallitsevaan järjestelmään kuin täyden osallistumisen tilanteiden reaaliseen kanssa. Etiikan teema ja ihmisoikeudet sen sijaan sopivat yhteen länsimaisten rikkaiden tyytyväisen egoismin, vallan palvelemisen ja mainonnan kanssa. Jo kreikkalaiset hirmuvallan teoretikot pistivät merkille, että poliittisten johtajien lahjottavuus, välinpitämättömyys ja julmuus olivat pääsyy heidän epäsuosiolleen.”

Badiou jatkaa, että jos eettinen yksimielisyys perustuu pahan tunnistamiseen, tästä seuraa, että jokainen yritys koota ihmiset yhteen hyvän positiivisen idean ympärille ja vieläpä määritellä

ihminen tällaisen projektin kautta, on itse asiassa pahan itsensä todellinen alkuperä.

Tätä on painettu Badioun mukaan mieliimme nyt jo viiden-toista vuoden ajan: jokainen utooppiseksi luonnehdittu vallankumousprojekti muuttuu niin meille sanotaan - totalitaariseksi painajaiseksi.

”Jokainen tahto kirjata oikeudenmukaisuuden tai tasa-arvoisuuden idea osoittautuu vain pahemmaksi. Kaikki kollektiivisen hyvän tahtominen saa aikaan pahaa.”

Todellisuudessa tuollaisesta etiikasta maksettu hinta on Badioun mukaan paksu konservatismi.

Hän joka uskoo kykenevänsä ihmistä hankkimasta itselleen hyvää ja määräämästä kollektiivisia voimiaan tuolle hyvälle, työskentelemästä odottamattomien mahdollisuuksien saapumisen hyväksi ja ajattelemasta sitä, mikä voisi olla radikaali murtuma suhteessa siihen, mikä on, yksinkertaisesti kieltää ihmiseltä ihmisyyden itsessään.

Sen sijaan hän väittää, että etiikan ideologinen koneisto pitää hylätä eikä ihmisen negatiiviseen ja uhrimaiseen määritelmään pidä suostua. Kykyetiikan historiallinen kivijalka on ”kulturalismi”, todellinen turistilumoutuminen tapojen, tottumusten ja uskomusten moninaisuudessa.

Määriteltiinpä nykyetiikka sitten yksimielisenä representaatina pahasta tai huolena toisesta, se ilmentää ennen kaikkea nykymaailmalle niin tyyppillistä kykenemättömyyttä nimetä ja haluta hyvää. Badiou väittääkin, että filosofialla on täysi työ repiessään sanoja irti niiden huoraavasta käytöstä.

Platon sai nähdä Badioun mielestä suurta vaivaa pitäessään pintansa sanan oikeus suhteen sofistien rettelöivää ja ailahtele-

vaista sanan käyttöä vastaan. Vaatiiko sitten totuuksien etiikka meiltä luopumista? Tämä kysymys kosketti jo Platonia hänen yrittäessä raivokkaasti todistaa, että filosofi, totuuksien ihminen on onnellisempi kuin nautiskelijatyranne, ja että näin ollen aistiva eläin ei luovu mistään oleellisesta omistaessaan elämänsä ideoille.

Badiou tunnustaa myös sen tunnetun tosiasian, että totuuden etiikka pakottaa sellaiseen etäisyyteen mielipiteistä, että se on suorastaan asosiaalista.

”Olen jo korostanut sitä, missä määrin nykyinen eettinen juurtuu yksimieliseen pahan ilmeisyyteen. En aio tehdä mitään myönnytyksiä niille mielipiteille, joiden mukaan olisi olemassa jonkinlainen luonnollinen oikeus, joka perustuisi loppuanalyysissä sen ilmeisyyteen, mikä vahingoittaa ihmistä. Ihminen on itsepintaisimmin alistunut oman voimansa raaoille voimille. Ennen kaikkea hän on osannut asettaa kuolevaisen elämänsä palvelukseen itselleen ominaisen kykynsä: hän kykenee sijoittumaan totuuksien taipaleella niin, että hänestä tulee pala kuolematonta.”

Tämä totuudenhetki on vilahtanut pikajunalla hyvinvoivan keskiluokan silmien ohitse jo aikaa sitten eikä tätä junaa voi pysäyttää (seuraavaksi junan ikkunasta nähdään sitä mitä kukaan ei haluaisi nähdä, tai oikeammin: se mikä on ollut vain piilossa pinnan alla nousee nyt pintaan). Badiou tiesi tätä kirjoittaessaan, että haavoitetulta ja nuorelta, ja melkein kokeiluasteella vielä olevalta länsimaiselta demokratialta puuttui arvokasta aikaa, jota taas byrokratialla oli yllin kyllin.

Siksi syntyi niin nopeasti ääriliikkeiden masinoimana hyvinvointiyritelmän sisälle itseään syövä hirviö, jonka maail-

man epävarmuus, ristiriidat ja pakolaiskriisi sysäsivät kaikkien nähtäväksi. Seuraavaksi maailmassa nähdään se taistelu, josta Hegel sanoi osuvasti, että abstrakti on konkreettista ja konkreettinen tulee abstraktiksi.

Se tarkoittaa myös sitä että, käsitteet ja arvot, jotka aiemmin olivat karanneet toisistaan ja etääntyneet samalla kauas ihmisistä muuttuen yhä tiiviimmäksi osaksi vallitsevaa hallintokieltä valtaapitävien tarpeita silmällä pitäen, uudistuvat kriisien myötä ”trumpimaisesti” yksitavuisiksi tokaisuiksi ja silti paljon todemmiksi, kuin mitä ne ovat olleet hallintohumanistien kuivissa ja valheellisissa seminaariesitelmissä.

Kaiken taustalla on vaiettu ongelma: keskiluokan etuilla ja sen harjoittama keskinäisen kehun kerhon omia jäseniään ja ystäviään suosiva korruptio, josta Trump syytti osoittavalla sormella tuloksellisesti ”Kiero-Hilary”.

Göteborgin yliopiston professori Bo Rochstein väittääkin, että sosiaalisen ja taloudellisen hyvinvoinnin sekä pätevän, puolueettoman ja korruptoitumattoman hallinnon välillä on aina vahva yhteys. Tämä ei koske vain kehitysmaita, vaan myös esimerkiksi Etelä-Euroopan maiden taloudellisen kriisin pääsyy oli hänen mukaansa korruptio ja vallan väärinkäyttö.

Korruption taustalla on hyväntahtoinen ja sokea piste jollekin asialle tai ihmisryhmälle. Olof Palmén demarihallitusten pitkäaikainen kestopäministeri Kjell-Olof Feldt kuvasi aikoinaan hyvin muistelmissaan, miten ällistynyt hän oli ruotsalaisesta yläluokasta peräisin olevan pääministerinsä ihailusta työväenluokkaa kohtaan. Poliittiselle punavärille sokea Palme, joka oli nähnyt työläisiä läheltä vain vappumarsseissa, idealisoi työväenluokan Feldtin mukaan lähes sankarillisen hehkutuksen

kohteeksi.

Vaikutti siltä, kuin Palme olisi uskonut työn kovuuden luoneen työväenluokalle jonkinlaisen kolmannen silmän havainnoida ympäristöään tarkemmin ja aidommin kuin porvarillisempi väestönosa, ja siksi loi vasemmistolle itselleen turmiollisen itsepetoksen harhakuvan kansasta, joka halusi juuri sellaista muutosta, jota vasemmisto oli heille tarjoamassa - eräänlaista yhteistä satua maassa nimeltään Ikuinen Onni!

Feldt kirjoitti poliittisesta ajasta, jonka polttoaineena toimi kylmän sodan mahdollistanut mustavalkoisuus maailmankartoilla: kokonaisen ihmiselämän huolten painaman arjen täytti hyvän ja pahan välinen imagotaistelu yhteiskuntapolitiikassa vanhoilliset vastaan uudistajat.

Mutta jotain on mennyt pahasti pieleen noista ajoista nyt kun vasemmistokin on omaksunut ajattelman yksilönvapauksista ja yksityisen omistusoikeuden sekä vapaat markkinat, samalla kun se menetti lopullisesti populisteille otteensa työväenluokasta, joka suomalaistaustaisen vasemmistokirjailija Susanna Alakosken kuvauksessa Köyhän lokakuu näyttää miten tähän maailman mallimaana aiemmin pidettyyn ruotsalaiseen arkeen on juuttunut vaikeasti ulkopuolisen silmin havaittavaa muuntautumiskykyistä pahaa, josta kukaan ei jää osattomaksi, halusipa sitä tai ei, ja josta syntyi ensin passiivisuus ja myöhemmin vasemmistovetoista yhteiskuntarauhaa rajusti myllertävä ja räyhäävä oikeistopopulismi.

Viimeistään Ronald Reaganin ja Margaret Thatcherin ajoista lähtien maailman vasemmisto on ollut henkitorissaan, vaikka näkyvän vastustajan uskottiin antavan taistelulle lisäsiivet taistelusta sosialismin puolesta.

Kannatustrendi on ollut laskeva Euroopassa, samalla kun vasemmisto on hylännyt ideologiansa, ja sen jälkeen kasvava osa äänestäjiä ja äänestämättä jättäneitä ovat hylänneet tylysti koskaan enää palaamatta vasemmistopuolueet, jotka ovat jääneet puuhastelemaan säärittäviä ikäsuosprojektejaan (rauha, solidaarisuus, kansainvälisyys) ay-liikettä lähellä olevien vasemmistolaisten leikkikaluiksi poliittisen marginaaliin Englannin Labourin tapaan.

Hesarin pääkirjoitus kirjoittaa republikaanien ehdokkaan Donald Trumpin voiton Yhdysvaltain presidentinvaaleissa olleen taas yksi osoitus siitä, kuinka yksinkertaiseksi puristettu sanoma voi johtaa vaalimenestykseen.

”Ilmiö ei ole tyyppilinen yksinomaan Yhdysvalloille. Sama suuntaus on nähtävissä Suomessa, osoittaa keskustaa lähellä olevan ajatuspaja e2:n alkuvuokosta julkaistu raportti. Raportin yksi johtopäätös on, että Suomessa – varsinkin nykyisen porvarihallituksen aikana – polarisoituminen on vahvistunut: hallituspuolueiden kannattajat ovat puoluekentän oikealla puoliskolla ja konservatiivisia, opposition pääpuolueiden Sdp:n, vasemmistoliiton ja vihreiden kannattajat taas entistä enemmän vasemmalla ja arvomaailmaltaan liberaaleja.”

John Stuart Mill vastusti kristillisen moraalin olennaisesti itsestä luonnetta, koska hänen mielestään kristinusko erotti jokaisen ihmisen velvollisuuden tunteet muiden ihmisten intresseistä vain siksi, että jokin itseä kiinnostava vaikutin tarjottiin korvaukseksi tästä kieltäytyksestä. Millin mukaan jonkin muunkin kuin aukottomasti kristillisistä lähteistä johdetun etiikan täytyy esiintyä rinta rinnan sen kanssa, jotta ihmiskunnan moraalinen uudistuminen tapahtuisi.

Hesarin pääkirjoitusten pitäisi alkaa puhua oikeista ongelmista jotka meitä vaivaavat; rakenteellisesta poliittisesta korruptiosta, tuloksettomasta politiikasta, ja mielikuvituksettomista sekä lyhytnäköisistä poliitikoista. Sen sijaan se tarjoaa uudeksi lääkkeeksi vanhaan tautiin Ruotsin mallin mukaista blokkipolitiikkaa kysymällä lopuksi.

”Mitä nyt on tarjolla? Työllisyyden lisääminen ja sen seurauksena julkisen talouden tasapainottaminen. Kuka sitä tohtisi vastustaa?”

Valtion tarpeellisesta remontista lehti ei hiisku sanaakaan. Esimerkiksi niistä (1987 vaalien alla kokoomus ja demarit kävivät sanasotaa 100.000 julkishallintoon vaaditusta työpaikasta), eri laskentavoista riippuen, noin paristasadastatuhannesta virkamiehistä, jotka menevät aina sieltä mistä aita on matalin ja jälki on myös sen näköistä sekä tämän kaiken mahdollistavasta ja itseään täydentävästä poliittisesta eliitistä, jotka seisovat tiukasti hyvää tarkoittavien ihmisten ja raikkaiden ideoiden tiellä. Eivät populistien, Trumpin tai Elina Lepomäen puheet kumpua tyhjältä.

Siitä miten pieni on suomalainen talouseliitti saa esimakua Risto Uimonen kirjoittamasta Iiro Viinasesta tekemässään kirjassa Henkilökuva, jossa vilahtaa koko silloisen ja nykyisen talouseliitin johtavia nimiä.

Kun Lipponen muodosti huhtikuussa 1995 maanvyörymävoittonsa jälkeen ensimmäisen hallituksensa, hän halusi talouspolitiikkansa takuumieheksi Viinasen, jotta rahamarkkinat pysyisivät rauhallisina. Lipponen kelpuutti hallitukseensa molemmat vasemmistopuolueet, jotka olivat kritisoineet porvarihallituksen leikkauksia ja talouspolitiikkaa kovaan ääneen.

”Kritiikki oli mennyt helmikuussa 1992 niin pitkälle, että 39 opposition kansanedustajaa vaati Ahon, Viinasen ja Kanervan asettamista vastuuseen työttömyydestä valtakunnanoikeudessa. Vasemmistoliiton puheenjohtaja Claes Andersson ja SDP:n eduskuntaryhmän puheenjohtaja Jouni Backman olivat allekirjoittajien joukossa. He joutuivat nielemään Lipposen hallituksen ministereinä 24 miljardin markan leikkaukset. Lipposen hallitus päätti säästää heti ensi töikseen valtion menoista 20 miljardia markkaa.”

Nuo säästöt olivat Uimosen kirjan mukaan Viinasen ehto sille, että hän lähti Lipposen hallituksen talouspolitiikan taakuumieheksi. Uimosen mukaan Lipponen suhtautui rahoitusmarkkinoiden paineisiin haudanvakavasti. Hän oli käynyt ennen pääministeriksi tuloaan Lontoon Cityssä asti selostamassa näkemyksiään Suomen lähivuosien talouspolitiikasta ja siitä, millaiseen linjaan SDP aikoi sitoutua.

Uimonen kertoo kirjassaan, miten Elinan Nordeassa viime vuoteen saakka työskennellyt entinen Yhdyspankin markkina-analyytikko, ja nykyinen puoliso, ”miljonääriksi” tituleerattu Jukka Lepomäki putkahtaa ensimmäisen kerran julkisuudessa esille kertoessaan, miten markkinat reagoivat nopeasti Lipposen I- hallituksen syntyyn. Lepomäen mukaan pitkät korot laskivat heti ja lyhyiden nousupaineet heikkenivät. Lepomäki tulkitsi Helsingin Sanomissa 11.4.1995 sen johtuneen Lipposen tavasta tehdä politiikkaa. Myös markka vahvistui ja toivottu irtiotto kruunusta tapahtui.

Uimosen kirjat ovat hyvää taustaluettavaa politiikan kulisseista kiinnostuneille. Niitä lukiessa ymmärtää, ettei Trumpi-kaan tule olemaan todennäköisesti ”aikansa peilinä” sen huo-

noppi presidentti kuin aikoinaan Reagan. Ehkäpä päinvastoin jopa parempi, jos muistaa moraalin kansakuntia yhdistävänä tekijänä - Senecan muistutukset siitä, että meidän pitäisi ennen kaikkea huolehtia velvollisuudentunnosta ja muustakin hyveiden joukosta.

”Jotkut filosofit jakavat minulle tietoa, josta ei tule olemaan minulle mitään hyötyä. Mutta taas toiset - tuhoavuudessaan pahimmat - vievät minulta kaiken toivon koskaan savuttaakaan tietoa. Eräät eivät siis tarjoa minkäänlaista valaistusta, jota osaisin kääntää katseeni kohti totuutta, kun taas toiset suorastaan kaivavat silmät pois kuopistaan.”

Jokainen aikakausi käy samaa taistelua vallasta ja sitä vastaan. Onnellisuusprofessori Markku Ojanen pohtii kirjassaan Hyvä, Paha ihminen, asiantuntevasti pahuuden perussyitä, pahuuden ja kielteisten tunteiden yhteyttä, vallan turmelevaa vaikutusta ja arkista pahuutta.

Hän on huomannut, että vaara on suuri silloin, kun valta kasvaa. Historia on Ojasen mukaan täynnä pelottavia esimerkkejä. Ojasen mukaan tärkein syy vallan turmelemaan vaikutukseen on kritiikin väheneminen ja vastaavasti ylistävän ja ihailevan palautteen lisääntyminen. Aristoteles varoitti, että kuten yksilö voi olla moraalisesti kykenemätön, niin voi olla kokonainen valtiokin, ja syytti oman aikansa sofismia siitä, että siltä puuttui kokonaan tieto valtiomiestaidon luonteesta ja tarkoituksesta.

Kuulostaako tutulta?

Ojanen on huomannut, että monesti poliittisia päätöksiä tehdessä joudutaan etenemään niin kovaa vahtia, ettei moraaliehdit perässä. Tukea antavan yhteisön merkitys on suuri. Mu-

kana olevat ihmiset elävät ja toimivat puitteissa, joissa vastustavia ajatuksia ei esitetä. Järjestelmään sopeutuneet kouluttavat uudet tulijat omaan ajatusmaailmaansa. Pahaa tehdään yleensä hyvän nimissä niin, että sen tekijä uskoo tekevänsä, tai ainakin niin väittää muille, pelkkää hyvää muiden ja itsensä hyväksi.

Ottakaa pois liberaalit yhteiskuntasopuiliijan poliittisesti korrekkit suojalasit päästänne ja verratkaa näitä sanoja Trumpin sanomaan ja yllätytte varmasti suuresti: neidän ovat ”vox populi” kansanomaisempi painos antiikin klassisesta retoriikasta, selkokielellä ”täsmätarkoituksiin” kansalle asetettu panos ala ”hallitsijoilla on mukanaan orja, jonka tehtävänä on triumfin aikana muistuttaa: olet vain ihminen”, joka osui nyt tarkasti maaliinsa.

Ja mikä tärkeintä: muistakaa ettei kukaan ole puhdas pulmunen kun kyseessä on mahdollisuus yleiseen sumutukseen ja kansankusetukseen. Sitä tekevät parhaiten aina ne, jotka osaavat näyttää muille viatonta naamaa ja tekeytyä mainostettujen kiusaajiensa uhreiksi tavalla tai toiselle.

Esimerkkinä tästä vasemmistolaiset.

Televisiosta tuli joulukuussa dokumentti Berliinin muurin syntymisen alkuvaiheista. Se oli lajissaan myös hyvin järkyttävä kuva vasemmistolaisten järjestögangstereiden harjoittamasta demokratian raiskauksesta kansan ja demokratian nimissä (mutta myös raukkamaisen ”joukossa tyhmyys tiivistyy” psykopatologian mestarillinen tuoteseloste mikä on mahdollistanut myös ”kansanliike-SDP:n” johdon pötypuheet omien järjestöjensä demokratiasta), mikä on se suurin syy miksi kukaan ei luota asioidensa hoitoa kokoustelemaan vasemmistoväen ja vanhakan- taisten työväentalonien käsiin turmeltavaksi, sillä demokratia

yhdistettynä vasemmistoon on yhtä suurta mielikuvahuijausta kuin se, että vapaa ja hyvä tahto ohjaisi heidän päätöksentekoaan kaikkien eli ”yhteiseksi” muiden hyväksi, tai että siivoojan ja lääkärin pitäisi saada samaa palkkaa, ja että ihmiset voisivat olla keskenään tasa-arvoisia ja onnellisia, koska niin on satuiltu mitä kummallisimmilla selityksillä varustettuna aikoinaan jo Thomas Mooren Utopiasta lähtien.

DDR:n amebamainen kommunistijohtaja Walter Ulbricht kutsui kommunistijohtajat koolle juomisen ja syömisen merkeissä vain kahdeksan tuntia ennen muurin rakentamista Berliiniin. Kesken juhlinnan Ulbricht esitteli heille päätöksensä ja kysyi tovereilta, oliko kenelläkään sitä mitään vastaan. Arvaatte varmasti ettei yksikään epäilevä Tuomas nostanut kättään merkiksi erimielisyydestä, sillä se olisi ollut sama asia kuin itsemurha verenhimoisen raakalaisjoukon keskellä.

Tämä vasemmistojärjestöjä vaivaa tempu on meille tuttu jo Ranskan Suuren Vallankumousjohtaja Roberbierre Maximillianiilta sekä Lokakuun vallankumouksen puna-armeijalta, joka valitsi johtajansa kuulemma aluksi huutoäänestyksellä, mutta draamaattisen loppukliimaksinsa se sai maailmannäyttämöllä vasta Nikita Hrustsovin ohjamaasta näytelmästä vuoden 1956 NKP:n puoluekokouksesta, kun hän paljasti Stalinin ajan ennenkuulumattomia rikoksia nelituntisessa puheessaan, mitä kuunneltiin kokousväen keskuudessa tyrmistyneinä. Puhujalle lähetettiin kokousväen joukosta lappu, jossa kysyttiin: ”Toveri Hrustsov, mitä te itse teitte asioitten korjaamiseksi noita vuosina?” Puhuja pyysi lapun lähettäjää nousemaan ylös ja kertomaan nimensä. Hrustsov tuijotti minuuttitolkulla vaikenavaa kuulijakuntaa ja sanoi lopulta: ”Tein juuri samoin kuin äskeisen lapun lähettäjä.”

OBBE

Snorri, den ogudaktige historieförfalskaren. Den svekfulla be-
dragaren av sina fäders en gång så vilda kraft, de som erövrade
en nation och en värld. Tanketjuven. Förruttnaren. Skurken.
Ränksmidaren. Ordförvrängaren. Sanningens ärkefiende. Fien-
den av manlig skönhet. Rädd för verklig manlighet. Hycklaren.
Kristen. Haha. En skojare.

En Judas som sålt sitt tvivel billigt. En patetisk ynkrygg som
jämt sneglar bakåt. Sanningsutdragaren. Noggrant eftertänk-

sam i sina lögner, som planerar varje drag i förväg, en ändamålsenlig skithög. En spelare av mått. En lömsk mullvad som sålt de äkta vikingasagorna till falska makthavare.

En dålig skådespelare. Men historian kommer ihåg bara honom. Hans billiga och dåliga förfalskningar. Hans betalda lovtal där han räddar sitt eget skinn igen en gång, när han glömmer att noggrant skriva ner allting som han hört. Han låtsas höra och kisar med ögonen i den bländande vårsolen.

Han nickar. Samtidigt som åldringen börjar hicka och hosta, glömmer vad han just sagt, och frågar av Snorri om han borde sluta nu. Han orkar inte komma ihåg sådant som kunde förändra Norges historia. Men Snorri lyssnar inte längre. Har inte lyssnat på en tid. Bryr sig inte. Sådana berättelser skulle han aldrig skriva ner för efterkommande.

Dessa utsvävande lögner och villfarelser som åldringen i sin mjödfylla berättat i timal. Han skriver om ära. Krig. Hämnd. Blod. Drabbningar. Jungfrur. Erövringar. Hjältedåd. Uppoffringar.

Vikten av ändlösa krig. Gravallvar. Familjen. Vanlig kärlekslös kärlek. Beundran och respekt. Fäderneslandet. Naturen. Obeveklighet. Döda stengudar. Stolthet. Orubblighet. Kampanda. Om rätt attityd och det Norge, där man tiger.

Snälla och ödmjuka undersåtar som är beredda att dö för den ära som han får behålla med sitt billiga liv. Han får smör på brödet, överlever, mjöd som stillar hans dåliga samvete. Tusen förtegnade berättelser om vikingars lustar, som förändrade krigets gång, men som man inte får skriva om.

Han tiger för att behålla sitt liv och sin kvicka tunga och ljuger istället. Han vågar inte återvända till Island där uppror-

sandan fortfarande lever, trots Harald Hårfagers seger vid slaget i Havsfjord år 872.

Snorri vågar inte berätta om känslighet. Inte om glada naturbarn. Ömsesidig kärlek och respekt. Om tysta överenskomelser. Om manlig urkraft. Om lovsånger för fast och mäktig skönhet. Om långa erövringståg och vilda sexlekar vid Valhallas portar.

Snorri retar upp sig på åldringens frispråkighet. Snorri, oduglingen, skriver ned berättelser som hela nationen kan vara stolt över ännu tusen år framåt. Men lämnar bort det viktigaste, för han förstår inte.

Han accepterar inte. Han målar vikingarna som stela statyer. Snorri stiger upp, nöjd med sig själv, och frågar om han får läsa upp vad han skrivit. Åldringen nickar. Åldringen lyssnar och blir förvånad. Snorri berättar en dyster men intressant saga om den vackre Harald Hårfager som blev kung som tioåring.

Han var stor, mäktig och muskulös. Stark. Intelligent. Handlingskraftig. De övriga konungarna tänkte att tiden var mogen, en pojke som härskare skulle bli en munskbit. Kringen mot Harald började. Först dog kung Hake.

Kung Gandalf flydde fältet. Kung Östens pojkar, Hogne och Frode, dog på natten i sina sängar. Harald var inte intresserad av kvinnor. Han levde bland män. Men riket behövde arvingar. Harald friade till kung Eriks stolta dotter Gyra.

Hon skulle svara ja när Harald hade erövrat hela Norge. Det gjorde han. Han erövrade också hjärtan med sin charm och sitt utseende. Så stelt och tekniskt, tänkte åldringen. Namn och slagfält, men inga detaljer eller nyanser.

Kung Harald reser via Eidskog till Värmland där den mäkti-

ge bonden Åke ställer upp med gästabud. Också kung Erik är inbjuden. När festen var slut visade Åke upp sin tolvårige son åt kung Harald och bad honom att ta Obbe som sin betjänt.

På vintern återvände de hem. Inför det avgörande slaget sade Harald att Obbe skulle observera och komma ihåg allt som hände. Han gav Obbe sitt draksmycke och kysste honom. Vid slaget föll kung Erik, kung Sulke och dennes bror Sote.

Harald härskade nu över hela Norge. Han fick veta att mellersta Norge härjades av vikingar som kom från havet i väst. Obbe fick i uppdrag att samla en spaningspatrull av pojkar i samma ålder. De lydde kungens order och blev med tiden modiga och starka unga män.

En natt bröt en storm ut och de unga männen såg en syn: kung Harald sörjde över de försvunna männen och trodde att de hade dött. Han lät bygga ett bål och brände pojknarnas kroppar. Ur kropparna kröp ut ormar, ödlor och grodor. Kungen grät och förvandlades till en drake. Men kungen återfick sitt förnuft och återvände till jorden.

Ingen av de unga männen skulle glömma denna syn. Harald härskade över Norge omringad av sina män. Ur deras djärvhet växte en vikingaarmé bestående av pojkar och män fram. De vågade också visa sina känslor för varandra och inför andra på slagfält och krigståg. Draksymbolen upprepades nu i smycken, svärd och båtar.

Men den hade också en djupare döljd symbolisk och sexuell betydelse. Draken symboliserade vikingens egen vilda sexuella energi. En historia, som förfalskaren Snorri aldrig nämner, berättade kung Harald åt Obbe en natt när de låg bredvid varandra.

Dvärgen Regin, som har magiska krafter, avser att döda Sigurd Fafnesbane, vikingatidens mest kända drakdräpare. Regin smider ett svärd åt Sigurd, som ser ut som Tor. Regin ögnar Sigurd med en glupsk blick.

Regin är motbjudande och ser ut som en råtta. Sigurd låtsas inte märka någonting, han vill ha svärdet. Han ämnar döda draken Fafne och stjäla guldets. Regin blir bitter på den gudomligt vackre Sigurd.

Sigurd dödar draken, steker dess hjärta och får i misstag drakblod i munnen. Han förstår plötsligt fåglarnas sång, som berättar att Regin ämnar döda Sigurd. När sagan är slut viskar kung Harald i Obbes öra att det nu är dags för honom att gå till Valhalla.

Haralds inre drake har i natt övergått till Obbe, som måste omhulda den. Den natten sov de inte. Lärda män sade att Harald Hårfager var vackrast, starkast och störst av alla vikingamän. Han var också generös och älskade en viss ung man.

Nu kan åldringen inte längre hålla tillbaka tårarna, fastän han är irriterad över Snorris sötsliskiga berättelse. Plötsligt fattar Snorri vem han talar med. Han ser i Obbes hand draksmycket. Snorri fattar att han är en billig skojare. En Judas.

Erkki Tuomioja kertoo taas kauniita itsestään ja hyvistä aikeistaan

Ahtisaari puhuu tv:ssä. Huomasin seuraavani sitä lähinnä negatiivisin odotuksin: mitä hän taas möhlii. Siihen nähden suoristus on kohtuullinen, vaikka sisältö on etupäässä banaaleja latteuksia.”

-Erkki Tuomioja : ”Poliittiset päiväkirjat 1995-1997 - Luulin olevani aika piru”

Kun vuonna 1948 maassa jännitys tiivistyi ja pelättiin kommunistien vallankaappausta (aiheellisesti tai aiheetta?) silloinen pääministeri J.K Paasikiven sihteeri L.A. Puntila, joka valittiin vasemmiston suuressa vaalivoitossa 1966 eduskuntaan väitteellä, ettei silloin yksikään demari häntä äänestänyt, poltti takassa tärkeitä papereita, etteivät ne olisi vallankaappauksen aikana joutuneet väriin käsiin.

Se saattoi olla myös todistettavasti ainoa kerta kun (tuleva) poliittisen historian professori polttaa lähdeaineistoa. Samaa olisi toivonut poliittisen historian dosentin tekevän omien

muistelmiensa kanssa.

Mutta mitä vielä!

Poliittisen omahyväisyyden ja itserakkauden ehtymätön mestari, 70-vuotias Erkki Tuomioja suoltaa suustaan kritiikitömästi kuin katkeamatonta kettinkiä samaa tuttua maailmanpelastusnäytelmää, jossa hän on ollut itse kohta viisikymmentä vuotta pääosassa, ihan kuin Jouko Turkka, jota Hesarin kriitikko Jukka Kajava moitti uuvuttavan 5,5 tuntisen Kansallisteatterin Willensaunassa esitetyn Presidentin dementia-näytelmän jälkeen sokeaksi omien tekstiensä dramatisoinnille.

Tuomioja puhuu tiiliskiviromaaniin veran kauniita itsestään ja hyvistä aikeistaan. Muut ihmiset ja politiikka ovat vain peilejä hänen erinomaiseksi tietämälleen omalle itselleen. Tuomiojan ala-arvoinen ja tarkoituksenhaluinen sivallus heti muistelmien kärkeen Ahtisaaren suuntaan kertoo millaisesta henkilöstä ja toimintavoista on hänen kohdallaan kysymys: itse herra herkkähipiäinen erehtymättömyys on kaiken arvostelun ulkopuolella oleva Kekkosen ajan ikuinen lastenkutsujen tähtioppilas, joka ratsastaa unissaan edelleenkin punaiseen itään kuuluisan vakoojaisoäitinsä hellässä suojeluksessa ihailien kovasti häntä arvostaneiden ja hänen arvostamiaan pysähtyneisyyden ajan presidenttejä Kekkosta ja Koivistoa, jotka molemmat olivat, puhutaan ja todistellaan mitä vaan, omilla tahoillaan rähmälään Neuvostoliittoon.

Tuomiojan uusin kirja kuvaa myös koruttomasti miksi 1900-vuosisadan entinen kykypuolue sosialidemokratia on kuollut ja kuoppausta vaille! Kansankielellä voisi sanoa, että kyseessä on nirppanokkaisten kusipäiden puolue, joka on laistanut politiikkansa vain riittämättömäksi joukoksi laimeita

korjailuja yhteiskunnallisiin ongelmiin, eikä halua antaa muille mitään mahdollisuuksia.

Esimerkiksi kun aikoinaan ”vallesmannena” tunnetuksi tullut julkkisasianajaja Heikki Lampela toimi demareissa ja oli puolueen eduskuntavaaliehdokas, oli hyvä ettei hänen päälle syljetty. Lampela kertoi myöhemmin eräälle toimittajalle liittytyään Kokoomuksen, miten hänet oli otettu lämpimästi vastaan ja pidettiin kuin kukkaa kämmenellä, vaikka hän oli aikaisempaan kokemukseen demareissa tottuneena pelännyt kohtaavansa jotain aivan muuta.

Hesarissa I, Daniel Blake-elokuvan tunnettu brittiläinen ohjaaja, Ken Loah väittää SOSIALIDEMOKRATIAN OLEVAN KUOLLUT. Hänen mielestään syykin on selvä: koska se on sallinut ihmisten syrjäytymisen, huijaamisen ja työttömyyden.” Kun he kokevat itsensä petetyksi ja vihaiseksi, he kuuntelevat helppoja vastauksia”.

Tällä Loah viittaa populismin, nationalismin ja viimeksi Turmpin voittokulkuun unohdetun valkoisen työväestön, jonka toivottomuuden keskellä turhautuneisuus on suuri, äänillä. Loah toistaa samaa minkä kaikki muut kuin vasemmisto itse tuntuu tietävän: vasemmisto on pettänyt työväestön ja saa maksaa siitä kalliisti kannatuksensa menetyksenä kaikkialla maailmassa, vaikka jo aikoinaan Yrjö Kallinen varoitteli vasemmistoa siitä, ettei avuton ihminen ei kykene muuhun kuin seisomaan oman itsensä varjossa ja valittamaan maailman pimeyttä.

Demariaatteen kuolemansuudelmaksi demariپیireissä katsotaan Lipposen I-hallituksen ns. ”Ruusujen sotaa” oikeisto- ja vasemmistodemareiden välillä (jako on hieman teennäinen

esim. Tampereella entisen demarikaupunginjohtajan ja sisäministerin syvävihreävasemmistolainen poika kuvasi isäänsä vasemmistodemariksi, vaikka hänet laskettiin keskittien kuljijoihin, mutta oli tamperelaisesta näkökulmasta katsottuna vasemmalla sodan jälkeen Tamperetta käsissään pitäneestä koomusmyönteisistä asevelisocialisteista).

Tarkempi lukija tajuaa sen Erkki Tuomiojan tiiliskivimäisten ja Paasikiven paksuja päiväkirjamuistelmia matkivien tunnustuskirjojen sivuilta, jotka ovat lajissaan kaunaista kulissien taikaista nahistelua vallasta ja asemista Yrjö Kallisen varoittamalla tavalla.

Esimerkiksi sivulta 405, missä tiuhaan Erasmus Rotterdamlaisen Tyhmyyden 'ylistyksen tapaan kokousteleva ja matkusteleva Tuomioja tekee terävän havainnon, jota ei kuitenkaan vie sen pidemmälle: ”Keskiviikkona 22.tammikuuta aamulla Pendolinolla Turkuun, jossa pidän puoliltapäivin ajankohtaisalustuksen Turun Vanhojen toverien lounaalla. Paikalla liki 50 ihmistä, mm. Johannes Koikkalainen. Ikärakenne ei enää poikkea muista sos.dem kokouksista.”

TÄMÄ MUISTO ON KUIN PAINAJAISUNI:

”Itselläni on muistissa yksi epämiellyttävä tapahtuma synnyinkaupungissani Kotkassa, jossa eksyin jostain kumman syystä erääseen tilaisuuteen, jossa vahvasti väkeville viinoille haissut entinen demarikansanedustaja kehui itsensä (hän kehui Tuomiojan tapaan vain itseään haukkuen kaikki muut, ”tehneensä yli 30-vuotta arvostettua valtakunnantasoista huipputoimittajan töitä valtakunnan johtavien poliitikkojen kanssa, ja arvostavansa edelleen yli kaiken muun omaa näkyvyyttään, osaamistaan, suhteitaan ja kaiken tämän mahdollistanutta am-

mattitaitoansa suuresti vaikka oli tavallisen työläisen lapsi!”) lisäksi demareiden rakentaman hyvinvointiyhteiskunnan olevan valmis samaan aikaan kun paikallinen demarieliitti oli saanut aikaan kaupungissa lähes satavuotiseksi ”PUNAISEKSI PIINAKSI” kutsutun valtakautensa jäljiltä samanlaista toivottomuutta, mistä Loah nyt syytti englantilaisdemareita. Muistan miten silloin isot ovet aukenivat ja sieltä tuli lisää mummoja ja pappoja, jotka kiltisti istuivat paikoilleen kuuntelemaan miehen puhetta. Lisää ihmisiä tuli hämärään punaisilla lipuilla vuorattuun huoneeseen, joukossa oli muutama heidän joukoissaan nuorikin; selvästi alle seitsemänkymppinen. Ja mies puhui kuin Runeberg. Puhui ensin tunnin ja sitten toisen. Ja kun välissä juotiin halvat saludokahvit, hän puhui senkin aikaa taukoamatta pulputtaen suustaan voimakkaita itseään ylistäviä sanoja. Ja kun ovet suljettiin ja valot sammutettiin, hän vain puhui. Ja kun he siirtyivät vastapäätä toimistoa olevaan räkälään jatkoille, hän puhui. Ja kun kapakassa tuli valomerkki, hän vielä jaksoi puhua. Viinaa kului. Paljon. Hyvin paljon. Muiden laskuun. Tietenkin. Hän puhui jatkoilla ensin muutamana tunnin ja sitten toisen perään yhteen putkeen. Välillä hän vilkuili kelloa muka sen näköisenä, että aikoi lopettaa ja ihmiset, jotka muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta, olivat lähes 80-vuotiaita, niitä tavallisia, valtaa ihailevia kentän entisiä raskaan työn raatamia ja oppimattomia miehiä, jolle hän tiesi riittävän ne tavanmukaiset normaalit huijaukset, muutamat kerran vuodessa kortin tai viinapullon muodossa mekaanisesti monistetut huomionsoitukset, ilmaiset matkat, puheet ja vakuuttelut, ja lippujen taustaksi verenpunaiseksi väritetyt tuhkimotarinat menneiden ajan kunniakkaista aat-

teen puolesta taistelleista selviytyjistä, sekä aimo annos muuta halpaa ja epä-älyllistä propagandaa, rykivät sen merkiksi, ettei hänen tarvitse, antaa mennä vaan he tuntuivat viestittävän vanhalle idolilleen. Sitten vasta alkoivat varsinaiset pippalot. Muutama hymyilikin väkinäisesti. Yksi kaivoi esille pullonsa, muut iltapillerinsä. Hän oli yllätyksekseni puhunut, ja puhui lakkaamatta koko ajan vain hyvää itsestään ja muista pahaa (ihan kuin Erkki Tuomiojakin kirjoissaan kokopäivätoimisesti tekee): niistä ajoista kun hän oli herrana Helsingissä. Vaikka puhuja vakuutteli olevansa korkeasti koulutettu (ei kuitenkaan ollut mistään mitään lopputodistusta), ei hänellä ollut tilanteen tajua eikä tyyliä innostuessaan jatkoilla omaa koulutustaustaansa kehuessaan vaikeaselkoisia asioita vaikeilla termeillä ulkoa päntätyn litanian turvin, antaessaan vieläpä vilpillisesti tähän sekametalisoppaan lisämausteeksi kirjallisesti sivistyneen jälkimaun. Lopuksi puhuja sai raivoisat käntentaputukset palkaksi. Yksi eturivin uskollinen vanha puolueen soturi innostui kyynelsilmin kompuroimaan kesken taputusten ylös alkaen laulaa ääni vapisten Työväen marssia muiden silmien kostuessa, ja vasempien käsien puristuessa taskuissa nyrkkiin muistutukseksi vieläkin heidän mielissään kummittelevasta vuoden 1918 häviön katkeruudesta.”

Näihin aikoihin, 90-luvun puoliväliin, kuulemma demareiden järjestöllinen kurssi ajoittui. Jatkuvaan turhaan löpinään ja rasittaviin jonninjoutaviin kokouksiin. Ammattiyhdistysdemarit menettivät luottamuksensa tavallisten työntekijöiden silmissä ja oman motivaationsa toimia. Suuri osa puoluejäsenistä katsoi tapahtumia uskomatta silmiään jääden passiivisena seuraamaan tilanteen kehittymistä sivusta kun Lip-

ponen antoi valtiovarainministeriön virkamiehille etuoikeuden päättää käytännön talouspolitiikasta.

Tämä oli viimeinen kerta, kun SDP:ssä puhuttiin aatteesta. Tästä lähin se oli alistettu osaksi päivänpolitiikkaa, taktiikkaa, tiedotusstrategiaa ja vaalikampanjoita, samalla kun kapinahenkiset demarit alkoivat ottaa etäisyyttä puolueesta ja sen koneistosta, osa jopa erosi SDP:stä ja osasta tuli liikkuvia äänestäjiä, jotka odottivat politiikkaan särmää ja vaihtoehtoja.

SDP:n akilleen kantapääksi ja kannatuksen todelliseksi laskun syyksi on kuitenkin paljastunut puolueen harjoittaman politiikan kaksinaamaisuus ja epäluottamus äänestäjien keskuudessa, samaan tapaan kuin Kreikassa, jossa paikallinen sosialistipuolue PASOK petti pahoin kannattajansa.

Kreikassa kansalaiset pääsivät kriisin varjolla eroon inhoamastaan demarihallituksesta, joka petti heidät kovalla tavalla. Sosialistihallitus lupasi äänekkäästi päästessään valtaa verottaa rikkaita, mutta tekivät sen päinvastoin. Kiristi tavallisen kansan elinolosuhteita korottamalla heidän verojaan ja maksujaan, niin että kansalaiset suuttuivat ja lähtivät ulos osoittamaan mieltä, sillä seurauksella, että hallitus vaihtui.

Se mikä laumasieluiselta ja yhdessä nyökyttelevältä nykyvasemmistolta heidän tappiokseen puuttuu, on jonkinlainen herra Suorasuu, jollainen oli jo Rinteestä kertovan luvun yhteydessä kerrottu suomalaisen työväenliikkeen yksi suurimmista legendoista, Yrjö Kallinen (1886-1976).

Loah syyttää Margaret Thatcheria vasemmiston kurimuksesta (missä hän onnistuikin samalla tavalla kuin aatekaverinsa Ronald Reagan lopettamaan kylmän sodan ja siinä sivussa vieläpä hieman myöhemmin koko vihatun Neuvostoliiton) siitä,

että henkilökohtainen ahneus korvasi yhteisen hyvän.

Vasemmistodemariksi tunnustautuva Loah erosi puolueesta thatcherismin takaovesta Labouriin ujuttaneen Tony Blairin noustessa John Smithin kuoltua puolueen uudeksi puheenjohtajaksi ja tehtyä selvä pesäero vanhaan New Labourillaan.

Tony Blair ja Gordon Brown laativat Yhdysvaltojen presidentin Bill Clintonin ja Saksan demareiden johtajan Gerhard Schröderin kansaa ns. kolmannen tien opin, joka yhdisti uusliberalismin ja hyvinvointivaltion. Blairin johtoajatuksena oli siirtää puoluetta kohti poliittista keskikenttää puhumalla perinteisistä oikeiston asioista kuten maahanmuutosta, rangaistuksista ja poliisista.

Blair voitti vaalit toisensa jälkeen, mutta työväestölle jäi Blairin kolmannesta tiestä paljon hampaankoloon, sillä se ei juuri poikennut siitä surkeudesta, mitä Thatcher oli tarjoillut jo pari vuosikymmentä sitten.

Silloin ei esiintynyt populismia tai ollut äärioikeistoa, ja jos oli, se onnistuttiin pitämään talouden noususuhdanteissa vallan ulkopuolella pienenä ja harmittomana ääri-ilmionä. Keskiteitä ja oikeaa laitaa (Suomessa Lipposen johtama SDP kulki Väinö Tannerin 30-luvun oppien perässä) kulkeneet demaripuolueet pitivät valtaa melkein kaikkialla Euroopassa. Norjassa, Suomessa ja Ruotsissa vaihtelivat kolmannen opin demarijohtoiset hallitukset.

Pohjoismaista Tanska vajosi viimeisenä kolmannen tien ansaan. Tanskan demarit, joiden puheenjohtajan englantilaista miestä epäiltiin homoksi, voitti syksyllä 2011 vaalit tiukentamalla jyrkästi maahanmuuttopolitiikkaansa suosimalla koulutettuja lakimiehiä ja lääkäreitä maahanmuutossa köyhien ja

heikkojen ihmisten yli.

Monet kriittiset ay- ja vasemmistodemarit alkoivat kysellä eri Pohjoismaissa heti Tanskan vaalivoiton jälkeen, mitä virkaa oli ideologialla, jos he ovat valmiit uhraamaan sen heti kun häviävät muutamat vaalit? Lenin vastasi kaukoviisaasti demareille etukäteen, että jos halutaan sosialismia parlamentaarista tietä, siihen menee 500 vuotta, kun vallankumouksella he voivat saada sen hetkessä.

Vasemmistodemarit syyttivät kaukonäön puutteessa Tony Blairia, jolle sivistys ja koulutus oli kaikki kaikessa maltillisen Fabian Societyn kunniakkaiden perinteiden mukaan. Blairin idea oli pitää yhteiskunta ymmärtävänä ja soveliaana, ei kärjistä ristiriitoja ja provosoida enempää, varsinkin kun kyseessä oli vanha etuoikeuksille perustuva luokkayhteiskunta.

Siksi Blairin olikin helppo yhtyä Wittgensteinin filosofian professuurin Englannissa perineen suomalainen Georg Henrik Georg von Wrightin ajatuksiin, että ihmisen kunnioittaminen edellyttää jonkinlaista näkemystä valtiosta. Jo renessanssifilosofien mielissä väikkyi regnum hominis, ihmisen valtakunta, jonka organisaatio pyrki edistämään yksilön luonteen kasvatusta sivistysihanteen mukaisesti.

Kolmannen tien opin demarit laiskistuivat (ja jäivät kiinni itselleen kahmimista julkisviroista) ja korruptoituivat toimintakyvyttömiksi ajan ja vallan myötä.

Ylisanojen viljelystä tuli ilman sen suurempia tarkoituksia tai näkyviä tuloksia (satu Keisarin uusista vaatteista) heidän pääasiallinen tuotteensa (tempputyöllistyminen, turhan hallinnollisen byrokratian kasvattaminen yhdessä verojen kanssa - jotta niiden jatkuva korottaminen oli helpompi perustella -

ja kansaan vetoavan porvari on syyllinen ja paha - retoriikka) heidän yllään roikkuvaksi Demokleen miekaksi.

Saksalainen sosiologi Robert Michels pohti tätä samaa asiaa: miten vasemmiston oma kehitys alkaa horjuttaa ja jopa rappeuttaa sen aatteellista luonnetta ja tavoitteita.

Michelsin mielestä vasemmistolle oli ominaista oligarkian rautainen laki: järjestö alkoi kasvaessaan saada yhä enemmän ja enemmän harvainvaltaisia piirteitä: tämän mukaan vasemmistokin pyrkii mukauttamaan alkuperäisen tavoitteensa eli ideologiansa varsinaiseen ja todelliseen tavoitteeseen, joka oli kasvaminen mahdollisimman suureksi: siksi vasemmisto hämärsi omaa profiliaan, sillä taistelun ajatuksista katsottiin häiritsevän sen tosiasiallisia tavoitteita.

Kun moraalialia pohdittiin myöhemmin vasemmistossa, Kantin kategorinen imperatiivi sai kunnolla kyytiä. Schopenhauer oli jo huomauttanut Kantia vastaan, ettei mikään ihmisteko voinut olla perustumatta etuun, sillä silloin sillä ei olisi motiivia. Vasemmistolainen ajattelu pohjautui hegeliläiseen järjen ylivertaisuuden ideologiaan. Siksi olikin yllättävää, että vasemmisto menetti ”pohtivan päänsä” vallan myötä II:n ms:n jälkeen eikä ole vielääkään osannut tulkita filosofi Arthur Schopenhauerin voimakasta haasteesta länsimaisen ajattelun tätä perinnettä vastaan: hänen mielestään tahti ei suinkaan ollut älyn ja järjen ilmausta vaan päinvastoin. Asioiden olemuksena hän piti tahtoa eli ”sokeaa pyrkimystä”, täysin perusteetonta ja motivoimatonta viettiämme.

Kukaan vasemmistosta ei ottanut enää todesta Platonin Valtiota, mikä on poliittisen kirjallisuuden klassikko, ja jonka oivallukset ahneista ihmisistä hyväksikäyttämässä valtiota

ja aatteita omiin tarkoituksiin herätti jo 2500 vuotta sitten aiheellista vihastusta ahneen ja korruptoituneen ja valtaa väärin omiin tarkoituksiin ja henkilökohtaiseen rikastumiseen käytävästä eliitistä.

Platonin Valtiossa poliittinen filosofia alkaa pitkällä erimielisyyden esittelyllä, missä kaikki ovat yksimielisiä siitä, että oikeudenmukaista maailmassa olisi se, että kaikki saisivat sen mitä sieltä haluavat. Aristoteles määrittelee myöhemmin politiikalle tyypillisen logoksen.

Asiasta kirjoittaneen filosofi Rancieren mukaan siinä yritetään tehdä näkyväksi loogis - poliittisen eläimen määritelmässä kohta, jossa tämä logos jakautuu ja paljastaa sen politiikalle ominaisen asian, jonka Platonin filosofia hylkää ja Aristoteleen filosofia yrittää ottaa haltuun.

”Monet asiat jäävät epäselviksi Aristoteleen selkeässä esityksessä. Jokainen Platonin lukija epäilemättä käsittää, että hyvän objektiivisuus eroaa miellyttävän suhteellisuudesta.”

Rancier muistuttaa, että oikeudenmukaisuus alkaa vasta, kun etujen jakaminen ja voittojen ja tappioiden tasaaminen loppuu.

”Oikeudenmukaisuutta yhteisöä perustavana periaatteena ei ole vielä siellä, missä tyydytään ainoastaan estämään yhdessä eläviä ihmisiä tekemästä toisilleen vääryyttä ja tasapainottamaan vääryyden tekemisestä syntyneet hyödyt ja vahingot.”

Muistutukseksi siitä miksi suomalaisdemaritkin ovat parantumattomasti sitä mitä ovat ja sössivät vastustajiensa onneksi (kannattaa lukea myös jo Rinteen jutun yhteydessä mainitun Demari-lehden entisen päätoimittajan, Kari Arolan katkerankirvelevästä muistelmakirjasta ”Herraduunarin jälkilölytys

(Elisa-kirjat 2014), missä hän kertoo miksi Demarin ”työolo-suhteet alkoivat muistuttaa enemmän savustuspönttöä kuin toimitusta”).

Yrjö Kallisen kirjoitus Poliitiikan moraalii, Socialistisessa aika-kauslehdessä 3/1955 kuvaa hyvin hänen tinkimätöntä rehellisyyden ja totuuden kaipuutaan.

”Poliitiikan moraalissa ja moraalittomuudessa tulee esille yleisen elämänmenomme moraalii ja moraalittomuus. Jos me ylistämme voittajia ja sumeilemattomia iskiijöitä, niin totta kai saamme nähdä vahvojen kandidaattien rynnistystä kaikkeen tuohon kunniaan.”

Kallinen tiesi tarkkaan kuinka suuresta ongelmasta puhui eikä vaiennut. Hänen mielestään socialistisesta aatteesta tuli kellokorttidemareille keppihevonen ja sanoja, joita käytetään ponnekkaasti vain omien luottamustoimien säilyttämiseksi, ihan kuin Erkki Tuomiojan molemmat muistelmateokset osoittavat.

Ehkä tässä on se virhe, joka on kostautunut myös ylimielisenä, yhteistyökyvyttömänä ja itsekeskeisenä pidetylle Erkki Tuomiojalle, jonka ”saavutukselle olla SDP:n edistyksen merkinä viidellä eri vuosikymmenellä” olisi itse Nikolai Cauceskuskin kateellinen.

Etäisenä pidetty Tuomioja on puhunut, kirjoittanut ja koustellut paljon. Hän puhuu paljon kolmannen maailman, palestiinalaisten ja työläisten puolesta, mutta ei kuulemma viihdy erityisemmin etäisen herraskaisena heidän seurassaan, koska pitää heitä älyllisesti alempiarvoisina.

Tuomiojan muistelmien toinen osa ”Luulin olevani piru”, on silti herkullista luettavaa kaikille niille, jotka haluavat tietää miksi Lipponen sai I-hallituksensa niskoittelevan valtiovarainministe-

ri Sauli Niinistön takaisin ruotuun, uhkaamalla valita hallitukseen Tuomiojan II-valtiovarainministeriksi, jollei Niinistö olisi totellut häntä (tätä ei valitettavasti kerrota tässä kirjassa, mutta rivien välistä luettuna Tuomioja välittyy suurelle yleisölle juuri niin ärsyttävänä ja vain omaa etuaan ajavana vasemmistobeserwiserinä kuin kuulemma onkin).

Mielenkiintoista oli ollut, jos Tuomioja joskus ”puhuisi totta siitä miksi tekee niin kuin tekee eli ohi opetetun suunsa”.

Mutta tiukan kontrollin ihmisenä ei siihen tietenkään lankea. Lukijan kannalta olisi kiinnostavaa tietää, mitä yhteistä piilotettavaa Lipposella ja Tuomiojalla on ”kaapissa” nuoruuden radikaalivuosikymmeniltä joista ei tänään kovasti huudella puolin eikä toisin.

Esimerkiksi kuuluisa Jyväskylän SDP:n puoluekokous vuodelta 1975, jolloin pankkien ja liikelaitosten vaatiminen yhteiskunnan omistuksen oli liikaa silloin puoluesihteerinä toimineelle Sorsalle, joka poltti hihansa pahasti jutussa palaten muistelmisaan useaan kertaan tähän asiaan syyttäen siitä vieläkin Lipposta. Lipponen väittää kuitenkin toisin.

Hän vihjaa nimittäin Erkki Tuomiojan olleen ”oikeilla jäljillä luonnehtiessaan Jyväskylän kokouksen todellista merkitystä uuden keskustahakuisemman ja maltillisemmän demaripolitiikan alkuna”.

Kirja on osin kiinnostavaa luettavaa siinä esiintyvien lyhyiden katsausten ja valtaisan nimilistan takia, mutta valitettavasti pääosiltaan melko tavanomaista ja vieläpä uuvuttavaa sisäpiirin katkeransuloista ”jihuu sainpas sut kiinni taas ähäkutti”-alatasoista juoruilua ja tapahtumien havainnoitsijan tylsää itsekehua.

Kuten se, kun eräässä kokouksessa Tuomioja innostuu kehu-

maan erästä demariporukkaa, kun he ovat fiksuudessaan tajunneet olla hänen kanssaan samaa mieltä ja tukea häntä (kirjassa on paljon pohdintaa Tuomioja vastaan muu maailma, ja se tuntuu olevan hänen kirjoitustensa ja elämänsä todellinen tarkoituskin).

”Kyllä tämä Töölön yhdistyksen porukka ihan kivaa on ja pohjimmiltaan hyvin radikaali, mutta poliittisen tietoisuuden ja taitojen taso on aika vaihteleva. En ole esim. kovin innostunut siitä, että minun ohellani heidän toinen suuri gurunsa tuntuu olevan Reino Paasilinna.”

Ei ihme, ettei itärintamalta kuulu mitään uutta jos SDP:n ideologisena ja älyllisenä nokkamiehenä (omasta mielestään) heiluu tällainen ilmiselvä kusipää, joka ei armoa tunne sellaisia ihmisiä kohtaan, josta hänelle ei ole mitään välitöntä hyötyä. Tuomioja on näitä tyypillisiä ”ettekö te tiedä kuka olen?”- rasittavuuksia, jotka kumma kyllä uskovat edustavansa kansaa, vaikka eivät siitä välitä todellisuudessa tuon taivaallistakaan.

Siitä taas omaa ikävää tavallisesta kansasta vieraantunutta kielitään kertoo eräs päiväkirja eräältä kesäpäivältä vuosia sitten, kun Tuomioja ja muut kansanedustajat majoitetaan Frankfurtissa eduskunnan säästötoimien takia Tuomiojan mielestä, ”ei ihan heidän arvoiseensa hotelliin”, jonnekin rautatieaseman taakse alueelle, mikä vilisee narkkareita, niin ettei Tuomiojan tee mieli kamalasti liikkua hotellin ulkopuolella (vaikka juuri nuo korttelit ovat muuten niin tylsän rahavallan keskuksen kiinnostavampia ja elävämpiä alueita).

Kuka on muu kuin Erkki Tuomioja on väittänyt - toisin rivien välistä kehumalla omaa erinomaisuuttaan ja esittämällä omaa älyllistä nokkeluuttaan päiväkirjojensa toisessa osassa - että poliitikko nimeltään Erkki Tuomioja on korvaamaton (ja tietenkin

hänen suuren pyrkyryytensä läpi nähnyt ja sille äkkistopin laittanut Kalevi Sorsa).

Pitää muistaa Tuomiojan olleen oman aikansa jonkinlainen joka kissanvirkaan pyrkinyt Tuula Haatainen (se josta poliittinen irvileuka Pekka Ervasti keksi uuden verbin ”HAATAISU”), joka tosissaan uskoi olevansa kaikkiin mahdollisiin avoinna oleviin luottamustehtäviin ja virkoihin se ainoa pätevä ja oikea, osin siksi, että demarit ovat keskimäärin jonnekin ammattikoulujen ja keskinkertaisen ymmärtämättömyyden sekä vilpittömän, sukupolvelta toiselle periytyvän vähälahjaisuuden väliin jäävää yhteistyökyvyttöntä porukkaa - mutta ei sentään niin savolaisessa itsekehumarinadissa itseään ylistävä suuruudenhullu kuin Haatainen, joka valitutti itsensä kaikkiin vähäpätöisiinkin edustuksellisiin luottamustoimiin uskoen tosissaan päteväytyneensä niissä Tasavallan Presidentin demarivirkaan, niin kuin hän siitä poliittisena päiväunena poliittisissa peitevirkatehävissään näki (lue: sosiaalitantana uudeksi koko maan huumorintajuttomaksi Miina Sillanpääksi).

Tuomioja muistaa sivaltaa takuuvarmasti Sorsan lisäksi tässäkin muistelmiensa osassa lisäksi koko ajan kunnolla eduskunnan naispuolisia siamilaisia kaksosia (ne miespuoliset olivat tietenkin kokoomuksen eduskunnasta viime vaaleissa tipahtanut tampere-laiskansanedustaja Kimmo Sasi ja paikkansa Helsingissä jostain kumman syystä aina uusiva Ben Z, joista toinen osasi ilkeiden puoluetovereidensa panettelun mukaan juuri ja juuri yhteisestä perseestä paskantaa, ja toinen pyyhkiä sitten suttuisen perseen) Arja Alhoa ja Liisa Jaakonsaarta, joista ei tullutkaan Tuomiojan toiveista huolimatta hänen aseenkantajiaan.

Jos rytmi on näin hektistä aamukuudesta ilta kahteentoista

viidenkymmenen vuoden ajan melkein joka päivä, ei ole mikään ihme että tulee tässä vauhdissa sokeaksi totuudelle, ja oma puolue sekä rajusti menossa rispaantunut ja ruostunut aate siinä sivussa kuolee alta pois, ihan kuten brittiohjaaja Ken Loah väitti Hesarissa oikein.

”SOSIALIDEMOKRATIA ON KUOLLUT!”

Tavallinen, nykyisin liikkuvaksi äänestäjäksi kutsuttu pulliainen, tai tuttavallisemmin mattimeikäläinen, osaa nykyisin itse erottaa Tuomiojan suureksi mieliharmiksi (enää ei tarvitse tulkita NEWSWEEKIÄ KANSALLE) näppärän demarihöpöpuheen siihen kääritystä tekoälyllisyydestä, löytämällä kaiken krääsän seasta alastomana ahneuden ja vallanhimon Blaise Pascalin osoittaman ”Maalaiskirjeiden” tapaan.

Populistien isän, Pascalin suuri ansio oli aikoinaan hyökkäys Maalaiskirjeissään jesuiittojen, näiden 1600-luvun tekopyhien demareiden turmeltunutta teologiaa ja moraalittomuutta vastaan, muistuttaen lukijaansa koko ajan siitä, että tavalliset ja filosofisesti kouluttamattomat ihmiset eivät ole niin tyhmiä kuin nämä kaikenmaailman erkkituomiojat yrittävät heille kivenkovaan väittää.

SDP:n entinen puoluesihteerin ja puolueen ainoa näkyvä mediahenkilö, jolla ei ole demareille tyypillistä mediakompleksia, Mikael Jungner, kirjoitti facebookissa 3.12 samasta aiheesta hyvin osuvan analyysin.

”Miksi demarit eivät tahdo saada otetta tämän päivän maailmasta? Kerron sen nyt. Sosiaalidemokraatit hakevat ratkaisua yhteiskunnan ongelmiin prosesseista, vaikka ratkaisut löytyisivät vuorovaikutuksesta. Koska tuo kiteytys ei avaudu kovin monelle, avaan sitä hieman lisää. Prosessi tarkoittaa sarjaa suoritettavia

toimenpiteitä, jotka tuottavat määritellyn lopputuloksen. Jos laitan vettä ja kananmunia kattilaan, lieden päälle, kattilan liedelle ja odotan, saan erilaisia kananmunia riippuen siitä, miten kauan pidän kattilaa kuumalla liedellä. Vuorovaikutus puolestaan tarkoittaa toimijoiden välistä vaikutussuhdetta, jossa toimijat vaikuttavat kukin toisiinsa. Nuori henkilö antaa paikkansa sporassa vanhemmalle, joka ilahtuu ja kertoo nuoruuden romanttisesta kohtaamisestaan saman sporalinjan kyydissä, josta nuori innostuu kirjoittamaan näytelmän, joka menestyy, ja jonka vanhempi näkee myöhemmin käydessään teatterissa ja liikuttuu lähettämään kirjeen sille muinoin kohtaamalleen vanhalle rakkaalleen. Teollisen ajan yhteiskunta sai tehonsa prosesseista. Noista teollisen tehokkuuden prosesseista (liukuhihna) aiheutui kuitenkin inhimillisiä ongelmia (varallisuuden epätasainen jako, työvoiman riisto), joiden korjaamiseen tarvittiin korjaavia prosesseja (työaika, kolmikanta, peruskoulu). Juuri noiden korjaavien prosessien luominen oli demareiden kulta-aikaa, siis vuodet 1899-1985. Vuodesta 1985 sekä korjaavia että teollisia prosesseja ryhdyttiin Suomessa purkamaan, koska orastavassa globaalissa digitaalisessa ajassa tehokkuutta syntyi vuorovaikutuksessa, ei prosesseissa. Sääntelystä siirryttiin ketteryyteen. Tuo johtui siitä, että vaikka prosessit ovat tehokas tapa toimia yksinkertaisemmassa ympäristössä, on vuorovaikutus huomattavasti tehokkaampi tapa toimia monimutkaisemmassa ympäristössä. Purkaminen alkoi rahamarkkinoiden vapauttamisesta, jossa demarit olivat mukana. Seurasi 90-luvun lama, jonka jälkeen demarit olivat edelleen hyvin vahvasti purkamassa prosesseja ja edistämässä vuorovaikutusta (Lipposen kulta-aika 1995-2003). Sitten kaikki muuttui. Demarit palasivat prosessien tielle, vaik-

ka yhteiskunta kulki aivan toiseen suuntaan. Jutta Urpilainen yritti paluuta Lipposen viitoittamalle polulle, mutta äänestettiin syrjään. Tänään demareiden arvot (oikeudenmukaisuus, hyvinvointi) ovat ajankohtaisia mutta tarjotut työkalut (prosessit) eivät toimi. Kyse ei siis ole siitä, että ne demareiden työkalut olisivat huonoja teoriassa, kyse on siitä että ne eivät toimi käytännössä. Ranskan presidentti Hollanden kompurointi on tästä hyvä esimerkki. Samoin on käynyt kaikkialla, jossa perinteiset demarit ovat päässeet valtaan. Kiteytetysti äänestäjät jakavat demareiden arvot, mutta ovat nähneet käytännössä aivan liian monta kertaa, että valtaan päästessäänkään demareiden työkalut (prosessit) eivät toimi. Demarit yrittävät tankata dieselautoa bensalla, ja joka kerta kun auto joutuu korjaamolle demarit väittävät että syy ongelmiin on siinä, että he eivät ole osanneet argumentoida bensa siunauksellisuutta oikein tai että he eivät usko bensaan riittävästi. On aivan sama, johtaako demareita ensi vuodesta Antti Rinne, Timo Harakka tai Tytti Tuppurainen. SDP:n menestys alkaa vasta silloin, kun joku ymmärtää että olemme siirtyneet vuorovaikutuksen aikaan, ja saa toverit puhuttua mukaan uudenaikaiseen tapaan ajatella. Hassua sinänsä, että vuorovaikutuksen työkalut (joukkoistaminen, jakamistalous, kasvuyrittäjäisyys, meritokratia, yhteiskuntavastuu, sosiaalinen media) ovat pohjimmiltaan hyvin sosialidemokraattisia työkaluja. Silti demarit karsastavat niitä, todennäköisesti siksi, koska he ovat menettäneet otteensa sekä nuorisoon että samalla myös uudistusajatteluun. Äänestäjät ja yhteiskunta janoavat kyllä demareiden arvoja, mutta tämä ei demareita hyödytä, koska he ovat jotenkin hitsautuneet jumiin teollisen ajan prosesseihin. No, ehkä tämä kaikki vielä avautuu. Sitä odotellessa kannattaa

mieltä yhtä lausetta: ”Sosialidemokraatit hakevat ratkaisua yhteiskunnan ongelmiin prosesseista, vaikka ratkaisut löytyisivät vuorovaikutuksesta”.

Eräs kuvaus netissä oli vielä karmaisevampi miksi kukaan ei viihdy demareissa.

Demarit ovat selvästikin uupuneet hallintotehtäviinsä ja menettäneet aloite- ja uudistumiskykynsä lankeamalla lumedemokratia-ansaan, jota konsensuksen nimissä pyöritettiin niin hurjasti, etteivät he huomanneet hyvien tarkoitustensa valuvan byrokratian rattaissa viemäriin. Ja poliittisen laskun siitä lankeavan heille samalla kun SDP jähmettyi yhteiskuntarauhaa turvaavaksi vanhan järjestelmän puolustajaksi unohtaen, että heidän alkuperäinen tehtävänsä oli joskus kauan sitten olla kanava hyvälle muutokselle eikä turvata huonoa pysyvyyttä ja epäoikeudenmukaisia valtarakenteita.

Demarit eivät yksikertaisesti ole reilun tai mukavan ihmisen maineessa vaan päinvastoin. Annetaan fiktiivisen Timo Nevarannan (Paavo on kova jätkä, Kulttuuriklubi 2012) kertoa milaista oli ensi kertaa astua demaripyhättöön nuorena poikana. ”Hän käveli yksin huomaamattomasti sisälle avonaisesti ovesta, ilman että kukaan huomasi hänen tulonsa. Huoneessa istui kymmenkunta lähes seitsemänkymppistä ukkoa ja akkaa hikiset naamat vihasta punaisina huutaen toistensa kurkkuun käsittämättömältä tuntuvia sanoja. Huone näytti menneiden aikojen toimistomuseolta. Ilma oli ummehtunutta ja ihmiset näyttivät sekä väsyneiltä että vihaisilta. Nevaranta yritti hengittää jotain raikasta sisäänsä, ettei olisi tukehtunut siinä löyhkässä, jossa haisi hänestä järjestykselle, alistumiselle, kurille ja vastaansanomatomuudelle sekä kaikesta tästä johtuvalle suurelle typeryydelle.”

Spermahoran

I Sverige har man tagit på allvar Simone de Beauvoirs manifest för könsfrihet åt mänskligheten, som finns att läsa i ”Det andra könet”. Kön var enligt Beauvoir indelat i en första och andra kategori som dessutom vred sig snett om varandra. Beauvoir skrev att det i världen utslungade subjektets liv var ett kringflackande i trycket mellan grymma tabun och idiotiska seder. Enligt henne förtäcktes hälften av mänsklighetens möjligheter av sagor.

I bakgrunden av kamperna som fördes av Stonewall- och queerrörelsens kraftgestalter, och Act up-grupperna som uppstod på 80-talet för att synliggöra AIDS, och aktioner under det röda bandet, syntes även andra klassiska maktifrågasättandes teoretiseringar, som likt skeptiker automatiskt styrde queer-rörelsen utanför makten till våldsamma sfärer där heterokunskapen sen också visade sig vara kvalitativt onödig, för inte en enda bög kunde vara säker på kunskapen som gällde världen.

Sålunda föddes också bögskepticism, där den aningen varierande heterokunskapen om världen bestod av påståenden som

inte var fastbundna till de saker de beskrev, så att man kunde vara säker på dess sanningshalt. Därför anslöt sig många bögar till gamla skeptikers påståenden om att sanningen inte kan visas vara sann, eftersom sakerna i sig inte var de samma som våra försök att beskriva dem.

Vid samma tider började världens bögar föra allvarlig intellektuell dialog kring, den av AIDS döda franska filosofen Michel Foucaults teori, om den mänskliga kunskapen uppkommen genom århundraden och över kontinenter, som en fråga om makt. Enligt honom gömde sig den osynliga makten listigt i vårt förstånd, som bestraffades genom en subtil och finkänslig kontroll.

Homoskepticismen förd ännu djupare och längre mötte i queer-tanken Thomas Hobbes insikt om sanning och lögn, där sanningen fanns i heterospråket, snarare än hos varelsernas egenskaper som Hobbes av sina läsare frågande konstaterade. ”Där var det inte finns språk, finns det inte heller sanning eller lögn, varav följer frågan: kan det i språket förekomma enbart osjälvviskt varande i normala människors umgänge?”

I dagens queer-etik, där det är frågan om att hitta en praktik för ett gott liv och vishet, finns också ett försök att hitta välbehag i sin egen personliga och sexuella frihet, att det aldrig, med Rabelais' Pantagruels ord, aldrig lönar sig att lita på folk som alltid ser på världen från en liten springa, eftersom det hur en människa definierar sig själv och sin identitet i en gemenskap påverkar hur de förstår sin egen moral och sanning, med Freuds förvarningar i bakhuvudet. ”Våra begär är till stor del omedvetna och förblir otillfredsställda. Människans natur och sexualitet formas av hur människan upplever detta i sitt

eget liv.”

Queer-tänkandet utövar i bästa Aristoteliska stil en undersökning av orsaker, vilket enligt Aristoteles är all tankeverksamhets och kritiskhets första villkor. Han sade att vi tror oss veta något först när vi vet dess orsak. ”Man kunde kalla en orsak det, varifrån någonting föds, så att det ingår i det födda. En orsak är dess form och attribut, alltså ett väsens attribut. En orsak är också det varifrån en förändring eller ett stillastående får sin början – en orsak är också ett ändamål!”

En queer person borde också minnas Ludvig Wittgensteins ord om att grunden för vårt beteende inte var kunskapsbaserad, eller baserad på tro, utan all inlärning och erfarenhet som hitåt eller ditåt upprepades gav vårt sociala beteende sina regelbundna drag, också det draget, att allt kan förändras, också orsaken – om viljan finns.

I Sverige är orsaken idag hbtq-frågorna, vars behandling har förflyttats från festtalen till den praktiska politiska agendan, enligt Catos ovillkorliga etiska princip om vikten av individens skyldighet att tjäna och göra samhället gott för att upprätthålla individens och samhällets moraliska ryggrad.

Sveriges kulturmyndighetspersoner diskuterar och verkar för att befrämja och sprida hbtq-medvetenhet på bred front i hela samhället. Sveriges kulturråd har till och med en enhet bestående av fem personer som specialiserar sig på hbtq-frågor, och som i november organiserade en dag om queerkultur i Stockholm.

Vi hörde normbrytande institutioner och aktörer runt om i landet som berättade om sina arbeten – på arbetsplatser och för publiken. Med var bl.a. professor Tiina Rosenberg och

författaren Inti Chavez samt en filmvisning av Anna Linders kortfilm "SPERMAHORAN", som handlar om barnlängtan och könsöverskridande samt om kroppar som på olika sätt bär barn. Medverkande förutom Anna Linder är Hanna Högstedt, Juli Apponen och Zafire Vrba.

Queer feministisk film skapar tillfälliga eller eviga kollektiv och team som möjliggör andra sätt att skapa rörliga bilder på. I ett rum som är tryggt blir också processen kreativ och inkluderande. Tillåtande. Dessa rörliga bilder behöver skapas av dem som är aktiva feminister och queera. Tillsammans bildar vi på platsen, i rummet för konsten ett temporärt livsdokument. Ingen annan kan göra det.

Vi behöver den tilliten av er makthavare på institutionerna för att kunna skapa vår egen samtidshistoria. Förtroendet kan inte fråntas oss när ni blir obekväma. Lämna oss inte i det glappet av icke kunskap. Se till att ni har den kunskapen hos er. Ta in rådgivare i alla de sammanhang där ni inte kan göra en rättvis bedömning av materialet. Anställ personer som är queera.

Konstprojektet Spermahoran påbörjades redan 2009 och tog fart via Vetenskapsrådets forskningsanslag 2013. Filmen har varit svår att få ytterligare bidrag till och kanske beror det på innehållet, tilltalet, formen... jag vet inte...(Anna Linder)!"

SPERMAHORAN är en av den bästa queerfilmerna jag har sett någonsin och är en del av Anna Linders konstnärliga forskning om queer, experimentell film vid Akademin Valand i Göteborg.

"SPERMAHORAN" är en queer experimentell film om ofrivillig barnlöshet i en värld där de normativa heterosexuella

relationerna sätter reglerna för vem och vilka får bli föräldrar och på vilket sätt. Dessa ofrånkomliga kroppar som normaliserar oss till kön när vi vill reproducera oss själva. Om viljan att ge bort den möjligheten till någon annan, den gemensamma längtan och försöken att bli gravida tillsammans.”

Poeten T. S. Elliot, som också skrev kattdikter, sa att konsten inte kan rädda världen eller erbjuda personlig räddning, men att han skulle vara nöjd om en poet utgjorde en lika viktig del av samhället som en varietékomiker.

”Jag skulle väl tro att det var naturligt att en poet vill skriva för en så stor och bred publik som möjligt. Självt skulle jag vilja ha en publik som varken kunde läsa eller skriva. Därför tyckte jag också det mest ideala mediet för dikten var teatern!”

Enligt min åsikt är det däremot idag den omnipotenta konstformen – filmen. Precis den sorts queerfilm som SPERMAHORAN representerar. T. S. Elliot kom från teaterns guldålder och kunde inte ana queerfilmens uppgång från och med 1980-talet, vars analys strider mot T. S. Elliots beskrivning av Aeneas och Didos mogna beteende i undervärldsscenen.

I den gamla sagan lämnade Aeneas sin förälskade Dido i Karthago, då han själv reste till Italien, var han senare mötte sin älskades spöke i dödens rike efter att ha fått bekräftelse om drottningens självmord. Aeneas hade velat åstadkomma någon sorts försoning, min fick sig serverad en stum tystnad. Aeneas representerar i denna saga queerkulturens innersta väsen, medan T. S. Elliot representerar en gammaldags heteroromantisk rationalitet, där man gick in var katten hade päls.

Jag ser som en queertolkning av denna scen att Aeneas förlåter sig själv. Och inte representerar Didos kylighet för mig i

denna historia nån hämnd eller reflektion av det egna Brustna hjärtat och sårade samvetet, utan precis som i det levande queerlivet; förlåtelse och glömska, så livet kunde fortsätta så som det var meningen.

Jag tror att SPERMAHORAN skulle ha gjort mig och också Michel De Montaigne lyckliga, eftersom han som den första i sina essäer klagade på samhällets skendygdighet när han öppet för nästan femhundra år sen funderade på vilken ondska en sexuell akt, som var naturlig, nödvändig och berättigad, hade gjort mänskligheten, så man inte vågade tala om den utan skam, alltid uteslutande frågan från allvarlig och sedlig diskussion.

”Vi vågar uttala orden döda, råna, bedra, men detta vågar vi inte uttala högre än som en väsning mellan tänderna. Betyder det att ju mindre vi inandas det som ord, desto mer har vi rätt att gotta sig åt det i tanken?”

SPERMAHORAN är en på olika sätt väldigt viktig film, och ett etiskt ställningstagande för individens fri- och rättigheter när den mellan raderna ställer åskådaren en personlig fråga att ta ställning till: är våra personliga dygder längre ett radikalt hot mot den allmänna etiken (redan Immanuel Kant avslöjade realiteterna som teoretiska obevisligheter eller ting som inte kunde bevisas, men samtidigt som praktiska önskningar, värderingar, nödvändigheter, till och med som fakta och säkerheter)?

Anna Linders filmatiska queeridealism är profetiskt freskoaktig, precis som taget direkt ur Derek Jarman's filmer, och som bild lika betagande och rörande som altarmålningen av den lidande Jesus i Caravaggios ”De sju barmhärtighetsgärningarna”; i hans lyckliga queergestalter finns en glimt av de

vemodiga sångernas uppstigande skönhet som sjungs i den israeliska Mary Lou-bögmusikalen, men personernas känslösvall i Linders bilder och sättet på vilka hon slungar ut dem till livets grundfrågor, det är äkta nutida svensk queermystik när den är som bäst!

Precis därför är SPERMAHORAN en estetisk och ofattbart vacker och helgjuten queerfilm, precis som om det i dess bilder fanns en nypa av Anton Tjechovs enkla språkliga klarhet, med därifrån sprungna insikter.

SPERMAHORAN för med sin aktuella och personliga politiskhet queerfilmen framåt, förbi dagens avstannade moraliska inskränkthet mot den där uppfriskande filmfriheten, om vilken den franska filmregissören, som inledde sin filmkarriär som kritiker, Francois Truffaut skrev i sin bok "Mitt livs filmer" som utkom 1975, att han var beredd att ta alla de filmer i betraktande, som utan att vara moraliska, misstrodde andra filmers moral.

"Utän att vara en passionerad åskådare av erotiska och pornografiska filmer, tror jag att de utgör en rättelse eller åtminstone en skuldåterbetalning för den där 60-år gamla lögnen, på vilken filmen baserat kärleken. Jag är en av de där tusentals läsarna i världen som inte bara lockats av Henry Millers verk, utan också av böckerna blivit hjälpt att leva. Redan då led jag av tanken, att filmen var så långt efter Henry Millers böcker, eller med andra ord, att filmen var så långt efter livet som det i verkligheten är. Tyvärr kan jag ännu inte nämna en erotisk film, som skulle hålla linje med Miller (de bästa filmerna från Bergman till Bertolucci har varit pessimistiska filmer), men när allt kommer omkring, denna befrielse i filmen har skett mycket

nyligen, och man bör komma ihåg, att denna typ av djärvhet ställer upp svårare problem på bildens än på ordens område.”

Ingen verkade heller ha läst Marcello Mastroiannis memoarer, där han försökte göra sitt bästa för att bli av med sitt rykte som en vild kvinnotjusare, genom att forma sin skådespelarkarriär med sådana regissörskändisar som bl.a. Lucio Visconti och Nikita Mihalkov. Och genom att skådespela allt annat än kvinnotjusande heteromäns roller, bl.a. en impotent i filmen Den vackra Antonio, en motbjudande bedragen äkta man i filmen Skilsmässa på italienska, och som bög i filmen Möte i Rom.

I grund och botten är det frågan om precis detta i SPERMAHORAN. Genom dess bildspråks hellenistiska anda som genomsyras av dionysiskhet, lyser också Platons akademiska sokratiska dialog tydligt och klart igenom, vars värde Marx förstod väl, när han sa: ”Då såg människan för första gången sig själv sådan hon är, befriad från vidskepelse och myternas fjättrande kraft.”

Med denna yttring avsåg Marx antiken och den därav inspirerade renässansens formande av excentriska och tvärtänkande stora tänkare och konstnärer. Och på tal om Marx, höll den italienska bögfilmsregissören Pier Paolo Pasolini år 1974 ett viktigt tal om konstens tvetydigheter, som också passar SPERMAHORAN väl.

”De facto är det svårt att skilja mellan den estetiska världen från resten och hitta en analytisk metod, som berör just den och att nå resultat som har betydelse bara inom konsten. I själva verket borde vi för konsten göra det som Marx gjorde för samhället och Freud för psyket. Vi behöver ”en tredje jude”

som skulle bringa till konsten det som ”klasskampen” betydde för samhället och det som ”kampen mellan det medvetna och det omedvetna” betydde för psyket; och målet skulle enligt min åsikt vara att låta konstens idealistiska oskuld gå.”

Denna ”tredje jude” inom filmen är dagens queerfilmer, och SPERMAHORAN är en av genrens bästa exempel, för det är ju inte länge sen den amerikanska underhållningsheterofilmen blev rensad från sitt ”vänstervridna skräp” av Nixons stora idol, senator McCarthy, som enligt FBI:s transbögchef J. Edgar Hoover talade rätt ända tills han kom så långt i sitt homofobiska heterodraivel, att han till slut skickades till sinnessjukhus. ”Att Batman och Robin var kommunisternas konspiration, vars avsikt var att fördärva amerikanska, friska och patriotiska ungdomar med homosexualism.”

Många queerfilmmakare tar nuförtiden som sitt motto det franska filmarkivets grundare Henri Langlois tanke om att det idag är nödvändigt att påminna, inte om det som redan gjorts, utan påminna om det som inte gjorts, och vad som kunde ha gjorts.

Och vad fanns ännu att göra efter en så kallad bögfilm av billigt, rosa bögskräp vars grövsta skräckexempel var den spetstokiga mode-och kläddesignern James Bidgoods film Pink Narcissus från 1971, som på ett dåligt, skämtsamt och borttappat sätt kopierade och kommenterade Pasolinis, Fellinis och Genets estetik, en estetik som var populär bland den tidens konstnärsbögar. Pink Narcissus influerade dock den destruktiva och galna Rainer Werner Fassbinder som vid samma tid höll på att stiga upp till beröm från att ha vistats i källaren med teatergrupper, och som till slut färdigställde sin våta bög-

drömsvärld, filmatiseringen av Genets Querelle.

Won Kar Wans Happy Together hade som motto: ”Lyckliga älskare är alla likadana. Älskare, vars förhållande går sönder är alla olika. De utsätter sig själva och andra för unik känslomässig tortyr!”

Den var en vattendelare i den västerländska bögfilmvärlden, där bögheten tidigare hade undångömts, i såväl teater-som filmvärlden, i alla möjliga antydningar, som lindades in i hemlighetsfullhetens dimmiga slöja, eller genom att göra den till billigt nattklubbsfjanteri, eller stänka den i billig parfym för ”självutnämnda bögkonstnärsläskgubbars sexuellamissbruksefterfester”, eftersom bögheten annars hade stört heteronas självskapade, konstgjorda, och skräckslagna balansgång mellan de sinsemellan stridande könen och generationerna, en dominansens upprepade lögn, och därifrån en vagt i luften tecknad atmosfär av förtroende och säkerhet.

Mefisto och Överste Redl. Döden i Venedig. Querelle. Pasolinis och Jarmals filmer, samt televisionsserien Brideshead Revisited, var de produktioner som representerade den dominerande kulturens accepterade och ”mellan fingrarna sedda” böghistorier som fick kommersiell spridning i slutet av 80-talet, som förnedrande kallades ”konstfilmer” som spelades för små grupper på sidoteatrarna, filmer som antingen nedtystades och i tysthet glömdes för att tyna bort på filmklubbar och konstenemang, med endast elitens bråkstakarbarn som törstade efter öppna sår och ett hämndlystet ”vadvardetjagsa-generationsrödvinshotande” efter filmvisningen på nåt lokalt undergroundhak.

Istvan Szabos Mefisto och Överste Redl var sin tids stora

succéer inom konstfilmkretsarna, trots att de var alltför traditionellt genomförda och tog det säkra för det osäkra i avsaknaden av överraskningar. Döden i Venedig var å sin sida alltför litterär. Querelle alltför surrealistisk. Pasolini alltför vällustig. Jarman alltför intelligent i hans eget tycke. Brideshead Revisited alltför överklig i sin nostalgi (serien födde bland unga bögdandyn världen över en kortvarig och övergående underlig lilleprins-rörelse, i vilken knappt tjuugoåriga pojklänkande sockersöta början till män klädde sig i kostym och spankulerade förstrött omkring i ett eteriskt skimmer, med teddybjörnar i handen, efterapande sina idoler från serien.)

Det var bara en tidsfråga, förrän det skulle dyka upp en seriös bögarvtagare, efter att Fassbinder blivit för politiskt vriden, speciellt när John Waters inte kunde stiga i arvtagarstövlarna efter att han i fittig hämnd för så gott som obefintlig finansiering avsiktligt kastade handduken och billigt och osmakligt sålde sin böghet och därmed vanhelgade hela världens bögarrakt i ansiktet med sin ”rymdtransdivine”, Hollywoods vulgära bögevangeliker John Waters ”Pink Flamingos” från 1972 som är uselhet uppställd på kavalkad, där transmonstret Divine ursinnigt kämpar för titeln om världens snuskigaste människa i den tidens vulgär-anarkistiska anda, med fläsk som skvalpar och billig smink som rinner, och vid sidan om avrättar sina medtävlare, rasande omkring som den dåliga smakens översta prästinna.

Och när Divine tillfrågades om hennes ideologi, svarade hon med sockersöt min och uppsvälld habitus efter ett ordentligt kuksugande: ”Varendaste en bör dödas. Första gradens mord bör tillåtas. Kannibalism bör försvaras. Låt oss äta skit! Min

politiska linje är lort och det är också hela mitt liv.”

Denna filmatiska kavalkad av bögskräp, som ursprungligen var menad som en sextiotals bög-underground och avsiktligt dålig vits för alla att skratta åt, medan Stonewalls arvingar på Castro Street med vett och vilja försökte kämpa sig loss från det ryktet, genom att i Advokat-tidningen representera amerikansk böghet som en alternativ anständighet med jobb och vardag, när de valrossmustasch-prydda Tom of Finland bodybuildade ”detpöserijeansenmachomän” blivit sin egen karikatyr, och dessa sjömansliknande brunstiga ”utopidrömjuristbyggnads-män”, som var lika verkliga som de samtida ättlingar till de uppfostringsillusionerade Summerhill-och Makarenkofanatiker som på den gamla kontinenten framgångsrikt lyckats sprida likhetstecknet mellan böghetens särskildhet och ett utmärkt intellekt.

Och eftersom Pedro Almodóvar, som slog transspiken i den spanska machokulturen, samtidigt började visa olika variationer av den katolska dubbelmoralen och Jungfru Maria versus Horan dikotomier, hela tiden vid sidan om kommunicerande den stora påverkan och de stora känslösvall inspirerade av filmer som bl.a John Cassavetes *Opening Night* och efter 1997 *Happy Together*, så var det klart att någon annan än den för konstnärliga och bögaktiga Gus van Sant måste staka ut vägen för Ang Lees megasuccé *Brokeback Mountain*, en produktion av Titanic-mått, bland heteropubliken i Amerika, speciellt efter den katastrofen som färdigställdes 1991, Oliver Stones skeva och störda ”svarta och sjuka politiskt sexuella trans”, (nästan lika äcklig och torterande filmupplevelse som världens sjukaste film *Sju*), Oliver Stones JFK där femtioalets vita fläskhetero-

folks kollektiva illamående och ”normanmaileraktighorspökeparanoia” var extra krydda för bakgrundshändelserna där ”groteska perversböggubbar” med kuklustfantasier spökade som småpojksvåldtagare, som en väsentlig del av den destruktiva och resultatlösa konspirationen som var extremhögerns ständiga hatobjekt, craccusaktigt styrt från överklassens egna katolska och motsägelsefulla pojke, heteroknullpresidenten, för vars mördande i en underlig karusell av korrumperad hämnd, hat och hemlighetsmakeri, dessa slappkukiga bögar som levde på sprit, piller, brott och uselhet liksom bara skulle ha vässat sina svärd under sina utsvävningar som i en underlig spöknarrvärld påminnande om Jean Genets Balkongen, där sanningarna förställde speglar, vars reflekterande lögn förde åskådaren med sig steg för steg neråt till helvetets eviga avgrund som i Fellinis *Satyricon*, där balansrubbande scener påminde om de första spyorna spyglände av gula magsafter efter nattens fest.

I film-och videoguiden vid namn *Gay Hollywood*, undrar skribenten Steve Stewart både direkt och mellan raderna kring Stones färggranna fantasi. Orgierna, som är som direkt tagna ur Milos Formans *Amadeus*, målar enligt Stewart en skrattretande, extravagant bild av ”den undre världen”, i vilken bögrengenterna verkar vara kapabla till vilken ondska som helst. Och eftersom homosexualitet inte direkt kunde behandlas på film förrän 60-talets slut, så måste den enligt Stewart visas beslöjad.

När filmen under Hollywoods guldålder sökte variera den amerikanska heterosexuella drömmen, föstes bögar och lesbona bort från gatans solsida. Sålunda fann sig det homosexuella en plats på drömmens baksida i den amerikanska mar-drömmens katalog.

Den homosexuella gjordes till en vandrande mardröm, sociopat och psykopat, vars uppgift alltid till slut var att skaka om det suveräna samhället. Samtidigt gjordes av bögen en pervers galenpanna – och därför dömd till fördömmelse. Detta producerade som frukt mera våld, diskrimination och bögmord.

Cruising filmen från 1980 med Al Pacino i huvudrollen var en våldsamt berättelse om en polis jagande en bögmördare, som infiltrerar sig i New York bögekretsar genom att själv iscensätta sig som byte för bögmördaren (Pacino har spelat två andra böggroller förutom i Cruising: I Dog Day Afternoon och den i AIDS döende juristen i HBO:s TV-dramatiserade skådespel, Angels in America, av Tony Kushner, som av god orsak kan anses vara det bästa bögskaådespelet genom tiderna, om inte Shakespeares hela produktion beaktas.)

Genast efter att filmen kom ut körde en galen prästson med sin bil på en genuin inspelningsplats av Cruising, och mördade två bögmän. Ännu så sent som i 90-talets patriotiska och machoaktiga Braveheart (vars bedårande och högljudda premiär jag bevittnade i Dublin med en publik som skrattade åt engelsmännen så det krampade i deras magar) framställs kung Edward I som en kvinnoaktig och äcklig bög, vars lika motbjudande bögpöjkvän Kungen dödar genom att kasta ut honom genom fönstret, så prinsen ens aningen skulle bli mer manlig och självständig (vid den här scenen exploderade publiken i högljutt applåderande, inte för att det var frågan om en motbjudande bög – utan för att han var en engelsman (en gång i tiden långt före Wilde var bögarne på Irland alltid engelsmän!))

Och liknande exempel, antingen med fokus på direkt fitteri

eller så på ett finkänsligare bögförakt, eller också tvärtom med fokus på till förfall fördömda bögöden, sådana hemska exempel finns det i filmhistorien, som den amerikanska komedifilmen Skandal i romerska badet; det mest tragikomiska beviset. Kiss of the Spider Woman, också känd under namnet Gay-Casablanca, är som berättelse den mest politiska och tragiska, men där den motbjudande huvudrollsinnehavaren i William Hurt, utstrålar en exceptionellt stark aura, som spelar en campaktig och kvinnoaktig stereotypisk hysteribög, Luis Molina, en dekoratör som sitter fängslad på grund av sin homosexualitet, vilken fängelsedirektören lovat befria om Molina får fram viktiga uppgifter om sin cellkamrat som är en politisk fånge vid namn Valentin Arregui, i vilken den olyckliga Molina så klart blir förälskad.

När man alltid ibland hör litteraturvetare tala om ett exceptionellt mästerverk som kommit ut för att för hela det århundrades räkning rubba ett blaserat borgerligt universum, och att alla stora litterära verk antingen grundar eller förstör någon genre, kunde man säga att det var ingen annan än Won Kair Wans Happy Together som slutligen svepte bort bögräds-lan från bioduken och med en gång slängde böggklichéerna i sopkorgen och røjde vägen för publikens acceptans av en heteroaktigt presenterad böghistoria, som skulle regisseras av en icke-amerikansk heteroregissör som redan regisserat en bögfilm.

En bra fråga kvarstår dock: bör bögars förhållande ändå alltid framställas som problematiska och separationskänsliga för den stora heteropubliken, för att den skulle tro att bögarerna inte har något att säga varandra? Inte har ju heller de andra den

där släta vägen framför sig när den efemära lyckan och extasen evaporerar och vardagen, ordning och bekymmer stiger in och förstör förhållandet.

Och inte framställer heller någon idag en historia aristoteliskt sådan den är, utan som dess personer proustaktigt tror sig ha upplevt den, eftersom genom att underkasta sig denna förståelses makt kan vi proustaktigt övervinna den förtvylade sorgen inom oss, sorgens obotliga ofullkomligheter i stundens djupaste väsen, genom att i vår blinda, tokiga och extrema lyckolängtan finna antingen en hymnisk eller elegisk lycka; den förra skulle vara en aldrig tidigare upplevd höjdpunkt av onåbarhet – den senare en evig och ursprunglig första lyckans återupplivande.

Den bästa medicinen för denna sjukdom är queerfilmernas skeptiska humanism, som både bevisar David Humes påstående som sant, att känslans oersättningsbarhet är källan till människans handlingskraft, och samtidigt visar på vilket hemskt och omänskligt sätt heteroförståndets och heterorationalitetens ideal är, både moraliskt stränga och omänskligt rigida; och det beklagliga faktum att, trots det, ända sedan Goethe har konstnärer givit sig för sina känslor i stället för sitt förnuft, och att rationalismen aldrig egentligen bröts under romantiken, i vars grepp heteronas sockersöta värld ännu sitter fast, i motsats till det som man ännu försöker få oss att tro – utan ströp individens dröm om att få vara sig själv utan gränser genom att alltid bara upprepa den ena och samma sirapsdrypande heterohistorian att lyssna på och berätta, från litet barn till farfarsåldern – nämligen om vi inte hade queerberättande och SPERMAHORAN!

Moraalifilosofin sinivalkoinen kirja Suomelle 100- vuotissynttäri- lahjaksi

Mitä jos pidättäytyisimme kääntämästä kaiken optimismille?”

Näin kysyy Suomen satavuotisjuhlien aattona aiheellisesti syvällisen keskusteluvajeen suomalaisista arvoista löytänyt maan tunnetuin moraalifilosofi Timo Airaksinen- joka on mielestäni parasta mitä itsenäisen satavuotias Suomi on saanut itselleen lahjaksi kasvatettua - Ciceron tavoin sujuvalla kielellä uutuuskirjassaan ”Sinivalkoinen Suomi: (Arktinen Banaani 2016)”, minkä pitäisi olla ehdottomasti tärkeytensä takia Tieto-Finlandia -ehdokkaana.

Parhaimmillaan kirja tallentaa sydämiimme jälki-impresionististen taiteilijoiden tavoin hetkellisyyden ja ohikiitävyiden tunteen, ja etenee tasaisesti ja tietyllä tavalla vaivattomasti.

Airaksisen kirjan motoksi sopisi hyvin Sir Francis Baconin

neuvo siitä, että älä lue siksi että voisit väittää vastaan ja hämentää, että voisit uskoa ja pitää itsestään selvänä tai löytää puhumisen tai keskustelun aihetta, vaan että osaisit punnita ja harkita varsinkin kun on kyseessä niinkin vaikea abstraktio, kuin tulevien tapahtumien vertaaminen menneisiin, jossa joku voi olla Ludvig Wittgensteinin sanoin valmis sanomaan, että vaikka menneet tapahtumat eivät todella ole olemassa täydessä päivänvalossa, ne ovat olemassa eräänlaisessa alamaailmassa, johon ne ovat joutuneet todellisesta elämästä, kun taas tulevilla tapahtumilla ei ole edes tätä varjomaista olemassaoloa.

Nykyisin identiteetin määrittelemisellä on hallitseva asema maailmankatsomuksessamme varsinkin kun Walter Benjamin mukaan tärkeintä sanottavaansa ihminen ei aina julista ääneen: ”Hiljaisuudessakaan hän ei sitä usko lähimmilleen”.

Se miten ihmiset määrittelevät itsensä ja identiteettinsä yhteisössä vaikuttaa siihen miten he ymmärtävät oman moraalinsa ja totuutensa maailmassa, jonka he haluavat ja uskovat olevan muuttumaton ja heille tehty, vaikka kummallista kyllä kukaan ei tunnu muistavan jo Platonin piikitelleen näitä kohtaloonsa nöyrästi alistuneita astrologisen fatalismin uhreja, sekä niitä, jotka uskoivat asioiden toistumisen käsitteeseen sen ahtaassa stoalaisessa merkityksessä.

Timo Airaksisen arvo korostuu kun hänet laittaa vastakuvaksi nykyisin vallalla olevan mtv3:laisen medianarsismin kanssa, jota takavuosien monikasvoinen demaritv-juontaja ja tupakkateollisuuden lobbari, Lasse Lehtinen pahimmillaan edustaa.

Vielä kun tähän kaksikkoon liimaa Julia Kristevan naamarin, on helppo ymmärtää, miksi Airaksinen kuitenkin ymmärtää ja välittää. Ja Lehtinen ei taas välitä sen sentinkään vertaa.

Airaksinen kertoo kirjassaan olleensa koulukiusattu läski rillipiru, joka nipin napin rimaa hipomalla pääsi läpi ylioppilas-kirjoituksista.

Lehtinen, hänkin tohtori (tosin väitöskirja kyseenalaistettiin kaikkialla muualla paitsi työtä tukeneessa, ja nyt jo petosten takia käräjäoikeuden lakkauttamassa demareiden surullisen-kuuluisassa oululaisessa Riihi-säätiössä), joka ei ole laittanut yhteiskunnalta ilmaisessa koulutuksessa jalostamiaan lahjoja muiden hyväksi, toisin kuin Airaksinen ja Kristeva.

Vaikka tässä nyt hieman eksytään asiasta, otetaan se riski ja tutkitaan Airaksisen, Kristevan ja Lehtisen maailmankuvia ristivalotuksessa Airaksisen itsensä tarjoaman sokraattisen to-tuuden paloitteluopin mukaan.

Lehtinen erottuu näistä kahdesta todellisesta älyköstä ja ih-misestä isolla I:llä epäedullisesti, sillä hän on ihan toista maata näiden kahden hyväntahtoisen ja toisille hyvää haluavien hen-genjättiläisen alapuolella: mainoksien lipevä selfmademanon-nistuja, ja kaikki jos tarve niin vaatii, muut suohon ylipuhuva helppoheikkisuupaltti, jonka syntymäkin oli hänen vitsailu-jensa mukaan maailmanpoliittinen tapahtuma, vaikka kukaan muu kuin Lehtinen itse ei nähnyt kummallisia enneunia, eikä tietävästi pyrstötähti tai komeetta ilmestynyt hänen syntymä-hetkellään taivaalle.

Kaksi päivää myöhemmin kuitenkin Lehtisen leppoisan sa-volaisjutustelun siivittämänä hänen uinuvaan vauvankehoon luikerteli amerikkalaisen gangsteri Al Caponen pöhöttyneestä ihraruumiista irronnut salaviinanhajuinen räyhänhenki.

Viikkoa myöhemmin päiväunilla ripulipaskat ruikkineen ihmelapsen tahto ohjasi jo turvallisesti presidentti Paasikiven

Pariisiin rauhankonferenssiin lähettämää valtuuskuntaa. Ja lisää samanlaista kuvottavuutta: hänen toimittajauransa kohokohta oli pääsy Yyterin missikisoihin vuonna 1966 missituomariksi, minkä juonsi sen ajan kovin radiopatu, Niilo Tarvajärvi.

Myöhemmin jopa itse Tohtori Fidel Castro oli niin ystävällinen, että lahjoitti henkilökohtaisesti iskurityöläisille joka päivä jaettavan aidon kuubalaissikarin vuonna 1970 Lehtiselle, koska hänellä ei ollut Yhdysvaltojen kauppasaarosta ja kiristyvistä elintarvikepulasta huolimatta parempaakaan tekemistä.

Toimittaja Juha-Pekka Tikan Kokoomuksen Verkkouutisiin 4.12. tekemässä jutussa otsikolla ”Che Guevara oli väkivallasta nauttinut joukkomurhaaja”, Lasse Lehtisen epäkiitollisuus näin jälkikäteen historiassa tappiolle jääneitä isäntiään kohtaan ja mielitelevä kyky laulaa niiden lauluja, minkä leipää hän syö, tulee karnealla tavalla esille.

”Kirjailija ja entinen EU-parlamentin jäsen Lasse Lehtinen (sd.) kirjoittaa Ilta-Sanomissa Kuubasta ja Fidel Castrosta otsikolla Tyranni on kuollut. Hän kertoo matkustaneensa Floridan Miamiassa Fidel Castron kuoleman jälkeen, jolloin ”Little Havanan kaupunginosassa juhlittiin meluisasti. Kauan kaivattu päivä oli koittanut” kommunistisen diktaattorin kuoltua.– Maailman tunnetuin t-paitojen tunnuskuva esittää väkivallasta nauttivaa joukkomurhaajaa. Kuinka moni rock-sukupolven edustaja tai homo onkaan kantanut ikonista kuvaa paidassaan tietämättä, että Che Guevara inhosi rockia kapitalistisena rappiomusiikkina ja heittäti homot vankilaan?, Lasse Lehtinen kysyy Castron vallankumoustopoverista.– Che oli Fideliäkin pahempi psykopaatti. Jo sissinä vuorilla hän haki omista joukoista ”pettureita” ja tappoi tai tapatti heidät. Che ideoi Kuuban

trooppiset vastineet gulageille, vankileirien saaristolle.– Chen muisto on kuubalaisille samalla tavalla kallis kuin romanialaisille Nicolae Ceausescu tai saksalaisille Erich Honecker. Little Havanan ilo kuulosti aidolta ja perustellulta”, Lehtinen toteaa.

Kun Lehtinen keskittyy käyttämään yhteiskunnan tarjoaman ilmaisen ja pitkän koulutusputken hiomia aivojaan itsestään seipitettyihin ihmesatuihin ja lähes viidenkymmenen vuoden jälkeen kääntämällä maineen ja rahan takia taas kerran tuulen suunnan mukaan perseennuolenta-asentonsa päinvas-
taisesti koska se myy, Julia Kristeva hioo ajatuksensa partaveitsenteräväksi väitteellään Lutherin protestanttisuudesta, joka hänen mukaansa käänsi yksilön toteutumisesta huolta kantavaksi pragmaattiseksi mystiikaksi sen, mikä sai aikaan Ranskassa yhteiskunnallisten haasteiden yleisen tiedostamisen ja Englannissa poliittista täysvaltaisuutta janoavan demokraattisen yleisen mielipiteen.

Tässä tulee mukaan Lehtinen elävänä esimerkkinä pohdinnoissa siitä, katosivatko hyvät ajatukset ja ideat aina siihen, että ne aina organisoivat Lehtisen tyyppiset ovelat pelurit viime kädessä vain omia tarkoituksiaan silmälläpitäen? Ja koska tällaisissa lehtisorganisaatioissa aina juoniteltiin, ovelimmat ja häikäilemättömimmät lehtiset pääsivät siellä lehtisiksi lehtisten paikalle. Hyvä ei voinut siksi toteutua organisoiden organisaatioissa, missä lopulta valta pakoltakin keskittyi sitä harvemmillle lehtiselle mitä isompi lehtisorganisaatio oli. Ei ehkä ihan näin kärjistetysti, sillä Kristeva vastasi itse tähän kirjoittamalla Ainarsin henkeen, että poliittinen voima ei enää riitä, koska poliittinen kompetenssi suuntautuu vain ulkonaisten puitteiden rakentamiseen.

”Muukalainen: tukahdutettu raivo syvällä kurkussani, läpinäkyvyyden sumentava musta enkeli, epäselvä jälki, luotaamaton. Muukalainen, vihan ja Toisen ilmentymä, ei ole mukavuudenhaluisen laiskuutemme romanttinen uhri, eikä kansakunnan kaikkiin vaikeuksiin syypää kuokkavieras, ei ilmielävä jumalallinen ilmestys eikä vastustaja, jonka välitöntä eliminointia ryhmärauha vaatii. Outo kyllä, muukalainen asuu meissä: hän on minuutemme kätkeyty puoli, tila, johon talomme murenee, aika, joka turmelee yhteisymmärryksen ja myötätunnon. Kun tunnistamme muukalaisen itsessämme, säästymme inholta muukalaisia kohtaan toisessa. Muukalaisuus alkaa oman erilaisuuden tiedostamisesta ja päättyy, kun näemme itsemme muukalaisina, kapinoimassa siteitä ja yhteisöjä vastaan, mikä tarkoittaa että juuri ”me” tulee ongelmalliseksi, ehkä mahdottomaksi”.

Tässä on tuhannen taalan paikka lukijalle panna merkille Airaksisen, Kristevan ja Lehtisen puheista välittyvä ihmiskunnan ajattelun ja olemisen kannalta se tärkeä linjaerimielisyys, mikä erottaa hyvän pahasta. Kyseessä on myös eräällä tapaa älyn hiljainen kuolema ja hyvyyden unohdus, jos nämä totuutta nälkäisen ja kasvavan toukan lailla itseensä ahmivat lehtiset saavat julkisuudessa rellestää vapaasti höpöttäen mitä sylki suuhun tuo. Airaksinen ja Kristeva ovat kiinnostuneet muiden ihmisten hyvinvoinnista ja yleisestä moraalista.

Lasse Lehtinen ei taas ole kiinnostunut mistään muusta kuin itsestään ja maineestaan, joka pitkälti perustuu hänen itsensä kertomiin paikkaansa pitämättömiin ja usein päästä suoraan kulloisenkin kuulijan tarpeita ylläpitäen keksittyihin väitteisiin, joita ”savolaisvitsien” varjolla hän yrittää syöttää vasta-

pelureilleen vakuuttaakseen kuuntelijansa toimivansa puhtain vaikuttimin, antavansa samalla itsestään hyvän kuvan muille ”reiluna jätkänä”, mikä on liikaa jopa kaunosieluiselle hyvään uskovalle lukijalle niin, että tässä kohden täytyy sanoa rumasti: Lehtisen iänikuiset ja tylsät lässytykset omasta erinomaisuudestaan ovat typeryttävä tyyppiesimerkki 80-lukulaisesta viinassamarinoidusta hypetysjäänteestä, kun vaihde jää päälle eikä jarruja löydy lainkaan sekä hulvatonta rahastamismielessä viljeltyä paskapuhetta, eikä mitään muuta. Vai onko muka?

Silti Lehtinen kehtaa kiertää suu vaahdossa ahkerasti maata kehumassa itseään älyköksi. Lehtisen keskittymiskyvytön älyttömyys ei edes kykenisi ajattelemaan näin laajasti ja avarasti. Siihen se on liian pinnallinen, laiska ja mukavuudenhaluinen, sillä Kristevan ajatusten syvällinen tunteminen edellyttäisi irtiottoja totunnaisista tylsyyslatteuksista ja putoamista kehnouden sarjatulilta kappaleen matkaa kohti vaarallisen räjähtelevää älyllisen anarkismin suuntaan ala koulukiusattu, ylioppilaskirjoitukset nipin napin rimaa hipoen läpäissyt läski rillipiru-Airaksinen.

Tokko Lehtinen suostuisi katsomaan näinkään pitkään jostain tekstiä, mistä paistaisi läpi älyllinen haastavuus eikä mikään Seuralehden tasoinen perhejournalismiksi naamioitu tekstimarkkinointi.

Näistä teksteistä nimittäin haisee läpi hänen suuresti inhoamansa terävä ja paljastava satiiri Swiftin ja Rabelaisin hengessä. Ja se ei ole taatusti sitä auvoista 50-luvun pohjoismaista sosiaalidemokratiaa käsi kädessä hiukset kesätuulella hulmuten kilpaa lainehtivan viljapellon kanssa, mikä on selvästikin siirappisten nostalgiatrippien addiktoiman Lehtisen märkä päiväuni sekä

ikuisesti karkaavan tavoittamaton ja haaveellinen maanpäällinen märehitimö-onnelansa.

Timo Airaksinen kirjoitti tästä jo kuuluisimmassa teoksessaan ”Moraalifilosofia”, että hyveet ovat radikaali haaste yleiselle etiikalle, mutta samalla hyveet jäävät helposti edustamaan joko ajatuksetonta konservatismia tai fanaattisuutta. Ihmisen loisto ei voi olla hänen mukaansa vain ihmisen elämän ristiinriidattomuutta.

”Kun sanomme rehellisyyttä arvokkaaksi luonteenpiirteeksi, tarkoitamme Principia Ethican tekijän, G.E Mooren mukaan sitä, että rehellisyydellä on aina yksinkertainen ominaisuus, hyvyys. Historia muovaa moraaliala ja sen sisältöjä, mutta yhteiskunnan toiminnan kannalta sen mukaan toimiminen on välttämättömyys. Heti kun alkaa tapahtua lipsumista moraalista, yhteiskunta rapautuu ja menettää olemassaolonsa merkityksen, sillä moraaliala vaatii ihanteellisuutta toimiakseen. Moraaliala ei voi siis olla vain jotain yksittäisen ihmisen erityistä hyvyttä, tai jonkinlainen poikkeusilmiö, joka ei oikein sovi vallitseviin perussääntöihin tai menettelytapoihin. Moraaliala toiminta on yhteiskunnan kannalta tarkoituksenmukaista ja välttämätöntä. Vahvin ei saa ottaa kaikkea itselleen, silloinhan muut kuolisivat ja ihmiskunta lakkaisi olemasta.”

Airaksinen väittää, että eräs hyveen lajeista syntyy modernista hyötyajattelusta. Hänen mukaansa hyve on juuri se tekijä, joka auttaa menestymään elämässä ja tuo suurimman hyödyn yksilölle ja ihmiselle. Moraalifilosofinen ongelma syntyy Airaksisen mielestä, kun totuttuja sovinnaisuuksia tutkii ja arvostelee, jolloin ne osoittautuvat joko sisällyksettömiksi vakuutteluiksi, tai totunnaistapaan perustuviksi vakaumuksiksi. Perusteita ei löy-

dy Airaksisen mukaan löydy, koska ajatuksilla on selvä pintarakenne, mutta ei lainkaan syvyyttä. Samanlainen sokraattinen henki näkyy hänen uutuuskirjassaan ”Sinivalkoinen Suomi” siinä miten Airaksinen punoo kirjassaan vastakohdista epäilyn kautta ymmärryksen mentäviä analyyseja ihmisestä ja tämän ympäristöstä.

Ja ihan kuin Platonin filosofiankin tehtävänä oli saada aikaan moraalista ja älyllistä kehitystä, Airaksinenkin näyttää omaksuneen Sokrateelta riippumattomuuden, tietoisuuden itsetuntemuksen rajoista, tietoisuuden älyllisen keskustelun mahdollisuuksista, sekä yleisen epäilyn kaikkea olevaista kohtaan. Tämä motiivi pohjautuu kaiken vahvaan epäilyyn ja ihmettelyyn myös Airaksisella, sillä hänellä on komisario Columbosta tuttu tapa myöntää näennäisesti neuvottomuutensa.

Ensimmäiseksi hän neuvoo meitä lopettamaan turhan näpräilyn mitättömien asioiden parissa ja keskittymään oleelliseen, koska hänen mielestään, vaikka näpertelyn parissa on kivaa, ja harvoin hyödyllistä, se on usein vaarallista ja yhtä tarkeituksetonta, sillä siinä sivussa ihminen unohtaa ihan varmasti Caton ehdottoman eettisyyden: yksilön yhteisönsä hyväksi tekemien palvelusten tärkeyden yksilön ja yhteisen moraalin selkärankana. Kirja herättää heti alussa yhden tärkeän kysymyksen: ovatko hyveet enää radikaali haaste yleiselle etiikalle ja pitääkö vielä paikkansa Joseph Gobbelsin vanha toteamus.

”Propagandan päämäärän tuli olla kansan ymmärryksen tehokas muovaaminen siten, että kansa hyväksyi käsityksen siihen nähden ylivoimaisen valtiojohdon tehtävistä ja tavoitteista siten, että se omistautuu halukkaasti ja ilman sisäistä vastarintaa niiden toimeen panoon?” Entä ymmärrämmekö ranska-

laisfilosofi Michel Foucaultin tavoin inhimillisen tiedon olevan pohjimmiltaan vallantahtoa, missä näkymätön valta piiloutuu ovelasti mieliimme, jota rangaistaan huomaamattomalla ja hienovaraisella kontrollilla.”

Airaksista lukiessa tulee mieleen Michel de Montaigne, joka sanoi, että oli vaikeinta uskoa ihmisen horjumattomuuteen, helpointa heidän horjuvuuteensa. Ja vaikei näitä kysymyksiä ole Airaksiselle suoraan asetettu, hän vastaa niihin kuitenkin perusteellisesti ”totuuden asioiden ja ilmiöiden ympäriltä perkaavalla tyyllillään, joka on hänen omien sanojensa mukaan ”esseistinen pikemmin kuin pamfletistinen”.

Airaksinen haastaa lisää kirjassaan vallitsevaa ajattelua ja sen taustaoletuksia jatkamalla epäsovinnasta kysymystään eteenpäin: ”Loukkaahan se, mutta minkä sille sitten voi kun ruma sana sanotaan niin kuin se on”, antamalla tällä lauseella samalla epäilevälle ihmiselle luvan käyttää vapaasti aivojaan.

Vaikka Airaksinen yrittää ystävällisesti tarjota avoimena olevien älyllisten kysymysten ratkaisuun, hän muistuttaa lukijaa heti aluksi, etteivät ongelmat ole taloudellisia.

Ehkä ennemminkin miksi rehellisyydestä voi joutua maksamaan kohtuuttoman kovan hinnan, vaikka sen pitäisi olla koko yhteiselämän perusta - sanoihan jo Immanuel Kant, että ihmiset eivät voisi enää elää maailmassa jos oikeudenmukaisuus katoaisi.

Airaksiselle taloudellinen on oire, ei syy. Tässä vaiheessa lukijaa pitää varoittaa empaattisena älykkönä ja yksityisajattelijana tunnetun Airaksisen viljelemästä hienovaraisesta älyllisestä anarkiasta, johon sisältyy aimo annos tarttuvaa innostusta ja suorapuheisuutta, puhumattakaan rivien välistä suomalaisille

käsittämätöntä ironiaa, mikä ilmenee siinä miten ovelasti hän osaa asetella viisaat sanansa niin, että niitä pitää tarkasti pohtia ja miettiä mitä hän tällä kaikella sanoi tai ei sanonut, kuten tästä asiayhteydestään irrotetusta lauseenpätkästä näkyy” (... on ironinen, koska pintarelativismi kohtaa syvämerkityksen kohtaaman totuuden ja joutuu sen uhriksi...).

Airaksisen kirjan punaisena lankana voisi pitää hyvin kahta stoalaista perustotuutta: ihmisen on kestävä osansa ja väis-tämättömään on sopeuduttava. Airaksinen ajattelun tehtävä on auttaa ihmistä katsomaan eteenpäin, ei taaksepäin. Siksi hän kysyy: miksi menneisyys on meille taakka? Ja vastaa itse: ”Koska yhteiskunnan juuret ulottuvat syvälle menneisyyteen.” Airaksinen kuitenkin lohduttaa näkevänsä valoa tunnelin päässä, koska tulevaisuus on hänen mukaansa läsnä jo kaikessa olemisessamme ja tekemisessämme.

Tässä piilee filosofi Airaksisen suuri viehäytys ja hänen uutuskirjansa lukijaa viettelevä lumo, niin että se pitää hotkaista kerralla yötä myöten pikkutunneille saakka (voi kun pääme-diaksi nousseesta netistä tai televisiosta tulisi joskus tällaista raikastavaa vettä synkeyden ja lohduttomuuden kuihduttamille kukille).

Samalla Airaksinen jatkaa samaa filosofista keskustelemaa perinnettä, millä hän on kolmekymmentä vuotta leiviskäänsä hoitanut englantilaisfilosofi Bertrand Russelin opetus mieles-sään. Kun hän kerran matkusti taksilla pitämään luentoa, taksikuski tuli uteliaaksi hienon herran ammatista. Kuultuaan sen hän halusi tietää mistä filosofi aikoi tänään puhua yleisölleen. Russel yritti selittää juurta jaksuen luentonsa aiheen, mutta taksikuski ei ymmärtänyt siitä hölkäsenpölystäkään.

Silloin Russel päätti, että siitä lähtien hän kirjoittaa kaikki puheensa kuvitellen kuulijaksi tuon samaisen taksikuskin, että siitä tulee jokamiehelle selkeää sanomaa, eikä vain sisäsiittoiselle filosofirunkariporukalle ymmärrettävää, sillä hän ymmärsi filosofian alkuperäinen tehtävän aiemmin olleen ihmisten ongelmien ratkaiseminen ja uuden ajattelun innostaminen, eikä oman kielen ja asioiden etäännyttäminen vaikeaselkoisella munkkilätinällä.

Airaksisen mielestä meidän tulisi tyytyä minimalistiseen utopiaan. Kuvaisimme vain ne onnelan osat, jotka ovat ehdottoman välttämättömät onnelalle. ”On vain yksi oikea tapa. Opetta se lapsellesi. Kun nämä toivomukseni toteutuvat, Suomi pelastuu varmasti”, hän lopettelee kirjansa ajatukseen, että on oltava optimistinen, muuten ei jaksaa elää.

Tämä on kirjan parasta antia ja kuvaa hyvin hänen myönteisyyttään ja haluaan rikkoa, ei repiä kuten vilpittömältä tuntuva tuskanhuuto negatiivisuuden parissa mässäileville suomalaisille kirjan sivuilta. ”Resepti on ilmeinen: lopetetaan itsemme haukkuminen ja oman pesän likaaminen.”

Airaksinen kirjoittaa, että on selvää kielen hallinnan olevan valtaa. ”Kielenkäytön kannalta kaikkein tärkeintä on todeta, että suuret sanat, kuten hyvä, etiikka, rauha ja oikeudenmukaisuus, kansa ja monet muut ovat vailla kiinteää merkitystä. Nuo sanat eivät viittaa olioihin, niin kuin ”pöytä” viittaa pöytiin. Tätä kielellisen avoimuuden teemaa on hyödyllistä pitää mukana tekstissä. ”Se mitä hän tällä tarkoittaa, selviää kirjan lukujen alussa kun hän ensimmäiseksi esittää lukijalle kysymyksen, johon hakee sitten vastausta yhdessä lukijan kanssa esittämillään väitteillä.

Tapasin keväällä kirjaansa viimeistelleen hyväntuulisen Airaksisen Händelin Rinaldoa seuraamassa Estonia oopperassa Tallinnassa, ja kävin puristamassa vuosi aiemmin eläkkeelle Helsingin yliopiston filosofian professorin virasta jääneen aktiivisen yhteiskunnallisen keskustelijan kättä kiitollisena lukijana.

Niitä näitä keskustellessamme, Airaksinen kertoi syvästä huolestumisestaan arvokeskustelun tasosta varsinkin nyt kun hänen mielestään pitkää ja paneutuvaa journalismia Suomessa ei enää ole ja kolumneja kirjoittavat kaikki, ihan kuten hän kirjassaankin väittää.

Ja kun kerran Eestissä olimme, muistutin Airaksiselle Jaan Kaplinskin ja Johannes Salmisen kirjeenvaihtoon perustuvan teoksen 1990-luvun alusta ”Vieläkö Tartossa laulaa satakieli”-kirjasta Kaplinskin samanlaisen huolestumisen kuin mitä Airaksisella tänään oli Suomen suhteen.

”Eräs sananvapauden ja luomisvapauden perustana lännessä on käsitys siitä, että sanat ja taideteokset eivät oikeastaan vaikuta mihinkään minkään vertaa. Me voimme sanoa mitä tahansa, haukkua kenet tahansa ja miten kovasti tahansa, mutta karvaani sen kuin kulkee tietään.” Kaplinski totesi, että kommunistimaissa oli toisin. Taiteilijat otettiin toisissaan, kirjailijoiden moitteita pelättiin, heitä mielisteltiin ja heitä uhattiin. ”Meidät otettiin epäilemättä vakavammin kuin Suomessa, Yhdysvalloissa tai muualla lännessä.”

Kaplinski näki sen erään aikamme luovien ihmisten tragikoomisena paradoksina. Eikä hän tulevaisuutta Virossa kaunistellut. Kehitys kulki meilläkin samaan suuntaan. Älymystön sana alkoi menettää painoarvoaan, etualalle saapuivat ammattipoliitikat ja liikemiehet. Heidän myötään tuli Kap-

linskin ennustuksen mukaan länsimaalaistyyppinen kevyenlainen, virtaviivaisesti ajatteleva ja kirjoittava lehdistö. Juuri siksi varmasti Airaksinen alkoi kirjoittaa uusinta kirjaansa omien sanojensa mukaan sellaiseksi, joka ei olisi vain filosofinen vaan nimenomaan valistuksen, edistyksen ja modernisaation aatteiden ohjaama kulttuuris-poliittinen analyysi.

Hänen työtään ja ajatteluaan on ohjannut korkeiden esikuviansa innoittamana Immanuel Kantin vaatimus yhdenvertaisuudesta ja puolueettomuudesta, mikä taas on ohjannut valoisasta humanismista ja elämänuskosta voimansa ammentavaa ihmiskasvoisia ajattelijoita näihin päiviin saakka verhojen takana masentavia pimeyden voimia vastaan.

Ongelmana, tai rikkana rokassa, on kuitenkin länsimaita nykyisin sisältä kouristava kramppi, joka sai alkunsa hyvästä pyrkimyksestä muuttuen jatkuessaan valistuksen valheelliseksi perinteeksi esittää julkisuudessa esimerkillisen hyveellisiä ihmisiä muille opiksi ja ojennukseksi sekä epävarmaan maailmaan pelästyneet ja turvallisuutta etsivät ihmiset pelästyttäneet postmodernismi.

Vaikka Airaksinen vannookin valistuksen ja modernismin nimeen, esimerkiksi kokiessaan taistelevansa romantiikkaa vastaan valistuksen nimissä, hän ei pysty omien sanojensa mukaan ”vastustamaan postmodernin viehätystä (jakamattomat ihmis-oikeudet, vapaudet ja tasa-arvo ovat yhä Airaksiselle tärkeä arvo ja osa valistusta ja modernisaatiota).

Modernisaatio taas merkitsee hänelle edistystä ja vapauden voittoa vanhoista tulkinnoista, perinteistä. Mutta hän ymmärtää tässä olevan perunkirjoitus meneillään Georg Lucasin kritisoiman modernismin virheestä kun modernismi teki yhteis-

kunnallisista ongelmista yleisinhimillisiä ja ylihistoriallisia, eikä pyrkinytkään purkamaan konkreettisesti kaikkialla rehottavaa epäoikeudenmukaisuutta. Lucaksen heikkoudeksi on sanottava se, ettei hän kyennyt näkemään selvästi modernismin kriittistä potentiaalia, kuten Bertolt Brecht ja Theodor Adorno, jonka mielestä juuri realismi taiteessa loi illuusion ehyestä maailmasta, eikä vastannut nykytodellisuuden pirstoutunutta ristiriitaisuutta.

Valistusajan skottifilosofi David Hume yritti painottaa ihmisten paksuun kalloon 1700-luvulla, ettei tosiasioista voinut päätellä miten niiden tuli olla. Hän sanoi. ”Jos otamme käteemme jonkin teoksen. Esimerkiksi uskonnollisen. Tulee meidän kysyä, sisältääkö se mitään määrää tai lukua koskevaa abstraktia päättelyä? Ei. Sisältääkö se tosiasioita tai olemassaoloa koskevaa kokemuseräistä päättelyä? Ei. Heitettäköön se siis tuleen, sillä se ei voi sisältää muuta kuin viisastelua ja harhaluuloja.”

Airaksisessa on tätä samaa jatkuvaa epäilijää, ja jotain samaa omaa aikaansa ja ikäänsä edellä olevaa ympäristönsä sovinnaiset totuudet kyseenalaistavaa etsijää kuin Joseph Brodskyssä, kun tämä alkoi samanikäisenä pohtia oman itsensä ja tietoisuutensa ongelmia. Airaksinen muistaa epäilleensä kolminaisuuden oppia matkalla kouluun Vaasan kirkkopuistikossa jo 12-vuotiaana. ”Evangelisluterilainen kirkko vaatii uskomaan muihin outoihin oppeihin, jotka eivät sovi yhteen oman aikamme valistuneen hengen kanssa. Ylösnousemusoppi on hyvä esimerkki: mikä oikeastaan nousee ylös ja koska? ”

Tällaiset runolliset kyvyt olivat kantilaisessa vapaan leikin tilassa, jossa huumori on kaikkein alin inhimillisen luovuuden muoto, missä myös meillä tavallisilla ihmisillä, luusereilla

ja muilla köyhillä on Brodskyn esimerkin mukaan, sorretun ja syrjityn asemansa takia etuoikeus poikkeuksellisen näkökantansa puolustamiseen, ja koko ajan kuin vadilta tarjottuna mahdollisuus tärisyttää juhlapöytiä ja heiveröisesti jaloillaan mudassa seisovan omahyväisen ja pöyhkeän paperijättiläisen kosmista tietoisuutta, panemalla läskiksi kaiken jatkuvasti yhä enemmän häiriintyvissä dionyysisissä bakkanttiälyorgioissaan, ”missä kosmos palaa takaisin luonnon luovaksi kaaokseksi nauruna synnyttäen perinteisten käsitysten toisin toistamisen mahdollisuuden käsitteellisissä poikkeustiloissaan.”

Ja kun on kerran filosofi, on aina filosofi: se pitää hyvin paikkansa Airaksisen kohdalla myös tässä kirjassa. Hänen aiemmat kirjansa ovat aina herättäneet keskustelua uudistajan Ludvig Wittgensteinin varoitusten hengessä siitä, että kaikenmaailman hölynpölyn viljeleminen järkipuheena vie meidät harhaan todella tärkeissä kysymyksissä. Mutta asia on muuttunut parissa vuodessa viihteen vallatessa Suomen. Otavalle aiemmin kirjoittaneelle Airaksiselle näytettiin ovea, koska hänen kirjojaan kustantajan luki enää vain yli-intellektuaaliset naiset, eikä heitä ollut kustantajan mukaan enää muka paljon jäljellä.

Tämä on hänen toinen kirjansa Arktisella Banaanilla (mikä jottei! Onhan taidefilosofiassa pohdittu jo pitkään jo mainitun John Deweyn 1929 pitämien käänteentekevien Gilford-luentojen jälkeen maanläheisen, demokraattisen ja iloisen pragmaattisen estetiikan nimellä tunnetun koulusuunnan sisällä populaaritaiteen haastetta estetiikalle), jota on aiemmin totuttu pitämään populaarikulttuurin kustantajana.

Airaksisen kynänjälki on kuitenkin lukijaystävällinen, eikä varmasti pelota iskevän tyyliin tottuneita sarjakuvien lukijoita

osuessaan tarkasti ajatuksen syvätasolle herättämään juuri niitä kysymyksiä, joita hän haluaa uusissa lukijoissaan syntyvän - luulen, että häntä ärsytti niin paljon ex-arkkipiispa Jukka Paarman väite siitä, ”että uskontojen ulkopuolella ei ole objektiivista etiikkaa vaan pelkkää relativismia”, että hän päätti vastaiskuna kirjoittaa tämän kirjan.

Airaksisen hellimä kirjoitustyyli on pohtivaa ja älyllisesti haastavaa, ja hän tunnustaa heti kirjansa alussa, että filosofia on itsessään liian yleistävää soveltuakseen yhden maan ja kansan tilan kuvaamiseen ja selittämiseen. Hän tietää jo kokemuksesta, etteivät vanhat lääkkeet ovat menettäneet tehonsa, ja kääntyy lukijan puoleen kysymään lukijalta. ”Mistä uudet? Suomalaiset rakastavat historiankirjoitusta, mutta se ei riitä. Katse on pidettävä tulevaisuudessa. Suomi tulee joka tapauksessa muuttumaan tulevaisuudessa, toivottavasti uuteen hyvään suuntaan.”

Airaksisen huoli on aidon kansavalistajan tapaan niiden sumuverhojen poistamisessa, mitä ymmärryksemme tielle on muiden, ja valitettavan usein tietämättään omastakin syystä kasattu samalla tavalla kuin pragmaattisen estetiikan mukaisesti taideteoksia tuli arvostella, ei motiivien vaan tulosten perusteella. Taideteosten pitäisi olla nautinnan välineitä, ei pinttyneitä tapoja eikä missään nimessä palvonnan kohteita.

Lääkkeeksi tähän yleiseen luulotautiin Airaksinen tarjoaa kirjassaan katseen terävöittämistä, sillä ensin on hänen mielestään hahmoteltava maailma oikein ja vasta sen jälkeen tartuttava tuumasta toimeen, koska hänen mielestään ihmisellä on vahvasti itsepetoksellinen tarve nähdä oma maailmansa hyvänä ja matkalla kohti vielä parempaa.

Airaksisen mukaan hieman kärjistäen suomalaisilla ”ei ole ha-

luja vaan tarpeita”. Juuri tätä ideologiseksi kutsumaansa valintaa kannattaa hänen mielestään pohtia nyt kun turvallisuus ei tunnu kiinnostavan ketään, vaikka kaikki sitä niin kovasti kaipaavat – jonkinlainen paradoksi sekin hänen mielestään.

Ja mikä parasta: hän ei tuijota menneisyyden haaveellisin silmälasein - vaan Filosofi Ludvig Wittgenstein tapaan, joka pohdiskeli Sinisessä ja Ruskeassa kirjassaan, jotka syntyivät hänen luentoja varten kirjoittamasta materiaalista - tätä menneisyyttä, menneen ajan tunnetta, ja menneiden aikojen kertomisen vaikeutta.

Wittgenstein pohdiskeli Pyhän Augustuksen sanoin, miten on mahdollista, että aikaa voidaan mitata? Menneisyyttä ei voi mitata, koska se on mennyttä. Tulevaisuutta taas ei voi mitata. Koska se ei ole vielä tullut. Eikä nykyisyyttä voi mitata, koska nykyisyydellä ei ole mitään ulottuvuutta. Richard Rorty väitti, ettei nykyfilosoifeilla ole juuri muuta virkaa kuin ryhtyä rupattelemaan maailmasta sellaisena kuin he sen näkevät, kukin omasta näkökulmastaan.

Juuri näin pelkää tekevänsä myös Airaksinen hieman yliampuun, ja toppuuttelee siksi itseään kirjan lopussa itseironisesti. ”Tässä minun on lopetettava, ettei tekstini riistäydä käsistä perusteettomaksi haaveiluksi tavalla, josta olen edellä kritisoinut tunnettuja puolivillaisia raportteja. Se olisi jo liian noloa!”

Kovaa kyytiä kirjassa saavat mm. akatemiarahoitus, Alkon viinit, Jan Vapaavuori (joka tuntuu olevan yllättävän monissa muissakin kirjoissa tarinan suuri konna) sekä Matti Vanhanen ja Pekka Himanen. Näiden varoittavien esimerkkien kustannuksella Airaksinen on herättänyt teksteissään lukijansa avoimen halun oppia tuntemaan itsensä.

Ja näkemään maailmassa tiedon avulla jotain järkeäkin, aitojen renessanssioppineiden, Pico della Mirandolan ja Marsilio Ficinin ajatusmaailman tavoin näkymätön näkyväisessä. Juuri tämän arvokkaan oivalluksen itsensä saloihin Airaksinen tarjoaa juhliville suomalaisille uutuuskirjassaan 100-vuotislahjakseen. Sain tänään Airaksiselta kommentin tähän kirjoitukseen ja kävin sen jälkeen häntä erityisesti Helsingissä hänen työhuoneellaan tapaamassa.

”Timo Airaksinen. Tänään, 10:57. Hei, on hieno essee, kiitos! Syvälinen ja paneutuva. Enpä ole kai koskaan lukenut yhtä mielenkiintoista esittelyä. Yleensä kirjat menee ja tulee eikä kukaan kiinnitä mitään huomiota; silti joihinkin aina kuin esimerkin vuoksi. Ajattelin taas tänä aamuna, miksi vaivautua kun vastaanotto on aina se plus-miinus nolla. Kirjoja on hauska kirjoittaa, ei siinä mitään. Mutta jos kirjoittaa vain kirjoittamisen vuoksi, se on todella turhaa – tai sitten pelkkää narsismia. Samat tunteet mahtaa olla (oikeilla) taiteilijoilla. Joka tapauksessa, kirjoituksesi on kohdallaan. Lasse Lehtinen saa kyllä sinulta sapiskaa vähän liikaakin, miksi? Lasse Lehtisestä minulla on vain yksi ainoa kokemus. Erikoista sinänsä, että se jotensakin vastaa omaasi. – Olin takavuosina (15 vuotta sitten noin) puhumassa jonkun ison naistenlehden tilaisuudessa, saattoi olla Anna tai Me Naiset, ja Lehtinen tuli sinne kanssa. Tuli ja sukelsi päätoimittajan iholle sanomatta edes päivää minulle. Ihmettelin vähän, vaikka ymmärrän kyllä päätoimittajan statukseen merkityksen. Kumma kyllä, muistan sen tilaisuuden kuin eilisen päivän, vaikka muut vastaavat ovat jo unohtuneet, taisi ottaa kunnian päälle, terveisin timo airaksinen professor of philosophy emeritus university of helsinki.”

Kärlekens mogul

Vi lär oss från Canterbury berättelserna, att om jag var den ondaste av de onda, så kan jag ändå berätta för er en intressant och lärorik historia.

På ett lite liknande sätt som i James Joyces Odysseus gällde frågan hela tiden de slumpmässiga nyckerna mellan det som var före och det som ännu skulle bli, för att inget förändrades egentligen förutom våra ständigt nedbrytbara sinnen och den splittrade verkligheten omkring oss, fastän den officiella historieskrivningen var lika blind som sanningen, som den som ödet spelade spratt på och som för denna otur utan orsak anklagade historien med att skriva en berättelse om det som aldrig hänt, för han var aldrig ens där på stället, för att där hitta balsam åt sina sår just vid stunden av förskräckelsen, när han insåg för sent, att livet bar med sig mera besvikelser än tillfredsställelse, och att Sofokles kung Oidipus tanke om människans högsta mål som att ligga i selen för att sätta alla sina resurser i tjänandet av andra var fullt nonsens, och att vi just därför var dömda till att i all evighet bära inom oss osynliga förödmjukande, skamfulla och underkastade psykotiska och asociala bojar var

vi än rörde oss, förutom att vi också var tvungna att låtsas vara en annan än den vi var för att överleva och bara gömma undan för andra, våra riktiga jag.

Det hade jag envetet i min egen medvetenhet för länge sedan bestämt, att jag fått nog av en motsats som kämpade för den humanistiska människobilden, alltså en mekanisk ”disciplin-hållande-och förnuftsbevarande” samhällelig tvångsmystifierande kraft, som disciplineringsinstitutionerna och maktens hantlangare lögnaktigt trumpeterar ut och blåser i megafoner som dagsjobb.

Jag återvänder till början så här i slutet. Till 1500-talets re-
nässans, födande ett evigt ljus åt mänskligheten och därför
födseln av världens gladaste och mest intellektuella bögpopula-
tion, då livet inte ansågs givet människan blott för att fördriva
sin tid i uttråkning, i syndfri fromhet av livsförnekanden, tor-
terad av sin köttighet och ångrande sina skulder, utan glatt av
sitt liv och sin egen frihets möjligheter njutande som den för-
sta adonlika bögen, som plötsligt fick njuta av mänsklighetens
livsglädje mot historiens dystra dunkel för första gången sen
antikens fröjdsamma och vällustiga tidevarv av livsbejakande,
vilket tillät människan att vara lycklig, och till och med njuta
av att bita ihop sina tänder och oupphörligt tjäna sina herrar,
till och med njuta av sjukdomar, krig, hungersnöd, den överallt
förekommande döden mitt i livet, njuta av sig själv, och av
varandra i fulla drag, och utveckla sin individualitet och sina
andliga förmågor, utan att ett dystert och snokande präster-
skap ständigt skulle stå och vifta med pekfingret och försökt
förhindra denna livsglädje och till lyckan tillhörande naturliga
behov att tillfredsställa ”en fördärvets återvändsgränd utan att

bry sig om sanningen.”

Boccaccio, som satt allt i rullning, var en stor och skicklig, människoälskande författare, som hade ett gott sinne för komik och frodig humor. Det hade han tillgodogjort sig genom att röra sig bland vanligt folk med öppna sinnen, snappande upp deras liv på Florens och Neapels gator, gränder, krogar, torg och i hem, både hos de högre och de lägre stånden. I Boccaccios Decamerone möter man sju unga, vackra kvinnor och tre herremän, sedan länge är de alla sinsemellan bekanta, som flyr den pesthärjade staden några kilometer bort till Fisoles kullar, där de glatt tillbringar tiden bland vacker natur och berättande för varandra en historia om dagen under tio dagars tid.

Historierna är frodiga och de mest smaskiga av dem är anekdoter om avslöjande sexuella förhållanden, via vilka Boccaccio avslöjade sin egen tids helvete; dubbelmoral, lumpenhet och lössläppta sedeslöshet genom fromma hycklare, nunnor, munkar och präster ute efter världslig makt. Men han saknade inte förståelse för den trogna och uppoffrande kärlekens ideal. Han var snabb i vändningarna, men lugn i sin själ.

Då en liten människa utsattes för orättvisor, blev han rasan- de och skrev en satirisk och finurlig berättelse där plågoanden hånades, och sålunda förlöjligades nu de starkare och mer idiotiska typerna i stället för den plågade lilla människan.

Jag blev speciellt intresserad av den sjätte dagens berättelser, som handlade om människor som var skickliga på att ge svar på tal när de utsattes för elakheter, människor som med finurliga svar och kvicka bestämdhet lyckades undvika förluster och kränkningar.

Som exempel på människans otroliga dumhet och bedragandets enorma kraft fungerar den historia där broder Cipolla lovar visa en fjäder av ängel Gabriels vinge, men när han i asken hittar kol snarare än fjädern, försöker han lura det världsliga folket att kolet är samma kol med vilket Sant Laurentius brändes.

Jag minns hur jag halvt i misstag steg in på en porrbiosalong när jag irrade omkring i Neapels ökända sidogränder, och det runkades och visades Pasolinis Decamerone, och jag minns när jag såg den vackraste pojken jag någonsin sett i hela mitt liv, Nureddinini, bekant från Pasolinis Tusen och en natt.

Så fann jag min väg in i Pasolinis filmdrömvärld som lovodade erotik, livet och sensualitet, Decamerone, Tusen och en natt, Canterbury berättelserna, och vägen till mina egna våta dagdrömmar och drömvärldar.

Först senare förstod jag på djupet hur Tusen och en natt-filmens finkänsliga livssorg sjönk in i min själs djupaste skrymslen, borrhande sig som en vemodig livshunger för eviga tider in i mitt sinnes djupaste avgrund, och varför filmen så starkt omskakade mitt jag, som med små vacklande steg försökte orientera mig i omvärlden, alldeles vilse och sårbar.

Den fresko-likä Pier Paolo Pasolinis Tusen och en natt var enligt regissören det förändrande varats mening, där människor var som i trans i denna verklighet som ständigt höll dem fångna av förvirringens och rädslans makt.

Viktigast för mig var dock att förstå de ofullständiga meningar i verklighetens närvaro, där människor upplev en verklighet, som den borgerliga realismen inte fjättrade, och där den centrala uppgiften var att bevara verklighetens möjlighet

att innefatta olikheter och splittringar, trots press från viljan till likriktning.

Samtidigt förstod jag den kraft, som fick världen att snurra, den kraft som hemlighetsfullt i renässansens glöd kikade på den erotiska inbjudan till sensualitet. Pojkar som drog sina lekar med varandra väldigt långt. Vänskapen och förtroendet. Den manliga skönheten. Och en konspiration mellan män och sann homoerotik som varar hela livet, som Salman Rushdie så mästerligt elegant skildrar i sin bok *Förtrollerskan från Florens* att när jag läser den vandrar mina tankar om och om igen till boken sidor.

I Salman Rushdies *Förtrollerskan från Florens* färdades en gulhårig kille i tjurvagn till Fatehpur Sikris sagolika palats, till stormogulen Akbars hov, och hur en florensisk magiker, likt en orm som ömsat sitt skinn, hade smitit iväg från en skotsk milords kaparfartyg, och välpassande bytt sitt namn till Mogor dell'Amore, Kärlekens mogul.

Med stor noggrannhet läste jag alla de ord, som beskrev hur författaren berättade om den tiden i Florens, då hälften av stadens unga män sökte tröst i andras famnar, och homosexualismens utbredda popularitet bland Florens bästa ynglingar hade skapat stadens världskända rykte på den fronten.

Ett pånyttfött Sodoma, där stadsherrarna grundade ett anständighetsverk, vars uppgift var att bygga bordeller och skaffa horor dit från hela Europa, så att inte alla stadens unga pojkar för evigt skulle falla för pojk kärlekens förbannelse. Men så förändrades allt, och den mäktiga Medici klanen utvisades. Bordellerna stängdes för fyra år, under vilken tid staden stank av from religiösitet.

Varastettu lapsuus eli miksi anteeksi- pyyntö ei riitä!

Lehdistötiedote STT:lle kansainvälisen lapsen oikeuksien päivänä

20.11.2016

Valtiota vastaan aletaan ajaa ryhmäkannetta

Entisen lastenkotilapsen, Harald Olausenin kieltäytyminen hyväksymästä hallituksen ministeri Juha Rehulan suulla sunnuntaina kansainvälisenä lasten oikeuksien päivänä tarjoamaa tekopyhää ja vastuuta laistavaa anteeksipyyntöä vailla mitään konkreettista kädenojennusta kaltoinkohdeltujen laitoslapsien kärsimysten korjaamiseksi johtaa ryhmäkanteeseen valtiota vastaa.

Olausen kertoo saaneensa valtavasti omaa näkemystään tukevaa palautetta sosiaalisessa mediassa tämän päivän aikana ja perustaneensa ”Yksi kaikkien puolesta - kaikki yhden puolesta”-liikkeen ajamaan ryhmäkannetta kaikkien niiden muiden kaltainkohdellun lapsen ja nuoren puolesta, jotka eivät hyväksyneet Finlandia- talolle kutsuttujen tapaan lämmintä kättä ja päänsilitystä kiitokseksi siitä, että ovat kärsineet ja keskittyneet koko elämänsä siitä aiheutuneiden arpien peittämiseen.

Esimerkiksi minä olisin halunnut väitellä aatehistoriasta tohtoriksi, mutta se on ollut vaikeaa tällä elämän kestäväällä matkalla, kun on ollut koko ajan tämä ”hullun akan häiriintyneen pennun” mihinkään normaalin yhteiskunnan kanssa kelpaamaton leima otsassa. Ja koska valtio hoitaa suomessa yliopistokoulutuksen, tyytyisin hyvinkin mielelläni vastaanottamaan viiden vuoden tohtorikoulutuspaikan vaikka Oulun yliopiston aatehistorian laitoksella, sanoo yliopisto-opintonsa kesken hallitsemattoman posttraumaattisen oireyhtymänsä takia jättänyt filosofian ylioppilas Olausen, joka on opiskellut mm. mainitsemaansa aatehistoriaa Ruotsissa.

Jos en olisi joutunut läpikäymään kiduttavaa kurileiriä 2-vuotiaasta 17-vuotiaaksi asti, voisin olla tänä päivänä esimerkiksi aatehistorian professori. Ei se nytkään ole myöhäistä, mutta valtion pitää tulla tässä tapauksessa vähän vastaan, Olausen sanoo.

Televisiosta tulee tänään kansainvälisenä lastenoikeuksien päivänä uusintana dokumentti ”Varastettu lapsuus”. Ohjelmatekstin mukaan vuonna 2013 ensi-iltansa saanut dokumentti vauhditti selvitystyötä: ”Väkivalta ja pitkät eristysrangaistukset ovat osa koulukotien historiaa. Tänään Suomen valtio esittää

virallisen anteeksipyynnön kaltoin kohdelluille. Vuonna 2013 ensi-iltansa saanut dokumentti vauhditti selvitystyötä.”

Medioiden voima on mahtava. Tein itse 90-luvulla Yle radiolle viisiosaisen sarjan rikosten uhreista, joilla ei ollut tuolloin mitään suojaa. Muutaman vuoden päästä eduskunta hyväksyi lain rikosten uhreista. Siksi tartuin heti tuumaan kun huomaisin toissaviikolla Ylen nettisivuilta valtion pyytävän anteeksi kaltoin kohdelluiksi tulleilta sijaishuollon lapsilta juhlallisesti Finlandia-talossa ministerin johdolla.

Herra ministeri olitteko ihan tosissanne? Katsoin juuri hetki sitten televisiosta suoran lähetetyn ministeri Juha Rehulan virallisen anteeksipyynnön mikä sisälsi sen kätketyn välinpitämättömyyden asenteen, mikä mahdollisti ja mahdollistaa tulevaisuudessakin kaiken pahan hyvistä puheista ja aikeista huolimatta. Hävetti ministerin puolesta ja tuli sellainen tunne, ettei hän ollut tosissaan tarjotessaan säälinkeaista eioota pahaa tehneiden viranomaisten viattomille uhreille. Olisin kirjoittanut huomattavasti paremman puheenvuoron. Puhetta kuvasti kolme sanaa: lässytystä, lässytystä ja lässytystä. Mistään oikeasta tai aidosta anteeksipyynnöstä puheessa ei ollut tietoaakaan, ihan kuten ennakkoon odotettiinkin. Tyhjää lätinää ja yrityksiä sokeroida sitä häpeää, mihin housut nilkoissa yllätetty peruspalveluministeri oli joutunut. Ja kun hän ei kyennyt sanomaan mitään todellista, totta tai tarjoamaan oikeaa lohdutusta hyvillä teoilla, hän tunsu itsensä omien sanojensa mukaan puhujapöntössä alastomaksi syyllistyen tyhjien fraasien viljelemiseen (onneksi ei tarvinnut olla paikalla vaivaantuneena katsomassa tätä sirkusta). Tällainen silmänpalvomisasenne oli välinpitämättömyydestä ja silmänlumeesta hyveen kehittäneistä lasten-

kodeista kaikille lastenkotilapsille tuttu. Puhutaan julkisesti ihan toista mitä tehdään. Vielä pahempi asia oli pilkka, väkivalta ja kiusaaminen, jotka valitettavan usein tuli henkilökunnan toimesta myrskyinä vesilasissa. Meistä olisi varmasti tullut hyviä poliitikkoja, koska opimme, ettei mikään hyvä ollut koskaan totta muuta kuin puheissa, ja kaikkeen mitä meille yritettiin syöttää, kätkeytyi aina jollain tavalla kavala valhe ja petos, jonka maksumiehinä olimme me itse. Ihan kuten tässä hallituksen farssimaisessa kasvojenpesu yrityksessäkkin. Rehula pyytää anteeksi edustajatoverinsa Mikko Alatalon ”Kiitos kaikille”-renkutuksen tyhjään tapaan niin ylitsevuotavan ärsyttävästi, että kun sitä on kuunnellut muutaman minuutin ja tietää joutuvansa kuuntelemaan vielä saman verran lisää, tekisi mieli pompat televisioista vetämään turpaan tätä tekopyhää elvistelijää kaikkien kiusattujen, tapettujen ja raiskattujen lastenkotilapsien puolesta haudan takaa oikein kunnolla. Rehula ei puhu petoksesta eikä siitä pahuudesta ihmisyyttä ja inhimillisyyttä kohtaan, minkä valtio tarjosi lastenkotilapsien itsetunnon menettämisen ja muiden ihmisten kohtaamisen pelkona, joka syntyi valvonnan laiminlyönnin kovahintaisena muurina, ja mikä erottaa meidät yhä niistä muista normaaleista, joiden turvaksi on luotu käsite ”mahdollisuuksien tasa-arvo”, mikä ei ole koskaan edes lähtökohtaisesti koskenut meitä. Ministeri Rehula. Eikä teidän mielestänne valtiolle velvollinen korjaamaan näitä vahinkoa, joita sen olematon valvonta on saanut meissä ”valuviallisissa sai aikaan?” maassa, jossa juupoille on luotu miljoonia maksava kuntoutusjärjestelmä, ja se juoppous sentään on oman vallinnan tulos eikä niin kuin lastenkoti, mikä oli pakko kestää siihen asti, että sieltä pääsi 17-vuotiaana

oikeaan maailmaan.

Kirjoitin ministerille kirjeen otsikolla: ANTEEKSIPIYYNTÖ EI RIITÄ!

“Oletteko te siellä politiikassa täysiä idiootteja? Nöyryytätte meitä koulukotien ja laitosten lapsia vielä nyt aikuisina lisää sillä, että pyydätte meidät pällistelemään Finlandiatololle sitä, että saatte maireasti pyytää anteeksi rikoksia, joista moni ei selviä koskaan. Antakaa meille mieluummin koulutus ja sitä kautta mahdollisuus elämään, sillä nuorena emme näihin pystyneet. Hävetkää! Anteeksipyyntö on täysin riittämätön toimenpide. Olen yksi kutsutuista, mutta jätänpä tulematta jos haluatte vain korostaa ja pönkittää omaa itsetuntoanne. Mitä anteeksipyyntö auttaa, ei mitään. Tekoja kiitos. Valtion laitoksiahan nämä olivat. Siksi tehdyt ja pitkään jatkettut karmaat rikokset ovat myös valtion vastuulla. Jos kertoisin sinulle kaiken mitä koin, pyörtyisit etkä ikinä uskoisi.”

Ministeri Juha Rehulan valtion puolesta kaltoin kohdelluilta lastenkotilapsilta tulevana kansainvälisenä lastenoikeuksien päivänä pyytämä anteeksianto ei riitä! Hallituksen ei tule tuudittautua siihen ajatukseen, etteikö kukaan meistä tuhansista silloin herkässä kasvuvaiheessa olleista ja kaikesta ympärillämme velloneesta pahasta huolimatta eloonjääneistä ihmistaimista nousisi vaatimaan korvauksia valtiolta. Vaadimme korvauksia niistä laiminlyönneistä, joita hällväliä-asenteella löperösti valvontaan suhtautunut valtio salli tapahtua pikkulasten henkisen ja fyysisen hyvinvoinnin kustannuksella. Julmuuksia tapahtui toinen toistaan ikävimmissä, paha koko elämän tuottaneissa lastenkodeiksi kutsutuissa julmissa ja vankiloita - joista ei voinut paeta - muistuttaneissa kasvatuslaitoksissa. Niissä vallin-

nutta henkistä kiduttamista vääryyttä, väkivaltaa, seksuaalista pakottamista ja koko ajan pelossa elämistä voisi verrata kauheuksissaan ja piinassaan vain keskiaikaiseen sotatantereeseen.

Muistoni Kotkasta, ja sen eräästä lastenkodista saavat ihoni vieläkin kananlihalle järkyttävyydessään. Minulta vietiin identiteetti ja kieli. Lastenkodissa minua kohdeltiin numerona. Mikään ei ollut omaa. Vaatteisiini oli ommeltu lastenkodin nimi muistuttamaan etten ollut edes ihminen vaan välttämättömässä pakossa muiden armoilla asuva ”olosuhteiden vanki”, jonka minä, yksityisyys ja tulevaisuudenennuste ei ollut heppoinen.

Äidinkieleni ei ollut vielä tuolloin suomi, mutta minut pakosuomalaisistettiin laittamalla minut suomenkieliseen kouluun, vaikka Kotkassa olisi ollut tarjolla myös ruotsinkielinen koulu - Svenska Samskola, niin etten voinut kommunikoida ympäri Pohjoismaita olleen sukuni kanssa vasta kuin aikuisena, kun olin käynyt eräässä ruotsalaisessa yliopistossa oppimassa takaisin jotenkuten äidinkieleni rippeet muutaman kymmenen vuoden viiveellä.

Henkilökunta oli epämiellyttävää ja epäpätevää. Lastenkodin johtajan peitevirkaan valittiin sopiva, mutta epäpätevä ja vailla koulutusta oleva nouseva demaripoliitikko, joka käytti suurimman ajan työajastaan kokousteluun kaupungilla sekä yleviä sanoja ympäristöönsä viljeleviin yhteiskunnan parantamisseminaareihin pääkaupunkiseudulla.

Eräältä tällaiselta reissulta hän toi lastenkotiimme Stalinin kasvatusteorian, Makarenkon opit. Johtajan, joka oli poissa koko ajan käytännön arjesta, sijaisena toimi niinkään aktiividemari. Hän huusi – kaikkien muiden lasten kuullen jäädessään häviölle väittelyissä kanssani – minun olevan ”hullun akan häi-

riintynyt pentu, josta ei tulisi koskaan yhtään mitään”, kuten ei perinteisesti hänen mukaansa muistakaan lastenkotilapsista.

Hän tapatti kissani kostoksi siitä, että panin kampoihin ja nousin puolustamaan itseäni. Hänen mielestään olin ”hävyttömästi kuriton kakara”. Kissani oli minun lisäksi tullut naisen mukaan ”hulluksi pelätessään ikkunalaudalla omaa peilikuvaansa”. Sinä päivänä lintsasin ensimmäisen kerran koulusta enkä mennyt lempiaineeni historian kokeeseen. Itkeä nyhkytin koko päivän yksin siinä pelon ja ikävyyden ilmapiirissä kenenkään edes sanallaan puuttumatta tämän hysteerisesti riehuneen naishirviön hirveisiin tekoihin ja loukkaaviin sanoihin.

Tämän episodin jälkeen nainen alkoi kiusata minua systemaattisesti, päättäneenä suistaa minut epätoivoon. Hän alkoi hommata minua kostoksi väkisin apukouluun, johon puoli lastenkotia oli sen ajan tapaan mukaan jo passitettu, kutsumalla lastenkotiin psykiatrin minua arvioimaan. Tämä samainen psykiatri oli passittanut lähes suomea osaamattoman tanskankielisen äitini hullujenhuoneelle muutama vuotta aikaisemmin, jonka vuoksi olin joutunut lastenkotiin.

Ehdin lintsailusta kärehtäneenä kertoa ylitsepääsemättömistä ongelmistani kuitenkin onnekseni ymmärtävälle koulupsykologille. Tämä järkyttyi suuresti kuultuaan miten julmasti ja välinpitämättömästi minua kohdeltiin lastenkodissa. Hän otti yhteyttä kasvatustieteiden neuvolaan, jossa pari muuta yhtä järkyttynyttä psykologia päättivät pelastaa minut (suurkiitos psykologi Maija Kirvekselle, joka siirtyi myöhemmin Hyvinkäälle).

”Herranjestas! Tällä lapsellahan on kolme kymppiä todistuksessa. ETTEHÄN TE VOI OLLA TOSISSANNE!”, olivat psykologit sanoneet yhteispalaverissa, joka lastenkodissa järjes-

tettiin siirtämisekseni apukouluun. Valitettavasti lastenkodin johto oli kuitenkin tosissaan tehden hartiavoimin töitä osoittaakseen kuinka epäkelpo olin normaaliin kouluun.

Onneksi olin silloin jo monessa liemessä keitettyä sen verran voimakas, että osasin etsiä apua muualta ja puolustautua. Muutoin olisin takuulla joutunut siihen työttömyys, huume- ja viina-, rikos- ja muuhun järkyttävään alakierteeseen, mihin yleensä kaikki tunnetasolla tapetut ja alistetut lastenkotilapset valmisteltiin heti oppivelvollisuuden jälkeen täyttämään maan muut rangaistuslaitokset - eli täsmälleen siihen mihin tämä nainen ja hänen kaltaisensa lastenkotien henkilökunta minut ja muut lastenkodin lapset olivat monet kerran ”tyypillisenä parantumattomana lastenkotikohtalona” mananneet.

Myöhemmin 90-luvulla, kun olin jo aikuinen ja muuttanut ensin Helsinkiin, ajauduin ymmärrettävästi poliittisesti eri puolella kuin entisen lastenkotini johtaja, joka oli vuosien saatossa edennyt lastenkodin jälkeen ensin vanhustenkodin johtajaksi. Sitten erään kotkalaisen sosiaalialan järjestön johtajaksi.

Ja lopulta kaupunginhallituksen vaikutusvaltaiseksi puheenjohtajaksi, törmäsin Helsingissä siihen, että joku levitteli lastenkotiajoistani, minusta homona, ja äidistäni hulluna ikäviä juttuja korkealle taholle vaikeuttaen arjen elämäni ja työmahdollisuuksiani suuresti.

Palattuani Kotkaan muutamaksi kuukaudeksi toimittajaksi, paljastui näiden ikävien juttujen lähteeksi tämä vanha lastenkotini johtajan peitevirkaa hoitanut demaripamppu, joka oli saman demarilehden hallituksen puheenjohtaja, missä minua julkisesti haukkunut ja sormeni purrut eräs korkea demaripamppu edusti SDP:n mediaomistuksia.

Olin kirjoittanut kulttuurijuttuja aiemmin erääseen yhtiön omistamaan lehteen. Päätoimittaja kertoi minulle myöhemmin, ettei mennyt viikkoakaan, kun joku varta vasten tälle ikävälle asialle laitettu demarivaikuttaja oli soittanut hänelle ”painostusmielessä” ja ihmeteltyt miksi ylipäätään sain kirjoittaa heidän lehteensä.

Painostus minua kohtaan paheni koko ajan ja röyhkeät demarit tulivat hävyttömämmäksi suhteeni. Esimerkiksi poistuttuani kerran seuraamasta kaupunginvaltuuston kokousta, perääni huusi kaupungin kakkosdemaripomo ilkeästi: ”Käytkö samoilla lääkkeillä kun äitivainajasi aikoinaan vai onko pöpi-lääkäri vaihtanut ne jo sopivampiin?”

Näin hurjaa menoa ovat muutkin lastenkotilapset - ne harvat jotka ovat vielä elossa ja uskaltavat - surullisina ja häpeis-sään kertoneet. Kyseessä ei siis ollut mikään poikkeus, vaan enemmänkin maan tapa valmistaa kadotukseen tuomitut ihmistaimet vielä pahempaan mikä meitä yhtä epävarmassa ja meille epäedullisessa tulevaisuudessa odotti.

Kauniit sanat eivät ole tosia eivätkä toden sanat kauniita. Kiitos ministeri Rehulalle kuitenkin hyvästä vihjeestä: on silti ylimielistä ja hävytöntä väittää korkean aseman suojasta ää-neen, että valtio olisi muka pahoillaan, eikä sitten kuitenkaan tee edes pientä elettä korjatakseen syntyneitä vahinkoja. Siksi pelkkä anteeksipyyntö ei riitä.

Rahallinen korvaus, olkoon se vaikka kuinka pieni, on vä-hintä mitä valtio voi tässä tapauksessa tehdä. Miksemme me viattomat ja syyttömät, jotka olemme kantaneet syyllisyyden, häpeän ja vaikenemisen taakkaa koko elämänne ja saaneet kärsiä ulkopuolisuudestamme emme muka olisi oikeutettuja

vahingonkorvauksiin siltä valtiolta, jonka välinpitämättömyys omia kansalaisiaan kohtaan on saanut aikaan niin paljon surua, että vielä tänäänkin joka ikinen yö on useimmille meistä kampaailua pelkoja ja pimeyden varjoa vastaan? Minä aion ainakin pyhittää loppuelämäni tämän vääryyden korvaamiseksi.”

Perhepalveluministeri Juha Rehula (tai kuten automaattivas-
tauksesta näette, hänen sihteerinsä) vastasi minulle muutaman päivän viiveellä näin:

Hyvä Harald Olausen,

Kiitos yhteydenotostanne, joka koskee lastensuojelussa menneisyydessä tapahtuneita kokemuksia ja kaltoinkohtelua. Sosiaali- ja terveysministeriö on teettänyt huostaan otettujen lasten kokemista epäkohdista, kaltoinkohtelusta ja väkivallasta selvityksen, joka toteutettiin vuosina 2014–2016. Selvityksen toteutti Jyväskylän yliopiston historian ja etnologian laitos. Selvityksen näkökulma oli kokemuspohjainen ja se toteutettiin pääosin haastatteluina. Selvitystyön tavoitteena oli tuottaa tietoa sijaishuollossa koetuista epäkohdista, kaltoinkohtelusta ja väkivallasta ja niiden luonteesta sekä niiden ilmitulon ja niihin puuttumisen mekanismeista, tuoda näkyviin sijoitettujen lasten sijaishuollossa kokemien epäkohtien, kaltoinkohtelun ja väkivallan hyväksymättömyys sekä luoda rakenteita ja käytäntöjä, jotka estävät epäkohtien, väkivallan ja kaltoinkohtelun tapahtumista nykyisessä ja tulevassa sijaishuollossa.

Ajallisesti selvitys kattaa jakson vuodesta 1937 vuoteen 1983 eli ensimmäisen lastensuojelulain aikaisen sijaishuollon. Vuonna 1984 voimaan tullut lastensuojelulaki muutti lastensuojelun toimintaperiaatteita merkittävästi. Siksi tarkastelua ei ulotettu toisen lain tai sen jälkeisen lastensuojelun aikaan.

Selvitys kohdistui niin laitoksiin kuin perheisiin sijoitettujen lasten kokemuksiin. Ministeriö julkaisi selvityksen tulokset viime huhtikuussa. Toteutetun haastattelututkimuksen mukaan kaikissa lastensuojelun sijaishuollon eri muodoissa tapahtui kaltoinkohtelua ja väkivaltaa. Lastensuojelun laitosten ja sijaisperheiden vastuulla on varmistaa sijoitetulle lapselle hyvä ja turvallinen lapsuus. Toteutettu selvitys osoitti sen, että aina tehtävä ei ole toteutunut tavoitellulla tavalla. Tämän vuoksi ministeriö järjestää lapsen oikeuksien päivänä 20.11.2016 tilaisuuden, jossa esitetään valtiollinen anteeksipyyntö henkilöille, jotka ovat kokeneet kaltoinkohtelua, epäkohtia tai väkivaltaa lastensuojelun sijaishuollossa.

Sosiaali- ja terveysministeriö on tutkinut korvauskäytäntöjä kansainvälisesti ja kansallisesti. Kansainvälisesti lastensuojelun sijaishuollossa tapahtuneiden kaltoinkohtelujen takia maksettujen kollektiivisten korvausten osalta käytännöt ovat erittäin kirjavat. Esimerkiksi Ruotsissa on maksettu henkilökohtaisia korvauksia, mutta korvausten hakuprosessiin on liittynyt monenlaista vaikeutta. Korvausten maksamisesta päättävää lautakuntaa on muun muassa kritisoitu tiukasta tulkinnasta tapahtuneen toteen näyttämässä ja kielteisiä päätöksiä saaneet ovat kokeneet tullessa loukatuiksi kahteen kertaan. Suomessa on aiemmin maksettu henkilökohtaisia korvauksia sodan aikana internoiduille siviilihenkilöille (2014) ja partisaani-iskujen uhreille (2003). Näiden erillislain nojalla maksettujen korvausten määrä on ollut nimellinen, 1.500 - 3.000 euroa. Ahvenanmaalla pyydettiin vuonna 2015 anteeksi kaltoinkohtelua kokeneilta henkilöiltä ja osoitettiin 40.000 euroa lastensuojelun kehittämiseen.

Hallituksen Lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelma -kärkihankkeessa on osoitettu hallituskaudella 40 milj. euroa toimintakulttuurin ja palvelujen kehittämiseen, joista lastensuojelu on yksi merkittävä osa. Lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelmassa tehdään muutosta kohti lapsi- ja perhelähtöisiä, yhteen sovitettuja, oikea-aikaisia ja tarpeenmukaisia palveluita. Muutosohjelmassa kuullaan kokemusasiantuntijoita, myös lapsia ja nuoria, heidän kokemuksistaan lastensuojelussa ja muutosten tarpeista. (Lisätietoja muutosohjelmasta on saatavissa: <http://stm.fi/hankkeet/lapsi-ja-perhepalvelut>) Lisäksi hallituskaudella kohdennetaan vuosittain 10 milj. euroa (valtionosuuksiin) lastensuojelun kehittämiseen ja lapsiperheiden kotipalvelujen saatavuuden turvaamiseen. Jo aiemmin on päätetty kohdentaa 10 milj. euron vuosittainen lisämääräraha (valtionosuuksiin) lastensuojelun kehittämiseen vuodesta 2015 alkaen. Vuonna 2015 määrärahasta käytettiin 3,4 miljoonaa euroa lastensuojelulain muutosten toimeenpanoon ja 6,6 miljoonaa euroa Toimiva lastensuojelu -selvitysryhmän esityksiä toteuttaen lasten ja lapsiperheiden kotipalveluun ja perhetyöhön sekä sosiaalisen kuntoutuksen järjestämiseen nuorille.

Sosiaali- ja terveysministeriö ei ole tehnyt päätöstä kollektiivisen korvausmenettelyn valmistelun käynnistämisestä, mutta on jo toteuttanut edellä kuvatut määrärahojen lisäykset ja toimenpiteet lastensuojelun kehittämiseen. Lapsen oikeuksien päivän tilaisuudessa keskustellaan avoimesti lastensuojelun sijaishuollon epäonnistumisista, jotta niistä voitaisiin ottaa oppia. Tavoitteena on, että lasten kaltoinkohtelua ei enää tapahdu ja lastensuojelu onnistuu jatkossa antamaan sijoitetuille lapsille hyvän ja turvallisen lapsuuden. Päivän aikana kuullaan myös

kokemusasiantuntijoiden puheenvuoroja lastensuojelusta ja kuullaan, millä suunnitelmin lastensuojelua jatkossa kehitetään.

Ystävällisin terveisin

Juha Rehula perhe- ja peruspalveluministeri

Helsingin sanomissa oli samana päivänä asiasta tämä juttu.

”Satu Vasantola HS

Omaa perhettä ei oikeastaan ollut. Harald Olausen otettiin huostaan kaksivuotiaana, kun hänen yksinhuoltajaäitinsä pahoinpiteli hänet niin, että otsaan jäi pysyvä arpi. Harry Potter-merkki, kuten hän itse sanoo. Elettiin 1960-lukua Kotkassa, ja Harald Olausen vietiin lastenkotiin. Ne eivät tuolloin olleet lempeitä paikkoja. Olausen eli kaksivuotiaasta aikuiseksi asti huostaanotettuna: kolmessa lastenkodissa ja pienen hetken sijaisperheessä. Tänään sunnuntaina Suomi pyytää perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehulan suulla anteeksi Olausenilta ja muilta ennen vuotta 1983 lastensuojelun asiakkaina olleilta. Syitä anteeksipyyntöön on paljon, sillä viime keväänä julkaistun tutkimuksen mukaan huostaanotettuja lapsia pahoinpideltiin, haukuttiin, käytettiin seksuaalisesti hyväksi ja kohdeltiin monin tavoin huonosti. Tätä tapahtui sekä lastenkodeissa että sijaisperheissä. ”Pahimmillaan kyse on ollut lastensuojelun täydellisestä epäonnistumisesta”, sanoo historian professori Pirjo Markkola Tampereen yliopistosta.

Anteeksipyyntöön on päädytty juuri Markkolan tutkimuksen takia. Hän johti tutkimusta, jossa haastateltiin 300 sijoitettuna ollutta lasta. Tutkimus paljasti, että huostaanotettujen lasten kaltoinkohtelu oli vakavaa ja yleistä. Kyse ei ollut yksittäisistä poikkeustapauksista. ”Emme pysty sanomaan, kuinka

suuri osa on joutunut kaltoinkohdeiluiksi, mutta haastattelu-
jen perusteella näyttää siltä, että tätä on tapahtunut melko yleis-
sesti. Kuvaavaa on, että jokainen koulukodissa asunut kertoi
fyysisestä väkivallasta”, Markkola sanoo.

Olausenin viimeisessä lastenkodissa oli hoitaja, jonka oli vai-
kea sietää suulaan ja näsäviisaan pojan kommentteja. Niinpä
hän otti pojan silmätikukseen ja piti huolta, että tämä sai usein
kuulla olevansa ”hullun äidin häiriintynyt pentu, josta ei tule
koskaan mitään”. Kun Olausen haistatteli vastaukseksi, hoita-
ja käski tappaa Olausenin kissan. ”Oikeastaan se oli kaikkien
yhteinen kissa, mutta minä sitä hoidin. Kun tein läksyjä, kissa
istui vieressäni. Viikkorahoillani kävin torilta ostamassa kissalle
silakoita.” Rakastin sitä lihavaa kissaa. Hoidin sitä, kun minua
ei kukaan hoitanut. Kun kissa tapettiin, jäin koulusta kotiin ja
itkin koko päivän.”

Lapsuus lastenkodeissa oli yksinäinen ja pelokas, mutta oli
siinä hyvääkin. Oli ensimmäisen lastenkodin uskovainen joh-
taja, joka otti Olausenin mukaansa pyhäkouluun ja kirkon
tapahtumiin. Siellä sai peikkolimsaa ja kaakaota. Oli Muru,
vastapäisessä huoneessa asunut vähän vanhempi tyttö, joka
luki romanttisia Hertta-kirjoja. Olausen lainasi niitä Murulta
ja Viisikkoja kirjastosta ja luki yhdessä Murun kanssa. ”Sitten
oli tietysti koulu. Koulu oli paikka, jossa minuakin kohdeltiin
ihmisenä.” Lastenkodissa Olausen oppi olemaan jatkuvasti
varuillaan. Eniten hän pelkäsi toisia lapsia. Olausenia eivät
työntekijät lyöneet, mutta toiset lapset löivät. Usein ja kovaa.
Viimeisessä lastenkodissa oli ”erkkari”, talo, jonne sijoitet-
tiin vaikeimmat lapset. Juuri ne isot, pahat pojat ja tytöt, jota
Olausen oli pelännyt koko ikänsä. Nämä olivat vastassa heti,

kun Olausen palautettiin lyhyeksi jääneestä perhesijoituksesta takaisin lastenkotiin. ”Niitä oli ehkä kymmenen, ja ne hakkasivat minut takapihalla. Kukaan ei puuttunut siihen silloin eikä koskaan muulloinkaan.”

Lasten keskinäinen väkivalta tuli esiin myös Markkolan tutkimuksessa. Haastatellut kertoivat, miten isommat lapset pahoinpitelivät pienempiä ja käyttivät heitä seksuaalisesti hyväkseen. Aikuiset eivät tähän puuttuneet. Joskus käytettiin myös tietoisesti rangaistuskeinona sitä, että annettiin toisten lasten pahoinpidellä. ”Sakinhivutusta pidettiin kasvatukseen”, Markkola sanoo. Markkolan mukaan väkivaltaa ei voi selittää sillä, että kyse oli tuon ajan kasvatustavasta. Kuritusväkivallan käyttö kiellettiin lastensuojelulaitoksissa jo 1950-luvulla, koulu kodeissa vuonna 1965 ja yksityiskodeissa 1983. ”Väkivalta kiellettiin laitoksissa paljon ennen kuin kodeissa. Ja jo ennen sitä ohjeet korostivat, että kurituksen piti olla kohtuullista. Haastatteluissa tuli kuitenkin esiin, että lapsia oli lyöty niin kovaa, että korvasta oli mennyt kuulo tai luita oli mennyt poikki. Se ei missään tapauksessa ole ollut kohtuullista.”

Sekä Markkolan tutkimuksessa että anteeksipyyntöissä keskitytään vuosikymmenten takaiseen aikaan. Lastensuojelu on kuitenkin ollut voimakkaan kritiikin kohteina myös viime aikoina. Neljä vuotta sitten Suomessa surtiin 8-vuotiaana kuolleen Eerikan tapausta. Eerikasta oli tehty lukuisia lastensuojeluilmoituksia, mutta hän ei saanut tarvitsemaansa apua vaan kuoli isänsä ja äitipuolensa kiduttamana vuonna 2012. Tuorempi tapaus on Oulusta, jossa viranomaiset eivät puuttuneet pienen tytön pitkään jatkuneeseen hyväksikäyttöön, vaikka tytölle tehtiin lukuisia abortteja. Eerikan tapauksen jälkeen

tehtiin selvitys, jossa ehdotettiin useita parannuksia esimerkiksi viranomaisten väliseen tiedonkulkuun.

Sosiaalityön professori Leo Nyqvist Turun yliopistosta pitää lastensuojelun ongelmien suurimpana syynä ennaltaehkäisevien palvelujen karsimista. Kun perheitä ei auteta ajoissa, ne päätyvät lastensuojelun asiakkaisiksi, kun ongelmat ovat pahentuneet. Lastensuojelussa on siksi liikaa asiakkaita eikä kaikkien ongelmiin ehditä paneutua kunnolla. ”Joissain kaupungeissa lähes 10 prosenttia lapsista on lastensuojelun asiakkaita. Ei heidän kaikkien kuuluisi olla siellä. Nyt lastensuojelussa hoidetaan lieviä perheongelmia, jotka voitaisiin hoitaa muutenkin. Toisaalta esimerkiksi perheväkivaltaa ei vielääkään tunnisteta, ja siksi vakaviin tapauksiin ei aina puututa”, Nyqvist sanoo.

Kun hallitus tänään pyytää Olausenilta anteeksi, hänen vastauksensa on selvä. ”En missään tapauksessa anna anteeksi. Meistä laitoslapsista moni on kuollut, ja elossa olevat eivät ole pystyneet kouluttautumaan vaan ovat sinnitelleet pienillä tuloilla ja huonon terveyden varassa. Jos hallitus nyt oikeasti on pahoillaan, se voisi vaikka tarjota meille mahdollisuuden keskusteluun ja kuntokartoitukseen. Minä kannan lapsuuttani mukani koko ajan. Olen yksinäinen mies. Pakenen ihmissuhteista heti, kun aavistan ongelmia ja muutan toiselle paikkakunnalle heti, jos jotain ikävää tapahtuu. Pakenen yhä niin kuin lapsena pakenin isoja poikia.”

Kirjoitin asiasta myös maan sosiaalisena omatuntona pidentylle Lokakuun-liikkeen aktivistiryhmälle ja sain heiltä tänään tällaisen vastauksen:

”Kiitos hienosta ulostulosta HS:ssä. Lokakuun liike ei ehdi toimia ihan suosittlemassasi aikataulussa kun ei saatu ajoissa

aikaa Rehulan tapaamiseen, ylläpidon synnärihässäkän, flunsien ja Pelastakaa Perheet oman tapahtuman vuoksi Turussa. Tapaaminen järjestyy kyllä myöhemmin, mielestäni nyt olisi tärkeintä kansanedustajiin vaikuttaminen ja jokin joulunajan tiimoille ajoittuva omatuntokampanja. Jenni Haukiota lobataan jo. Kuulin, että Rehulan puheilla on käynyt myös muita kampanjoimassa sijaishuollon kaltoinkohtelemien rahakorvausten tiimoilta, kaikkien ajatusta kannattavien kannattaisi ehkä liittoutua. Nyt ei tiedetä ketkä kaikki ovat asiaa lobbaamassa. Mukana on esim. Maria Guzenina, jolla on hyvät suhteet mutta joka kylläkin on valitettavasti demari. Jos korvaushanke kohtaa vastarintaa, yksi strateginen veto voisi olla korostaa juuri sijaishuollon turmelevaa vaikutusta koulutuspolkuihin ja markkinoida korvaus kaltoinkohdeltujen stipendinä, mahdollisuutena viimein hankkia haluamansa koulutus, jonka

sijaishuolto aikanaan esti. Suomalaiset on koulutushulluja, tämä voisi toimia mutta on vain yksi ajatus. Mitä mieltä olet? Lokiksella on parhaillaan myös verkkohyökkäysongelma ja Maria Syvälän maahanmuuttokeskusteluun ja Turvapaikkaralli- ja Tolkun ihmiset -kirjoitukseen liittyvä hässäkkä. Pahoitelen viivästystä. Hyvää lasten päivää, voimia ja toivoa, homma jatkuu. Outi”

En ole koskaan puhunut näistä ikävistä asioista julkisesti ja hyvin harvoin yksityisestikään. Se on ollut kipua muistoissa ja sellaista häpeää, mikä on pitänyt piilottaa muiden näkyviltä. Me olemme siipirikkoja (tunnettu neuvostoliittolainen elokuva sosialistisen realismin kultakaudelta mustavalkoisena). 90-luvulla tilanne muuttui kun silloista elämäni ja toimittajantyötäni alkoivat häiritä puheet ”hullusta äidistäni ja lasten-

kotitaustani”. Ihmettelin mistä ne levisivät niinkin korkealle tasolle, että itse Erkki Liikasen kerrottiin niitä lupsakkaasti demarisaunailloissa levittävän. Silloin paljastui, että entinen lastenkotini demarijohtaja oli näiden juurujen takana. Suuri kiitos hänelle, sillä sen jälkeen kun asia oli tullut julkiseksi, erosin demareista (lisää:www.olausenharaldbirger.blogspot.com)

Muistan miten minä olisin tarvinnut juuri noina jähmetyneen kauhuni hetkinä jonkinlaisen olion jonkinlaista läsnäoloa läheisyydessäni. Sen tosiasian edessä, että olin sittenkin menettämässä taas kokonaan lopullisesti jälleen kerran otteen itsestäni.

Aloin jo vaipua takaisin sinne jonnekin sumeaan tiedostamattoman ja epätoivon rajamaille, josta minut olisi voinut pelastaa yksi ystävällinen sana, muutama mukava viesti, turhanpäiväinen löpertely jonninjoutavuuksista puhelimessa, etten olisi koko ajan laukannut niin kovaa ja ollut viritettynä joka hetki valmiina katkeamaan ihan kuin kireä viulunkieli, valmiina katkeamaan pienestä väärin lausutusta sanasta, liian pitkästä tauosta, tai siitä puhumattomuudesta, jota ihmiset käyttivät tahallisesti minuun pitääkseen mielenkiintoni heitä kohtaan yllä tietämättä, että minä käristyin helvetin alimmilla tasoilla.

Että kärsin koko ajan enemmän ja enemmän ihan kuin he kääntäisivät pitkiksi osoittautuneilla tauoillaan, ja puhumattomuudellaan puukkoa ihmiskaipuun mentävässä isossa ja tulehtuneessa sisäisessä haavassani hiekan valuessa tiimalasisa uhkaavasti loppuun minua siitä jatkuvasti ikävällä tavalla muistuttaen, etten vieläkään ollut onnistunut saamaan yhtään ystävää, yhtään suhdetta, yhtään pysyvää kaveria, ketään, joka välittäisi minusta tai ajattelisi minua jossain hetken hymy huu-

lilla suurella kaipauksella.

Rakkautta. Sitä minä olisin sinä hetkenä tarvinnut. Vaikka vain pieninä tuntemattomina annoksina. Olkoonkin, että se olisi ollut vain puhelin - ja nettirakkautta, mutta kuitenkin. Olin uupua tähän yksinäisyyteni. Hiljaisuuteen ympärilläni. En saanut mistään suunnasta hyväksyviä katseita. Hymyjä tai vastauksia kysymyksiini.

Tämä vain lisäsi epätoivoista tuskaani ja surkeuttani. En olisi halunnut olla tällainen. Kaikki mikä ympärilläni oli vain tahmeaa. Väkivalloin koottua. Irrallista. Keksittyä. Keinotekoista. Virallista. Kylmää. Välinpitämättömyyttä. Olin ihan loppu. Olin tehnyt itsemurhan jo kauan sitten, jos olisi jokin siisti tapa lähteä täältä itseään satuttamatta. Teen sen sitten kun sellainen keksitään. Tai jos ei keksitä pian, keksin sen itse, ajattelin tuolloin.

Niin tai näin en enää välittänyt vastauksista. Käänsin vain kylkeä. Ja siinä se oli. Kaikki paha oli samalla hetkellä pyyhkiytynyt pois ihmeellisellä tavalla mielestäni. Sain taas uuden synn aloittaa elämäni uudelleen.

Yhä uudelleen. Aina samasta paikasta. Ympärilläni oli pimeää. Aistin kaikkialla yhtä hämmentyneitä ja shokissa olevia samanlaisia ihmisiä hapuilemassa pimeässä varovaisesti eteenpäin peläten tipahtavansa johonkin edessä ilkeästi ammittavaan kuolemanloukkuun, mikä nieli hiljaa ja tehokkaasti kaikki sinne tipahtaneet maan uumeniin eikä hiiskahtanut siitä sanaakaan muille ulkopuolisille.

Korkeintaan röyhtäisi kylläisyyden merkiksi muulle maailmalle saaneensa tarpeeksi siirtyäkseen esityslistan seuraavaan kohtaan tulevat suuronnettomuudet, luonnonmullistukset ja

muut katastrofeiksi katsottavat äkilliset ja odottamattomat tapahtumat, vaikei asia ollut lainkaan niin kuin väitettiin.

Vahinko ei tullut nimittäin koskaan kello kaulassa, mutta kyllä se sieltä tuli odottamattakin yhtä varmasti kuin kello tikitti nurkan takaa ylinopeutta ajavana rattijuopon kolaroivana auton, allergikolle kuolettavana mehiläisenpistona kesäjuhlassa, diabeetikon insuliininpuutoksena, suonenvetona kesken uintimatkan järven yli tai liukastumisena uimahallissa. Jokin sisälläni oli varoittanut minua tästä tapahtumasta aiemmin, mutta en ollut pannut sille painoa sen kummemmin mielesäni.

Kello oli yhdeksän illalla. Oli tavallinen tylsä ja mitäänsanomaton maanantai. Tai niin luulin. Minun viimeinen maanantaini sellaisena kun siihen asti olin oppinut itseni tuntemaan, jos se nyt oli muka mahdollista: tuntea itsensä! Ketään tuntemaani muutakaan eivät kiinnostaneet maanantait. Minulle ne olivat äänten mölinää baari-iltojen jälkeisenä tyhjätaskupäivinä. Enkä minä siksi välittänyt niistä, tai kääntynyt muistelemaan mitä tuli tehtyä kun yksi kerrallaan varjot irtautuivat ja syöksyivät mieleni mustiin aukkoihin.

Siksi maanantait yritettiin joukolla nukkua nopeasti pois yhtä tylsän tiistain edestä, sillä sekin kuului sarjassamme ikäviin, mutta pakollisiin arkipäiviin, joiden yli ei voinut hyppiä kuten elokuvissa leikkaamalla ikävät kohtaukset välistä elokuvaa tylsistytystä pois muistuttamasta noista viikon alun kahdesta pitkäveteisemmästä päivästä, jolloin ei koskaan tapahtunut mitään sen kummempaa kuin että piti käydä kaupassa; pestä pyykkiä tai siivota, vaihtaa kissanhiekat, viedä kirjaston myöhästyneet kirjat tai vain olla hiljaa ja möllöttää jossain

näkymättömänä naama perusilmeellä ihan kuin elämässä ei muuta olisikaan kuin nuo kammottavan tylsät maanantait ja tiistait, kun ei muuta tekemistä keksi tai halua itselleen keksiä, tai mikä ilmeisintä, tekosyytä vihata itseään ja maailmaa koska se tarjoaa vain näitä uuvuttavan kuivia maanantaita.

Ja sen jälkeen samoja pitkäpiimäisen kiduttavia tiistaita ennen keskiviikon orastavaa toiveikkuutta viikonlopun edellä. Ennen kuin otti hieman vauhtia keskiviikosta viikonloppua kohden, jolloin kaikki yhtäkkisesti muuttui, ja arjen rutiineissa haalistunut elämän mustavalkokuva sai värit hehkumaan kuin nuorten rakastavaisten riidoissa intohimon kukkeimmilla ja kirkkaimmilla väreillä.

Televisionkatselu vaivutti minut unenomaiseen horrokseen, missä aloin kuulla, nähdä ja kokea kaikkea omituista ja ihmeellistä. Mutta itse varsinaiseen uneen en koskaan vajonnut. Vuosien myötä tästä kasvoi minulle elämää suurempi ongelma sen alkaessa haitata vakavasti muuta sosiaalista vuorovaikutustani muun maailman kanssa, sillä aloin kehittää itselleni monia sivupersonia, jotka puhuivat minulle oleellisen selvyuden ja hämäryyden lumon sanoin mitä ihmeellisimpiä asioita niin että sulkeuduin yhä enemmän muulta maailmalta itseeni ja itse luomiini hahmoihin keskittyessäni vieraisiin ääniin.

Ja niiden kertomien ihmiskohtaloiden ankeisiin ja ankariin elämiin. Aloin kutsua näitä uusia ystäviäni Walesin bardeiksi vanhan balladin mukaan. Balladi kertoi viidestäsadasta walesilaisesta runonlausujasta, jotka Walesin valloittaja Edmund I poltatti, koska he kieltäytyivät laulamasta hänen ylistystään voitonjuhlassa, sillä juuri hetki ennen kuolemaansa, he olivat tajunneet samoin kun minunkin elämässäni tapaamani ihmis-

kohtalot, ettei tässä kaikessa tyhjänpäiväisessä ja pakonomaisessa turhuudessa ollut päätä eikä häntää, eikä siksi mitään ollut menetettävissä, vaan he kuten minäkin, kuljimme pystypäin sattumanvaraisten oikkujen saalistamina, kohti omia tuhojamme.

Olin ehkä väsynein ja vähiten nukkunein ihminen silloin kun minusta lopulta tuli mitä tuli ja päätin rohkeasti PALJASTAA TEILLE OSAN SURUSTANI. En tarvinnut edes herätyskelloa, sillä mihin minä olisin heräisin kun olin hereillä koko ajan, kissannaukaisuunko? Paitsi ettei minulla ollut kissaa. Ei edes pienen pientä söpöä kissanpennunkuvaa koko huushollissani vain kova krapula päättäni takomassa. Silloin vihdoin tajusin, etten minä edes tiennyt mitä oikeasti halusin. Sitä kissa minulle aamulla krapulana edusti. Ja sen harvinaisen luksuksen hyvin mielin itselleni hyväksyin aluksi ottamalla tämän mielikuvituskissan elämäni ja sydämeeni.

Pian huomasin, etten tarvinnut enää vahvaa humalatilaa tai krapulaa kissaa varten, vaan että se oli koko ajan niin halutesani siinä edessäni kun niin vain minä tahdoin, naukumassa ja kyhnyttämässä, kerjäämässä huomiota tai haisemassa, ilman että minun tarvitsi sanoa kissaakaan muistellessani kaikkea sitä mitä minulle ei koskaan tapahtunut. Ihan kuten yhtenä tavallisena harmaana arki-aamuna häärätessä keittiössä aamupalaa tekemässä. Minä ja kissa vierekkäin. Molemmat nälkäisiä kuin sudet yhtä hyvin nukutun pitkän ja rauhallisen yön jäljiltä raukeina.

Ja vaikka kuinka syyllisyyden synnyttämä mielikuvitusolento tuo kissa saattoi ollakaan, tarkastin oikein kaupan kuitista, niin se söi ihan yhtä paljon ja halukkaasti kuin oikeat kissat

varsinkin näin aamuisin: eikä mitään ihan tavallista. Kissa sai vain parasta pötyä mitä pöytään sai; maksaa kalliinpuoleisessa maustekastikkeessa, parasta katkarapulajiketta, hevosensydäntä; ja mitä nyt niitä kaikenmaailman upeita muita erikoiskissanmössöjä vaativaan makuun olikaan tarjolla eläinten herkuhyllyissä maailmalta tarjoiltuina näitten hemmoteltujen söpöläisten ammattimaisen laiskasta ajantappopötköttelyä silmälläpitäen rauhoittaakseen omistajien huonoa omaatuntoa, ettei kukaan niistä kiireisistä ja turhantärkeistä kissanomistajista ehtinyt viettää koskaan kuin pienen hetken näitten edustusotustensa kanssa.

Juuri se olikin tarkoitus näillä elävillä huonekaluilla: kuvittaa kaiken pahan alkuina toimivat perhealbumit laadukkaasta ja rauhallista sopusointuista elämää medioitten mukaan hyvin kuvastavalla ja kalustukseen mainiosti sopivalla kissalla, ”joka myös kertoi omistajiensa mielentyneystestä ja vapaudenkai- puusta kaiken materiaalsen yltäkylläisyyden keskellä missä ne pelkkää hyvää onneaan ja sattumien oikullisuutta asuivat”.

Kun olin ruokkinut mielikuvituskissani tein kohtalokkaan päätökseni. Olin nimittäin niin loppu ja hajalla, etten halunnut ajatella edes moista elikkoa tai sen kuvaa kämpässäni päätäni liikoja rasittamassa nyt kun minun piti keskittyä ratkaisemaan tämän unettomuusongelmani väsyneillä ja valvomisesta rasittuneilla aivoillani, mikä ei totisesti ollut mikään ihan noin vain sormea napsauttamalla selviävä yksinkertainen juttu. Istuin vain sängylläni kiukkuisena itselleni, etten antanut vapauttavan unen tulla kun se olisi ollut tullakseen joskus viikkoja sitten: vielä silloin kun siihen olisi ollut mahdollisuus - etten olisi pädätellyt ovea liian kauan avoinna unen mennä

omia menojaan.

Ymmärsin unettomuuteni olevan avaimen johonkin mitä olin jo pidemmän aikaa epäillyt olevan piilossa omassa itsessäni, kun olin vihdoinkin ymmärtänyt selvästi ettei minun ja muiden ihmisten välisenä siltana ollut vain pelkkä puhuttu kieli, vaan myös katse, kosketus, hymy, pilke silmäkulmassa, kulmakarvojen kohottaminen, pälyily, ele tai sen häpeily, piilottelu ja salailu, johon jouduin aina pakon sanelemana tottumaan selviytyäkseni tästä mykkyydestä hienovaraisella kyvylläni tarkastella niitä, ja sijoittaa ne painajaisunina ulkopuolelleni juuri niinä hetkinä kuin minua öisin piinaavissa kummitusmaisemissakin.

Ja että tämä päättymätön painajaisuneni, joka ei jättänyt minua rauhaan, oli osa minua niin elämässä kuin kuolemassakin, halusin sitä tai en.

Jag letar efter något som är mig nära

Berättelse vad jag anade, när Platon visade att de från hans kända grotta förrymda fångarna, som bländades av solens idé, var skyldiga att återvända till skuggorna och vara till nytta för deras kumpaner i träldomen, som hade tagit fast dem vid tröskeln till den mörka världen!

”Jag är någonstans på min fest, bland vänliga och omtänksamma människor, som dansar och sjunger, gråter för tragedier, uttryckande sin glädje, sin uppriktighet och hjärtlighet. Då säger jag åt mig själv: tänk om det till detta artiga gäng plötsligt skulle storma in en isbjörn, filosof, tiger, eller något liknande djur, som när det skulle stiga upp på scenen skrek furiöst: ”Olyckliga människor! Lyssna på sanningen, som talar till er från min mun:” Ni är underkastade och förtryckta, ni är olyckliga och uttråkade. Lämna denna tråkighet! Musiker, börja med att söndra era instrument genom att slå dem mot era huvuden. Låt varendaste en av er utrusta er med en dolk, tänk inte hädanefter på festligheter och tidsfördriv, utan stig upp på båsen och skär upp halsen på folk, låt även alla kvinnor doppa sina ömma händer i blod! Ge er iväg, ni är fria. Slit kungen ner från sin tron och Gud från sin helgedom! Se så! Hur mycket skulle de charmerande människorna uträtta av det som tigern sa? Hur många skulle fundera på saken innan

de skulle sätta igång?”

- Xavier De Maistres ” Resa runt mitt rum och nattlig utforskning i mitt rum

Tomas Tranströmer drabbades år 1990 av en hjärnblödning, samma år som jag studerade i Manchester, och gjorde radio-program för Finlands Rundradio om det dimmiga öriket; om Poll Tax-strejkerna, om Nordirlands bilbomber, om stora uppsvallda sopberg samt om det kända fängelseupproret i Manchester (under tre månaders tid fick jag med privilegiet av ett internationellt presskort följa med ett underligt skådespel, där ett tiotal stora amerikanska televisionsföretag i ett skimmer av hemlighetsfull inspiration direktsände om vad som egentligen pågick inuti). Detta är förbindelsen mellan Tranströmer och hans erfarenheter av ungdomsfängelset.

Annars hade jag vid den tiden på gång en stark period av de engelska poeterna William Blake och Dylan Thomas. Efter att jag klarat av dem med hedern i behåll dök jag ner i Nobelpristagaren Seamus Heaneys mystiska, irländska träskdikter, utan att någonsin glömma Joseph Brodsky, med vilken Tranströmer brevväxlade, Joseph Brodsky som ständigt spökade bakom mitt öra och viskade för mig vad egentlig exil var, vad en exil från sig själv till sitt eget sinnes fängelse i verkligheten betydde; att vara sin egen fånge i en självvävd värld av inbillade meningar, i en mardröm vid namn ingen väg ut, där den enda möjligheten att bryta den tvingande labyrintens förbannelse var en tranströmersk förmåga att skarpt kunna se genom ordens flimrande i luften och vinden och fritt andas ut stavelser som alla skar genom himlen.

Exempelvis i hans dikt om Edvard Grieg tillrar ett märk-

värdigt ljus rakt från trollen när kompositören frambesvärjde smärtan sprungen ur den hemlighetsfulla dansen, där är det lätt att sälla sig till Tranströmers ord, att ord är både ljuvliga och fruktansvärt döda. Orden utmattade honom ofta, så att han kände en förtvivlan inför ordens tristess. Men han var ihärdig och ödmjuk när han åter insåg att det skulle komma nya tider, då orden på nytt skulle sprudla av liv, liksom han i sin Grieg smider sålunda: ” Och hammarslagen i berget kom kom kom in en vårnatt i vårt rum förklädda till hjärtas slag.”

Efter att han begripit allt detta insåg han också att det inte lönar sig att medvetet bestämma sig för vad man ska skriva, utan låta teman i lugn och ro erövra en totalt. Därför var dikten en upptäcktsfärd in i honom själv, och därifrån bort, en urkraft, som förde honom i en skrämmande och okänd riktning – spelade ingen roll vart, för när han diktade visste han att riktningen var den rätta, även då den var fel.

Just här gömmer sig ordets, diktens och Tranströmers hemliga ödespunkt. En sådan här känslighet hade bara en mening: att leva som det var avsett – för fullt och utan att frukta vad som kom framför en. Sålunda bevisade psykologen Tranströmer empiriskt för sig själv i sina dikter att yttre erfarenheter också hade sina inre motsvarigheter; den yttre erfarenheten steg in i hans ord då den inre och den yttre smälte samman i en betydelse och verklighet blivande till som dikt, vilket också kunde kallas frihet och otvungenhet i detta liv vi erfar i en värld präglad av överväldigande dystra motstridigheter.

Detta hans sätt att drömma om och observera verkligheten, kallade han sin diktning, som föddes just på det stället där de korsade varandra – i drömmen, i medvetandet och slutligen

i språket, som talade tyst, mumlande för sig själv i drömmen på det sättet vi finner i slutet av Grieg-dikten, om tidens hemlighetsfulla gråtande inför varats oändliga smärta, som gamla gråterskor framför en död människas kropp.

”Året innan jag dör ska jag sända ut fyra psalmer för att spåra upp Gud. Men det börjar här. En sång om det som är nära. Det som är nära. Slagfält inom oss där vi Dödas Ben slåss för att bli levande.”

Just därför är Tomas Tranströmer en av vår tids främsta poeter, trots hans nobla litterära privilegium, trots hans förfinade inandning av vår allas gemensamma luft, då han likt andra stora poeter lyckades undvika att förstelnat klamra sin existens fast vid blott ett ändamål, blott en mening, utan förstod också att intellektet inuti honom, trots den skenbara ordningssträvan, var ett språngbräde för hans djupaste bottenströmmars uppkommande till medvetenhet, för att kunna presentera dem som samtidigt livskramande men också rabiata och mjuka som i den effektfulla dikten Galleriet.

”Jag låg över på ett motell vid E3. I mitt rum där fanns en lukt som jag känt förut bland de asiatiska samlingarna på ett museum: masker tibetanska japanska mot en ljus vägg. Men det är inte masker nu utan ansikten som tränger fram genom glömskans vita vägg för att andas, för att fråga om något. Jag ligger vaken och ser dem kämpa och försvinna och återkomma. Några lånar drag av varandra, byter ansikten långt inne i mig där glömska och minne bedriver sin kohandel. De tränger fram genom glömskans övermålning den vita väggen de försvinner och återkommer. Här finns en sorg som inte kallar sig så. Välkommen till de autiska gallerierna. Velkommen till de autiska

galerna! De autiska gallren...”

Sveriges författarförbundet arrangerade i November 2015 ett seminarium som hette ”Hur skyddar staten kulturskaparna?” - Medverkande var bla. Alice Bah Kuhnke, kulturminister (MP), Gunnar Ardelius, författare och ordförande Sveriges Författarförbund, Katarina Jönsson Norling, konstnär och ordförande Konstnärernas Riksorganisation, Roxy Farhat, konstnär och Peter Fröberg Idling, författare, styrelseledamot i Svenska PEN samt moderator: Anders Rydell, författare, kulturchef på Hallpressen och fd chefredaktör för Tidningen Konstnären. Dagens tema är alltså hur skyddar staten kulturskaparna när alltför många konstnärer och författare i Sverige utsätts för hot och trakasserier, både på nätet och fysiskt.

”I den tredje delen av höstens LYSSNA sätter vi fokus på statens ansvar för att skydda yttrandefriheten: Vad gör staten i dag för att undvika risken för självensur bland kulturskapare och att institutioner väljer bort kontroversiella konstnärer och författare på grund av rädslan för hot och hat? Vad gör staten för att förebygga hot och ge skydd när författare och konstnärer kränks? Vilka initiativ kan och borde vi förvänta oss av regeringen?”

Det är en bra fråga, att vad gör staten i dag för att undvika risken för självensur bland kulturskapare och att institutioner väljer bort kontroversiella konstnärer och författare på grund av rädslan för hot och hat? Men man borde också samtidigt fråga hur det ännu är möjligt att majoritetssamhällets exkluderande normsystem återfinns i offentliga sektorns verksamheter t.ex bibliotek i Norrbotten och Munka folkhögskolan samt hur brist det är på normkritik vilket leder till diskriminering och

kränkande behandling liksom i mitt fall (både direkt och indirekt diskriminering, trakasserier samt sexuella trakasserier), när jag hade och fotfarande har i mina texter queer-synvinkel som är ett ifrågasättande av heteronormen t.ex i min queertolkning av Tomas Tranströmers dikter.

Mina homoböckerna på finska blev förbjudna i Norrbottens bibliotek och jag fick sparken från Munka folhögskola på grund av min queertolkning av Tomas Tranströmer dikter (alternerande när jag skriver detta som bostadslös enligt väder i en stockholmsk skog på en faste- och tältsemester bjudet av Munka Folkhögskolans rektor).

Tomas Tranströmer drabbades år 1990 av en hjärnblödning, samma år som jag studerade i Manchester, och gjorde radio-program för Finlands Rundradio om det dimmiga öriket; om Poll Tax-strejkerna, om Nordirlands bilbomber, om stora uppsvällda sopberg samt om det kända fängelseupproret i Manchester (under tre månaders tid fick jag med privilegiet av ett internationellt presskort följa med ett underligt skådespel, där ett tiotal stora amerikanska televisionsföretag i ett skimmer av hemlighetsfull inspiration direktsände om vad som egentligen pågick inuti). Detta är förbindelsen mellan Tranströmer och hans erfarenheter av ungdomsfängelset.

Annars hade jag vid den tiden på gång en stark period av de engelska poeterna William Blake och Dylan Thomas. Efter att jag klarat av dem med hedern i behåll dök jag ner i Nobelpristagaren Seamus Heaneys mystiska, irländska träskdikter, utan att någonsin glömma Joseph Brodsky, med vilken Tranströmer brevväxlade, Joseph Brodsky som ständigt spökade bakom mitt öra och viskade för mig vad egentlig exil var, vad en exil från

sig själv till sitt eget sinnes fångelse i verkligheten betydde; att vara sin egen fånge i en självvävd värld av inbillade meningar, i en mardröm vid namn ingen väg ut, där den enda möjligheten att bryta den tvingande labyrintens förbannelse var en tranströmersk förmåga att skarpt kunna se genom ordens flimrande i luften och vinden och fritt andas ut stavelser som alla skar genom himlen.

Exempelvis i hans dikt om Edvard Grieg tillrar ett märkvärdigt ljus rakt från trollen när kompositören frambesvärjde smärtan sprungen ur den hemlighetsfulla dansen, där är det lätt att sälla sig till Tranströmers ord, att ord är både ljuvliga och fruktansvärt döda. Orden utmattade honom ofta, så att han kände en förtvivlan inför ordens tristess. Men han var ihärdig och ödmjuk när han åter insåg att det skulle komma nya tider, då orden på nytt skulle sprudla av liv, likt han i sin Grieg smider sålunda: ”Och hammarslagen i berget kom kom in en vårnatt i vårt rum förklädda till hjärtas slag.”

Efter att han begripit allt detta insåg han också att det inte lönar sig att medvetet bestämma sig för vad man ska skriva, utan låta teman i lugn och ro erövra en totalt.

Därför var dikten en upptäcktsfärd in i honom själv, och därifrån bort, en urkraft, som förde honom i en skrämmande och okänd riktning – spelade ingen roll vart, för när han diktade visste han att riktningen var den rätta, även då den var fel.

Just här gömmer sig ordets, diktens och Tranströmers hemliga ödespunkt.

En sådan här känslighet hade bara en mening: att leva som det var avsett – för fullt och utan att frukta vad som kom framför en.

Sålunda bevisade psykologen Tranströmer empiriskt för sig själv i sina dikter att yttre erfarenheter också hade sina inre motsvarigheter; den yttre erfarenheten steg in i hans ord då den inre och den yttre smälte samman i en betydelse och verklighet blivande till som dikt, vilket också kunde kallas frihet och otvungenhet i detta liv vi erfar i en värld präglad av överväldigande dystra motstridigheter.

Detta hans sätt att drömma om och observera verkligheten, kallade han sin diktning, som föddes just på det stället där de korsade varandra – i drömmen, i medvetandet och slutligen i språket, som talade tyst, mumlande för sig själv i drömmen på det sättet vi finner i slutet av Grieg-dikten, om tidens hemlighetsfulla gråtande inför varats oändliga smärta, som gamla gråterskor framför en död människas kropp.

”Året innan jag dör ska jag sända ut fyra psalmer för att spåra upp Gud. Men det börjar här. En sång om det som är nära. Det som är nära. Slagfält inom oss där vi Dödas Ben slåss för att bli levande.”

Just därför är Tomas Tranströmer en av vår tids främsta poeter, trots hans nobla litterära privilegium, trots hans förfinade inandning av vår allas gemensamma luft, då han likt andra stora poeter lyckades undvika att förstelnat klamra sin existens fast vid blott ett ändamål, blott en mening, utan förstod också att intellektet inuti honom, trots den skenbara ordningsströvan, var ett språngbräde för hans djupaste bottenströmmars uppkommande till medvetenhet, för att kunna presentera dem som samtidigt livskramande men också rabiata och mjuka som i den effektfulla dikten Galleriet.

”Jag låg över på ett motell vid E3. I mitt rum där fanns en

lukt som jag känt förut bland de asiatiska samlingarna på ett museum: masker tibetanska japanska mot en ljus vägg. Men det är inte masker nu utan ansikten som tränger fram genom glömskans vita vägg för att andas, för att fråga om något. Jag ligger vaken och ser dem kämpa och försvinna och återkomma. Några lånar drag av varandra, byter ansikten långt inne i mig där glömska och minne bedriver sin kohandel. De tränger fram genom glömskans övermålning den vita väggen de försvinner och återkommer. Här finns en sorg som inte kallar sig så. Välkommen till de autiska gallerierna. Velkommen till de autiska galerna! De autiska gallren...”

Det är bra att Tomas Tranströmer inte var elev på Munka folkhögskola.

Efter att ha läst denna dikt skulle rektorn inte ha nöjt sig med att sin vana trogen enbart skymfa och avskeda honom, utan skulle sannolikt, med sina skakande alkishänder som tvångsmässigt skrapade mot hans mjälliga skalle, ha skjutit honom så fort de andras ögon tittade annanstans än mot ladugårdens vägg.

Och skulle senare i rätten som självförsvar ha påstått sig handla ”i gott syfte för allmänhetens väl”, för han skulle sannolikt, enligt fuskförsvaret sponsrat av skolans ledning, ha upplevt Tranströmer som ett hot mot sin person och mot hela skolan, vilket situationen också skulle ha varit, för Tranströmer undvek rektorsliknande dödsluktande mördare och deras onda krafterns makt att förändra allt det trevliga och goda till ett tråkigt och sorgligt själsfångelse, så att Hannah Arendts begrepp om vardagens fascism skulle visa sitt riktiga ansikte åt alla dem som inte ännu vaknat till en spinozaisk morgon mitt

på dagen, såsom det nuförtiden verkar vara i denna av rektorn ledda Munka folkhögskola, i Ljungby, i Ängelholms kommun, ovanför Helsingborg, i ett land som förändrat sig enligt det sätt på vilket Stieg Larsson varnat för, förändrat sig skrämmande kvickt till en orättvis tummelplats för banditer, nästan till ett pseudo-Mexiko.

Jag tycker att man borde fråga sig hur dethär är möjligt i dagens Sverige? Varför gör ingen något? Ingen kom till undsättning eller försvarade mig utan jag fick grubbla i all min ensamhet över det som hänt mig, först det som hände i Haparanda statsbibliotek och därefter det som hände på Munka folkhögskola, vilket orsakade stora ekonomiska förluster (de tre böcker ja arbetade med blev försenade och jag blev bostadlös samt pank mitt i skogen i en hel månad, till påföljd att jag insjuknade och blev oförmögen att arbeta för en lång tid).

I början av hösten 2015 sökte jag febrilt efter fotohjälp. Till slut fick jag napp när jag på nätet fann att det ännu fanns lediga platser på fotografilinjen på Munka Folkhögskola utanför Helsingborg, i sydligaste Skåne. En händelsekedja som ledde till följande pressmeddelande på de svenska mediernas datorskärmar i slutet av oktober 2015.

”Finsk rektor för Munka Folkhögskolan i Ängelholm kommun i Skåne avskedade en finsk författare på fotografilinjen. Detta hände för tre veckor sedan och utan närmare utredning i ärendet. Några studerande på skolan arrangerade en stilla manifest för att stödja den avskedade författaren. Enligt studerandena på fotografilinjen är författaren mycket omtyckt och trevlig samt lugn. Ansvarig lärare för fotografilinjen misstänker att bakom avskedandet kan finnas helt andra skäl än

vad rektorn har fört fram i offentligheten. Enligt studerandena på fotografiflinjen fick händelserna sin början på taco-kvällen. I samband med kvällen arrangerade den finska författaren ett diktevenemang av Tomas Transströmer, både på svenska och finska. En av skolans lärare fick nog av dikhappningen i mitten av framställningen och avbröt den utan orsak fast det fanns många förvirrade studerande som väntade på sin tur att framträda. Den finska författaren försökte övertala läraren att riva upp beslutet. Situationen var helt löjlig och läraren kunde inte behärska situationen, berättar den finska författaren enligt vilken lärarens beteende var hotfullt och skamlöst. Hon sade sig ”ha räddat mig genom att avbryta kvällen”, men sade inte för vilket eller varför. Enligt författaren började rektorn pressa på och mobba honom efter episoden. Rektorn krävde den finska författaren att underteckna ett papper där han skulle ha erkänt att han betedde sig hotfullt. Då den finska författaren vägrade att göra detta och försökte försvara sig, påstod rektorn att författaren hade blivit aggressiv. Sedan avskedade rektorn honom utan att han skulle ha gett författaren möjligheten att försvara sig eller utreda fallet helt opartiskt. Ängleholm polis utreder ärendet enligt författarens begäran om utredningen. Begäran gäller rektorns och skolassistentens förfarande som brott samt lärarens och hennes studerandes vittnesmål som falskt vittnesmål.”

Och när jag med mina vänner, kolleger och min jurist noggrannare begrundar orsakerna till mitt utkastande, fann vi ingen annan begriplig förklaring än denna klassiska som man trott vara död och begraven inåtvänd och i främmande näsborrar myllaluktande av världens ände uppstigande bögfientlighet,

eftersom under de där veckorna ökade antalet svensk-klickar på min svenska hemsida med lika grym fart som skolpersonalens och några studerandens otrevliga och undvikande blickar, för min tolkning av Tomas Tranströmer var enligt den finska rektorn hotande.

Jag trodde att vi alla vill inte att människan förstatligas, utan tvärtom, att staten förmänskligas, som Pestalozzis sägen lyder, vilket kunde sägas vara humanismens formel för förhållandet mellan staten och medborgaren. Människan, som humanismen sökte skapa, kan enbart födas om hon är fri från yttre tvång, sa Georg Henrik von Wright. Enligt honom var tankens frihet i verkligheten den nödvändiga följderna av sanningens självvärde.

Det hade jag envetet i min egen medvetenhet för länge sedan bestämt, att jag fått nog av en motsats som kämpade för den humanistiska människobilden, alltså en mekanisk ”disciplinhållande-och förnuftsbevarande” samhälllig tvångsmystifierande kraft, som disciplineringsinstitutionerna och maktens hantlangare lögnaktigt trumpeterar ut och blåser i megafoner som dagsjobb.

Jag återvänder till början så här i slutet. Till 1500-talets renessans, födande ett evigt ljus åt mänskligheten och därför födseln av världens gladaste och mest intellektuella bögpopulation, då livet inte ansågs givet människan blott för att fördriva sin tid i uttråkning, i syndfri fromhet av livsförnekanden, torterad av sin köttighet och ångrande sina skulder, utan glatt av sitt liv och sin egen frihets möjligheter njutande som den första adonlika bögen, som plötsligt fick njuta av mänsklighetens livsglädje mot historiens dystra dunkel för första gången sen antikens fröjdsamma och vällustiga tidevarv av livsbejakande,

vilket tillät människan att vara lycklig, och till och med njuta av att bita ihop sina tänder och oupphörligt tjäna sina herrar, till och med njuta av sjukdomar, krig, hungersnöd, den överallt förekommande döden mitt i livet, njuta av sig själv, och av varandra i fulla drag, och utveckla sin individualitet och sina andliga förmågor, utan att ett dystert och snokande prästerskap ständigt skulle stå och vifta med pekfingret och försökt förhindra denna livsglädje och till lyckan tillhörande naturliga behov att tillfredsställa ”en fördärvets återvändsgränd utan att bry sig om sanningen.”

Boccaccio, som satt allt i rullning, var en stor och skicklig, människoälskande författare, som hade ett gott sinne för komik och frodig humor. Det hade han tillgodogjort sig genom att röra sig bland vanligt folk med öppna sinnen, snappande upp deras liv på Florens och Neapels gator, gränder, krogar, torg och i hem, både hos de högre och de lägre stånden. I Boccaccios Decamerone möter man sju unga, vackra kvinnor och tre herremän, sedan länge är de alla sinsemellan bekanta, som flyr den pesthärjade staden några kilometer bort till Fisoles kullar, där de glatt tillbringar tiden bland vacker natur och berättande för varandra en historia om dagen under tio dagars tid.

Historierna är frodiga och de mest smaskiga av dem är anekdoter om avslöjande sexuella förhållanden, via vilka Boccaccio avslöjade sin egen tids Munka folhögskola; dubbelmoral, lumpenhet och lössläppta sedeslöshet genom fromma hycklare, nunnor, munkar och präster ute efter världslig makt. Men han saknade inte förståelse för den trogna och uppoffrande kärlekens ideal. Han var snabb i vändningarna, men lugn i sin själ.

Då en liten människa utsattes för orättvisor, blev han rasande och skrev en satirisk och finurlig berättelse där plågoanden hånades, och sålunda förlöjligades nu de starkare och mer idiotiska typerna i stället för den plågade lilla människan.

Jag blev speciellt intresserad av den sjätte dagens berättelser, som handlade om människor som var skickliga på att ge svar på tal när de utsattes för elakheter, människor som med finurliga svar och kvicka bestämdhet lyckades undvika förluster och kränkningar. Som exempel på människans otroliga dumhet och bedragandets enorma kraft fungerar den historia där broder Cipolla lovar visa en fjäder av ängel Gabriels vinge, men när han i asken hittar kol snarare än fjädern, försöker han lura det världsliga folket att kolet är samma kol med vilket Sant Laurentius brändes.

Jag minns hur jag halvt i misstag steg in på en porrbiosalong när jag irrade omkring i Neapels ökända sidogränder, och det runkades och visades Pasolinis Decamerone, och jag minns när jag såg den vackraste pojken jag någonsin sett i hela mitt liv, Nureddinini, bekant från Pasolinis Tusen och en natt. Så fann jag min väg in i Pasolinis filmdrömvärld som lovordade erotik, livet och sensualitet, Decamerone, Tusen och en natt, Canterbury berättelserna, och vägen till mina egna våta dagdrömmar och drömvärldar.

Först senare förstod jag på djupet hur Tusen och en natt-filmens finkänsliga livssorg sjönk in i min själs djupaste skrymslen, borrande sig som en vemodig livshunger för eviga tider in i mitt sinnes djupaste avgrund, och varför filmen så starkt omskakade mitt jag, som med små vacklande steg försökte orientera mig i omvärlden, alldeles vilse och sårbar.

Den fresko-lika Pier Paolo Pasolinis Tusen och en natt var enligt regissören det förändrande varats mening, där människorna var som i trans i denna verklighet som ständigt höll dem fångna av förvirringens och rädlans makt.

Viktigast för mig var dock att förstå de ofullständiga meningar i verklighetens närvaro, där människor upplev en verklighet, som den borgerliga realismen inte fjättrade, och där den centrala uppgiften var att bevara verklighetens möjlighet att innefatta olikheter och splittringar, trots press från viljan till likriktning.

Samtidigt förstod jag den kraft, som fick världen att snurra, den kraft som hemlighetsfullt i renässansens glöd kikade på den erotiska inbjudan till sensualitet. Pojkar som drog sina lekar med varandra väldigt långt. Vänskapen och förtroendet. Den manliga skönheten. Och en konspiration mellan män och sann homoerotik som varar hela livet, som Salman Rushdie så mästerligt elegant skildrar i sin bok Förtrollerskan från Florens att när jag läser den vandrar mina tankar om och om igen till boken sidor.

I Salman Rushdies Förtrollerskan från Florens färdades en gulhårig kille i tjurvagn till Fatehpur Sikris sagolika palats, till stormogulen Akbars hov, och hur en florensisk magiker, likt en orm som ömsat sitt skinn, hade smitit iväg från en skotsk milords kaparfartyg, och välpassande bytt sitt namn till Mogor dell'Amore, Kärlekens mogul.

Med stor noggrannhet läste jag alla de ord, som beskrev hur författaren berättade om den tiden i Florens, då hälften av stadens unga män sökte tröst i andras famnar, och homosexualismens utbredda popularitet bland Florens bästa ungdomar

hade skapat stadens världskända rykte på den fronten.

Ett pånyttfött Sodoma, där stadsherrarna grundade ett anständighetsverk, vars uppgift var att bygga bordeller och skaffa horor dit från hela Europa, så att inte alla stadens unga pojkar för evigt skulle falla för pojkkärlekens förbannelse. Men så förändrades allt, och den mäktiga Medici klanen utvisades. Bordellerna stängdes för fyra år, under vilken tid staden stank av from religiösitet.

Och sen jag skrev min tolkning av Tomas Tranströmer dikter och frågade samtidigt var också Tomas det?

”En morgon när jag läste den svenska Nobelist-författaren Tomas Tranströmers åtta haikudikter skrivna 1959, vaknade jag till en värld dominerad av verklig böghet för att begrunda likt vattnet som från berg i fjärran rinner ner till små bäckar och ner till dalens stora flod, begrunda det tysta glimtandet av en manslängtan, och en arab, ottoman och österns stora zenbuddister, en bögpöet som det gällde att mata utomhus, och alla skulle betala sin skuld med en blottande diktsvit, där pojkar slumrar inuti en moder av sten, ylar ut kåt sperma om nätterna, i livets unga svallvågor fyllt av våld och blod och upphetsande flämtningar och mysterier, svallvågor som bara skulle brytas av vällustens högsta stönande, gnyende och det gemensamma rusandet mot slutet i det stilla tröstlösa, undangömda torterande varat av evigt dunkel, där ett oändligt fängelse inuti huvudet stod som metafor för smärtsamt pressad medvetenhet om att aldrig intimt få njuta ensam med sin älskare, eller någon annan kännande och tänkande vars inre, verkliga känslor och drifter var andra undangömda, utan måste dela den skönheten med snokande vakter, och av bredvidsittande upphetsade med-

fångar i ungdomens sagolika flämtande heta nätter, när stunden hade stannat av i föreställningen om att suga av sin egen kärastes kuk. Och hela självexistensens förtätning var bara ett stycke bort från nåendet av perfekt gudomlighet. Jag undrade om det hade skrivit sig själv? Var Tomas också just en typisk finslipad och skolad kulturprutt som pladdrade om sina lustars skönhet och dess fantasiunders verkan ända till sina farfarsdagar. Och medlem av societetsrunkarna som i smyg sprutade kuk åt sig själv, en art-typisk pryd skåpbög á svensk-kultur, kulturellestet, som skrev dessa åtta haikudikter med influenser av querellmystik och understreck av en gloria av snuskiga pojkars upphetsning, av impuls i lustens dunkla stunder mitt uppe i djup inre kamp, i vaket tillstånd kanske helt utan att veta om det, helt omedvetet djupt upphetsad av att ha sett dessa brottsligt snygga lymlar i vältränade fångkroppar. Och halvnaken vid sitt tvångsarbete grymtande en nyårshälsning till sin vän, psykolog och poet Åke Nord, som år 1959 fungerade som föreståndare för Hällby ungdomsfängelse i närheten av Eskilstuna, var Tomas ofta vid den tiden besökte dessa snygga brottslingspojkar för att spana in på dem.”

Jag frågar min läsare om allt detta känns bekant fast vi lever ekceptionella tider, efter att du klätt av dig den där svenskheten som ända sedan skoltiden skickligt inpräntats i ditt huvud av maktfullkomliga lärare och politiker, och du i ditt huvud ännu repeterar hurudant ”hot” Munka Folkhögskolans rektor såg i mig och mitt sätt att tolka den svenska Nobelpristagarpoeten för att missbruka sin makt på det oförsämnda och orättvisa sätt som lagen och majoritetens terror bjuder på, och på samma sätt missbrukade han sin makt gentemot mig för att han inte gillade min nuna eller mina bögskrifter.

Mitä on oikea homous ja voiko se kääntyä itseään vastaan?

”Yksinäisen katselijan vaiteliaat huomiot ja havainnot ovat sekä epämääräisempiä että terävämpiä kuin sen jolla on seuraa; yksinäisen ajatukset ovat raskaat, omalaatuiset ja aina niissä on hiven surumielisyyttä. Näkymät ja havainnot, jotka seurassa

voisi kevyesti kuitata katseella, naurulla, parilla huomautuksella, askarruttavat yksinäistä aivan ylen määrin, äänettömyydessä ne syvenevät, käyvät merkittäviksi, niistä tulee kokemus, seikkailu, tunne-elämys. Yksinäisyydessä syntyy omintakeisia ajatuksia, rohkeata ja outoa kauneutta, runoutta. Mutta yksinäisyydessä saa alkunsa myös kaikenlainen nurja ja luonnoton, suhteeton ja luvaton.”

Thomas Manan kirjassaan kuolema Venetsiassa

Thomas Mannin jälkeen kestää lähes kuusikymmentä vuotta, ennen kuin joku kirjailija, ja se on tässä tapauksessa myös Nobel-palkittu, juutalainen Saul Bellow, osaa kirjoittaa yhtä profeettallisen ja samalla kirpeän analyttisen kirjan siitä mitä oikea homous kaiken kiiltävän hössötyksen keskellä älykkään esteetin silmin katsottuna oikeasti on kirjassaan Mr. Ravelstein. Ravelstein kertoo kirjassa, että ollessaan lapsi joskus 30-luvulla käsite ”alaston totuus” oli muodissa.

”Ravelsteinin ajatukset avioliitosta olivat minulle (Saul Bellowin Ravelstein kirjan minäkertoja) jo tuttuja. Ihmisten yksinäiset kaipuut ja sietämätön eristyneisyys kukistavat heidät lopulta. He tarvitsevat juuri sen oikean, sen puuttuvan osan jotta tulisivat ehyiksi, ja koska he eivät voi realistisesti toivoa löytävänsä sitä. Heidän täytyy hyväksyä sopiva korvike kumppanikseen. Kun he tajuavat etteivät voi voittaa, he tyytyvät. Sukulaissielujen avioliittoja esiintyy harvoin. Rakkaus joka kestää tuhon partaalle asti ei kuulu nykyajan hankkeisiin). Ravelsteinin mielestä taas mikään ei voinut kilpailla tämän sielun saavutuksen kanssa: ”Tutkijat kiistivät että sonetti 116 kerto miesten ja naisten rakkaudesta, ja pitivät kiinni väitteestään että Shakespeare kirjoitti ystävyystestä. ”Enin mitä voimme

nykyaikana toivoa ei ole rakkaus vaan seksuaalinen kiintymys – porvarillinen ratkaisu boheemiuden kaavussa. Mainitsen boheemiuden koska meillä on tarve tuntea olevamme vapaamielisiä.” Ravelstein opetti että nykyoloissa me olemme heikoissa kantimissa. ”Vahvat kantimet – ja tämän hän oppi Sokrateelta – tulevat luonnosta. Sielun ytimessä on Eros. Olen luultavasti puhunut tästä aiemmin. Kun puhun siitä jälleen, syynä on se että minulle Ravelstein on ehtymätön, ja Ravelsteinille Sokrates oli ehtymätön. Sokrateelle Eros oli sielun keskuksessa. Jossa aurinko ravitsee ja laajentaa sitä), sillä molemmat heistä olivat liian samanlaisia ja lauloivat mieluummin kaipauksella kadotetuista ystäväistä, ja menetetyistä rakkauksista, kuin antautuivat niihin todellisessa elämässä haavoittumaan ja putoamaan korkealta kukoistuksensa kauniista pilvilinnoista.”

Maailmankirjat ovat sekaisin siitä hienovaraisesta, katseenomaisesta ja piilossa pysyttelevästä homomaailmasta, jota viimeiseksi suureksi humanistikirjailijaksi Taikavuoren profetaalisen kirjoittamisen jälkeen Thomas Mannia alettiin suurella kaipuulla kutsua. Samaan aikaan kun sateenkaari-ideologian evankeliumi leviää ympäri maata kuin aikoinaan punainen viiva, homot tuntevat itsensä yhä ulkopuolisemmiksi omaan itseensä ja homouteen, joka karkaa samalla yhtä kauas kuin pilvet unelmista. Jouko Turkka kirjoitti tästä hauskan analyysin ensimmäisessä kirjassaan ”Aiheita (WSOY 1983).

Tunnettu queer-tohtori, Antu Sorainen, joka väittää osan queer-maailmasta ja sen ihmisistä pysyvän pimennossa, vaikka Pride-kulkue näyttäisi pyrstö keikkuen kulkevensa kaikkien puolesta. Paraati on Antun mielestä nyt uuden heräämisen jälkeen erityisen tärkeä julkinen ele. Etenkin, kun se samalla se

valottaa sitä, ettei se koske kaikkia toisin kun on julkisuudessa järjestäjien taholta on annettu ymmärtää.

Timo Hännikäinen, joka on ärsyttävän suora ja rohkea henkilökohtaisilta tunnustuksilta tuntuissa kirjoituksissaan, niin että onnistuu ärsyttämään suuren osan intellektuelleina itseään pitämiä, kuten on kai hänen tarkoituksensakin, kirjoittaa ”Sannasäilä-kirjoituksia 2008-2016 (Kiuas-kustannus 2016)”-kirjansa luvussa ”Homo” osuvasti näin.

”Miehisyys on ylpeyden aihe useammille sellaisillekin miehille, jotka eivät ole erityisen miehekkäitä. Miespuoliset transutkaan eivät halua miehisiyyttään asettaa kyseenalaiseksi. Mutta miksi homous kuitenkin kielellisesti yhdistetään feminiinisyteen? Niin sanotun terveen järjen perusteella mikään ei sinänsä miesten kanssa makaavasta miehestä naismaista. Voisi pikemminkin luulla, että sellainen mies on maskuliinisuuden läpitunkema, sillä hän ei tarvitse naisia edes seksuaalisesti. Homostelu on miesten hommaa. Sateenkaariliput, tyttömäiset eleet, ulkonäen palvonta ja muodin suurkuluttaminen eivät juuri maskuliinista signaalia anna. Homokulttuurin estetiikassa maskuliinisia puolia edustavat vain Village Peoplesta ja Tom of Finlandin sarjakuvista ammentavat ”nahkahomot”, jotka näytösluontoisesti ylikorostavat ulkoisen olemuksensa miehekkyyttä. heidän tyyliinsä on jonkinlainen maskuliinisuuden vulgaari irvikuva, joka vastaa drag queenin vulgaaria irvikuvaa feminiinisydestä. Pinnan alla ei näytä erilaiselta: homojen alakulttuuri liputtaa avoimesti feminismiin, niin sanottujen pehmeiden arvojen, terapeutisuuden ja uhri-identiteetin puolesta. Se syyttää kaikista ongelmistaan ”heteronormatiivista” yhteiskuntaa mutta silti haluaa tältä yhteiskunnalta virallisen

siunauksen kaikille valinnoilleen. Gay-kulttuurin kollektiiviset haaveet tulevat lihaksi sosialidemokraattisen naispapin suorittamassa sukupuolineutraalissa avioliittoseremoniassa. Näyttää siltä, että homokulttuuri on hyväksynyt vuosituhantisen feminiinisyyden leiman ja kantaa sitä ylpeänä. Lisäksi sillä on oma normatiivinen estetiikkansa ja valmis arvo- ja mielipidepakettinsa. Mutta entä ne miehet, jotka eivät siihen sopeudu mutta ovat silti eroottisesti kiinnostuneita miehistä? heidän näkökulmastaan puhuu Jack Donovanin vuonna 2007 ilmestynyt pamfletti ”Androphilia – A Manifesto”. Teos on avoimesti homoseksuaalin miehen jyrkkä kritiikki homokulttuuria vastaan. Heti alussa Donovan ilmoittaa kutsuvansa itseään ”andofiiliksi”, siis miehiä haluavaksi mieheksi, sillä sana ”gay” sisältää hänelle niin vierasta painolastia: ”Gay on alakulttuuri, haukkumasana, joukko eleitä, tyyli, poseeraus, paraati, sateenkaarilippu, elokuvagenre, musiikkimaku, kampausta, markkinointikohderyhmä, poliittinen agenda ja filosofinen näkemys. Gay on esipakattu, pinnallinen rooli-elämäntyyli. Se on seksuaalinen identiteetti, jolla ei ole juuri mitään tekemistä seksuaalisuuden kanssa.” Donovan hylkää ajatuksen, että seksuaalisen halun pitäisi määritellä ihmisen identiteetti. ”Sateenkariväki” on sekalainen seurakunta, jota yhdistää viime kädessä vain valtavirrasta poikkeava seksuaalisuus. Sellainen ei ole mikään oikea yhteisö, vaan pikemminkin löyhä korvikeperhe niille, jotka syystä tai toisesta tuntevat itsensä ulkopuoliseksi heteroiden keskuudessa. Donovan kysyy, miksi hänen pitäisi samaistua enemmän lesbolaiseen folklaularajaan kuin sellaisiin heteromiehiin, joiden kanssa hän jakaa samat arvot ja kiinnostuksen kohteet? Hän pitää sukupuolta sinänsä paljon merkittävämpänä identifioitu-

misen kohteena. Miehet ovat ”hänen” väkeään”, ja hän viihtyy parhaiten klassista maskuliinisuutta edustavien miesten seurassa. Häntä kiinnostavat miehiset hyveet: kunnia aggressiivisuus, vastuuntunto, sisäinen ja keskinäinen kilvoittelu, itsenäisyys. Tämä on vieraannuttanut hänet feminiinisyttä palvovasta homoyhteisöstä, jolle maskuliinisuus on paha ja joka patistaa jokaista jäsentään pitämään itsensä alistetun vähemmistön edustajana, menipä hänellä miten hyvin tahansa. Androphilia ei ole hyökkäys luonnostaan feminiinisiä miehiä vastaan, mutta Donovan toteaa, että suurin osa miehistä tuntee seksuaalisuudestaan riippumatta maskuliinisen identiteetin läheisemmäksi. Heille homokulttuuri tarjoaa vain popmusiikkia, sisutusohjelmia, muotivaatteita ja yleistä prameilua, parhaimmillaan kenties karhumies-lookia ja muita miehekkyyden simulaatioita. Se sulkee heidät hermeettiseen homokuplaan, josta käsin on mahdoton muodostaa luontevia ystävyysuhteita heteromiesten kanssa, ja jossa kuuluu asiaan riemuita Conchita Würstin euroviisuvoitosta, vaikkei ymmärtäisi miksi. Donovanin mielestä homojen oikeuksia puolustava liike ja gay -kulttuuri ovat tehneet suunnattoman virheen hyväksyessään homomiehille ammoisista ajoista varatun sukupuolisen väliinpuotoajan roolin. Näin ne ovat pikemminkin uusintaneet vanhoja homostereotypioita sen sijaan että olisivat pyrkineet vapautumaan niistä. Homokuplasta katsottuna heteromiehet ovat oikeita miehiä, homot jotain muuta. Homokulttuurin idolit ja roolimallit ovat usein naisia: Marlene Dietrichin kaltaisia diivoja, Judy Garlandin kaltaisia menestyneitä mutta haavoittuvaisia ja itsetuhoisia naistähtiä. Vahvat ja sankarilliset miehet loistavat poissaolollaan gay-pantheoneissa. Mutta naisia ihaillessaan

ja jäljitellessään homomiehet pysyvät silti miehinä, joilla on miehen vaistot. Kun nämä vaistot eivät löydä sopivaa purkau-
tumiskanavaa, homomiehet jäävät vangiksi eräänlaiseen Peter
Pan – maailmaan, jossa he pysyvät ikuisesti keskenkasvuisina
poikina vailla käsitystä siitä mitä miehuus tarkoittaa. Ei ihme,
että homoyhteisöjen yleisiin vitsauksiin kuuluvat mielialalääk-
keiden syönti ja itsemurhat, nuo elämän tyhjiyden indikaatto-
rit. Andophilian resepti homoseksualistisen miesten vaivoihin
on selkeä: murtautukaa ulos sosiaalisista ghettoista, kasvattakaa
luonnettanne alakulttuurisen ”uskottavuuden” sijaan, etsikää
maskuliinisia ihanteita ja roolimalleja, luokaa merkitykselli-
siä suhteita myös heteroseksuaalisiin miehiin. Donovan jopa
väittää, että suurimmat syyt homoseksuaalien halveksuntaan
heteromiesten keskuudessa ovat eristäytyminen, uhriutumisen
ja maskuliinisten ideaalien hylkääminen, ei seksuaalinen
poikkeavuus sinänsä. Donovan kirjoittaa: ”Monen homomie-
hen levykokoelma koostuu pääosin naislaulajista, ja uskon että
ajan myötä se muokkaa perusteellisesti heidän psykologiaansa.
Naisten äänet kirjaimellisesti soivat heidän päässään.”

Soitin heti Hännikäisen kirjan luettuani Jack Donovanille ja
kävimme seuraavanlaisen keskustelun keskenämme.

”Oletko kuullut Hutsulasta?”

Olen.

”Jullit on meidän elämän tarkoitus, jullit on sonneja, hu-
malaisia sonneja, rahvaanomaisia äijä, karjuja, korstoja, joita
joskus kulkee puiston poikki, makaa kännissä ojassa tai aseman
penkillä tai jossain missä vähiten osaisi odottaa. Meidän huma-
laisia Orfeuksia. Katsos ei siskot toisten siskojen kanssa lesboile!
Me tarvitaan heterolihaa!” Näin kirjoitti nuori pyöreäkasvoi-

nen ja Puolan syvän umpimielisen katolilaisen maalaisiännän nuoremalta versiolta näyttävä puolalaistoimittaja, gaymaailman ikioma sotamies Svejki, Michel Witkowski esikoisromaanissaan, Hutsula, joka teki hänestä maailmanlaajuisen tähden yhdessä yössä. Kirja on räävittömän hauska ja todentuntuinen kuvaus siitä meidän kaikkien homojen tietämästä tosiasiasta, ettei kukaan naismainen vetelyshinttari ole kiinnostunut toisen samanlaisen seurasta, vaan näistä oman elämänsä sankareista, komeista ja miesmäisistä hälläväliahetskumiehistä, jotka panevat hetkessä ranttaliksi, ja haisemaan pikkuporvarillisessa ympäristössään kaiken sikamaisuuksillaan ja juopotteluillaan. Näistä sikamakeista ja komeista, ammattikoulujen autonasetajalinjoilta kasvaneista lökäpöksyjoista alkoholilla kulkeviksi panokoneiksi muuttuneista oikeista renttuheteroista. Housuihinsa kusevista kännisistä sänkinaamaisista perseenraapijoista. Hielle haisevista työläisistä. Lähiöiden paikalleen jämhätäneistä komeista lihaskimpuista, ja lähipubeissa aivonsa peloille juoneista tylsimyksistä, vaikka mahaa ja ikää on jo plakkarissa, mutta kun ne on oikeit miehiä, ja kun ne panee, ne panee naama irvessä ihan ku akkojaan oikein kunnolla ähisten. Eikä ne pussaile, puhu niitä näitä lämpimäkseen, kun ne ei yleensä ylipäätään puhu ja pukahda mitään. Ähkivät vaan nopeesti. Heittävät lastinsa minne sattuu. Napittavat pikaisesti juoponnapeille sepaluksensa, ja häviävät sen sileän tien hoippuen ties minne tästäkään aktista sen enempää mitään sen kummempia muistaen tai välittäen, jos nyt ylipäätään sattuu jotain aamulla muistamaan. Mitä ihanaa äijätouhua. Makkaranpurijat, Akanhakkaajat. Urheiluhullut. Rasittavat lähijuopot. Monen meren seikkailijat. Moniluuserit.”

”Hassua tai sitten ei, mutta vallankumousnäytelmien isä Georg Buhner Dantonin kuolemassa osasi ensimmäisen ker-
ran sitten antiikin yhdistää vapauden seksuaalisuuteen ja traagisen poliittiseen tematiikkaan. Robespierre uskoi Dantonin haluavan pysäyttää vallankumouksen valjakot bordellien eteen. Dantonia epäiltiin hänen halustaan raiskata vapaus, sillä Danton rinnasti vapauden huoruuteen.”

”Eikö se ole sama asia sitten?”

”Teknisesti ottaen ja hiuksia halkoen kyllä, muttei sydämellä mietittynä käytännössä!”

”Miten niin?”

”Ihan samalla tavalla kuin meikäläinen koki traagista tuskaa meikäläisten heikäläisiä miellyttääkseen mädättämässä nyky-
meikäläisyydessä. Dantonin samanlaisen suhteen vapauden ja vallankumouksen välillä huomasi siitä, miten Dantonkin, meikäläisten tapaan, ensin uhrasi kaikkensa asialleen kohdatakseen lopulta vain sen tyhjyyden.”

”Nyt en ymmärrä!”

”Kysymys on loppupeleissä siitä tahdoitko tämän elämän sellaisena kun sitä nyt elät omilla säännöilläsi? Vai halusitko säilyttää elämässäsi edes jonkinlaisen arvokkuuden rippeet muiden säännöillä? Tajuatko?”

”Vaikka vaikutelma on vino, se ei voi olla väärä?”

”Juuri niin! Poliittinen propaganda ja yleinen tylsistyminen kulkevat aina käsi kädessä artikuloituen ajan myötä mitään tarkoittamattomiksi filosofisiksi kannanotoiksi. Siitä tässä saateenkaarihössötyksessä on lopulta kysymys. Ja hyväntahtoisen meikäläisen - joka on tajunnut oman alemmuutensa heikäläisten silmissä ja kärsii siitä – törkeästä kusettamisesta ja hyy-

näyttämisestä rahastamismielessä. Näin nämä ”voleanarkistit” saavat meikäläisen helposti pihteihinsä. Heille meikäläinen on valuuttaa: ääni vaaleissa, rahaa mainoksissa. Siksi koko homma oli muuttunut nopeasti alun jännittävästä lupauksesta kaikeksi muuksi.”

”Huijareita?”

”No ei nyt ihan, mutta hieman sinnepäin. Virta vie vain väärään suuntaan. Ja tilanne on edelleen levoton ja mieletön, sillä tässä jutussa on selvästikin koira haudattuna. Koko sirkus on tehty hämäämiseksi. Ei se mitä medioissa kirjoitetaan ole totta tai tapahtuneet kaikille. Kyse on vain perinteisestä hegemoniataistelusta. Ottavat erilaiset valtaklikit tällä tavalla senkkää toistensa nenistä, ajatella että sanojen ja tekojen avulla me liitymme muihin kanssaihmiisiin ja meitä ympäröivään inhimilliseen maailmaan. Ehkä he ovat enemmänkin osaamattomia ja tiukkapipoisia amatöörejä, jotka nöyristelevät heikkäismaailmaa saadakseen itselleen hyväksyntää?”

”Opiksi?”

”No ehkä ainakin arvokas ja irvokkaan opettavainen epäonnistuminen ojennukseksi myöhempien aikojen yrityksille. Mutkikas ja ristiriitainen aavetilanne, josta syntyy idiotia. Heitä vaivaa tauti nimeltä itsekkyyden silmälasien aiheuttama yleinen hajataitto Augustinuksen tarkoittamalla tavalla. Augustinuksen mukaan henkilön voidaan katsoa valehtelevan, tai olevan valehtelematta ainoastaan hänen aikomustensa perusteella. Siten henkilö, joka sanoo väärän totena, luullen sitä todeksi, ei valehtele, vaan hän on erehtynyt tai ajattelematon. Sen sijaan joku voi valehdella puhuessaan totta, kun hän luulee totta vääräksi ja kertoo sen tarkoituksenaan valehdella.”

”Valeanarkisteja?”

”Kyllä! Fernando Pessoa Anarkistipankkiirin hengessä he kohkaavat. Ja toistavat hauki on kala läpätystään huomamaatta, että he ovat itse muuttuneet pahemmiksi Saatanoiksi kuin heikäläiset, syyttäessään heitä sellaisista kohtuuttomuuksista mihin itse ovat tieten tahtoen syyllistyneet, jolta he oikeuttaisivat heidän avoimet hämmästyksensä muiden silmissä mutta mikä pahinta, muistamatta ettei merkityksistä päättäminen ollut kuulijan yksinoikeus.”

”Valemeikäläisiä?”

”Pessoa inhosi syvästi juuri näitä hyvän asian pilaavia suhmurasantroja ja amatööritunareita, jotka yhdessä saivat enemmän pahaan aikaan hyvälle asialle, kuin kykenivät vastustamaan sitä mitä olisi pitänyt vastustaa. Pessoa kirjoitti Anarkistipankkiirissaan, että kuultuaan heidän naurettavia lässytyksiään, hänen teki mieli nauraa, kun hän vertasi heitä muihin anarkisteihin. Hän yritti teroittaa näille punaviiniä litkiville ja lippujen kanssa milloin minkäkin asian puolesta tai vastaan marssiville tärkeille pikkusieluille, että erona oli pelkästään se, että he olivat anarkisteja vain teoriassa, hän toimiessaan heikäläisen valekaavussa meikäläisten piikkiin salassa niin sekä teoriassa että käytännössä; näille itseään täynnä oleville valeanarkisteille anarkistinen ajattelu oli näet tunnetta, hänelle tiedettä; valeanarkistit olivat Anarkistipankkiirin mukaan anarkisteja jotka kyyristelivät, hän taas anarkisti joka taisteli ja vapautti. Sanalla sanoen: he olivat valeanarkisteja, hän se oikea anarkisti, joka sai aikaan esittämällä jotain muuta kuin oli. Mutta mikä tärkeintä: teki toisin kuin puhui!”

”Tässäkö pähkinänkuoressa oli tämän maailman valhe kun

he olivat onnistuneet kaappaamaan oikean meikäläisyyden ja monopolisoineet leikkikalukseen sen, tehden siitä ällöttävän vaaleanpunaisen marsipaaniversion, mihin oli ovelasti ulostettu oikea meikäläisyys ulkoruokintaan. Ja koko hommasta tehty kaikkien oikeiden meikäläisten inhoama valheellinen ja vastenmielinen heikäläisten hyväksyntää aneleva pridehössötys?”

”Juuri tässä ja ei missään muussa. Tässä piilee se virhe mikä pitäisi korjata. Oligarkian rautainen laki. Valheeksi muuttunut ”totuus” alkoi kasvaessaan saada yhä enemmän ja enemmän harvainvaltaisia piirteitä koska vallassa oleminen oli perinteisesti meikäläisille perin outo ja harvinainen abstraktin olemisen muoto. Siksi näiden ”valeanarkistien” oli helppo kaapata ”meikäläisyys” itselleen käsikassaraksi omia tarpeitaan silmälläpitäen sulattaen meikäläisten anarkistiset ja alkuperäiset tavoitteemme heidän varsinaiseen ja todelliseen tavoitteeseen, mikä oli henkilökohtainen hyötyminen ja kasvaminen mahdollisimman suureksi tällä ansiottomalla arvonnousulla. Uusien ryhmien tavoitteleminen muokkasi tätä heidän ”uutta uskontoaan ja kirkkoaan” ideologisesti. Siksi he mädättivät tahallisesti kaiken harhaanjohtavan sateenkaarikrääsän alle meikäläisyyden, välttämällä oikean meikäläisyyden puhtaita aseita, koska vain näin he onnistuivat hämärtämään meikäläisyyden julkista profiilia tarkoitukselleen sopivalla tavalla, sillä taistelun ajatuksista meikäläisten keskuudessa katsottiin häiritsevän heidän tosiasiallisia tavoitteitaan.”

”Joka oli mitä?”

”Tyystin vailla älyllistä vilpittömyyttä. Täynnä suurisuisten pikkutyttöjen keskinäisen kehukerhon harrastamaa näennäisloogista käsitekikkailua. He ajattelivat, että kuvittelemisen jo

sinällään oli tulemista joksikin.”

”Tyyliin: suostutko kiltisti mun vessapaperiks jos isä maksaa?

”Heikäläisjärjestelmän voitto ja meikäläisyyden rappio samassa ikävässä pakossa: täytyy tehdä kun muutkin tekevät, että omat kasvat säilyisivät tekemällä sitä mitä muutkin tekivät, koska se oli nyt muotia. Ja osoitti, että elän ajan hermolla hyvänä ihmisenä. Mutta mikä ikävintä: näiden töykeyksien viljelyyn löytyi syvällä mieliin heidän kielessään uurtuneet tosi jämäkkyudet, jotka sopivat hyvin viilenneiden tunteiden tai peräti tunteettomuuden osoittamiseen oikeaa meikäläisyyttä vastaan.”

”Miten niin?”

”Kukaan ei usko tämän jälkeen oikeasti mihinkään eikä puhu oikeasti mistään, vaan haluaa vain unohtaa kaiken muun pää täynnä bailaten viimeistä päivää pää kolmantena jalkana sulat perseessä puolialastomana vain medioiden tarpeita silmäläpittäen yhtenä kesäpäivänä ties missä. Eikä kukaan uskalla tai halua puhua enää siksi meikäläisyydestä meikäläisyyden oikeilla nimillä. Esimerkki siitä, että tämän tajuamisesta ja näkökulmasta unohdettuun - oikean meikäläisyyden menneisyyteen poliittinen unohdus oli meikäläisten tärkeä alaviitehistoria, eli myös synonyymi kaikille salaisille meikäläisbakkanaaleille - ja todellisuuden ankaruuden uhmaamisille, kuten Pariisin Rue de Lapella Bastiljin lähellä 30-luvulla pidetyille ”balsmuseille”, missä pojat ja miehet tanssivat keskenään haitarimusiikin säestyksellä etsien toisilleen yökumppaneita samaan aikaan kun Les Hallenin lihaksikkaat pojat tai lomilla olleet miehekkäät merimiehet hankkivat perseensä myymisellä hyvät sivutulot. Ja sen ajan hävyttömimmät meikäläishuijarit houkuttelivat hyväus-

koisia keskiluokan himossaan kärvenneitä heikäläisiä ansoihin ryöstämällä ja kiristämällä heitä mielin määrin intohimojen yöllisillä takapihoilla. Eikä kukaan puhunut edelleenkään siitä, että tuohon aikaan yksin Berliinissä oli yli 22 000 poikahuoraa. Mitä heille kävi Hitlerin tultua valtaan? Kaikki eivät päätyneet Bent-elokuvan tapaan keskitysleireihin vaaleanpunainen kolmio takissaan, vaan osa jatkoi huoraamistaan. Osa kipusi korkealle natsi-Saksan sisäisessä hierarkiassa!”

”Ikävintä tässäkin on se, että kaikki muistavat aina syyllisen mutta eivät uhria. Mietin vain miksei kenelläkään herännyt epäilyksiä aiemmin tästä pullataikinan tavoin levinneestä huijauksesta, mikä on muuttunut kaamealla tavalla suljetuksi totuudeksi; niin elottomaksi ja lopulliseksi täynnä pahantahitoisuutta, ja viime aikojen muita epämiellyttävyyksiä? Ehkä vain siksi, että todellisuudessa he olivat heikäläisiä mentaalissa mielessä meikäläisyyden valekaavussa, jotka halusivat vain juhlia meikäläisyyden nimissä meikäläisten niskassa omia voittojaan muita heikäläisiä häرنäten.”

”Ilo pintaan vaikka sydän märkäis!”

”Lue vielä tää! sveitsiläisen, vuonna 1975 cp-vammaisena syntyneen Alexandre Jollien kiehtovaan kertomukseen ystävydestä, kirjassaan ” Heikkouden ylistys”, tai unkarilaisen lastenkotilapsen ja homon, Peter Nadaksen huimiin omaelämäkerrallisiin ”Muistelmani I ja II - kirjoihin, on sata kertaa vaikuttavampaa, kuin samojen aikojen kuivat ylistykset ”ajan hengestä”, tylsissä historiankirjoissa, koska kirjailijat osaavat tarinoissaan yhdistää satunnaisuuden vaikutelmaa tunteidensa saneleman pakon hetkeen, niin että henkilökohtainen etäännytyy kertojasta vailta historian raskaita kiinnekohtia johonkin

näennäisesti merkitykselliseen, luoden kokonaan ihan oman maailmansa, missä ei ole ehdotonta totuutta tai lopullisuutta, valmiita vastauksia tai määräyksiä vaan enemmänkin tummia pilviä taivalla, unenomaisia sätkimisiä, ja vapaita hyppyjä kuka minnekin haluaa mielenmäärin modernin ihmisen päämäärätömän säntäilyn näkökulmasta.”

Kiitin Donovanian ja muistelin miten edesmennyt teatteriguru Jouko Turkka oli omassa satiirisessa älyllisyydessään ylivoimista asioiden tarkkasilmäiseen ristivalotuksen sen huumorintajuttomasta näkökulmasta paljastui. Turkka ennakoiti oivalta-
vasti tämän lesbojen kaappaaman nykyhomouden lässyttävän sosialidemokraattisen luonteen sekä siihen salakavalasti ankkuroituneen modernin jälkihegeliläisen sovinnaisuusnäkökuvan, mikä halusi kohtalokkaasti sovittaa historian itselleen istuvaksi piilohomojen aikakauden loppumisen ja homouden kaappaavien yhteiskuntasopeutujalesbojen aikakauden alun merkiksi, vuonna 1983 ilmestyneessä hulvattoman hauskassa ja tarkassa teatterillisessä esikoiskirjassaan ”Aiheita”, mikä vetää hullussa henkevyudessaan vertoja Rabelaisin anarkistisen kurrittomalle Suuren Gargantuan ihmeellisille seikkailuille, ollen Shakespearen Kesäyön unelman lähisukulainen Decameronen ja Canterburyn tarinoiden valtaa ja tekopyhyyttä irvailevilla koomillisilla yhteensattumilla sekä Leea Virtasen ”Varastetulla kuolemalla” terästettynä. Kirjassa oleva homonovelli on edelleenkin lajissaan lyömätöntä yhteiskuntasatiirien aatelia Swiftin hengessä, naruttaessa lukijansa lämpimän ironian keinoin räkättämään suomalaisen miehen yksinkertaista ja kovin ohutta miehisyyttä sekä homopelkoa mahat kippurassa ja vedet silmissä. Turkan lyhytnovellikokoelman kirjallinen motto on

Uuno Kailaan montaignelainen suomiversio paljasjalkalaisuudesta lintukodossamme.

Ehkä siksi Turkka osaa tehdä tämän haavan avaamisen niinkin näyttävästi kuin tekee, koska hän ilmoittaa syntyneensä ”pispalalaisittain kusen ja paskan” välissä. Siinä on hänen puhdas ”siinänäkijämässäkokijanäkökulmansa” itsestään vieraantuneeseen sairaaseen maailmaan:” niin kuin se on jokaisen, joka tänne ilman keisarinleikkausta tulee.” Mutta hän kysyy heti perään, mihin ihminen sen sitten kadottaa? Turkan suuri kulttuurinen oivallus on poikien traagisuus: ”Heidän on pakko. Ei siinä olisi mitään, jos Jeesus olisi jumalan tytär”, ja siihen liittyvä pelko miehisten kasvojen menettämisessä elämän valtapelissä jokaisessa miehessä piilevässä naismaisuuudessa, mikä saa irvokkaan ja halveksittavan muotonsa näkyvässä neitihomoudessa, mikä on tyystin toista kuin oikea naintihomous Turkan mielestä:” Kuinka isoja merkityksellinen keksintö olisi Iso Homo. Valtava ja karvainen tyyppi, jos Spedeen lisäksi vähän lihavuutta, karvaisuutta, terveyttä, punakkuutta ja kiharaa kähärää tukkaa niin käsitätte minkälaisesta tyyplistä olisi kyse. Ei mikään pikkuhinttari, vaan ylivoimainen, härski ja huumorintajuinen ja terve jättiläinen, joka nauraisi miehekkyydelle ja pussailisi väkisin rimpuilevia miehiä.” Samalla Turkka kehoittaa lukijansa kuvittelemaan miten sitten Iso Homo musertaisi koko yhteiskunnan nimellä kulkevan laillistetun miehisen pakko -ja väkivallan homoudellaan ja poliisit ottaisivat sitä käsi puolesta, mutta se vain teeskentelisi horjahdusta muiskauttaisi poskelle kireää konstaapelia: ”Kaatuisi poliisiin päälle ja katkoisi kylkiluita, ja kun se olisi miehissä pamputettu se iskisi silmää ja hymyilisi.”

Turkka pistää lukijansa pelkäämään Isoa Homoa kaikkialla. Lenkipolulle se menisi väijymään ahdistuneita miehiä ja ajaisi näitä nauraen ja karjuen takaa. Hän pyytää lukijansa itse kuvittelemaan painajaisen, jossa Iso Homo ajaisi lukijaa takaa häpäisten ja nauraen meille, niin ettemme tietäisi voimmeko enää sen jälkeen elää. Entäs suomalaisen miehen pyhin sankarityyppi, kymppikerhon jääkiekkoammattilainen ylittämässä panohalut mielessään Antlanttia lentokoneen vessassa, jonka oven hän on jättänyt sillä tarkoituksella tahallisesti auki, että mehevä lentotipu istahtaisi hänen kiimaisen urheilijakyrpänsä päälle ratsastamaan pikalaukkaa, ja sitten sieltä tuleekin Iso Homo ovenkarmit kaulassa, eikä lentoemäntä auta, eikä kukaan kuule siinä jylinässä vaikka hän kuinka huutaa hädisään, kun Iso Homo jyystää hänestä ulos lopullisesti miehisen suomalaisen sankaruuden viimeisetkin ohuet siivut. Lukiessa tarinaa yhteisen kaksinaismoralistisen häpeän paljastuminen vaikuttaa ensin huvittavalta, mutta pikkuhiljaa se muuttuu koomisesta traagiseksi, sillä on rinnakkainenkin kokemus vaietuissa homomuistoissa: paheellisten kaupunkien irstaista synneistä ikuisesti haaveilevien peräkamaripoikien surullinen omanspermanhajuinen ”vedänlopultaitsenikiikkuunyksinäisyys.”

Syy ei ole Turkan. Päinvastoin. Turkka teki aikoinaan suuren palveluksen homoudelle antamalla sille tässä lyhytnovellissaan oikean miehen eikä minkään pellen nauravat kasvot, jolloin ensimmäistä kertaa pelkkä homouden mukanaolo ”kansantarinassa” loi sille samanaikaisesti sekä historiallisen kohtalon, että mahdollisti sen että ylipäätään homot ymmärsivät onnellisten loppujen pyrkimysten mahdottomuuden ikuisesti toistuen,

toisin kun meille sen romanttisnihilistisen maailmanympäryskoneen kautta valheellisesti annetaan ymmärtää, jota myös kohtaloksi iltapäivätappajien sivuilla väitetään (kummallista kyllä kukaan ei tunnu muistavan jo Platonin piikitelleen näitä ”kohtaloonsa” nöyrästi alistuneita astrologisen fatalismin uhreja, sekä niitä, jotka uskoivat asioiden toistumisen käsitteeseen sen ahtaassa stoalaisessa merkityksessä). Näin homoilekin tuli mahdollisuus ensimmäistä kertaa sietää ”historian väkivaltaa” luomalla se naurulla uudelleen itselleen sopivaksi ”yksityiseksi nautinnoksi”, mikä oli modernin jälkihegeliläisen sovinnaisnäkemysten mukaan täysin eriparia sen aiemmin patsaiksi jähmettäneiden huumorintajuttomien heteromiesten luomuksen kanssa. Siksi oli kansallinen homoskandaali, ettei Turkkaa kutsuttu Kansallisteatteriin pelastamaan lesbojen kynsissä kuivettunutta ja hätää kärsivää vikisevää nykyhomoutta nykyaikaisella näyttämäsovituksellaan omakohtaisesta Isosta Homosta, sillä vain hän olisi voinut Norman Mailerin Porton haamun tavoin paljastaa älyllisen homouden pimeän ytimen vainoharhaisuuden.

Turkan homossa yhtenä sivujuonteena on kielipoliittinen kummallisuus, jonka voi tulkita vain hetkelliseksi henkiseksi alamittaisuudeksi teatterikiistoissa riepotelun miehen laskelmoivana horjuntana sosialidemokratian mielistelykoneiston rappusilla oman nahkansa pelastamiseksi, vai ennakoiko se sittenkin karsisuomalaisen tapaan nerokkaasti tulevan teatterikorkeakoulukauden Björkstrand-valitusta Herra Oikeuskanslerille, sillä suurin osa silloisesta poliittisesta eliitistä olisi selvinnyt Ison Homon kynsistä, mutta:” Koko ruotsalaisesta kansapuolueesta ei selviytyisi kukaan, he kuolisivat vaikkei

Homokaan välittäisi liian helposta seurasta.” Turkan mielestä Ison Homon tarina voi loppua vain siihen, että heikot miehet viettelisivät sen ja surmaisivat sen lopulta yhdessä.

Mutta samalla siihen loppuisi sitten oikea homous, sillä kuka enää ja nauraisi homoudellaan miehelle typeryydelle, hymyilisi syyttävästi kun te hakkaatte vaimojanne tai, kun murratte poikanne itsetuntoa taas kerran, ennen kuin poikanne kostoksi tästä ajaa itsensä humalassa hengiltä vittumaisen naapurinne mieliharmiksi osamaksulla ostetulla viimeisen päälle upouudella autollanne? Turkka kehottaa lukijansa lopuksi oivaltamaan miksi tämä sama teatteri jatkuu vuodesta ja vuosisadasta toiseen:” Katsokaa vanhoja aviopareja: ämmiä vanhoista miehistä tulee, naiset miehistyvät.” Jo tämä novelli olisi riittänyt hyväksi käsikirjoitukseksi Kansallisteatterin vuosisadan homonäytelmäksi, jotta Turkka olisi voinut jatkaa siitä mihin jäi yli kaksikymmentä vuotta sitten ”Presidentin dementiassa”, jonka homojatko-osassa nyt jo kuollut Urho Kekkonen olisi selvinnyt ainoana sutkina kansanhimsenä menninkäishuumorinsa turvin Turkan luoman homojättiläisen kiusaus - ja kutitusyrityksistä kunnialla, kun muilta se olisi vienyt viimeisetkin kunnian rippeet ja hiusrajan.

Turkan Homomusikaalista olisi todennäköisesti syntynyt sekä oleellisesti jäykkää jääkiekkoilijankesäsuomikuvaa uuteen uskoon rusikoinutta sekä nykyhomoudessa vallassa olevaa pikkuporvarillisen sievistelevää markkinahomodynastiaa kunnolla rasittanutta ”kosmis-historiallista kamaluusodysseijaa”, missä hullua ja riehuva jättiläishomoa näytellyt ”Rakkauden läänintaiteilija rakkaudettomassa läänissä” olisi silmät kiiluen ja suu vaahdossa vapisten tyrkännyt kärsivien kaappihomojen puo-

lesta ”homomaailman talitiaisenaivoisten tumpu-uunojen ja ihmisiä suviyössä perään kirkuvien kanarialintujen perseeseen suomalaiskansallisen metrihalon”, ja lopuksi lentänyt Porin sihteerikonferenssiin tapaamaan Porin kulttuuritoimenjohtajan kaupungille haisemaan karkailevaa isoa ihrapersettä yhteiskuntasopeutujalesbojen raskaan tykistön siivellä panemalla pikkuporvarien harmiksi ja mediaväen iloksi samalla paikat sen sileäksi saman tien, ettei kenellekään jäisi epäselväksi, että seppäcallahan-stonewallilaisena yhteistyönä tästä elokuvan ohjaava Turkan entinen oppilas ja henkinen manttelinperijä, elokuvaohjaaja Jari Halonen olisi seuraavana Suomen ehdokkaana Oscar gaalassa parhaan ulkomaisen hinttielokuvien sarjassa Goldonin Kahden Herran palvelijan hengessä tehdyssä ”Pane mua Kullervo-Perkele!”-filmatisoinnissa, missä Tero Jartti ja Taisto Reimaluoto kumartaisivat Lapinlahden mielisairaalassa sen seitsemälle samuraiveljelle pyllistäen samalla Fredrik Cygnaeuksen homosaunabileille Hollywoodin hinttiohjaajakillan suureksi iloksi ja riemuksi.

Turkan ilkkurisen vuolaasti lainehtiva novellikokoelma saa alkuvoimansa tietenkin vakavasti otettavan teatterimiehen tavoin Aristofaneen komedioista, kun hän iskee sokraattiset teatterihanskansa postmodernin raatelevaa ja pirstaleista absurdia ajankuvaa ihmisellä häränpyllyllä heittävä ”postspengler-nietzscheläosorwelilaisesta arvonihilismiä” vastaan burleskilla komediallisuudellaan, missä on yllättävän tsehovilainen haju, kun hän samalla lyö nyrkin päin breivikiläistä onttohomoden kasvoja valaisemalla lyhytkertomuksillaan todellisuuden raakaa inhorealismia sillä hölkkääjän arkirealismiin tajulla, että isohätä voi yllättää ja että housuun paskannus voi olla vapauttava

kokemus, sillä todellisuus on hänen mielestään paljon härskimpää kuin mielikuvitus, kun hän tapaa eksyneen kansantanhuaajan, joka on mennyt liian pitkälle metsään: ”Chaplin yrittää olla herra. Nykyajan herrat yrittävät näyttää kulkurilta. Ahavoitunut naama, takkuinen rosvon parta ja kuriton tukka hohtavanvalkoisen kauluksen päällä. Valkoinen mies yrittää neekeriksi. Neekerit ovat pitkään yrittäneet olla valkoisia. Onni ei ole enää hiljaista onnea vaan mielenhäiriötä. Uskovaisetkin tavoittelevat pakanalaumojen humalaa. Jonkin arvoista on vain se mikä on kohtuutonta, vain hulluus johtaa saavutuksiin. Niitä ovat ennätykset ja järkytykset; tavallinen on epätodellista, ne ovat todellisia. Ei luonnetta enää ole samalla tavoin kuin vanhankansadraamoissa. Ei luonne johda enää tapahtumiin ja kohtaloihin, vaan pakkomielleet, päähänpintymät, himot, kauhut. Tyypit ja omaksutut kohtalot ovat muuta kuin luonne ja niitä ihmiset ovat. Omaksumansa tyyppin puitteissa ihmisellä on sitten vielä luonne tai monta luonnetta. Pyrkimyksenä on kerätä samaan koneeseen vastakkaisia ominaisuuksia kuten helä ja raju, elämyksellinen ja taloudellinen, nuorekas ja kokenut. Pitää syödä paljon mutta olla laiha.”

Turkka väittää sukupuoli-juttujen olevan vieläkin tekopyhiä ja ettei porno ketään vapauta: ”Se tuottaa rahaa ihmisten kärsimyksistä: kiduttaa ja piinaa. Eikä päästä pahasta.” Juuri tästä syystä Turkka olisi pitänyt nimittää heti kirjansa ilmestymisen jälkeen pelastamaan homouden Saul Bellowin Ravelstainin kynsistä takaisin Oscar Wilden hämärille sivukujille kujeilemaan ja putsamaan vanhoja ukkoja pitämällä homoudelle ylityspuhetta Turkan ovelasti teksteihinsä lainmaan Erasmus Rotterdamilaisen Tyhmyyden ylityksen hengessä, ja päivit-

tämällä samalla homouteen sen mitä Montaigne ei kaikesta huolimatta runkkukavereittensa kosta peläten uskaltanut Esseisiinsä kirjoittaa. Samalla hänet olisi pitänyt nimittää Harvey Milkin sääli-rahoilla perustetun Stonewallin raivoavan homouden ylimääräiseksi elinikäiseksi rabelaisministeriksi, jotta tämän ihmeellisyyksien shamaanin teatterikärpäsen puremasta sama kirous ihmisten hauskuuttamisesta ja lahjattomien porvarisperheiden narsistilapsien kaitsemisesta olisi vaihtunut Köningsbergin yksinäisen vanhuksen kesken jääneen työn jatkamiseksi valon etsimiseksi ihmisyyden pimeässä tunnelissa, eikä pelkäsi vanhenevan irstaan ukon kostoksi elämälle ja menetetylle kiimalle, niin että nirppanokkaiset kulttuuripiirit harhautuivat vuosikymmeniksi pohtimaan, kumpi oli tärkeämpi tässä tapauksessa, kaljuus vai iso muna, ja kykenikö hän haisemaan samanaikaisesti sekä paskalle että spermalle.

Kirjoitin Orlando-romaanissani (Kulttuuriklubi 2016) miten ”meikäläiset” alistuvat refleksinomaisesti, kuin Pavlovin koirat, valtaa tiukasti kuristusotteessa pitävien ”heikäläisten” edessä, sillä harvoilla meikäläisillä on voimaa seisoa pystypäin tällaista väkivaltaa vastaan omilla jaloillaan. Siksi monille meikäläiselle Jumala on heikäläissaatana - tarjotessaan eioota! Vai mitä sanot kun sadat konkreettista pahaa erilaisille ihmisille Jumalaltaan halunneet idioottikristityt rukoilivat poptähti Lady Gagan ”BornThisWay Ball”-kiertueen edellä, että tähdelle sattuisi jokin paha onnettomuus eikä hän voisi esiintyä. He rukoilivat tosissaan laajoina joukkoina ympäri Amerikan umpimielistä raamattuvyöhykettä julmalta Jumalaltaan, ettei konserttia järjestettäisi, jottei ”pornografia ja meikäläisyys” leviäisi ympäri maailmaa. Puolassa katoliset konservatiivipo-

liititot taas eivät hyväksyneet Euroopan neuvoston yleissopimusta, jolla ehkäistäisiin nashiin kohdistuvaa väkivaltaa, koska se heidän mielestään uhkasi perinteistä perhe-elämän mallia, jossa ukko sai hakata ja haukkua miten huvittaa koko perheensä, myös inhoamansa ja meikäläiseksi epäilemänsä hiljaisen runopoikansa. Puolalaispoliitikkojen mukaan sopimuksessa myötäiltiin feministipiirien maailmaa. Ja sen pelättiin johtavan myöhemmin meikäläisliittojen laillistamiseen maassa. Maan oikeusministeri perusteli sopimuksen hylkäämistä sillä, että sopimus kehotti allekirjoittajamaita taistelemaan naisen ja miehen perinteistä roolijakoa vastaan! Hyvänä poikkeuksena yhteisöllisyydestä, kannattavuudesta, ja yhdessä yrittämisestä on kuitenkin Amerikan mustien kirkko, jossa elävä usko on muutakin kuin lohtua uupuneille tai varautumista kuolemaan. Mustien kirkko toimii yhteiskunnallisena muutosvoimana, mikä pelastaa samalla sekä yksilöä että yhteiskuntaa. Amerikkalaisen mustan kirkon näkyvä hedelmä on Yhdysvaltojen humanistikristitty ja edistyksellinen vaikuttaja presidentti Barack Obama, jonka senaattorikaudella 2006 julkaisema teos: ”Rohkeus toivoa -ajatuksia amerikkalaisen unelman pelastamiseksi”, käy hyvin käytännön esimerkiksi siitä miten humaani ja edistyksellinen kristinusko voi rohkaista myös meikäläisiä hyväksi katsomiensa yhteiskunnallisten uudistusten puolesta löytäen teoilleen perustan silti Raamatusta. Siksi ei olekaan ollut yhtään hämmäntävää seurata miten Obama kävi yhdessä meikäläisten kanssa kamppailua heidän yhteiskunnallisen tasavertaisuutensa ja täyspäisten demokraattisten oikeuksiensa toteutumisen puolesta viimeisenä umpimielisen vanhoillis-kristillisyyden saastuttamana linnakkeena tiedetyssä maassa,

juhlistamalla konservatiivisten ja heikäläisperhearvojen nimeen vannovien lahkolaisten äärikristittyjen suureksi mieliharmiksi avoimesti kesäkuuta ”amerikkalaisten meikäläiskuuna!”

Seuraavan päivänä Donovan soitti minulle ja jatkoimme kesken jäänyttä keskusteluumme.

”Hyvä oivallus. Jumala on Saatana! Hyvä ja paha olivat erotamattomia”, Sartre sanoi, ja siinä olikin ”Paholaisen ja Hyvän Jumalan” eräs pääväittäjä. Sartren mukaan ei ollut olemassa mitään muuta kuin minä itse ja minun valintani. Tätä taustaa vasten oli ymmärrettävää, että jokainen aika tarvitsi omat sokraattiset totuudenpuhujansa ja uudistajansa, jotta moraali ei pääsisi lopullisesti näivettymään, sillä tahti ei suinkaan ollut älyn ja järjen ilmausta vaan päinvastoin. Asioiden olemuksena oli sokea pyrkimys, täysin perusteeton ja motivoimaton vietimme.”

”Mutta nämä pohdinnat Saatanasta ja Jumalasta eivät ole enää tätä päivää. Minuun vaikuttaa paljon enemmän Helen Cixouksen raskastunnelmainen ja ahdistava runonäytelmä ”Musta purje, valkea purje”. Näytelmä kertoo neuvostodiktaattuurin runonaisista hermoromahduksen partaalla ahdistavassa kurkinta- ja urkintatodellisuudessa, jossa mielikuvitus ja mieli oli vangittu. Ja missä oli kaikkialla syytä varoa henkensä puolesta omaa varjoaankin, niin kuvittelussa kuin oikeassakin todellisuudessa. He kestivät, mitä Anna Ahmatova itsekin ihmetteli jälkeen sanoessaan: ”Runous osoittautui paljon suuremmaksi asiaksi kuin me sen kuvittelimme nuoruudessamme.” Vaietun neuvostohistorian herkkä omatunto sai Ahmatovassa rohkean esikuvansa, joka jaksoi kannatella hiirenloukussa elävien taiteilijoiden henkistä eloonjäämisviettiä niinkin pitkälle, että

se kantoi kriittisinä sivalluksina hedelmänä tämän kadotetun kaipuun runoihinsa vanginneen maanpakolaisnobelisti Joseph Brodskyn lähes mielen juuriltaan repineet kommentit vainoharhaiselle neuvostotodellisuudelle kaupungissa nimeltä Unohdus, runoissa, mitkä olivat ymmärrettävissä postuumina kommentteina ja Ahmatovan aloittamalle rohkeudelle nähdä pimeässä totuuden historia, johon näytelmä haki vastausta kysymyksellä: ”Onko se jo alkanut?”

”Totta. Mutta tuokin taistelu piti käydä, jotta ymmärtäisimme varoa!”

”Mitä?”

”Eiköhän jokainen meikäläinen olisi jotain ihmeellistä, tavatonta, suurta, jos hän vain osaisi ja uskaltaisi vapauttaa itsensä olemaan oma itsensä. Osaisi ja uskaltaisi poistaa itsestään sen, mikä estää ja ehkäisee häntä: sovinnaisuuden, halun apinoida, miellyttää, halun olla sitä mitä vallitseva maku ja muoti houkutteli meikäläisiä olemaan.”

”Hän oli kieltäytynyt noudattamasta mitään auktoriteetteja, jos ne olivat vastoin hänen moraaliaan. Hän näki meikäläisten suurimmaksi perusongelmaksi vapautua kahleistaan vapaudenkaipuussaan vangitsemalla totuuden itsensä kuristavaksi voimaksi. Hänen mielestään jokaisen meikäläisen omaksi tehtäväksi jäi erottaa hyvä ja totuus väärästä ja valheesta, murtamalla näiden illuusioiden muurit oman tietoisuuden ympäriltä yrittämällä löytää totuuden ja realiteetit itse. Hän vain ihmetteli, miten aina ylevään aatteeseen pukeutunut itsekkyyks ja korkeilla tunnuslauseilla ratsastava omanvoitonpyynti olikaan vallalla meikäläistenkin mielissä. Ja antoi kunnolla kyytiä tekopyhyydelle, mikä oli hänen mielestään ovelasti naamioitu

ihmisyyteen pukeutunut vallanhalu. Ja ihanteisiin kätkeytyntä omanvoitonpyyntiä. Näiden alhaisten himojen ohjaamat meikäläiset olivat hänen mielestään juuri niitä orjia, jotka synnyttivät heikäläistyranneja hän puhui itselleen.

”Mitä tarinoita?”

”Sielu puhuu sielun kanssa tarinoita.”

”Mikä se on?”

”Se joka käskee meitä tuntemaan itsemme. Se joka käskee tuntemaan sielumme.”

”Mutta sehän on mahdotonta.”

”Kyllä! Mutta vain jos uskomme muihin, yleiseen hyväksi väitettyyn pahaan ja niihin tehokkaasti taikauskoa ylläpitäviin pötypuheisiin, joita ympärillä on verkon tavoin kalastelumielessä heitelty.”

Tämän tajuttuaan hän alkoi kertoa itselleen tarinaa siitä, miten Saatana ja Jumala kulkivat pitkin tietä sen jälkeen kun olivat sopineet meikäläisistä ja heikäläisistä sopimuksessaan maailman etupiiriijaosta. He näkivät, että heidän edellensä kulki kaunis meikäläinen. Yhtäkkiä he huomasivat, että kaunis meikäläinen kumartui, otti maasta jotain, katsoi ihastuneena sitä ja pani sen poveensa. Jumala kysyi ihmeissään Saatanalta.

”Näitkö sinä mitä tuo kaunis meikäläinen löysi?”

”Kyllä minä näin, hän löysi hivenen totuutta.”

”Hivenen totuutta, mutta eikö se ole huono bisnes sinulle, jos kaunis meikäläinen löytää hivenen totuutta?”

”Hyvä!”, vastasi aurinkoisesti hymyilevä Saatana jatkaen.

”Minä autan häntä organisoimaan sen, ei se sen jälkeen enää ole vaarallinen.”

”Tiedätkö, miksi tästä ei tule koskaan mitään?”, Jumala kysyi

Saatanalta.

”Ehkä siksi, etteivät ihmiset ymmärrä miten muka sellainen voisi valaista meille ehdottominta totuutta, mikä ei ole hetkeäkään muuttumatonta, ei ennen, nyt eikä myöhemmin?”, Saatana vastasi.

”Ei mitenkään, koska sellaista ei ole, koska he tutkivat ikuisen olevaisen asemesta sellaista mikä on ollut, on juuri tapahtumassa tai tapahtuu vasta myöhemmin”, Jumala sanoi samalla kun heitä kuljettanut kuorma-auto nytkähti jonosta liikkeelle ja he molemmat keskittyivät heiluttamaan juhlivalle yleisölle prideajelulla käsiään. Kuorma-auton kyljessä luki plakaatti.

”Minä väitän totuuden olevan niin kuin olen sen kirjoittanut: kukin meistä on sekä olevaisen että olemattoman mitta, mutta ihmiset eroavat toisistaan rajattomasti siinä, että se miltä yhdestä näyttää ja mikä on hänelle olemassa, on toista kuin se mitä se on toiselle.”

Donovan käski minua ottamaan yhteyttä kansainvälisesti tunnettuun suomalaiseen quertohtori ja CoreKin tutkimushankkeen johtajaan, Helsingin yliopiston sukupuolentutkimuksen dosentti Antu Soraiseen, joka kirjoittaa samoista asioista kun minä ja Donovan. Sorainen antoi esimerkin miten Pride-marssit ovat sähköistyneet uudelleen, florialaiseen Pulse -homoklubiin kesäkuussa tehdyn massamurhaiskun vuoksi. Queer-yhteisö on Orlandon tapahtumien vuoksi kaikkialla vakavasti järkyttynyt:” Se järjestää rivejään uudelleen heränneen solidaarisuuden siivittämänä. Yhteisen asian tunnetta vahvistaa median ja oikeistopopulismien pyrkimys häivyttää iskun homovihamieliset ja nationalismiin liittyvät piirteet, ja kaapata se perverssisti islam- ja maahanmuuttovastaisen po-

litiikan pelinappulaksi. Esimerkiksi San Franciscossa Black LivesMatter -järjestö perui murhien jälkeen osallistumisensa paraatiin turvallisuussyistä. Vaarana nähtiin paitsi homofobinen uhka myös institutionaalinen yhteiskunnallinen väkivalta vahvan poliisivartioinnin ja marssijoille tehtävien ruumiintarkastusten vuoksi. Taustalla on poliisin historiallinen tapa ratasata ja kohdistaa painostusta ei-valkoihoisten queer-ihmisten tapahtumiin Yhdysvalloissa. Monet värilliset queerit pelkäävät kokemuksistaan johtuen poliisia enemmän kuin terroristeja. “Meille Priden juhliminen tänä vuonna olisi tarkoittanut valintaa näiden kahden uhan välillä. Lopulta päätimme suojella omiamme siten, ettemme osallistu mihinkään tapahtumiin, joissa yhteisömme on mahdollisesti jomman kumman uhkaama”, Black LivesMatter-järjestön edustaja totesi.

Antun mukaan näkyminen Pride-paraatissa on muuttunut viime vuosina syvästi poliittiseksi esimerkiksi monille sateenkaariperheille, HIV+-järjestöille ja trans*-ihmisille. Samalla kulkueeseen liittyminen tai sille hurraaminen on kasvattanut suosiotaan moninaisuutta ja tasa-arvoa kannattavien heteroiden keskuudessa. Mutta miksi jotkut queerit kieltäytyvät ole-masta mukana Priden speaktaakkelissa myös Suomessa, jossa homoseksuaalisuuden, rasismin ja kolonialismin historia on aivan toinen kuin Yhdysvalloissa? Suomessa Priden juuret ovat vuonna 1975 aloitetuissa Vapautuspäivä-marsseissa, joihin osallistui satakunta ihmistä. Nimi, politiikka ja näkyvyys muuttuivat radikaalisti 2000-luvulle tultaessa, kun länsimaisen seksuaali-identiteettien ympärille alkoi muodostua oma kultuskulttuurinsa.

Tämä levisi Antun mukaan Suomeenkin, ja vuodesta 2006

Helsingissä on järjestetty joka vuosi Pride-niminen tapahtuma. Aluksi se pidettiin vuorovuosin Helsingissä ja muualla Suomessa, esimerkiksi Vaasassa ja Tampereella. Vuoden 2010 Pride-kulkueeseen Helsingissä otti osaa noin 3000 ihmistä. Viime kesänä marssijoita oli yli 25 000. Myös alueelliset Pridet ovat yleistyneet ja keränneet suosiota, Pietarsaaresta Hankoon ja Rovaniemeltä Maarianhaminaan. Ilmiön paisumisen vuoksi queer-yhteisössä ei ole mahdollista olla tietämätön Pridesta tai jättää tuosta vain menemättä marssille. Poisjäämiselle tai mukana olemiselle on nykyään annettava jokin selitys. Moni kuitenkin kokee Priden paitsi kulutuskeskeiseksi, myös ahdasta homonormatiivisuutta juhlivaksi identiteettivoliksi. Vähemmistöidentiteetti, jolla argumentoidaan seksuaalioikeuksien puolesta ja queer-halu eivät ole helposti tai välttämättä lainkaan sovitettavissa yhteen.

Antu kertoo, että homonormatiivisuudella tarkoitetaan että tiettyjä oikeuksia – erityisesti tasa-arvoista avioliittoa – ajamaan valjastettu seksuaalivähemmistöidentiteetti sulkee ulos monia ihmisiä ja seksuaalisesti marginalisoituja ryhmiä: ”Esimerkiksi Yhdysvalloissa mediaa on syytetty Orlandon jälkeen siitä, että köyhien ja värillisten queer-ihmisten pitää pysyä kaapissa mustissa naapurustoissaan eikä edes uneksia näkyvyydestä, elleivät he osaa muuntautua jonkinlaiseksi valkoista Will&Grace-televisiosarjan fantasiaa vastaavaksi ryhmäksi. Suomessakin lesbot, homot ja trans*-väki ovat monimuotoinen joukko ihmisiä. Monien intiimisuhteet tai seksuaaliset käytännöt eivät noudata kulttuurisesti ja sosiaalisesti hyväksytyjä tai ymmärrettyjä koodeja.

Tämä on tullut selvästi ilmi esimerkiksi omissa queer-peri-

mysjärjestelyjä koskevista tutkimushaastatteluissani ja kyselytutkimuksessani. Suuri joukko lesboista ei halua tai voi hankkia avioliittoa, lapsia, parisuhdetta tai auvoista kotielämää. Vastaavasti kaikki homomiehet eivät ole söpöjä heteronaisten bestis-tyylineuvojia tai Tom of Finland -klooneja.”

Queertohtori Antu Sorainen kertoo miksi queer on kirjaimellisesti outoa. Se tarkoittaa hänen mukaansa sitä, että queerit elävät mitä kummallisempia elämiä, joita oikeudelliset ja historialliset olosuhteet ovat muokanneet eri tavoin:” Jotkut eivät hakeudu iltapäivämarssille aurinkoiselle Espalle, vaan seikkailevat tai kruisailevat siellä mieluummin kummallisiin aikoihin itsekseen. Toiset eivät koe osanottoaan muista syistä toivotuksi, turvalliseksi tai kotoiseksi. Kolmannet osallistuvat Prideen, mutta myös kritisoivat sitä. Tällainen kaksoisperspektiivi ja -politiikka on queereille usein se valinta, jolla pysytään jollakin lailla järjissään. Prideä vieroksuvat lesbot, homot, trans*-ihmiset ja muut queerit joutuvat hekin kuitenkin ottamaan siihen jonkin kannan.”

Kulkue on muuttunut Suomessakin viime vuosien aikana kulttuuriseksi instituutioksi. Tavallaan vuoden 2010 savupommi- ja kaasuisku Helsingin Aleksanterinkadulla avitti Priden suosion kasvua ja vakiintumista osaksi urbaania kulttuuria. Osittain Antun mukaan siksi, että yhtäältä moni queer halusi osoittaa, ettei uhkailu saa heitä enää poistumaan kerran vallasta julkisesta tilasta. Toisaalta vuoden 2010 isku järkytti ja herätti myös sellaisia heteroita, joille kaupunkitilan tasa-arvo ja ihmiselämän kirjon kunnioittaminen ovat tärkeitä arvoja.

Tapauksen vakavuutta yhteiskuntarauhan kannalta korosti se, että valtakunnansyyttäjän virasto otti jutun ajettavakseen.

Kärjääoikeus tuomitsi tekoon syyllistyneet nuoret miehet ja katsoi, että pahoinpitelyiden lisäksi he olivat loukanneet poliittisia toimintaoikeuksia ja kohdistaneet iskunsa nimenomaisesti “seksuaalivähemmistöön”.

Tämän jälkeen Pridesta muodostui Antun mukaan monille heteroidentiteetin omaksuneille ihmisille tärkeä ja sopiva tapa osoittaa liittolaisuutta sille ”asialle”, mitä he ajattelevat queerin tarkoittavan.

Näitä vähemmistön tasa-arvon tukijoina itseään pitäviä ihmisiä saattaa Antun mielestä kuitenkin hämmentää ja häiritä todellisen queer-elämän monimutkaisuus ja kesyttämättömyys – samoin kuin se, että siihen liittyvä väkivalta on jatkuvaa ja monimutkaisista syistä johtuvaa.

Orlandon homoklubissa tehdyn brutaalin massamurhan 49 kuolonuhrin kasvojen julkistuksen jälkeen queer-väki ei osoittanutkaan ainoastaan sentimentaalista ja pateettista surua. Osa köyhistä värillisistä queereista lähti Yhdysvalloissa kaduille tanssimaan. Myös Pohjoismaissa moni lähti klubeille, julkaisi somessa hilpeitä tai riettaita lesbo- ja homosuutelukuvia ja jatkoi PetShopBoys-musaklippejä.

Antu kertoo, että tämän yllättävältä vaikuttavan käytöksen taustalla on se, että suremisen häpäiseminen ja uhrien kieltäminen on kulmakivi, jolle queer-kulttuurit ovat historiallisesti muovautuneet. Tämä pätee myös Prideen queerkulttuurin risiiriitaisena lippulaivana: ”Läntiset yhteiskunnat, Suomi mukaan lukien, käänsivät kylmästi selkensä joukoittain AIDSiin kuolleille homomiehille vuosina 1981-1996. Tappava logiikka, jolla AIDSille uhrattiin lukemattomia ihmiselämiä, vaikutti esimerkiksi suurkaupunkien keskiluokkaistumiseen. Se on sa-

malla syrjäyttänyt entisten monimuotoisten kaupunginosien asukkaita. Olen kirjoittanut tästä gentrifioitumiskehityksestä aiemmin allegralaboratory.netissä. Homomiesten massakuolemien kylmä hyväksikäyttö vaikutti myös queer-kulttuurin syvään muutokseen. Yhdysvaltojen suurkaupungeissa koitehinsa kuolleiden tavarat heitettiin pihalle ja vapautuneet vuokra-asunnot myytiin kovaan hintaan markkinoille. Nyt hintataso on noussut ja asukkaat valkoistuneet ja keskiluokkaistuneet. Suuret ketjut ovat korvanneet omaehtoiset pienyritykset entisissä monimuotoisissa kaupunginosissa. Tällä standardisoitumiskehityksellä on suora yhteys alueiden heteroseksualisoitumiseen, ja sitä kautta myös lesbobaarien lähes yleismaailmalliseen katoamiseen – jopa Helsingissä. Lääkityksen kehittymisen, lääkkeiden saatavuuden demokratisoimisen ja homomiehille suunnatun tehokkaan kampanjoinnin ansiosta HIV+-positiivisten tilanne parani länsimaissa 1990-luvun lopulla. Esimerkiksi Venäjällä AIDS on kuitenkin edelleen tabu, ja ei-heteroseksuaaleille suunnattu seksivalistus pannassa. AIDS-kuolemien vertaaminen Orlandon murhiin on perusteltua. Homomiehet jätettiin aluksi kuolemaan ja AIDSia kutsuttiin halveksien “homorutoksi”. Orlandon tapahtumista puolestaan tehtiin välittömästi terrorismia ja islamia koskeva strateginen kysymys.”

Antun mielestä media sivuutti lähes täysin sen, että kyse oli homoklubista; että uhrin olivat latinohomoja, afroamerikkalaisia lesboja ja että kyseessä oli trans*-teemailta. Tekijä profiloitiin ISIS-järjestön kannattajaksi. Huomiotta jätettiin hänet tunteneiden silminnäkiätodistukset siitä, että ampuja oli mahdollisesti queer itsekin ja ilmeisesti myös kyseisen

klubin kanta-asiakas. Orlandon tapahtumien syyt ja taustat ovat Antusta niin monimutkaisia, että lopullisiin johtopäätöksiin on turha hypätä ennen kuin tiedämme tarpeeksi. Media, some ja populistis-konservatiiviset poliitikot Trumpin johdolla kuitenkin kidnappasivat Orlandon historiallisen hetken välittömästi. Tämä oli osin mahdollista myös queer-yhteisön oman sosiaalis-oikeudellisen, poliittisen ja psykososiaalisen hämmennyksen vuoksi.” Oikeusretoriikalla kampanjointi ja heterotuen edellyttämiin mielikuviin muuntautuminen; julkisen lesboelämän lähes täydellinen katoaminen sateenkaariperhekuva- ja ulkopuolelta; ja homomiesten elämän kesyttyminen kulutuselämäntyyliksi suosittujen tv-sarjojen myötä on tehnyt queereista haamumaisen yhteisön. Osa saa näkyä, osa ei. Terroristihälyn kautta häivytetään seksuaalisen halun moninaisuuden, kahlitsevaisuuden, voiman ja outouden rakenteellista kieltäminen. Tällainen yhteiskunnallinen torjunta karmean ja kauhean edessä on jo AIDS-historiasta queereille tuttua. Orlandon kohdalla omaehtoinen sureminen on viety – queer-yhteisön näkökulmasta jälleen kerran. Siksi järkytyksen ironisointi, karnevalisoiminen ja koomisen ja traagisen yhdistäminen on ollut tuttu ja luontainen tapa surra. Etäännytyks on lähes ainoa keino olla murtumatta, sillä queer-surulle ei anneta samaa tilaa ja vakavuutta kuin heterosurulle.”

Lääkkeeksi tähän kaikkeen Antu tarjoaa queer-naurua, jossa nauretaan myös itselle ja oman kulttuurin omituisuuksille, tekee naurajasta yhteisön jäsenen: ”Se luo ymmärryksen siitä, että nauru voidaan jakaa vastarinnan eleenä. Myös kieltäytyminen julkiseen normikuvastoon osallistumisesta, kuten monet Priden kaupallistamisen, homonormatiivisuuden ja

homohäpeän unohtamisen kriitikot Helsingissä tekevät, on historiallinen tapa elää ja luoda queer-yhteisöllisyyttä. Orlandon klubilla murhattujen nuorten ihmisten kuvat toivat julki sen, että queer-yhteisön normeihin sopimattomuus ei ole kuvitteellista. Kasvokuvat jäävät kummittelemaan – myös niille, joille päivä Pridessä on kieltäytymistä pelolle antautumisesta, sekä niille, joille kamppailu “oikeuksista” kuuluu valtavirtaan edustaa kuviteltua tietä pois vihan kohteena olemisesta. Tässä on yksi suuri mutta: on muitakin queer-kummituksia kuin Pulse-klubilla kuolleet 49 ihmistä. He ovat niitä, jotka ovat hengissä, mutta eivät näy. Ihmisiä, joille tasa-arvoisen avioliiton kaltaiset oikeudet eivät tuota muuta kuin uuden ulossulkeamisen; niitä joiden suhteet, halut ja politiikka ovat omituisia.”

Esimerkiksi Antu ottaa sukupuolineutraalin avioliiton, joka uutena normina kiristää monet yhä kauemmas mahdolliseksi ymmärretystä elämästä. Se hierarkisoi tietyn hurmioituneen taikapiirin, eli oikeuksia lupaavan vähemmistöidentiteetin, ainoksi oikeaksi tavaksi olla lesbo tai homo.

Yksi syy queerien ilakoivaan reaktioon on kuitenkin Antun mielestä todennäköisesti se, että he elävät Orlandoja joka päivä, kuten minä romaanissani Orlando kuvailee. Pelko ja uhattuna oleminen eivät ole poikkeus kenenkään lesbon, homon tai trans*-ihmisen elämässä.” Esimerkiksi Lontoon Priden kesäkuussa 2016 teettämä kyselytutkimus paljasti, että queereja kohtaan tehdyt rikokset ovat kasvaneet selvästi. Järkyttävä määrä vastaajista, 74 %, ilmoitti yhä joutuvansa piilottelemaan seksuaalisuuttaan tai sukupuoli-identiteettiään. 59 % koki, että muiden ihmisten käytös ja asenteet tuntuvat uhkaavilta. Orlandon massiivisuus, maantieteellinen sijainti, tekijän nopea

profilointi ja iskun saama julkisuus eivät ole tavanomaisia, mutta yllättävää tai poikkeuksellista edes suora väkivalta ei ole. Etäännytys, ironisointi, “camping itup” on psykososiaalinen ja kulttuuris-poliittinen taktiikka, joka on pitänyt queerit järjissään jo ennen AIDSin aikakautta. Surun karnevalisointi Orlandon jälkeen on vastalause julkisen lesbo- ja homosurun kaavamaistamiselle imitoimaan vähemmistöretoriikassa heteroseksuaalisen surun tärkeilevää vakavuutta.”

Antun mukaan on olemassa tietty kasvonilmeet, tietty hartaus ja tietty rajattu aika jolloin saa surra. Jäykkäilmeisiä, teat-raalisia julkisia muistotilaisuuksia järjestettiin LHBT-merkeissä Suomenkin suurimmissa kaupungeissa. Pariisin iskujen jälkeen vuonna 2015 monet hyvää tarkoittavista heteroista merkitsivät Facebookissa itsensä ”minä olen” -merkeillä ja Ranskan lipun väreissä. Tasa-arvoisen avioliittokampanjan aikaan heteroksi itsensä lokeroivat, tasa-arvoa puolustavat ihmiset ottivat myös sateenkaarilipun laajoin joukoin Facebook-kuvaansa. Samat ihmiset jättivät kuitenkin laajalti värjäämättä profiilikuvansa sateenkaaren väreillä Orlandon jälkeen. Miksi he eivät ole Orlando? “Minä olen queer, minä olen latinohomo ja afroame-rikkalainen lesbo?”

Antu kysyykin miksi kansallisvaltion lippu käy sananvapau-den puolustamiseen, mutta poliittisesti alistetun, valtioiden rajat ja kansallisidentiteetit ylittävän sosiaalisen ryhmän tunnuslippu ei:” Eikö seksuaalipolitiikka olekaan tärkeää, jos se liittyy seksin, huumeiden ja alkoholin huuruiseen klubismiin iloisen iltapäiväkulkueen, lastenrattaiden ja hääseremonioiden sijasta? Saiko ISIS-terrorismin rummutus Pride-myönteiset heterot sokeutumaan Orlandon murhien kohdalla? Vai onko

kyseessä hyvältä kuulostava, mutta kiristävä heterologiikka: sanomalla ”on sama, kohdistuuko terrorismi heteroihin vai queereihin”, se kieltää queerin olemassaolon sellaisissa muodoissa, joita ei itse ymmärrä?”

Tämä on Antun mukaan jatkuessaan harmillinen taktiikka. Nimenomaan nyt voitaisiin avata ymmärrystä queerin maailman omituisista lainalaisuuksista ja taistella sen puolesta, että jokaisella elämällä on – ”oikeus ja tasa-arvo”-retoriikkaa lainatakseni – yhtäläinen oikeus tulla nähdyksi ja kuulluksi. Sopi se meille tai ei: ”Marssiminen Priden hulmuavien lesbo-, homo-, bi- tai trans*identiteetilippujen alla on monille tuntemilleni queereille vastenmielinen ajatus. Silti, monet heistä marssivat. Joukkokokoon tuminen antaa kaupallisesta sävystä huolimatta poliittisesti, emotionaalisesti ja seksuaalisesti jotakin sellaista, mitä väkivaltaisten iskujen pelko tai ymmärrettävästä vähemmistöidentiteetistä kieltäytyminen eivät saa aisoihin.”

Havaintoa vahvistaa gallup, jonka Antu teki yli 700 ihmisen Facebook-ryhmässä Lost QueerLez-Biz Finland. Ylivoimainen enemmistö vastaajista piti Pridea vähiten vieraannuttavana suomalaisena ”juhlapyhänä”: ”Käytin tietoisesti tätä sanaa kyselyssä, sillä Pride on monille yhtä pyhä kuin se toisille on ulossulkeva. Halusin myös nostaa kummallisen queer-karnevaalin heteroperhettä korostavien, kristillisperäisten suurten kansallisjuhlien kuten joulun ja juhannuksen joukkoon.

Moni queer kysyy nyt Antun mukaan hämillään, keitä ”me” olemme yhteisönä Orlandon jälkeen. Kysymys liittyy siihen, että länsimaisten suurkaupunkien kehitys on rakennettu osin luovan luokan, jolloin on korostettu valkoisten, keskiluokkaisten homomiesten ryhmää suurkaupunkien uuden veto-

voimaisuuden markkereina: ”Puhutaan ”gaygentrifikaatiosta”, sillä tämä pieni varakas osa queer-väestä on korvannut monikulttuuriset ja moniseksuaaliset yhteisöt monissa trendikkäissä kaupunginosissa. Suvaitsevalta näyttävällä kehityksellä on siis pimeä kääntöpuolensa. Köyhät, liian omituiset tai väärän väriset queerit ovat muuttuneet näkymättömiksi, tai joutuneet erilaisten institutionaalisten toimenpiteiden, taloudellisen ja sosiaalisen syrjinnän kohteeksi. Myös lesbojen, homojen ja trans*-ihmisten ulossulkeminen, hakkaaminen ja murhaaminen on ollut arkipäivää kaikkialla – myös Suomessa – jo ennen Orlandoa ja ennen AIDS-pandemiaa. Se on yleistä edelleen, ilmeisesti jopa kasvamaan päin eri tilastolähteiden ja haastattelemini queer-ihmisten kokemusten mukaan.”

Antu tietää mistä puhuu, sillä jokainen lesbo, homo ja trans* tietää täsmälleen, missä ei voi suudella, missä pitää irrottaa käsi kädestä, missä voi pukeutua ja elehtiä queeristi, missä voi flirttailla, kenen silmissä katseen voi antaa viipyä ja kenelle voi kertoa elämästään yksityiskohtia – omituisia, tai niitä jotka heteroille ovat itsestään selviä. Antu tietää, että joskus kuitenkin sattuu erheitä, tai iskee halu haastaa rajoja tietoisesti. Tulos voi olla suoran tai epäsuoran väkivallan kohteeksi joutuminen:” Kun lesbot ja homot nauravat kun heitä murhataan, heidän viestinsä ei ole suunnattu heteroille. Siitä voi silti oppia. ”Huomatkaa jo tekin nyt vihdoinkin: ei ole autenttista seksuaalisuutta!” Tämä on tärkeää, sillä heteroiden melankolinen kaipuu kohti seksuaalisuuden ja sukupuolen autenttisuutta sisältää väistämättä näiden rajojen tarkan vahtimisen. Poliisivartiointia kategorioiden rajoilla tarvitaan kirjaimellisesti ja symbolisesti, jotta autenttisuus näyttäisi välttämättömältä eikä sosiaalisesti muok-

kautuvalta. Esimerkiksi San Franciscon Pride-kulkueen erottaminen poliisimuurilla ja turvallisuustarkastuksin "toisista" on yhtä aikaa sekä institutionaalista suojelua että queer-yhteisöjen sortamisen jatkumoa. Kollektiivinen alkuperäisyyden kaipuu ja sen vimmainen puolustaminen "totenä" johtaa usein homofobiaksi kutsuttuun käyttäytymiseen, niin yksilötasolla kuin institutionaalisesti. Homofobia ei kuitenkaan ole poliittisesti hyödyllisin termi, kun pyritään ymmärtämään seksuaalisesti ja sukupuolisesti marginalisoituihin ryhmiin kohdistuvaa väkivaltaa. Käsitteenä se viittaa psykologisoivaan, yksilön toimintaa pohtivaan sanastoon."

Kyse on Antun mukaan syvästi yhteiskunnallisista ja poliittisista valinnoista, jotka toki vaikuttavat myös yksilöiden toimintaan, sillä halujen lukitseminen pride-yhteensopivaksi vähemmistöidentiteetiksi on kierosti samalla (tahaton tai tiedostettu) yritys tappaa "väärät" halut ja niiden ympärille syntyneet kulttuurit. Orlandon massamurhaaja kirjaimellisesti tappoi väärin haluavia ja väärin eläviä. Uskonnolliset ja konservatiivis-populistiset poliitikot yrittävät symbolisesti tai epäsuoraan tehdä samaa. Molemmat näyttävät queer-näkökulmasta todella kummallisesti motivoituilt. Yksilöllinen käytös, jonka syynä pidetään sisäistettyä homofobiaa, ei voi olla pelkästään yksilöiden vastuulla. Tämä voidaan ymmärtää tekemällä melankolisen autenttisuuteen kaipuun rakenteellinen syvyys ja leveys näkyväksi. Samalla tulee Antusta selväksi, että kyse on yhteisvastuullisesta politiikasta eikä sattumasta. Toki yksilö on myös suorassa vastuussa siitä, jos hän tappaa, pahoinpitelee tai syrjii muita ihmisiä.

Antu kertoo miten antropologi Esther Newton osoitti kirjas-

saan MotherCamp: FemaleImpersonators in America (1972), että seksuaalinen käyttäytyminen on tekoja ja roolinottoa. Lesbo- ja homokulttuureissa, joissa heteroseksuaalisesta käyminen (passing) on yksi henkiinjäämisen ehtoja, seksuaalisuuden syvästi sosiaalinen luonne on aina tiedetty.

Tämä johtuu siitä Antusta taas siitä, että lesbojen ja homojen on pitänyt oppia erittäin tarkkaan, missä tilanteissa he saavat näyttää ja esittää muuta kuin normatiivisuutta. Newtonin havainto on inspiroinut myös nykyteoriaa, joka perustuu ajatukseen seksuaalisuuden ja sukupuolen esittämisestä. Seksuaalisten tai sukupuoli-identiteettien takana ei ole mitään aitoa tai pysyvää.

Teatterilavan takana ei ole pukuhuoneita, joissa loistokkaat näyttelijät riisuisivat kostyyminsa. Camp ja drag symbolisoivat Pride-kulkueissa, queer-klubeilla ja usein myös arjessa tätä sosiaalisen luonnollistamista. Se keikuttaa kaikkea luonnollisena pidettyä. Camp näyttää, että sukupuolen ja seksuaalisuuden sosiaalisissa ja oikeudellisissa kategorioissa on kyse ”vertauskuvasta elämästä teatterina”, kuten Esther Newton kuvasi:” Heterot joutuvat itsekin opettelemaan sopivan ja siedetyn heteroseksuaalisuuden käytöksen kaikkine yksityiskohtineen. Heillä on kuitenkin tapana unohtaa, että kyse on opitusta asiasta ja luulotella, että se on ”luonnollista”. He voivat usein unohtaa traumaattiset oppimisprosessinsa täysin turvallisesti, etenkin jos ovat onnistuneet luomaan itselleen sopivan ja ympäristöä tarpeeksi tyydyttävän heterotapaisen käyttäytymismallin.”

Antu kertoo, miten tämä sisältää hyväksytyt eleet, tyylin ja julkisesti esitetyn halun. Se, mitä tapahtuu haaveissa, puski-

sa, vessoissa ja internetissä on toinen asia. Esther Newtonin ajatuksia seuraten, queer-ihmisille on selvää että mikä tahansa seksuaalisuus on jäljittelyä, toistoja ja suurta teatteria. Lesbo-, homo- ja trans* -identiteetit näyttäytyvät ansana, jolla haetaan valtavirran houkuttelevaa mutta pettävää tunnustusta ymmärrettävänä seksuaalikategoriana. Yhteisöllisyyden ja näkyvyyden voima tunnustetaan ja ymmärretään, vaikka Priden koko poliittista sanomaa ei allekirjoitettaisi. Miksi olla “tuote”, jonka kautta yritykset ja yhdistykset Priden takana hyötyvät rahallisesti? Kyseessä on myös historiallinen vieraantumisen, sillä kaupallistumisen myötä 1990-luvun puolivälissä esimerkiksi Lontoon ensimmäisiltä Pride-marsseilta kiellettiin trans-tunnukset.

Tavoiteltu tunnustaminen – ja ehkä myös tunnistautuminen – kuitenkin kieltää Antusta todelliset, vallitsevaa maailmanjärjestystä haastavat oudot halut ja niihin liittyvät queerit suhteet. Näiden halujen logiikkaan ja niihin liittyviin kulttuureihin ei sovi mikään täsmäidentiteetti. Oikeuden kautta tavoiteltu tasa-arvo on siis viime kädessä kuvitteellista, vaikka monien on mahdollista ainakin hetkellisesti opetella sovitautumaan tähän fantasiaa: ”Halut itsessään ovat mysteeri: niin heteroseksuaalinen halu, lesbohalu kuin trans*-halukin. Freud kutsui halua kuplivaksi noidankattilaksi, joka ei tunne aikaa, paikkaa eikä moraalisääntöjä. Koska halu itse on niin tosissaan ja tavallaan täysin huumorintajuton, on identiteettejä ja niihin perustuvia oikeuksia queer-näkökulmasta korostava Pride liian vakavissaan. Kahdenkeskiset suhteet ylittävänä, yhteisöllisyyttä ja joukkotoveruutta korostavana julkisena tapahtumana sillä on kuitenkin tällä hetkellä ohit-

tamaton merkitys.”

Siksi Antun mukaan sovittautuminen, ”passing”, on queer-perintö, perverssi taito, taiteenlaki, kuten Esther Newton jo varhain osoitti. Sanon ”varhain”, koska todellinen queer-renessanssi Suomessa ja muualla länsimaissa tapahtui vasta 1980-luvulla: ”Talvisodan peikko, uskonnollisuus, moralismi ja kyläyhteisömäisyys olivat vastikään irrottaneet otteensa ja klubikulttuuri kukoisti. Silloin oli mahdollista pitää todella hauskaa, vaikka AIDS alkoi niittää homomiehiä kyselemättä statuksen tai identiteetin perään. 1980-luvun klubit ja AIDS-pandemia tuottivat queer-teorian. Klubeissa elämän kirjo kukki. Oli mahdollista tavata ihmisiä, joita ei ollut voinut kuvitella olevan olemassakaan, yli ikä-, seksuaali-, sukupuoli, luokka- ja kansallisarajojen. Kun osa näistä ihmisistä kuoli karmealla tavalla, ilman että muu maailma räpäytti silmiäänkään, syntyi uusi yhteisö. Solidaarisuus ylitti hetkellisesti seksuaali- ja sukupuolirajat ja opetti queereille liittolaisuuden ja omaehtoisen poliittisen teorian valtavan merkityksen.”

Antu kertoo, ettei klubeja enää ole, ja monille AIDS-kuolemat ovat vain kirjoista luettua tietoa. Queer-teoria nojaa tähän historiaan, mutta aktivistiritaman hyvin koulutetut kansankiihottajat ovat enimmäkseen niin nuoria, että queer-teoria ei ole heidän omaa aikaansa. Jännittävä ja kiinnostava tilanne! Helsingissä queer-anarkistit järjestävät tänä kesänä kokonaan oman Queersaatio-festivaalin ja siihen liittyen oman marssin. Festivaalin teemoja ovat muun muassa turvallinen tila, päihteettömyys, itsemääräämisoikeus ja vallankumous. Queer-teorian pääsuuntien mukaan vällan-

kumousta ei kuitenkaan ole nähty mahdollisena tai edes toivottavana. Queer-teorian analyysissä on keskitytty yhtäältä kysymykseen queerin mahdollisuudesta sijaita valtarakenteiden ulkopuolella. Keskustelussa on pohdittu miten asioita muutetaan horjuttamalla niitä omilla sijoillaan:” Toisaalta niin sanotun anti-sosiaalisen queer-teoriasuuntauksen piirissä on nähty, ettei queerilla halulla voi olla koskaan pääsyä valtajärjestykseen. Siksi siinä on keskitytty kulttuurituotteiden, kollektiivisen psyyken ja valtaapitävien instituutioiden logiikan heteronormatiivisuuden analysointiin. Vallankumous on ollut queer-teorian piirissä siis oikeastaan poissuljettu vaihtoehto, koska rakenteiden monimutkaisuus on ymmärretty ja vallankumousten on pelätty johtavan vain tiukempaan vallanpitoon.”

Antun mielestä vallankumous ja aktivismi tarvitsevat “totuuden”, joka johtaa niitä ja antaa niille virtaa. Queerien elämien kannalta kaikki valtaapitävät totuudet ovat kuitenkin potentiaalisesti vaarallisia, koska ne kaikki ovat luonteeltaan normalisoivia:” Yhden vallankumous on aina jonkun toisen alistamista. Nostalgisoitu kaipuu lainsuojattomuuteen ja vallankumoukseen on sinänsä ymmärrettävää. Monille queereille esimerkiksi tasa-arvoinen avioliitto näyttäytyy voiton sijasta patriarkaattisen symboliikan ja parisuhdemuodon etuoikeuttamisen oikeutuksena. Erilaiset heteromaailman piirit ovat innoissaan kampanjoineet tasa-arvoisen avioliittolain puolesta, koska he mieltävät rakkauden universaaliksi voitoksi. Queer-elämää tuntemattoman silmään monet lesbot, homot ja trans*-ihmiset ovat varmasti reagoineet hyvin yllättävällä ja vähän tylynkin tuntuksella tavalla hyvää tarkoittavien

heteroiden intoon. Tylyys pitää kuitenkin sietää maailman muuttamisen ja sosiaalisen oikeudenmukaisuuden vuoksi.”

Antun mielestä ei saa olla niin, että kun osa queerista istutetaan lainsäädännölliseen oikeuksien aurinkoon kukkimaan, samalla osa queer-elämästä jää täysin tunnistamatta. Tällöin monien ihmisten elämistä tehdään täysin elinkelvottomia:” Heteroillekin kyseessä on myös oma etu. Normatiivinen heteroseksuaalisuus ja sille perustuva sukupuolijärjestelmä on uhka ja rajoite myös heteroille. Tämän osoittavat esimerkiksi väkivalta- ja lasikattotutkimukset, samoin kuin monien heteroihmisten tavaton pitkästyminen omassa sukupuolijärjestelmässään. Pride-kulkueen totuus on jäätelöä syövän hyväntuulisen Tarja Halosen ja queer-solidarisuutta huutelevien aktivisti-anarkistien vaihtoehtoja kiintoisampi ja monimutkaisempi. Rumpuja päristelevä naamioitunut joukko ei puhuttele poliittisesti kaikkia queer-yhteisön marginaaleja.”

Näistä osa on Antusta kaksoisperspektiivin vuoksi marssimassa Pridella, osa taas ei. Tarkka katsoja erottaa kulkuessa monenmoista campia ja dragia samoin kuin eri queer-sukupuolia, -ikäpolvia, – sukupuolia ja -tyylejä. Näkymättömiin jää paljon. Monet yli 50-vuotiaat queerit hylkäsivät opiskeluun, ansiotyöhön, parisuhteeseen ja omistusasumiseen perustuvan, normaalina pidetyn elämänkaaren seksuaali- ja sukupuolipoliittisista syistä 1980-luvulla:” Nimitän heitä proto-queereiksi antropologi Gayle Rubinin termillä. 1980-luvun kansalaisoikeusliike, performanssitaide, sosiaalivaltio tukineen, seksuaaliset ja luokkarajat ylittävä virkeä lesbo- ja homoklubikulttuuri sekä Schengen-sopimuksen myötä avautuneet Euroopan rajat olivat keskeisiä proto-queerien

sosiaaliselle ja poliittiselle elämälle. Mikä tahansa identiteetti on heille ongelmallinen, eikä heitä näy Setan juhlapuheissa tai marsseilla. Monet tähän ryhmään kuuluvista ystäväistäni eivät ole enää elossa. Heidät on vienyt itsetuhoisuus, päihteet, syömishäiriöt tai mielenterveyden ongelmat.”

Näillä on Antun mukaan suora kytky yhteiskunnallisiin valtarakenteisiin ja newtonilaisen ”elämänteatterin” sallittuun muotoon. Toisilla ei yksinkertaisesti ole varaa maksaa bussilippua keskustaan saati viinipulloa ja aurinkorasvaa Pride-piknikille. Proto-queer -kulttuuri on kuitenkin vahvasti elossa suorien sosiaalisten kontaktien kautta. Se vain ei näyntyä julkisuudessa. Täältä löytyvät Antun mielestä queer-maailman takapihojen Tolstoit, joihin hän myös minut laskee. Meille Antun mukaan poisjättäytyminen kunniallisten selviytyjien joukosta on poliittinen teko. Tavallaan me olemme huutomerkki, mutta meidän vastarintansa elää kaupunkien julkisivujen takana – poissa näkyviltä.

Antu kertoo lopuksi, miten Orlandon massamurhan poliittiset jälkiaallot vetivät Helsingissä tänä vuonna uusia ihmisiä marssimaan, nauramaan ja tanssimaan kaduille. Tunne siitä, ettei pelolle saa antaa periksi, oli vahvasti pinnalla.” Toivottavasti heteroseksuaaliset ja sukupuolten valtavirtaan kuuluvat ihmiset osoittavat julkisesti ymmärtävänsä, että Orlandossa oli kyseessä syvästi queer-ihmisiin kohdistunut viha. Homofobiaksi kutsutun käyttäytymisen yhteiskunnallisten juurien peittely tuottaa tappavan logiikan, joka aiheuttaa queer-elämiä ja queer-yhteisöä eliminoivaa väkivaltaa. Pulse-homoklubin murhat liittyvät myös nationalistiseen etnisyyden ja rajapolitiikkaan. Suurin osa uhreista oli heikossa

yhteiskunnallisessa asemassa olevia latinoja tai espanjankielisiä, ja osa oli paperittomia maahanmuuttajia Meksikosta. Queer-väki ottaa valtarakenteisiin ja väkivaltaan liittyvät asiat kuolemanvakavasti, koska ne koskettavat monia jatkuvasti ja suoraan. Se ei kuitenkaan tarkoita, että he aina käyttäytyisivät kuin olisivat tosissaan.”

Osa queer-maailmasta ja sen ihmisistä pysyy pimennossa, vaikka Pride-kulkue näyttäisi pyrstö keikkuen kulkevana kaikkien puolesta. Paraati oli tänä kesänä erityisen tärkeä julkinen ele Antun mielestä. Etenkin, kun se samalla se valotti sitä, ettei se koske kaikkia.

Siksi onkin hyvä katso takaisin menneisyyteen, niihin päiviin saakka, kun Harvey Milk keksi Pridet, sateenkaari-lipun ja koko kaupallisen hössötyksen nykyisen länsimaisen ja omaan tuhonsa ajautuneen feminiinisen homouden ympärille.

”27.marraskuuta 1978 tapettiin yhdysvaltain ensimmäinen avoimesti homo kaupunginvaltuutettu ja homojen poliittisten oikeuksien ensimmäinen näkyvä marttyyri Harvey Milk San Fransiscossa. Milkin sanoma oli yksinkertainen. Hän ei halunnut homoja enää edustamaan politiikassa homoille myötämielisiä heteroliberaaleja, vaan homoja. Milk sanoi edustavansa kaikkia homoja, mutta erityisesti niitä vainotuja, jotka karkasivat kodeistaan ja asuivat kaduilla. Milkin mielestä homojen tuli kuroa umpeen satojen vuosien vaino ja antaa toivoa näille syrjityille ja vainotuille homopakolaisille, jotka joutuivat pakenemaan homoutensa takia kodeistaan. Milk sanoi, että juuri siksi he menevät baareihin, koska kirkot ovat heitä kohtaan vihamielisiä: ”He tarvitsevat toivoa! He tarvitsevat palan kakusta!”

Tårarnas klippa

Jag minns det ännu som om det var igår, när jag kom till detta hus som ny dräng, och jag presenterades för husets äldre dräng, vars namn också var Heikki, precis som mitt eget namn. Jag var Heikki Pekkasson. Den gamla drängen Heikki Mikkosson.

Jag var ung. Under femton. Mörk och stilig. Åtråvärd och muskulös. Den andra Heikki var redan mycket äldre än jag. Redan tjugo. En vuxen man till sina överarmar, en ljus och fin mansbörjan. Nätt som en liten gris, eller som en svajande hö i sommarvinden.

Och jag hade ingenting emot det att vi sov på samma madrass på ladugårdens loft, när det nu en gång var ont om utrymme. Där under täcket var det varmare när vi var två, när vi klamrade fast vid varandra, och ohyra var det också lättare

att plocka bort från varandra när vi var två, så vi kunde sova ordentligt.

Och så gick det bara, att vi från första stund höll ihop som klister. Vi rörde oss överallt tillsammans. Vi arbetade i par, och vi delade bädd. Den lilla fritiden vi hade tillbringade vi i byn med de andra drängarna och roade oss, och alltid sades det lekfullt om oss, att nu kommer där byns stiligaste pojkarpar – de två Heikkina.

Som två söta bär. Den ena ljus. Den andra mörk. Båda två så vansinnigt förälskade i varandra, att inte ens höet kommer dem emellan, när de hela tiden gnider sig mot varandra. Rör varandra ömt i smyg med fingertopparna.

Fingrar varandras hår och ger varandra undermedvetna förälskade blinkningar. Under vår första gemensamma natt tog den äldre Heikki mig direkt i sin varma famn och tryckte mig mot hans hårda kuk.

Klädde av mig mina byxor och lade sig på mig, tills det gick för oss båda, och sen gjorde vi det på nytt en gång till, och till slut somnade vi i varandras famnar. På morgonen innan tuppen gal runkade vi tillsammans innan arbetet kallade.

Prästgården var ingen lätt plats att vara på för stiliga drängar. Hack i hel efter dessa drängar lomade nån sorts kyrkomän som var svaga för färskt och välformat kött, föreställande sig ha nånting att fråga och så, och bara kikade på drängarna när de enligt den tidens bruk utan det minsta plagg på sig kastade hö på höbalen i sommarvärmen.

Prästgårdens husbonde var på ytan en sträng kyrkoman, Claudius Brennerus, som varnade prästkandidaterna för unga besökare på prästgården, som på nätterna tillsammans med

drängarna tumlade om i skogen och på åkrarna, varnade för det onaturliga sexets faror, á la Tomas av Aquino, genom att indela farorna i fyra olika kategorier.

Den första och obetydligaste var att erbjuda hor. Den andra var äktenskapsbrott, den tredje incest. Den fjärde ansågs som särskilt motbjudande och som djävulens upptåg: runkande, beblandning med djur, samt sex mellan män.

Han strövade omkring på sina ägor som en hök och övervakade sina undersåtars fritidssysslor, och såg inte med blida ögon på de två Heikkinas lust att vara tillsammans hela tiden.

I samband med att han av biskopen fått fullmakt över Tavassalo församling, hade biskopen i hårda ordalag varnat Brennerus för församlingens kyrkomäns tidigare dåliga rykte, och betonat att en sträng moralisk disciplin var den enda medicinen för prästgårdens otyglade och sedeslösa förfall.

Exemplen skrämde. Hjälpprästen Johan Lauren hade blivit dömd för incest. Kyrkoherde Nils Bysk tog sig ända till Rom år 1498 för att ångra sina sexuella avvikelser. Efter reformationen myllrade församlingen av svaga gudstjänare, som med sitt omoraliska uppförande åstadkom mycket huvudvärk åt biskoparna. Kaplan och horfantast Zacharias Jacob förlorade huvudet under bödeln.

Kaplan Michael Stigelius dömdes i rätten för flirtförsök med den äldre tjänstebroders fru. Och sen hände det. Det var en kväll när kyrkoherden kom till Koivistos gård för att granska ägorna, om vars ägande man stred om i rätten, när han la märke till två drängar som låg på varandra längre bort i skymundan, högljutt stönande.

Han ropade åt dem att i gamla testamentet dömdes sådana

män till döden som låg med varandra på det sätt man låg med en kvinna, och avlägsnade sig i samma stund för att ta sig till länsmannen, som omedelbart med häst och kärra kom till platsen med två medhjälpare för att tillfångata de två Heikkina, och förde dem till bottenvåningen av länsmannens hus för bevaring tills rättegången.

Rätten dömde dem till döden, och domen ändrades inte i Åbo hovrätt. Det berättas att de två Heikkina lugnt och sansat vandrade mot bålet, hand i hand, kramande om varandra, utan att ge ifrån sig ett ljud, före de i den brinnande hettan slutligen förlorade livet. Taivassalos prästgårdsdrängar Heikki Pekkasson och Heikki Mikkosson var Finlands första vid namn kända bögar, och ett pojkarpar som djupt älskade varandra. De brändes på bål i Taivassalo socken på en avrättningsplats som fått namnet Tåraranas klippta år 1665.

Miksi olin Pirtolan mielestä lappilaisen taiteen uusi Kalervo Palsa-tapaus?

Lukija varmasti ymmärtää, että tällaisilla kirjoituksilla en saa taitelijastatusta vaan häirikön leiman umpimielisessä Suomessa enkä myöskään mediahuomiota, ylistäviä kritiikkejä tai kahdesta edellisestä palkintona lankeavia apurahoja.

Hain apurahoja vuodesta 1996 tähän vuoteen 2016 saakka tasan kaksikymmentä vuotta turhaan kaikista mahdollisista instansseista, säätiöistä ja valtiolta.

Tein satoja mielestäni hyvin perusteltuja apurahahakemuksia ja kuvittelin jo näyttäneeni osaamiseni ja erikoisen näkökulmani yhteiskuntaan ja taiteeseen, mutta se ei vakuuttanut kehtään, sillä olen niin marginaalissa oleva nobody, ettei minuun kannata uhrata ruutia (jokin mielenhäiriö tai sekaannus valtion kirjastoapurahalautakunnalle tuli kuitenkin vuonna 2013 kun se myönsi minulle 2000 euroa kirjoittamiseen).

Enää en turhaan vaivaannu hakemaan apurahoja.

Tässä ohessa esimerkiksi saamastani melko asiattomasta kohtelusta tiistaina 24.2.2015 oikaisuvaatimuksen taideneuvostolle Lapin taidetoimikunnan tekemään valtionavustuspäätökseen 10.2.2015.

”Pyydän taideneuvostoa oikaisemaan selvästikin väärän ja väärin perustein tehdyn päätöksen kohdallani, ja toimittamaan minulle Lapin taidetoimikunnan 10.2 valtionavustuspäätöksestä tehdyn pöytäkirjan sekä pyytämään taidetoimikunnalta yksilöidyn selityksen valintakokouksen päätöksiin vaikuttaneista keskusteluista hakemusten kohdalla, sillä saamani tiedon mukaan perustelut hakemukseni hylkäämiseen ovat heppoiset ja täyttä hölynpölyä.

Selitykseksi ei käy se, että kuulemani mukaan he pitävät taidettani ärsyttävänä. Sehän on taiteen alkuperäinen tehtävä yhdessä filosofian kanssa. Olen kuullut, että he ovat pitäneet sitä suurena puutteena, etten ole myöskään hankkinut ”suosittelemista”, jo ihan siksikin että se juuri on pieniseluiselle suomalaiselle kulttuurille tyypillistä piilokorruptiota. Jos taide

ei puhu puolestaan, minusta ei se tarvitse mieliteleviä tai kiitollisuudenvelkaisia kaverivakuutteluja mahtisasemien suojista vääristämään todellisuutta.”

Sinä tiistaina julkaistiin Lapin taidetoimikunnan päättämänä lähes neljännesmiljoonan euron valtiontuki lappilaiselle kulttuurille. Suuri osa avustuksista meni taidetoimikunnassa istuvien jäsenten taustaryhmille tai niitä lähinnä oleville järjestöille ja taiteilijoille, kuten maassa on muuallakin ja ennen kaikkea valtion rahoittamassa taitteessa aina ollut tapana. Se on hyvä syy miksi kokoomuskansanedustajien Susanna Kosken ja Will Rydmanin pitäisi vaatia julkisin varoin tuetun taiteen pikaista täysremonttia (tarvitaanko enää edes ns. kunnallista taidetta kun se on mitä on?).

Kaksi osaavaa ja pitkäaikaista lapin taidetoimikunnan asiantuntijajäsentä olivat putsanneet sulle ja mulle- jakopolitiikan mukaisesti hyvät siivut avustusrahoista, ja hieman myöhemmin yhden jäsenen poika sai läänin 5000 euron taidepalkinnon Taidetoimikunta väitti valinnan perustuvan hankkeen taiteelliseen laatuun ja vaikuttavuuteen. Käytäntö kertoi kuitenkin jostain ihan muusta.

Sain etukäteen postitse tiedon, ettei kuusi kirjaa käsittävä ”Uudet Lappia -kirjat -projektini, josta olin saanut valmiiksi Rovaniemeläistarinoita sekä Rovaniemi Poemsin, täyttänyt muka näitä ehtoja.

Taidetoimikunta väitti ottaneensa päätöksessään huomioon aiemman toimintani, joten odotin innokkaana hyvää tiliä. Soitin hämmästyneenä päätöksen saatuani ”erityisasiantuntija” Tomi Aholle joka asiasta päätti. Hän väitti toimikunnan perehtyneen yksityiskohtaisesti ehdolla oleviin hankkeisiin, ja

päätökset tuettavista syntyneen yksimielisesti tarkan harkinnan jälkeen.

Kun kysyin asiaa oman alueeltani taidetoimikuntaan valitulta Aineen taidemuseon johtajalta, hän ei yllätyksekseni tuntenut lainkaan projektini sisältöä, edes päällisin puolin, joten vahvat epäilyni heräsivät siitä, että jokin muu asia tai asiat olivat vaikuttaneet sekä esittelyssä ja päätöksessä niin, ettei minua kohdeltu lain edellyttämällä tavalla tasapuolisesti ”eräistä syistä”.

Kirjoitin valituksessani taidetoimikunnalle, että toivoisin heidän käyttävän tätä valitusta käsitellessään ulkopuolista ja puolueetonta asiantuntijaa. Esimerkiksi Lapin yliopiston rehtoria, Mauri Ylä-Kotolaa, jota voi pitää hyvä ja ansioituneena sellaisena.

Aiempiä kirjoituksiani on kiitely omintakeisesta kielestä, poikkeuksellisesta suoruudesta, haastavasta rehellisyydestä sekä oivaltavasta älyllisyydestä. Olen opiskellut viiden eri maan viidessä eri yliopistossa taideaineita ja aatehistoriaa, sekä työskennellyt mm. kriitikkona, toimittajana, puheiden kirjoittajana, imagojenrakentajana, sekä taiteen tuottajana.

Taidehommissa olen ollut siitä lähtien aktiivisesti elokuvan, kirjallisuuden ja teatterin parissa, kun viisivuotiaana aloitin avustajana Rauni Mollbergin läpimurtoelokuvassa Lapsuuteni. Ja toisin kun taidetoimikunta yleisissä perusteluissaan viittasi, Uudet kolmella eri kielellä toteuttavat Lappia -kirjat olisivat taiteelliselta laadultaan korkeatasoinen ja vaikuttava hanke maakunnassamme, kuten samassa sarjassa jo ilman mitään tukia julkaistut Rovaniemeläistarinoita ja englanninkielinen Rovaniemi Poems osoittavat.

Aika erikoista ja tässä Suomessa epätavallista on kai se, että olen aina itse rahoittanut kaikki omat taideprojektini, olenhan opiskellut sekä Tampereen yliopiston täydennyskoulutuskeskuksessa taiteen tuottamista että Taideteollisessa korkeakoulussa taiteen yrittäjäkurssin.

Nyt omat rahani ovat loppu enkä voi jatkaa ilman tukea Uudet Lappia -kirjaprojektia loppuun, vaikka minulla on jo kaksi seuraavaa sarjan kirjaa valmiina odottamassa painamista. Ajattelin että olisi jo minun vuoroni saada julkista tukea, sillä olenhan näyttänyt osaamiseni tuottamalla kahdenkymmen vuoden aikana korkeatasoisia ja näkyviä taideprojekteja maassamme.

Hannu Oskala oli oikeassa kirjoituksessaan ”Kulttuurin tukijärjestelmä kaipaa muutosta” Hesarin mielipidesivuilla 23.2 siinä, että maailma on muuttunut, järjestelmä ei: ”Tuen ulkopuolelle jää nykyisin liikaa laadukasta taidetta ja jopa kokonaisia taiteenlajeja”, mutta kysymys on paljon suuremmasta asiasta, kuten minun esimerkkini todistaa.

Järjestelmä suorastaan sorsii vahvojen taidejärjestöjen ulkopuolelta tulevaa uutta osaamista ja erilaisia taiteilijoita. Minun kohdallani ”nämä erityiset syyt” ovat inho ja viha homotaidetani kohtaan, koska olen tehnyt kolme homokirjaa keskellä maaseudun tunkkaista uskonnollisänmaallista umpimielisyyttä.

Olen saanut osakseni kostoksi ”tästä hävyttömyydestäni” vuodesta toiseen asemaansa tahallisesti väärin omiin tarkoituksiinsa käyttäviltä taidetoimikuntien kulttuurin kukkahattutädeiltä syrjivää ja epäoikeudenmukaisia päätöksiä kenenkään asiaan puuttumatta.

Minä olen sekä pätevä, kokenut että osaava, ja juuri sellainen taiteilija, jota varten apurahat on tarkoitettu. Mutta en koskaan saa niitä! On ihan selvää että minua boheemiradikaalia taiteilijaa syrjitään hakemuspäätöksiä tehdessä sekä sukupuolisen suuntaukseni että ajatusteni takia. Herää kysymys: olenko lappilaisen taiteen uusi Kalervo Palsa-tapaus?

Mikä taiteessani sitten mättää etten kelpaa koskaan tuettavaksi? Olenhan tehnyt yli kaksikymmentä vuotta tango- ja taantumusrajan takana koti, uskonto, isänmaa- hengen kurittamassa erämaa-Suomessa näyttäviä taideprojekteja. Perustanut mm tanssiopistoja. Tuonut taiteen työllisyyskurssit Suomeen. Järjestänyt festivaaleja ja tapahtumia. Kirjoittanut kritiikkejä ja kulttuurijuttuja. Siinä sivussa kymmenen omaa kirjaa. Ja toimittanut kolme mm. elokuvaohjaaja Rauni Mollbergin elämänkerran (jota kukaan ei huomionnut, paitsi Antti Alanen onneksi, koska minä toimitin sen).

Yli kahdenkymmenen vuoden ajan sadoista hakemuksistani huolimatta vain kerran olen saanut mitättömän pienen tukisumman kirjastoapurahalautakunnalta ehkä siksi, että kirjojani on yli viidessäkymmenessä kirjastossa lähes viisisataa kappaletta lainattavissa. Olen huomannut, että on ihan sama millaisen hakemuksen tekee, sillä valintoja ohjaavat muut seikat kuin mitä perusteluissa valheellisesti väitetään.

Tästä ihan samasta syystä kirjoitin jo vuonna 1997 ilmesytyneessä Otavan Pienessä kulttuurikirjassa - juhlateos suomalaiselle kulttuurille, jossa analysoitiin Kulttuurin ja luovuuden KEPPI -projektiä.

”Tätienergialla toimiva maakunnallinen ylipolitisoitu kulttuurihallinto määritteli ahtaasti, mitä taide oli ja mikä oli

alueellisen poliittisen tasapainon kannalta järkevä rahareikä hukuttaa valtion rahoja. Niukkuutta jaettiin samaan aikaan, kun jo kyntensä tylsistyttäneet paperitiikerit saivat rahoitusta alueellisen tai poliittisen kriteerin nimissä. Näin taitavasti etabloituneet taideinstituutiot jättivät massiivisten fasadiensa varjoon pienet yritelvät ja ideat.”

Kun laki ja käytännöt ovat huonoja ne pitäisi muuttaa. Suomalaisen kulttuurin tukijärjestelmä on kuin vanhan ajan neuvostoliitosta. Yhtä sisäsiittoinen, korruptoitunut ja tehoton. Jo sen, että toimikunnan jäsenet ehdottavat ne joille siitä on eniten hyötyä rahanjaossa, pitäisi herättää tajuamaan, että kyseessä on suomalaisen tapaan piilokorruptio, jossa rahat eivät mene niille joille ne on tarkoitettu.

Siksi päätöksien perusteluja vääristellään niin ettei tämä toisuus paljastuisi. Kamalinta on, se ettei epäoikeudenmukaisesta ja väärästä päätöksestä ei voi valittaa. Oikaisupyynnön voi tehdä. Ne eivät ole koskaan menneet läpi. Niiden lähettäminen on sama asia heittäisi paperin roskiin, sillä päätöksen tehnyt taidehallinto on valitusta itse käsittelemässä minua inhoava esittelijä Timo Aho mukaan lukien!

Kuvassa on nuoremman lappilaisen homotaitelijan teos. Lisääkin löytyisi mutta se ei tietenkään heteronormatiivisuudesta lain tehnyttä kukkahattutätien kulttuurihöpöttäjäporukkaa kiinnosta. Ei tietenkään koska siinä on munaa. Ja siinä siellä myös puhutaan miten sitä käytetään iloisesti ja häpeilemättä muuhunkin kuin pissimiseen tai suvunjatkamiseen. Aivan hävytöntä kerrassaan. Kysymys kuuluukin: miksei sitä esitetä tai sen estetiikalle anneta taidemuseota käyttöön? Siksi että se on vähemmistön taidetta, jota ai päästetä esiin marginaalista.

Sen sijaan Aineen taidemuseo tyytyy esittämään vanhemman lappilaisen homon kiertonäyttelyä, joka on nähty sataan kertaan ja on yhtä kiinnostamaton kuin aina kun siihen ei museoväki osaa keksiä uusia näkökulmia. Miksei uusi osaaminen, taide ja taiteentekijät tämän päivän kysymyksineen, kuten millaista on olla vähemmistön vähemmistössä uskonnollisänmaallisen ahdistuksen lamauttamassa tiukkapipolassa jossain onnimannihattivattien peräkorvessa, missä joka toinen on kepulainen ja lestadiolainen, ja loput jos hyvä säkä sattuu kohdalle muuten vain hulluja tai umpimielisiä tylsimyksiä (paitsi tornionjokilaaksolaisten pieni parhaimmisto!).

Suomalainen kulttuuripoliittikka on veromaksajien rahoilla tehtävää innotonta seinien, kokousten, kulttuuribyrokraattien ja kuolleen taiteen tukemista vanhan Oy Suomi AB:n jostain käsittämästä syystä ”mitä naapurin kukkamaljakko ajattelee minusta siis täytyy vähän teeskennellä”- silmänpölyä Suomi-kuvan kiillottamiseksi: kenelle ja mitä varten maassa, missä lähes 80 prosenttisesti rahat menevät oopperan lisäksi mielikuvitukseen ja ei luovien hankkeiden hyväksi jostain ihan muusta syystä kuin taiteellisesta.

Huonona esimerkkinä kulttuuripoliittisesta vääristymästä (milloin nämä kuplat vihdoinkin puhkaistaan?) kankkulan kairoon heitetystä julkisista kulttuurirahoista voisi hyvin mainita silloisen umpitakapajulani ummehtuneen ilmapiirin keskellä samaa tylsää lohduttomuutta ympäristössään valtion rahoilla levittänyt Tornion Aineen taidemuseo, missä ei käy juuri kukaan, ja mikä ei osaa kyvyttömyyttään toteuttaa tärkeintä tehtäväänsä dokumentoida tämän päivän taiteen, taidekäsitysten ja ihmisten kokemusten välistä ristiriitaa, jos sitä vertaa

vaikkapa Rovaniemen taidemuseoon, jonka julkaisu- ja näyttelytoiminta on maan huipputasoa.

Aineen taidemuseon johtaja antaa yksityisissä keskusteluissa rivien välistä ymmärtää syyn kaikkeen olevan Tornion kaupungissa, vaikka pelkkä vilkaisu itse johtajaan ja museoon kertoo ihan muusta. Aineen taidemuseossa rahat käytetään siihen, että puoleksi vuodeksi palkataan joku ”ystävä” tutkimaan millaisia palveluksia ympäristö muka haluaa taidemuseolta (luodaan tarve?), josta sitten julkistetaan kuolleen ja toteuttamiskelvottomana ja ei ketään hyödyttävänä syntynyt, ketään kiinnostamaton ”opastettu patsaskierros kolmenkymmenen asteen pakkasessa kaupungin liukkaassa keskustassa samaan aikaan kun mielikuvituksettomuudesta kärsivä museonjohto syyttää Tornion kaupunkia kulttuurivihamieliseksi, kun se ei suostu lisäämään taidemuseon ylimitoitettua budjettia lisää muutenkin konkurssikypsässä kaupungissa, missä kaupunginjohtaja yrittää parhaansa mukaan tasapainotella kaikkien yhteiseksi hyväksi saadakseen peruspalvelut karsimisista huolimatta toimimaan lain edellyttämällä tavalla.

Koska joku uskaltaisi tukkia nämä rahareiät? Kuka tarvitsee ja mihin pikkukaupungissa tylsää taidemuseota, joka ei esitä mitään kiinnostavaa? Ei ainakaan kukaan torniolainen. En minäkään, joka sentään ammatikseni puuhailen taiteen parissa.”

Olin puhunut aiemmin puhelimesta asiasta alkukeväästä 2016 äkillisesti kuolleen suomalaisen ilkikurisuuden puolesta-puhujan, Erkki Pirtolan, kanssa, ja hän vain pyöritteli päätään sanoen, ettei näille valtion lafkoille voi koskaan mitään.

”Vaikuttaa, että olet lappilaisen taiteen uusi Kalervo Palsa-tapaus!” , hän hihkui ilkikurisesti hihittäen.

Pirtola oli monella tapaa todellinen kansallistaiteilijamme, jonka heittäytymistä ihmisiin ja asioihin hullunhauskasti täysillä kujeillen ja leikitellen tulee kovasti ikävä.

Pirtola näet toimi käytännössä niin omassa taiteessaan kuin videoidessaan ympäristössään esiintyvää taidetta, jota hän näki kaikkialla heti aamulla silmänsä aukaistuaan kuin keväällä auringonvalossa liekehtivässä kukkameressä, kuin Gorgias Platonin dialogeissa, kun hän sanoi: ”Että sekin kuului hänen taitoihinsa, että hän pystyi puhumaan lyhyemmin kuin kukaan muu.”

Pirtolan mielestä puheiden suuri yleinen ongelma on rohkeuden ja hyvyyden puute. ”Vain nauramalla taiteen avulla tällaiselle pöyhkeälle ja itseriittoaikaiselle vallalle se voidaan kukistaa, sillä typeruus ei kestä yhtään irvileukojen irrottelua.

Todellisuuden todellisuus oli Pirtolan mukaan sekä tunteenomainen että järkiperäinen. En ihan jaksa muistaa kaikkia niitä lukuisia keskustelujamme joita kävimme aina silloin tällöin taiteesta satunnaisesti kohdatessamme Helsingin taideyöelämän kosteilla jatkoilla 80- ja 90-luvuilla, mutta muistan miten innostava ja hehkuvan raikas hänen tapansa nähdä, ja ennen kaikkea uskaltaa rohkeasti arvioida asioita - ja hieman niiden ylikin.

Tapasin viimeisen kerran Erkki Pirtolan vuonna 2012, kun Sara Hildenin taidemuseossa Tampereella järjestettiin joulun alla yleisöluento, jonne oli kutsuttu paikalle piristysruiskeeksi tämä suomalaisen taidemaailman ikuinen kauhukakara, tunnettu taidemaailman erilaisten soppien keittäjä, taiteilija Erkki Pirtola, joka pyydettiin aina runoilijan tavoin avaamaan avaruutta sinne missä luovuutta kuristava säännönmukaisuus oli

jo ennättänyt tehdä ympäristöönsä liian selvät jäljet seurata.

Pirtolan tavaramerkiksi oli tullut kulkea koko ajan videokamera mukanaan dokumentoiden andywarholimaisesti elämän päättymätöntä sirkusta tutkivan taiteilijan silmin, sillä video oli hänelle nykyajan sivellin ja ”Every day crazy days.” Pirtolan yksi terävistä oivalluksista on Ludwig Wittgensteinin tapaan se, ettei käyttäytymisemme perusta ole tiedollinen, eikä se perustunut uskomuksille, vaan kaiken oppimisen ja kokemuksen toistuvat ja taivuttelevat piirteet antoivat niin taiteelliselle kuin sosiaaliselle käyttäytymisellemme sen säännönmukaiset piirteet, myös sen, että kaiken voisi muuttaa, jos halua siihen olisi.

Ja halua Pirtolla oli siihen, sillä juuri siksi hän näki taiteessa sen kaiken mullistavan mahdollisuuden - elämän jalostamiseksi elämisen arvoisaksi! Pirtola oli pitkäaikainen tuttu tamperelaiselle taideväelle.

Vuonna 1991 Tampereen Nykytaiteen museon julkaisi kirjan ”Pirtola 40 Y. Exile” samannimisestä näyttelystä Tampereen nykytaiteen museosta. Siksi häntä leikillisesti nimitettiin ”Pilkanmaan läänintaiteilijaksi”, sillä vaikka itse Pirtola ei ollut koko ajan siellä läsnä, oli hänen vaikutuksensa voimakas Tampereellakin kuten koko Suomessa kaikkien uutta taide - elämästä, kokeellisuutta ja rohkeaa älyllisyyttä kaipaavien esiteikköjen piirissä. Koko ajan Pirtolla oli joissain päin

Tamperetta meneillään jonkinlaisia viritelmiä, mitkä putkahtivat ulos milloin mistäkin kummallisista asiayhteyksistä. Tampereen näyttelynsä kunniaksi Pirtola nimitti itsensä ”Virtaavan Yliopiston riemutohtoriksi”, koska hänen mielestään jokainen ihminen oli ”itsensä määrittäjä”. Pirtolan näkemysten taustalla kuului vahvasti säveltäjä John Gagen maailma, missä

mikä tahansa oli taidetta, jos kokija kykeni vain sukeltamaan aistimuksen sisälle.

Tästä ei ollut pitkä matka Pirtolan lempilapsen ITE - taiteen parin, missä purettiin ryminällä nykyaiteen myyttejä tavaliselle ihmismielelle ymmärrettäviksi katsomuskokemuksiksi taiteen itseoppineiden vaistonvaraisen ja nykyaiteeseen pettyneiden pelastukseksi muodostuneessa ”Outsider Artissa.” Pirtola itse kertoi valaisten mielellään uteliaille kyselijöille miten puuhuussi oli ollut maalaiskulttuurin protestipaikka, kuten erään ITE - taiteilijan huussiveistoksen punkkarivanhus, joka selaili naama virkeänä ”Vapaa Ajattelijaa”, missä luki ”Vallanpitäjien rienaus on ollut kaiken kansan kulttuurin perusta.”

Taustalla olisi voinut ihan hyvin soida Gunnar - pässin hengiltä rasittavilla kiertueillaan saaneen kansantaitelija Martti Huuhaa Innasen pakoputkiromantiikkaa tihkuva ”Vasemman puntin salaisuus”-levyn julkeat ja vessanhajuiset irvailulaulut mm ”Neuvosto-onanisti, Kakkahätä ei ole mikään naurun asia, Turhan seisottaja ja Miesten tango.”

Siksi olikin luonnollista, että Pirtola oli kokeillut laajasti taidекentällä tehden mm. runoutta bussikuskeille, koska he olivat Pirtolan mielestä tässä yhteiskunnassa ainoita jotka veivät perille. Tampereen museonäyttelykirjan esipuheessa tuolloin kovassa huudossa ollut julkisfilosofi Esa Saarinen mairitteli ylisanoin taiteilijaa ”aina liikkeessä olevaksi syvyysukeltajaksi ja ehkä paljastavimmaksi aikalaistaiteilijaksi”, joka oli hänelle kuten Carl-Gustav Lilius, Rosa Liksom – ”niitä välttämättömiä taiteilijoita, joiden töitä kannatti omistaa ja rakastaa ja miettiä yön jo tullen.”

Pirtolaa oli tullut Tampereelle kuuntelemaan parikymmen-

tä ihmistä. Joukossa museon omaa väkeä, muutama kummallisennäköinen taiteilija, aina joukkoon pakollisena kuuluvat muutamat kulttuurin kukkahattutädit, yksi taiteen kautta itseään etsiskelevä hönöpetteri, sekä taiteesta sijoittamisena kiinnostunut boheemiporvaripariskunta ja pari homoa.

Puheensa lopuksi kaikki kuuluisuuksia kaveeraavat saivat käydä moikkaamassa Pirtolaa ja kertomassa hänelle jonkun muiston, eikä sen niin väliä oliko se keksitty tai runsaasti muuteltu, tähän peliin kuuluu kaikkialla samanlaista hymyilyä, hauskoja juttuja ja erilaisia hymynkareen tuolla puolella paranneltuja sattumuksia ja trapetsimaisiksi huippusuorituksiksi muunneltuja kömpelöjä kummelluksia, sillä loppujen lopuksi millään ei kuitenkaan ollut kunnan zen-lentäjien tapaan mitään väliä, sillä näissä pippaloissa pääosanestäjät joutuivat kokemaan saman sivuroolimaisen tyhjyyden tunteen huomattaessa ajan kuluneen ja ihmisten muuttuneen, kuin Marcel Proustin ”Kadonnutta aikaa etsimässä” - kirjassakin.

Pirtola tiesi olevansa tuolloin jo liian vanha pieru. Sen hän fiksuna miehenä tunnusti minulle itsekkin. Enää ei läppä lentänyt ihan niin yhtä jouhevasti tai aiemmin eloiset silmät iskeneet tiuhaan tahtiin kuin kultaisen kuuskytluvun laineilla jouteliaassa vapaudessa iloisesti purjehtineella Pirtolan parhaina päivinä. Kuulokin oli jo huolestuttavasti huonontunut, eikä sekään ollut selvästi kolme ja puoli vuotta sitten kaukana, että vintti olisi pimennyt jossain vaiheessa lopullisesti, niin kuin vuoden alussa sitten kävikin.

Silloin vielä onnellisen isoisän roolissa hyvin viihtynyt entinen taidekapinallinen pyöritteli päätään ja oli ihmeissään kun hänen ikäisensä, jossain tylsistymisen ja kuoleman välimailloilla

oleva ryppyinen radikaalivanhus kuiskasi jotain helläksi tarkoitettua Pirtolan korviin muistuttamaan kenties joskus kesällä neljäkymmentä vuotta sitten tapahtuneesta ohimenevästä halvasta punanviinikännisestä lemmenhetkestä jossain kesäfestareilla.

Pirtola mietti hetken kun nainen oli jo mennyt menojaan naama punaisena onnellisena kohdatessaan neljäkymmenen vuoden jälkeen yhden kuuman kesän, ettei muistanut äskeistä naista koska muisti entiset panot vain takaapäin. Paikalla tätäkään todistamassa ei ollut tietenkään yhtään paikallismedioiden edustajaa.

Tällaiset keskustelut eivät kiinnosta nykyisin valitettavasti suurta yleisöä eikä niillä ole uutisarvoa viihteelliseksi kuluttamiseksi muuttuneessa maailmassa, joten koko show oli kuin helmiä sioille Pasolinin Sikolätin hengessä ellei Pirtola olisi videollaan kuvannut koko ajan omaa esiintymistään ja harvalukuisen yleisönsä reagointia siihen, nyt kun snobbailevan kulttuuri-individualismin ja romantiikan hengen taiteilijaneromyytin tietoisuksiineen ja ajatuksiineen olivat lakaisseet tehokkaasti historian romukoppaan massojen riettaat kulutusbakkanaalit bonuskertymissä.

Ja kun Pirtola sitten aloitti aaltoilevan puhumisensa, hän käytti iskeviä ja kuvailevia verbejä yrittäessään valottaa yleisölleen miten pilkotaan taiteessa se kaikkein tärkein mureneviin käsiin: taide omana kokemuksena, oman tunteena, oman sisäisen sekavan maailman heijastuksena, ihan samalla tavalla kun Platon osoitti, että hänen kuuluisilla luolasta paenneilla, idean auringon sokaisemilla vangeillaan oli velvollisuutenaan palata varjoon ja olla hyödyksi kumppaneilleen sen orjuudessa, mikä

oli ottanut heidät kiinni hämärän maailman kynnyksellä.

Pirtolan tavaramerkkinä oli suurten taidenerojen tapaan leikkivä lapsi, ”Homo Ludens.” Ja ihan kuin Michelangelo, hänessäkin oli räjähtävää alkuvoimaa, periksiantamattomuutta, tutkimusmatkailijaa, sinnikästä selviytyjää, ja jalon villin tavoin viettiensä harhauttamana ainaista eksyjää, ”härskiä sekoilijasikailijaa”, sekoitettuna hullunhauskalla tavalla viehättäväksi seurapiiricoktailiksi.

Täytyi olla joko pohjamutiaan paatunut peruspersu tai Hannu Laerman varoittavana esimerkkinä yleisöluennoillaan kertoma karmaiseva esimerkki porilaisesta psykoottisesta psykologista jos tästä hepusta ei heti alkuhymyjen ja muutaman nokkelan ärsytysrepliikin jälkeen innostunut ja kuunnellut häntä loppuun saakka rystyset valkoisina surren menetettyä mahdollisuutta nuoruudessaan, jo siksikin, että teki mieleen vetää turpaan koko Suomen koululaitosta, etteivät tällaisia ilmiselviä opettajien hulluiksi luokittelemia kansanvillitsijöitä palkanneet aikoinaan tekemään maamme koululaisista tulevia monilahjakkaita neroja ja kansainvälisen luokan taiteilijoita, vaan antoivat niiden mitänsanomattomien ja lahjattomien hiirulaisten opettaa heidät valjulla ja haalistuneella olemuksellaan inhoamaan taidetta, koska siitä räpellyksestä sai sellaisen kuvan, että se oli teknistä piipertämistä ja kilttiä edustamista hienoissa salongeissa.

Pirtola kuitenkin oli jo osa taiteen eliitti ja kelpasi hyvin tuolloin taidemaailman vanheneville nirppanokkaisille hienohelmaämmille, koska Pirtola osasi nähdä taiteen myös samalla tavalla kuin Osip Mandelastam hellenismien.

Pirtolalle se oli merkitysjärjestelmä, jonka utelias ja elämäl-

leen sisältö haluava leikkivä ihminen kääri auki ympärillään kuin ajallisesta riippuvuudesta vapautettuja, inhimillisen minän kautta sisäiselle yhteydelle alisteisten ilmiöiden viuhkan, joka oli koko ajan totuutta pakenevaa muotoutumassa olevaa merkitystä ihmismielen ehtymättömässä kultakaivoksessa.

Pirtolalle taidekokemuksen puhdistaminen akateemisesta valmiiksi määritellystä ajattelusta oli yhtä merkittävä projekti kuin ranskalaisfilosofi Alain Badioulle filosofian uudistaminen, kun hän väitti että filosofeilla on täysi työ yrittäessään repiä sanoja irti niiden huoraavasta käytöstä.

Ennen oli pirtolamaisesti tietysti toisin, mutta Poptaiteesta kaiken moskan ja roskan kautta naivistiseen kansantaiteen keräilyyn ja antroposofiseen värimaailman matkaa tehnyt shamaanimainen suomitaitteen eri mieltä oleva yksityisajattelijahaili edelleenkin varauksettomasti taiteilijaa, jos hänen luovuutensa lähti henkilökohtaiselta maanpakoalueelta eikä jostain ajanmukaisesta tyylistä.

Maanpakolaisuus merkitsi Pirtolalle sielun ja hengen metamorfoosia missä etsijä ja kyseenalaistaja kävi läpi materiaalin muodon vankeuden, ymmärtääkseen mitä vapaus oikeasti oli. Pirtola kertoi eläneensä niin kauan kuin muistaa eli lähes koko elämänsä kuville. Aku Ankka, Becos Bill ja Tex Willerit veivät nuoren Pirtolan ihailemaan Pop - taiteen suuria nimiä, Warholin Marilyn Monroeta ja Roi Lichtensteinin suurennettuja sarjakuvia.

Tästä ”roskakulttuurin jalostamisesta taiteeksi sai kipinän myöhemmin suureksi roihuksi syttynyt ITE- taiteen kuraointi sekä Pirtolan rajoja rikkovat muut taideprojektit ja taidenäkemys.

Pirtola muisteli antaumuksella piirtäneensä Jimi Hendrixin Purple Hazesta abstraktin viivajakumon. Ja saaneensa nuorena wieniläisen Friedensreich Hudertwasserin spiraaliaksooman suggestiivisista väreistä ja skitsofreenisestä huumorista omassa sisämaailmassaan vastakaikunsa.

Myös toisen wieniläisen, Ernst Fuchsin tutkimukset seksuaalisuudesta ja raamatusta innoittivat nuorta Pirtolaa. Edesmennyt ”Pohjoisen raju ja paha poika” Kalervo Palsa opetti Pirtolan katsomaan taidetta: ”Minulla kesti kauan ennen kuin ymmärsin maalauksenkin olevan yhtä ilmaiseva muoto kuin sarjakuva. Sen jälkeen maalauksia onkin tullut varmaan tuhansia.”

Pirtola kertoi Palsan yhteiskuntasatiirin vaihtuneen hänellä absoluuttiseksi meditaatioksi, ”mandalaksi”.

Sitä ennen hänelle tuli kubismiherätys Vaivaisukko - näytelyssä Helsingin Tuomiokirkon kryptassa 70-luvun alussa, minkä hän liitti kansalliseen tematiikkaan: ”Niissä oli tämä suomalainen portsarijärkäläisyys ja toisaalta ”vaivaisuus”, mikä anoo ”sivistystä” Euroopalta, mutta on samalla kieltänyt oman alkuvoimaisuutensa, mikä tekee hänet vaivaiseksi. Ihailin tuolloin Hugo Simbergiä ja Paul Kleetä.”

Piirtämisestä tuli Pirtolalle ajatuksen jatke. Hän maalasi vimmaisesti ja hänen piirroksensa harhailivat kaikille mahdollisille poluille. Omien sanojensa mukaan hän kävi tunteitensa rakenteen lävitse kuvissaan rajusta hellään - realismista naivismiin.

Yliopistossa Pirtola kuunteli Erik Tawaststjernan luontoja, joissa paljastettiin ”paitsi musiikin ja luovuuden, ylipäätään sielun ydin”. Muuten yliopisto ei Pirtolaa liiemmin

Nietzscheä lukuun ottamatta kiinnostanut, vaan hän luki niitä kirjoja, jotka innostivat häntä omalla sisäisellä tiellään, kuten Wassily Kandiskya ja Rudolf Steineria, ja yllättyi silloin iloisesti löytäessään maailmoja, joista viralliset kanavat eivät tienneet mitään.

Puheensa lopuksi Pirtola kierrätti yleisöä taideostosten keskellä kertoen näkemyksiään ja kokemuksiaan taiteilijoista ja taideeteoksista. Pirtola oli itse kulkenut pitkän matkan omassa taiteessaan tutustuessaan Elonkerjääjät - ryhmän Juhani Takalo-Eskolaan, ja silloin muodissa olleeseen performancen, valokuvan ja Bodyartin yhdistämiseen, ja teki ”Metsäteatteria mm. postmodernia Kalevalaa ”after sauna art”- tyyliin. 80-luvulla vaihtoehtoliikkeen piirissä syntyneen Ö-ryhmän myötä tulivat ”Inkoon taidehuussi, Lepakon Punka - art ja Yrjö-näyttelyt, Vanhan Galleria ja viimeinen Illallinen, Seisooko peli ja Rahaa - aktio.”

Pirtola tiesi kuitenkin hyvin, että suurella yleisöllä oli aina ollut ja tuli aina olemaan suuria vaikeuksia suhtautua oikeisiin känkkäränkkäisiin eli suuriin taiteilijoihin ja heidän aina väistämättä yleistä makua vastaan oleviin taiteisiinsa, ”koska silmän piti totutella monimutkaisiin havaintoihin”, mutta oli itse yhtä syyllinen kuin taiteen nirppanokkatädit ja ahneet mesenaatit siihen, että neitseelliselle viattomuudenkokemukselle oli pantu laput silmille, läpäheitonesto suuhun, ja lopuksi lätkäisty vielä hirveän suuri hintalappu perseeseen, ja suudeltu, jos ei nyt kuolleeksi, niin ainakin aika hengettömäksi kulttuurin kukkahattutätien kesäiseksi ajanvietteeksi siinä babette - leivoksen ja kahvin välissä matkalla kesänäytelystä toiseen.

Tässä toisten samanlaisten vahanaamaisten, entisten kym-pinoppilaiden ja ”ekapulpettienviittaajien” nyt puukoruiin koristetussa elävät, ei niin elävässä, muumiokerhossa.

Taiteessa oli näet käynyt ihan samoin kuin tanskalaisen elokuvaohjaaja Lars von Trierin Dogvillessä – kaikenkenmaa-ilman tuotteistetut taideteokset, ja niitä tehtailevat taidehempat olivat yhteisestä sanattomasta sopimuksesta muuttaneet katsojan ja taideteoksen välistä sopimusta niin, ettei siitä enää ottanut Pirtolakaan selvää, eikä kukaan jaksanut olla enää oikeasti kiinnostunutkaan.

Ja niin koko taidebisnes sai maksaa siitä kovana hintana uuden kasvavan nuoren ja netin imemän, itse taidetta omasta elämästään synnyttävän sukupolven, jolle taide oli enemmänkin hauska ja rento elämäntapa yhdessä muiden samanlaisten kavereiden kanssa (ei hipsterit) kuin ylistettyjä mestareita tai superkalliita mestariteoksia panssarilasien takaa ihailtavana, lähestulkoon olemattoman mielenkiinnon nykytaidetta kohtaan (lue: maksettua markkinataidetta missä tärkeämpää oli maine ja hintalappu kuin itse sisältö ja elämys), joka oli yhä edelleenkin suomalaisten eläkeläisporvareiden ja erilaisten yksityisten säätiöiden ja raharikkaiden lempiharrastus – jostain kumman syystä?

Suomessahan ei ole koskaan kukaan muu kuin Pirtola ottanut vakavasti Theodor W. Adornon väitettä: ”Taide säilyy hengissä ainoastaan yhteiskunnallisen vastustuskykynsä kautta: siitä tulee tavaraa, mikäli se esineellistyy. Se ei suo yhteiskunnalle kommunikaatiota vaan jotakin hyvin välillistä, vastarintaa, jossa estetiikansisäisen kehityksen voimalla yhteiskunnallisuus uusintaa itsensä ilman jäljittelyä.”

Vi är så lätta att lura och manipulera!

Därför ger vi i livets namn vårt eget liv i andras händer, och vi lider för att vi inte vågar vara den vi skulle vilja vara. Precis denna insikts politik belyser den brittiska idéhistorikern Stephen Toulmin, det vill säga hur nya grundinsikter i denna tid hade långtgående följder för den här diskussionens stil och innehåll.

”Förändringen skedde efter år 1965. Under Vietnam-debatten på 1960-talet övergick man från de nationella målens politik – som strävade efter konsensus – mot en politik, som framtvingen av olika gruppers motstridiga intressen strävade efter att röja undan gamla oförrätter.

De högre ”anständiga” klasserna hade på 1700- och 1800-ta-

let antagit att de stora lägre ”vanlottade” klasserna ”visste sin plats”, och att de vid behov kunde hållas på sina platser med socialt tvång.

Nu började alla klasser högt uttrycka sina egna åsikter, med röster från olika håll, men ändå med en röst. I teorin var medborgarrättighetsrörelsens (NAACP, La Raza, De Grå pantrar-na eller de sexuella minoriteternas Gay and Lesbian Alliance) intressen allt annat än sammanfallande.

I praktiken förenades de i en opposition mot den strukturella stelheten, som de ”anständiga” människorna hade sett som en förutsättning för bevarandet av stabilitet. Som följd uppstod en serie attacker mot en diskrimination som hade slagit rot i det europeiska 1700-tals samhället, som legitimerats av en ny Kosmopolis.

Den institutionaliserade rasdiskriminationen, skriande orättsvisor, vilka man inte på långa tider ingripit i, blev det första målet för medborgarrättighetsrörelsen. Andra följde snart efter. Den diskrimination som uppstått i det Moderna samhället hamnade under 1970-talet mer och mer i blickfånget: kvinnor, gamlingar, de handikappade, lesbion, bögar, en efter en började varje grupp för sig höja sin röst.

De som aldrig hade ifrågasatt den moderna nationalstatens goda och dåliga sidor, upplevde allt detta som en förskräcklig chock. Jesus sade: ”De fattiga har ni alltid omkring er” – alltså människor i behov av barmhärtighet är alltid närvarande. Nu förstod de som hade ”traditionella värderingar” att han menade att de fattiga bör förbli fattiga, de svarta ödmjuka, kvinnorna hemma, de handikappade i bakrummet och de homosexuella i skåpet.

Separationen grundade sig i ett 1800-tals missförstånd mellan positivistiska vetenskapsmän och romantikens konstnärer.

Snarare än en rent historisk undersökning, uppskattade Hayden White litteraturens och framförallt modernisternas sätt att presentera det förflutna. Till exempel James Joyce, Henrik Ibsen eller Thomas Mann lyckades enligt honom med sina skönlitterära verk fånga något mycket väsentligt från förflutna tidevarv.

Historieforskningen producerade å andra sidan en konstgjord ordning i en i sig absurd värld. Enligt Hayden var en moral uppbyggd på människans minne blott en lögn, i vilken historien fjättrade instinkter, förhindrade handling, och gjorde människor till enbart skuggor.

Hayden sa att historien i praktiken begränsade politiskt handlande genom att få människor att tro att världen redan är färdig. Det verkade finnas ett obestridligt kontinuum mellan det förflutna och nutiden, som berättigade och till och med förpliktigade beslut som rörde framtiden. Trots att White inte nämnde ordet nostalgi, kom det ändå fram ett sorts fastklamrande i det förflutna liksom ett levande i det förflutna. Utgångspunkten skulle vara okontinuerlighet och kaos; nutiden påminde inte om tidigare situationer – dessa är i själva verket delvis samma teman, som också Michel Foucault grep tag i några år senare i sin bok *Vetandets arkeologi* (1969).

White betonade år 1966, att förflutna framtider i princip har varit lika öppna som samtidens framtid: ”Det viktiga är, hur den av det förflutna påverkade framtiden ska förstås. Historikerns börda och moraliska förpliktelse var att lyfta den vetenskapliga disciplinens nivå, så att han kunde delta i befriandet av

samtiden och dess människor från historiens börda. Historieforskningen skulle söka efter lösningar till samtida problem. Så skulle de frågeställningar som ställdes upp av konsten och den egna tidens vetenskap såsom sociologins teorier tas på allvar.”

Försvarstalets skeptiska exemplars kraft samt Essäernas typiskt direkta, överflödande glädje drog honom med sig. Men han kunde inte dela Montaignes tolerans, mångtydighet, oklarhet, brist på säkerhet, eller mångfalden av människors motstridiga åsikter. Toulmin fortsätter, att inte ett enda av Descartes publicerade filosofiska verk ens närapå är lika uppriktigt och lättamt som Montaignes texter. Han skriver också att ingen heller ifrågasätter Montaignes förmåga att tala till oss tvärs över århundradena på ett sätt som vi ännu känner i vår egen puls.

Enligt Toulmin var renässansens lärda män mer intresserade av praktiska, på förhållanden beroende frågor, som medicinen, juridikens och moralens frågor, snarare än av tidlösa, filosofiska och universella saker: ”I deras ögon var den retoriska analysen av argument som riktade in sig på fallbeskrivningar och allmänhetens natur lika värdefulla – och lika filosofiska – som deras inbördes formallogiska analys. För dem var retorik och logik vetenskaper som kompletterade varandra. Kontemplerandet kring människors konkreta handlingar i ljuset av deras detaljrika natur och omständigheter – där handlingarnas moral sågs som ”instanser” – var lika värdefullt som den teoretiska etikens abstrakta frågor. Precis liksom i antikens Aten fanns det i 1500-talets Europa de lärda som fördömde som orationellt virrvarr, det som andra upphöjde till intellektuell rikedom. Alltså föreslog Montaigne, att det under tiden var visare att skjuta upp allmänsteoretiska antaganden, och i

stället koncentrera sig på att anta ett mångsidigt perspektiv på både naturfenomen och människans handlingar såsom vi möter dem i vår egen vardagserfarenhet. Just respekten för den mänskliga erfarenhetens rationella möjligheter var renässans-humanisternas stora förtjänst, men de hade också en skarpsyn vad gäller den mänskliga erfarenhetens gränser. De antog också att de filosofiska frågorna sträcker sig utöver erfarenheten, på ett sätt som inte kunde försvaras. Konfronterad med abstrakta, universella, tidlösa teoretiska prepositioner, kunde de inte hitta en tillräcklig grund för erfarenheten med syftet att antingen bekräfta den eller förneka den. I sin essä Försvarstal för Raymon Sebond, försvarar Montaigne kraftigt den klassiska skepticismen som ett sätt att undvika högmodig dogmatism. I de andra essäerna undersöker han den mänskliga erfarenhetens olika sidor. Den allmänna opinionen tillät den läsande kretsen att förhålla sig skeptiskt vidsynt till osäkerhet, oklarhet och olika åsikter under 1580- och 1590-talet, men den opinionen vände åt motsatt håll på 1640- och 1650-talet, så att den skeptiska toleransen inte längre ansågs värdig.”

Ludvig Wittgenstein skriver att det säkerligen finns erfarenheter som han skulle vara beredd att kalla känslor av den förflutna tiden, trots att det inte är så, att varje gång han kommer ihåg någonting, så skulle han inte ha någon av dessa känslor:” För att nå visshet om dessa känslors natur, kan det vara nyttigt att minnas, att det finns det förflutnas gester och det förflutnas tonvikter, vilka vi kan anse representera det förflutnas erfarenheter.”

Denna skrifts modifierade titel kommer från litteraturvetenskapen. Den kända litteraturvetaren Harold Bloom skrev

att läsning kan utgöra en av de största njutningarna, som ensamheten kan bjuda på. Enligt honom läser vi inte enbart därför att vi inte kan känna tillräckligt många människor, utan också därför att vänskapen är så hotad, så benägen att bli mindre eller försvinna via påverkan av distans, tid, brist på genklang och allas familje- och känslobekymmer. En god bok är alltså alltid också en god vän. För att använda Blooms ord, frågan om hur man borde läsa, leder också alltid till frågan om läsningens motiv och ändamål. Enligt Bloom är det viktigt att om en människa ens i någon mån vill bevara sin förmåga att bedöma åsikter, så ska hon fortsätta att läsa bara för dess egen skull.

Sir Francis Bacon gav rådet att man inte ska läsa bara för att kunna invända mot andra och förbrylla, eller för att kunna fortsätta tro och ta saker för givet, eller för att flinkt hitta samtalsämnen, utan för att kunna överväga och betänka. Bloom skrev att för honom är läsning snarare en ensamhetens praktik än ett utbildningsprojekt. Hans förebild som läsare var dr. Samuel Johnson, som kände till och också kunde uttrycka läsningens kraft och begränsningar. Utöver Bacon och Johnson fann Bloom ännu en tredje klok läsare i Emerson, en häftig fiende mot historia och alla historicismer, som om de bästa böckerna konstaterade.

”De får oss mer övertygade om att en natur skrev och samma natur läser.” Bloom byggde en fin syntes av Bacons, Johnsons och Emersons vassa anmärkningar. Leta efter sådant som kommer dig nära, som kan användas för att överväga och betänka saker, och som talar till dig som om ni hade en och samma natur, befriad från tidens tyranni. Detta betyder i praktiken uttryckt: hitta först Shakespeare och låt honom hitta dig.”

Enligt Bloom läser vi i sista hand för att förstärka vårt eget jag och för att ta reda på vad detta jag genuint är intresserat av. Walter Benjamin skrev att författaren till På spaning efter den tid som flytt, Marcel Proust, inte gav efter för den här typens drömmar.

”Trots det, eller kanske just därför, kunde Jean Cocteau i en vacker essä säga att nyansen av hans röst följde nattens och honungens lagar. Genom att underkasta sig deras makt övervann han en hopplös sorg inom sig, (obotliga bristfälligheter i nuets djupaste vara,) och byggde av sina minnens honungskakor ett hus för tankarnas bisvärm.”

Benjamin fortsätter, att Cocteau i Proust såg människans blinda, vansinniga och extrema längtan efter lycka. Enligt Cocteau reflekterades det i hans ögon, som inte var lyckliga. Benjamin skriver att det finns två typer av lycka -hymnisk och elegisk lycka. Den förra är aldrig tidigare erfaren, toppen av onåbarhet. Den senare är evig, än en gång, evig, ursprunglig, och den första lyckans återupplivande.”Syftet med denna skriftsamling du har i dina händer är att i ”proustiansk anda” öppna för ett noggrant tolkningsförsök av kärleken, en kärlek som vet exakt var den andra smärtar.

Benjamin skrev att just Proust outröttligt dechiffrerade djävulsknytnäven, jaget, för att på nytt och på nytt framkalla den bild, som skulle tillfredsställa hans nyfikenhet, inte hans hemlängtan. Plågad av hemlängtan låg han i sin säng, saknande en besläktad plats av åstadkommen värld, där varats verkliga surrealistiska ansikten skulle bli synliga. Till denna värld hörde, enligt Benjamin, allt som hänt Proust, liksom den skonsamhet och finkänslighet med vilka de representeras.

”Aldrig avskilt patetiskt och visionärt, utan i förväg väldigt förberett och flerfaldigt styrkt, bärande inom sig en sårbar, värdefull verklighetsbild.”

Precis på samma sätt som jag i denna bok lyfter fram, från jordens inre, som Benjamins skildrande av den elegiska lyckolängtan på ett vidrörande sätt, berörande varje bög i sin tysta nedstämdhet, och den oss alla hemlighetsfullt förenande, i ett ursprungligt kärleksfyrverkeri, var lidandet är krönt av en dragningskraft inlindad i melankolisk skönhet, allt under ytan.

Samtidigt är mina texter en skildring av en böghet som på ett horribelt sätt kunde vara en synonym för en blodigelaktig angivande ensamhet, om vilken bögen själv inget vet och heller inte vill veta, förrän någon vardaglig sak påminner honom om det. I början ljuger mina texter, att de inte bjuder åskådaren någon möjlighet till en god förändring, med Benjamins ord, att det viktigaste en människa har att säga inte alltid yttras högt.

”Inte ens i tystnad anförtror han sig till sina närmaste”, som läsaren mellan våra texter själv mumlande kan fråga sig. Är inte erfarenhetens väsen att se hur måttlöst svårt det är att erfara till och med många saker, som man ändå kunde beskriva med några få ord?”

Och just därför låter doften av vår kärlek, en irrande skönhet utan lock, bara i luften svävande vidunderlig och oväntad, förstå att vi har funnit vår egen Epiktetus, när ensamhetens, kärlekens och den egna elegiska lyckolängtantans djupaste väsen avslöjas för oss, och deras ömsesidiga tvång, snirklande i sin mångtydighet, men dock en nödvändig treenighet, när också vi slutligen, efter skriften av dessa, inser att det vi inte kan ändra på inte heller bekymrar oss.

Sålunda får vi till slut ro i våra själar, bara önskande att saker och ting sker som de sker, så vi måste övertyga oss, rad för rad, nedslag för nedslag, att ingenting längre kan skada oss efter denna erfarenhet mot våra egna viljor, och samtidigt inser vi att vi besvärats av uppfattningen vi haft om dessa saker, inte sakerna i sig.

Därför är vi äntligen redo att gå iväg, renade av den sorgliga bördan vi burit, till nästa berättelse, med den förnuftiga tanken, att under det mest eländiga utomstående trycket, kan man leva ett lyckligt och värdefullt liv, trots att sannolikheten för att få fotsvamp, gallsten eller lung-ödem är större än att hitta en tillfredsställande sexpartner i bögkretsar.

Jälkisanat

Olen yrittänyt kirjoittaa tähän kirjaan suomeksi ja ruotsiksi suomalaiselle lukijalle, joka jotenkin väärinymmärtäen isänmaallis-uskonnollisessa kasvatuksessaan hegeliläisen etiikan vaikutuksen alaisena vieroksuu ironian kaiken kieltämisen negatiivisuutta, sellaisen tarinakokoelman ettei hän suorilta käsiltä hyväksyisi turvallisia vastauksia epä-älyllisten, tylsien ja valheellisten sosialidemokraattien tyrkyttämään helppoon ja halpaan tapaan (tuen kokoomusta tässä taistelussa vasta-voimana, en siksi että se olisi mitenkään erikoisen kivaa tai älykästä porukkaa - onhan siellä valitettavasti muistuttamasta ihmisen alhaisista voimista nixonnaamainen kiero peluri ja petturi Jan Vaapavuori- vaan siksi että se on ainoa järkevä ja kyllin voimakas nyrkki sosialidemokratian manaamia pimeyden voimia vastaan, jos haluamme elää ilman kuristusnauhoja kaulallamme), vaan rohkaistuisi pikemminkin lähtemään seikkailemaan niihin epätodellisuuksiin, jotka tarinoissani kutsuvat hänet astumaan todellisuuden sille kummalliselle puolelle mitä mielikuvitukseksi joissain ymmärryksissä kutsutaan, siitä huolimatta että esseeni on kirjoitettu ei-suomalaiseen tapaan ärsyttävän aggressiiviseksi ja sormella osoitteleviksi alleviivauksiksi asioista, jotka eivät kiinnosta ketään, ihan kuten kirjallisuus tai pamfletit eivät enää innosta ketään, joten lopetan itsekin tämän epäonnisen projektin tajutessani että olen itse se sadun hölmöläinen, joka yrittää säkillä kantaa valoa pimeään huoneeseen.

Ja miksi kirjat enää kiinnostaisivatkaan ketään, onhan meille luotu kokonaan uusi maailma: virtuaalitodellisuus? Vanhojen uskontojen varoittelema kuvan ovela viehätys on ottanut lopulta voiton sanan jyrkyydestä myös kirjallisuudessa. Kun käväisin pikaisesti tätä kirjaa kirjoittaessani tapaamassa filosofi Timo Airaksista Helsingissä, huomasin Kampissa sekä ruoka- että kirjakauppojen bestsellerin olevan Sami Hedberg 365-kirja, jossa tämän pulleaa ammattikoululaisnaamaansa eri asennoissa vääntelevä pelle esiintyy vuoden jokaisena päivänä Sami Hedberginä ilman muuta tekstiä kuin kannessa oleva otsikko.

Kaikki tämä siksi, että ymmärrän ihmisen Goethen tapaan jonkinlaiseksi mikrokosmoksi. Goethen mukaan jokainen esine oli mikrokosminen ilmaus makrokosmuksesta. Sitä oli ennen kaikkea ihmiseksi tullut luonto. Henki, maailmansielu, tuli muodoksi kaikkialla, sekä orgaanisessa että epäorgaanisessa luonnossa, ja ihmiseen vaikutti kaikelle muotoa antava idea ja voima. Goethellä kaikkeen luonnon moninaisuuteen kätkeytyvä ykseys ilmaisi itsensä magneettisessa virtauksessa, jonka ihminen tunsi sinä henkisenä yhteytenä – vaaliheimolaisuutena – minkä nykyaika on ihmisen tappioksi kadottanut ja korvannut tekopyhyydellä ja teeskentelyllä. Goethen ”Vaaliheimolaiset”- teoksen ensimmäinen ranskannos sai nimekseen ”Les Sympathies”.

Maailmankirjallisuus sai Goethen Vaaliheimolaisten aatteista ilmauksen sielujen sympatia ja sielunveljeys, vaikka Ranskassa vaikuttanut Rousseau oli jo ennättänyt kuuluisassa Heloise-romaanissaan kuvata sielujen sukulaisuuden vastustamatonta ja vallankumouksellista voimaa, jolla rakastavaiset uhmasivat yhteiskuntaluokkiensa kahleita ja totuttuja sovinnaisuuksia, ihan kuten Vaaliheimolaissakin.

Ja kun yhteys ihmisten välillä on kadonnut yhtä täydellisesti kuin rakkaus, ymmärrys ja luottamus, tunnustan käyttäneeni asioita ja ihmisiä omituisella tavalla hyväkseni saadakseni mitä olen halunnutkin tässä omassa ”Anti-Vaaliheimolais”-esseekokelmassani: rauhaa omilta kauhukuviltani ja kuvitelmiltani.

Suomea on aina kiitetty monellakin tapaa eräänlaisen mallimaana maailmassa, jonka voin pitkät ajat niin Pohjoismaissa kuin Englannissakin asuneena vahvistaa.

Suomen viihtyvyys ja turvallisuus on henkistä kuten maiseamme: tasainen, ihmistä kunnioittava ja rauhoittava, jos vertaa sitä vaikka ylikansoitettuun muuhun hälinämaailmaan, jossa synnyttään ja kuollaan lähes ilman mahdollisuutta omaan intiimiin yksityiselämään - ja ajatteluun.

Siksi onkin kumma, ettei kukaan politikoistamme ole nähnyt uhkaa mahdollisuutena, vaan päinvastoin panikoinut yhdessä öljyä laineille heittävien Ylen toimittajien kanssa.

Suomessa ei käydä valitettavasti syvällistä ajankohtaista keskustelua ruotsalaisen radikaaleista yhteiskunnallisista mielipiteistään tunnetuksi tulleen professori Gunnar Adler-Karlsson tapaan, kun hän pohdiskeli jo 70-luvun lopulla työllisyydestä, kirjassaan ”Ajatuksia työllisyydestä (Kustannuskiila 1984).

Nyt olisi aika järjestää Suomi uudelleen. Palata takaisin ”hallit tuun Impivaaraan”, ja hyödyntää maamme suurinta valttikorttia hiljaisuutta, luontoa ja rehellisyyttä teoin eikä vain pelkin juhla vin ylisanoin miettimällä vapaa-ajan käsitettä kokonaan uudelleen Gunnar Adler-Karlssonin esimerkin pohjalta, siitä huolimatta, että siitä haisee pahasti läpi uusspinozalaiseen yltiöoptimismiin kuuluva determinismi ja katteettomat lupaukset.

Gunnar Adler-Karlsson lähtee siitä, että perinteisillä keinoilla

täystyöllisyyden toteuttaminen tai toteutuminen on nyt teollisuusrobottien ja mikrotietokoneiden aikana utopistinen tehtävä. Hän pohti myös sitä, mitä jos työ on supistumassa vähempään kuin seitsemänteen osaan ihmisen eliniästä. Silloin hänen mielestään meidän olisi harkittava monta asiaa uudelleen ja eri tavalla. Hänen mielestään me emme näet voi enää elää tulevaisuudessa (huom.: kirja kirjoitettu jo 80-luvun alussa) tehdäksemme työtä.

”Meidän on vihdoinkin muutettava lauseemme sanajärjestystä ja opittava tekemään työtä, hetken aikaa, todella elääksemme. Yhteiskuntamoraali, joka on väheksynyt kaikkia muita elämäntoimintoja paitsi kaavamaisista työntekoa on pakko hylätä. Sen vuoksi on ruvettava tulevassa suunnittelutyössä arvioimaan uudelleen työn ja vapaa-ajan välisiä suhteita. Meidän on lisättävä taiteen, kulttuurin, kirjallisuuden leikin, rakkauden ja kaiken muun tyhjentyvätöntä elämänsisältöä tarjoavan arvostusta.”

Kirjoittaja väittää, että kulttuurimme on antanut väärän vastauksen klassiseen kysymykseen: Elämmekö tehdäksemme työtä vai teemmekö työtä elääksemme? Hän kysyykin mitä voisimme tehdä, jotta raataminen ja haasteellinen toiminta jakautuisivat oikeudenmukaisemmin, kolkutellen kenen tahansa omaatuntoa todetessaan, että teknisen tuotantonäkökohtien kannalta paras ihmisaines löytää itselleen töitä vastaisuudessakin, mutta jatkuvasti kasvava ihmisjoukko karkotetaan työmarkkinoilta kyvyttömyyden, vähätuottoisuuden ja teknisen tietämättömyyden johdosta.

Esimerkiksi käytän hyväkseni julkisuutta rakastavia ja sitä yhtä surutta omiin tarpeisiinsa käyttäviä kuin totuutta muuntelevia poloisia, ja tässä kirjassa puolustuskyvyttömiksi muuttuneina (koska tämä ei ole journalistinen tekele vaan aito pamfletti) mm. Antti Rinnettä, Donald Trumpia, Erkki Tuomiojaa, Johanna Korhosta

ja Jouko Turkkaa sekä Jack Donovania, todistaakseni myös heidän suullaan aikakautemme ongelmallisesta löysyydestä ja feminiinistä luonteesta (josta puhuu myös queertohtori Antu Sorainen tässä kirjassa), ja erityisesti siitä aiheutuneista heikkouksista ja ongelmista kulttuurissamme, josta johtuu taas se - ihan kuten Shakespearen näytelmän miehetkään eivät onnistuneet ylläpitämään aitoja ystävyysuhteita, koska he eivät jaksaneet kuunnella toisiaan - ettei mikään muutu niin kauan kuin näiden kaikenmaailman ”pirjoauvisten ja päivätaussien” medioissa harrastamana turhapäiväinen, ärsyttävä ja tosiongelmissa huomion vievä tätimäinen lassytyys saa jatkua, eikä asioista puhuta suoraan niiden oikeilla nimillä, niin kuin Timo Airaksinen on yrittänyt turhaan tehdä siitä asti vuodesta 1981, kun hänet valittiin käytännöllisen filosofian professoriksi Helsingin yliopistoon: rohkaista puheillaan ja kirjoituksillaan, kuten viimeisessä, Suomen satavuotisjuhlien kunniaksi kirjoittamassa testamentillisissä sävyjä omaavassa pohdiskelukirjassaan ”Sinivalkoinen kirja”.

27.1.2017

Vaasassa

Harald Olausen

Henkilö- ja asialuettelo

A

”The Audacity of Hope: Thoughts on Reclaiming the American Dream is the second book written by then-Senator Barack Obama. In the fall of 2006 it became number one on both the New York Times and Amazon.com bestsellers lists after Obama was endorsed by Oprah Winfrey.[2] In the book, Obama expounds on many of the subjects that became part of his 2008 campaign for the presidency. The book advance from the publisher totalled \$1.9 million contracted for three books.[3] Obama announced his ultimately successful presidential campaign on February 10, 2007, a little more than three months after the book’s release.” 211 ja 419

”Antivaaliheimolaiset” 476

Almamedia 209

Aineen taidemuseo 452 ja 453

Antti Alanen 451

Anna Ahmatova 420

Keisari Augustus 23

Aristofane 416

Amerikan mustien kirkko 419

Theodor Adorno 346 ja 464 lausuma:”Taide säilyy hengissä ainoastaan yhteiskunnallisen vastustuskykynsä kautta: siitä tulee tavaraa, mikäli se esi-

neellistyy. Se ei suo yhteiskunnalle kommunikaatiota vaan jotakin hyvin välillistä, vastarintaa, jossa estetiikansäisen kehityksen voimalla yhteiskunnallisuus uusintaa itsensä ilman jäljittelyä.”

Aids 315

Asioiden oikea olemus 306

Kung Alarik på svenska 255

Ammattiyhdistysdemarit 302

”Androphilia – A Manifesto (Scapegot Publishing 2006) Great review and debate. Ricardo, LightofApollo, and Greg Johnson especially bring up good points. I would like to read this Androphilia before offering my opinions. This isn’t something we should shun interest in for fear of appearing homosexual (or spend too much time dwelling on it when there are many other important topics that need to be brought to the forefront). I definitely don’t agree with everything I have heard from the interviews with Jack Donovan and in this review, but I will say, overall it appears to be a great contribution. Greg Palino/Paulson.)” 400 and 402

Berndt Arell 219,220,223,227 ja 228

Richard Amstrong 219

Athos 220

Espanjalainen elokuvaohjaaja Pedro Almodovar 213

”Jeanne d’Arc” -hahmo 211

Televisiotähti Pirjo Auvinen 209

”Arkkipäivän päällekyvä hullu fasismi” 206

Pitäjämäen seurakunnan kirkkoherra Arto Antturi 198

Paavo Arhinmäki (vas.) 192 ja 193

Alkibiades 166-191

”Anarkistipankkiiri (Viisas Elämä 2014)”406

”The Uses of Argument (1958)”161

Roy Andersson 158

Demarin katkera ex-päätoimittaja Kari Arola 154 ja 307

”Mielikuvituksettomat järjestögangsterit kuivattaisivat innottomuudellaan ja tylsyydellään AMAZONIN sademetsätkin, jos saisivat siellä aikansa kokousteilla ja kahvipullansa jyrsiä”-lausuma 142

Argumentaatio empiirisen tarkastelun alla 81

Seksinhimoinen ”Ahmed Ahne” 135

Presidentti ja nobelisti Martti Ahtisaari 134,297 ja 298

Pääministeri Esko Aho (kesk.) 133,139,192 ja 287

Filosofi Hannah Arendt 118

Sosiologi Risto Alapuro 123

Ex-kansanedustaja Markus Aaltonen (sdp.) 109

Aku Anikka 100 ja 461

Ateenassa 82

”Arvojen yhteiskunta (WSOY 1994)” 107

”Ahneuden ja riistämisen” - käsitteet 105

Anglosaksinen retoorinen perinne 83

”Angels In America” - elokuva 52

Antiikin filosofian perinne 47

Alkon viinit Airaksisen mukaan 349

Amerikkalaiset kansalaisoikeusliikkeet 49

Adon på quizer 6

Augustinus 10, 54,55,204,255,349 ja 406

Tuomas Akvinolainen 47, 55,255 ja 443

Piispa Irja Askola 197 ja 202

Marcus Aurelius 11

Professori Timo Airaksinen 12,17,18,101,107,332-350 ja 475-478

”The Uses Of Argument” 81

Aineen taidemuseon johtaja (kesk.) 448

Absoluuttinen optimismi 17

Arja Alho 71,72,141 ja 312
Aristoteles 26,34,66,79,96,97,100,118,239,289 ja 307
Aamulehti 46
”After sauna art” 463
Claes Andersson 287
”Erityisasiantuntija” Tomi Aho (kesk.) 448 ja 452
”Ajatuksia työllisyydestä (Kustannuskiila 1984)” 476

B

”Björkstrand- valitus” 414
”Berättelse vad jag anade, när Platon visade att de från hans kända grotta förrymda fångarna, som bländades av solens idé, var skyldiga att återvända till skuggorna och vara till nytta för deras kumpaner i trälldomen, som hade tagit fast dem vid tröskeln till den mörka världen!” 380
Sir Francis Bacon 332 ja 470
”Bodyart” 463
Becos Bill 461
Nils Bysk 444
Bent- elokuva 409
Georg Buhner 404
Saul Bellow 397,398 ja 417
Claudius Brennerus 443
Bertold Brecht 346
Bocaccio 352-352
”Buddha-heräminen” 206
”Barbarer och enväldet inte förstår denna kärlek, eftersom de inte kan prata om eller beskriva den” 186
”Bimbo blondi” 135

Britannian Brexit -äänestys 234 ja 236
 Brittiläinen retoriikka 83
 Brittiläinen 1800-luvun utilitarismimääritelmä 103
 Ranskalaisfilosofi Alain Badiou 68,69,96,281,282,283 ja 460
 Bakunin 95
 Tony Blair 304 ja 305
 Gordon Brown 304
 Pohjolan viimeinen uskonnollinen sekopää Pyhä Birgitta 199
 Joseph Brodsky 11,46,61,347,381,385 ja 420
 Jeb Bush 19
 ”I, Daniel Blake” -elokuva 299
 ”Konservatismen isä” Edmund Burke 36,43 ja 243
 Kenneth Burke 80
 Zygmunt Bauman 103
 ”Mainostoimisto Bob” 39
 William Blake 381 ja 385
 Todellinen savolaisilkimys Jouni Backman (sdp.) 92 ja 287
 Buckinghamin palatsi 93
 Jeremy Bentham 103
 Sandro Botticellin mestariteos ”Venuksen syntymä” 96
 Bismarck 241
 Walter Benjamin 333 och på svenska 472
 ”Trots det, eller kanske just därför, kunde Jean Cocteau i en vacker essä säga att nyanserna av hans röst följde nattens och honungens lagar. Genom att underkasta sig deras makt övervann han en hopplös sorg inom sig, (obotliga bristfälligheter i nuets djupaste vara,) och byggde av sina minnens honungskakor ett hus för tankarnas bisvärm.” Benjamin fortsätter, att Cocteau i Proust såg människans blindas, vansinniga och extrema längtan efter lycka. Enligt Cocteau reflekterades det i hans ögon, som inte var lyckliga. Benja-

min skriver att det finns två typer av lycka -hymnisk och elegisk lycka. Den förra är aldrig tidigare erfaren, toppen av onåbarhet. Den senare är evig, än en gång, evig, ursprunglig, och den första lyckans återupplivande.”Syftet med denna skrifsamling du har i dina händer är att i ”proustiansk anda” öppna för ett noggrant tolkningsförsök av kärleken, en kärlek som vet exakt var den andra smärtar. Benjamin skrev att just Proust outtröttligt dechiffre-
rade djävulsknytnäven, jaget, för att på nytt och på nytt framkalla den bild, som skulle tillfredsställa hans nyfikenhet, inte hans hemlängtan. Plågad av hemlängtan låg han i sin säng, saknande en besläktad plats av åstadkommen värld, där varats verkliga surrealistiska ansikten skulle bli synliga. Till denna värld hörde, enligt Benjamin, allt som hänt Proust, liksom den skonsamhet och finkänslighet med vilka de representeras.”Aldrig avskilt patetiskt och visionärt, utan i förväg väldigt förberett och flerfaldigt styrkt, bärande inom sig en sårbar, värdefull verklighetsbild.”471

Ben Z – ”Zyzzz” 311

Harold Bloom 469, 470 och på svenska 471

C

”De facto är det svårt att skilja mellan den estetiska världen från resten och hitta en analytisk metod, som berör just den och att nå resultat som har betydelse bara inom konsten. I själva verket borde vi för konsten göra det som Marx gjorde för samhället och Freud för psyket. Vi behöver ”en tredje jude” som skulle bringa till konsten det som ”klasskampen” betydde för samhället och det som ”kampen mellan det medvetna och det omedvetna” betydde för psyket; och målet skulle enligt min åsikt vara att låta konstens idealistiska oskuld gå.”323

Cato 9 ja 340

Helen Cixous 420

Al Capone 57 ja 334
”Candide”-romaani 67
Claudel 69
Cantor 69
Fidel Castro 335
Winston Churchill 16,26 ja 40
Jimmy Carter 38 ja 39
Bill Clinton 304
Hilary Clinton 14,19,20,21,22,27,28,29,31,32,33,34,50,52,235,236
,246 ja 284
Chaplin 21 ja 416
Cicero 23, 24,31,34,79,100,118,119 ja 332
Leonard Cohen 28
Asianajaja Roy Cohn 51,58 ja 59
David Cameron 76
Canossan matka 79
Canterburyn tarinat 411
Jean Cocteau (på svenska) 471

D

”Därför säger jag också att det var och är du! Och eftersom det var problematiskt för djävulen att kämpa mot sig själv, så kämpade de i stället mot andra människor som de såg som djävulens medhjälpare (det var detta den Stora Franska Revolutionens jakobinledare Maximilian Robespierre menade när han sa att utan dygd är tyranni ödesdigert, och utan tyranni är dygden kraftlös.)”²³²

Kulttuuriministeri Kaarina Dromberg (kok.) 225 ja 226

Danton 404 ja 405

Dogville 463

De Grå Panterna 466

”Det härjande molnet Kyoon” 215

Demokleen miekka 306

Delfoin oraakkeli 240

Demosthene 161 ja 164

”Täällä Pohjantähden alla” 145 ja 153

”De får oss mer övertygade om att en natur skrev och samma natur läser.” Bloom byggde en fin syntes av Bacons, Johnsons och Emersons vassa anmärkningar. Leta efter sådant som kommer dig nära, som kan användas för att överväga och betänka saker, och som talar till dig som om ni hade en och samma natur, befriad från tidens tyranni. Detta betyder i praktiken uttryckt: hitta först Shakespeare och låt honom hitta dig.” 470

Demaritedotus- ja demarilehti 153,244 ja 247

John Dewey 35,47 ja 347

Marlene Dietrich 402

Demokraatit 19,37 ja 39

”De inventione” - Ciceron nuoruudenteos 25

Descartes 69,82,218 ja 468

Bob Dylan 28

Dalin valuvat kellot 115

Demokraattiosavaltiot 41

Jörn Donner 220

Didrichsenin taidemuseo 220

Jack Donovan (Malebranche) 400,401, 403, 410, 419,423 ja 477

Decamerone 411

E

”Och just därför låter doften av vår kärlek, en irrande skönhet utan lock, bara i luften svävande vidunderlig och oväntad, förstå att vi har funnit vår egen Epiktetus, när ensamhetens, kärlekens och den egna elegiska lyckolängtnans djupaste väsen avslöjas för oss, och deras ömsesidiga tvång, snirklande i sin mångtydighet, men dock en nödvändig treenighet, när också vi slutligen, efter skriften av dessa, inser att det vi inte kan ändra på inte heller bekymrar oss.” 472

Emerson 470

”Every day crazy days” 455

Ervastin divari 225

”Eros inte alltid är vacker, inte heller värd att lovprisa, förutom i det enda tillfället då Eros får människan att älska vackert.” 184

”Epäkohtiin pitää puutua silloin kun ne koskettavat minun elämääni”-lausuma 59

”Elements of Retic” 97

”EKA – sikailut” 129 ja 130

”Ensin tuhotaan ja sitten vasta puhutaan”- lauselmä 106

Ex-tempore- puheet 24 ja 31

E – osuusliike EPO 143

Euroopan investointipankki 75

Yhdysvaltojen edustajanhuoneen HUAC-valiokunta 43

Englanti 46 ja 106

EU 137 ja 236

ERM – keskustelusta (Paavo Lipponen): ”Minusta on kyllä hämmästyttävää, että kansanedustaja Aho täällä VALEHTELEE siitä, mitä pääjohtaja Härmäläinen on sanonut!” 140

Stora - Enson (entinen norjansukuisten Gutzeit 1872-) epäonninen

Amerikan seikkailu 127

1500-luvun Euroopassa 82

1600-luvun kriisien runtelema Eurooppa 162

Poliittinen irvileuka Pekka Ervasti 116 ja 311

Ilja Ehrenburg 224

Juhani Takalo-Eskola 462

F

”Franska filosofen Michel Foucaults teori, om den mänskliga kunskapen uppkommen genom århundraden och över kontinenter, som en fråga om makt. Enligt honom gömde sig den osynliga makten listigt i vårt förstånd, som bestraffades genom en subtil och finkänslig kontroll.” 317

Faidon 96

Floralainen Pulse –homoklubi 423 ja 440

Frankfurt 310

Ernst Fuchs 461

Filmihullu 47

Fabian Society 305

Kjell-Olof Feldt 284

Feministipuolue Ruotsin malliin 193

Freudin käsitys alitajunnasta 67 ja 68

Michael Foucault 81 ja 467

Franco 88

Von Fieandtin virkamieshallitukset 91

Kansanedustaja ja entinen ministeri Tarja Filatov (sdp.) 145

G

”Genetstil: ”Många queerfilmmakare tar nuförtiden som sitt motto det franska filmarkivets grundare Henri Langlois tanke om att det idag är nödvändigt att påminna, inte om det som redan gjorts, utan påminna om det som inte gjorts, och vad som kunde ha gjorts. Och vad fanns ännu att göra efter en så kallad bögfilm av billigt, rosa bögskräp vars grövsta skräckexempel var den spetstokiga mode-och kläddesignern James Bidgoods film *Pink Narcissus* från 1971, som på ett dåligt, skämtsamt och borttappat sätt kopierade och kommenterade Pasolinis, Fellinis och Genets estetik, en estetik som var populär bland den tidens konstnärsbögar. *Pink Narcissus* influerade dock den destruktiva och galna Rainer Werner Fassbinder som vid samma tid höll på att stiga upp till beröm från att ha vistats i källaren med teatergrupper, och som till slut färdigställde sin våta bögdromsvärld, filmatiseringen av Genets *Querelle*.”³²⁴

Vanhan Galleria 463

Jonas Gardell 6

Judy Gardland 402

Edvard Grieg 381

Mari Guzezina (sdp.) 372

Guggenheim 219,220,223 ja 230

Goethe 53,115,118 ja 475-476

Gay and Lesbian Alliance 466

Vuoden 1929 käänteentekeväät Gilford -luennot 347

Gridiron- klubin vuoden 1958 päivällispuhe 26

Barry Goldwater 35,36,37,40 ja 50

Anthony Giddens 70

”Gay Panthenon” 402

Hannes Gebhard 131

Gottschedin ajatuksia 75
Gianni -berättaren 88 - 89
Antonio Gramsci 126 ja 224
Joseph Gobbels 340
Lady Gaga 418
Gorgias – dialogit 454
John Gage 456

H

”Enligt Tomas av Aquino var det etiskt rätt att verka emot sina egna intressen och i stället verka för statens och rikemännens, i Guds namn. Det väckte ändå stor kritik bland annat i den förmoderna tänkaren Henrik av Gents skrifter, som hävdade att det etiska förnuftet styr individen att handla så att den personliga lyckan förverkligas på bästa sätt.” 256
Friedenstrieck Hudertwassers 461
Seamus Heaney 385
Martti ”Huhaa” Innanen 457
Hesiodos 197
Helsinki 440 ja 475
Jimi Hendrix 461
”Hutsula (LIKE 2007)” 403
HelsinkiMissio 220 ja 227
”Heloise” – romaani 474
Hakan rakentamat lohduttomat betonikolossit ja demarislummit 101
Hegel 12,44,123,243 ja 283
Sami Hedberg 475
Timo Hännikäinen 399 ja 403
Pekka Himanen 349

Hollande 236
Hipsterit 464
TUL – lehden päätoimittaja Pekka Hurme 244 ja 245
”Hilma” 148,149,150,152 ja 153
Henkiset uusluddiitit 119
Hitler 13
Pekka Haavisto (vihr.) 192 ja 193
Tero Hokkanen 210
Hippolytos 55
Henrik IV 37,
”...som Hobbes av sina läsare frågande konstaterade. ”Där var det inte finns språk, finns det inte heller sanning eller lögn, varav följer frågan: kan det i språket förekomma enbart osjälviskt varande i normala människors umgänge?”³¹⁷
Dosenntti Vesa Hirvonen 201
Presidentti Tarja Halonen (sdp.) 43,93,133,192,193 ja 195
Edgar J. Hoover 16
Homot 49,201,209,399 ja 400
Heterojullit 210
Thomas Hobbes 279
Kirjailija Pentti Holappa 135 ja 139
Tuula Haatainen (sdp.) 108,11 ja 311
Uusverbi ”Haataisu” 116 ja 311
Paul Heelas 200
Opportunisti ja ei-demari Timo Harakka SDP:tä valloittamassa 113,116,139,165 ja 247
Hesari 17,278,286,298 ja 299
Hector 59
Henrich Heine 21

David Hume 56,103 ja 346
Carl Haglund (sfp.) 205
August Hjelt 244
”Herrana Helsingissä” 302
”Hyödylliset idiootit”- lausuma 44 ja 45
”Yhtenä ilta ei olis historiaa. Yhtenä iltana alusta voisi aloittaa”-lausuma
Hectorin laulun sanoin 59
Helsingin kaupunginvaltuuston guggenheimäänestys 24
Ministeri Onni Hiltunen (sdp.) 91
”Slaget i Havsfjord” 293
”Homo Ludens” 459
Psykiatri Hannu Laerma 460
Hallituksen Lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelma – kärkihanke 367
Ronald Reaganin ruotsalainen elämäkerturi Karin Henriksson 40
”Häilyvän muistin esseekokoelma”46
Timo Hännikäinen 78 ja 79
Jari Halonen 416
”Heikkouden ylistys (Ajatus-kirjat 2009)”410
”Harry Potter”- merkki 368
Harald Hårfager 292-296
Eero Heinäluoma (sdp.) 85,92,96,134 ja 245
Emerituspiispa Mikko Hiekka 111
”Herraduunari (Mediawallius 2013)” 154
”Herraduunarin jälkilölylytys (Elisa-kirjat 2014)” 307
Nikita Hrustsov 291
Händelin Rinaldo -ooppera Estonia teatterissa 344
Sara Hildenin taidemuseo 455
”How Propaganda Works
Jason Stanley (Princeton University Press 2016) Winner of the 2016

PROSE Award in Philosophy, Association of American Publishers. Our democracy today is fraught with political campaigns, lobbyists, liberal media, and Fox News commentators, all using language to influence the way we think and reason about public issues. Even so, many of us believe that propaganda and manipulation aren't problems for us—not in the way they were for the totalitarian societies of the mid-twentieth century. In *How Propaganda Works*, Jason Stanley demonstrates that more attention needs to be paid. He examines how propaganda operates subtly, how it undermines democracy—particularly the ideals of democratic deliberation and equality—and how it has damaged democracies of the past. Focusing on the shortcomings of liberal democratic states, Stanley provides a historically grounded introduction to democratic political theory as a window into the misuse of democratic vocabulary for propaganda's selfish purposes. He lays out historical examples, such as the restructuring of the US public school system at the turn of the twentieth century, to explore how the language of democracy is sometimes used to mask an undemocratic reality. Drawing from a range of sources, including feminist theory, critical race theory, epistemology, formal semantics, educational theory, and social and cognitive psychology, he explains how the manipulative and hypocritical declaration of flawed beliefs and ideologies arises from and perpetuates inequalities in society, such as the racial injustices that commonly occur in the United States. *How Propaganda Works* shows that an understanding of propaganda and its mechanisms is essential for the preservation and protection of liberal democracies everywhere. Jason Stanley is the Jacob Urowsky Professor of Philosophy at Yale University. He is the author of *Knowledge and Practical Interests*, *Language in Context*, and *Know How*.” 213

I

”Inte för den sakens skull, att det ända sedan Herodotus dagar professionellt skulle ha skapats i miljoner för att rengöra makthavarnas motiv och handlingar, utan därför, att hela den västerländska världen i tusentals år hade strävat efter att berättiga sina egna lögner, överträdelser, maktmissbruk, krig, hat, felaktig kärlek, och bögars diskriminering, i den egna gudens och hans bibliska handboks svurna namn.” 258

Ite- taide 461

”Ilmaus sielujen sympatiasta ja sielunveljeydestä” 475

”Inkoon taidehuussi” 463

Sanomalehti Ilkka 154

Toimittaja Johannes Ijäs 154

Henrik Ibsen 19,80 ja 467

”Institutio Oratorio” 23 ja 25

”It’s Morning In America (Prouder, Stronger, Better)” – puhe 39

Kokoomusjohtaja Lauri Ingman 125,240,241,242 ja 243

”IIK! - He tarvitsevat toivoa! He tarvitsevat palan kakusta!” – lausuma
441

”Viimeinen illallinen” 463

”Impivaara” 476

J

SDP:n Jyväskylän 1975 puoluekokous 309

Jeesus 203 ja 466

Tero Jartti 416

Johnson 470

”Ikävästä juoruilija Erkki Liikasesta lisää (www.olausenharaldbirger.blog)

gspot.com)” 373

Jesuiitat 244

Demariräkälä Juttutuvan puheopettaja Juha Jaatinen 161 ja 165

Samuel Johnson 159

”Jalo villi” 120

Alexandre Jollie 409

”Järki voittaa (WSOY 2008)” 138

James Joyce 80,351 ja 467

Shakespearen Jago 37

Lyndon B. Johnson 40 ja 50

Kokoomuksen eduskuntaryhmän puheenjohtaja Kalle Jokinen 73

MEP Liisa Jaakonsaari (sdp.) 92 ja 312

”Julkisuuspelejä”-kirjan opetukset 97

”Jotkut meistä ovat selvinneet hengissä typeryyden katastrofeista” 98

Kansanedustaja Tuure Junnila (kok.) 125

Mikael Jugner (sdp.) 247 ja 312

K

Köningsbergin yksinäinen vanhus 417

Katoliset konservatiivipoliitikot 418

”Kohtaloonsa nöyrästi alistuneet astrologisen fatalismin uhrit” 413

Uuno Kailas 411

Kykyetiikan historiallinen kivijalka 282

Jaan Kaplinski 344

”Tieteellinen kulttuurikonservatismi” 224

Franz Kafka 210

Kreikka 303

Michiko Kakutani 213

Kalevala 463
Otso Kantokorpi (vas.) 218-231
Kymen Sanomien Päivi Taussi 209
Klu-Klux-Klan 206
Konstantinopolin patriarkka 220
”Surullinen tapaus Antero Kekkosen uudelleenpäivittyminen”165
Kansallisteatteri 153,298, 414 ja 415
Kriitikko Jukka Kajava 298
”Varastettu kuolema (Varastettu isoäiti Tammi 1987) 411
Kansanedustaja Päivi Räsänen (kd.) 198
1900-luvun entinen kykypuolue 298
Ex-piispa Ilkka Kantola (sdp.) 111
”Köyhyyspaketti 1999” 141
Professori Tarmo Kunnas 223,224,230 ja 231
”Kapitalismi ja kristinuskon musta joutsen (Kirjapaja 2016)”-kirja 111
”Kapitalismi pitäisi kammitsoida säätelyllä”- lausuma 105
Kristillinen kulttuuriliitto 223
”Kuninkaan puhe” – elokuva 92,93 ja 94
”Kalmars tröstlösä tråkighet” 89
Kellokorttidemarit 150
Konstantin Kavafis 61, 62 ja 63
Immanuel Kant 67,80,100,162,341 ja 345
Katolilaiset 47
”Kosmopolis (WSOY 1990)”59,80 ja 82
Sixten Korkman 108
Klassinen retoriikka 30,75 ja 79
Johanna Korhonen (kesk.) 195-213 ja 477
Kansaneläkelaitos 91 ja 92
”Kommunistien salajuoni Batman ja Robin” 16

Kennedy 19,22,23,24,25,26,27,28,29,30,31,32,36,56 ja 111
”Kömpelö hupakko, jolla ei ollut vetelän nuudelin karisma”-lausuma
213
Presidentti Mauno Koivisto (sdp.) 101 ja 298
”Konservatiivin omatunto (Conscience Of Conservative)”-puhe 50
Pernoolainen isoisänitini Jenny Karlsson 24
Julia Kristeva 68,333,334,336,337 ja 338
Juhani Ketonen 201
Kropotkin 95
Kallion seurakunta 197
Kuopion torilla 31
Janne Kurki 68 ja 69
Keynes 104 ja 105
Kiasma 227
”Kritiikitön Euroopan Unionin tukeminen” 137
Englannin kuningatar Viktoria 59
Krista Kiuru (sdp.) 37
Kulttuurin- ja luovuuden KEPPI -erityisprojekti 221
Kieltämisen kieltäminen 121
Kuningas Lear 38
Kuningas Yrjö VI 93
Reino Kuuskoski (kesk.) 91
Kulttuurihallinto 221
Poliittinen pilalehti Kutka 200
”Kovan tuulen varoitus (Into 2009)” 141
Presidentti Urho Kekkonen (kesk.) 78,124,125,298 ja 415
Jussi Kärki 102
Konstsamfundet 228
”Kulttuurisen syrjäytymisen ennaltaehkäisy” 222

- ”Hymykuopikas rouva Pirkko Kotila (vas.)” 212
- ”Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisu 124(2016)” 200
- Paul Klee 462
- Entinen sisäministeri Johannes Koikkalainen (sdp.) 300
- Daniel Kahneman 161 ja 162
- Kotkan kaupunki 300 ja 361
- Kulttuuriministeri Tarja Karpela (kesk.) 226
- Hertta Kuusisen (skp.) Messuhallinpuhe 126
- Kokoomus 38,43,53,65,68,74,125,220,227,240,241,242,243,287,299 ja 335
- Kokoomusnuoret 242
- Seppo Kääriäinen (kesk.) 91
- Vuoden 1918 häviön katkeruus 302
- ”Sininen ja ruskea kirja” 349
- Ekonomi Risto Kippolan (sdp.) raju alamäki 94
- Yrjö Kallinen (sdp.) 150,151,152,153,299,300,303 ja 308
- Tipahtanut kansanedustaja Jukka Kärnä (sdp.) 157
- Kansanedustaja Susanna Koski (kok.) 448
- Gunnar Adler-Karlsson 476
- Kepu pettää aina 212
- Kansanedustaja Ilkka Kanerva (kok.) 287
- ”Kyllä tämä Töölön yhdistyksen porukka on ihan mukavaa mutta...”-lausuma 310
- ”Ns. Kolmannen tien opin demarit” 305
- Wassily Kandinsky 462
- ”Inte ens i tystnad anförtror han sig till sina närmaste”, som läsaren mellan våra texter själv mumlande kan fråga sig. Är inte erfarenhetens väsen att se hur måttlöst svårt det är att erfara till och med många saker, som man ändå kunde beskriva med några få ord?” 472

L

”Lausuma: ”Kun sanomme rehellisyyttä arvokkaaksi luonteenpiirteeksi, tarkoitamme Principia Ethican tekijän, G.E Mooren mukaan sitä, että rehellisyydellä on aina yksinkertainen ominaisuus, hyvyys. Historia muovaa moraalialia ja sen sisältöjä, mutta yhteiskunnan toiminnan kannalta sen mukaan toimiminen on välttämättömyys. Heti kun alkaa tapahtuu lipsumista moraalista, yhteiskunta rapautuu ja menettää olemassaolonsa merkityksen, sillä moraalialia vaatii ihanteellisuutta toimiakseen. Moraalialia ei voi siis olla vain jotain yksittäisen ihmisen erityistä hyvyttä, tai jonkinlainen poikkeusilmiö, joka ei oikein sovi vallitseviin perussääntöihin tai menettelytapoihin. Moraalialinen toiminta on yhteiskunnan kannalta tarkoituksenmukaista ja välttämätöntä. Vahvin ei saa ottaa kaikkea itselleen, silloinhan muut kuolisivat ja ihmiskunta lakkaisi olemasta.”339

”Les Sympathies” 475

Roy Lichtenstein 461

Elokuvaohjaaja Ken Loah 299,304 ja 312

Garl -Gustav Lilius 457

Johan Lauren 444

”Liberaalial yhteiskuntasopuiliian poliittisesti korrektial suojalasial”289

”Lepakon Punka -Art” 463

Maria Vargas Llosa 245 ja 246

Tunnustuksellial lesbokristillialyys 197 ja 203

Rosa liksom 457

Kikkelialkorticin aikoiinaan saanut tasa-arvonalinen Marianne Laxen 194

Laittomial irtisanomialsten aalto SAK:ssa 128

Luterilialsen kirkon hiljalinen enemmistö 198

Kirkon sisälle pesiytynyt ”lesboklikkial” 197

Antti Lindtman (sdp.) 116

Julkisasianajaja Heikki Lampela 299
”My Fair Lady” 92 ja 93
Lenin 45,46,95,114,224,243 ja 305
Rosa Luxemburg 224
Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn –Laasonen (kok.) 223 ja 231
Martin Luther 208
John Locke 237
Kulttuuriministeri Suvi Linden (kok.) 226
Georg Lakoff 206
Valheellinen vaalilupaus 350 markan vanhuuseläkkeestä 244
Livian 88
Lokakuun –liike 371
Loka –Laitinen 149
Gottfried Wilhelm Leibnitz 67
Lesbot 49 ja 209
Georg Lukas 126,164 ja 345
Lapin taidetoimikunnan jäsenen (kesk.) poika palkittiin taidetoimikun-
nan 5000 e:n taidepalkinnolla 448
”Leninin ja Einsteinin vuosisata” - lausuma 45
Libertanismi 12 ja 14
Liberalismi 12
La Raza 466
Likaisten temppujen osasto 19
Luukas 196
Länsi-Rooman tuhoutuminen 47
”Liberaalioikeistolaisen pakkoilon maallikkosaarnaaja”-lausuma 78
Hannu Lehtilä 93
Paavo Lipponen (sdp.) 59,109,134,135,136,137,138,139,142,146,19
2,299,302,303,304 ja 309

Päivi Lipponen (sdp.) 134,140-141,192 ja 287
Vainö Linna 115
Kansanedustaja Elina Lepomäki (kok.) 287 ja 288
Lasse Lehtinen (sdp.) 333,334,335,336,337 ja 338

M

”Människan skulle i spelet mellan människor visa sig vara värd kärlek. Människan skulle vara mottagande, lyssnande, förstående, omtänksam, hjälpsam och osjälvisk. I sin egen själviskhet få besvarad kärlek, och som kärlekens höjdpunkt uppleva sin kärastes närhet och med honom den gemensamma vänskapens sexuella klimax som kronan på verket. Så fruktansvärt då, hur Paulus i första Korinterbrevet i 13 kapitlet kanoniserade kärleken som blott en broderlig och bindande, självuppoffrande kärlek, som saknade Eros vilda hänförelse och förföriska sötma. Två grundvillkor för lycka i livet. Paulus utropade i sitt heterofavoriserande manifest i sin kalla oerotiska guds namn, sin tro på en väl förberedd och bestämd kärlek, där det centrala var trons, hoppets, och kärlekens treenighet.” 268

Marilyn Monroe 461
Herbert Marcuse 224
Makarenkon opit 361
Manchester 381
Osip Mandelstam 460
”Principia Ethica: G.E Moore” 333
Robert Michels 306
Harvey Milk 417, 441 ja 440
”Mikä niitä riivaa (Kirjapaja 2016)”205 ja212
Matias Mäkynen (sdp.) 135
30.11.1952 Messuhallinpuhe 143

Giovanni di Bicci de Medici 112
Merkel 236
Moraalifilosofit 100
”Moraalifilosofia (WSOY 1987)” 337
Mooses 59 ja 135
Miksi asioiden ja sanottavansa muistaminen oli klassisessa retoriikassa sama kuin kirkas äly? 30
Maximilian 88
”Mahdollisen hyvästä maailmasta” 67
”Make America Great Again” 41
Marx 95,103 ja 224
Norman Mailer 42 ja 414
Munka folkhögskolan 8 ja 388-392
Senaattori Joseph McGarthy 16 ja 51
”Vihersininen liberaali Kai Mykkänen on Stubbin kosto hänet syrjäyttäneelle kokoomuskoneistolle” – lausuma 85
”Mielikuvituskissani” 378
”Melkein sukulainen Björn Månsson” (sfp.) 24
Taiteilija Soile Yli -Mäyry 229
”Musta internationaali” 36
”Maalaiskirjeet” 312
Walter Mondale 39
Modernisaatio 345
”Mainostoimisto Milton” 39
”Muistelmani I – ja II- osa (Tammi 2000)” 410
Michel de Montaigne 82,162,163,164,341 ja 468
Miljonstaden Catania 88
”Moderni jälkihegeliläinen sovinnaisuusnäkemys” 411
MTV3 102

Kai Mykkänen (kok.) 85

”Golda Meir”- sääntö 134

John Stuart Mill 286

”Mitä jos pidättäytyisimme kääntämästä kaiken optimismille?”- lausuma
332

Thomas Mann 80, 397,399 ja 467

Elokuvaohjaaja Rauni Mollberg 449 ja 451

Michelangelo 459

N

”Nej, Gud var blind och död. Han framträdde aldrig mer inför människorna. Han täcktes inte visa en mördares fittigt leende sadistansikte. Han skulle förresten ha åkt fast. Den sista gången han lär ska ha talat med någon, var det med nån Job, som han provade med hat. Och hur Job i sin galenskap talade, att han bar ansvar för sin del, och meddelade vad han visste. För Job var pompös och full av onödiga ord. Ett förvrängt och anklagande samvete plågade hans bröst. Han bad oss titta hur hans bröst var som ett ungt vin, som inte stacks i hål, för det var sprickfärdigt liksom läglar fyllda med vin. Han ville tala för att få lättnad, öppna läpparna och svara. Men sen sa han att han inte väljer någon sida och att han inte smickrar nån människa.” 259

Nicolai Caucescu 308

Åke Nord 385

Peter Nadas 410

Pablo Neruda 224

Sosiaalityön professori Leo Nyqvist 371

Kääntäjä Heikki Nyman 225

Tasavallan Presidentti Sauli Niinistö (kok.) 72,192 ja 193

Ville Niinistö (vihr.) 192

Jussi Niinistö (ps.) 192
”Nya Moderater”- kampanja 36 ja 117
”New Deal”- puheiden sarja 34,35,112 ja 113
Nihilismi 9
Nykypäivä -lehti 228 ja 229
”Noita Nokinenä” 134
Timo Nevaranta (sdp.) 113,115,128,131,132,144,157 ja 165
”Naivi augustinolaisuus” 67
Kommunistielokuvaohjaaja Lasse Naukkarinen 46
Neuvostoliitto 46,94,124,126,199,221 ja 303
Nixon 14,16, 19,20,39,40,56 ja 57
Negatiivinen dogmatismi 15
Nietzsche 15,29 ja 462
Norjan öljy 78
New Labour 304
NAACP 466
Norjansukuiset Suomessa 125
Norja 304
Nokia-efekti 106
Keisari Nero 238

O

”Om detta talar vi sen inte, sade Eryximakos till Faidros, medan han tittade på Sokrates och mig. Så det inte uppstår sprickor i historien. Så inte hela gänget avslöjas. Så att allt går enligt det överenskomna. Låt Alkibiades och Platon sköta saken, så borde vi väl räddas och bevara våra ansikten!”
191

”Tunteisiin vetoava järjenvastainen optimismi” 106

Onnistunut valhe 239

Odysseus 351

”Oikaisuvaatimus taideneuvostolle Lapin taidetoimikunnan tekemään valtionavustuspäätökseen 10.2.2015” 447

Oligarkian rautainen laki 306 ja 407

”On vain yksi oikea tapa. Opetä se lapsellesi. Kun nämä toivomukseni toteutuvat, Suomi pelastuu varmasti”- lausuma 343

Obbe 292-296

”Outsider Art” 456

Kung Oidipus 352

Markku Ojanen 289

”Onko suomalainen kulttuuripolitiikka rappiolla – jynkkää menoa Puvuuoressa (INTO 2015)” 225

Oikeudenmukaisuuden teoria keskiajan skolastikkojen mukaan 105

Oikeistolainen konservatismi 43

20-luvun oikeistolainen retoriikka maailmalla 50

”Odottelen tässä enää, milloin Fär -saarten kyykkäjoukkue menee Suomen ohi maailman rankinglistalla”-lausuma 165

Orlando 207 ja 440

Presidentti Barack Obama 48,57,58,211 ja 419

Eero Ojanen 101

”Orlando (Kulttuuriklubi 2016)” 418

Hannu Oskala (vihr.) 450

P

”Poesin var enligt honom ursprungligen uppfunnen i helvetet: ”purt lidande, fäfangä, skenhelighet, envishet. Och hur framstående nådde dessa djävlar inte sina mål”, äh, milda makter sa han. För honom var goda dikter

dyra skatter; ”Orden och verserna skrämde människor. Men godkänner Undervärldens furste skickliga dikter? Hans järnstav är skrämmande! Och djävulens ögonglober! I hans inre öppnar sig helvetet: smärtan av oändlig kunskap och varseblivning.” 215

Pavlovin koirat 210 ja 418

Poptaide 461

Professori Jukka Paastela 213

Pasok 303

”Paholainen ja hyvä Jumala (Le diable et le bon Dieu)” 419

Fernando Pessoa 406

Emeritusarkkipiispa Jukka Paarma 348

Blaise Pascal 312

Porin kulttuurijohtaja (vas.) 415

Peter Pan 402

”Punaiseksi piinaksi”-kutsuttu valtakausi 301

”Poliitikoihin kyllästyneiden spartacus -kapinat” 234

Pinokkio 54

Kalervo Palsa 450-451, 461 ja 462

Olof Palme 284

Toimittaja Petri Piispanen 228

”Paasikiveläisesti ymmärrettynä” 125

”Peltolan Leila Varkaudesta”-äänestäjäkikkailu 111

”Philosophy and Rhetoric” 100

”Hyllykallion Penan mielestä” 142-143 ja 526

Paavali 55,69,123,196 ja 198,

Ylen entinen pääjohtaja Reino Paasilinna (sdp.) 99 ja 310

Punaisen viivan hurja agitaattori Puntarpää 201

Kansanedustaja Virpa Puisto (sdp.) lentämäisillään taas kerran ulos Kesärannasta 141

Pertti Paasio (sdp.) 98 ja 111
”Perähiikiöiden lantakasojen päältä eduskuntaan” – lausuma 77
”Pahan ideologia” - lausuma 66,67 ja 69
(Rasittavat-)Pridet 440
Meppi Sirpa Pietikäinen (kok.) 194
Rasittava riivinrauta ja porkkanatukkainen kassialma presidenttinä
(sdp.) 43
Osku Pajamäki (sdp.) 93
Pascal 69
”platoniska kärleken är fullständig skitsmörja och humbug” 167
Platon 7,20,47,48,69,84,96,101,166-191,282,306,307,333,340 ja 454
Porvarillinen hegemonia 126
Al Pacino 51
Pyrrhon 15
Pääministeri Mauno Pekkala (skdl.) 122 ja 151
Poliittisesti konservatiiviset äärikristityt 15
Raul Palmgren (skp.) 124
Pelko kommunistien vallankaappausyrityksestä 297
Paganini 21
Professori L. A. Puntila 297
Pankkikriisin kokonaistappio 127
Chaim Perelman 80
”Punapäöman romahdus (WSOY 1995)” 119
Punaporvarit 121
Pressiklubi 205
Prosperinan hovi 22
”Politiikan moraali”-kirjoitus Sosialistisessa Aikakauslehdessä 3/1955”
150 ja 308
Pyhän Patrikin päivän puhe 22 ja 24

”Primary Calours”-elokuva 38
Pier Paolo Pasolini 28 ja 459
”Politiikan piilokuvat (Otava 2002)” 127
Porin MTV3-areena 37
”Pieni Kulttuurikirja (Otava 1997)”221 ja 451
Hesarin toimittaja Tuomo Pietiläinen 94
Puheenkirjoittajat Reaganin kaudella 38
Putin 43,58 ja 72
”Poliittiset päiväkirjat 1995-1997 (Tammi): Luulin olevani aika piru”
297 ja 308
Kim Philby 46
Kalle Päätalo 115
Populismi 280 ja 312
Presidentti J.K Paasikivi (kok.) 297
Paavi Johannes XXII 54
Marcel Proust 74,84 ja 458
Marcel Proust på svenska 471-472
I.A. Richards 80
Monitaiteilija Erkki Pirtola 454-464

Q

”Queer-tänkandet utövar i bästa Aristoteliska stil en undersökning av orsaker, vilket enligt Aristoteles är all tankeverksamhets och kritiskhets första villkor. Han sade att vi tror oss veta något först när vi vet dess orsak. ”Man kunde kalla en orsak det, varifrån någonting föds, så att det ingår i det födda. En orsak är dess form och attribut, alltså ett väsens attribut. En orsak är också det varifrån en förändring eller ett stillastående får sin början – en orsak är också ett ändamål!”317

Quintillianus 23,24,25,30,34 ja 100

”Quarterly Journal of Speech” 100

”Queeryhteisö” 423

R

”Rakasta ja näe Ja maailmassa tiedon avulla jotain järkeäkin, aitojen renessanssioppineiden, Pico della Mirandolan ja Marsilo Ficinon ajatusmaailman tavoin näkymätön näkyväisessä. Juuri tämän arvokkaan oivalluksen itsensä saloihin Airaksinen tarjoaa juhliville suomalaisille uutuuskirjassaan 100-vuotislahjakseen!” 350

Richard Rorty 349

”Rahaa – aktio” 463

”Rovaniemi Poems (Kulttuuriklubi 2014)” 448 ja 449

Rovaniemen taidemuseo 453

Rovaniemeläistarinoita (Kulttuuriklubi 2014)” 448 ja 449

”Mr Ravelstein (Tammi 2000)”398 ja 417

Ruusujen sota 299

Rousseau 475

Rancier 307

Salaman Rushdie 355

Ministeri Juha Rehula (kesk.) 356 ja 372

Lakkautettu Riihisäätiö 334

Ruotsin demareiden romahdus 234

Kansanedustaja Markku Rossi (kesk.) 213

Rabelaisin Pantagruelin sanoma 159

Ruotsin huonon esimerkin mukaan 198

Kansanedustaja Päivi Räsänen (kd.) 198

Erasmus Rotterdamilainen 32,33,34,208 ja 278

Rinteen pohjanmaalaisapurin tehtävänä lannistaa kilpailijat 153
Eero Rantala (sdp.) 129 ja 138
Antton Rönholm (sdp.) 137
Mikko Rönholm (sdp.) 109
Ranskalainen retoriikka 75
”Retoriikka” – Aristoteleen retoriikan klassikkoteos puheista 26 ja 118
Radikaali paha kantilaisittain 67
Pax Romana 11
Ayan Rand 44 ja 54
Fredrik Reinfeldt 76
Antti Rinne (sdp.) 37,46,84,90-165,303,307 ja 477
Rikhard III 37
Ministeri Paula Risikko (kok.) 144
Raamattu 211
Republikaanit 36 ja 207
Ronald Reagan 35,36,37,38,39,40,41,51,106,285 ja 303
Presidenttiehdokas Mitt Romney 207
”Robinhoodvasemmistolaisuus” 120
Rkp 24 ja 220
”Rouva Puheenjohtaja (WSOY 2011)” 136 ja 148
Ethel Rosenberg 58
Erasmus Rotterdamilainen 32,33,34 ja 300
Franklin D. Roosevelt 34,35,39,41 ja 48
Bertrand Russel 45,342 ja 343
Maximilian Robespierre 290 ja 404
Professori Tiina Rosenborg (vas.) 194
John Reedin ”Kymmenen päivää jotka järjestyttivät maailmaa”- proba-
gandateos 45
Ramuslainen perintö 79

Bo Rochstein 284

Rabelais 338 ja 411

”Romanttis-traaginen byronilainen nykysankari” 120

Ranskan Suuri Vallankumous 242 ja 291

Ruotsi 304

Taisto Reimaluoto 416

”I sin essä Försvarstal för Raymon Sebond, försvarar Montaigne kraftigt den klassiska skepticismen som ett sätt att undvika högmodig dogmatism. I de andra essäerna undersöker han den mänskliga erfarenhetens olika sidor. Den allmänna opinionen tillät den läsande kretsen att förhålla sig skeptiskt vidsynt till osäkerhet, oklarhet och olika åsikter under 1580- och 1590-talet, men den opinionen vände åt motsatt håll på 1640- och 1650-talet, så att den skeptiska toleransen inte längre ansågs värdig.” 469

S

”Separationen grundade sig i ett 1800-tals missförstånd mellan positivistiska vetenskapsmän och romantikens konstnärer.” 467

Suuren Gargantuan ihmeelliset seikkailut 411

”Simone de Beauvoirs manifest för könens frihet åt mänskligheten, som finns att läsa i ”Det andra könet”. Kön var enligt Beauvoir indelat i en första och andra kategori som dessutom vred sig snett om varandra. Beauvoir skrev att det i världen utslungade subjektets liv var ett kringflackande i trycket mellan grymma tabun och idiotiska seder. Enligt henne förtäcktes hälften av mänsklighetens möjligheter av sagor.” 316

Michael Stigelius 444

Johannes Salminen 344

Rudolf Steiner 462

Stonewall 417

San Fransisco 423 ja 441
Sosiaali – ja terveystministeriö 367
Swift 338
Sofokles 351
Hugo Simberg 462
”Sanansäilä-kirjoituksia (KIUAS-kustannus 2016)” 399
Labourin sydänkohtaukseen kuollut puheenjohtaja John Smith 304
Säällittäviä ikuisuusprojekteja 285
”Seisooko peli” 463
Ulkoministeri Timo Soini (ps.) 205 ja 223
”Seuraava arkkipiispa...?” 213
Ruben Stiller 204
Gerhard Schöder 304
Suomi 304
Sokea pyrkimys 306
Spermahora på svenska 316-331
Satu keisarin uusista vaatteista 305
”Sarisairaanhoitajat” 204
Presidenttiehdokas Ahti M. Salonen (pop.) 204
Veronica Saarela (vas.) 197 ja 198
Kirkko- ja kaupunki lehden päätoimittaja Seppo Simolan sanomiset 198
Presidenttiehdokas Helvi Sipilä (lib.) 194
”Suomalaisilla ei ole halua vaan tarpeita”-lausuma 339
Suvaitsevaisuuden aatteellinen sateenkaarikerho 193
”Sokrates sexuella skenåterhållsamhet är en soppa Platon kokade ihop för eftervärlden, men som ingen tror på ” 167
Publius Syrius 159
SNK- Sosialidemokraattisten nuorten keskusliitto r.y. 145
Tyko Sallisen Mirri -maalauksen siannenä 31

Miina Sillanpää (sdp.) 134,195 ja 311
Queertohtori Antu Sorainen (vas.) 195, 423-440 ja 478
Demokraatti.fi:n päätoimittaja Mikko Salmi 153,160 ja 247
Raimo Sailas (sdp.) 146
Kimmo Sasi (kok.) 311
SAK 91 ja 128
SKP-SKDL 122
STT 154
Sosialistinen internationaali 134
SDP 71,83,84,85,90-165,286,287,290,303,304,308,309,312 ja 363
SDP:n mahdollinen presidenttiehdokas (?) 149
”Skeptistä suvaitsevaisuutta ei pidetty enää kunniaakkaana”-väite 83
Sateenkaarihallitus 71
”Den berömda silvermed” -dikten 62
Stalin 13,46,114,115,123 ja 361
Georg Soros 110 ja 111
Kuuluisa Raimond Sebondin puolustus 83
Pääministeri Sipilä (kesk.) 14
V.J. Sukselainen (kesk.) 91
Ulf Sundqvist (sdp.) 98 ja 138
Sosialidemokraattis-kristillinen papisto 17
Markiisi de Sade 17 ja 18
Alexander Stubb (kok.) 64,65,68,69,70,71,72,73,74,75,76,77,78,79,
80,83,84 ja 85
Toiseksi viimeinen amerikkalaissosialisti nimeltään Upton Sinclair 19
Professori Robert Skidelsky 104
Kennedyn puheenkirjoittaja Ted Sörensen
22,23,24,25,26,27,28,29,30,31 ja 57
Aku Sumu (sdp.) 91 ja 92

Carl. E. Schorske 25

Kuuluisat ”Sotakronikka I ja II”- teokset: Churchillin sota-ajan puheiden kokoelma 25

”Silmitysten kohtalomme kanssa”- lausuma 39

Sokrates 69,84,164,166-191,340 ja 398

Niko Sillanpää 236

Paul Simon 102

Sateenkaariliput 400 ja 440

Seneca 288

Esko Seppänen (vas.) 119,120,121,122,123,128 ja 129

Matti Salminen 152 ja 153

Shakespeare 398, 411 och på svenska 470

Arthur Schopenhauer 78,79 ja 306

Stoalaiset 108

Professor Jason Stanley 213

Sateenkaariväki 401

Vasemmistoliiton entinen puheenjohtaja Sui-Anne Siimes 127 ja 194

Simonkylän sos.dem killan konkurssi 131

Kalevi Sorsa (sdp.) 134,135,147 ja 311

”Sivistys”-kirja on Paavo Lipposen ”Järki voittaa (Otava 2008)” 146

Eetu Salin (sdp.) 159 ja 244

Jean-Paul Sartre 224 ja 419

Setan kristillinen ryhmä Malkus 199

Svenska samskola 361

T

”Tomas Tranströmer drabbades år 1990 av en hjärnblödning, samma år som jag studerade i Manchester, och gjorde radioprogram för Finlands Rundradio om det dimmiga öriket; om Poll Tax-strejkerna, om Nordirlands bilbomber, om stora uppsvällda sopberg samt om det kända fängelseupproret i Manchester (under tre månaders tid fick jag med privilegiet av ett internationellt presskort följa med ett underligt skådespel, där ett tiotal stora amerikanska televisionsföretag i ett skimmer av hemlighetsfull inspiration direktsände om vad som egentligen pågick inuti). Detta är förbindelsen mellan Tranströmer och hans erfarenheter av ungdomsfängelset.” 381

Erik Tawastjerna 462

Lars von Trier 463

Taideteollisen korkeakoulun täydennyskoulutuskeskus 449

Tampereen yliopiston täydennyskoulutuskeskus 449

Tanska 304

Tom of Finland 400

”Taiteen nirpanokatädit” 463

Tasavallan presidentin puoliso rouva Jenny Haukio 372

Hesarin toimittaja Satu Vasantola 368

Niilo Tarvajärvi 335

Trostki 244

Tampereen suomalainen klubi 240

Tampere 300

Turun vanhojen toverien lounas 300

”Tätienergialla toimiva maakunnallinen ylipolitisoitu kulttuurihallinto”
221

Tango- ja taantumusraja 208 ja 450

”Tulkaa kaikki (mihin?)” - liike 197

”Poeten T. S. Elliot, som också skrev kattedikter, sa att konsten inte kan rädda världen eller erbjuda personlig räddning, men att han skulle vara nöjd om en poet utgjorde en lika viktig del av samhället som en varietékomiker: ”Jag skulle väl tro att det var naturligt att en poet vill skriva för en så stor och bred publik som möjligt. Själv skulle jag vilja ha en publik som varken kunde läsa eller skriva. Därför tyckte jag också det mest ideala mediet för dikten var teatern!”³¹⁹

Tuomas – messu 198

Taru Sormusten herrasta 164

Taistolaiset 121,124,125,126 ja 127

Työväen marssi 302

”Tannerilainen käytännön poliitikko” 136

Väinö Tanner 106,131,143,151,159,244 ja 304

Ex –ministeri Lenita Toivakka (kok.) 139

Tertullianos 55

Theitetaos 84 ja 85

Tomas Tranströmer 8 ja 381-385

Temppuyöllistämislääke vaivaan kuin vaivaan 130

Ivan Turgenejev 9

Financial Times 72

Donald J. Trump 11 12,13,14,15,16,18,19,20,21,22,25,27,28,32,33
.34,40,41,43,48,50,51,52,53,54,56,57,58,72,97,99,105,111,234,235,23
6,246,280,287,289 ja 477

Uuno Turhapuro 13

Tuomiokirkon kryptassa järjestettävät sateenkaarimessut 197

”Totuuden jälkeinen aika”-lausuma 14,16 ja 18

Toimittaja Juha-Pekka Tikka 70 ja 335

Tina Turner 18

Stephen Toulmin 48,50,59,80,81,82,161,465 ja 468

Amos Tversky 161
Andrei Tarkovski 28
Tharasymakhos 20
”...tyrkkylumppu...”
SDP:n entinen varapuheenjohtaja Tarja Tenkula 132,133,136,142,143
,144,145,146,147,148,149,150,152,153,154,158,160 ja 247
Mark Twain 35
Vappu Taipale (sdp.) 142
Margaret Thatcher 36,37,106,285,303 ja 304
”Työväenpuolue- ja presidenttikampanja”-lausumat 36
Törngrenin vuoden 1954 hallitus 91
Typpi Tuppurainen (sdp.) 116 ja 156
Tsipraris 124
Erkki Tuomioja (sdp.) 139,146,297-315 ja 477
Jouko Turkka 158,399,410,411-417 ja 477
Dylan Thomas 385

U

”U-Stil: ”Om en ung pojke låter sig erövrats för fort är det illa, för då blir tiden knapp, och det är just tiden som vanligen avslöjar hur saker förhåller sig. Enligt vår praktik finns det bara ett sätt på vilket en pojke bör ge sig åt sin älskares vilja på ett vackert sätt. Vi fördömer ju inte och anser det inte fjäskande, det slaveri till vilket älskarna underkastar sig för sina älskade pojkar. På liknande sätt godkänner vi bara ett annat frivilligt slaveri: det slaveri till vilket människan underkastar sig i letandet efter dygden. Om någon förödmjucar sig för att tjäna en annan därför att han tror att han på detta sätt kommer närmare ett deltagande i vishet eller vilken som helst annan dygd, då anser vi inte att det handlar om ett ont frivilligt slaveri eller

fjäskande. Dessa två förhållningssätt, som gäller filosofin och dygden, måste förenas om vi vill anlända till det att en pojke på ett vackert sätt skulle ge sig till sin älskare.” 188

Usa 106

Uusi Suomi 236

Risto Uimonen 97,100,136,137 ja 287

Uusi käytännöllisen retoriikan oppi ”public speaking” 35

Uusi Suomi 73

Uusretoriikka 79,83,84 ja 119

Jutta Urpilainen (sdp.) 109,116,132,133,136,148,149 ja 225

Uusvasemmistolaisuus 224

Utopia 290

V

”Vi borde också minnas Ludvig Wittgensteins ord om att grunden för vårt beteende inte var kunskapsbaserad, eller baserad på tro, utan all inlärning och erfarenhet som hitåt eller ditåt upprepades gav vårt sociala beteende sina regelbundna drag, också det draget, att allt kan förändras, också orsaken – om viljan finns.” 318

”Vaaliheimolaiset” 475

Jaan Kaplinskin ja Johannes Salmisen kirjeenvaihtoon perustuvan teos 1990-luvun alusta ”Vieläkö Tartossa laulaa satakieli”344

Vasemmistohegemonia 280

”Vetandes Arkeologi(1969)” 467

Village People 400

Suurta välinpitämättömyyttä 374

Vasemmistodemarit 305

Varastettu lapsuus 357

Presidenttiehdokas Matti Vanhanen (kesk.) 193 ja 349
Vuoden 1978 kekkosvaalit 194
”Varför kärleken inte är vacker?” 190
Voltaire 159
”Valhe ja politiikka – tutkimus hyveestä ja valheesta politiikassa (1995 Gaudeamus)”
Vaasan kirkkopuistikko 346
Helsingin apulaiskaupunginjohtaja Ritva Viljanen (sdp.) 223
Vanhan testamentin julma ja armoton jumala 199
Vihreät 137 ja 286
”Iiro Viinanen (Minerva 2010)” 136 ja 287
”Valinnan aika (A Time For Choosing)” – puhe 35,
”Vasemmiston uusi tuleminen” 120
Vasemmistovalheen rikollinen tasekikkailu 129
Voltaire 67
Pastori Olli Valtonen 220 ja 227
Vietnamin sota 36 ja 49
Leea Virtanen 411
”Vårt modersmål är förlorade viskingar och en lågmäld klakosång om ouppfyllda önskningar sjungen på natten” 61
”Vastakkainasettelun aika ei ole ohi”- lausuma 36
Valkoisen talon lehdistöhuone 38
Ranskan Suuri Vallankumous 43
”Vaaralliset idiootit” 46
Valkoinen työväenluokka 50
Vasemmistolaista ylisanojen viljelyä 222
Varoitus vääristä kirjauksista 129
Entinen valtiovarainministeri Iiro Viinanen (kok.) 121,136 ja 137
Entinen ministeri Jan Vapaavuori (kok.)”65,69,70,71,72,76,349 ja 474

Verkkouutiset 70,101 ja 335
Porvarillinen boheemi Juhana Vartiainen (kok.) 74,80,83,84,85,102,117
ja 146
Venäjä-riippuvuuden murtuminen 78
Venäjä 125
Paavo Väyrynen (kesk.) 122 ja 195
”Viimeinen imperiumi (Kustannuspiste 1980)” 125
”Väärä -Viinanen” 135
Unto Varjonen (sdp.) 151
Viemärirotta 139
Vastaisku persuille 193

W

”Enligt min wittgensteinåsikt är det däremot idag den omnipotenta konstformen – filmen. Precis den sorts queerfilm som SPERMAHORAN representerar. T. S. Elliot kom från teaterns guldålder och kunde inte ana queerfilmens uppgång från och med 1980-talet, vars analys strider mot T. S. Elliots beskrivning av Aeneas och Didos mogna beteende i undervärldsscenen. I den gamla sagan lämnade Aeneas sin förälskade Dido i Karthago, då han själv reste till Italien, var han senare mötte sin älskades spöke i dödens rike efter att ha fått bekräftelse om drottningens självmord. Aeneas hade velat åstadkomma någon sorts försoning, min fick sig serverad en stum tystnad. Aeneas representerar i denna saga queerkulturens innersta väsen, medan T. S. Elliot representerar en gammaldags heteroromantisk rationalitet, där man gick in var katten hade päls. Jag ser som en queertolkning av denna scen att Aeneas förläter sig själv. Och inte representerar Didos kylighet för mig i denna historia någon hämnd eller reflektion av det egna Brustna hjärtat och sårade samvetet, utan precis som i det levande queerlivet; förlåtelse

och glömska, så livet kunde fortsätta så som det var meningen. Jag tror att SPERMAHORAN skulle ha gjort mig och också Michel De Montaigne lyckliga, eftersom han som den första i sina essäer klagade på samhällets skendygdygighet när han öppet för nästan femhundra år sen funderade på vilken ondska en sexuell akt, som var naturlig, nödvändig och berättigad, hade gjort mänskligheten, så man inte vågade tala om den utan skam, alltid uteslutande frågan från allvarlig och sedlig diskussion.” 320

Tex Willer 461

Linda Woodhead 200

Kansanedustaja Wille Rydman (kok.) 448

Oscar Wilde 246 ja 417

Michel Witkowski 403

Seinäjokelaiskansanedustaja Harry Wallin (sdp.) 134 ja 158

Wall Streetin pörssiromahdus 112

”Wag The Dog”-elokuva 38

Wrihgtiläinen työväenliike 123

Tieteiskirjailija Herbert Wells 46

Ludwig Wittgenstein 11,45,80,100,162,225,280,305,333,347,349 ja 455

”Ludvig Wittgenstein skriver att det säkerligen finns erfarenheter som han skulle vara beredd att kalla känslor av den förflutna tiden, trots att det inte är så, att varje gång han kommer ihåg någonting, så skulle han inte ha någon av dessa känslor.” För att nå visshet om dessa känslors natur, kan det vara nyttigt att minnas, att det finns det förflutnas gester och det förflutnas tonvikter, vilka vi kan anse representera det förflutnas erfarenheter.” 469

Björn Wahlroos 13, ja 102

Hella Wuolijoki 150

Georg Henrik von Wright 18,225,246 ja 305

Andy Warhol 18

Richard Weawer 80
John Whitterspoon ”Amerikan retoriikan isä” 34
Washingtonin älymystöeliitti ja lobbarit 38 ja 50
Richard Whately 40,97,104 ja 108
”West Side Story” 54
Kokoomusaktiivi Lars-Erik Wilskman 72
Walt Whitman 61
Hayden White 80,81 ja 467
Conchita Wurst 402
Kriitikko Putte Wilhelmsson 236

X, Y, Z, Ä, Ö och Å

”Vi (X-generation) lär oss från Canterbury berättelserna, att om jag var den ondaste av de onda, så kan jag ändå berätta för er en intressant och lärorik historia.” 351

”(Y-generation) Vi vet redan att Sofokles kung Oidipus tanke om människans högsta mål som att ligga i selen för att sätta alla sina resurser i tjänandet av andra var fullt nonsens, och att vi just därför var dömda till att i all evighet bära inom oss osynliga förödmjukande, skamfulla och underkastade psykotiska och asociala bojor var vi än rörde oss, förutom att vi också var tvungna att låtsas vara en annan än den vi var för att överleva och bara gömma undan för andra, våra riktiga jag.” 351

Yle radio 1:sen kultakuume-ohjelma 226 ja 230

”Yrjö –näyttelyt” 463

Yhteiskuntamoraali 477

Yhdysvaltojen presidentinvaalit 9, 42,5 ja 57

”Tuomo Yli -Huttulan Puolivallaton puolue” -kirja 53

Marguerita Youcenar 61

Ylen toimittajat 476

Lapin yliopiston rehtori Mauri Ylä-Kotola 449

”Tyhmyyden ylistys” 32 ja 33

Helsingin yliopisto 202

YYA – sopimus 199

”Ylösousemusoppi” 346

”Zen-munkarna vet ingenting om zen.” 216

Marsalkka Zukov 115

Jacob Zacharias 44

”Älyn sekoittama rationaliteettiisko” 161

”Herran sanan äärellä” 203

”Sveriges författarförbundet arrangerade i November 2015 ett (Ö)-seminarium som hette ”Hur skyddar staten kulturskaparna?” Medverkande var bla. Alice Bah Kuhnke, kulturminister (MP), Gunnar Ardelius, författare och ordförande Sveriges Författarförbund, Katarina Jönsson Norling, konstnär och ordförande Konstnärernas Riksorganisation, Roxy Farhat, konstnär och Peter Fröberg Idling, författare, styrelseledamot i Svenska PEN samt moderator: Anders Rydell, författare, kulturchef på Hallpressen och fd chefredaktör för Tidningen Konstnären. Dagens tema är alltså hur skyddar staten kulturskaparna när alltfler konstnärer och författare i Sverige utsätts för hot och trakasserier, både på nätet och fysiskt.” 384

”Ö-ryhmä” 463

Åbo hovrätt 445

”How Propaganda Works’ is a Timely Reminder for a Posttruth Age”
by Michiko Kakutani The New York Times 26.12.2016

In “Mein Kampf,” Hitler argued that effective propaganda appeals “to the feelings of the public rather than to their reasoning ability”; relies on “stereotyped formulas,” repeated over and over again, to drum ideas into the minds of the masses; and uses simple “love or hate, right or wrong”

formulations to assail the enemy while making “intentionally biased and one-sided” arguments.

Although propaganda has usually been associated with totalitarian regimes like Nazi Germany and the Soviet Union, the scholar Jason Stanley, a professor of philosophy at Yale University, reminds us in his latest book that propaganda can also pose a grave danger to democracies. The subject couldn't be more relevant, given the profusion of fake news and misinformation on the web today; a public with a voracious appetite for scandal and entertainment, coupled with media outlets obsessed with ratings and clicks; Russian meddling in the 2016 campaign and next year's European elections; and a president-elect who has stoked the fears and grievances of supporters, and who frequently lies, flip-flops and sows confusion by tweet.

In this newly released paperback edition of “How Propaganda Works,” Mr. Stanley analyzes modern propaganda — its operation, techniques and fallout. His prose can eddy into annoying academic-ese, but the reader who can get past the repetitions and jargon will find that this book provides valuable insights into an important and timely subject.

Mr. Stanley begins by offering a definition of propaganda that extends beyond dictionary descriptions of biased or misleading information used to promote a particular political cause or point of view. “Propaganda is characteristically part of the mechanism,” he writes, “by which people become deceived about how best to realize their goals, and hence deceived from seeing what is in their own best interests.” This is achieved by various time-tested means — by appealing to the emotions in such a way that rational debate is sidelined or short-circuited; by promoting an insider/outsider dynamic that pollutes the broader conversation with negative stereotypes of out-of-favor groups; and by eroding community standards of “reasonableness” that depend on “norms of mutual respect and mutual accountability.”

In an opinion piece for *The New York Times* just before this year's

presidential election, Mr. Stanley wrote that Donald J. Trump “engaged in rhetorical tactics unprecedented in recent American electoral history”: that he “repeatedly endorsed obviously false claims” and made many “odd comments, retractions, semi-retractions and outright false statements” — and in the process promoted a willfully dystopian (and distorted) portrait of America as a dysfunctional country reeling from violence and crime that needed him to restore law and order.

Denouncing Mr. Trump “as a liar,” Mr. Stanley argued, “misses the point of authoritarian propaganda altogether. Authoritarian propagandists are attempting to convey power by defining reality. The reality they offer is very simple. It is offered with the goal of switching voters’ value systems to the authoritarian value system of the leader.”

In this volume (originally published in hardcover in 2015), Mr. Stanley does not grapple directly with Mr. Trump’s rhetoric, or the role that “fake news” played in the 2016 election. But his book does provide some useful insights into the dangers of propaganda — and its reliance upon mangled facts; false claims; and reductive, Manichaeic storytelling. He observes that demagogic speech in democracies often uses language that purports to support liberal democratic ideals (liberty, equality and objective reason) in “the service of undermining these ideals.” He points out that propaganda frequently raises fears that are likely to curtail rational debate — for instance “linking Saddam Hussein to international terrorism” after Sept. 11 — and that it may play upon deeper prejudices toward ethnic or religious groups that rob “us of the capacity for empathy toward them.”

In a section on derogatory language, Mr. Stanley writes that “standard slurs for ethnic groups are too widely recognized as slurs to occur in political debate in a liberal democracy” (though “as liberal democracy breaks down, as in the case of modern-day Hungary,” he adds, “explicit slurs become more acceptable”). At the same time, “apparently innocent

words” or phrases — like welfare, work ethic, illegal immigrant — can take on negative connotations as they become “imbued, by a mechanism of repeated association, with problematic images or stereotypes.”

Stereotypes are potent tools for propagandists and demagogues because they provide, in Mr. Stanley’s words, “social scripts that guide us through the world, make sense of it, and legitimate our actions within it.” They affect “the information we acquire via perception,” and they resist revision (by the presentation of contradictory facts or logical argument) because they are emotionally “connected to our identity” and help legitimate previously held beliefs.

This is why propaganda — which provides a simple, convenient and seemingly coherent narrative architecture for processing events — thrives in a polarized environment in which truth is regarded as relativistic and facts are treated as fungible. And it’s how reality-distorting propaganda undermines the reasoned deliberation that is so essential to democracy.”

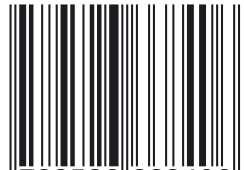
Kun Harald Olausen alkoi kirjoittaa elämän ilmiöitä ja omaa elämäänsä laidasta laitaan sivunneita pitkiä esseitään lokakuussa 2016 Uuden Suomen Puheenvuoro- blogissaan, palaute oli kiitettävä ja lukijat innostuivat hänen teksteistään.

”Hei, on hieno essee, kiitos! Syvälinen ja paneutuva. Enpä ole kai koskaan lukenut yhtä mielenkiintoista esittelyä. Aivan mahtava teksti! Pitkähkö tarina, mutta ehkä tarpeellinen lukea jos tykkää kunnioittaa yleensä ketään. Hyvin kirjoitettua, älykäästä ja oivaltavaa. Ei pidä sokaistua liikaa blogistin sanojen asettelun taidosta vaikka hän onkin poikkeuksellinen ja erinomainen.”

Mutta kun hän pääsi kaikkein henkilökohtaisempaan lukuun, hän sai ylläpidolta tällaisen viestin "Olet saanut varoituksen asiattomasta sisällöstä Uuden Suomen blogipalveluissa. Varoitus koskee kirjoitustasi: <http://haraldbirgerolausen.puheenvuoro.uusisuomi.fi/226496-varastettu-lapsuus>" ja hän päätti siltä istumalta lopettaa blogin ja tehdä teksteistä kirjan. Epätoivon esseiden punaisen lankana on vastaus filosofi Timo Airaksisen Sinivalloisessa kirjassaan esittämään haasteeseen: "Mitä jos pidättäytyisimme kääntämästä kaiken optimismille?"

Journalist och författare Harald Olausen som är medlem både i Finlands Journalistförbundet och i Sveriges författarförbundet, har tidigare publicerat böcker på finska, svenska samt engelska. Däribland dikter och reseböcker samt romaner. Hans nordiska frihetslängtan har han fått i arv av sin i Danmark uppväxta bortgångna mor och hennes tokroligheter, ur H. C. Andersens sagor och Sören Kierkegaards existentialism samt ur fantastiska Pippi Långstrums milda kamp mot stela attityder och uppsvällda auktoriteter.

ISBN 978-952-6668-40-6

9 789526 668406 >